DE NEDERLANDSCHE LEEUW.

MAANDBLAD

VAN HET

KONINKLIJK NEDERLANDSCH GENOOTSCHAP
VOOR GESLACHT- EN WAPENKUNDE

GEVESTIGD TE 's-GRAVENHAGE

1950

67STE JAARGANG

I N H O U D

1950

	kolom
Bestuursberichten 1, 33, 65, 97, 129, 161, 193, 233, 273, 321,	361
Notulen van de Algemene Vergadering, gehouden 26 Nov. 1949 in Pulchri Studio te 's-Gravenhage	1 - 3
Aanwinstenlijst der bibliotheek 3-7; 66-72; 161-165;	322-324
Genealogische gegevens betreffende Bredasche geslachten, IV; Havermans, door J. P. de Man . .	7-11
Van Heuven, door J. J. Vürtheim Gzn.	11-15
Van Bolten in Friesland, door H. M. Mensonides	15—20
Foutieve wapens en namen in diverse bronnen, door 'R. T. Muschart 20—22; 116—119; 154-158; 183-185:	298-301
Staat van aanwinsten	33-36
Bijdragen tot genealogieën van oude adellijke geslachten in Stad en Lande, VII, door Mr. H. L. Hommes	36-52
De laatste rustplaats van Cornelis van Aerssen van Sommelsdijck, gouverneur van Suriname, door Fred. Oudschans Dentz	72-75
Het geslacht Soudaan, door W. H. Koomans	75—79
Borgerink, door Mr. H. Kronenberg en Jhr. H. H. Röell	79-84
Boekbespreking . . . . . 85-87; 119—124; 306—310;	387-388
Bijdrage tot de genealogie Schrassert, door Jhr. H. H. Röell 99-114;	137-140
Een „verklaring" betreffende Bruce, door N. J. A. C. van Rossem	114-116
De Handschriften-verzameling van ons Genootschap, door Mr. Elisabeth' C. M. Prins 130—136;	187-188
De afkomst van het geslacht Quarles, door Mejuffrouw H. Mijnssen, met een voorwoord van Jhr. Mr. H. A. Quarles van Ufford	140-154
De Heeren van Goye, Deel III, door Dr. P. G. F. Vermast . . . . . 165—177; 194—229;	236-251
Palenstein, door Mr. J. Belonje	177-181
Van Ledden Hulsebosch, door Mr. A. Haga	181-182
Tijdschriftbespreking	188
De oudste generaties van het geslacht Twent, door Mr. A. Haga	229-231
Notulen van de Algemene Vergadering, gehouden 24 Juni 1950 in de aula van het Provinciaal Genootschap van Kunsten en Wetenschappen te 's-Hertogenbosch	234-236
Het Hilvarenbeeksch geslacht Otten (Otto), door B. W. van Schijndel (met plaat) 251—260; 274—292;	335-343
Het voorgeslacht van Mr. J. B. van Son (1804—'75), door J. B. W. M. van Roosmalen . . .	260—270
De aardrijkskundige gegevens vervat in eene oorkonde van het jaar 1208 (Stichtsch O.B. no. 586), door Jhr. Dr. Th. van Rheineck Leyssius	292-296
Stamreeks van Arnoldus Couten, schepen van Venlo, † 1705. door J. Verzijl	296-298
Genealogieën van Byler vóór de tweede helft van de XVIIde eeuw, VIII, door Mr. W. de Vries 325-335;	365-374
Coster, door Mr. H. Kronenberg en Jhr. H. H. Röell	343-347
Jaarverslag 1949	361-365
Speyart van Woerden, door J. P. de Man	374-387

Korte mededelingen: van Bemmel 22-23; Nogmaals de Amsterdamse ter Meulens 24—25; Lignage de Saint-Louis 25-26; van der Hoeven tot de Hoeve 52; van Rensselaer 53; De oorsprong van het Bildtse Wassenaar-wapen 53-57; Wassenaer alias Doncker 57-59: Het denombrement van het leengoed Loenersloot van 1476 59; Het Koninklijk zegel der Nederlanden 60; de Perponcher 185-187; d'Amblé-Reiser gez. van der Klok 187; Borgerink 187; Schrassert 187; De grafzerk van Claude Michault 301—302; Fabri 302: Pater Petrus van de Kerckhof 302; Gijssel en 302; Poortugael 303; In den Ham en Ten Ham 303—304; Heyning-Heins(ius) 304: Stocke 304—306; de Perponcher 306; Soudaan 306: De laatste rustplaats van Cornelis van Aerssen van Sommelsdijck, gouverneur van Suriname 306; van den Clooster 347-349; De van Rensselaer's in Nederland 350; Heinsius (Heyns, (van) Heins) 350; Vigelius-Schweitzer-Helvetius 350—352; De twee bijzondere voorwerpen in het wapen der familie Schrassert 3522356.

Vragen en antwoorden: Aart, van 158; Aelst, van 388-389; Albinus 60—61; Alphen, van 26—27, 87—90; Ange, 1' 270; Arckel, van 158; Ardonne 231; Arkel, van 389; Arpeau 357; Baecke, de 27; Balckom, van 357: Banning 310; Barn, van 90; Becker 389; Beek, van 61, 310-311; Beets, van der 318: Besche, de 124; Beurden, van 91, 311, 389; Blaas 91; Blisteng 91; Bloemen 91: Boekesteijn (Boockesteijn) 270; Bogert 61; Bolman 311; Bolsius 389; Boogaerdt 359; Boon 27; Bort 270; Both Hendriksen 391; Braeckel, van 389; Broekhuysen, van 61-62, 158; Brooshooft 389—390; Brouwer 389—390; Bubbeson 158, 270, 311, 356: Bunschoten 312; Burgt, van der 232, 271; Bussingh 311, 390—391; Bussy, de (le) 158: Camphuyzen 316: Canneman(s) 316. 392: Capelle(n), van 232; Carnabé 311; Claessen (met Eeren) 318: Clarcke 272,

357; Clarenbeek, van 357; Collót d' Escury 62; Colyear 272; Combrus(s)el (,van) 91; Coule 311, 357-358; Croese 358; Curtius 316-317; Dam, van 61, 310-311 ; Damen 391; Dissel, van 271; Donker Curtius 320: Doorn, van 125; Dreux, de Griendt 29: Dupont 358-359; During van Rottenburg 315-316; Duijmaer 158; Eekhout, Hachmeester 320; Elpers, Woltman 192; Eijsden, van 27; Felix 391; Feyter, de 232: Flegel (Vlegel) 62; François 159; Frederiks (Fri(e)d(e) richs) 62, 124-125, 188-189; Garneren, van 27-28, 62; Geertsema 62; Goverts 271; Groeneveld 271; Groeningen, van 159; Hagen 27; Hagenau, van 64: Halen, van 356-357; Hallius 29, 62; Harn, van 28-29; Hattum, van 317; Helders (van Helder) 232; Hendriks 159; Her(re)waarden, van 159; Herwaarden, van 125, 159-160; Heyden, van der 62, 311: Heijnen 95-96: Hoed, van den 312; Hoeff, van der 316; Hoflant 272, 357; Holluis (foutief voor Hallius) 29, 62; Hollestelle 91; Horst, ter (Horstenius) 91, 312; Houpstock 232, 312-315; Hoven, van 388-389; Hulsenbergh, van 158; Janssen 32, 96; Jong, de 160; Jonge, de 189; Jongerheld (,Rochussen) 232, 271, 391; Jong(h)e, de 232: Jongkindt 315-316; Julien 357; Kamp 391; Keeren, van der 357; Keppel, van 125—126; Keyser, de 29: Kind van Bergen, 't 62-63, 271-272: Klerck 189; Kleydijk 356-357; Kleijn, de 189; Kloppenburg 63-64; Klots 316; Kockum 189, 272; Kok, de 272: Koning 392; Lange, de 317, 358: Larosse 317; Leydecker 29-31; Leyden, van 320; Liebenroth, von 189, 392; Liebergen, van 358-359; Lienden, van 317; Linden, van der 311, 390—391; Lips 91-92; Loncken 318; Loven, van 64; Macaré 316; Mansfeldt 93; Meinders 93; Meinsma 93, 125; Mekeren, van 189—190; Meurs 95-96; Meyer 190, 318; Moritz von Rossdorff 190, 392; Most, van der 318; Mulder 318; Muller 27, 318; Muylenburgh 158: Namen, van 31; Nauta 318: Neander 31, 93: Niepoort, van der 64; Oggel 318, 392: Oldenbanning 359; Olshoorn 31, 94; Ouziel 360; Palm. van der 359; Paris 190; Pelletier de Chambure 320; Persijn van Ouwendijck 318; Pols van der Mije 318; Poplimont 190; Potael 96; Prevost 311; Putmans 359; Reenen, van 319; Regimenten etc. te Arnhem 1750-1760 32: Reiniers 358; Ringelensteijn, van 192; Roest 319; Roobol 359; Roode, van 94; Roosmale 359; Rumpt, van 94; Schagen (,van?) 392; Schippers 389; Schoorel 391; Schouten 190; Schregel, de 63-64; Schrieck, van 190; Schuylenburg 319; Sem 94; Setten, van 319; Sevenhoven, van 94-95; Soppen, van der (Versoppen) 320: Soutendam 95; Spaen(s) 27-28; Spanjaard 125; Spierenburg, van 159; Stappers (Stappaerts) 190-191; Steenwijk 95-96; Stegeman 357; Stipel 320; Swart 232; Taets van Amerongen 31, 93: Thoen van Bronckhorst 318; Tonsbergen, van 359; Trier, van 190: Tuyl, van 317: Varik, van 125; Veersen, van 96, 191; Velsen, van 320: Veltkamp 125-126; Verbrugh 192; Verburgh 96; Verhave(n) 126-128: Verhoeven 64; Verlaen (Verlaan) 96, 191: Vermaes 191-192; Vlegel (Flegel) 62; Vogel 359; Vogels 27; Vroeg in de Wey 192, 359-360; Vulson (de St. Maurice) 320; Wachem, van 192; Walenburch, van 317, 358; Water, van de 360; Weelderen, van 96; Weemeren, van 311, 357-358; Werken, van de 31; Westreenen, van 320; Weyborgh, van 192: Winter 391; Wolde(n), van den (der) 31; Woldorp, van 192: Wijburg (W(e)ijburg(h)) 31-32; Zelm, van 32, 96; Zenck (Zink) 91; Zoete (Soete), de 192: Wapens gevraagd 320: Onbekend wapen 320.

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD VAN HET

Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde.

Dit blad verschijnt aan het begin van iedere maand en wordt aan alle leden van het Genootschap toegezonden.
Bijdragen en correspondentie, bestemd voor het Maandblad, zomede opgaven van adresverandering gelieve men te richten tot den Hoofdredacteur Mr. W. W. van Valkenburg, Jonkerlaan *26, Wassenaar.*

Correspondentie, bestemd voor het Bestuur, gelieve men te richten tot den Secretaris Ir. C. M. R. Davidson, *Prins Mauritslaan* 64, *'s-Gravenhage.*
Alle overige correspondentie (niet bestemd voor Bestuur of Redactie) te richten aan het Bureau van het Genootschap, *Bleijenburg* 5, 's-Gravenhage.

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op, dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of den inhoud der ondertekende stukken.

No. 1 LXVIIe Jaargang Januari 1950

BESTUURSBERICHTEN.

Tot lid zijn benoemd:

W. M. Swellengrebel . . . . . *Santpoort. Willem do Zwijgerlaan 21.*

J. J. Vugs . . . . . *Waalwijk (N.-Br.). Kerkstraat 68.*

Notulen van de Algemene Vergadering, gehouden op 26 November 1949 in Pulchri Studio te 's-Gravenhage.

Aanwezig: het Erelid Jhr. Mr. F. Beelaerts van Blokland en de gewone leden 0. L. van der Aa, H. J. Barendregt, Dr. J. P. de Bie, J. H. Brakke, Mr. M. J. H. de Bruyn van Melis- en Mariekerke, W. J. J. C. Bijleveld, Mr. F. Daniëls, Ir. C. M. R. Davidson, Jhr. Mr. H. 0. Feith, Mr. J. P. J. Gewin. G. F. E. Gonggryp, H. 's Graeuwen, Jhr. Dr. D. P. M. Graswinckel, I. J. Ham, W. F. del Campo Hartman, F. Hers, Jhr. Mr. D. J. P. Hoeufft, Dr. R. A. Hoogland, G. C. E. Köffler, Mr. N. Kolff, Ir. W. J. H. graaf van Limburg Stirum, H. J. van 't Lindenhout, Jhr. Mr. Dr. A. J. C. Rethaan Macaré, H. C. de Man, Mejuffrouw Dr. A. J. Maris, A. Merens, Mr. E. F. Moresco, Mr. J. H. de Mol van Otterloo, Mejuffrouw Mr. E. C. M. Prins, Jhr. J. J. van Raab van Canstein, Mr. Dr. L. H. N. Bosch ridder van Rosenthal, W. A. van Rijn,, Mr. A. P. van Schilfgaarde, A. C. Schotte, Mr. A. Staring, Mr. C. Ph. C. E. Steinmetz, H. F. Heerkens Thijssen, Jhr. H. Trip, Jhr. Mr. C. C. van Valkenburg, W. Ph. Veeren, J. J. Vürtheim Gzn. Een handtekening was onleesbaar.

De *Voorzitter* opent te 14.45 uur de vergadering.

De notulen van de vorige vergadering met excursie, gehouden op 25 Juni 1949, worden onveranderd goedgekeurd.

De *Penningmeester* stelt de volgende begroting voor:

Ontvangsten.		Uitgaven.	
Contributies . .	f 10.800,—	Zaalhuur	f 50,—
Interest	„ 100,—	Ziektewet . .	300,—
Overdrukken, maandbladen, banden, kwartierstaten . .	„ 300,—	Uitgaven Secretaris en" Penningmeester . .	„ 75,—
Tekort . . .	„ 1.800,—	Abonnemenen . .	„ 100,—
		Assurantie . . .	„ 100,—
		Onkosten Bibliotheek	„ 500,—
		Aankoop boeken . .	„ 600,—
		Diverse onvoorziene uitgaven	„ 200,—
		Bindloon	„ 200,—
		Telefoon, licht, water	„ 225,—
		Drukkerij	„ 4.500,—
		Verzending maandbl.	„ 225,—
		Schoonmaak gebouw Bleyenburg 5	„ 240,—
		Bode- en schrijfloon	„ 600,—
		Vereveningsbelasting en rentezegels . .	„ 200,—
		Huur geb. Bleyenburg	„ 800,—
		Salarissen ter Biblioth.	„ 3.600,—
		Portikosten	„ 200,—
		Omzetbelasting . .	„ 275,—
		Zegelkosten Rott. Bank . .	„ 10,—
	f 13.000,-		f 13.000,—

Hij licht deze toe en wijst erop, dat er weer een tekort is. Een subsidie bleek eerst mogelijk, als de kas leeg zal zijn.

De heer Trip deelt verder mede, dat ons Genootschap op 17 Maart 1949 verblijd werd met een gift van bijna f 500,—. Dit bedrag is besteed voor het aanschaffen van twee nieuwe boekenkasten. Namens het Bestuur dankt de heer Trip van harte de gulle gevers. Hij deelt mede, meer moeite dan vroeger gehad te hebben met het innen van de contributie en verzoekt den leden hun contributie voor het jaar 1950 in het

begin van het jaar over te maken. Tenslotte wekt hij alle leden op nieuwe leden te werven.

De heer *van't Lindenhout* biedt opnieuw namens een aantal leden een bedrag aan, waaraan het Bestuur een bestemming gelieve te geven.

De *Voorzitter* dankt hartelijk voor deze gift.

Op een vraag van den heer van *Limburg Stirum* antwoordt de Voorzitter, dat giften ook van andere leden hoogst welkom zijn; zij kunnen worden overgemaakt aan den Penningmeester op postgironummer 20910 van het Genootschap.

Hierop wordt de Begroting 1950 goedgekeurd.

De *Voorzitter* herinnert er daarop aan, dat onze Penningmeester binnenkort 25 jaar dit ambt op voortreffelijke wijze zal hebben bekleed. Hij stelt daarom voor, den heer Trip tot erelid van het Genootschap te benoemen. Dit voorstel wordt onder applaus aangenomen,

De heer *Trip is* hierdoor zeer getroffen en dankt in bewogen bewoordingen.

De heer *Daniëls* deelt mede, dat het Bestuur voorstelt een collectie Martens te schenken aan het Gemeente-archief Utrecht, waar deze thuis hoort, een collectie Servaes van Royen aan het Gemeente-archief te 's-Gravenhage en een collectie familie-annonces aan het Centraal Bureau voor Genealogie. De Vergadering keurt deze vervreemdingen goed.

Voorts bespreekt de heer *Daniëls* het voorstel Helbers aangaande het publiceren van genealogieën. Dit idee is thans uitgewerkt. De Heer Helbers zal de verzorging van deze publicaties op zich nemen en de verzending zal geschieden als inlegvel van ons Maandblad+ Deze inlegvellen kunnen tot een boekje worden ingebonden. De kosten voor deze publicaties zijn voor de inzenders.

De *Secretaris* deelt mede, dat de heer Graswinckel op 19 December te 20 uur in het Rijksarchief een voordracht zal houden over uit Duitsland teruggekregen archieven.

Te 15.10 uur sluit de *Voorzitter* de vergadering.

Vervolgens houdt de heer Mr. *A. Staring* een interessante lezing over „Het familieportret als document", welke voordracht met grote belangstelling wordt aangehoord.

De *Voorzitter* brengt den spreker hartelijk dank voor deze lezing.

Aanwinstenlijst der bibliotheek,

Adelmann v[on] Adelmannsfelden, G. S. Das Geschlecht der Adelmann von Adelmannsfelden. Ellwangen (Jagst), 1948. *(Geschenk van den Schrijver.)*

Adelsboek, Nederland's. 's-Gravenhage [,1949]. jrg. XLII (1949). *(Geschenk van de Redactie van het Ned. Adelsboek.)*

Annuaire de la noblesse belge. Publ. par M. de Schaetzen. Liège, 1941—1945. jrg. 1940-1941, 1942-1945. *(Ruil.)*

Archievenblad, Nederlands. Orgaan van de Ver. van Archivarissen in Nederland. Groningen, 1949. jrg. LIII (1948/9), afl. 2. *(Geschenk van het Min. van Onderwijs.. Kunsten en Wetenschappen.)*

Been, J. H. Historische gids voor den Briel. Brielle, 1934. 4e verb. en verm. dr. Door H. P. Schaap. *(Geschenk van Firma D. Moerman.)*

[Belonje, J.] Het oude kerkhof te Katwijk-aan-Zee. [Leiden, 1949.1 Overdr. uit „Leidsch Jrbk.",1949. *(Geschenk van den Schrijver.)*

[Bloemendaal, M.] De familie van der Plas. [Vlaardingen, 1941.1 gestenc. *(Geschenk van den Schrijver.)*

[Brakke, J. H.] Inventaris van archiefstukken der hooge heerlijkheid Albrandswaard. [Rotterdam, 1949. ! getypt. *(Geschenk van den Samensteller.)*

Catalogus, Karel van Gelre (1467—1538) en zijn tijd van de tentoonstelling in het gebouw Kunstoefening te Arnhem, 13-24 April 1949. Arnhem [,1949]. Gelre, Ver. tot beoefening van Geldersche gesch., oudheidkunde en recht.

Galbreath, D. L. Inventaire des sceaux vaudois. Lausanne *enz.*, 1937. Mémoires et documents publ. par la Soc. d'hist. de la Suisse romande. *(Bruikleen Mejuffrouw Mr. E. C. M. Prins.)*

Coup erus [, J.]. Beknopte adreslijst 1947 van de familie Couperus. [Den] Haag [,1948]. gestenc. *(Geschenk van den Samensteller.)*

Crossley, F. H. English church monuments ...1150—1550. An introduction to the study of tombs and effigies of the mediaeval period. London [,1921]. *(Geschenk van den Heer W. de Jongh.)*

*Cuve*lier, J. Actes des Etats Généraux des anciens Pays-Bas. (Recueil formé par L. P. Gachard, J. Cuvelier et H. Pirenne). Avec la collaboration de J. Dhondt et R. Doehaerd. Bruxelles, 1948. Académie royale de Belgique, commission royale d'histoire. dl. I. Actes de 1427 à 1477. *(Ruil.)*

Drossaers, S. W. A. Het archief van den Nassauschen Domeinraad. 's-Gravenhage, 1948— 1949. Alg. Rijksarchief. 1 dl. 5 bdn. dl. 1. Het archief van den Raad en Rekenkamer te Breda tot 1581. le boek. Inventaris. 2e boek. Regestenlijst, 1 (1170— 1427). 3e boek. Regestenlijst, II (1428-1500). 4e boek. Regestenlijst, 111 (1501-1581). 5e boek. Repertorium op de leenregisters van de Lek en Polanen, 1309-1576 en index op het eerste deel I-V. *(Geschenk van het Min. van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen.)*

Dugdale, W. The ancient usage in bearing of such ensigns of honour as are commonly call'd arms. With a catalogue of the present nobility of England. To which is added a catalogue of the present nobility of Scotland and Ireland, etc. Oxford, 1682. *(Geschenk van den Heer W. de Jongh.)*

[Evers, G. A. en P. H. Ritter Jr.] Honderd jaar van Huffel's Antiquariaat in Utrecht, 1849— 1949. [Utrecht, 1949.1 *(Geschenk van A. J. van Huffel's Antiquariaat.)*

Familieblad, Ons. Onder red. van J. P. van Mullem. [Edam,] 1949. jrg. X, afl. 2 en 3, *(Geschenk van Ds. J. P. van Mullem.)*

Feuchère, P. Contribution à l'origine des armoiries: l'écusson en âbime et ses brisures dans le Nord de la France au moyen âge. Paris, 1948, *(Geschenk van den Heer J. Meurgey de Tupigny.)*

Galbreath, D. L. Inventaire des sceaux vaudois. Lausanne enz., 1937. Memoires et documents publ. par la Soc. d'hist. de la Suisse romande. *(Bruikleen Mejuffrouw Mr. E. C. M. Prins.)*

*Gegeven*s aangaande het geslacht de Genestet. [Z. pl., 1949.1 getypt. *(Geschenk van den Heer C. A. Hartmans.)*

*Ges*lachten, Oude Brabantsche. Onder leiding van J. Lindemans en M. Sacré. Merchtem enz., 1931— 1949. nr. 3, 7—23. nr. 3. Wambacq. Door J. Lindemans. nr. 7. De Riddere. Door E. de Riddere. nr. 8. Meerte. Door J. Lindemans. nr. 9. Pasteels. Door W. Brinck. nr. 10. Van der Hasselt. Door J. van der Hameyde. nr. 11. De Keyser. Door

J. Lindemans. nr. 12. Van Bever. Door J. Lindemans. nr. 13. Van den Heuvel. Door P. Lindemans. nr. 14. Stroobant. Door L. Stroobant en J. Lindemans. nr. 15. Van Mulders. Door J. Lindemans. nr. 16. T'Sas. Door J. Lindemans. nr. 17. De Smedt. Door J. Lindemans. nr. 18. Van Ophem. Door J. Lindemans. nr. 19. De Hertoghe. Door J. Lindemans. nr. 20. Rogghe. Door J. Lindemans. nr. 21. Vereertbrugghen. Door J. Lindemans. nr. 22. Van den Nieuwenhove. Door J. Lindemans en A. J. van Lul. nr. 23. De Kempeneer. Door J. Lindemans. *(Geschenk van Dr. J. Lindemans.)*

(Geschenk van Dr. J. Lindemans.)

Gevers Deynoot, W. A. De familie Barkey. [Z. pl., 1941.1 getypt. *(Geschenk van den Samensteller.)*

Ghellinck Vaernewyck, X. de. Petit traité de la noblesse en Belgique. Bruxelles, 1948. dl, II. Bibliothèque héraldique. *(Aankoop)*, N.B. dl. I nog niet verschenen.

Gouw, J. L. van der. Supplement op de Inventaris van het archief van het huis Duivenvoorde. [Z. pl., 1949.] lichtdruk. *(Geschenk van den Schrijver.)*

*[G*raaf, J. d e.] Markeregt van Borgel. Zwolle, 1948. Ov. regt en gesch.: Overijsselsche stad-, dijk- en markeregten, dl. 111, stuk 20. *(Ruil.)*

*[G*raaf, J. d e.] Markeregt van Gooi. Zwolle, 1948. Ov. regt en gesch.: Overijselsche stad-, dijk- en markeregten, dl. 111, stuk 20. *(Ruil.)*

*[H*albertsma, T j.] Het Halbertsma-wapen van 1677 tot heden. [Haarlem, 1948.1 Halbertsma-Stichting, no. 15. gestenc. *(Geschenk van Mr. S. N. B. Halbertsma.)*

Hansotte, G. Inventaire des archives de la ville de Chièvres (1404-1918). Bruxelles, 1948. Archives de l'état, à Mons. *(Ruil Alg. Rijksarchief te Brussel.)*

Hartung, K. Die St. Lambertus-Pfarrei in Castrop-Rauxel. Ein geschichtlicher Rückblick. Munster (W.), 1947. *(Geschenk van den Schrijver.)*

Haucourt, G. d' et G. Durivault. Le blason. Paris, 1949. Que sais-je?, nr. 336. *(Geschenk van N.N.)*

Heraldry, The art of; explaining the origin and use of arms and armorial bearings ... to which is added the office of a herald enz. London, 1834. *(Geschenk van den Heer W. de Jongh.)*

Heraldry, The, of nature; or, instructions for the king at arms: comprising, the arms, supporters, crests and mottos, both in latin and english, of the peers of E[ng]L[an] D. London, 1785. *(Geschenk van den Heer W. de Jongh.)*

Holter, K. Chronik der Welser Kunstmühle und der Familie Fritsch. [Wels, 1949.1 *(Geschenk van de Welser Kunstmühle F. Fritsch.)*

Hooft, B. H. van 't. Honderd jaar Geldersche geschiedenis in historieliederen. Uitgeg. door de Ver. „Gelre" ter gelegenheid van haar vijftigjarig bestaan (1897— 1947). Arnhem, 1948. Werken „Gelre", no. 23.

Kernkamp, J. H. Inventaris der familiepapieren Meerman, van Westreenen, Dierkens en van Damme, aanwezig in het Museum Meermanno-Westreenianum. 's-Gravenhage, 1948. *(Geschenk van Mejuffrouw Mr. E. C. M. Prins.)*

Keur, C. J. De familie Bergamin, herkomstig uit Graubunderland. Een verzameling aanteekeningen. [Z. pl.,] 1944. getypt. *(Geschenk van den Schrijver.)*

[Kluyver, P. N. J.] Verbeteringen en aanvullingen van het Familieboek Kluyver. [Z. pl., 1949.1 *(Geschenk van den Samensteller.)*

Kro 1, J. De geschiedenis van Nederhorst den Berg. Alphen aan den Rijn [, 1949.1 *(Aankoop.)*

Kroniek van de stichting „Geslacht Mees". Rotterdam, 1949. nr. 6. *(Geschenk van de stichting „Geslacht Mees".)*

Lexikon, Allgemeines, der bildenden Künstler von der Antike bis zur Gegenwart; begründet von LI. Thieme und F. Becker. Unter Mitwirkung von etwa 400 Fachgelehrten bearb. und redigiert von H. Vollmer, B. C. Kreplin, H. Wolff, 0. Kellner, herausgeg. von H. Vollmer. Leipzig, 1947. dl. XXXVI. Wilhelmy-Zyzywi. *(Aankoop,)*

Loo-kroniek. Familie-tijdschrift voor de leden van het geslacht Loo. Rotterdam, 1949. jrg. IV, no. ll. *(Geschenk van den Heer J. A. M. van der Loo.)*

MacGillavry, E. J. MacGillivrays in Holland. [Z. pl., 1949.1 In: „Clan Chattan", dl. 11. *(Geschenk van den Schrijver.)*

Mare, A. J. de. Jhr. Mr. Dr. E. A. van Beresteyn in zijn geschriften gezien. Een bibliografie. Met een inl. van H. E. Greve. Leiden, 1949. *(Aankoop.)*

[Mededeelingen der familievereeniging Kalff. Heiloo, 1949. no. 33. *(Geschenk van den Heer J. Kalff.)*

[Mededelingenblad van de] familie Backer. [Vlaardingen,] 1949. nr. 17. *(Geschenk van de fam.ver. Backer.)*

Meerbeeck, L. van. Inventaire des archives de la liquidation de l'ancienne dette constituée et de l'arriéré des Pays-Bas. Bruxelles, 1948. Archives générales du royaume. *(Ruil Alg. Rijksarchief te Brussel.)*

Messenger, A. W. B. The heraldry of Canterbury Cathedral. Canterbury, 1947. dl. 1. The great cloistervault. *(Aankoop.)*

Meurgey de Tupigny [, J.]. Le sentiment héraldique dans l'oeuvre de J. K. Huysmans. Paris, 1946. *(Geschenk van den Schrijver.)*

[Meurgey de Tupigny, J.] Les seigneurs de Tupigny et leur parenté en Belgique. [Z. pl., 1948.1 Overdr. uit „le Blason", jrg. II. *(Geschenk van den Schrijver.)*

Meurgey de Tupigny [, J.]. Quelques lettres de la marquise de Vergennes à sa cousine la présidente de Meixmoron (1771-1778). Paris, 1946.. *(Geschenk van den Schrijver.)*

Nieuwenkamp, H. W. M. J. Kits. Folkloristische heraldiek. Gent, 1949. Overdr. uit „Oostvlaamsche Zanten", 1949. *(Geschenk van den Schrijver.)*

Nijdamstra-Tinge, De. Oranjewoud (Fr.), 1949. jrg. 1 (1949). afl. 1 en 2. gestenc. *(Geschenk van de familiever. „Nijdamstra".)*

*[0*ort, W. B.] Geslachtsboom familie Fangman. Doorn, 1949. *(Geschenk van den Schrijver.)*

Pama-Brouwer, F. Heraldiek: oorsprong, ontwikkeling en het tekenen van wapens. Alkmaar [, 1949]. *(Recensie-exemplaar.)*

Poncelet, E. Actes des princes-évêques de Liège. Hugues de Pierrepont, 1200-1229. Bruxelles, 194 1. Académie royale de Belgique, commission royale d'histoire. *(Ruil.)*

Prims, F. Geschiedenis van Antwerpen. Antwerpen, 1949. dl. X. Nederlandsche en eerste Belgische periode (1814— 1914). 2e boek. De economische orde. *(Aankoop.)*

Prins, E. C. M. Heraldisch-genealogisch overzicht van het Huis Oranje-Nassau sedert de vestiging van het koningschap in de Nederlanden en kwartierstaat van H.M. Koningin Juliana. [Amsterdam, 1948.] Overdr. uit „Koningin Juliana". *(Geschenk van de Schrijfster.)*

[Register op jaargang] 1944 [van het maandblad] Sibbe. [Z. pl., z.j.]. gestenc. *(Geschenk van den Heer J. H. de Ruyter.)*

Sc hij ndel, B. W. van. Hoogstraten's oude huizen en familie's. Brecht, 1943. dl. IV. *(Ruil Hoogstraten's Oudheidkundigen Kring.)*

S c h e 11 a r t, A. 1. J. M. Genealogie van het geslacht Bourgonjon. Wassenaar [,1941]. getypt. *(Geschenk van den Samensteller.)*

S o n, H. J. A. v a n. Geschiedenis en genealogie van het geslacht van Son, eertijds geheeten van Broechoven. Dordrecht [,1949]. dl. V. De tak te Geertruidenberg (17e en 18e eeuw). *(Geschenk van den Schrijver.)*

T a b l e t t e s généalogiques, historiques, héraldiques des Flandres; éd. par Ch. van Renynghe de Voxvrie. Bruges, 1948. dl. I. *(Aankoop.)*

ver Lor en, J. Ph. de Mont é. De rechterlijke organisatie van Humsterland en die van de Marne in de middeleeuwen. Utrecht, 1948. *(Geschenk van den Schrijver.)*

ver Lor en, J. P h. de Mont é. De rechterlijke organisatie ten platten lande in het gebied langs den Krommen Rijn gedurende de middeleeuwen. Utrecht, 1948. *(Geschenk van den Schrijver.)*

V e r s 1 a g der Historische Commissie der Universiteit van Amsterdam, Amsterdam [,1927—1947]. versl 1926/'27, 1929/'30, 1934/'35—1939/'40, 1945/'46, 1946/'47. *(Geschenk van de Historische Commissie der Universiteit van Amsterdam.)*

V i s s e r, J. Inventaris van het archief der N.V. Mij. van Nassau-La Lecq tot Exploitatie van Onroerende Goederen (waarin opgenomen het archief van de heerlijkheden de Lek en Stormpolder en de visserijen en platen in de Lek, Nieuwe Maas en Noord tussen Ammerstol, Bolnes en Papendrecht en het archief van de familie Van Nassau-la Lecq). [Z. pl.,] 1947. getypt.

Hierbij ingebonden:

Visser, J. Regestenlijst van het archief der N.V. Mij. „Van Nassau-La Lecq", 1274-1625. [Z. pl.,] 1949. getypt. *(Geschenk van. het Alg. Rijksarchief.)*

[Vos s, A. L. H e e r m a van.] De laatste rustplaatsen der Friese Nassau's. [Leeuwarden, 1948.] *(Geschenk van het Comité Fries Huldeblijk Gouden Regeringsjubileum 1948.)*

W o o r d e n b o e k, Biographisch, van protestantsche godgeleerden in Nederland. Onder hoofdred. van J. P. de Bie. 's-Gravenhage, 1949. afl. 29. *(Geschenk' van het Min. van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen.)*

Genealogische gegevens betreffende Bredasche geslachten,

door J. P. DE MAN.

(vervolg van LXV, 128.)

IV.

Havermans.

In den 32sten jaargang van het tijdschrift „Taxandria" bespreekt wijlen de pastoor G. C. A. Juten op bladzijde 27 en volgende *Adriaan Havermans*, den bekenden griffier en verzamelaar van bijzonderheden over Breda, en diens nakomelingen. De schrijver noemt hem een zoon van Mr. *Gerard Havermans*, griffier van Breda tusschen 1607— 1624. Hij komt daarbij in conflict met majoor G. van der Hoeven, die den griffier in zijn „Geschiedenis van de Vesting Breda" identificeert met den *Gerard Havermans*, die 1624—'25 als wachtmeester der gewapende burgerij optreedt, Dit laatste standpunt wordt ook ingenomen door Professor Mr. H. van der Hoeven in zijn omvangrijke „Bijdragen tot de kennis der geschiedenis van Zundert en Wernhout", waar deze in een noot op bladzijde 378 den alsdan besproken *Geraert Havermans*, schout van Zundert, gelijkstelt met den lateren griffier van Breda en den wachtmeester van de gewapende burgerij.

Dit nu acht wijlen pastoor Juten een vergissing en terecht. Inderdaad waren er meerdere Gerrit's (Geraert's) zooals wij hieronder hopen aan te toonen op grond van onze aanteekeningen destijds verzameld op het Gemeente-Archief te Breda, welke op enkele punten nog welwillend werden aangevuld door ons medelid J. B. W. M. van Roosmalen.

Ten eerste moge dan ten aanzien van den familienaam worden medegedeeld, dat deze zijn ontstaan dankt aan zekeren *Cornelis Gherit Berthelsz.* „die men noemt Havermans" wonende aan de Havermarkt te Breda en die vermeld wordt in een Bredaschen Vestbrief van 23 Januari 1555 [1]). Ook Cornelis' zoon n.m. *Gherit Cornelisz. alias Havermans* wordt op deze wijze aangeduid [2]), wanneer hij op 5 Juli 1567 46 jaar oud als getuige wordt vermeld. De familienaam dankt dus zijn ontstaan òf aan de woonplaats, òf aan het beroep (handelaar in granen).

In de oudere Bredasche Vestbrieven zal men, lettende op de voornamen-combinatie bij een nader onderzoek in de registers van ± 1560 en vroeger zeker nog wel aanvullingen kunnen vinden.

Voorloopig zullen belangstellenden genoegen moeten nemen met het navolgende genealogisch fragment.

I. *Cornelis Gherit Berthelsz.* „die men noemt *Havermans*", geb. ± 1495, nog in leven in Januari 1555 [1]); † vóór 15 Juni 1558 [3]), tr. vóór of in 1520 *Maria Beys*, m e d e overleden vóór 15 Juni 1558.

Uit dit huwelijk zijn 3 kinderen bekend. t.w.:

1. *Gherit*, volgt II.
2. *Peryna Cornelis Gherit Berthelsz.dochter*, tr. Breda vóór 15 Juni 1558 Mr. *Adriaan van Doren*, schepen van Breda 1553, '54, '57, '58, burgemeester ald. 1559, '60, weesmeester 1555 en volgende jaren [4]).
3. *Willem yne Cornelis Gherit Berthelsz.dochter*, tr. Breda vóór 15 Juni 1558 Mr. *Cornelis Philipsz.* Zij wordt nog vermeld in een acte van 21 Januari 1 562[5]).

II. *Gherit Cornelis Gherit Berthelsz.* „*alias Havermans*", geb. Breda ± 1521 [2]), Heilige Geestmeester ald. 1564 [6]), tienman Breda 1566/1571[7]), schepen ald. 1572, '74, '75 [7]), † ald. vóór 9 Mei 1576 [8]), tr. Breda omstreeks 1550 *Lysbeth Adriaen Boudewijnsz.dochter*, † na 6 Juli 1580 [9]), dr. van den Bredaschen schepen *Adriaen Boudewijn Ghysbrechtsz.* en diens eerste vrouw *Maria Peter Petersz.dochter van Ghent. Zij is* tusschen 9 Mei 1576 en 5 Juni 1576 hertrouwd met *Gielis Vrancken*, schepen en burgemeester van Zevenbergen [10]).

---

1) Vestbrieven Breda (V. Br.) R. 460, fol. 18.
2) Procuratiën enz. Breda. (Pr. Br.) R. 811, fol. 110verso; R. 812, fol. 88.
3) V. Br. R. 463, fol. 131.
4) Zie Nederlandsche Heraut 1887, bladzijde 107 en volgende, betreffende zegels van leenmannen en schepenen van Breda.
5) V. Br. R. 467, fol. 19verso.

Gherit Cornelis Gheritsz. alias *Havermans* wordt als erfgenaam van zijn schoonmoeder met zijn vrouw vermeld in de scheiding van de nagelaten goederen van Heer Cornelis Verhegge op 31 Januari 1555 [11]).

Op 15 Juni 1558 vindt men hem, nu omschreven als *„Gherit wylen Cornelis Gherit Berthelssoon"*, met zijn voornoemde zusters en haar echtgenooten, als erfgenaam van zijne moeder in een transportacte betreffende de overdracht aan verwanten van goederen afkomstig van *Aerden Snaets*, die een halfbroeder was van hunne moeder *Maria Beys* [3]).

Hij is zeker dood vóór Mei 1576 wanneer op den 9en Mei een accord wordt getroffen tusschen de kinderen over de nalatenschap van den rader. De oudste zoon *Gherit* is dan meerderjarig en voogd over de beide jongere kinderen, terwijl *Adriaen Boudewijnsz.*, de groot. vader en *Boudewijn van der Mijl* als „neve" toeziende voogden zijn [8]).

Gherit Havermans en **zijn** vrouw bezaten een huis in de Kerkstraat te Breda onder den kerktoren, dat de weduwe, daarbij geassisteerd door haar tweeden man op 6 Juli 1580 verkoopt [9]).

Het echtpaar Havermans-Boudewijns liet drie kinderen na:

1. *Gherit,* volgt IIIa.
2. *Adriaen,* volgt IIIb.
3. *Maria Havermans,* † na 18 Mei 1594, tr. *Marten Sticker,* lakenkooper te Breda, zn. van *Ghijsbrecht Claesz. Sticker.*

Zij worden genomnd in een Bredasche acte van 18 Mei 1594, wanneer zij, met toestemming van haar man, een jaarrente van 31 Carolusgulden en 2 stuivers, haar destijds door haar moeder in huwelijksgave geschonken, overdraagt aan Aleyd Jacop Colendochter, weduwe van Marcelis Gheritsz. van Deurne [12]).

IIIa. *Gherit* (ook *Gherardt) Havermans,* geb. Breda ± 1551 [13]), lakenhandelaar aldaar 1575, wachtmeester der burgerij te Breda 1597, '98, '99, 1610, 1621. schout van Zundert en Rijsbergen ±1590— 1603, begr. Breda in de Groote kerk 24 Juli 1625, tr. le vóór 26 October 1575 [14]) *Genooeva van den Corput,* dr. van *Aert Aertsz. van den Corput;* † Breda vóór October 1598 [15]); tr. 2e vóór 7 November 1611 *Jasperyne van Deurne,* geb. ± 1568, † na 1628, dr. van *Gherit Marcelisz. van Deurne* (en kleindochter van den te voren genoemden Marcelis Gheritsz. van Deurne en diens vrouw Aleyd Colen [16])).

Gherardt Havermans compareert in een Bredaschen Vestbrief van 26 October 1575 als „lakencooper", wanneer zijn vrouw *Genevyve Aert Aertsz.dochter van den Corput* aan Adriaen Boudewijns een rente van 11 Carolusgulden 's jaars overdraagt, die haar door haar vader ten huwelijk was medegegeven [14]).

In een acte van de Bredasche Weeskamer van 5 October 1598 wordt Sr. *Gherardt Havermans wijlen Gherard Havermanszone* genoemd als wachtmeester van Breda en worden zijn vier kinderen met name genoemd, te weten

[6]) V. Br. R. 169, fol. 58.

[7]) Zie de lijsten der regeering van Breda in van Goor's Beschrijving van Breda, alsmede Notarieel Breda no. 1117, fol. 89, V. Br. R. 478, fol. 107 en R. 479, fol, 145verso.

[8]) V. Br. R. 480, fol. SS.

[9]) V. Br. R 484, fol. 123verso.

[10]) V. Br. R. 480, fol. 88 en 97.

[11]) V. Br. R. 460, fol. 24verso.

[12]) V. Br. R. 495, fol. 105verso.

[13]) Pr. Br. R. 823, fol. 65verso 1 7 Mei 1621 „out omtrent tseventich jaeren".

[14]) V. Br. R. 479, fol. 141verso.

[15]) Weeskamer Breda No. 449c, fol. 27.

[16]) V. Br. R. 510, fol. 134, R. 526, fol. 65verso en R. 492, fol. 1, acte van 3 Januari 1591.

Gherit, Adriaen, ***Elisabeth en*** *Adriana,* ***en*** hun moeder als „wijlen *Genoveva van* den *Corput Aertsdochter"* [35]).

In 1603 draagt hij het schoutambt van Zundert en Rijsbergen over op zijn oudsten zoon, mede *Gherit* genaamd [17]).

In 1 ti 10 wordt *Gherardt Havermans* weder omschreven als *„Gherit Havermans, wijlen Gheryt Havermanssone,* wachtmeester van de Borgerije deser stadt" en draagt hij als vader en voogd en namens zijn kinderen bij wijlen *Genoveva Aerts van den Corputsdochter* en namens *Jan Aertsz. van den Corput,* zijn zwager? en *Johanna van den Corput,* zijn schoonzuster, een huis met toebehooren over gelegen op het Ginnekenseinde te Breda [18]).

Met zijn tweede vrouw komt hij voor in een Bredaschen Vestbrief van 7 Sovember 1611 [18]), terwijl hij tenslotte nog als wachtmeester van de borgerije ***van*** Breda genoemd wordt op 17 Mei 1621 [13]), uit welke acte teevens zijn geboortejaar is af te leiden.

Uit het eerste huwelijk 4 kinderen:

1. *Gherit,* volgt IVa.
2. *Adriaen,* omtrent dezen is ons niets naders bekend.
3. *Elisabeth Havermans,* begr. Zundert en gehuwd met *Adriaen Cornelisz. Cools,* secretaris te Zundert. Men vindt hen vermeld in het reeds aangehaalde werk van Prof. van der Hoeven, pagina VIII aanvullingen.
4. *Adriana;* omtrent haar is ons niets bekend.

IVa. *Gherit* (meestal *Geraert) Havermans,* schout van Zundert en Rijsbergen in 1603 bij resignatie van zijn vader. Wij meenen te mogen volstaan met te evrwijzen naar het werk van Professor van der Hoeven. Opgemerkt moge nog worden, dat ook een notarieele acte te Breda van 22 Juni 1606 hem als schout te Zundert omschrijft [19]).

IIIb. *Adriaen Havermans,* lakenhandelaar te Breda, † aldaar vóór Februari 1583 [20]), tr. vóór 1580 *Lijsbeth Vrancken,* † vóór 7 Februari 1583, dr. van den hierboven vermelden *Gielis Vrancken,* schepen en burgemeester van Zevenbergen, en diens eerste vrouw, van wie de voornaam noch de familienaam bekend is. Lysbeth was een zuster van den bekenden Mr. François Vrancken, het lid van den Hoogen Raad te Mechelen [21]).

Uit dit huwelijk waren kinderen, hoeveel is niet bekend, slechts één werd volwassen. In 1583 waren voogden *Gielis Vrancken* als „oude vader" en *Boudewijn van der Mijl* als „neve", wanneer zij een rente in ontvangst namen gevest op de „kynderen van wylen *Adriaen Havermans,* daer moeder aff was wylen *Lysbeth des voirszegden Gielis Vranckendochter."*

De aflossing dier rente werd op 22 Januari 1607 door Mr. *Geeraert Adriaen Havermanszone* erkend [20]).

Kind: *Geeraert,* volgt IVb.

IVb. Mr. *Geetaert Havermans,* geb. Breda ± 1580 [22]), doctor in de beide rechten. griffier van Breda 1607, 1620, tr. vermoedelijk te Breda tusschen April 1606 en 22 Mei 1608 [23]) *Catharina van der Strepen,* geb. na 1586, begraven Breda (Groote kerk) 28 Maart 1625, dr. van *Lancelot* en *Hillegonda van Baerle Hendriksdochter.*

[17]) Professor van der Hoeven. Zundert en Wernhout, pag. 378. Noot 1 is onjuist.

[18]) V. Br. R. 509, fol. 166. acte d.d. 11 November 1610.

[19]) Notarieel archief Breda, no. 1126, fol. 23.

[20]) V. Br. R. 716. Princenhage d.d. 7 Februari 1583 (ongefolieerd).

[21]) Zie Jan Huges. Hei leven en bedrijf van Mr. Franchois Vranck. Bijlage 1. Aldaar wordt vermeld, dat Lysbeth stierf vóór 13 Augustus 1584, welk sterfjaar hierboven kon worden verbeterd.

[22]) Pr. Br. R. 821, fol. 129verso/130. Is op 14 December 1616 ± 36 jaar oud **en** R. 823, fol. 189verso d.d. 9 April 1622 ± 42 jaar.

[23]) V. Br. R. 503, fol. 52verso.

[24]) V. Br. R. 507, fol. 61verso.

Mr. *Geeraert Havermans,* in **1583** onder voogdij ran zijn grootvader Gielis Vrancken (zie boven), moet omstreeks 1606/1607 gehuwd zijn. Op 6 April 1606 was hij blijkbaar nog niet gehuwd, **wanneer** zijn latere vrouw wordt vermeld met andere afstammelingen de Hoge en in die acte geassisteerd wordt door haar oom *Jacop wylen Henrick van Baerlesoon* [23]).

Maar op 22 Mei 1609 wordt onder de erfgenamen van **Johan.** *Peetersz. van* **Baerle** ook vermeld Mr. *Gerart Havermans* als man en voogd van joffrouw *Catharina* **con der Strepen,** „daer moed& aff was wylen *Hillegond Henrich van* **Baerledochter"** [24]). Haar werd uit de erfenis een huis toegewezen, dat het echtpaar Havermans-van der Strepen op 20 Januari 1610 verkocht [25]).

Mr. *Geeraert* compareert op 30 November 1620 als medegerechtigde in de erfenis van zijn oom Mr. *François Vrancken,* den bekenden raadsheer, voor het aandeel, dat Mr. Geeraert's moeder *Lysbeth Vrancken* toekwam, welke Lysbeth een zuster was van den erflater [26]).

Op 9 Juli 1622 blijkt hij nog in leven blijkende uit een dan door hem op 42-jarigen leeftijd afgegeven verklaring [22]).

Uit bovenstaand huwelijk sproten tenminste twee kinderen:

1. *Adriaan,* volgt V.
2. *Hillegond (Hilleken),* ongetrouwd overleden en begraven in de Groote kerk te Breda op 5 November 1624.

V. *Adriaan Havermans,* griffier van Breda 1637. Ten zijnen aanzien mag volstaan worden met een verwijzing naar hetgeen wijlen pastoor Juten vermeldde in Taxandria 32sten Jaargang.

Interessant, is nog wanneer men de namen van de kinderen van het echtpaar **Adriaan** *Havermans-Jeanne* van *Aersse* nader beziet. Men vindt daar dan terug alle namen van de voorouders, hetgeen ook te verwachten valt.

Do oudste zoon *Jacob* genoemd naar den grootvader van moederszijde **(Jacob** *van Aerssen).* De oudste dochter *Catherina* **naar** de grootmoeder van vaderszijde genoemd. *(Catherina van der Strepen).* De tweede zoon *Gerardt* genoemd naar den bekenden griffier, den grootvader van vaderszijde. De derde zoon *Lancelot* naar den overgrootradcr van vaderszijde. De vierde zoon *Adriaen* **naar den** vader zelf of naar den gelijknamigen overgrootvader van vaderszijde. De vijfde zoon *Cornelis* naar den hier gegeven stamvader *Cornelis Gherit Berthelsz.* De tweede dochter *Maria* genoemd naar haar grootmoeder *Maria van* **der** *Veken.* Tenslotte de jongste zoon **Jean** naar zijn moeder. Een on ander vormt een aanvullend bewijs voor dc juistheid **van het gegeven** familieverband.

Van Heuven,

door J. J. VÜRTHEIM GZN.

Inleiding [1]).

In het bezit van Mevrouw L. D. van Rees te Aerdenhout bevinden zich een viertal, door haar bet-overgrootvader Willem van Rees, med. doctor te Arnhem (vgl. Ned. Patriciaat III, i.v.), samengestelde, stamtafels, betrekking hebbende op de families van zijn vier grootouders, t.w.: van Rees, van de Pavordt, van Heuven en Oudhof. Deze stamtafels, welke mij voor enkele jaren welwillend ter beschikking werden gesteld, teneinde er afschriften van te kunnen vervaardigen, zijn op de in vorige eeuwen gebruikelijk wijze, met lijnen en cirkels, opgesteld op groote vellen papier. Omgevouwen bewaard, zijn zij op de vouwranden en aan de hoeken doorgesleten, waardoor scheuren en gaten zijn ontstaan, met als gevolg, dat vaak namen en data volkomen onleesbaar zijn geworden. Ook valt het te betreuren, dat de inkt hier en daar verbleekt is, waardoor het geschrevene niet meer leesbaar is. Voor het feit, dat een piëteitsvol nazaat eens de goede gedachte heeft gehad om deze stamtafels op linnen te doen plakken en ze aldus voor verderen ondergang te behoeden, kunnen wij dezen slechts dankbaar zijn.

Genoemde Willem van Rees schijnt zijn werk met groote accuratesse te hebben uitgevoerd. Zijn opgaven stemmen volkomen overeen met wat ons dienaangaande bij contrôle in de officieele registers gebleken is. In de jaren, waarin hij zijn stamtafels samenstelde (1777—1781), waren van de oudere generaties der naaste verwanten ongetwijfeld nog vele personen in leven en hij heeft zich beijverd om, met hun hulp, en overigens met pijnlijke nauwgezetheid, een volledig overzicht der betreffende geslachten op te stellen. De daarbij door hem medegedeelde details zullen er zeer waarschijnlijk wel toe kunnen bijdragen om z.g. „doode punten" in menigen kwartierstaat te helpen overwinnen.

Waar door den auteur ook de vrouwelijke linies zijn uitgewerkt, was het niet mogelijk om het geheel om te zetten in den vorm als thans gebruikelijk. Teneinde het overzicht niet verloren te doen gaan, hebben wij gemeend om bij de omwerking van deze stamtafels tot een voor publicatie geëigenden vorm, het thans gevolgde systeem te moeten toepassen.

Uit de genoemde data blijkt duidelijk, dat de samensteller zijn in 1777 opgezet werk ook daarna nog zooveel als doenlijk was, heeft bijgehouden. De toevoeging „overl." (door hem aangegeven met een †) moge derhalve niet tot de conclusie voeren, dat zulks in ieder geval vóór den datum van de oorspronkelijke opstelling van het geheel zou hebben plaats gevonden. Voorts blijkt uit zijn opzet niet steeds afdoende duidelijk of de geboorten der kinderen in volgorde van links naar rechts of omgekeerd heeft plaats gevonden. Ten deze is dus wellicht eenige voorzichtigheid geboden. Het overmatig gebruik van kapitale letters is niet nagevolgd, evenmin de overdadige interpunctie.

Thans volgt hier de

Heuven's Stamlijst [2])

naa goede informatien, en echte raporten, bij een gebragt, & in order geschikt, door mij Wilh. Van Rees, Med^ae Doctor, te Arnhem, den 25. April 1777.

1. *Gerrif Cornelisse van Heuven,* getrouwd met Freule *Peferke Pannekoek.* Hebben gewoond te Rheden op Steenhuizen.

11. *Cornelis Gerrifse,* getrouwd aan Sus..... (rest onleesbaar en overigens juist geschreven op een verteerd ge-

---

25) V. Br. R. 509, fol. 14.

26) Hollandsche Leenkamer No. 142, caput Noord-Holland, fol. 16.

1) De mededeeling van den Heer F. E. van den Berg (N.L. LXIV, 311), dat alle inlichtingen **over** niet in het Ned. Patriciaat (1945) genoemde van Heuven's hem welkom zullen zijn, geeft mij aanleiding tot publicatie van deze gegevens over te gaan.

2) Alhoewel uit deze „stamlijst" blijkt, dat inderdaad in de tweede helft der 18e eeuw te Utrecht een familie van Heuven gewoond heeft, welke verwant was aan het in Ned. Patriciaat 1945 behandelde geslacht, is hiermede de vraag van den Heer van den Berg nog niet beantwoord.

Een eventueel verband met de door hem genoemde naamdragers zal dus in de oudere generaties gezocht moeten worden. Gezien de door hem genoemde data (1624 en 1683) zal dit verband voor of in de beide eerste, zoowel door Ned. Patr. als door ons behandelde generaties ontstaan moeten zijn. Zoo hier althans van verband sprake is en wij hier niet inderdaad met twee (of meer) geheel verschillende geslachten te doen hebben.

deelte. Moet luiden: *Susanna Arnts*, vgl. Ned. Patric. 1945, i.v.).
(Uit dit huwelijk 10 kinderen:)

III. 1. Dochter, overl., getrouwd aan *Noest*, schoolmeester te Rheden; van daar te Eidbergen. Geen nakomelingen.

2. *Gerrit*, getrouwd met *Geertrui Breunisse* (generatie III in Ned. Patriciaat). Hiervan:
   a. *Willem*, getrouwd met *Teuntje Willemze Berger*.
      aa. *Geertruij*.
      bb. *Johanna*, getrouwd met *Willem Belder*, naderhand met *Gerrit van Heuven* (zie beneden). Van het eerste huwelijk is
         aaa. *Teuntje*, getrouwd aan *Willem Wamsteeker*.
            1. *Hendrina*.
            2. *Jantje*.
            3. *Willemina*.
   b. *Arend*, getrouwd met *Jantje van der Heim*. Geen kinders.
   c. *Gerrit*, ongetrouwd overl.
   d. *Breunis*, getr (ouwd) met *G(rietje) Beijer* (generatie IV in Ned. Patr.).
      aa. *Gerrit*, getrouwd eerste met *Johanna Willemze van Heuven* (zie boven), geduurende 9 maanden. Daarna met *Jakomijn van de Laak* (generatie V in Ned. Patr.), waar van
         aaa. *Breunis* (generatie VIa in N.P.).
         bbb. *Willem*.
         ccc. *Cornelis*, overl. in Jan. 1784.
         ddd. *Clara*.
         eee. *Jan*.
         fff. *Peter*.
         ggg. *Gerrit*, overl.
         hhh. *Dirk* (generatie VIb in N.P.).
         iii. *Gerrit*.
         jjj. *Susanna*.
         kkk. *Hendrik*.
      bb. *Geertrui*, overl., getrouwd geweest aan *Evert Vos*.
         aaa. *Breunis*.
         bbb. *Willem*.
      cc. *Willem*, ongetrouwd overl.
      dd. *Jan*, getrouwd met *Cornelia de Zeeland*. *Zij* overl. en hij overl. in Sept. 1783.
         aaa. overl.
         bbb. overl.
         ccc. overl.
         ddd. overl.
         eee. *Johannes*, getroud.
         fff. *Hester*, getroud.
      ee. *Susanna*, getrouwd aan *J. H. Levers*, winkelier in kruidereiën te Leiden. Zij overl. Geene kinders.
      ff. *Cornelis*, overl., getrouwd geweest met *Willemijna de Zeeland*.
         aaa. *Breunis*, in de Meijereij van 's-Bosch. Getrouwd met *Josina Hordijk*.
         bbb. *Adrianus*, in Middelburg.
         ccc. *Ahasverus*, in de Meijerij.

         ddd. *Geertrui*, in de Meijerij.
         eee. *Gerrit*, in de Meijerij.
      gg. *Jantje*. getrouwd aan *Gerrit Frederikz*. Hij overl. en zij overl.
      hh. *Hendrik*, getrouwd met *Dilliana Gaukes*, weduwe *Willem Sandhof*, te Utrecht.
         aaa. *Margaretha*.
         bbb. *Bernardus*, getroud 1783 met *Francoisa Hendrina Schroot*.
            1. (N.N.).
         ccc. *Sara*, getrouwd aan wijnkooper *van Hamersvelt* te Utrecht in 1780, die twee voorkinders had.
            1. *Hendrik*.

3. Dochter, overl. zonder nakomelingen.
4. Dochter, ongetrouwd verdronken.
5. *Hendrik*, getrouwd met (N.N.) te Werkendam.
   a. *Cornelia*, getrouwd aan schipper *Symen Kuipers*. Hebben kinders gehad, maar die allen dood zijn.
   b. *Susanna*, getrouwd aan zilversmit *Veldhuizen* te Rotterdam.
      aa. *Cornelia*, getroud aan koopman *Reinen* te Rotterdam.
         aaa. *Maria*.
         bbb. *Susanna*, getrouwd met (N.N.) *Roode*, Mr. timmerman te Rotterdam.
6. *Arnoldus*, getrouwd met *Evertje van Duuren*.
   a. *Neleke*, ongehuwd overl.
   b. *Cornelis*, ongehuwd overl.
   c. *Cornelia*, ongehuwd overl.
   d. *Philippus*, overl., getrouwd met *Ernolda Oudhof*. Deszelfs tweede vrouw was *Jacoba Dreux*, bij welke geene kinders.
      aa. Zoontje, zeer klein overl.
      bb. *Arnolda*, getrouwd aan *Rijk van Rees*. Vader overl. in April 1785. (Rijk van Rees was de vader van den samensteller: het hierna zeer summier aangegeven nageslacht van Rijk van Rees hebben wij gemeend te dezer plaatse te moeten laten vervallen en te reserveeren voor een volgend artikel).
      cc. Zoontje, zeer klein overl.
   e. *Geisberta*, overl., ongehuwd.
   f. *Anna*, overl. ongehuwd in Mai 1784.
   g. *Cornelis*, overl., getrouwd eerst met *Johanna Oudhof*. Naderhand met *Johanna van de Pol*. overl. Van de eerste vrouw zijn
      aa. Zoon, overl.
      bb. Zoon, overl.
      cc. Zoon, overl.
   h. *Hendrik*, (was zilversmid, zie beneden), getrouwd met *Helena van Heuven*. Beide overl.
      aa. (N.N.), in de geboorte overl.
   i. *Geisbert*, overl., ongehuwd.
   j. *Susanna*, ongehuwd overl. in 1780.
7. *Antonius*, getrouwd, eerst met *Anneke (N.N.)*, naderhand met *Nieske Lancél*.
   Van de eerste vrouw zijn:
   a. *Cornelis*, getroud met *Sara Krentelaar*.
      aa. *Antonius*, roeidrager, overl.
      bb. *Anna Elisabeth*.

b. *Dirk,* overl.
c. *Pefer,* overl.
d. *Woufera,* getroud met *Egberf Franken.* Geen kinders.
e. *Helena,* overl.
Van de tweede vrouw zijn:
f. *Anfonius,* getrouwd met *Maria Adolphi.* Was conrector te Arnhem en gebooren na zijns vaders dood. Hij overl. (N.B. hier moet dus uit volgen. dat de na te noemen Anna Susanna een oudere. zuster van hem was. Hier klopt dus de opstelling niet; zie Inleiding).
g. Anna Susanna, ongehuwd overl.

8. *Pefer,* getrouwd met (N.N.) *van Someren. Geen* kinders.
9. *Jan,* getrouwd met *Jenneke Peele.* Woonden te Rheden op Steenhuizen, 't welk toen is afgebrand.
a. *Cornelis,* getrouwd eerst met *Geisberfa de Roos,* waar bij geen kinders. Daarna met *Mechteld Geisberfa Schuurmans,* waar van
aa. *Jan,* overl.
bb. *Reinira,* overl.
cc. *Reinira,* overl.
dd. *Jan,* overl.

10. *Adam,* getrouwd met *Louisa Charloffa (N.N.).*
a. *Louisa Charloffa Amalia,* getroud aan Predikant *van der Wajenforf* te Batenburg.
aa. *Karel,* getroud met (N.N.) *Ruisch.* Is thans schoolmeester te Geertruidenberg.
aaa. Zoon.
bbb. Dochter.
ccc. Dochter.
bb. *Louisa,* ongehuwd overl.
b. *Susanna,* getroud aan (N.N.) *Richoud* te Leiden. In de eerste kraam gestorven.
c. *Helena,* getrouwd aan zilversmid *Hendrik van Heuven (zie* boven).

Van Bolten in Friesland,

door H. M. MENSONIDES.

Aan het slot van zijn artikel in de jrg. LXV, kol. 361 en vlg. over het geslacht van Bolten, verwijst Mr. A. Haga voor de volgende generaties, welke te Leeuwarden woonachtig waren, nàar het Stamboek van den Frieschen Adel van de Haan Hettema en Halmael. Een, enigen tijd geleden, naar deze familie ingesteld onderzoek, leerde mij dat — hoewel in hoofdzaak juist — de genealogie in het stamboek aan de hand der in het gemeente-archief te Leeuwarden voorhanden gegevens aanmerkelijk aangevuld en hier en daar verbeterd kan worden.

Voor dat ik hiertoe overga, zou ik echter de aandacht willen vestigen op de omstandigheden, welke wellicht de oorzaak zijn geweest van de verhuizing van zo vele leden van dit geslacht van Zwolle naar Leeuwarden. *Arenf van Bolten* (111) was gehuwd met *Brechf (Brigiffa) Lantinck.* Blijkens het ook in het Stmbk. reeds vermelde testament van J. Lencius en Stijntie Lantingh [1]) was Brigitta de universele erfgenaam van haar zuster, met uitzondering van enkele legaten aan haar

[1]) Gaijus Nauta, De Decisien van het Hoff van Frieslandt, Leeuw. 1779. p. 279. Quaestio CXXXIII. Handelt over zeker quaestieus testament. (Uitspr. van het Hof van 3 Febr. 1643).

dochters en haar zuster Jantien Lantinck en de drie kinderen van een broeder. Stijntje (Christina) Lantinck was (ondertr, 12 Nov. 1597 te Leeuwarden) gehuwd met Dr. Hans Lens (Joannes Lencius), sedert 1594 advocaat voor den Hove van Friesland. Dit echtpaar was blijkens hun testament kinderloos. Voorts huwde te Leeuwarden 13 Febr. 1599 Bartelomeus Lanting van Swol, J.U.L. met Anna Oedtsma. De bruidegom was bij het huwelijk vergezeld van Bartelomeus Lanting, burger binnen Amsterdam en Christoffel Hendrix, burger binnen Kampen, zijn cousijnen: de bruid van haar vader Domenicus Oetsma, advocaat voor den Hove van Friesland en Jannetje Lanting, haar schoonzuster en Jannetje Gerrijts.

Wij zien dus, dat Brigitta Lantinck een broeder en een zwager had, welke de advocatuur voor den Hove van Friesland uitoefenden, terwijl de laatstgenoemde bovendien kinderloos was en reeds bijna veertig jaar de practijk uitoefende toen zijn neef Dr. Arent van Bolten (IVa) in 1631 zich als advocaat te Leeuwarden vestigde. De veronderstelling is dus niet ongerijmd, dat deze zijn oom in diens practijk zal zijn opgevolgd, en op zijn beurt zijn broeders toen deze afgestudeerd waren in het zadel zal hebben geholpen, zodat wij successievelijk het gehele mannelijke deel der van Boltens van Zwolle naar Leeuwarden zien verhuizen.

Thans willen wij echter terugkeren tot de genealogie van het geslacht van Bolten te beginnen met de afstammelingen van het door Mr. Haga sub 111 genoemde echtpaar:

111. *Arenf van Bolten,* geb. c. 1573, † voor 1633, wellicht voor 1625, tr. Zwolle 28 Aug. 1603 met *Brechf (Brigiffa) Lanfinck,* † na 1643. Universeel erfgenaam van haar zuster Stijntie (Christina) Lantinck, weduwe van Dr. Hans Lens (Joannes Lencius) volgens testament van 31 Mei 1634.
Uit dit huwelijk:
a. *Elske (Elisabeth),* tr. Leeuwarden 18 [2]) Juli 1633 (ondertr. Zwolle Juni 1633) *Hendrick van Twenhuisen,* burger van Zwolle, zn. van *Helmich* en *Wijncken Voef.*
Haar tante Stijntie Lantinck legateert haar *een* zilveren kop.
b. *Arenf,* volgt sub IVa.
c. *Geerfruid,* tr. Zwolle 20 Juni 1641 *Egbert Lamberfs Vermeer,* zn. van *Gerrif Lamberfs.*
d. *Richard,* volgt sub IVb.
e. *Aaltje (Alida),* tr. le. Leeuwarden (ondertr. 22 Oct. 1645) *Worp van Peima,* zn. van *Sijbe Aebezn.* en *Atke Jelledr.;* tr. 2e. Leeuwarden (ondertr. voor gerecht 4 Apr. 1657, attest. Herv. Kerk 12 Apr. 1657) *Cornelis Fockens E(e)ringa,* klerk van Ged. Staten van Friesland, zn. van *Focke Fockes* en *Elisabeth van Aysma.*
Haar tante Stijntie Lantinck legateert haar 1000 gld. en haar gouden braceletten.
f. *Neelfie,* verder onbekend.
Haar tante Stijntie Lantinck noemt haar in het testament uitdrukkelijk als dochter van haar zuster Brechtje, tesamen met, Aaltje, wanneer zij haar 1000 gld. legateert en twee zilveren schalen.
g. *Anna,* verder onbekend.
Haar tante Stijntie Lantinck legateert haar een groten zilveren kroes.
h. *Arnoldus (Arent),* volgt sub IVc.

[2]) Niet 19 Juli 1633 zoals Mr. Haga opgeeft.

IVa. Dr. *Arent van Bolfen,* J. U. D., advocaat voor den Hove van Friesland sedert 1631, geb. Zwolle 16 Nov. 1606. † Leeuwarden Oct. 1666, begr. Galileërkerk, wordt 1632 burger van Leeuwarden: tr. le. Leeuwarden (voor het gerecht) 4 Dec. 1633 *Attie (Afke) Jelle Pietersdr.,* dr. van *Jelle Piefers* en *Jantyen Meusdr.,* en weduwe van *Sijbe (van) Peima* [3]; tr. 2e. Zwolle 26 Nov. 1637 (ondertr. Leeuwarden 10 Nov. 1637) *Janneken (Jannetgien) Otten (Ottinga)* Vos,

Dr. Arent v. B. werd met 200 pond beboet wegens een katholieke godsdienstoefening, welke ten zijnen huize op 25 Mrt. 1639 ontdekt werd (Res. Magist. 27 Mrt. 1639 [4]). Hij koopt tesamen met zijn tweede vrouw op 15 Dec. 1642 van Jhr. Johan van Keppel c.s. een stuk miede gelegen op het Cambuurster hemrijck (Kl. con. sentb. 7642 f. 80) ; 15 Dec. 1644 van dezelfden 1 pondem. maede gelegen op de Keech op het Nieulandt (Kl. consentb. 1644 f. 130); 1 Juli 1643 van Dr. Martinus Gravius, grietman van het Bildt en Geeske van Os el. een huis in de Heerestraat (Gr. consentb. 1643 f. 63) ; 18 Mei 1644 kopen zij samen met Gerrijt Nannes, bakker en diens huisvoruw van dezelfden het huis gelegen tussen de huizen der kopers (Gr. consentb. 1644 f. 154) ; 11 Febr. 1662 van Jetske Feijckes Kamminga, laatst weduwe van Rommert Siccama, 12 pondem. lands onder den klokslag van L. (Gr. consentb. 1662 f. 5%) ; 14 Apr. 1663 van dezelfde 10 pondem. van de zatte lands onder den klokslag van L. door Broer Symons als meier gebruikt (Gr. consentb. 1663 f. 179) ; 31 Dec. 1663 van Andele en Pijtter Tijmens van Oosten c.a. 2 pondem. bouwland onder den klokslag van L. (Gr. consentb. 1663 f. 245).

Uit het 2e huwelijk:

1. *Agatha,* tr. Leeuwarden 15 Apr. 1687 (voor het gerecht) *Regnerus Briffo (Brefoy),* Mr. Chirurgijn, geb. Leeuwarden, wordt 22 Mei 1662 burger aldaar, 1662 lid van het Chirurgijnsgilde, weduwnaar van *Lijsbeth Tiaerds Doyema* [5]).

Het Stmbk. twijfelt of Agatha con dochter is van Arent van Bolten en Janneken Vos, doch waar men in den inventaris der nalatenschap van Dr. Arnoldus van Bolten (VIa) onder de „Brieven en instrumenten" als No. 35 gequoteerd vindt: „Een scheidinge tusschen de kinderen en erfgenamen van mijlen Dr. Arent van Bolten senior en Joanna Ottings Vos in tijden egtelieden mitsgaders contract antenuptiael tusschen Regnerus Briffcs ter eenere ende Juffr. Agatha van Bolten ter andere sijden", leidt het m.i. geen twij fel. dat Agatha tot de kinderen van dit, echtpaar gerekend behoort tc worden. Het echtpaar Regnerus Briffo en Aletta (sic !) van Bolten kopen 3 1 Mei 1668 van Maria Dorothea van Eminga een halve huizinge in de Munnemastraat (Gr. consentb. 1688 f. 50v) en 1 Mei 1690 de andere helft van Dr. Sijdz van Eminga, oud-majoor over een reg. cavalerie (Gr. consentb. 1690 f. 118).

2. *Wijnanda,* verder onbekend, volgens het Stmbk. ongehuwd overleden.
3. *Brecht (Brigitfa),* tr. Leeuwarden 4 Juli 1684 (voor het gerecht) *Johannes Altingh,* koopman te Groningen.

Dit echtpaar verkoopt 28 Febr. lil9 aan Nicolaas Treslingh en Aaltie Teijes e.l. te L. 9 pondem. meedegreijdelandt gelegen op het Nieuwelandt aan de Swette onder de klokslag van L.. door Joghum Jans als meier gebruikt (Gr. consentb. 1719 f. 179) en 27 Mei 1720 aan dezelfden nog 14 pondem. grcijdelant gelegen aan de Zwette onder de klokslag van L. door Ulbe Siitses als meier gebruikt (Gr. consentb. 1720 f. 203).

4. *Arent,* volgt sub Va.
5. *Otto,* J.U.D., advocaat voor den Hove van Friesland sedert 1666, geb. c. 1643, † 18 Mei 1703, begr. Galileërkerk. werd 30 Aug. 1661 tesamen met zijn broeder *Arent* te Leiden ingeschreven als student in de phil. en lett.; tr. Leeuwarden 18 Mei 1683 (voor het gerecht) *Anna Theresa Nicolai,* † Leeuwarden, begr. 18 Nov. 1692.

Anna Theresa S. komt voor als een der erfgenamen van haar oom Dr Johan N. (Inv. b. 1665, f. 213).

Otto v. 13. koopt 27 Apr. 1694 van Juliana Maria van Bootma, echtgen. van Alexander Jerreires, markies de Montauban te 's-Gravenhage, 10 pondem. greidland te Bilgaerde onder den klokslag van L. (Gr. consentb. 1694. f. 278) ; en op denzelfden datum van dezelfde, 5 pondem. liggende in dc meenschar „het Kortland" genaamd op de Hoogh ouder den klokslag van L. (Gr. consentb. 1694. f. 279) ; van Theodorus Joannes van der Ketten te Zwolle c.s. op 9 Mrt. 1694 71 parten van een en negentig gedeelten van een hornlegger, groot 2 pondem. met huizinge etc. onder den klokslag van L. op het Nieuland aan de Swette (Gr. consentb. 1694, f. 301).

Va Dr. *Arent van Bolten,* J.U.D., advocaat voor den Hove van Friesland sedert 1666, geb. c. 1641, † 6 Apr. 1708, begr. Galileërkerk, werd 30 Aug. 1661 tesamen met zijn broeder *Otto* ingeschreven als student in de phil. en Iett. te Leiden: tr. Leeuwarden 20 Oct. 1671 (voor het gerecht) *Titia (Teecla) Liduina Rispens,* geb. 15 Maart 1653, † 12 Jan. 1691, begr. Galileërkerk 23 Jan. 1691, dr. van *Andreas en Liduina Hayesdr. Foppens a Gayckema.*

Uit dit huwelijk:

1. *Arnoldus,* volgt sub VIa.
2. *Joannes,* J.U.D., advocaat voor den Hove van Friesland sedert 1704, † Leeuwarden, begr. 27 Nov. 1725; tr. (ondertr. Leeuwarden 6 Nov. 1722) *Cafharina Pauls,* van Groningen.

Op 19 Febr. 1736 legt Catharina Maria Pauls. weduwe van Johannes van Bolten, „usu fructuaria heres van deselve haar wijlen man, woonaghtigh aghter de Hove buijte Leeuwarden" rekening en verantwoording af aan Juffr. Geertruijt Agnis Rispens veniam aetatis bij den H. v. Fr. bekomen hebbende (Weesboek 1706—1782, f. 233).

3. *Dominicus,* volgt sub VIb.
4. *Liduina (Ludiuina),* tr. Leeuwarden 17 Dec. 1708 (voor het gerecht en 1708 zonder naderen datum Jansenistenkerk) *Cornelius Hendrick de Wael,* J.U.D., advocaat voor den Hove van Holland te 's-Gravenhage.

VIa. Dr. *Arnoldus van Bolten,* J.U.D., advocaat voor den Hove van Friesland sedert 1697, † 22 Mei 1733 (Register lidm. Jansenistenkerk) ; tr. (ondertr. Leeuwarden 29 Jan. 1697) Catharina Sophia Cremers, van Groningen, † Leeuwarden 21 Juni 1732 (Reg. lidmaten Jansenistenkerk), begr. 30 Juni 1732.

1 Juni 1733 vindt, de inventarisatie plaats „ten sterfthuise van Dr. Arnoldus van Bolten wonende op Catershoff buiten Leeuwarden, ten versoecke van den Rentmr Lambartus Vitringa als gestelde executeur van wijlen Dr. Bolten Nalatenschap". (Inv. b. 1733, f. 1).

[3]) Op 23 Nov. 1616 tr. voor het gerecht te Leeuwarden *Sybe Peima* geboren tot Ternaard in Dongeradeel en *Afke Jelle Pijtersdr.*

[4]) Vgl. Willebr. van der Heijden, Verhaal van de verrichtingen der Jezuiten in Friesland. Leeuw. 1843. p. 176.

[5]) 21 Juli 1662 tr. te Leeuwarden voor het gerecht *Regnerus Brefoy,* Mr. Chirurgijn, met *Lysbeth Tiaerds Doyema.*

Uit dit huwelijk:

1. *Tecla Hebelia,* ged. 5 Mei 1699, Koornmarkt, suscept. de vader; † 1 Juli 1729 (Reg. lidm, Jansenistenkerk), tr. Leeuwarden 28 Mei 1725 in de Jansenistenkerk *Warnard (Werenfridus) Hoefslag,* rentenier van Zwolle.
2. *Hebelia Alet qndis,* ged. 9 Jan. 1702, statie Koornmarkt, susceptrix Domicela Sevensteire.
3. *Arnoldus,* ged. 5 Oct. 1707 in de Jansenistenkerk, suscept. Dr. Arent van Bolten; † 25 Apr. 1729 (Reg. lidm. Jansenistenkerk).

In de voorm. Galileërkerk bevond zich een grafsteen met het slechts ten dele bewaarde opschrift „Hr(?) Dr(?) Arent van Bolten/..... en /..... 1707/", dat waarschijnlijk op genoemden Arnoldus betrekking heeft, daar van al de andere Arenden en hrnoldi de grafstenen geïdentificeerd konden worden.

VIb. Dr. *Dominicus van Bolten,* tr. (ondertr. Leeuwarden 12 Oct. 1708) *Anna Maria Nannens,* van Groningen.

5 Febr. 1726 verhuurt Dr. Jacobus Schultink als gelastigde van Anna Maria Nannens, weduwe Bolten te Groningen „als moeder on wettige voorstanderse over haar dochter Teecla van Bolten hij haar wijlcn man Dominikux van Bolten in egte verwekt, erffgen. van voors. haar vader" aan Holke Hendrix Wiersma en Berbera Kreeft e.l. te Leeuwarden haar huis staande bij de Dubbelepijp binnen L. (Hyp. h. 1727, f. 78).

Uit dit huwelijk:

1. *Teecla Johanna,* tr. (ondertr. Leeuwarden 27 Jan. 1736) *Johannes Servatius Munnix,* van Maastricht.

2 Juni 1736 verkoopt de schepen Lambertus Vitringa als executeur van de nalatenschap van Arnoldus van Bolten, in leven gewoond hebbende Achter de Hoven buiten L. met consent en approbatie van Teecla Johanna Bolten, echtgen. van Johannes Servatius Munnix, eenigste erfgenaam van haar oom, aan Jacobus Pierson, pred. te Holwerd een heerlijke zathe lands gelegen te Hantumhuisen, genaamd „Elinga".

IVb. Dr. *Richard van Bolten,* J.U.D., advocaat voor den Hove van Friesland sedert 1643, wordt 1643 burger van Leeuwarden, tr. Utrecht (ondertr. Zwolle Mei 1643) *Winanda van den Sande,* dr. van Dr. *Frederik van den Sande* te Utrecht.

8 Febr. 1664 koopt dit echtpaar van Sijmen Pijtters en Acfke Teeuwes een huis in de Groote Kcrkstraat. (Gr. consentb. 1664, f. 260).

Uit dit huwelijk:

1. *Brigitta,* † *3* Mei 1699; tr. Leeuwarden 13 Dec. 1667 (voor het gerecht) *Julius Felix de Geest,* schilder, schrijver en dichter, † 25 Mei 1699, zn. van *Wijbrand* en *Hendrikje Ulenburgh*[6]).
2. *N. N.* (Volgens Stmbk. II, p. 206, aant. 13, was er nog een tweede kind uit het huwelijk *van Bolten-van den Sande.*

IVc. *Arent van Bolten,* J.U.L. [7]), advocaat voor den Hove van Friesland sedert 1651, geb. c. 1625, † 13 Mei 1686, begr. Galileërkerk, werd 18 Sept. 1645 te Leiden ingeschreven als jur. student, wordt 9 Oct. 1652 burger van Leeuwarden: tr. le. 17 Febr. 1660 (voor het gerecht)

[6]) Vgl. N.N.B.W. 111, kol. 438; Wurzbach, Niederl. Künstlerlexicon, I, p. 572; W. Eekhoff, De vrouw van Rembrand, p. 32.

[7]) Deze Arent van Boltcn wordt evenals zijn naamgenoten steeds Dr. genoemd. Daar zijn grafsteen echter J.U.L. heeft, meen ik, dat hij niet gepromoveerd was en men hem alleen naar analogie van zijn broeders en neven steeds Dr. is gaan noemen.

Anna Rixtrude van Scheltinga, dr. van *Tjerck* en *Antje Nicolaesdr.,* † zonder kinderen: tr. 2e. Leeuwarden (ondertr. 5 Aug. 1670) *Imck Cafhius,* begr. Galileërkerk, dr. van *Andreas Huberti* en *Jetske Bouricius.*

10 Febr. 1669 kopen Dr. Aernt van Bolten de oude en Jouck Thonis, beide te L. van Pieter Heimans apothecarius hinnen L. als executeur van Juffr. Brigitta Lanting een huis in het Raadhuisstraatje. (Gr. consentb. 1669, fol. 183). Zij verkopen dit huis weer op 6 Mei 1669 aan Minne Hendrix en Mnijcke Wierds. (Gr. consentb. 1670, fol. 34).

Op 28 Mei 1686 vindt plaats de inventarisatie der goederen „bevonden ten sterfhuijse van wijlen Dr. Arent van Bolten senior, in leven mede oldste advocaet's Hoffs van Frieslandt, ten versoecke van Juffr. Jetske van Bouritius wede Katsius als bestemoeder ende legitima tutrix over Imck Anna van Bolten, nagelaten dochter van voors. Dr. Bolten bij sijn wijlen huijsvrouw Imck Catsius in echte verweckt. op aengevinge van Juffr. Johanna Catsius, etc." Hierop volgt een inventaris, waarin o.a. vermeld wordt: „Een afbeeldingc van wijlen de olde Dr. Arent van Bolten op een silveren plaat gesneden staande in een swart listie", zes lepels met wapen Bolten, 5 met de wapens Bolten en Scheltinga, en „Twee grote conterfeitsels van wijlen de oude Dr. Bolten en Brigitta Lantingh". (Inv. b. 1686, fol. 186).

Uit het 2e huwelijk:

1. *Imck Anna,* tr. (vlg. het Stmbk.) *Frederick Ernsthuijs,* van Groningen,

---

Foutieve wapens en namen in diverse bronnen,

door R. T. MUSCHART.

(vervolg van LXVI, 415.)

Hooft. II.

Jan Hooft, de vijfde zoon van *Pieter Willemsz. Hooft* en *Jannetje Boricks,* in het midden der 16de eeuw voerde volgens het Wapenboek van den Nederlandschen Adel door Rietstap deel 1, folio 196, als wapen: „in blauw 3 hoofden van natuurlijke kleur gedekt met een verticaal van rood en goud gestreepte antieke vrouwemuts".

Volgens een M.S. Wapenboek van A° 1690 van P. van der Schelling, getiteld „Genealogie en wapens der voornaamste adelijke geslaghten dezer landen" echter kwam dit wapen met de hoofden als onderstaande schets A voor op de grafzerk in St. Pieterskerk te Leiden van de in 1563 overleden *Maria Hoofs* de vrouw van *Jacob van der Duijn,* heer van Sprange, overleden in 1580, en dochter van *Jan Hoofs,* ridder, burgemeester van Mechelen, terwijl volgens de Graf- en Gedenkschriften van de provincie Antwerpen, deel 3, folio 333, een kwartier *Hootz* van den in 1578 overleden *Jan Schooffz,* commijnmeester van Mechelen, de 3 hoofden als onderstaande schets B vertoont.

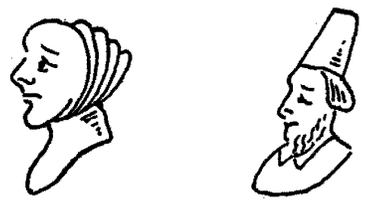

A B

Ook het Armorial Général vermeldt dit wapen met den naam *Hoots.*

Hooft 111.

Maria Hooft, overleden 26 Juni 1643, getrouwd te Arnhem 14 Dec. 1642 met den hopman *Willem Tulleken*, tevens dijkmeester van het Arnhemmer en Velperbroek, en dochter van *Jelis Hooft* te Keppel, voerde volgens de Heraldieke Bibliotheek 1881, pag. 35, als wapen: „in zilver een groene zittende kikvorsch", dus evenals het in het Armorial Général beschreven wapen van de Geldersche familie *Hooft*.

Dit wapen is niet geheel juist, want het zegel in de Volmachten van de Geldersche Leenkamer van voornoemden *Jelis*, aldaar *Jellijs Hoofft* genoemd, in 1607 leenman van het Huis Keppel, vertoont als wapen: „een verticaal geplaatste kikvorsch op den rug gezien met de voorpooten omhoog gericht".

Evenzoo komt de kikvorsch voor doch bovendien vermeerderd met een groote driebladige kroon er boven op het zegel van *Hendrik Hoofts*, in 1740 schepen van Beverwijk, aan charter in de familiepapieren Hoeufft van Velsen.

de **Hoog.**

Volgens „De Nederlandsche Heraut" 1897, pag. 38, zou op de grafzerk in de St. Maartenskerk te Gorinchem van **Anthony** *de Hoog*, burgemeester dier stad, en overleden 29 Maart 1645, als wapen voorkomen: „2 beurtelings gekanteelde dwarsbalken".

Of dit wapen is op de grafzerk onjuist aangegeven òf de Ned. Heraut heeft het onjuist weergegeven, want dit wapen *de Hoog* moet zonder twijfel zijn: „een schuinstreep over 2 beurtelings gekanteelde dwarsbalken heengaande".

Balen beschrijft in zijne Beschrijving van Dordrecht op pag. 1319 het wapen van voornoemden *Anthoni Adriaensz. de Hoog*, in 1628 burgemeester van Gorinchem, onjuist met een *schuinbalk* over de dwarsbalken.

van Hoogenhouck.

Margaretha van Hoogenhouck Jansdochter, geboren in 1588, de vrouw van Dr. *Engelbrecht Graswinkel van Maesland*, schout van het Hof van Delft, voerde volgens het M.S. Wapenboek van van der Lely met de Stamdeelen der Veertighraden van Delft als wapen: „gevierendeeld, 1 een geschakeerd schuinkruis op een doorsneden veld: 11 een stappende hond: 111 3 kepers: IV 2 beurtelings gekanteelde dwarsbalken".

De in het algemeen betrouwbare van der Lely moet zich hier vergist hebben, want dit wapen is zonder twijfel het wapen der familie *van der Dussen* en niet *van Hoogenhouck*.

Hooghwinkel.

Volgens een M.S. Genealogie Thierens voerde een familie *Hooghwinkel* als wapen: „in blauw een zwaard met het gevest naar beneden tusschen 2 toegewende winkelhaken en vergezeld van 3 kleine sterren, waarvan 1 beneden het gevest, 1 tusschen het gevest en den rechter winkelhaak en 1 tusschen het gevest en den linker winkelhaak, het gevest en de sterren goud en de rest zilver".

Het zegel echter van *Pieter Hoogwinkel*, in 1806 schepen van Gorinchem, aan charter in het Rechterlijk Archief Gorinchem, vertoont het zwaard met de 2 winkelhaken zond er me er en als helmteeken: dito zwaard.

Hoogland,

Volgens „De Ned. Leeuw" 1912, kolom 164, voerde een familie *Hoogland* als wapen: „gevierendeeld, 1 en IV in zwart een zilveren droogscheerdersschaar met de punten naar boven: 11 en II in goud 3 groene klaverbladen". Helmteeken: dito schaar.

Deze naam is niet volledig en moet *a b Hoogland* of wel v *a n Hoochlandt* of v *a n Hooglandt* zijn.

Zoo werd dit wapen gevoerd door *Cornelis van Hoochlandt* en *Gerhardus van Hooglandt*, beiden omstreeks 1650 student te Utrecht: en door *Samuel ab Hoogland*, 1744, 1748, 1769 en 1783 predikant te Vaassen, getrouwd met *Christina Schernenk*, en door hunne nagelaten kinderen *Johanna Henrica*, de vrouw van Mr. *Johannes Diderik van Leeuwen*, ontvanger-generaal der gemeene middelen over het Tielsche comptoir; *Antonia Anna*, weduwe van Mr. *Samuel Jacobus Wilbers; Bernardina Aleida; Everarda Geertruij*, de vrouw van *Joost Herman van Erckelens;* en *Johan Hendrik*, theologisch student, welke kinderen ook namens hunnen omstreeks 1783 naar Ned.-O.-Indië vertrokken broer Mr. *Gerard Nicolaas*, 22 Juli 1786 te Vaassen een mageschеid oprichtten, volgens hunne lakafdrukken in diverse bronnen.

De wapens der beide eerstgenoemde studenten in het M.S. Wapenboek van den Geldersch Overijsselschen Studentenbond tc Utrecht vertoonen eikels in plaats van klaverbladen.

van Hoogmade.

Pieter van Hoogmade, in 1683 lid van het droogscheerdersgilde te Leiden, voerde volgens het M.S. Wapenboek van van Rijckhuijsen, deel 2, folio 12, als wapen: „gedeeld, 1 een lelie van het een in het ander op een van zwart en zilver gedeeld veld: 11 in blauw 2 zwemmende baarzen van natuurlijke kleur b o v e n e l k a a r".

Dit wapen is niet juist, de visschen moeten ver t i c a a l g e p l a a t s t n a a s t e l k a a r z i j n, zooals blijkt uit het wapen van *Pieter Balthazarsz. van Hoogmade*, van 1722 tot 1742 raad van Leiden, op de Leidsche Wapenkaart van den zelfden van Rijckhuijsen; van *Balthasar van H.*, in 1700 te Leiden, op een gebeeldhouwde lijst in het Gem.-Museum aldaar: van *Pieter van H.*, in 1729 schepen van Leiden, volgens zijne zegels aan schepenbrieven van Leiden in het Alg. Rijks-Archief te 's-Gravenhage: en van *Pieter van H.*, wiens weduwe *Sara Maria van Peene*, 19 Maart 1748 te Leiden volgens zijn lakafdruk in protocol 1963 van notaris H. I. Kreet aldaar.

'De rechterhelft, nl. de lelie, is *van Hoogmade*.

(Wordt vervolgd.)

KORTE MEDEDELINGEN.

Van Bemmel.

(LXVI, 113 e.v.)

Wellicht kan het onderstaande van nut zijn voor het onderzoek naar het verband tussen de Gelderse en de Groningse van Bemmels, een punt, dat door den inzender, naar ik hoop, nog eens nader zal worden bezien.

1. *Thomas van Bemmel* werd 1547 burger van Arnhem en was aldaar stadsrentmeester. Hij huwde in of voor 1529 *Anna Wijntgens* (zuster van den bekenden muntmeester Balthasar Wijntgens), dr. van *Hendrik* en diens eerste echtgenote *Hilleken de Vreede*, en stierf tussen 1552

en 2 Apr. 1560, op welken datum Anna als weduwe genoemd wordt.
Hun kinderen waren:
a. *Peter,* volgt 11;
b. *Hilleke van Bemmel,* tr. *Henrik Huybertsz.*;
c. Thomas van Bemmel, woonde te Keulen;
d. *Mariken van Bemmel,* tr. burgemeester *Joan Budding.*

11. *Peter van Bemmel,* tr. N. N., waarbij: :
a. *Thomas,* volgt 111;
b. *Janneke van Bemmel,* † Arnhem 12 Mrt. 1628, tr. *Joost van Reidt,* verm. geb. te Deventer, † Arnhem 9 Oct. 1626, leengriffier van Gelderland en burgemeester van Arnhem, zn. van Dr. *Johan van Reidt,* geneesheer te Deventer en van *Clara Everts.* (Joost van Reidt was een broeder van den bekenden geschiedschrijver Everhardt van Reidt (Everardus Reidanus).

111. *Thomas van Bemmel,* schepen en burgemeester van Arnhem, lid van St. Joostendoelen aldaar, tr. le Arnhem 1 Sept. 1611 *Hester Tulleken,* dr. van *Rutger,* burgemeester van Arnhem, en van *Geertruid Gaymans;* tr. 2e Arnhem 5 Juli 1615 *Aeltje van Harn,* geb. Rhenen 2 Aug. 1584, † Amsterdam 25 Juni 1639, begr. Arnhem (Gr. K.), dr. van Dr. *Joost van Harn.* lijfarts van den graaf van Culemborg, later ordinaris medicus der stad Zwolle, en van diens tweede vrouw *Josina Hermans (Zoes* of *Zosius),* en weduwe van *Jacob Wolters van Rozande.*

Bovenstaand fragment ontleende ik goeddeels aan een van omstr. 1800 daterend handschrift, vermeldende de afstammelingen van *Henrick Wijntgens* en *Hilleke de Vreede,* aanwezig in het bij mij berustende archief van het Studentenfonds van Reidt, aangevuld o.m. uit het artikel over het muntmeestersgeslacht Wijntgens door Ph. F. W. van Romondt (N.L. 1915, kol. 195 en vlg.) en enkele andere handschriften. Helaas konden slechts weinig data en plaatsaanduidingen worden gegeven, terwijl controle gewenst blijft.

Volgens het vermelde echter kunnen wij de geboorte van *Thomas* (1) globaal stellen op 1500 à 1510 en die van *Thomas* (Ic) globaal op 1530 à 1540. Dit opent de mogelijkheid, dat Thomas (1) identiek is met de *Thomas van Bemmel,* die in 1529 diende onder de „nieuwe bende van Ordinantie uyt den Adel opgeriqt" en gesteld was op vier paarden (Nav. 1855, bijbl. II). Het opent echter tevens de mogelijkheid, dat Thomas (Ic) identiek is met den stamvader van de Groningse van Bemmels.

Het is wel opmerkelijk, dat de bronnen van dezen Thomas (Ic) zeggen, dat hij woonde te Keulen, terwijl de Heer Sluiter mededeelt, dat in een op den Groningsen Thomas betrekking hebbende acte sprake is van goed in Groningen, Arnhem en Keulen. Zou de stamvader van de Groningse van Bemmels uit het Gelderse, via Keulen, naar Groningen gekomen zijn?

Uiteraard biedt dit alles nog niet veel houvast, doch ik meen goed te doen er de aandacht op te vestigen. De Heer Sluiter spreekt in zijn artikel niet over het wapen der Groningse van Bemmels. Aangezien voor het vaststellen van het verband ook de kennis van het gevoerde geslachtswapen van belang kan zijn, herinner ik er hier aan, dat *Thomas van Bemmel* (111) voerde: in zilver drie zwarte bemmels, helmteken een zwarte zittende windhond met gouden halsband. In het liber fraternitatis sancti iodoci (R.A. Arnhem) komt een afbeelding van dit wapen, in alliantie met *van Harn,* voor.

MR. H. H. A. DE GRAAFF.

Nogmaals: de Amsterdamse 6er Meulens.

(LXVI, 17-24; 35-47.)

Bij het publiceren van mijn artikel over de ter Meulens zat bij den schrijver voornamelijk de bedoeling voor, zo mogelijk uit den kring der lezers eventuele kritiek en nadere gegevens uit te lokken. Daarin is hij uitzonderlijk geslaagd. Immers was de lectuur van zijn bijdrage voor Mejuffr. Dr. 1. H. van Eeghen te Amsterdam aanleiding in het Gemeente-Archief aldaar een uitgebreid onderzoek naar de beide daarin besproken Korendragers- en Korenlichtermansgilden in te stellen, waarvan het resultaat thans, in den vorm van een doorwrochte studie van haar hand, gereed is voor den druk. Met vergunning van de schrijfster wil ik hierbij, aan de hand van haar zo belangrijk geschrift, datgene waarin ik in mijn studie gedwaald heb, naar behoren recht zetten.

Over mijn voornaamste bron, nl. Jan Wagenaar's „Amsterdam", luidt het alleszins bevoegde oordeel van Dr. van Eeghen: „hij was een kamergeleerde, die aan zijn boek voornamelijk de gedrukte keuren en ordonnantiën ten grondslag heeft gelegd, niet een sociograaf, die er op uit trok om de keuren aan de werkelijkheid te toetsen. Zo komt het dat zijn mededelingen nogal eens onjuist zijn". Ook het stedelijk archief geeft over dit onderwerp geen uitsluitsel. Alleen het thans daar opgenomen archief der gilden zelf bevat de daartoe nodige gegevens, waaruit de schrijfster haar studie kon opbouwen.

Het blijkt nu, dat het Korendragersgilde geen g e s l o t e n gilde of veem, van door burgemeesteren benoemde „officianten" was, maar dat het openstond voor elkeen, die er in opgenomen wenste te worden. „Wel moesten de korendragers door de stad worden toegelaten of geadmitteerd, zoals men toen zeide en daarbij waarschijnlijk voorspraak hebben, want ongetwijfeld is de officiële toelating ingesteld om enigen waarborg te hebben voor de eerlijkheid van de korendragers, maar hun aantal was ongelimiteerd en toelating dus geen gunst." Omstreeks 1740 waren zij dan ook een 670 man sterk. „Het was een zeer gemêleerd gezelschap": voorname en minder betekenende korenfactors en makelaars (ook „beunhazen") en eenvoudige en zelfs vrij armelijke arbeiders — waaronder zeer bedenkelijke elementen — waren er in één corporatie verenigd. Van deze bescheidener gildebroeders, die van het dragen hun beroep maakten, trachtte een meer gewiekste minderheid het tot lichterman of korenfactor te brengen. Wat de beter gesitueerde leden betreft, die er niet aan dachten den korenzak te schouderen, deze waren als makelaars of factors enkel tot het gilde toegetreden omdat dit het uitsluitende recht had aan zijn leden de gangen (of treeplanken), zakken en trappen te verhuren, die bij het korendragen werden gebruikt.

Hoger in rang dan de korendragers stonden de korenlichterlieden, die althans enig kapitaal moesten bezitten om een lichter te kunnen kopen. Ook in hun gilde waren „heren" en arbeiders broederlijk verenigd; de overlieden werden gelijkelijk uit beide klassen gekozen. „Van het korenlichten alleen werd men niet rijk". Maar door het opnemen van geld op zijn lichter kon de lichterman zich de nodige middelen verschaffen, die hem hielpen hogerop te klimmen. In alle geval gelukte het de meest pientere hunner zich tot makelaar of factor op te werken. In den loop der 18de eeuw nam de betekenis en het ledental van het gilde geleidelijk af. De oorzaak daarvan was deels de concurrentie van de niet ge-

organiseerde schuitenvoerders en anderdeels de overmacht van de kapitaalkrachtige grote korenfirma's, wier chefs, benevens hun zoons en bedienden door het aankopen van de „vrijheid" van 't gilde ieder het recht kregen een lichter voor de firma te voeren, welk laatste zij natuurlijk door knechts in hun dienst lieten doen. Van de grote klandisie aldus beroofd, visten de „varende" lichterlieden achter het net, waardoor de oorspronkelijke bedoeling der gilden, om het bedrijf hunner leden tegen de inbreuk van onbevoegden te beschermen, geheel teloor ging. De „grote lui" waren er de baas.

Uit het bovenstaande volgt, dat de door mij veronderstelde relatie tussen *Jan fer* ***Meulen*** I en zijn zoon *Jan* 11 en een Amsterdamse burgemeestersfamilie (Hooft), die hen zou hebben voortgeholpen, op wel zeer losse schroeven staat. Trouwens, wat *Jan* 11 betreft, blijkt Wagenaar's bewering, dat het combineren van het lidmaatschap van beide hiervoor behandelde gilden een bizondere gunst was, aan slechts weinigen beschoren, geheel bezijden de waarheid: vele gildebroeders waren in beide thuis. Verder dunkt Dr. van Eeghen (al is zij het met mij eens, dat *Jan ter* ***Meulen*** I zeer 'waarschijnlijk wel beunhaas zal zijn geweest) het niet verantwoord hem te identificeren met den als zodanig in het kohier van 1742 op de Rozengracht voorkomenden naamgenoot. Er blijken nl. destijds niet minder dan v i e r of v ij f Jan ter Meulens te Amsterdam bekend te zijn(!), zodat het al te gewaagd mag heten er één bepaaldelijk als den waren Jozef aan te wijzen. In het volgende jaar komt *Jan* I, naar Dr. van Eeghen weet te berichten, 19 Dec. 1743, na zijn huwelijk, met zijn vrouw in een notariële acte voor als wonende in de Molensteeg bij den Zeedijk, wat als buurt niet schitterend is. Maar zijn eigen opgave, dat hij toen geen ƒ 4000 gegoed was, wijst toch op een begin van gegoedheid. De man heeft in zijn leven op verschillende adressen gewoond; was men gedwongen te verhuizen dan moest de kleine burgerman in het zeer dicht bevolkte Amsterdam van destijds wel de woning nemen, die hij krijgen kon [1]).

Bij zijn dood in 1783, in de Haarlemmerstraat „een zeer ordentelijk adres voor iemand van zijn beroep" zegt Dr. v. E.), werd het overlijden van ***Jan ter Meulen*** I aangegeven in de hoogste klasse (van ƒ 30) van het middel op 't begraven, hetgeen een teken van een solieden welstand is. „Zijn vrouw, die 15 jaar eerder stierf, had hij nog in de 4e klasse weten onder te brengen, wat hem ƒ 27 spaarde, want voor die 4e klasse werd slechts ƒ 3 berekend. Dit wil echter niet zeggen, dat hij juist in de laatste 15 jaren van zijn leven fortuin heeft gemaakt. Hij is waarschijnlijk handiger geweest in het ontduiken van de belasting dan zijn zoons. De zoons zijn ongetwijfeld met heel wat meer begonnen dan de vader". Aldus Dr. van Eeghen. In het a 1 gemene aspect van de familiegeschiedenis der ter Meulens brengen deze retouches, zoals men ziet, geen noemenswaardige veranderingen.

DR. JOHAN E. ELIAS.

Lignage de Saint-Louis.

In Frankrijk bestaat een vereniging van de afstammelingen van Koning Lodewijk IX den Heiligen en tevens allen, die

1) Een voorbeeld van den woningnood te Amsterdam, omstreeks dezen tijd, vindt men in den brief van den gerepatrieerden Compagniesdienaar van Maneil aan een relatie te Batavia, wie hij bericht, dat hij „in het stinkende en wegens deszelfs salpeterige dampen zeer ongezonde Amsterdam" zijn intrek heeft moeten nemen op een zoveelste verdieping „in een kamertje niet groter dan cie bak van UEds. familiekoets". (Brievencopijboek v. M., Boedelpapieren Weesk., Gem.-Arch. Amst.).

afstammen van een der Koningen van de dynastie Capet, overeenkomstig de wet van 1 Juli 1901, genaamd Association „Lignage de Saint-Louis". Voorzitter is de Duc de Bauffremont, ondervoorzitters Comte Bl. de Montesquiou Fezenzac zn Comte Arnaud Doria. De commissie, belast met het onderzoek der „preuves", wordt voorgezeten door Comte de Saint Pierre en heeft tot secretaris den Heer H. Longnon, archivaris van de Académie Française.

In België bestaat reeds een afdeling van de Association en het ligt in de bedoeling nu ook in Nederland een dergelijke afdeling op te richten.

In ons land leven talrijke nakomelingen van het oude Franse koningshuis, in de eerste plaats H.M. Koningin Juiiana en Haar kinderen. Verder, om enkele voorbeelden te noemen, zij, die het echtpaar Godert Torck, in 1493 gehuwd met Margaretha van Egmond, onder hun kwartieren tellen, en de nakomelingen van Frederik van Nassau-Zuylestein. Ook dames worden toegelaten.

Aan hen, die admissie hebben gevraagd en wier bewijsstukken in orde zijn bevonden, wordt een diploma uitgereikt, vermeldende filiatie en de bewijzen daarvan, en een sierlijk insigne, bestaande uit een gouden doornenkroon, waarop vier lelies. De Association heeft niets te maken met politiek en contributie wordt niet geheven. Nadere inlichtingen kunnen worden verstrekt door het corresponderend lid voor Nederland, A. P. M. A. Storm de Grave, te Brussel, 2 Congolaan.

VRAGEN EN ANTWOORDEN,

van Alphen. (LXVI, 322,439). ***Johannes van Alphen,*** huwt le. Breda 1 Juli 1640 *Digna* ***Willemsdr. Beens;*** tr. 2e. 24 October 1648 ***Maria*** *Meyer(s).* Uit deze huwelijken werden aldaar gedoopt:

1. *Francynke,* ged. 18 Maart 1641.
2. ***Wilhelmus.*** ged. 23 Nov. 1644.
3. ***Johannes,*** ged. 23 Sept. 1649.
4. ***Adriana Maria,*** ged. 2 Mei 1651.
5. ***Johannes,*** ged. 17 Aug. 1653.
6. *Rogier,* ged. 17 September 1655.
7. ***Johanna,*** ged. 14 Nov. 1664.

Govert ***van Alphen,*** med. doctor, afkomstig van Bergen op Zoom, huwt Breda Nov. 1673 ***Adriana Maria van*** *Alphen.* Hieruit te Breda gedoopt:

1. ***Adriaan,*** ged. 28 Juni 1675.
2. ***Johannes,*** ged. 24 Juni 1676.
3. ***Adrianus Johannes,*** ged. 4 Mei 1677.
4. ***Digna Maria,*** ged. 1 Oct. 1678.
5. *François,* ged. 31 Juli 1680.
6. *Rogier,* ged. 10 April 1682.
7. ***Johanna,*** ged. 14 Jan. 1684.
8. ***Goverdina,*** ged. 28 Jan. 1685.
9. ***Marfinus,*** ged. 9 Oct. 1686.
10. ***Godefridus,*** ged. 16 Juli 1688.
11. ***Johanna Cafharina,*** ged. 27 Jan. 1690.

Blijkens aantekening in de klappers op het trouwboek van Breda huwde *Govert* ***van Alpen,*** med. dr. en oud schepen van Breda, te Baerle Nov. 1692 ***Cornelia*** *Young.* Hieruit te Breda gedoopt:

1. ***Robertus,*** ged. 11 Nov. 1693.
2. ***Gerrif Theodorus,*** ged. 30 Oct. 1695.
3. ***Godefridus Cornelius,*** ged. 15 April 1697.

De advocaat *Rogier* ***van Alphen*** huwt te Breda in Oct. 1682 ***Jacoba van Alphen,*** van 's Gravenmoer.

Cornelis ***van Gent*** huwt Breda 18 December 1650 ***Johanna van Alphen.***

Uit ***Digna Maria van*** *Alff* ***en*** werd 27 December 1709 een onwettige zoon ***Pefer*** gedoopt, wiens vader was ***Pefer de Swarf.***

Van ***Thomas van Alphen*** en ***Geertruid Sonvyl*** werden nog gedoopt:

1. ***Cornelia Jacomina,*** ged. 26 Juni 1717, get. ***Joachim van Alphen,*** ontvanger te 's Gravenmoer, en ***Cornelia Krips.***
2. ***Jacobus Carolus,*** ged. 14 Juli ***1719,*** get. ***Carolus*** *Eduardus* ***van Alphen,*** secretaris van 's Gravenmoer, *Jacoba* ***van Alphen,*** huisvrouw van Mr. *Rogier* ***van Alphen.***

Peter van Alphen en zijn vrouw ***Geerfruid Bufser*** lieten 19 Juli 1682 hun dochter ***Margarefa*** *Erara* ***Casperina*** dopen.

Uit de klappers op het poortersboek bleek mij:

Cornelis *Petersen* ***van Alphen,*** van Leur, wordt 23 Aug. 1674 poorter; ***Thomas van Alphen,*** apotheker, 15 Febr. 1725; ***Gijsbrechf Wijnanf*** *Gijsbrechtszn.* ***van Alphen,*** procureur, op 1 Juni 1616.

Afkomstig uit Hoogstraten werd ***Pefer van Alphen 31*** Jan. 1576 het poorterschap verleend.

Cleys *(Claas) Godert* ***Mertenszn. van Alphen,*** schoenmaker, afkomstig van Etten, verkreeg dit 6 Maart 1573.

Jacob Willem van Alphen, controleur van Zijner Hoogheids Domeinen, werd 15 Maart 1742 poorter: ***Mathijs van Alphen,*** afkomstig van Breda, op 12 April 1731.

Ufrechf. **J. B. W. M. VAN ROOSMALEN.**

de Baecke-Hagen, (LXVI, 323). De ouders van ***Anna Hagen*** zijn: ***Boldewijn Hagen*** en ***Ida van*** *Welvelde* (zie Nav. 1883, blz. 139, en Wapenher. 1915, blz. 489).

Grootouders: ***Hendrik Hagen*** en ***Pelgrina van Ruyfenburg; Zeino van*** *Welvelde* en ***Anna von Diepenbrock.***

Overgrootouders: *Herman* ***Hagen*** en NN. ***van den Cloosfer; NN. van Ruifenburg en NN. Suire;*** *Geert* ***van*** *Welvelde* en ***Sophia*** *Mulert* (Wapenher. 1915, N.L. 1885 en Kerken Overijssel, pag. 32, 33); ***Gerrif von Diepenbrock*** en NN. ***von Vieracker*** (Nav. 1883, blz. 139: Nav. 1876, blz. 203; Kerken Drenthe, pag. 114).

Rofferdam. ***A.*** H. M. **WAP.**

Boon-Muller. Waar huwden *Leendert* ***Boon,*** geb. 5 Apr. 1786 te Ooltgensplaat, brugwachter, overl. Nieuwenhoorn 27 Sept. 1839 en ***Andriza Chrisfina Wilhelmina Piefernella Muller,*** geb. ***5*** Mei 1797 te Ooltgensplaat en overleden te Charlois 29 Juni 1878.

Poorfugaal. **J. LINGBEEK JR.**

van Eijsden-Vogels. *Reinier* ***van Eijsden*** (ged. Tiel 14 Jan. 1687 als zn. van ***Jan*** *Geritse* ***van*** *Eijsse* en N.N.) huwt, als wedr. van ***Maria van*** *Raa(t)sveld,* te Tiel 30 Mei 1720 met ***Anna*** *Lijsbet* ***Vogels.***

Gevraagd kwartieren van dit echtpaar.

Utrecht. W. A. WIJBURG JR.

van **Gameren-Spaen (s).** ***Willem Aelberfs van Garneren,*** schout van Tuil (misschien geb. ald. Dec. 1662 als zn. van ***Aelberf Willems*** en ***Anneke Handricks),*** huwt Tuil 1 Sept. 1689 ***Gerrichie*** *Spaen(s),* j.d. van Wesel.

Gevraagd kwartieren van dit echtpaar, en wapen *van* ***Garneren.***

Ufrechf. W. A. WIJBURG JR.

van **Harn.** (LXVI, 188). Ten aanzien van *Joost* en ***Willem van Harn*** maakt de inzender n.f. een fout. In een MS, berustende in de collectie van het Centraal Bureau voor Genealogie bevindt zich een genealogisch fragment betreffende het geslacht van Harn, vermoedelijk opgesteld door *Wilhem* ***van Harn,*** den zoon van Dr. *Joost* ***van Harn.*** Volgens dit fragment was Dr. *Joost* ***van Harn*** aanvankelijk lijfarts van den Graaf van Culemborg, doch later ordinaris medicus der stad Zwolle. (Mr. A. P. van Schilfgaarde deelde mij destijds mede, dat een rekening van zijn hand wegens medicamenten etc. over de jaren 1587-1589 berust in het archief van de graven van Culemborg onder Inv. nr. 3974).

Het fragment geeft gegevens over de beide huwelijken van Dr. *Joost* en over zijn kinderen. Weliswaar wordt daaronder een ***Willem van Harn*** vermeld, geboren in 1585 te Culemborg, doch onder mededeling dat deze ***Willem*** in 1587 aldaar gestorven en in de kerk begraven is.

Op 5 Dec. 1591 werd te Zwolle (Dr. *Joost* was daarheen in 1589 via Amsterdam vertroken) opnieuw een zoon *Wilhem* ***van*** *Harn* geboren. Omtrent dezen *Wilhem* ***van Harn*** en zijn nageslacht bezit ik vrij volledige gegevens. Nimmer is mij echter gebleken dat hij, zoals inzender meedeelt, evenals zijn vader, Dr. med. en lijfarts van den Graaf van Culemborg zou zijn geweest. Ik vond hem nimmer anders vermeld dan als secretaris der stad Arnhem, commies van vivres en ammunitiën van oorlog aldaar (zie Commissieboek R. v. St. deel H 5, in dato 7-5-1653), lid van het St. Joosten gilde (zie liber fraternitatis sancti iodoci in R.A. Arnhem). Hij tr. Arnhem 31 Jan. 1619 met ***Clara van de*** *Graeff,* dr. van ***Johan*** en ***Elisabeth van Reidf.*** In Muschart's beschrijving van grafzerken in de Grote of St. Eusebiuskerk te Arnhem vindt men een beschrijving van de zerk (no. 93) die het graf van *Wilhem* ***van Harn*** en zijn echtgenote dekt. Het opschrift geeft hun overlijdensdata resp. als 20 April 1653 en 3 Mei 1668.

Het bovenbedoelde fragment deelt, conform inzenders mededeling, mede, dat Dr. *Joost* een broeder heeft gehad, geheten ***Gerrif van*** *Harn,* die drost van Amerongen was en bij (niet Catharina doch) ***Cornelia van*** *Zijl* tien dochters heeft gehad, die alle getrouwd geweest zijn (volgens het fragment bovendien een ongehuwd overleden zoon *Claas* ***van Harn) .***

Wat nu de mogelijke relatie van de in „De Ned. Leeuw" (LXVI, kol. 125) vermelde ***Elisabeth van Harn*** tot Dr. *Joost* en zijn geslacht betreft, het aangehaalde fragment noemt onder de dochters van Dr. *Joost* géén ***Elisabeth.*** Vermoedelijk zal de door inzender ten deze gestelde vraag dus ontkennend moeten worden beantwoord. Toch lijkt een relatie wel waarschijnlijk, omdat, naar Mr. Beltjes mij mededeelde, op de grafzerk van Elisabeth's zoon *Anthony* ***Goverfsz. (van*** *Gaesbeeck)* als diens moeders wapen het bekende wapen met de geschakeerde dwarsbalk voorkomt, welk wapen gevoerd werd door het nageslacht van Dr. ***Joost van Harn.*** Mr. Beltjes opperde de mogelijkheid, dat *Elisabeth* ***van Harn*** een ***Gerrif van Harn*** tot vader kan hebben gehad, wiens achternaam dan met zijn voornaam op zijn kleinzoon ***Gerrit Goverfsz.,*** genoemd in kol. 126, zou zijn overgegaan. In deze veronderstelling zou de Amerongense drost ***Gerrit van Harn*** voor het vaderschap in aanmerking kunnen worden gebracht

en zou *Elisabeth* één van 's mans tien gehuwde dochters kunnen zijn geweest.

's-Gravenhage. MR. H. H. A. DE GRAAFF.

de Griendt Dreux, (LXVI, 187, 324). *Willem Hendrik Dreux* was 1817 heer van Holy. Hij was getrouwd met *Johanna Gerarda Diderica van Nievervaart,* weduwe van *Pieter de Heere,* heer van Holy.

Over Ds. *P. de Grient Dreux zie* Nederl. Biograf. Woordenboek, VIII, kol. 430. Zie voorts: Vorsterman van Oyen, I, blz. 206; Nederl. Adelsboek 1923, blz. 273 en 1927, blz. 463. *Madeleine Dreux* huwde *Jean Richard:* Navorscher 29e jrg., blz. 61.

Vlaardingen. M. C. SIGAL.

Hollius. Ds. *Johannes Hollius,* afkomstig van de Pfaltz, geb. ± 1549, † Amsterdam 1 of 2 Oct. 1619; 1579 predikant te Leiden „twee jaren bij Coolhaas in huis gewoond had": sedert 1581 te Amsterdam: tr. 1° *Belitgen Mertensdr.;* tr. 2° Amsterdam (N.K.) 3 Apr. 1593 *Neelken Henricsdr.,* geb. ± 1553, wonende in de Warmoesstraat.

Zijn dochter *Suzanna Hollius,* tr. (ond. 14 Oct. 1614) *Jacob Quina,* geb. 1588.

Gevraagd nadere gegevens over *Suzanna Hollius* en haar wapen of dat van haar vader.

Dordrecht. JHR. IR. A. N. J. VAN DE POLL.

de Keyser. *Louis de Geer* noemt zijn „boeckhouder" te Stockholm, *Dirck de Keyser,* in zijn brieven „mon neveu" en tekent als diens „Ohm". In 1638 had de Keyser de leiding over de Geer's industriële werken in Uppland en Västmanland. Vermoedelijk was zijn vrouw een zusterskind van de Geer; in welke geval zij een *Pels, Grouwels* of *Boor* geweest zou kunnen zijn, respectievelijk uit bedden van 9, of 12, of 13 kinderen dan zijnde, doch van welke kinderen de voornamen en gegevens niet alle mij bekend zijn. Gevraagd wordt tot welke familie *de Keyser* deze Dirk zou kunnen behoord hebben.

Hilversum. B. H. BOISSEVAIN.

Leydecker. (LXVI, 326). De ouders van Dr. *Melchior Leydecker zijn: Marinus Leydecker,* geb. Tholen 1616, † Zierikzee voorjaar 1670, keurmeester meekrap te Zierikzee 1653— 1662, kraanmeester 1661— 1670. huwt Zierikzee 28 Juli 1637 *Digna Brandijn,* geb. 1614, † 1655, weduwe van *Sebasfiaan Welsanf.*

De grootouders zijn:

Melchior Leydecker Jansz., woont te Bergen op Zoom, gehuwd met *Antonetta Colle Marinusdr.*

Hubrecht Brandijn (zoon van *Jan* en van *Dingenken Hubrechfs)* uit Scherpenisse, † Zierikzee Sept. 1628, poorter van Zierikzee 10 Sept. 1613, kerkmeester 1616-1621, landrechter 1617, ontvanger Oude Manhuis 1620— 1628, huwt Zierikzee 16 Juli 1613 *Marfha Vierling* (dr. van burgemeester *Nicolaas Jobsz.* en van *Maaiken de Huyberf),* geb. 1594, † 22 Apr. 1661, regentes Burger Weeshuis 1649-1655.

Diepenveen. MR. H. KRONENBERG.

Leydeckcr. (LXVI, 326). Volgens een genealogie (met parenteel) in het bezit van ons medelid A. C. baron van Heerdt, „gecopieerd na een geslaghtlijst door Mr. W. C. Ockersse, Heer van 's-Gravenpolder enz. en merkelijk vermeerdert enz. door Mr. Reinier van Heemskerck", die in het algemeen wel nauwkeurig blijkt te zijn en door mij in copie enigszins is bijgewerkt, kan ik over bedoelde tak van de familie *Leydecker* het volgende berichten:'

1. *Jan Melsse (Melchiorsz.) Leydekker,* van Antwerpen, leefde omtrent. den jare 1520. Hij had 4 kinderen, o.m.:

II. *Jan Jansz. Leydekker,* tr. *Cornelia.* Hij had 2 kinderen, o.a.:

III. *Melchior Jansz. Leydekker,* woonde te Bergen op Zoom en in 1620 te Tholen, leeft nog 14 Aug. 1640, tr. *Antoinetta Marinusdr. Colle,* en had bij haar 3 zoons, o.a.:

V. *Marinus Leydeker,* geb. Tholen 1616, koopman, keurmeester der meekrap te Zierikzee 1653—'62, kraammeester aldaar 1661—'70, st. Amsterdam? voorjaar 1670, tr. Zierikzee 28 Juli 1637 *Digna Brandijn gesegt Vierling,* geb. 1614, st. 1655, dr. van *Hubrecht Brandijn* en *Marfha Vierling,* en wed. van *Sebasfiaan Welsanf.* Zij gingen na hun huwelijk te Amsterdam wonen, doch kwamen met 4 zoons te Zierikzée terug, waar hij 12-9-1650 poorter werd en 25-12-1650 met zijn vrouw met att. van Amsterdam ten Avondmaal kwam. Volgens de M.S. genealogie zou hij te Amsterdam zijn overleden. (Zie de Vos, De Vroedschap van Zierikzee, pag. 770). Hij had 10 kinderen, te weten:

Va. *Hubertus Leydekker,* geb. ca. 1641, predikant te Noordgouwe, obiit coelebs.

Vb. *Antoinetta Leydekker,* obiit coelebs.

vc. *Melchior Leydekker,* geb.' ca. 1644, predikant te Nieuwerkerk (Schouwen) en te Batavia, st. Batavia 16 Maart 1701, tr. Batavia *Anfhonia van Riebeeck,* dr. van *Johan* (geb. Culemborg 1618, st. Batavia 18-1-1677, stichter van de Kaapkolonie enz.) en *Maria Quevellerius.* Hij had 5 kinderen die volgen, sub VI, a-e.

Vd. *Nicolaus Leydekker,* geb. Vlissingen ca. 1646, predikant te Retranchement, aanget. ald. 11 April 1664 en 27-4 bescheyt verleend om te Sluis te tr. *Anna Maria van Bokhoven,* j.d. van Bergen op Zoom, waarschijnlijk dr. van Ds. *Nicolaas van Bokhoven* en *Sara Johanna Pithan,* die als weduwe de derde vrouw werd van *Joachim Leydekker,* oom van haar schoonzoon. (Zie N.L. 1918, kol. 63, 114 en 155 en Nav. 1900). Hij had kinderen, die echter verm. allen jong stierven.

Ve. *Marfha Leydekker,* tr. *Abraham Burgers,* uit welk huwelijk een dochter, ongehuwd overleden.

Vf. *Marfinus Leydekker,* geb. ca. 1647, obiit coelebs.

Vg. *Johannes Leydekker,* obiit jong.

Vh. *Sebasfiaan Leydekker,* obiit coelebs.

Vi. *Digna Leydekker,* obiit coelebs.

Vj. *Levina Leydekker,* obiit coelebs.

VIa. *Elisabeth Leydekker,* geb. Batavia, tr. le. *Lodewijk Wijs.* die kinderloos st.; tr. 2e. Mr. *Rijcklof Michiel van Goens,* president van den Raad van Justitie te Batavia, zn. van Mr. *Volckert* en *Johanna Chrisfina Elisabeth* Sas van *den Bossche.* Haar kwartieren waren: *Leydekker, Riebeeck, Vierling, Quevellerius,* het wapen *Riebeeck:* een root veld, beladen met 3 goude ringen 2 en 1, dat van *Quevellerius:* een root veld, beladen met 2 goude paalen en in de regter hoek van het schild een canton d'honneur van hermines, dat van *Vierling:* een blauw veld, beladen met een goude fasce en 3 goude roosen, 2 boven en 1 onder de fasce.

VIb. *Anthonia Leydekker,* geb. Batavia, st. kinderloos, tr. Batavia 1705 *Cornelis Hasselaer,* zn. van *Cornelis Pietersz.* en *Susanna Tack.*

VIc. *Digna Maria Leydekker,* geb. Batavia, tr. *Daniël Bernard,* heer van Nw. Hellevoet, zn. van *Daniël* of *Guilliaume* en *Johanna de Hulter.* Zij had 3 kinderen.
VId. *Adriana Leydekker,* obiit jong.
VIe. *Melchior Leydekker,* obiit jong.

Norg. JHR. W. A. **GEVERS DEYNOOT.**

Lepdecker. (LXVI, 326). De ouders van *Melchior Leydecker* (overl. te Batavia 16 Maart 1701) waren *Marinus Leydecker en Digna Brandijn,* beiden behorende tot Zeeuwse geslachten. Zie het artikel: *Melchior Leydecker* in het „Biographisch Woordenboek van Protestantsche Godgeleerden in Nederland", Dl. V ('s-Gravenhage, 1943), blz. 772-775, waaruit vrager o.a. blijken zal, dat de door hem bedoelde Leydecker nooit predikant te Nieuwerkerk (Zld.) is geweest, wèl een gelijknamige M. Leydecker.

's-Gravenhage. DR. J. P. **DE** BIE.

Neander-Taets van Amerongen. (LXVI, 327). *Anna Lucia Taets van Amerongen,* dr. van *Jacob* en *Anna van Rysenborch,* ged. Utrecht 22 April 1663, tr. aldaar 15 April 1685 Ds. *Chrisfophorus Neander,* pred. te Varik, Sluis en Amersfoort, later emeritus, † Amersfoort 4 Nov. 1723.

Wellicht kunnen geboorteplaats etc. in de burgerlijke standsregisters te Utrecht door Dr. de Bie gevonden worden.

Amsterdam **MR. D. DUNLOP.**

Olshoorn. Gezocht worden generaties, voorafgaande aan *Cornelis Olshoorn,* getrouwd met *Catharina Verbosch,* datum en plaats onbekend. De moeder van Cornelis Olshoorn was geheten *Slobbe.* Het wapen *Olshoorn is* blijkens een portret in mijn bezit van *Cunera Olshoorn* (1679—1722), dr. van *Cornelis Olshoorn* en *Catharina Verbosch* voornoemd, 7 Februari 1703 te Rotterdam getrouwd met Mr. *Abraham van Rijckevorsel* (1677— 1755) : van goud met drie zwarte horens (2, 1), beslagen van zilver, rood gesnoerd.

Rotterdam. **MR. H. J. SNOLLEMA.**

van de Werken-van Namen. *Abraham van de Werken* (lidm. Geldermalsen 1720) huwt met *Johanna van Namen.* Bij den doop van hun dochter *Maria Adriana* te Geldermalsen 28 Juni 1737 is getuige *Hermanus van Namen.*

Gevraagd kwartieren van dit echtpaar.

Utrecht. W. A. WIJBURG **JR.**

van den (der) Wolde(n). Gezocht worden de ouders van *Herman van den Wolde,* waarschijnlijk Janszoon, die in 1571 te Dordrecht woonde, gehuwd met *Maria van Namen Chrisfoffelsdr.,* ouders van Mr. *Johan van der Wolden,* licentiaat in de rechten, 1611 —1612, 1615-1616, 1624 schepen van Dordrecht, secretaris van de Weeskamer, 2 Oct. 1607 gehuwd met *Hester Flenshoorn,* j.d. van Rotterdam, wonende op de Klundert, geb. te Dordrecht 1573, † aldaar 6 Dec. 1624.

Voor zijn gezin zie De Ned. Leeuw 1903, kol. 221 e.v., dat van Rhemen in zijn aantekeningen opgaf onder het hoofd *„van der Woelde".*

Met welk wapen zegelde *Jan van der Wolden* als schepen van Dordrecht?

Wassenaar. *C.* A. **VAN WOELDEREN.**

Wijburg (We)ijburg(h). Gevraagd nadere gegevens

omtrent onderstaande personen, in het bijzonder omtrent de wijze, waarop zij aan elkaar verwant zijn.

Cornelis Dirkse Weijburg, tr. als j.m. van Ophemert te Well bij Ammerzoden, procl. 9-31 Aug. 1656 *Trijntgen Jans van den Bos,* laatstel. wed. van *Jacob Arisz. Coninck: Arien Weijburgh,* had o.m. 2 drs., nl. *Hendrikje,* huwt als j.d. van Hedel, ald. 1 Nov. 1689 *Arien Dirkse Ambachfsheer* en *Cunera (Keunier).* huwt eveneens als j.d. van Hedel, ald. 28 Aug. 1692 *Jan Aartsz. Bol* alias *Vermeulen; Dirk Aertse (van) Weijburgh,* leefde te Aalst of Pouderoyen, komt van 1719-1736 voor in de geloftesignaten van Zuilichem; *Aarf Dirkse Weijburgh* „van den steenoven", gehuwd met *Anneke Blo(e)m; zij* laten 1732-1743 kinderen te Brakel dopen: *Pieter Weijburg,* heeft volgens reg. voluntaire condemnati en van 's Bosch in 1716— 1717 een proces met Willem Wijnants over de erfenis van Johanna van Bousel.

Utrecht. W. A. WIJBURG **JR.**

van Zelm-Janssen. (LXVI, 232). Volgens mijne gegevens is *Bernhardus van Zelm* gedoopt Doesburg 28 Dec. 1707, en gehuwd met *Antonetta Janssen,* ged. Doesburg 14 Nov. 1717, begr. Doesburg 2 Aug. 1758. Zij hadden 8 kinderen, w.o. de bedoelde *Geurdina,* ged. Doesburg 28 Jan. 1753, tr. Doesburg 3 Febr. 1771 *Daniel* baron *Tindal,* geb. Dendermonde in 1739 en als gep. Luit. Kol. der Inf. overl. te Utrecht 20 Febr. 1819.

Bernhardus van Zelm was zoon van den provisor en rentmeester van het Weeshuis te Doesburg *Jan Janszoon van Zelm* en *Maria Renssen,* welke laatste st. te Doesburg 27 Febr. 1762. Dit echtpaar trouwde op huwel.voorwaarden 4 Febr. 1704.

Antonetta Janssen was de dochter van den ontvanger *Gerrit Janssen* en *Maria Agnis Wimelinck,* welke laatste disp. Doesburg 13 Maart 1756.

Een broer van Bernhardus van Zelm, n.l. *Hermannus van Zelm,* ged. Doesburg 11 Febr. 1711, komt voor op de Schutterswijkkaart te Amsterdam met zijn wapenafbeelding.

Nisse. A. **VAN DER POEST CLEMENT.**

Regimenten etc. te Arnhem 1750—1760. Welke regimenten, bataljons of compagnieën waren tussen 1750 en 1760 te Arnhem in garnizoen en vanwaar en wanneer kwamen deze te Arnhem? Mij is bekend, dat o.a. in 1760 reeds te Arnhem in garnizoen waren: het regiment cavalerie „van Eck", verdeeld over Arnhem en Nijmegen: het 2e bataljon van het regiment Infanterie „Maleprade" en het regiment Zwitsers „Sprecher". Sedert wanneer en vanwaar kwamen deze te Arnhem?

's-Gravenhage. G. C. E. KÖFFLER.

INHOUD VAN DIT NUMMER.

Bestuursberichten. — Notulen van de Algemene Vergadering, gehouden op 26 November 7949 in Pulchri Studio te 's-Gravenhage. — Aanwinstenlijst der bibliotheek. — Genealogische gegeveus betreffende Bredasche Geslachten. IV. Havermans, door J. P. de Man. — Van Heuven, door J. J. Vürtheim Gzn. — Van Bolten in Friesland, door H. M. Mensonides. — Foutieve wapens en namen in diverse bronnen, door R. T. Muschart (vervolg). — Korte mededelingen: Van Bemmel ; Nogmaals: de Amsterdamse ter Meulens; Lignage de Saint Louis. — Vragen en antwoorden.

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD VAN HET

Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde,

Dit blad verschijnt aan het begin van iedere maand en wordt aan alle leden van het Genootschap toegezonden.
Bijdragen en correspondentie, bestemd voor het Maandblad, zomede opgaven van adresverandering gelieve men te richten tot den Hoofdredacteur MR. W. W. VAN VALKENBURG, *Jonkerlaan 26,* wassenaar.

Correspondentie, bestemd voor het Bestuur, gelieve men te richten tot *den Secretaris* IR. C. M. R. DAVIDSON, Prins *Mauritslaan* 64, *'s-Gravenhage.*
Alle overige correspondentie (niet bestemd voor Bestuur of Redactie) te richten aan het Bureau van het Genootschap, *Bleijenburg* 5, *'s-Gravenhage.*

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkdijk op, dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of den inhoud dtk ondertekende stukken.

No. 2 LXVIIe Jaargang Februari 1950

BESTUURSBERICHTEN.

Tot lid zijn benoemd:

D. L. CH. H. F. ARPEAU . . . . . *'s-Graoenhage. Paramaribostraat 26.*

A. P. J. VAN DER BURG . . . . . *Rijswijk (Z.H.). Geesbrugweg 66.*

Mej. DR. M. SIMON THOMAS . . . . *Amsterdam-Z. Kribbesstraat 57 huis.*

Adresveranderingen:

MR. F. L. F. ALTMANN . . . . . *'s-Gravenhage. Columbussstraat 44.*

MR. F. J. J. BESIER . . . . . *'s-Gravenhage. de Mildestraat 19.*

J. J. GRETER . . . . . *Deventer. Hôtel de Moriaan, Grote Kerkhof.*

J. D. DE LIND VAN WIJNGAARDEN . . . *'s-Gravenhage. Daendelsstraat 86.*

MR. DR. J. C. MARIS VAN SANDELINGENAMBACHT *'s-Gravenhage. Kapelweg 4.*

A. MERENS . . . . . *Tanger (Marokko). Gezantschap der Nederlanden.*

MR. C. W. D. VRIJLAND . . . . . *Ooerueen. Duinlustweg 10.*

STAAT VAN AANWINSTEN.

A. Afdeling Familie-archieven.

Archivalia Dekker.
(Geschenk van Mejuffrouw A. Dekker te 's-Gravenhage.)

Archivalia Gastmann.
(Bewaargeving van Mr. L. A. Gastmann te Lima, Peru.)

Archivalia Gijsberti Hodenpijl.
(Bruikleen van den Heer A. I. Gijsberfi Hodenpijl van Hodenpijl te Overveen.)

Archivalia van Heerdt.
(Bewaargeving van Ir. J. H. A. W. Graaf van Heerdt tot Eversberg te Haarlem.)

Archivalia van der Hoop.
(Bruikleen van D. H. van der Hoop te Boulder. Colorado. U.S.A., door bemiddeling van Mevrouw Dr. K. N. 0. James-van der Hoop te Gouda.)

Archivalia van Kretschmar.
(Bruikleen van Jhr. Ir. C. L. C. van Kretschmar van Veen te Wassenaar,)

Archivalia van der Muelen.
(Legaat van den Heer W. van der Muelen.)

Archivalia Mulert en van 0mphal.
(Geschenk van Douairière Luit.-Generaal H. F. C. Baron van Omphal Mulert-Lützow te Wassenaar.)

Archivalia de Nerée.
(Bewaargeving van Mr. F. J. W. M. de Nerée tot Babberich te Vught.)

Archivalia Salm.
(Bewaargeving van het Bestuur der „Vereeniging Familie Salm", gevestigd te Amsterdam.)

Archivalia van der Wijck.
(Geschenk van Jhr. Mr. H. C. van der Wijck.)

Stukken, afkomstig van Eduard August von Saher, directeur van het Museum en de School voor Kunstnijverheid te Haarlem, 188971911. 1 pak. *(Geschenk van N. N.)*

Quitanties van officieren van het Dragonderregiment van Kolonel Graaf Kohary ter zake van de ontvangst van fourage over de maand Mei 1738. 1738. 3 stukken. (In de Duitse taal). *(Geschenk van den Heer G. C. Helbers.)*

Archivalia Jauffret, Languillaten Herbereau de la Chaise, 18de en 19de eeuw. 1 pak.
(Geschenk van den Heer J. N. Enutna te Wageningen door bemiddeling van den Archivaris der Gemeente 's-Gravenhage.)

Stukken, afkomstig van Mr. 1. Cohen de Markas, officier van Justitie te Tiel 1870— 1890. 1842-1887. 1 pak.
(Geschenk van hef Archief der Gemeente 's-Gravenhage.)

Denombrement van de lenen, welke Joo ris de Witte Joor isz. houdt van Jan Vuytenhouve van zijn hof en heerschappij ter Rijdt. 1486. (Afschrift van 1654.) 1 stuk.

Adelsbul van Keizer Karel V voor Sebastiaan Reynbouts en zijn broeders Maarten en Danckert met hun nakomelingen. 1551. (Vertaald afschrift van 1623.) Met modern uittreksel. 1 charter en 1 stuk.

Attestatie van burgemeesteren, schepenen en raad van Brussel omtrent een verklaring van enige poorters dier stad aangaande wijlen Guillam de Pannemaecker, koopman van tapisseriën te Brussel en wijlen zijn vrouw Elisabeth en over hun dochter Cathelijne, gehuwd met Jan van den Bempden en derzelver zoon Joos van den Bempden, thans woonachtig te Keulen. 1618. 1 stuk.
(Bruikleen van Mr. B. J. L. Baron en Barones de Geer van Jutphaas-Jonkvr. Röell te Utrecht.)

B. Afdeling Handschriften.

Holtmans, J. Oostfriesche Genealogieën. c. 1880. 1 deel fol. *(Aangekocht.)*

Koppesch aar, E. J. Afschriften van enige R.K. doopboeken; welke ten Gemeente-archieve van 's-Gravenhage berusten.
(Geschenk van hef Archief der Gemeente 's-Gravenhage.)

Lip, Mr. F. A. W. van der, Genealogie Crommelin (naar J. H. Scheffer) en parenteel van Henri Samuei Crommelin en Jacoba Sophia van Wickevoort, gehuwd in 1697. 4 dln. 4°. Getypt.
(Geschenk van Mevrouw van der Lip-Smits van Burgst te Amsterdam.)

Deelman, W. H. J. W. Kwartierstaat (16) van Rubert van der Lip, geb. 1894, met bijlagen,
(Geschenk van den Samensteller.)

Veth, Drs. A. Staat van gemeenschappelijke voorouders van H.K.H. Prinses Beatrix der Nederlanden en Mevrouw A. M. Veth- Hegi.
(Geschenk van den Samensteller.)

Genealogie Eenhoorn.
(Geschenk van den Heer M. Eenhoorn te 's-Gravenhage).

Genealogie en genealogische aantekeningen Feith.
Genealogie en genealogische aantekeningen van Oldenbarneveld. *(Aangekocht.)*

Genealogie de Famars, 18de eeuw. 1 pak.

Genealogieën van de geslachten, waartoe de vier kwartieren van Egbertus de Leeuw (1634-1699) en de vier kwartieren van zijn vrouw Catharina de Hochepied (1647—1727) behoorden, met gekleurde wapens. Met genealogische staten en aantekeningen en met wapenafbeeldingen. 18de eeuw. 1 pak,

Kwartierstaten (32) van de kinderen van genoemd echtpaar, met. genealogische staten van de families, waartoe de

acht kwartieren dezer kinderen behoorden, alles met gekleurde wapens. 18de eeuw. 1 pak.

Kwartierstaat (64) van Jean de Hochepied, die tr. Leiden 9 Febr. 1716 Emilie du Moulin gezegd van der Muelen, en kwartierstaat (32) van laatstgenoemde. 18de eeuw. 2 stukken.

Maistre Laurent le Blon, Ancien Genealogiste resident en la ville de Vallenciennes, Les soixante quatre Quartiers Joints avecq les huict Genealogies des quartiers de Monsieur Jean de Hochepied Escuier resident a Amsterdam en Holande. 1653. 1 deel fol. obl. in perkamenten band.
(Bruikleen van Mr. B. J. L. Baron en Barones de Geer van Jutphaas-Jonkvr. Röell te Utrecht.)

Bijdragen tot genealogieën van oude adellijke geslachten in Stad en Lande,

door Mr. H. L. Hommes.

(vervolg van LXV, 41.)

VII.

15. In den Ham en Ten Ham,

De oorspronkelijke naam van dit geslacht is *Zn den Ham*, doch in de 17de eeuw komt daarnaast de vorm *fen Ham op*, welke naam ontleend is aan de buurtschap den Ham onder Loppersum, waar de bezittingen lagen. Het waren eigenerfde boeren, die in de 16de eeuw hoofdelingen waren en later tot den adel gerekend werden.

Er zijn twee verschillende wapens bekend. *Tamme* en zijn zoon *Wolter in den Ham* voerden een gedeeld wapen: I. In goud een halve zwarte adelaar, uitgaande van de deelingslijn; 11. in rood 3 zilveren rozen paalsgewijs. Helmteeken een zwarte uitkomende adelaar.

Rembt ten Ham daarentegen voerde: in goud een dubbele adelaar, tusschen de halzen vergezeld van een rood hart. Gekroonde helm. Helmteeken de dubbele adelaar met het hart.

In 1570 werden door Johan de Mepsche de namen en wapens van *Tamme in den Ham* uit de glasvensters der kerk te Loppersum weggenomen en bovendien de grafsteenen der familie, nadat hij eerst gezorgd had, dat *Tamme* en *Johan* werden verbannen.

Het reeds meermalen genoemde Hs. Doys geeft een genealogie, die opklimt tot 1300, maar het lijkt me wat dubieus, of die oudste generaties juist zijn. Ook wijlen Ds. M. ten Broek uit Westeremden heeft in zijn interessante studies over de borg Duirsum in den Ham (Gron. volksalmanak 1932 en 1933) en over Sicko tho Osingeweer (id. 1934) uit archiefstukken een genealogie opgebouwd, zonder die van Doys te kennen, en hij komt tot een aanmerkelijk verschillend schema, dat bij nadere beschouwing te lichtvaardig is samengesteld. Overigens heeft hij zeer juist aangetoond, dat de bewoners van de borg veelal *in den Ham* genoemd zijn, doch niets met dit geslacht te maken hebben.

De oncontroleerbare oudste generaties van Doys laat ik weg. Het lijkt mij het beste de gelijktijdige opgaven van Doys en Ds. ten Broek hier beide te laten volgen, waaraan ik dan mijn opmerkingen kan vastknoopen om tot de meest waarschijnlijke oplossing te komen.

Doys begint bij de 3de generatie met:

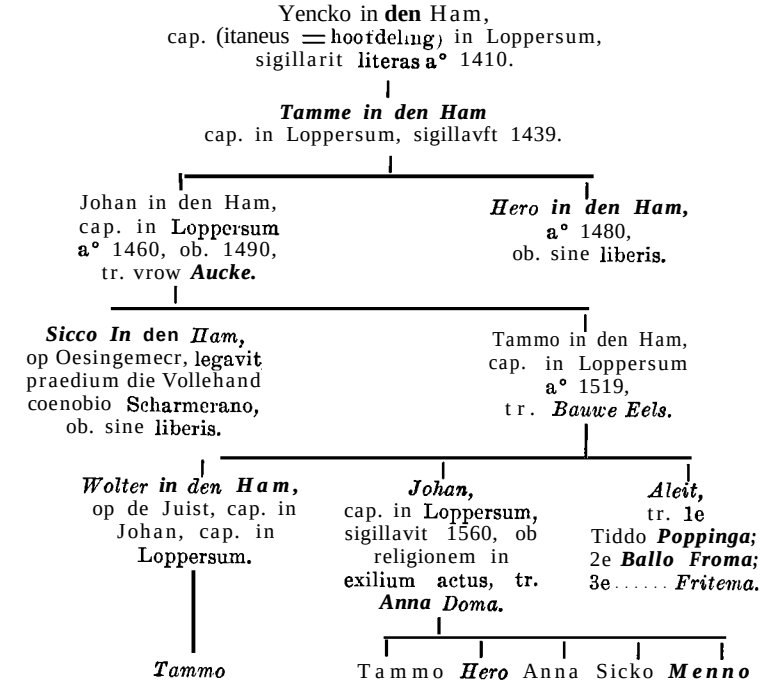

Ds. ten Broek geeft:

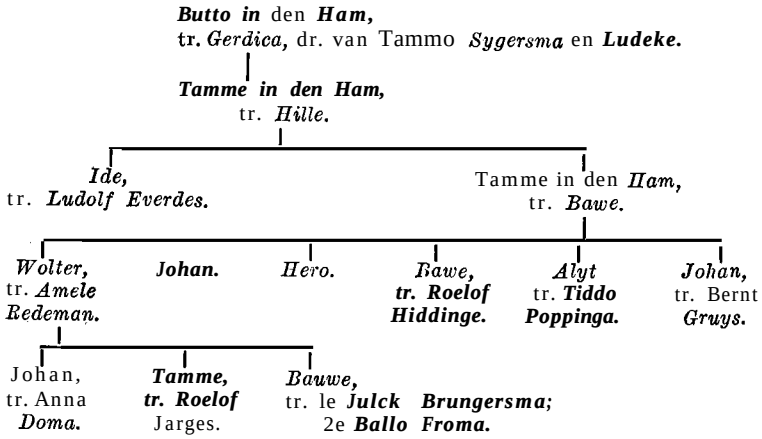

We zullen nagaan, hoe Ds. ten Broek tot deze opstelling kwam. Het artikel over Sicko tho Osingeweer ontstond door de vondst van diens testament d.a. 1475 en een later ongedateerd testament met daarbij behoorende fragment-stamboomen ter illustratie van de verwantschap.

Deze Sicko had wel een dochter (die na 1475, doch vóór het tweede testament overleed), aan wie hij volgens het toen geldende erfrecht niet zijn onroerende goederen en hofstede kon vermaken, zoodat tot erfgenaam benoemd werd een neef *Tamme in den Ham.* en bij zijn tweede testament een andere neef *Tamme in den Ham* en *Yde* gehuwd met *Lulof Everdes,* hetgeen alles in den breede in het genoemde artikel wordt verhaald. De verwantschap tot den eersten Tamme kan het best door onderstaand staatje worden weergegeven.

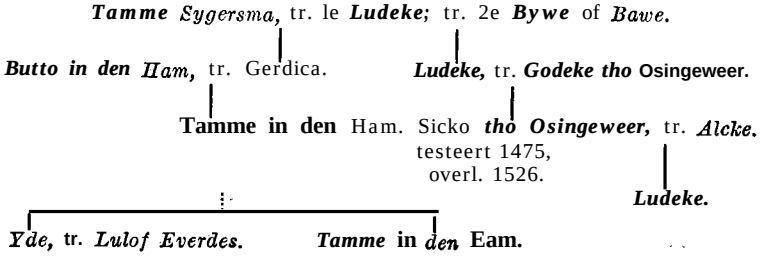

Register Feith 1569, nr. 75, noemt een bundel stukken, betrerrende *Tamme in den Ham,* waarbij ook enkele oudere stukken gevoegd zijn, o.a. 1505, nr. 1, een scheidakte van de goederen nagelaten door „salige Heer *Tammens" en zijn* echtgenoote *Hille,* tusschen Mene, vicaris te Loppersum als voormond van *Tamme in den Ham, Luelof Everaes* en diens huisvrouw *Yde* eenerzijds, en *Reynt Duerdes* en *Ghese* zijn echtgenoote anderzijds, op St. tiregoriiavond. Deze Heer *Tammens* heeft Ds. ten broek geïdentificeerd als *Tamme in den Ham* (erfgenaam volgens testament van Sicco tho Osingeweer van 1475), doch bij verder doorlezen der akte blijkt, dat Heer = *here of Hero* is, dien we op de tabel bij Doys terugvinden, doch daar verkeerdelijk opgegeven als zonder kinderen. *Here* en *Hille* zijn echter de ouders van *Tamme* en *Yde,* terwijl *Reint* en zijn vrouw *Ghese* goederen erven „als salige *Hille,* Heynts voirscr. huusvrouwe moeder, an saligen *heer Tammens* gebracht hadde". Vermoedelijk is *Hero* dus met een weduwe getrouwd, die uit haar eerste huwelijk een dochter *Ghese* had. Voorts blijkt uit de akte, dat *Here* een broeder en een zuster had. het tweede testament van Sicko tho Osingeweer, waarbij *Yde* en *Tamme* erfgenamen zijn, moet dus na 1505 gedateerd worden. Ook deze Sicko is foutief als Sicco ten Ham op de tabel van Doys geplaatst.

De drie volgende akten zijn door Ds. ten Broek onjuist uitgelegd: Reg. Feith 1535, nr. 1. Dading in de geschillen tusschen *Rolof hiddinge* voor zich en zijn kinderen eenerzijds, *Wolter* en *Johan in den ham,* gebroeders, met *Alyt* en *Johan* hun zusters, kinderen van Rolof voornd. en wijlen Bauwe voornd. Nativitatis Mariae = 8 Sept. In het stuk wordt Rolof Hiddinge door Wolter en de anderen hun stiefvader genoemd. Door Feith is het stuk dus verkeerd omschreven en door Ds. ten Broek de akte zelf niet verder bekeken.

Idem. 1543. nr. 7. Scheidakte der goederen, aangeërfd van hun grootouders van moeder Bauwe's kant tusschen *Rolof Hyddinge* voor zijn kinderen, *Wolter* en *Johan in den Ham* gebroeders met hun echtgenooten, *Tydde Poppynge* en *Bernt Grues,* hun zwagers met hun echtgenooten Dingsdag na Nativitatis Mariae = 11 Sept.

Idem. 1550, nr. 29. Scheidakte tusschen *Wolter, Tydde Poppynge* en *Bernt Grues* van de nalatenschap van hun vader en schoonvader *Tamme in den ham* en van „soedane arfnisse als Tydden ende Berndt van hoer huysfrouwen wegen van *Hero* hoer sallighe broeder angearvet muchten wesen". Donderdag na nativitatis Joh. Bapt. = *26* Juni.

De hierin genoemde *Bauwe* is dus geen dochter, maar de weduwe van *Tamme* II, die hertrouwd is met *Roelof Hiddinge.* Verder heeft Ds. ten Broek geconcludeerd, dat *Johan* en *Tamme Woltersz.* broers zouden zijn, waarschijnlijk omdat zij in verschillende akten samen genoemd worden, terwijl hij overigens terecht geconstateerd heeft, dat Tamme Woltersz. een oom Johan had. Mijn conclusie is, dat deze beide Johan's identiek zijn en Doys het bij het rechte eind heeft. Ook wat den tijd betreft is er geen plaats voor nog een generatie, zooals Ds. ten Broek dat wil.

In groote lijnen is het Hs. van Doys dus wel te volgen, met weglating van de eerste drie generaties en verandering. van de daaropvolgende in die van Ds. ten Broek, die in zijn artikel wel voldoende gronden hiervoor heeft aangevoerd.

Genealogie.

I. *Butto in den Ham,* eigenerfde in den Ham bij- Loppersum.

sum, tr. *Gerdika,* dr. van *Tamme Sygersma* en *Ludeke.* Uit dit huwelijk:

11. *Tamme in den Ham,* eigenerfde in Loppersum, zegelde volgens Doys in 1439, was nog in leven in 1486. Hij had drie kinderen:
1. *Hero,* volgt III.
2. een zoon *(Johan?* gehuwd met *Aucke?).*
3. een dochter.

III. *Hero Tammens in den Ham,* eigenerfde te Loppersum, tr. *Hille,* weduwe (met een dochter *Ghese).* Zij zijn overl. vóór Gregoriiavond 1505.
Uit dit huwelijk:
1. *Yde in den Ham,* tr. vóór 1505 *Luelof Everdes.*
2. *Tammo,* volgt IV.

IV. *Tammo in den Ham,* hoofdeling in Loppersum, onmondig in 1505, overl. vóór 1535, tr. *Bauwe* (volgens Doys: *Bauwe Eelts),* † vóór 8 Sept. 1535; zij hertr. *Roelof Hiddinge,* in leven 1543.
Uit het eerste huwelijk:
1. *Hero in den Ham,* buitenslands vertoevende, † vóór 1550.
2. *Wolter,* volgt V.
3. *Johan,* volgt Vbis.
4. *Alyt in den Ham,* tr. vóór 1541 *Tyddo Poppinge,* zn. van . . . . . *Poppinghe* en *Hemme te Loogen* [1]).

Volgens Hs. Doys zou zij hertr. zijn met *Ballo Froma* en daarna met een *Fritema,* doch Ballo Froma is in leder geval fout, zooais uit' de opschriften der grafsteenen kan blijken. (Zie V, 2.)

5. *Johan in den Ham* (een vrouw), tr. vóór 1543 *Berndt Gruys,* zn, van Roelof en *Alyt van ter Linden,* en wedr. van *Grete,* wed. *Doënga* [2]).

Uit het tweede huwelijk van Bauwe:
Hinrick, Alske, Bywe en *Enneke Hiddinghe.*

V *Wolter in den Ham,* redger in Middelstum 1528 [3]), in Aduard 1560, '62 [3]), tr. 1534 (huw.contr. Daags na Petri ad cathedram = 23 Febr. [4]) *Amele Redeman,* dr. van *Berndt.*
Uit dit huwelijk:
1, *Tamme in den Ham,* redger in Appingedam en Farmsum, wiens goederen werden verbeurd verklaard, vervolgd door Dr. Johan de Mepsche, † in ballingschap vóór 1574 [5]), tr. *Roleff Jarges.*
Zij hadden een zoon
Roleff in den Ham, in 1576 nog in leven, doch jong overl. Zijn voogd was *Eysso Jarges.*

2. Bauwe in den Ham, † 1576, begr. in de kerk te Wirdum [6]), tr. *Ballo Froma,* hoofdeling te Wirdum, Slochteren, ten Boer en op de Middel Ruigewaard. † 29 Aug. 1576, eveneens begr. in de kerk te Wirdum [6]).

Volgens Ds. ten Broek was zij eerst gehuwd met *Julck Brungersma.*

Vbis. *Johan in den Ham* [7]) ondersteunde de Hervorming in 1566 en moest in 1567 vluchten. In 1568 teruggekeerd.

1) Volgens genealogie Houwerda in Hs. Doys.
2) N.L. 1939, 444.
3) Reg. Feith 1528, nr. 12; 1560, nr. 121; 1562, nr. 103.
4) Idem 1569, nr. 75.
5) Gron. volksalm. 1933, blz. 51.
6) Grafschr. in Stad en Laqde, blz. 435.

werd hij in 1570 verbannen en in 1571 burger van Emden. Zijn vrouw bleef in Groningen achter. Zijn goederen *in* Loppersum werden in 1576 in beslag genomen. Hij tr. *Anna Doma,* in leven 1595 [8]), dr .van *Menno* en *Clara Benninge.*
Uit dit huwelijk:
1. *Tamme in den Ham,* ongehuwd overl.
2. *Hero,* volgt VI.
3. *Anna in den Ham.*
4. *Sicco,* volgt VIbis.
5. *Menno in den Ham.*

VI. *Hero in den Ham,* in ballingschap, verzoende zich weer met de kerk en streed aan Spaansche zijde, tr. le *Biwe Itens,* overl. 1590 [9]), dr. van *Rembt,* hoofdeling te Oldenzijl, en *Ailcke te Nansum;* tr. 2e 1598 (procl. Groningen 30 Nov.) *Gesina Buttel,* wier moeder volgens Doys een *Wifringhe* was.
Uit het eerste huwelijk:
1. *Johan ten Ham,* grietman in Oosterdeel Langewold, ongehuwd overl.
2. *Rembt,* volgt VII.

Uit het tweede huwelijk:
3. *Gerhard,* volgt VIIbis.
4. *Anna Sophia ten Ham,* in leven als weduwe 1 Sept. 1673, tr. vóór 13 April 1630 *Diderick van Renssen,* jr. en hoofdeling te Loppersum.

Rechterl. arch. Gron. IIIx 9, fol. 408. Diderick van Renssen, jr. en hoofdeling te Loppersum, en Anna ten Ham e.l. 13 Apr. 1630.
Idem. IIIx53, fol. 182. Volmacht van *Anna Sophia ten, Ham,* wed. *Rensen,* aan haar neef *Albert Wyffringh,* luit. majoor der Prov. (kindskind van haar moeders broeder *Albert Wyffringh) om* voormond te zijn over *Christina* van *Rensen* en *Wendina* van *Rensen,* kinderen van wijlen haar zoons *Hero Johan* en *Diedrich Conrad* van *Rensen.* 1 Sept. 1673.
Hier moet Anna Sophia of de schrijver zich vergist hebben, want haar g r o o t moeder was-een *Wyffringhe.* Het Hs. Doys vermeldt; geen echtgenoot, doch- te oordeelen naar den naam Hcro van haar zoon, is het wel duidelijk dat zij hier op haar plaats is.

VII. *Rembt ten Ham,* geb. 1590, hoofdeling in Loppersum, le luit. te voet, daarna te paard, gesneuveld in Aug. 1622 bij Schanum (volgens Doys), tr. Groningen 25 Oct. 1618 (procl. 3 Oct.) *Anna Maria Tjarda van Starkenborgh,* geb. Mei 1590, erfdochter van Dijkumborg [10]), † Groningen 26 Juli 1638 (48 jaar en 2 mnd.), begr. Garsthuizen in de kerk [11]), dr. van *Ludolph* en *Hidtke Aepkesdr. Onsta;* zij hertr. Groningen 18 Jan. 1624 (procl. 27 Dec. 1623) Dr. *Johan Huninga van Oostwold,* geb. 1583, raadsheer, hoogleeraar enz., † Groningen 9 Juli 1639 (55 jaar en 2 mnd.), begr. in de kerk te Garsthuizen [11]).
Uit dit huwelijk volgens Doys:
1. *Hidde ten Ham,* † kinderloos.
2. *Samuel ten Ham,* † kinderloos.
3. *Rembt,* volgt VIII.

7) Nieuw Ned. biogr. woordenb.
8) Gron. Volksalm. 1933, blz. 48.
9) Hs. Doys.
10) Over Dijkumborg zie Gron. volksalm. 1922 en Feith, Ommelander borgen.
11) Grafschr., blz. 100.

VIII. *Rembt ten Ham, jr.* en hoofdeling op Dijkumborg, Clinckema en Garsthuizen, geb. 7 Nov. 1622 [12]), ingeschreven als student te Groningen 23 Jan. 1636, in 1651 luitenant, in 1657 kapitein [12a]), † 14 Nov. 1672 [12]), tr. le Garsthuizen 18 Mei 1651 (procl. Groningen 26 April) *Anna Beerta van Ewsum,* geb. Groningen 17 Nov. 1633, † 1 Maart 1661, begr. in de kerk te Garsthuizen [13]), dr. van *Christoffer* en *Anna Sickinghe;* tr. 2e Zuidhorn 1 Dec. 1667 *Anna Catharina Kyff genaamd Frens,* geb. 1617, † 1672, dr. van *Hans Adam* en *Anna de Mepsche,* en wed. van *ddolph van Holtzapfel,* tevoren wed. van *Herman de Sighers,* dáárvoor van *Tjaart te Nansum.* In 1669 verkocht Rembt de Dijkumborg.

Uit het eerste huwelijk 9 kinderen, van wie 3 zoons en 3 dochters jong zijn overleden. Bij Doys worden 6 kinderen met namen genoemd:

1. *Christopher ten Ham,* jong †.
2. *Hero Ludolf ten Ham,* jong †.
3. *Anna Maria ten Ham,* jong †.
4. *Christopher ten Ham,* ged. Groningen 15 Maart 1654, † 1672 [14]).
5. *Rembt,* volgt IX.
6. *Harmen ten Ham,* geb. Groningen 15, ged. 16 Sept. 1657, † 5 Maart 1682 [15]).

IX. *Rembt ten Ham,* ged. Groningen 23 Mei 1655, overste, commandeur van Leeroord, † c. 1710 [15]), tr. (procl. Groningen 18 Dec. 1680) *Anna Elisabeth* barones *van Holtzapfel,* ged. Groningen 29 April 1663, dr. van *ddolph* en *Lucretia de Sighers.*

Uit dit huwelijk 12 kinderen, van wie waarschijnlijk alleen 2—4 in leven gebleven, op wie een lijfrente gesloten werd.

1. *Rembt Adolff,* ged. Groningen 5 Mei 1682, jong †.
2. *Anna Beerta ten Ham.* geb. c. 1686, † Groningen (Heerestraat) 15 Nov. 1767 [16]) (breukenb. 21 Nov.).
3. *Elisabeth Charlotte ten Ham,* geb. 1687 of 1688, † 18 Sept. 1751 [16]).
4. *Lucretia ten Ham,* geb. c. 1689, † 10 Mei 1746 [16]).
5. *Johanna Maria,* ged. Groningen 25 Sept. 1690, jong overl.
6. *Johanna Maria,* ged. Groningen 1 Dec. 1691.
7. *Peter Willem,* ged. Groningen 17 Maart 1693.
8. *Remt* Adolf, ged. Groningen 11 Juli 1694.
9. *Georg Wigbold.* ged. Groningen 25 Oct. 1695.

12) Volgens Doys.

12a) Gron. volksalm, 1922, blz. 16.

13) Grafschr., blz. 101. Zie ook N. Drentsche volksalm, 1919, blz. 167.

14) Statenarch. S 102. Rekeningen ontvanger gen. der Prov. 1673, fol. 415. Lijfrenten 1669 genegot. Capt. *Rembt* ten *Ham* en Anna Beerta van *Ewsum* **op** hun soon *Christopher* **ten** *Ham* **18** jaar. Obiit, nihil.

15) Idem. 1672. Capt. ***Rembt ten Ham*** en ***Anna Beerta van Ewsum op*** hun zoons:

1. *Rembt,* 16 jaar. 300 gld. (Rek. 1710, fol. 349. Obiit bet. tot sterfdag 600 gld.).
2. *Herman,* **13 jaar,** ***300*** gld. (Rek. 1682, fol. 320, bet. tot sterfdag 5 Maart 1682.)

16) Idem. 1714, fol. 481. Col. ***Rembt ten Ham*** en Anna ***El. van Holtzapfel*** op

1. ***Anna Beerta, 28 jaar.*** (Rek. 1768, fol. 339, bet. t. sterfd. 15 Nov. 1767).
2. *Elisabeth Charlotte,* ***27*** jaar. Rek. 1751, fol. 433, bet. tot sterfdag 18 Sept. 1751).
3. *Lucretia,* ***25*** jaar. (Rek, 1746, fol. 426, bet, t. sterfd, 10 May 1746).

10. *Remt Jacobus,* geb. Leeroord 10 Aug., ged. ald. 14 Aug. 1698.
11. een zoon, geb. Leeroord tusschen 13 Aug. en 5 Nov. 1699, onged. overl.
12. *Hero Ludolph,* ged. Leeroord 22 Nov. 1705.

VIIbis. *Gerhard* of *Gerrit ten Ham,* capitein van een compagnie te voet, testeert [17]) te 's-Gravenhage 12 Mei 1661 voor notaris Adr. van Adrichem, en benoemt tot zijn eenige erfgenaam zijn dochter Anna ten Ham, gehuwd met jr. Nicolaas van Heerdt, tr. le 1627 (procl. Groningen 17 April) *Clara Broerserna,* dr. van *Taco,* jr. en hoofdelinq op Scheltkema, en Gese *Hillebrants:* tr. 2e (procl. Groningen 4 Dec. 1647) *Sibilla van Renssen,* in leven in 1661.

Uit het eerste huwelijk:

Anna *ten Ham,* maakt, ziek zijnde, met haar man een besloten testament, dat zij 18 December 1661 te Hedel bij den secretaris deponeeren [17]), tr. jr. *Nicolaas van Heerdt.* geb. 1616. luitenant van capt. van Mierop 1649, capitein 1661, † Cadzand kort na 8 Juni 1668, zn. van *Palick* en *Magdalena den Boudt,* en wedr. van *Christina van Gageldonck.*

> Het Hs. Doys is hier verkeerd. Het vermeldt als kinderen: ***Sophia,*** gehuwd met van *Heerdt,* en *Anna,* jong overl.

Er is evenwel nog een Anna Sophia, die wel bij dezen tak zal behooren, doch die ik niet kan plaatsen, nl.:

Anna Sophia ten Ham, tr. le *Edzard van Ulenborch* of *Ulenborgh* [17a]), ged. (als *Idzert)* Leeuwarden 1 April 1608, capitein-luitenant in de comp. van Aylva, wonende 1647— 1650 te Emden in een huis hoek Groote straat en Burggraven, † waarsch. in 1651, toen in zijn plaats werd aangesteld Jurrien Cocq, zn. van Dr. *Rombertus.* burgemr. te Leeuwarden, en *Sjuckje Aesinga* (niet Oesinga, zooals het Stamb. Friesche adel aangeeft), en broeder van Saskia, de vrouw van *Rembrandt:* tr. 2e 1666 (procl. Groningen 17 Maart) jr. *Robert Mac Dowell.*

De datum van het eerste huwelijk werd te Leeuwarden niet gevonden, en ik had geen gelegenheid er naar te zoeken te Groningen. De huwelijksakte zou misschien nader uitsluitsel geven,

> 111x39, fol, ***142.*** Verkoop door Anna Sophia ten ***Ham,*** wed. capt. ***Edsert van Ulenborch.*** 1657, Juni 3.

VIbis. *Sicco in den Ham,* erfgezeten in Noordhorn, tr. *Tiaucke Bebinq* of *Greving* (volgens tabel in bijdr. 13) of *Susanna Greving* (volgens Hs. Doys). Ik kan niet uitmaken, welke naam juist is.

Uit dit huwelijk:

1. *dbeltien ten Ham,* lidmaat Herv. kerk te Groninoen Sept. 1614, met attest. van Noordhorn, † 1667 [12]), tr. Groningen 22 Aug. 1613 (procl. 31 Juli) *Johan Horenken,* jr. en hoofdeling in Zandeweer en Oldenzijl, vaandrig, † vóór 16 April 1651, wedr. van *Bauwe Coenders.*

> IIIx53, fol. 236. Geldleening d.d. 5 Maart 1633 door vaandrig Johan Horenken, jr. en hoofdeling in Zandeweer en Oldenzijl, en Abele ten Ham e.l.
>
> IIIx32, fol. 267. 1651, April 16. Verkoop door Abele

17) Zie genealogie van Heerdt, door W. Wijnaendts van Resandt.

17a) Bijzonderheden over Edzard volgens mededeeling van Mr. A. van der Minne te Leeuwarden.

ten Ham, wed. jr. Johan Horenken, met haar kinderen en zwager: Sicko Horenken, commies Frans Arkcma en en Susanna Horenken e.l., en juffer Tiaurke Horenken aan jr. Datho Dietlcff Broersema en Elteke ten Holte e.l., van een huis in de Butjesstraat te Groningen.

*2. **Menno,*** volgt VII.

VII. ***Menno in den Ham,*** jr. en hoofdeling op Ulersma, † 1640, tr. 1617 (procl. Groningen 12 Juli) ***Margrete Oving,*** dr. van *Jan Oving* uit Ruinen.
Uit dit huwelijk:

1. ***Sicco ten Ham,*** geb. 1619, ingeschreven als student te Groningen 18 Febr. 1641 (22 jaar), tr. volgens Hs. Doys ***Ave,*** een dienstmaagd.
   Misschien is hun zoon:
   Menno ten Ham, adjudant, † 31 October 1723, begraven in de kerk te Bedum [18]), tr. vóór 1714 ***Margareta Wiltens.***
   IIIx92, fol. 42verso. Verkoop door Menno ten Ham en Margareta Wiltens e.l. van een huis aan den Cingel aan Jan Cannegieter, vaandrig, en Agnes Helmholt e.l. 16 Febr. 1714.
2. ***Johanna Margaretha ten Ham,*** tr. 1646 (procl. Groningen 28 Nov.; att. 18 Dec.) ***Conraet van Renssen.*** vaandrig, broeder van Lodewijk van Renssen. Voor haar verscheen bij de huwelijksaangifte haar neef Paulus van Marck.

Tot slot volgt eèn kwartierstaat van ***Rembt ten Ham*** ter verklaring van de kwartierwapens op den grafsteen van zijn moeder.

16. Wifrinck of Wifringhe,

De naam van dit geslacht wordt op talrijke wijzen gespeld: ***Wyffringhe, Wyfferinge, Wyferinck, Wifringk*** en verdere combinaties met i, ij en y, met een of twee f's, met en zonder h, c enz. en zelfs als ***Wyffelingh.***

Het wordt nogal eens verward met ***Wicheringe,*** aan welke fout ik me, in goed vertrouwen op de genealogie van Boeckholt, ook schuldig heb gemaakt in Ned. Leeuw 1939, kol. 440, waar de aldaar genoemde ***Bouwina*** een ***Wicheringe*** moet zijn.

In „De Navorscher" van 1884 ,blz. 116 is een en ander te vinden: voorts leverden een belangrijk aandeel de inventarissen Gruys in het Groninger en Baarlo in het Limburgsche Rijksarchief, terwijl door de tabel in bijdrage 13 alvast van één tak de afstamming vaststond.

Het geslacht stamt uit Twente uit de buurt van Oldenzaal, „alwaer als noch Wyffringeborch oft hoff is, welck 't cloester Vrensewen (Frenswegen) bileent heft van den vorsaten van Wyffrinck" volgens Hs. van Remmert van Solckema in het Friesch genootschap te Leeuwarden. In 1486 komt het voor het eerst naar Groningen., In het archief vond ik als oudste in Reg. Feith 1497, nr. 32 *Herman Wyfferdinck,* die Dinsdag voor St. Johannes Baptista aan den abt van het convent Gerkesklooster zijn steenhuis met 7 cameren op Schoolholm verkoopt. Deze Hermannus wordt 16 Nov. 1493 ook in Inv. Farmsum, regest 209 genoemd.

In den inventaris Baarlo komt onder nr. 297 een verklaring uit het jaar 1770 voor van de Staten der Ommelanden omtrent den adeldom en het wapen der familie ***Van*** *Wyffeling.* Het regest nr. 248 luidt:

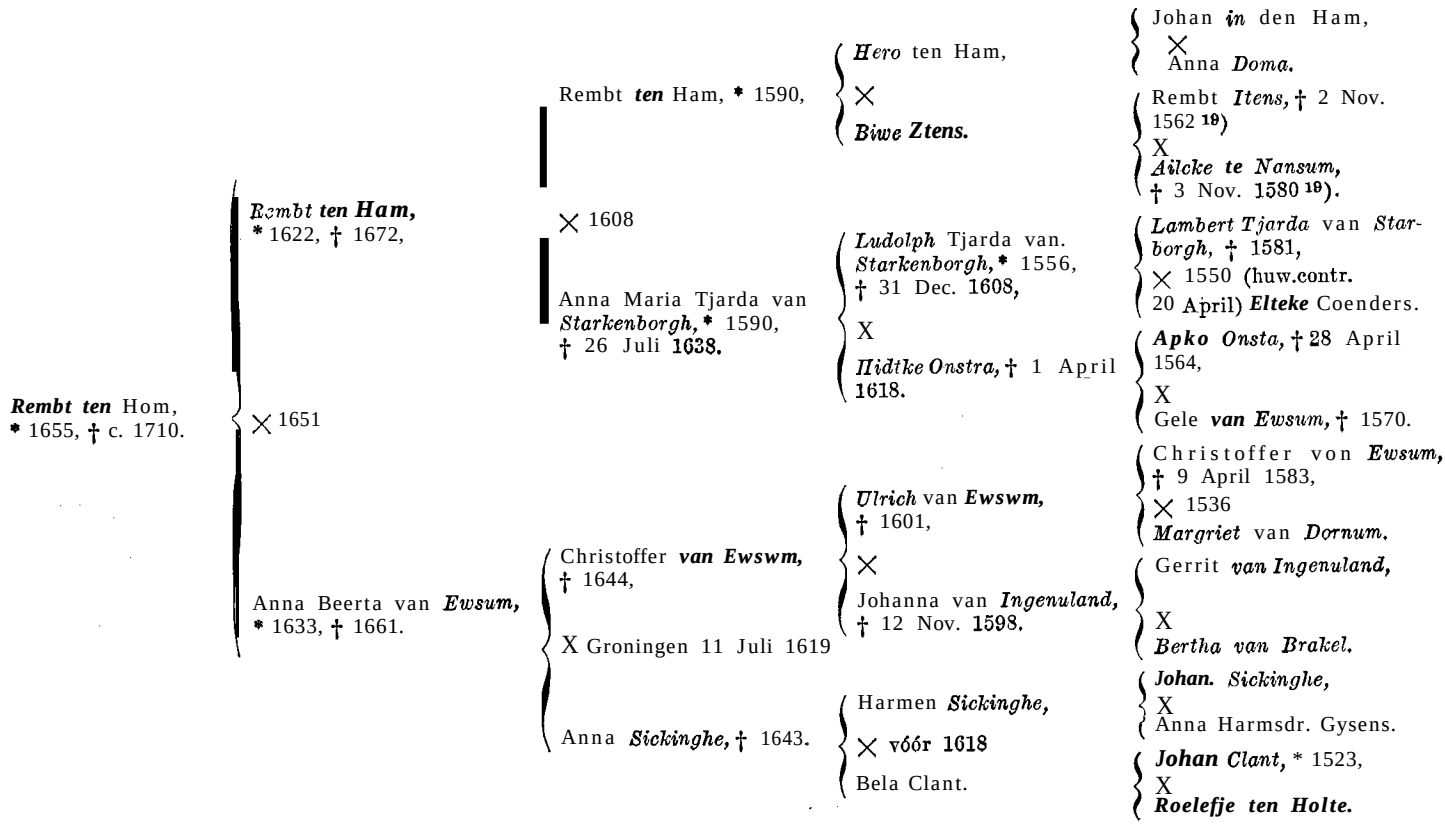

18) Grafschr., blz. 45,

Jonkeren, hovelingen. eigenerfden en volmagten, representeerende de Staten der Ommelanden tusschen de Eems en Lauwers, attesteeren op verzoek van Ludoiph Harm van Heerma van Bolsward en Holwinde, adellijken raadsheer van den Raad van Gelder te Roermond, dat de familie Van Wyffeling van oude tijden af eene adellijke ridermatige familie is en het wapen voert, dat aan het hoofd van dit attest geteekend staat, zijnde: gedeeld rechts in goud een halve phoenix van sabel met tong van keel, uitgaande van de deelingslijn, links in goud drie posthorens van sabel met linten van keel: gekroonde helm: helmteeken een phoenix van sabel met tong van keel: dekkleeden van goud en sabel. Gedaan in de Ommelanden-vergadering van 2 May 1770.

Hiermede is tegelijk het wapen beschreven. De phoenix is de gewone halve Friesche adelaar.

De vele gelijknamige personen verhinderen het maken van een juiste genealogie. In de volgende fragmenten geef ik alleen weer, hetgeen vaststaat. Daarna volgen de overige losse namen, die slechts door het vinden van meer gegevens tusschengevoegd kunnen worden.

De stamvader is natuurlijk de bovengenoemde ***Hetman Wifringhe.*** Vermoedelijk is hij de grootvader van den ***Johan,*** met wien ik tak A begin. Er komen nl. in de rekeningen van 1536 der stad Groningen, door Blok uitgegeven [20]), tezelfder tijd een wed. ***Johan Wifringe*** en een ***Johan Wifringe*** voor. en aangezien laatstgenoemde pas in 1571 overlijdt, zoo moet er een oudere ***Johan*** zijn geweest, mogelijk zijn vader, die dan tevens de vader zou kunnen zijn van den burgemeester ***Harmen*** onder C genoemd. Dit blijven echter gissingen.

A.

1. ***Johan Wifringhe,*** ingeschreven als student te Keulen 29 Januari 1521, burgemeester te Groningen 1559, '65, '66, lid van de Hoofdmannenkamer 1557, '58, '63, '64, '67, '68 en '70, † 1571 [21]), tr. 1528 [22]) ***Hebbele Benninge,*** als weduwe in leven 1 Sept. 1572 [23]), dr. van ***Sicco en Roeleffen.***

   Inv. Baarlo, nr. 300. reg. 42. 1595, Oct. 9. Scheiding en deeling der nagelaten goederen door den oud-burgemeester Johan *Wifringk* en zijn vrouw *Hebbele Benninge,* bezegeld en onderteekend "door *Herman* en *Sixtus Wifringk,* gebroeders, Willem *Wifringk, Habbo Aldringa,* voor zich en ook ten verzoeke van hun zwager *Hoyk Aldringa* en zijn vrouw, van hun zuster en haar man *Lubbert van* Geesteren, hun zuster *Catharina* Wifringk, de nagelaten dochter van hun broer den burgemr. *Johan Wifringk* uit zijn eerste huwelijk, en van *Bele Horenken,* latere echtgenoote van Johan *Wifringk* als legitima tutrix van haar drie dochters

   Inv. Huisarch. Gruys, nr. 204. 1625, Jan. 1. Boedel. scheiding der nalatenschappen van Herman Wyfring, Sixto Wyfring. Adele Wyfring, wed. van Gecsteren en Catharina Wyffring, tusschen Lodewick Horenken voor zijn kinderen, Wilco Doeynga en zijn huisvr. Evert Wyffrine enz.

   De laatste akte is reeds róór 1623 opgemaakt, doch pas in 1625 „dewijle dese scheijdinge voer desen op pampier allene geschreven und underteckent is gewest, hebben wij opgemelte erffgenamen, tot meerder vestenis, desulvige in francijn doen schrijven und mit onser namen und regelen berestigct".

19) Idem, blz. 265.
20) Uitgeg. Werken Hist. Gen. 111, 9.
21) Volgens aant. van Hooft van Iddekinge.
22) Zie tabel in bijdr. 13.
23) N.L. 1938, 102, noot 6.

Uit hun huwelijk (volgorde onzeker):

1. ***Hertnan Wifringhe,*** in 1598 als getuige aanwezig bij het huwelijk van zijn neef Willem Wifringhe, koopt 22 Dec. 1603 het Huis te Glimmen [24]), dat later in het bezit kwam van Sixtus Aldringa, † vóór 1623.
2. ***Sicco*** of ***Sixtus Wifringhe,*** o.a. olderman van het giltrecht 1582-1588, hield de Spaansche zijde [25]), in leven 9 Oct. 1595, † vóór 1623.

   Johan, volgt 11.
4. ***Roelfjen Wifringhe,*** † vóór ***25*** Maart 1619, tr. 1572 (huw.contr. 24 Juni [26])) ***Habbo Aldringa,*** geb. c. 1549. raadsheer enz., † 1 Mei 1613, zn. van *Hoycko* en *Elteke* ***te Nansum.***
5. ***Gese Wifringhe,*** in leven 1595, tr. *Hoycko Aldringa,* raadsheer in Groningen, wedr. van ***Elteke te Nansum.***
6. ***Adele Wifringhe,*** in leven 1595, † als wed. vóór 1623, tr. ***Lubbert van Geesteren,*** in leven 1595.
7. ***Catharina Wifringhe,*** seniorsche van het vrouw Menoltsconvent in 1573 [27]), in leven 1595, † vóór 1623.

II. ***Johan Wifringhe,*** ingeschreven als student te Tübingen 8 Aug. 1564, bleef aan de Spaansche zijde, burgemeester en lid van de Hoofdmannenkamer te Groningen. † aldaar 15 Febr. 1593, begr. 24 Febr. [28]); tr. le *Heyle* ***van*** *Barsens* of ***Bassen,*** † 1577, dr. van ***Willem van*** *Barsens* en ..... ***Ulger*** [29]); tr. 2e ***Bele Horenken,*** † na 1593, dr. van ***Geert*** en Nese ***Entens.***

   Inv. Gruys, nr. 197. 11 Juni 1593. Boedelscheiding der nalatenschap van Johan Wifrinck tusschen de kinderen uit zijn eerste huwelijk met *Heyle* van *Barssens* en uit zijn tweede huwelijk met *Beele Horenken* ter erne, en zijn weduwe *Beele Horenken* ter andere zijde. (Zegels van Harmen *Wifringh,* Sixtus Wifring, Willem *Wifrinck* en *Lodewig* Horenken).

   Uit het eerste huwelijk (volgorde onzeker) :

1. *Hille* ***Wifringhe,*** tr. 1586 (huw.contr. 4 Juni) ***Lodewijk Horenken,*** burgemeester, † 1 Januari 1623 [30]), zn. van ***Geert*** en Nese ***Entens.***

   Inv. Baarlo nr. 299, reg. 38. 1586 Juni 4. Huw.voorw. gesloten tusschen Lodewich Hoerntken, zoon van wijlen burgemr. Gherdt Hocrntken en van Kcse Entens, en Hillc Wifringe, dr. van burgemr. Johan Wifrink en van wijlen Heyle van Barsens. Het stuk is gezegeld door Johan Wifringk en Harmen Wifringk, vader en oom der bruid, en door Alart Eeltz en Egbar Schaffer, zwagers (= schoonzoons) van Nese Hoerntken, die, alsmede haar zoon, geen zegel heeft.

2. ***Willem,*** volgt 111.
3. *Evert* ***Wifringhe,*** in leven 1636 [31]), tr. 1600 (procl. Groningen 5 Juli) ***Wilco Doënga,*** jr. en erfgezeten te Wetsinge, in leven 1636, zn. van ***Eppe*** en *Geertruyt* ***Coenders.***

   Uit het tweede huwelijk:

4. ***Hillegonda Wifringhe,*** leeft ***24*** Januari 1639 [33]), †

24) id., kol. 110.
25) Kron. Abel Eppens 1, 333, 11, 404.
26) Inv. Baarlo, nr. 298, reg. 32.
27) Inv. Farmsum, nr. 38, reg. 507.
28) Bijdr. gesch. Gron. 111,, blz. 33. Aant. van burg. v. Julsing, en Regeeringsboek.
29) Volgens rouwbord van Johan Horenken. (Ned. Leeuw 1934, 362.)
30) Progr. funebre van Ludovicus Horenken.
31) N.L. 1939, 445.

vóór 24 Mei 1656, tr. 1599 (procl. Groningen 20 Oct.) Joachim *Canter*, † 1626, wedr. van *Anna van Metelen* (met wie hij 27 Maart 1595 te Groningen ondertrouwd was).

Hun kinderen zijn:

a. *Lucretia Canter*, tr. 1629 (huw.contr. 25 Nov.[32])) Jr. *Albert de Sighers*, zn, van *Berend* en *Roeleffjen Praedinius*.

b. *Helena Canter*.

c. *Isabella Canter*, tr. 1639 (huw.contr. 24 Jan. [33])) *Julius Verrutius*, zn. van *Gerlach* en *Titia van Beyma*.

d. *Joachim Canter*, geb. 9 Jan. 1614, † 5 Aug. 1652 [34]), tr, 24 Oct. 1644 *Helena Wicheringe*. geb. Den Haag 27 Jan. 1624 [35]), dr. van *Bartolt* en *Helena Horenken*. Zii hertr. Wirdum 27 Maart 1663 *Harmen Gruys*.

Inv. Gruys, nr. 215. 1656, Mei 24. Boedelscheiding der nalatenschap van ***Joachim*** Canter en *Hillegonda Wiffringe* e.l. tusschen *Isabella* Canters wed. *Julius* ***Verruci,*** Helena *Wicheringe* wed. *Joachim* Canters mede voor haar kinderen, Helena Canters, *Isabella* Canters anders *Verruci* voor haar neven *Joachim* en Berent de Sighers, zoons van ***A. de*** Sighers en *Lucretia* Canters.

5. *Heyle Wifringhe*, † kinderloos in 1618 [35]), tr. Groningen 19 Sept. 1609 (procl. 22 Juli: huw.contr. 21 Juli [36]) *Luyrt Wicheringe*, geb. 21 Sept. 1581, rentmeester der stad, † 15 Juli 1625, zn. van *Bartolt* en *Evertje Grevinghe;* hij hertr. Groningen 25 Juli 1619 (procl. 3 Juli) *Roelofje van Fritema*, van Oldehove.

6. *Catharina Wifringhe*, † vóór 26 Oct. 1645, tr. Groningen 26 April 1612 (procl. 27 Maart: huw.contr. 12 Maart [37]) *Pompeius Gruys*, kluftheer, monstercommïssaris enz., † na 1656, zn. van *Hilbrand* en *Willem Alberda*.

Uit dit huwelijk 8 kinderen.

111. *Willem Wifringhe*, roomsch-catholiek gebleven, evenals zijn kinderen en kleinkinderen, tr. 1598 (procl. Groningen 30 April: huw.contr. 25 April) *Deetje de Mepsche*, dr. van *Geert* en *Hille Alberda*.

Inv. Baarlo nr. 301, reg. 45. 1598. April 25. Huw.-voorw. gesloten tusschen Willem Wifringk en Deetjen Dmepsche in tegenwoordigheid der getuigen Harmen Wifringk en Habbo Aldringa namens den bruidegom, en Evert Dmepsche en Roeloff Sissinge namens de bruid.

Uit dit huwelijk:

1. *Johan*, volgt IV.

2. *Heule* of *Helena Wifringhe*, nog in leven 17 Mei 1650.

Rechterl. arch. Gron. 111x32, fol. 355. Verkoop door jr. Johan Wifrinck en Geertruid Aldringa e.l. en hun zuster Helena Wifrinck.

IV. Jr. *Johan Wifringhe*, geb. 1600, bediend Groningen 7 Oct. 1678 (78 jaar), in 1640 wonende op Huis Glimmen, later in de Boteringestraat te Groningen, tr. aldaar 13 Febr. 1631 (procl. 15 Jan.) *Geertruyt Johanna Aldringa*, bediend en overl. Groningen 11 Oct. 1679, dr. van *Sixtus* en *Geertruyt van Broeckhuysen*.

32) Inv. Gruys, nr. 118.
33) Id., nr. 120.
34) Progr. fun. van Joachim Canter.
35) Inv. Gruys, nr. 545. Geneal. aant. Wicheringe.
as) Id., nr. 111.
37) Id., nr. 114.

Uit dit huwelijk [38]):

1. *Deliana* (of *Juliana) Maria Wifringhe*, tr. *1651* (procl. Groningen 29 Nov.; huw.contr. 21 Nov.) Jr. *Reno Jarges*, † vóór 22 Maart 1660, zn. van *Coppen Albert* en *Catharina van Burmania*.

Rechterl. arch. 111x56, fol. 216. Geldleening 22 Maart 1660 door Gualdo Rudolph van Sissinck voormond, Gerard d'Mepsche voogd over de zoons van wijlen *Reno* Jarges en Deliana *Wifring*.

2. *Geertruid Catharina Wifringhe*, tr. 1657 (procl. Groningen 17 Jan.) Jr. *Johan Gerard van Schrieck*, uit Rees, dijkgraaf, zn. van *Engelbert van Schrieck van Aspel* en *Hermanna van der Beeck*.

Inv. Baarlo nr. 543, reg. 131. 1662, Febr. 20. Johan *Wifringk*, jr. en hoveling, wonende te Groningen in de Bottringestr., als gevolgmachtigde van jr. *Johan* Gerard van *Schrieck* ***tot Riess*** en zijn vrouw *Geertruit Catharina Wifrinck* gen. *van Schrieck,* nemen op bij Berent Janssen 500 daalder.

3. *Helena Elisabeth Wifringhe*, geb. 1646, † Groningen 16 Sept. 1703, tr. Groningen 10 Juni 1670 (procl. 21 Mei) Jr. *Swier Clant van Scharmer*, cornet, † na 1704, zn. van *Philip* en *Willemina Froma*.

4. *Willemina Anna* (of *W. Agnes) Wifringhe*, geb. 1648, testeert 19 Aug. 1707 en 1722, † Groningen 21 October 1727.

Inv. Baarlo nr. 303, reg. 202. 1707, Aug. 19. Burgemr. en Raad van Gron. oorkonden, dat Wilhelmina Agnes Wifrinck haar testament maakt, waarbij zij. haar goederen en bezittingen in 5 deelen verdeelend, tot haar erfgenamen benoemt: jr. Gerard *van Doyenborgh*, jr. *Engelbertus van* ***Schrieck,*** kanunnik te Rees, jr. Ferdinand van *Schreeck*, jr. Sixtus van ***Schreeck,*** ieder voor 1/5, en Geertruit *Clant* en Helena ***Catharina*** *Clant*, dochters van den Heer [*Adolf Sixtus*] ***Cbnt*** op Campen tot Witmarsum [en Geertruid Johanna van *Schrieck*] beiden voor 1/5 deel; een praelegaat voor beide laatstgenoemden en een voor voornd. *Sixtus* ***van*** *Schrieck*, en aan ***Elisabeth*** van ***Schreeck.*** religieuse in het klooster Mariënboom voor haar leven 20 Car.-gld. 's jaars.

Idem, reg. 210bis. 1722 Testament, waarbij o.a. tot erfgenaam benoemd wordt Helena *Catharina Clant*, geh. met kapt. *Tjaard* Willem van *Heerma*.

Id. nr. 305. reg. 224. 1728 Juli 15. Scheiding en deeling der nalatenschap tusschen Ferdinand *Felix* van ***Schrieck*** eenerzijds en Helena ***Catharina*** *Heerma* geb. *Clant*, bijgestaan door Jurgen Guidon, als procuratie hebbend van haar erhtg. *Tjaard Willem* van *Heerma*, kapt in dienst der St.-Gen., en freule *Gertrudis Jueta (Juvetta)* Clant anderzijds. (Zij tr. 27 Nov. 1728 ***Joost*** Jan Simon van *Goltstein* van Hoekenburg op Folkerda.)

Blijkens de aanwezigheid in het Huisarchief Baarlo van verschillende charters betreffende *Roeloff Wifringhe* (een vrouw), behoort deze ook bij dezen tak, doch ik kan geen plaats voor haar vinden, zoodat de gegevens hier vermeld dienen te worden.

Roeloff(je) Wifringhe vermaakt 15 Jan. 1630 [39]) lijf- en roerend goed aan haar zoon *Harmen Jarges*, en maakt scheiding en deeling van bezittingen en schulden met haar tweeden man op 11 Maart 1631, † vóór 1640, tr. 1e 1584 (huw.-contr. 8 Nov.) *Harmen Jarges*, † *1609*, zn. van *Albert larges:* tr. 2e *Tjaert* (of *Theodorus) van Heerma*, zn, van *Epe* en *Wisck van Aylva*, en wedr. van *Wemele Clant*, tevoren wedr. van *Aef van Obbema*.

Inv. Baarlo, nr. 245. reg. 37. 1584, Nov. 8. Harmen ***Jarges*** en ***Roeloff*** Wyffering sluiten huw.voorwaarden in

38) Zie verdere aant. over deze 4 dochters N.L. 1938, 111.
39) Rechterl. arch. Gron. IIIx9, fol. 319verso.

tegenwoordigheid van de naeste ende beste vrunden *Charmet* Jarges, *Jemme* Jarges, *Johan Wyfferinge en Everd Eelst (= Eelts).*

Idem. reg. 85. 1631; Maart ll. *Tyaerdt* van *Heerma* en *Roeleff Wyffringe* e.l. gaan over tot scheiding van hun goederen. daar zij „door haeren hogen olderdom ende lives impotentie. haar in sodanigen staet bevinden, dat apparentlijken d'huisholdinge ende wettelijcke cohabitatie, soo zij geren solden doen ende sien, haer niet meer sall toegelaten worden". De scheiding en deeling wordt voltrokken ten overstaan van hun resp. „leve soenen *Ludolph Heerma,* Harmen *Jarges* ende *Godtschalcq Menno Heerma".* In de corroboratie wordt gezegd, dat Johan Clant de oorkonde bezegelde in naam van vrouw *Roeleff Wyffringe* „alsoo Go& d'Here haer L. Scene d'E. *Harmen Jarahes* onder deze handelinge tot zijch geroepen".

Idem. nr. 248, reg. 105. 1640 Jan. 20. Magescheid tusschen *Harmen Mauritz Jarghes* en zijn zusters en broers kinderen van wijlen *Harmen Jarghes* en *Roeloffjen Clant,* van de goederen. afkomstig van hun grootouders *Harmen Jarghes* en *Roeloff Wyffring.*

Uit het vorenstaande blijkt, dat de genealogie *Jarges* in het Stamboek van den Frieschen adel hier gedeeltelijk fout is. Bovendien had *Roeloffje Wifringhe* nog een tweeden zoon *Hugo Jarges,* want de huwelijksproclamatie d.d. 3 Oct. 1618 te Groninnen van *Harmen Jarghes* met *Roeloffjen Clant,* wed. van *Gherard d'Embda,* vermeldt, dat in zijn plaats verscheen zijn broer *Hugo.* Het huwelijk werd te Middelstum voltrokken. *Hugo is* vermoedelijk vóór 1630 overleden.

B.

In de Universiteitsbibliotheek te Grnninqen bevindt zich het programma funebre van Albertus Wifringhe d.a. 1653, waarin zijn ouders en grootouders genoemd worden. Hierdoor is tenminste een stamreeks te vormen, doch aansluiting aan den vorigen tak kan ik niet verkrijgen.

Uit een proces over de erfenis van *Elisabeth van Bloemendaal* († 27 Nov. 1631) en haar echtgenoot *Cnenraad Sloet* († 25 Oct. 1631) voor het gerecht der stad Vollenhove gevoerd circa 1632—1637 (dossier nr. 81 processtukken), blijkt, dat *Emerentia van Holdinga,* weduwe van den op 26 Juli doodelijk gewonden en 29 Juli 1547 overleden *Bartolt Entens* (wien zij 8 kinderen geschonken had), hertrouwd is met Dr. *Albert Wuffringhe.* Uit dit tweede huwelijk sproot nog een dochter *Emerentiana,* die met *Hector Ayckema* huwde. Het bleek mij niet of Dr. Albert als weduwnaar hertrouwde of dat Emerentiana v. H. zijn eerste echtgenoote was. Vermoedelijk zal het eerstgenoemde wel het geval zijn, doch het huwelijk moet dan na 1557 gesloten zijn, want in dat jaar wordt Marnreta zijn echtgenoote genoemd.

I. Dr. *Albert Wifringhe,* in leven 30 April 1564, tr. le vóór 20 Juni 1557 *Mar,qreta* van *Naerden,* dr. van Dr. *Martinus van Naerden* en *Auck van Donia;* tr. 2e *Emerentiana van Holdinga,* † vóór 30 April 1564, dr. van *Wilco* en *Gratia van Camminpha,* en wed. van *Bartold Entens.* Mogelijk is ook de volgorde der huwelijken omgekeerd.

Inv. Farmsum, nr. 540, reg. 479. 3557 Juni 20. Evert Entens heeft verkocht aan Dr. Albert Wvffrinck en Margrete zijn vrouw een jaarlijksche rente enz.

Idem, nr. 37. reg. 472. 1564 April 30. Peter Entens voormond en Edzardt Renghers voogd. verklaren „uut beleven" der kinderen van wijlen Emerentiana van Entens. anders van Holdinga. van Vincent van Unterwyck voormond over Erert van Entens nagelaten kinderen en van Dr Albert Wifferinge, tutor zijner kinderen. een scheiding te hebben aangegaan van de onverscheiden Westvreesche lande,

Uit het eerste huwelijk o.a.?:

1. *Albert.* volgt II.

Uit het tweede huwelijk:

2. *Emerentiana Wifringhe,* tr. *Hector Ayckema.* Misschien is zij dezelfde als de vrouw van *Sicco Clant,* grietman van Kollümerland, benoemd in 1578, zn. van *Nicolaas* en *Anna Harckema.*

II. *Albert Wifrinqhe,* die tot den hervormden godsdienst overging, tr. *Mechteld van der Zedde.*

Uit dit -huwelijk o.a.?:

III. *Albert Wifringhe,* geb. Emden 11 Sept. 1585, raadsheer, burgemeester enz. te Groninqen, koopt in 1602 de Valkenburg bij Lettelbert, dat hij herdoopt in Letteoord [41]), † Groningen 8 Oct. 1653: tr. le Groningen 14 April 1616 (procl. 23 Maart) *Deetje de Siqher.:.* dr. van *Siger* en *Christina fom Camp:* tr. 2e 1647 (procl. Groningen 9 Oct.) *Elisabeth de Coninck,* dr. van *Joannes* en *Maria van Zuylen van Nyeveld.* Zij hertr. 1661 (procl. Groningen 31 Aug.) *Pierre Tentenier,* een schilder, „zijnde een lampers-weverssoon van Walsche ende geringe affcomste" [42]).

Over Alberts nalatenschap rees in 1669 oneenigheid tusschen *Hermanna Wifringhe,* wed. ***Leene(*** ?) en Pierre ***Tentenier*** nomine uxoris. Wie deze Hermanna was, bleef mij onbekend.

Uit het tweede huwelijk 3 zoons en 1 dochter, van wie alleen het oudste kind in 1653 in leven was: in het Herv. doopboek werden slechts de twee volgende kinderen gevonden: de andere zijn misschien vóór den doop overleden.

1. *Alberf Wifringhe,* ged. Groningen 11 Oct. 1648, luit.-maioor der Provincie, als laatste mannelijke afstammeling overleden 11 Oct. 1678.

Regeeringsboek (uitgeq. door H. 0. Feith, le st., blz. 26): 1678. Den 11 October toegestaan. dat vermits Jhr. Albert Wijferinge, het laatste mannelijke oor van zijn geslagt, gestorven zij, deszelfs wapen vóór de kist werde uitgedragen en in het graf werde nedergelegd.

2. *Johan Wifrinahe,* ged. Groningen 15 Maart 1653, † vóór 8 Oct. 1653.

Tot dezen tak behoort ook:

Johan Wifringhe, burgemeester in Groningen 1595, '96 en verder om de twee jaren tot 1619, en hoofdman 1601, '4, '5, '9, '12. '13, '16, '17, † aldaar 15 Febr. 1620. tr. vóór 24 Aug. 1599 *Harmen torn Camp (een* zuster van *Talle,* gehuwd met *Borchard van Aswede,* en *Christina,* gehuwd met *Siger de Sighers.)*

Inv. Farmsum, nr. 540, reg. 620. Albert Wifringk verkoopt 24 Aug. 1599 een jaarlijksche rente aan burgemr. Johan Wifringk „sijn l(ieve) oem" en Harmen tom Camp, diens vrouw.

Deze *Johan* moet dus van een der bovengenoemde *Albert's* een broer zijn. doch ik kan niet uitmaken van welken. Hij maakte een ongedateerd testament (Inv. Gruys nr. 161), dat in den inventaris verkeerdelijk op 1584 is gesteld, omdat in den laatsten regel staat „.....ende dat nae alle den besten rechten, daertoe dienende, insonderheyt nae de verheeven constitution anno 1584 met den klocken gepubliceert".

40) J. Scheltema, Staatk. Nederland: Martinus van Naerden.

41) Feith, Ommelander borgen, blz. 167.

42) Rerhterl. arch. Gron. IIb67, fol. 313verso. 18 Dec. 1669. *Hermanna Wyffrinck* impetrante contra Pierre rentenier nom. uxoris, gedaagde.

Evenwel moet het na 1601 zijn gemaakt, want hij wordt in het stuk genoemd borgemr. en hoofdman indertijd. In dorso van het charter staat: Testament van Johan Wyfering borgemeester in 1595, waarvan „in 1595" met andere hand is geschreven, doch uit den inhoud blijkt ook afdoende, dat deze burgemeester is bedoeld. Zijn bezittingen, waaronder een huis in de Heerestraat, waar hij zelf woonde en dat hij geërfd had van zijn zuster *Claes Wifringh,* vermaakt hij aan zijn neef *Albert Wifringhe,* zijn zuster *Harmen Wifringh,* huisvrouw van Dr. *Lens* (misschien dezelfde als de vorengenoemde *Hermanna,* wed. *Leene),* zijn broer *Geert Wifringhe,* zijn nicht Gese, wed. *in den Ham* (vermoedelijk Gese *Buttel,* wed. *Hero in den Ham),* een nicht *Talle Valck,* neef *Tialle Aikema,* neven *Berent de Syghers, Wolter* en Geert *de Syghers,* zijn nicht *Detien de Syghers* en zijn zuster gehuwd met *van Limburg* of *v. Limberg.*

Hoe de familieband is met *Talle Valck* en *Tialle Aikema* is mij niet bekend. Van *Berent, Wolter, Geert* en *Detien de Sighers* was de grootvader *Berent de Sighers* gehuwd met *Detien Wifringhe,* die dus vermoedelijk een zuster van *Johan* is geweest.

C.

De overige Wifringhe's.

Het Hs. Solckema vermeldt:

Olde Folker Fuckers, tr. *Margreta* of *Griet Gruis.*

Hun dochter

Lamberta of *Lamme Fuckers,* tr. 3e *Reinier Johansz. Dyvertsz* of *Dyvertsema,* brouwer in de Oosterstraat te Groningen, † 1528.

Zij hadden o.a. een dochter:

Alcke Dyvertsema, † 1594, tr. *Harmen Wyffringhe,* burgemeester, † 1580. (Deze was lid der Hoofdmannenkamer 1565. '66, '72, '74, '79, burgemeester 1576, '77.)

Hun dochter

Lamme Wifringhe, geb. c. 1550, † 2 November 1638 (88 jaar oud), tr. *Reiner* of *Rinnert Solckema,* grietman van Oststellingwerf, zn. van *Anne* en *Sjouck Idzertsdr. van Douma* en wedr. van *Gerck Wytze Simonsdr. van Hoytema* (die 22 April 1578 overleed).

Vermoedelijk is deze *Harmen* dezelfde als die in de volgende sententie in het Stadsordelboek blz. 96 voorkomt:

Reg. Feith 1555, nr. 54. Sententie tusschen *Johan* en *Harmen Wyffringe* eenerzijds en *Barfold Eelts* c.s. anderzijds over de vraag of zalige *Lamme Maes* en *Kafhrina Micheels* half of volle zusters zijn geweest. 17 Mei.

Idem, nr. 55. Sententie tusschen dezelfden over de erfenis van *Thonys Maes.* 21 Mei.

Uit aanteekeningen van Hooft van Iddekinge heb ik het volgende staatje overgenomen:

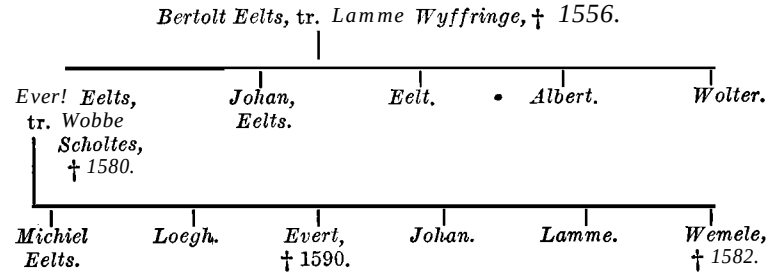

Het -lijkt wel waarschijnlijk, dat deze *Lamme Wifringhe* een dochter is van een *Johan.*

Geert Wifringk komt voor op 17 Juni 1553 als medevoogd van *Albart,* nagelaten dochter van *Gheerdt van Ballen* (Inv. Farmsum, nr. 843, reg. 399), en eveneens Reg. Feith 1557, nr. 61, in Sententie tusschen *Geertruid Schynkels,* vrouw van *Wolter van Bijler* eenerzijds en *Geerd Wyffringh* anderzijds over de erfenis van haar moeder. 20 Aug. Stadsordelboek, blz. 220.

In het register van luidgelden te Groningen uit de 16de eeuw (Wapenheraut 1913, blz. 214) komt in 1567/68 voor: *Wiferinck.* droste in Olde Ampt.

In het procl.boek van Groningen 6 Aug. 1619:

Derck Gisebertsen Schaep, luitenant, en *Anna Wifferinghe,* wed. *Bolo Clingenna (ws. = Clingkema).*

Boelo Clingkema woonde in 1605 op Klinckema bij Zuidhorn en huwde te Groningen 17 Juni 1607 (procl. 2 Mei) *Oede Coenders.*

Ds. *Thomas Vincentius,* pred. te Oostwold (Westerkw.) ondertr. Groningen 26 Febr. 1631 *Maria Wyffrinck,* wed. secr. *Eisso Annes.*

KORTE MEDEDELING,

van der Hoeven tot de Hoeve.

(LXVI, 85.)

Van ons medelid Jhr. H. H. Röell te Eefde ontving ik op bovengenoemd artikel verscheidene aanvullingen, waarvan ik de voornaamste hier laat volgen.

De sub 111, 1 genoemde *Lucretia Johanna van der Hoeven* had nog een zuster *Elborgh van der Hoeven* blijkens het protocol der vrije heerlijkheid Lichtenberg, 1691-1692, fol. 25, alwaar de vrouwe *van en thoe der Hoeven,* gemachtigde van haar man *Melchior van Laer* tot Laer, Hardenstein en Bransenborgh, èn vrouwe *Elisabeth Geertruyt van Laer,* wede van *(Frederik) baron van Keppel,* in leven majoor der infanterie, een volmacht geven aan *Joan Tengberghen,* richter der stad Borgh, om het besloten testament van haar moey *Elborgh van ende thoe der Hoeven* te doen openen, 4 Dec. 1692.

De sub IIIbis genoemde 4 kinderen zijn alle te Doetinchem gedoopt.

1. *Eggeric van der Hoeven,* ged. Doetinchem 21 Sept. 1645.
2. *Johanna Christina van der Hoeven,* ged. Doetinchem 22 Nov. 1646. Haar echtgenoot *Johan Conrad van Beringen* testeert te Didam kort vóór **20** Sept. **1681 en** is overleden vóór 20 October; erfhuisverborging volgt op 4 Nov. 1681.
3. *Lucretia van der Hoeven,* ged. Doetinchem 6 Febr. 1648; haar echtgenoot *Melchior van Laer* tot Hardenstein disponeert te Doetinchem 30 Januari 1697, welke dispositie na zijn dood in het protocol van het landdrostambt Zutphen wordt geregistreerd op 13 Juli 1699. Hij is dus kort vóór dien datum overleden. Zijn weduwe testeert te Doetinchem 31 Juli 1723 (protocol stad Doetinchem, 1711—1731, fol. 405) en testeert besloten 18 Januari 1724, welke dispositie 23 Sept. 1726 wordt geopend (ibidem, fol. 483).
4. *Judith van der Hoeven,* ged. Doetinchem **14** Maart 1649 en waarschijnlijk overleden tussen 17 Sept. 1722 en 18 Januari 1724,

MR. A. HAGA.

van Rensselaer,

Mej. Dr. A. Joh. Maris was zo vriendelijk mijn aandacht te vestigen op een onjuiste mededeling in de genealogie der Nederlandse van Rensselaers. *Johan Gyginck,* de man van Bye (of *Beatrix) van Renseler* (LXVI, 199) is n.l. nimmer rentmeester der geestelijke goederen van het kwartier van Zutphen geweest, maar alleen door genoemd kwartier candidaat gesteld voor de (toenmaals landelijke) functie van rentmeester-generaal der geestelijke goederen in geheel Gelderland. Niet hij, doch Alphard Brink heeft tenslotte die functie verkregen. Algemeen rentmeester der geestelijke goederen in stad en kwartier van Zutphen was destijds Berndt Mockinck.

MR. W. DE VRIES.

De oorsprong van het Bildtse Wassenaar-wapen.
(LXVI, **238-247.**)

In zijn interessante artikel onder bovenstaande titel [1]) voert de heer D. D. Osinga een drietal klemmende argumenten aan voor de echtheid van de acte van 8 Juni 1566, waarin aangegeven wordt, hoe de „Friese Wassenaars" afstammen van personen te Sassenheim, die als bastaarden van een jonge zoon van Wassenaar het „gebroken" Wassenaarwapen voerden. De heer Osinga werpt ten slotte den handschoen toe aan de heren genealogen in „Holland" voor een nader onderzoek.

Het fraaiste bewijs zou uiteraard zijn, wanneer de oorspronkelijke acte van 8 Juni 1566, verleden voor den schout van Sassenheim, gevonden zou worden. Helaas begint het rechterlijke archief van Sassenheim echter eerst met het jaar 1585, dus negentien jaar te laat. Hiermede vervliegt de hoop, dat de oorspronkelijke acte te voorschijn komt, zodat wij aangewezen zijn op indirecte bewijsgronden voor de echtheid dezer acte.

Als zodanig wil ik na onderzoek in archivalia van Sassenheim en Lisse eveneens een drietal argumenten aanvoeren en wel:

a. Vele in de acte van 8 Juni 1566 genoemde personen leefden inderdaad in het midden van de zestiende eeuw in Sassenheim of Lisse.
b. Genealogische gegevens in deze acte, aangaande de te Lisse wonende personen, blijken juist te zijn.
c. Er is inderdaad verband tussen een der genoemde personen in het Bildt en Sassenheim,

A d a. Blijkens de acte van 1566 was destijds schout te Sassenheim *Cornelis Willems.* In de quohieren van den tienden penning van Sassenheim uit het jaar 1557 [2]) heet de schout van Sassenheim in 1577 inderdaad *Cornelis Willems.*

De acte noemt als buurlieden in Sassenheim *Jan Jans* en *Kors Cornelis.* Van deze personen vinden wij *Jan Jans* in de quohieren van den tienden penning van Sassenheim van 1544 [3]), 1553 [4]) en 1557 [2]).

De getuigen in de acte zijn *Cornelis Gerbrands, 86* jaar, en *Dierck Andries, 68* jaar.

Cornelis Gerbranfszn. wordt genoemd in de quohieren van den tienden penning van 1544 [3]). Die van 1553 [4]) zeggen van hem:

„*Cornelis Garbranfs* bruyckt een hofstede mit XI morgen lands en V hont ende is sijn eygen ofte erfpacht".

Die van 1557 [2]) o.a.:

„*Cornelis Garbrandfs* zn gebruyckt van Kerk tot Sassem VII hont lants".

Als in 1566 noq in leven zijnde personen te Lisse vermeldt de acte *Joris Floris,* de zoon van *Floris Huygens.*

In de quohieren van den tienden penning van Sassenheim van 1544 [3]) leest men:

„Dit zijn die van Lis die int ambacht van Zassem bruicken.
.....
Jorys Florys zn bruyckt IX morgen.
.....
Florys Huygen zn bruyckt XIII morgen."

Ook de quohieren van den tienden penning van Lisse van 1544 [5]) noemen beide personen:

„*Florys Huyghen* zn een huysinghe mit zekere landen
Jorys Florys z n zijn huysinghe mit twee morgen ende 1 hont".

Die van Lisse van 1555 [6]) en van 1557 [7]) noemen alleen noq *Joris Floriszn,* zodat ook de vader dan blijkbaar is overleden.

Uit het bovenstaande blijkt, dat drie van de vijf genoemde als in Sassenheim woonachtige en de beide genoemde als in Lisse woonachtige personen inderdaad in het midden van de 16de eeuw in die plaatsen leefden.

A d b. De getuigen verklaren in de acte van 1566, dat *Hui,q Jacobs* te Lisse een zoon *Floris Huygens* had, die een zoon *Floris Joris,* nog levende in 1566, en zekere zonen en dochteren bezat.

Nu vond ik in het Rechterliik Archief van Lisse een copie uit 1588 van een acte van 25 November 1549 [8]).

Copie.

„Ick Jan Claes zn schoudt van Lisse doen condt allen luyden dat voir mij ende getuygen hiernae gescreven gecompareert ende gecomen is Jonge *Cornelis Floris zn* bekende ende belooft mits desen *Joris Floris zn, Heunrick Huyges zn,* ende *Cornelis Wms zn* schadeloos te houden van die viiff mergen lants hij den hoop sondr maete leggende in den ban van Lisse up Zassumerbeeck
datter up gestorven es van *Floris Huyges zn* huer vader zaligher memorie. Van welcke viiff merqen lants voorss: elf deelen in zien ende daer *Jonge Cornelis* vnorss vier deelen in heeft ende oick *Willem Floriszn* een deel, ende *Maritgen* sijn suster een deel, gelegen tsamens gemeen, ende es belent ende belegen ande zuvtwestzijde die Waterinne ant noirtwestevnde die heerwech, ande noirtoostzijde *Cornelis Piefers zn* ende ant tsuytoostzijde tsqraven water welcke viiff mergen belast zijn met upstal van vijff hondert Karolus guldenen daer van *Jonge Cornelis* voorsz alleen belooft vier hondert kar. gl. huer luyden al te samen off te vrijen. Ende des soe set *Jonge Cornelis* voorss. voir hem ende sijn erven tot eenen onderpanden die voirn vier deelen die hij in die vijff morqen vs hebbende es, ende oftet quaeme dat hij die vierhondert gulden voirnt niet en betaelde ofte bevrijde altijt alsdan huer verhal schaede ende intereste daeran te monen verhalen ofte vercryqen mit alzulcke rechten alst huerluyden vs believen sal. Voirts welcke viiff mergen vs die Abt van Eqmont omtrent een halff mergen in heeft in die geest streckende van die heerwech tot die weydt toe.
Ende hoeveer dattet quaeme dat die Abt vs sijn landt-

1) N.L. LXVI, 238.
2) Alg. Rijksarchief, Staten van Holland oóór 1572, Nr. 1091.
3) Id., Nr. 360 en 509.
4) Id., Nr. 768,
5) Id., Nr. 282.
6) Id., Nr. 688.
7) Id., Nr. 1019.
8) A.R.A., Recht. Arch. Lisse 1908 VI nr. 11 (een bundel losse acten).

huyer aan hem hielde soe soude *Jonge Cornelis* met *Willem* ende *Maritgen* vs die voirn. personen wederomme een ander halff hont ende een elfste deel van een half mergen van huer lant moeten ontberen naest Abts lant. Ende voirts die sloot die tusken die croost ende die weydt leydt an beyde sijde sullen die vier comparanten vs bruycken ende besijgen altijt tot hueren willen ten ewijgen daegen toe. Ende die naest die wateringe leyt die selffde sloot niet te stoppen ofte doen stoppen mer die vier comparanten voirn moegen altijt die sloot op maecken ofte doen opmaecken tot hueren beheften dat men met een laen schouwe vuyt ende inne moegen vaeren.

Alle dinck sonder arch ende liste desen toirconden soe heb ik Jan Claes zn Schout vs. vuytgehangende deze bryeff bezegelt mit mynen zegel hyer beneden angehangen ter beede ende in presentie Jonge Cornelis Floriszn daer mede bij an ende over waeren als buyren ende tuygen van Lisse vs daer over geroepen ende gebeden wesende Jan Gijsberts ende Jan Cornelis Garbrantszn op ten XXV in novembris a° XV^{c} negen ende veertich hebbende eenen groenen vuythangende wasschen zegele inde inckele staerte

Dese voor copie van de principale
vuytgegeven den 1111 July XV^{c} LXXX VIII
per me Secretaris in Lisse
C. Lausduyn."

Uit deze acte blijkt dus, dat *Floris Huygensz., die in* **1549** overleden was, inderdaad zonen en althans één dochter had, met name *Joris Floriszn., Willem Floriszn., Jonge Cornelis Floriszn.* en *Maritgen.*

Ook een acte van 1 Sept. 1557 [8]) noemt *Cornelis Floryszn.* ende *Willem Floriszn.* zijn broeder als zonen van *Floris Huygens.*

Ik vestig nog de aandacht op een acte van 4 December 1565 [8]), waarin voor *Jan Corneliszn.*, schout in den Ambachte, van Lisse en *Jan Corneliszn. Duucker* en *Willem Gerytszn.*, buurlieden verschijnen *Jacob Corneliszn.* en *Cornelis Floriszn. Jonge Cock* als schuldenaren van Meyster Rhenier van der Horst Lambertszn., woonende tot Amstelredamme.

Zou *Cornelis Floriszn.* den naam *Cock* aangenomen hebben?

A d c. De verklaring in de acte van 1566 werd afgelegd „ten versoeke van *Claas Bartouts* en *Pytter Cornelis Bonteman* en *Willem Sfeevens* wonende in Friesland" zonder dat een nadere plaats in Friesland wordt genoemd,

Ditzelfde vinden wij in de quohieren van den tienden penning van Sassenheim, waarin voorkomt *Cornelis Willemszn.* in Friesland, dit is dus de vader van *Pieter Corneliszn. Bonteman.*

Ik citeer uit de tiende penning van 1553 [4]):

„*Cornelis Willemszn.* in Vriesland ontvanct van huyer XXVIII £" en

„*Jan Dircx zn* bruyckt een hofstede mit XXXVII morgen lants ende hoert verscheydene eygenaers in den eersten geeft hij van huyer d abdie tot Reynsburch LXXXVI £

Cornelis Willems zn in Vrieslant geeft hij van huyer L £"

Voorin het quohier van Sassenheim van 1557 [2]) ligt een loses lijst, getiteld:

„Quohieren van de X penning 1556.

Faulten ende gebreecken bevonden ende gepleecht bij den tayxateurs van Sassem Int quohier van den X^{te} penning gecollecteert over tincomen van den Jaer 53 (= 1553)

Hierin leest men:

„Item waer tlant van *Cornelis Willemszn.* in Vrieslant groet X merge 2½ hont aangebracht is twelck anno 53 bij *Jan Dircxzn.* voor L pont aengebracht was."

Cornelis Willemszn., die reeds in 1527 in het Bildt woonde [1]), had dus zijn land in Sassenheim verpacht aan *Jan Dirkszn.* Het is niet te gewaagd hieruit de conclusie te trekken, dat' hij in het begin van de zestiende eeuw uit Sassenheim naar St. Anna Parochie is vertrokken.

Boschouwen *wij* de drie argumenten, aangevoerd door de heer Osinga [1]) naast de bovenstaande gegevens uit „Holland", dan lijkt mij, dat er geen plaats meer is voor twijfel aan de echtheid van de acte van 8 Juni 1566.

Er rest nu nog de vraag, hoe *Sfeeven Huygens* en *Huig Jacobs* afstammen van een bastaard van een jonge zoon van Wassenaar. *Steeven Huygens* en *Huig Jacobs* moeten in het einde van de vijftiende eeuw hebben geleefd. Misschien, dat de leenregisters, inzonderheid die van Wassenaar, welke zich in kasteel Twickel bevinden, hierover iets kunnen onthullen.

Ir. C. M. R. Davidson.

De oorsprong van het Bildtse Wassenaar-wapen.

(LXVI, 238-247.).

Naar aanleiding van het bovengenoemde artikel veroorloof ik mij, overigens met zeer veel voorbehoud, de aandacht te vestigen op het feit, dat de vader van *Lucas van Leyden* eveneens *Huig Jacobs* heette en een achterkleinzoon *Jan Lucaszoon* had, die zich ook plotseling *„van Wassenaar"* noemde.

Ik teken hierbij aan, dat de Leidse en de Lisser *Huig Jacobs* niet dezelfde zijn. De Leidse had nl. waarschijnlijk zeker geen zoon genaamd *Floris* en leefde zeker niet te Lisse.

Wij kennen den naam van zijn schoonzoon (den grootvader van den zich „van Wassenaar" noemenden Jan Lucasz.), niet. Deze kan best *van Wassenaar* hebben geheten, maar ook bestaat de mogelijkheid die in Rijnland zeer vaak voorkomt, dat hij zich uit hoofde van de afkomst van zijn moeder *„van Wassenaar"* noemde.

Men kan dit alles vinden in Oud Holland XVII (1899), blz. 65-83; 156-162, in het bijzonder blz. 161 en de daarachter volgende stamboom. Bovendien is dit materiaal (geheel overbodig!) onlangs nog eens gepubliceerd in het Genealogisch en Heraldisch Archief.

E. Pelinck.

De oorsprong van het Bildtse Wassenaar-wapen.

(LXVI, 238-247.).

Het spijt mij dat ik stelling moet nemen tegen de heraldische beschouwingen in de aanvang van dit, overigens zeer interessante artikel. Volgens den schrijver toch zou het Bildtse Wassenaarwapen door een balk, a l s te ken van b a s t a a r d ij worden „gebroken". Daarmede wordt bedoeld de „faas of dwarsbalk", een „heraldsstuk" dat inderdaad als „breuk" kan worden gebezigd. Echter nimmer als teken van bastaardij: hiervoor dient vrijwel uitsluitend de vers m a 1 de en bijna steeds ook „verkorte" 1 in k e r-schuinbalk (de schuinbalk wordt ook wel „baar" genoemd). (De plaatsing van het vaderlijk wapen als vrijkwartier ten teken van bastaardij komt zelden voor.) Ten overvloede zij er op gewezen, dat alle Hollandse Wassenaers in het 2e en 3e kwartier hetzelfde wapen voeren als de Friese Wassenaars, met dien verstande, dat de dwarsbalk van de eersten van goud, van de laatsten van zilver is. Volgens den heer Osinga zouden dan alle Wassenaars bastaarden moeten zijn, Voor

zover mij bekend werd de Friese tak der Wassenaars nimmer verdacht van bastaardij. Wel werd getwijfeld aan de echtheid van de door den heer Osinga in extenso weergegeven akte dd. 8 Juni 1566. Wijlen Dr. H. G. A. Obreen, de schrijver van het bekende werk over de (Hollandse) Wassenaers, geloofde — zoals later bleek terecht — aan de echtheid van dat document. Ons medelid de heer W. J. J. C. Bijleveld deelde mij onlangs mede dat de minute dezer akte is gevonden. Zij berust thans in het archief van Rijnland. Aan de authenticiteit valt dus niet meer te twijfelen.

Ten slotte vestig ik er de aandacht op, dat het Harlingse regeringsgeslacht tot hetzelfde geslacht behoort als het Bildtse. Het stamhuis te Harlingen moet aldaar enige decennia geleden nog aanwezig zijn geweest. In de gevel was het voormelde wapen Wassenaar aangebracht met het jaartal 1598. Wellicht staat het er nog.

G. F. E. GONGGRYP.

Wassenaer alias Doncker,

In verband met het artikel De oorsprong van het Bildtsche Wassenaar-wapen (N.L. LXVI, 238-247) is wellicht het volgende van belang:

I. *Jacob,* tr. N. N.

II. *Huygh Jacobsz. Duncker,* tr. N.N. (verleit 4 Maart 1482 met „de helft van derde halve morgen lands geleege in Roversbroeck" te Lisse).
Uit dit huwelijk:
1. *Jacob,* volgt III.
2. 1469 *Floris,* volgt IIIbis.
3. ? *Steeven?*

III. *Jacob Huygensz. Duncker,* tr. N. N. (verl. Roversbroek 30 Mei 1505).
Uit dit huwelijk:
Gerrit, volgt IV.

IV. *Gerrit Jacob Huygensz. Duncker,* tr, N. N. (verl. 28 Dec. 1511).
Uit dit huwelijk:
1. *Jacob* [1]), volgt V.
2. *Maritje.*
3. *Catryn.*
4. *Jan,* tr. *Tryn,* dr. van *Cornelis Olivier* en *Maritje.* (verl. 12 Febr. 1559.)

V. *Jacob Gerritsz.* (waarsch. overl. voor 1559), tr. N. N.
Uit dit huwelijk:
1. *Wouter,* (woont later te Valkenburg).
2. 1538 *Jan Jacobssoon Wassenaer alias Doncker* [2]).
3. *Jacob,* tr. *Catryne Hendriksdr.*
4. *Tryntje.*

IIIbis. *Florys Hugen,* (ambachtsbewaarder Lisse 1514), tr. N. N.
Uit dit huwelijk:
1. *Cornelis.*
2. *Joris* [3]).
3. *Maritje* (ongehuwd overleden).
4. *Catryn.* tr. *Hendrik Hugen aan de Poel.*
5. *Willem,* tr. *Neeltje Jansdr.*

[1]) Morgenboek Rynland 1544 Roversbroek No. 189: „Gherijt Jacobsz cum socijs, bruycker Jacob Gherijtsz ende is groot ij morgen cxxxiij roeden.

[2]) Aldus vermeld als opsiender by de Fundatie van den nyeuwen Heiligen Geest te Lisse op 17 Nov. 1587.

[3]) Morgenboek Rijnland 1544 Poelpolder No. 347: „Jorijs Florijsz in dese banne ende is groot ij morgen cxc roeden.

6. *Pancratia,* tr. 1° *Cornelis Willems uit de A;* tr. 2° *Doe Cornelisz. Sonnevelt.*
7. *1525* jonge *Cornelis.*

Bovenstaande afstamming werd wat betreft de generaties I-IV ontleend aan het artikel Duncker van Ds. *Wiistenhoff* in de Wapenheraut van 1902 (in het Repertorium Beresteyn abusief als Dundier vermeld). Geboortejaren zijn afgeleid uit leeftijden bij getuigenissen.

In de „Nominatie van Welgeboren Mannen tot Lisse" van omstreeks 1620 komen als eersten van een lijst van 49 personen tien dragers der naam *Van Wassenaer* voor, n.l.:

1. *Jan Pieter Jorisz.*
2. *Pieter Florisz.*
3. *Pouwels Cornelisz.*
4. *Jacob Jansz.*
5. jonge *Pieter Florisz.* schipper.
6. jonge *Cornelis Florisz.*
7. *Cornelis Jansz.*
8. *Symon Jansz.*
9. *Adriaen Pietersz.*
10. *Cornelis Florisz.*

} *van Wassenaer.*

Verdere vermelde welgeborenen te Lisse zijn: *van der Linden, van Warmont, van Tethrode, van Velsen* (3), *van Boxel* (2), *van 's Gravemade* (2), *van Immerseel* (2), *(de Vries) van Oninga* (4), *van der Duyn, van Langevelt* (4), *van der Codde, van Heemskerk* (8), *van Overgeest, van Swanenburch* (3), *van Beyeren* en *Bergen in Henegouwen* (2), *Bryole (3).*

De in de Friese verklaring genoemde schout van Sassenheim is *Cornelis Willemsz. van (H)Eemskerk,* familielid der genoemde welgeborenen. Ook mijns inziens is er geen enkele reden de echtheid der verklaring in twijfel te trekken. Ook het niet vermelden der familienaam is voor deze streek en tijd volkomen normaal te achten.

De verklaring van den Schout van Sassenheim vindt zijn evenbeeld in een wat latere (uit 1582) in de protocollenboeken van Lisse. Hieraan ontleenen wij:

„In den eersten affirmeerde jonge Dirck (Dircxsz Larem oudt ontrent xcvij jaren) alleen hoe dat hy seer wel gekent heeft eenen *Jan Duycker* wezende des voorsz requiranten overbestevader, die in zynen leven plach te woonen alhier in onzen amboichte voorsz, die welcke geprocureert ende achtergelaten heeft *Cornelis Jansz Duycker* zyn soone, zijnde des voorsz requiranten bestevader dien zij deposanten tsamen verclaerden oock wel gekent te hebben ende mede was wonende bij zijnen leven in den voorsz amboichte. Voorts certifficeerden jonge Dirck en Jacob Maertsz (Langevelt out ontrent LIII jaren) deposanten voorsz beyde hoe dat de voorsz Cornelis Jansz gevoet ende achtergelaten heeft oude *Jan Cornelisz Duycker* mitsgaders *Dirck Cornelisz Duycker* voirsz, des requirants vader ende jonge *Jan Cornelis Duycker* tsamen gebroeders. Die welcke *Dirck Cornelisz Duycker* geprocureert heeft de voorsz requiranten *(Jan* en *Frans)* mitsgaders *Cornelis* ende *Claes Dircx soonen* gebroeders. Ende zij deposanten overzulcx mede wel gehoort hebben van de voorsz *Cornelis Jansz Duycker,* des voorsz requiranten bestevader dat hij ende zijne voorouderen gebooren waren van manspersoonen van der zweertzijde van der maechschappe *van Lichtenberch* ende oock altijts voor *een welgeboren man* gehouden es geweest ende egeene helm altoos en p 1 a n t e d e in de kueckenduyn als andere huysluyden van ouden haercomen die nyet welgebooren en waren. we.1 doen mosten".

Doel dezer verklaring bleef ons onbekend, in de bekende lijst van welgeborenen van 1424 wordt te Lisse ***Willem Duyker*** genoemd.

Als kinderen van *Cornelis Jansz.* ***Duycket*** en *Alijdt* zijn bekend:

a) ***Oude Jan Cornelist.,*** binnenjager, tr. *Maritje* ***Willemsdr.,*** welke een herberg met twee morgen land bezaten aan het kerkhof te Lisse, ten zuiden van de „Witte Zwaan" die van iets later datum is, n.l. 1587. Zij stierven kinderloos en lieten alles na aan hun dienstbode en nicht *Arentje* ***Dirksdr,*** tr. ***Jacob Florysz. van Heemskerk.*** Als herbergiers treffen wij veelal welgeborenen aan, o.a. ***van Grieken, van heemskerk, van Poelgeest, van der Codde*** en ***Verduyn,*** mogelijk hangt dit samen met de politiebevoegdheden, die zij in Kijnland bezaten als het schouwen van wonden en drenkelingen en vrede gebieden.

b) *Dirck* ***Cornelisz. Duycker,*** woonde te Haarlem en had de navolgende kinderen: 1. *Jan,* schoenmaker te 's-Gravenhage, in de protocollen van Lisse 1590 als *Jan* ***Dirks van Licntenberg*** vermeld; 2. *Frans,* wonende te Delft; 3. *Corneus* als metselaar te Alkmaar; 4. ***Claes*** te Amsterdam, overl. voor 1582, tr. *Reymburg Anthonisdr;* ***5.*** *Jaepje* te Haarlem en 6. de bovengenoemde ***Aerntje.***

c) *Jonge Jan* ***Cornelisz.,*** woonde te Warmond als *Jan* ***Duycker,*** tr. ***Neeltje*** *Dammesdr.* ***(van Grieken?),*** hun kleindochter ***Maria Cornelisdr.*** trouwt 1607 met Ds. ***Isaacus*** *Junius* uit 's-Gravenhage, die Febr. 1608 hertrouwt.

d) ***Neeltje,*** tr. ***Jeroen*** *Claesz.* ***van Langevelt.***

het Wassenaar-wapen treffen wij te Lisse en omgeving nog niet aan. De kerk te Sassenheim heeft een zeer uitgesleten grafsteen van *Gerrigje* .....> overl. 1612, waarop zonder schild drie wassenaars voorkomen. 'Verder wordt door *Cornelis* ***Florysz.*** een huismerk gevoerd, dat te beschrijven is als de bovenhelft van drie concentrische cirkels, middellijnen 2, 3 en 4. In verband met dit huismerk dient weer vermeld een gevelsteen uit 1574 in de woning in het Bildt van ***Claes*** *Bartouts* en ***Neeltje*** *Jansdr.,* algebeeld in het maandblad „Sibbe" IV, 8, welke een hoefijzervormige figuur vertoont, welke door een ring gestoken is. Dat het wapen „met een balck" gevoerd wordt geeft geen zekerheid van bastaardij, immers ook het Wassenaar-wapen der Leidse burggraven vertoont een (gouden) balk.

IR. A. F. DE GRAAFF.

Het denombrement van het leengoed Loenersloot van 1476.

(LXVI, 4217.)

Op dit artikel volgen hier enige errata:

kol. 5, lste regel van boven: „den eigenaar van het huis", lees: „de erfgenamen van wijlen"

kol. 5, regel 2 van onder: „Eerst" cursief; dit moet in gewone letters.

kol. 6, noot 5: Sate of saet. Onder Abcoude is sprake van 5 morgens in Geryt Kurincx saet, onder Mijdrecht van 4 morgens in Vranck Claess. saet, hetgeen er op wijst, dat in de 15de eeuw een sate niet altijd kleiner behoefde te zijn dan $\pm \frac{1}{4}$ hoeve, tenzij men bij de berekening let op de oude groote hoeve-maat, welke 32 tot 40 morgens beliep. De later gangbare hoevemaat was 16 tot 20 morgens.

kol. 16, bovenaan: lees Ter Nyer Aemsteel.

kol. 17, in regel 5 van boven, leze men: Utrecht i.p.v. Uterecht.

A. J. MARIS.

Het Koninklijk zegel der Nederlanden.

(LXVI, 212 e.v.)

Van bevriende zijde gewerden mij verscheidene aanvullingen en verbeteringen op mijn artikel in het Julinummer van 1949, welke ik hier met grote erkentelijkheid vermeld.

1) In het bezit van ons Medelid Mr. A. haga te Zwolle zijn de zg. Brieven van Creatie (één oorkonde, op perkament geschreven) tot Pro CUT eur bij de Arrondissementsrechtbank te Sneek voor zijn overgrootvader Mr. Bauke haga d.d. 15 September 1839, met opgedrukt zegel in papier (droogstempel). Dit zegel blijkt in het klein geheel gelijk aan Afb. 3 (dus: koninklijk wapen met kroon, schildhouders en wapenspreuk en arhangend grootkruis M.W.O.; randschrift met naam en titel des nonings), alleen heeft het randschrift aan de binnenzijde géén rand en vormen vijf 5-puntige sterretjes de afscheiding tussen begin en slot van het randschrift. Middellijn 4,8 c.M. De stempel ervan blijkt te zijn gesneden door Michaut, evenals die van 's Konings troonzegel.

het lijdt geen twijfel, of deze stempel moet bij het Kabinet des Konings hebben berust. Daarom had aan de opsomming in het schrijven van den Hogen Raad van Adel van 11 Mei 1893, No. 46/15, aan den Minister van Justitie (zie kolom 222) sub c), nà de zinsnede „creatie van notarissen" kunnen zijn toegevoegd: „en procureurs".

Dit zegel is dan het duplicaat van den droogstempel, vermeld in het schrijven van den Minister van buitenlandse Zaken aan den hogen Raad van Adel d.d. 3 Juli 1880, zie kolom 218, derde alinea en noot 14, in verband met noot 13, slot.

2) Mijn mededeling, dat notarissen een gezegelden aanstellingsbrief kunnen eisen (k. 223), is onjuist. De Heer J. C. Faber, administrateur-titulair bij het Ministerie van Justitie, lichtte mij welwillend in omtrent den waren toestand.

Dat notarissen, in tegenstelling tot vele andere staatsdienaren, „open brieven" van aanstelling ontvingen, berustte op de Wet van 25 Ventôse An XI (16 Maart 1803), afgeschaft bij art. 80 van de Wet op het Notarisambt van 9 Juli 1842 (Stb. No. 20). De Reglementen, die een uitvloeisel zijn van de Wet van 1842, kennen evenmin gezegelde creatiebrieven meer. Hoewel dus onverplicht, bleef men dit gebruik ook nà de inwerkingtreding van de Wet van 1842 handhaven. Voor „Opene brieven op Pergament van welken inhoud of form" werd „boven het Pergament" geheven (voor de eerste bladzijde) ƒ14.—, ingevolge tarief, vastgesteld bij besluit van den Souvereinen Vorst van 18 Januari 1814, No. 6.

Toen echter de Wet van 9 Mei 1890 (Stb. 80) op de Kanselarijleges nader werd gewijzigd bij de Wet van 23 Juni 1923 (Stb. 291) met dien verstande, dat voor dit soort brieven geen leges meer mochten worden geheven, kwam aan de uitreiking van die open brieven begrijpelijkerwijze een einde.

E. C. M. PRINS.

VRAGEN -EN ANTWOORDEN,

Albinus. (LXVI, 322, 439). Naar aanleiding van deze vraag kan ik nog het volgende mededelen:

II. 2. Prof. Dr. ***Bernard Albinus*** *gend.* ***Weiss von*** *Weissenlöw.* ***fr.***

3. *Susanna* ***Catharina Ring. (Zie*** nader over hen N.L. LXVI, 439.)

III. 4. *Chrisfodotus Albinus, gend. Weiss von Weissenlöw,* geb. 17 Dec. 1622, burgemeester van Dessau, † 3 Nov. 1706, tr.
5. *Rebecca Stieler.*
6. Dr. *Thomas Siegfried Ring,* geb. Pless (Silezië) 1644, hoogleraar i. d. rechten te Frankfurt a/d Oder, † 1707, tr. Brieg (Silezië) 23 Jan. 1674
7. *Susanna Maria von Scholtz.*

IV. 8. *Justus Albinus gend. Weiss,* geb. Plauen (Voigtland) 5 Maart 1584, † Dessau 11 Aug. 1635, tr.
9. *Barbara Krüger,* dr. van *Johann Krüger.*
10. *Christiaan Stieler,* burgemeester van Kaguhn in Anhalt, tr.
11. .....*.....
12. *Thomas Ring,* tr.
13. .....
14. *Christian von Scholtz und Hermensdorff,* „Rat" van den Hertog van Liegnitz, zn. van *Matthäus Scholtz.* tr.
15. .....

Een en ander is te vinden op de Kon. Bibliotheek, 's-Gravenhage, in „Mitteilungen d. Vereins für Anhaltische Geschichte und Altertumskunde - Bd. 1 Dessau".

Batavia. K. VAN SOMEREN GREVE.

van Beek-van Dam. (LXVI, 186, 252, 323). In mijn beantwoording worde op kol. 323 het volgende aangevuld en verbeterd.

6. Mr. *Niclaes Otten,* schepen van Hilvarenbeek (1601—1622).

6a. *Christiaen Otten,* schepen van Hilvarenbeek (1560—1562) en zijn zoon, Mr. *Gerard Offen,* advocaat, rentmeester van den abt van Tongerlo (1582), schepen (1582-1586) en burgemeester van Breda (1587).

10. Mr. *Gerard Otten.* † vóór 1584 te Hilvarenbeek, gehuwd met zijn nicht, *Cornelia Cornelisdr. Otfen,* broeder van Mr. *Cornelis Otten,* die één dochter had, *Dirckxke Otten,* gehuwd met *Jan Loeff van der Sloot* te 's-Hertogenbosch en oom van Mr. *Jan Otten,* baljuw van Kassel (Noord-Frankrijk) (1589— 1603).

Een tak van deze *Otten* verplaatste zich in de 16de eeuw naar Kampen.

Brussel. B. W. VAN SCHIJNDEL.

Bogert. Te Sommelsdijk trouwde in 1712, als j.m. van *Willemstad, Pieter Daniëlsz. Bogert (later ook als Bogt* vermeld). Zijn doop is niet te Willemstad te vinden; waar is hij geboren?

Dreischor. J. L. BRABER.

van Broekhuysen. (LXV, 106). Volgens Ned. Adelsboek 1941 huwt *Reint Wolter van Coeverden,* kapitein, geb. Amsterdam en overl. 7 Juni 1716, op 12 April 1694 te Oudheusden *Johanna Lillingston.* Hij hertrouwde *Johanna Catharina van Broekhuysen,* ged. Didam 10 Mei 1685 als dr. van *Joost van Broeckhuysen* tot Averenck en *Maria Roseboom.*

Misschien is voor den inzender der vraag nog van belang te weten, dat een *Derck van Broeckhuysen,* zn. van zal. *Herman van Broeckhuysen,* in zijn leven secretaris van Hien en Doodewaard, op 7 April 1675 te Denekamp trouwde (ondertr. Ootmarsum in Febr.) met *Hadewich van Ulsen,* dr. van zal. *Hendrik van Ulsen,* burgemeester van Ootmarsum. De bruidegom was afkomstig uit de Meyerij van 's-Hertogenbosch, waarheen de echtelieden vermoedelijk zijn vertrokken. Kinderen werden te Ootmarsum althans niet gedoopt.

Zwolle. MR. A. HAGA.

Collot d'Escury. Ter veiling bij van Huffels Antiquariaat te Utrecht, Woensdag 19 October 1927, kocht de Heer Vermeer voor ƒ 25.— No. 691 van den catalogus: Genealogie van het oud en adelijk geslagt van *Collot d'Escury,* oorspronkelijk uit Picardyen. Handschrift uit het einde van de 18de eeuw, 36 blz. fol.: 2 oude brieven uit het begin van de 18de eeuw betreffende dit geslacht. Een dossier.

Waar bevindt zich dit handschrift tegenwoordig?

Velp. C. Barones VAN BOETZELAER.

Flegel of Vlegel. Gegevens gezocht van deze familie in Friesland of elders, achttiende eeuw.

's-Gravenhage. MR. DR. J. C. MARIS VAN SANDELINGENAMBACHT.

Prederiks (Fried(e)richs). Gevraagd gegevens over de geslachten *Frederiks* en *Fried (e) richs.*

Frankfurt a. Main. DR. H. F. FRIEDERICHS.

van Garneren. (LXVII, 27). Ook ik houd **Willem** *van Garneren* voor den op 21 Dec. 1662 te Tuil gedoopten zoon van *Aelberf Willemsz.* (in het Pannehuys) en *Anneke Hendrix* (gehuwd te Tuil 23 Juli 1654).

Gerritje Spaen is gedoopt te Wesel (Mathena) 18 April 1660 als dochter van *Balthasar* en *Laurentia Nering.*

Balthasar Spaens werd gedoopt te Wesel (Mathena) 21 Sept. 1636 als zoon van *Herman* en *Anna Rekeman* en huwde aldaar 9 April 1658 met *Laurenfia Nering.* ged. ald. 5 Oct. 1636 als dochter van *Laurens* en *Jenneken Lennesen.* (Hij † 1636, gehuwd ald. Wiliebrordi 17 Febr. 1619; zij ged. ald. Mathena 19 Jan. 1597 als dochter van *Jeronimus* en *Gelken N.).*

Arnhem. MR. A. P. VAN SCHILFGAARDE.

Geertsema. Gevraagd geboorte- en overl.data en -plaats van *Hillegonda Geertsema,* gehuwd (huw.voorw. notaris v. Doorn 6 Oct. 1693) met *Pieter Verhagen,* ged. Utrecht (Jacobikerk) 24 Febr. 1661 en wie waren hare ouders?

's-Gravenhage. JHR. MR. H. O. FEITH.

Hallius. (LXVII, 29). In deze vraag diene men te lezen *H a l l i u s* in plaats van *Hollius.*

Dordrecht. JHR. IR. A. N. J. VAN DE POLL.

van der Heyden. Gevraagd: grootouders van *Margriet* van *der Heyden,* ged. te Doetinchem 22 Februari 1657 als dochter van *Wessel van der Heyden.*

Leiden. J. W. NIEMEYER.

't Kind van Bergen. In aflevering 4 van de lopende jaargang van Tijdschrift voor Nederlandse Taal- en Letterkunde, LXVI (1949), deelt J. J. Mak belangrijke beschouwingen mede betreffende Een onbekend rederijkersspel over de mislukte aanslag op Schiedam in 1489. Onder de personages van het spel, meestal historisch bekenden, treffen wij een 't Kin t van B er g en aan, als een der bevelhebbers van de hulptroepen door de steden van Holland naar Schiedam gezonden,, om de stad te helpen verdedigen tegen, een

door Jonker Jan van Brederode beraamde ***aanslag.*** Over dien bevelhebber met den zonderlingen naam wordt verder niets medegeaeeld, waaruit wij besluiten dat hij, of wel een bij Nederlandse historici bekend personage is, zodat een nadere verklaring overbodig was, — of wel dat hij een onbekende is, waarbij het vermoeden kon rijzen dat de man een door den dichter van het spel verzonnen naam droeg.

Dit laatste kan niet mogelijk zijn; vooreerst al omdat men zulken naam, die een unicum in de Nederlandse anthroponymie schijnt te zijn, eenvoudig niet verzint; maar vooral omdat er werkelijk een geslacht bestaan heeft dat die naam droeg. het zonderhnge van het geval is dat de bekende naamdragers, van de 13de tot de 15de eeuw, met geen anderen voornaam aangeduid worden dan *'t Kind.* De mij bekenden, waaraan nu nog deze uit het spel van Schiedam zou dienen toegevoegd, zijn chronologisch:

1296. *Oriundus* ue ***herchenum.*** een priester uit het Bisdom Luik (te Leuven!), vermeld in een latijnse oorkonde uit Leuven (rr. Maes, Oude tundatien te Everberg en Meerbeek, Eigen Schoon, XXX, 1948, 98). *Oriundus* zal wel de latijnse vertaling zijn van ***'t Kind.*** Dit woord heeft inderdaad de dubbele betekenis van „afstammend" en „afkomstig", Zoals trouwens ook ons woord k i n d. Vgl. het bekenue vers van Guido Gezelle: „Polydor, gij kind van Vlanderen". De betekenis van de naam is dus ongetwijfeld „afkomstig van bergen". Welke plaats met *Berchenum* bedoeld wordt is niet duidelijk; waarschijnlijk bergen-op-Zoom.

1455. „Vrempde. Dit sijn die mannen die Her Henrick van Kanst toebenoren binnen Vriemde ende Milleghem onder sijn heerscapie: .....Item ***t Kynt van Berghen,*** eenen man geset van eenen leene in sijn stede ende dat is te wetene van 5½ manscap die t ***Kynt*** voerscreven houdende es ende die weicke 5½ manscap dragende sijn 5½ buender lants, (Leenboek van Ranst, in Bijdragen tot de Geschiedenis, XXVI, 1935, 238).

1540—41. Slotstrophe van een politiek liedje over toestanden te Dendermonde, in Vlaanderen, tussen einde Februari 1540 en Nieuwjaar 1542 gedicht door iemand die zich als volgt kenbaar maakt:

Die dat liedeken eerstmael sanck
dat was eenen ruyter van der banck;
te Gent was hij geboren,
maer *t Kint van Berghen* was sijnen naam,
hij en salt hem ja niet schaemen.

De volledige tekst van dit, tot dusver onbekend liedje wordt eerlang door ons gepubliceerd in de Gedenkschriften van den Oudheidkundigen Kring van het Land van Dendermonde. Het was bij het voorbereiden van die uitgave dat onze aandacht geprikkeld werd door het ongewoon uitzicht van de naam, bij zoverre dat wij eerst dachten met een schuilnaam te doen te hebben. De toevallige ontdekking van den gelijknamigen priester Oriundus van 1296 en den leenman van 1455 bracht ons tot het inzicht dat het geen gefingeerde naam kon zijn. Maar een genealogisch verband tussen die naamdragers vermochten we niet te ontdekken.

Is er iets méér bekend over dit geslacht, in Noord-Nederlandse publicaties, of heeft iemand in een ander verband dezen naam reeds ontmoet?

Laeken-Brussel. DR. J. J. R. M. LINDEMANS.

Kloppenburg-de Schregel. (Mededeel.bl. 1943, XI (61)). Int. Heg. L. Leiden (raadhuis) f". 9: 9 Jan. 1738.

Walraven ***Kloppenburgh,*** geb. te Leyden, j.m., deken-

drapier, woonpl. Groenest (eeg), geasst. met ***Lucas Kloppenburgh, s.*** vader, ond. met *Wynanda* ***de Schregel, v.*** Leyden, j.d.; woonpl. Hogewoert, geasst. met *Tanneke* ***de Schregel*** haar moey; getr. 2 Febr. 1738.

idem. Keg. M. fol. 123v.:

29 Febr. 1760

Walrave Cloppenburgh, wedr. van Leyden, met *Susanna* ***van Reesema,*** j.d. van Haarlem, getr. te Haarlem.

idem. Int. Reg. Raadhuis. H. fol. 133v:

Lucas Kloppenburgh, van Leyden, mr. backer, woonpl. Gorstestr., geasst. met *Barent* ***Kloppenburgh, s.*** vader, ond. met ***Catharrna van Yxon,*** geb. te Leyden, woonpl. Koepoortsgr., geasst. met *Jannetje Schuyl;* h. moeder, getr. 22-11-1708.

Volgens Posthumus Ve deel No. 61, Prot. not. Oosterlingh; Reg. 1085, no. 34, 22 Apr. 1686, compareert o.a.: Sr. *Walraven Schuyl,* mr. drapier te Leiden.

idem. IVe deel; pag. 361, No. 30, 7 Apr. 1640. *Pouls Schuyl,* vrye meester laeckenbereider.

Over ***de*** *Schregel* vond ik nog in het Alb. Stud. Lugd. Bat.:

1703. ***Abrahamus de*** *Schregel.* Junior Leidensis. 20 P.

1719. *Isacus* ***de*** *Schregel.* Leidensis 15.

Zij komen dus w e l van Leiden.

Over ***van Yxon*** heb ik nimmer iets gevonden.

Is deze stamreeks hoger op te voeren?

Nuenen. IR. J. G. KAM.

van Loven-Verhoeven. ***Pieter Johannes van Loven*** en ***Elisabeth Verhoeven*** worden sedert 1773 te Bleskensgraaf vermeld. Gevraagd plaats en datum van hun huwelijk en ascendenten.

Dreischor. J. L. BRABER.

van der Niepoort-van Hagenau. (LXVI, 327). *Rudolph* ***van der Niepoort,*** geb. 1614, doctor in de rechten, advocaat voor den Hove van Utrecht, tr. Utrecht 3 Dec. 1637 (aanget. 19 Nov.) ***Johanna van Hagenouw,*** weduwe van ***Abraham Booth,*** wonende tot Wijck. ***Rudolp van der Niepoort*** overleed te Utrecht 17 Sept. 1660 „nalatende syn huysvr. met echte onmundige kinderen" en werd met 16 dragers in de Buurkerk begraven. Zijn dochter *Elisabeth,* die te Utrecht 7 Mei 1661 huwde met Prof. ***Johan van Leusden,*** was 4 April 1639 in de Domkerk te Utrecht gedoopt. Ook had hij nog een zoon ***Abraham,*** die 23 April 1640 eveneens in de Domkerk gedoopt werd. Zijn ouders waren ***Willem Hendricxz. van de Nypoorf*** en, gehuwd Utrecht 30 Juni 1613, ***Hillechen*** van ***Velthuysen.***

Onder de stukken betreffende van der Nypoort (1553—1675) in de Bibliotheek van Utrecht no. 1690 ten gemeentearchieve aldaar bevindt zich een lijfrentebrief van de Staten van Utrecht voor ***Willem Hendricxz. van de Nypoorf*** ten lijve van zijn 19-jarigen zoon ***Rodolphus,*** gedateerd 12 April 1633.

's-Gravenhage. JHR. MR. H. O. FEITH.

INHOUD VAN DIT NUMMER.

Bestuursberichten. — Staat van aanwinsten. — Bijdragen tot genealogieën van oude adellijke geslachten in Stad en Lande, VII, 15. In den Ham en Ten Ham; 16. Wifrinck of Wifringhe, door Mr. H. L. Hommes. — Korte Mededelingen : van der Hoeven tot de Hoeve; van Rensselaer; De oosprong van het Bildtse Wassenaar-wapen; Wassenaer alias Doncker; Het denombremcnt van het leengoed Loenersloot van 1476; Het Koninklijk zegel der Nederlanden. — Vragen en antwoorden.

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD VAN HET

Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde.

Dit blad verschijnt aan het begin van iedere maand en wordt aan alle leden van het Genootschap toegezonden.
Bijdragen en correspondentie, bestemd voor het Maandblad, zomede opgaven van adresverandering gelieve men te richten tot den Hoofdredacteur MR. W. W. VAN VALKENBURG, *Jonkerlaan 26, Wassenaar.*

Correspondentie, bestemd voor het Bestuur, gelieve men te richten tot den Secretaris IR. C. M. R. DAVIDSON, *Prins Mauritslaan 64, 's-Gravenhage.*
Alle overige correspondentie (niet bestemd voor Bestuur of Redactie) te richten aan het Bureau van het Genootschap, *Bleijenburg 5, 's-Gravenhage.*

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op, dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of den inhoud der ondertekende stukken.

No. 3 — LXVIIe Jaargang — Maart 1950

BESTUURSBERICHTEN.

Het Bestuur geeft met leedwezen kennis van het overlijden van Mr. J. Brunt, sedert 1929 gewoon lid van het Genootschap.

Tot lid zijn **benoemd:**

D. **C. A.** LUGT . . . . . Zierikzee.
Blokweg A 526g.

JHR. MR. H. A. QUARLES VAN UFFORD . . ***'s-Gravenhage.***
Wassenaarseweg 138.

MR. J. A. G. Baron DE VOS VAN STEENWIJK ***Wassenaar.***
Bloemcamplaan 8.

Adresveranderingen:

J. J. A. BECX . . . . . ***'s-Hertogenbosch.***
Graafseweg 241G.

Mej. L. BOISSEVAIN . . . . . ***Utrecht.***
Julianalaan 6.

MR. DR. P. H. W. G. VAN DEN HELM . . ***Pijnacker.***
Westlaan 54.

W. H. KOOMANS . . . . . ***Bloemendaal.***
Huize Wildhoef, Kennemerweg.

R. T. MUSCHART . . . . . ***Arnhem.***
Prümelaan 16.

MR. DR. H. P. SCHAAP . . . . . ***Assen.***
Beilerstraat 87.

W. VAN VLIET J. CZN. . . . . ***Bergambacht.***
Bovenberg D. *50a.*

Het Bestuurslid, Mr. F. Daniëls, heeft namens het Genootschap zijn opwachting gemaakt bij den nieuw benoemden burgemeester van 's-Gravenhage.

Met grote erkentelijkheid deelt het Bestuur mede, dat het Genootschap een legaat heeft ontvangen van ƒ150,— van wijlen ons mede-lid Mr. L. van der Poel Hiddingh.

Voorts maakt het Bestuur met dankbaarheid bekend, dat verschillende leden een bedrag van ƒ425,— aan het Genootschap hebben geschonken.

Het Bestuur deelt mede, dat Mr. Dr. L. H. N. Bosch Ridder van Rosenthal een duplicaat van de inventaris van zijn familiearchief ter plaatsing in de bibliotheek van het Genootschap heeft aangeboden.

Het Bestuur roept hierbij de leden op, dit voorbeeld te volgen.

Aanwinstenlijst der Bibliotheek,

Ahnentafelnurn 1800. Leipzig enz., 1934-1940. dl. IV en V, afl. 1 en 2. dl. IV. Gesammelt u. herausgeg. von F. Wecken. 1934-1937. dl. V, afl. 1 en 2. Sippschaften aus Stadt u. Stift Hildesheim. Von F. Gatzemeyer. 1940. ***(Ruil.)***

Archief van de Maatschappij „Van Nassau la Lecq" tot exploitatie van onroerende goederen. Amsterdam, 1893—1894. 3 dln. gehectografeerd. dl. I. Afschriften van oorkonden over de periode 1293-1500. dl. 11. Afschriften van oorkonden over de periode 1505—1810. dl. 111. Afschriften van oorkonden over de periode 1489-1641. ***(Geschenk van de Mij. Van Nassau-Ia Lecq*** tot *expl. van onroerende goederen.)*

Arnould, M. A. L'ancien état civil en Hainaut. Bruxelles, 1949. Archives de l'état à Mons. dl. 1. Inv. analytique des registres paroissiaux déposés aux archives de l'état à Mons, antérieurement au ler déc. 1947. ***(Ruil.)***

Banning, F. J. H. Genealogie van het geslacht van Groeningen. Groenlo[,1939]. ***(Aankoop.)***

Banning, F. J. H. Genealogie van het geslacht Waanders. Groenlo [,1940]. ***(Aankoop.)***

Belonje, J. De wapens op ten Polle. [Z. pl.,] 1949. Overdr. uit „Archief Graafschap", III. (Geschenk ***van den Schrijver.)***

Beresteyn, E. A. van. Genealogie van het geslacht Van Beresleyn. 's-Gravenhage, 1941. bd. 11, bijl. I-III. Bijl. I. Ikonografie der leden van het geslacht Van Beresteyn en van hunne aangehuwden. Door E. A. van Beresteyn. Bijl. II. Leven en werken van Claes v [an] Beresteyn. Door H. Gerson. Met medewerking van E. A. van Beresteyn. Bijl. III. Leven en werken van den paardenschilder Pieter Verbeeck, echtgenoot van Elisabeth van Beresteyn. Door H. Gerson. Met medewerking van E. A. van Beresteyn. *(Aankoop.)*

Blom, S. Geschiedenis van Maassluis; ontstaan en ontwikkeling der stad. Utrecht, 1948. (Geschenk *van het Gemeente-bestuur van Maassluis.)*

Boer, C. L. Walther. Genealogie van het geslacht Boer. 's-Gravenhage, 1949. *(Geschenk van den Schrijver.)*

Boeren, P. C. De oudste oorkonden der abdij Rolduc en de Annales Rodenses. 's-Gravenhage, 1949. *(Aankoop.)*

Bot, Jr., J. Het Vlaardingse geslacht Bot. Rotterdam, 1949. 1e dr. gehectografeerd. Fam.-archief de Bot, II. *(Geschenk van den Heer H. de Bot.)*

Braubach, M. Die erste Bonner Universität und ihre Professoren. Ein Beitrag zur rheinischen Geistesgeschichte im Zeitalter der Aufklärung. Bonn, 1947. *(Geschenk van de Rheinische Friedrich- Wilhelms-Universiteit.)*

Clinz, D. The Maryland Germans. Princeton ***(N.Y.), 1948.*** *(Geschenk van het Bestuur van „Society for the History of the Germans in Maryland".)*

Decker, F. de. La famille Danneel. Courtrai [z.j.]. Overdr. uit „Mémoires [du] Cercle royal hist. et archéologique de Courtrai", 1946—1948. *(Geschenk van den Schrijver.)*

Delatte, I. Inventaire des archives des monts-de-piété. Bruxelles, 1948. Archives générales du royaume. *(Ruil.)*

Eschenburg, B. Nachrichten über die Familie Eschenburg in Lübeck. Lübeck, 1949. 3. F. *(Geschenk van den Schrijver.)*

Familieblad, Ons. Onder red. van J. P. van Mullem. [Edam,] 1949. jrg. X, afl. 4. *(Geschenk van Ds. J. P. van Mullem.)*

Friederichs, H. F. Der „holländische Fuhrmann" Johann Engelbert Friederichs (1739— 1800) zu Frankfurt am Main und seine Nachkommen. Frankfurt am Main, 1939. Sonderveröffentlichung des Familienverbandes Friederichs. VII. *(Geschenk van den Schrijver.)*

Fruin, Th. A. Het geslacht Fruin. Amersfoort, 1949. gestenc. *(Geschenk van den Schrijver.)*

*Ges*lachtsregister der familie van Beusechem. Door A. H. Eindhoven [, z.j.]. Nat. Ver. voor Geslacht- en Wapenkunde. gestenc. *(Aankoop.)*

Glavimans, A. Een halve eeuw Berkel. Gedenkboek, uitgeg. ter gelegenheid van het 50-jarig bestaan der Maatschappij van Berkel's Patent N.V., 1898— 1948. [Rotterdam, 1949.1 *(Geschenk van Mij. van Berkel's Patent N.V.)*

Graft, C. C. van de. Lotgevallen van een Amsterdams koopmanshuis, 1749— 1949. Amsterdam [, 1949]. *(Geschenk van de Directie van Blikman en Sartorius N.V. door bemiddeling van Mr. W. de Vries.)*

Groot, J. H. de. Het geslacht Ampt. Rotterdam, 1949. 1e uitg. gehectografeerd. *(Geschenk van den Heer H. de Bot.)*

Gruber, A. Beiträge zur Familiengeschichte Gruber. Sindelfingen, 1948. *(Geschenk van den Schrijver.)*

Hart, Het Bloeiende: uitgave van het familie-archief Huygen. Heer, 1949. no. 2. gestenc. *(Geschenk van den Heer C. A. Huygen.)*

Hart, G. 't. Historische beschrijving der vrije en hoge heerlijkheid van Heenvliet. Met inventaris en regestenlijst van het huisarchief der vrijheren van Heenvliet. Met een voorw. van J. van der Poel. [Den Helder, 1949.1 *(Aankoop.)*

[Heinsdijk, M. J.] Het geslacht Alvarez-Dees. [Schoondijke, 1943.1 Afschrift in machineschr. *(Geschenk van Ir. C. M. R. Davidson.)*

Herder, C h. Die Familien Willmann und Schiller. Freiburg im Br. [, z.j.] Vorfahren u. Nachfahren; eine deutsche Familiengeschichte, I. *(Geschenk van Mevrouw Ch. Herder geb. Willmann.)*

Huygen, C. A. Van graafschap Limburg tot provincie Limburg. Beknopte kronieken der staten, die heerschappij hebben uitgeoefend over gedeelten van het grondgebied, dat tegenwoordig de provincie Limburg uitmaakt, gevolgd door een kroniek dier provincie. Voorw. van F. J. M. van Gils. Maastricht, 1949. *(Recensie-exemplaar.)*

Innes of Learney, Th. The tartans of the clans and families of Scotland. Edinburgh enz., 1949. 4e ed. (Aankoop.)

Janssen, J. Friedrich Leopold Graf zu Stolberg. Sein Entwicklungsgang und sein Wirken im Geiste der Kirche. Freiburg i. Br., 1882. 2e dr. *(Geschenk van de R.K. Openbare Leeszaal en Bibliotheek te 's-Gravenhage.)*

Kiezerslijst voor de gemeente Maurik: 1908—1909. Heusden [, z.j.]. *(Geschenk van den Heer J. H. de Vree van Gelder.)*

[Knol, J.] Het Noord-Overijselsche boerengeslacht Knol. [Zeist, 1949.1 Overdr. uit „Gens nostra", IV. *(Geschenk van den Schrijver.)*

Kwartierstaat van Richard Constant Boer, Dr. Coenraad Lodewijk Boer, Helena Johanna Boer, Constance Boer, Wilhelmina Boer, Dr. Johannes Boer. [Z. pl., z.j.] *(Geschenk van Dr. C. L. Walther Boer.)*

Lejour, E. Inventaire des archives de la famille de Fourneau de Cruquembourg. Bruxelles, 1949. Archives générales du royaume. *(Ruil.)*

Loo-kroniek. Familie-tijdschrift voor de leden van het geslacht Loo. Rotterdam, 1949. jrg. IV, no. 12. *(Geschenk van den Heer J. A. M. van der Loo.)*

Lijst, Alphabetische, der kiezers in het polderdistrict Neder-Betuwe, 1907. Tiel [, z.j.]. *(Geschenk van den Heer J. H. de Vree van Gelder.)*

[Maris, A. J.] Archief van leden der geslachten Reaei en Hooft als heren van Vreeland en van Nigtevecht en als erfmaarschalken van Gooiland. [Z. pl., 1949.1 getypt. *(Geschenk van den Rijksarchivaris in de prov. Utrecht.)*

Mayer, J. Alban Stolz. Freiburg i. Br., 1921. *(Geschenk van de R.K. Openbare Leeszaal en Bibliotheek te 's-Gravenhage.)*

Mayo, L. S. The Winthrop family in America. Boston, 1948. *(Geschenk van Massachusetts Historica1 Society.)*

Mededeelingen [van de] Stichting „Familiekring Coebergh". [Z. pl., 1950.1 *(Geschenk van Dr. J. B. M. Coebergh.)*

Mededeelingen der familievereeniging Kalff. Heiloo, 1949. no. 34. *(Geschenk van den Heer J. Kalff.)*

Meyer, A. F. Schuitema. Inventaris van het archief

van curatoren van de Latijnse School en het Stedelijk (sinds 1947 Praedinius-) Gymnasium te Groningen. Met een voorw. van A. G. Roos. Groningen enz., 1949. *(tieschenk van het College van* curatoren van *het Praedinius-Gymnasium.)*

Monatsschrift des Frankenthaler Aitertumsvereins. Frankenthal, 1897-1913. jrg. V (1897)—XXI (1913). Incompleet. *(Geschenk van Dr. A. L. van Schelven.)*

Nerée tot Babberich van Camphuysen, M. F. F. A. de. Camphuysen. [Z. pl.,] 1949. gestenc. *(Geschenk van den Schrijver.)*

O'Briens, D. History of the O'Briens from Brian Boroimhe, A.D. 1000 to. . . 1945. London enz. [,1949.] *(Aankoop.)*

Oorkondenboek van het Sticht Utrecht tot 1301. 's-Gravenhage, 1940— 1949. dl. 11 en III. dl. II. Uitgeg. door K. Heeringa. 1940. dl. 111. 1249-1267. Uitgeg, door F. Kettner. 1949. *(tieschenk van het Min. van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen.)*

Prims, F. Geschiedenis van Antwerpen. Antwerpen, 1949. dl. X. Nederlandsche en eerste Belgische periode (1814 -1914). 3e boek. De geestelijke orde. *(Aankoop.)*

Register van den aanbreng van 1511 en verdere stukken tot de floreenbelasting betrekkelijk. Uitgeg. door het Friesch Genootschap van geschied-, oudheid- en taalkunde. Leeuwarden [,1879]. 4 din. *(Aankoop.)*

Rosenthal, L. H. N. Bosch van. Inventaris [van het] familie-archief Van Rosenthal. ['s-Gravenhage, 1955.] getypt. *[Geschenk van den Samensteller.)*

Son, H. J. A. van. Geschiedenis' en genealogie van het geslacht van Son eertijds geheeten van Broechoven. Dordrecht [,1949]. dl. Vl. Simon van Son, heer van Raamsdonk en zijn nageslacht, de familie de Jongh van Son (18e en 19e eeuw). *(Geschenk van den Schrijver.)*

Spies s, P. und M. Hotmann. Das evangelische Kirchspiel Oberliederbach, seine Geschichte und seine Familien, dargestellt nach den Kirchenbüchern 1658—1874 für Oberlieoerbach, Unterliederbach und Niederhofheim. Frankfurt a.M., 1948. Forschungen zur hessischen Familien- und Heimatkunde, I. *(Geschenk van Dr. H. F. Friederichs.)*

Tabl ettes des Flandres; généalogie, histoire, héraldique. Publ. sous la direction de Ch. van Kenynghe de 'Voxvrie. Bruges, 1949. dl. II. *(Aankoop.)*

't hoomes, J. G. Vier eeuwen Veenendaal, 1549— 1949. Gedenkboek enz. Met medewerking van D. Sandbrink. Wageningen [,1949]. 2e dr. *(Aankoop.)*

Troxler, J. Hundert Jahre Postdienst durch vier sich folgende Generationen sowie ein chronologisch-biographischer Stammbaum der Posthalterfamilie Troxler von Beromünster nebst Angaben über die luzernische und schweizerische Verkehrsentwicklung. Beromünster, 1948. *(Geschenk van den Schrijver.)*

Vanhaegendoren, M. Inventaris van het archief van den drossaard van Brabant en van den provoost-generaal van het Hof en van de Nederlanden. Brussel, 1949. Alg. Rijksarchief. *(Ruil.)*

Verslagen omtrent 's Rijks oude archieven. 's-Gravenhage, 1949. 2e serie, XXI. *(Geschenk van het Min. van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen.)*

Vlies, T. A. van der. De eerste eeuwen van Rhoon. Uitgeg. ter gelegenheid van het 750-jarig bestaan van Rhoon. Rotterdam, 1949. *(Aankoop.)*

Vrignault, H. Généalogie de la maison de Bourbon de 1589 à 1949. Paris, 1949. *(Aankoop.)*

Waltraet, M. Actes de Philippe Ier, dit le Noble, comte et marquis de Namur (1196-1212). Bruxelles, 1949. Académie royale de Belgique; commission royale d'histoire. (Ruil.)

Westermann, J. C. Geschiedenis van de ijzer- en staalgieterij in Nederland, in het bijzonder van het bedrijf van de Nederlandsche Staalfabrieken v.h. J. M. de Muinck Keizer N.V. te Utrecht. Utrecht, 1948. *(Geschenk van de Directie der Ned. Staalfabr. v.h. J. M. de Muinck Keizer.)*

Westra van Holthe, J. De Ridderschap van Drenthe. Kwartierstaten van de verschrevenen gedurende.. . 1600— 1795 met huwelijken, kinderen en wapens. Assen, 1950. Van Gorcum's Hist. Bibl., XXXVI. *(Aankoop.)*

Wilms, Th. H. Die Sippen Wilms an Rhein und Ruhr. Dortmund-Hörde, 1950. jrg. I. *(Geschenk van den Heer H. Wilms.)*

Woellwarth, A. von. Die Freiherrn von Woellwarth. Stammtaeln. Aalen [,1949]. *(Geschenk van den Schrijver.)*

De navolgende werken heeft het Genootschap *ten geschenke* ontvangen van *Jhr. Mr. H. C. van der Wyck.* Verscheidene dezer geschriften zijn bij het samenstellen van de monografie „Het Münstersche geslacht van der Wyck" door W. Moorrees gebruikt:

Aanteekeningen, Genealogische, betreffende het geslacht Van der Wyck. 's-Gravenhage, 1888. Overdr. uit „Jaarboek Ned. Adel", II.

Besluit, houdende bepalingen, aangaande een constitutionelen adel in het Rijk. Gegeven den 22sten van Grasmaand 1809. [Z. pl.,] 1809.

Bippen, W. von. Aus Bremens Vorzeit. Aufsätze zur Geschichte der Stadt Bremen. Bremen, 1885.

Bond am, P. en M. Tydeman. Advys in de zaak van... Jan Hendrik van der Wyck, tot Hoevelaar, begeerende verschreven te worden in de Ridderschap van. . . . . Overijssel. Utrecht, 1786.

Bond am, P. en M. Tydeman. Aanmerkingen op de (zoo genoemde) wederlegging van het advys in de zaak van..... J. H. van der Wyck, tot Stoevelaar. Utrecht, 1787.

Codex traditionum Westfalicarum. Munster, 1872— 1907. 6 dln. dl. I. Die Heberegister des Klosters Freckenhorst nebst Stiftungsurkunde, Pfriindeordnung und Hofrecht. Door E. Friedlander, 1872. dl. II. Die ältesten Verzeichnisse der Einkünfte des Münsterschen Domkapitels. Door F. Darpe. 1886. dl. 111. Die Heberegister des Klosters Ueberwasser und des Stiftes St. Mauritz. Door F. Darpe. 1888. dl. IV. Einkünfte- und Lehns-Register der Fürstabtei Herford sowie Heberollen des Stifts auf dem Berge bei Herford. Door F. Darpe. 1892. dl. V. Verzeichnisse der Güter, Einkiinfte und Einnahmen des Aegidii-Klosters, der Kapitel an St. Ludgeri und Martini sowie der St. Georgs-Kommende in Munster, ferner der Klöster Vinnenberg, Marienfeld und Liesborn. 1900. Door F. Darpe. dl. VI. Güter- u. Einkünfte-Verzeichnisse der Klöster Marienborn und Marienbrink in Coesfeld, des Klosters Varlar sowie der Stifter Asbeck und Nottuln. Door F. Darpe. 1907.

Deductie voor Jan Henrik van der Wyck, heer van Stoevelaar, strekkende tot bewys, dat hy admissibel is in de Ridderschap van.. .... Overyssel. [Met: Bylaagen.] Zwolle, 1774.

Doorninck, J. van. Geslachtkundige aanteekeningen ten aanzien van de gecommitteerden ten landdage van Over-

ijssel zedert 1610-1794, met eenige berigten omtrent de voormalige havezathen in dat gewest. Deventer, 1871.

F a h n e, A. Die Herren und Freiherren v, Hövel, nebst Genealogie der Familien, aus denen sie ihre Frauen genommen. Cöln, 1856-1860. 3 dln., 1 bd. dl. I. Gesch. der verschiedenen Herren von Hövel und von 100 rheinischen, westphälischen, niederländischen und andern hervorragenden Geschlechtern. 1860. dl. II. Urkundenbuch. 1856. dl. III. Gotthard V. Von Hövel, Chronik und Hintertreibung eines Schandgedichts, sammt der Abdankungsschrift seines Vetters Gotthard VIII. Von Hövel. 1856.

F a h n e, A. Geschichte der westphälischen Geschlechter unter besonderer Berücksichtigung ihrer Uebersiedelung nach Preussen, Curland und Liefland. Cöln, 1858.

F l a s k a m p, F. Familiengeschichte der Herren von der Wyck auf Neuhaus im Kirchspiel St. Vit. Rietberg i.W., 1934. Quellen u. Forschungen zur Natur u. Gesch. des Kreises Wiedenbrück, 7. Heft.

F i e s s e l, R. Das Ministerialenrecht der Grafen von Tecklenburg. Ein Beitrag zur Verfassungs- und Ständegeschichte des Mittelalters. Munster (W.), 1907. Münstersche Beiträge zur Gesch. forschung, n.F. XII.

G e s l a c h t s l ij s t der mannelijke leden der familie Van der Wyck. [Z. pl.,] 1872.

H e n k e l, A. Beiträge zur Geschichte der Erbmänner in der Stadt Munster. Borna-Leipzig, 1910. Proefschrift Münster i.W.

H u r g r o n j e, C. Sn o u c k. Bilder-Atlas zu Mekka. Haag, 1888.

H u r g r o n j e, C. Sn o u c k. Bilder aus Mekka. Mit kurzem erläuterndem Texte. Leiden, 1 889,

L ö v i n's 0 n, H. Beiträge zur Verfassungsgeschichte der westfälischen Reichsstiftsstädte. Paderborn enz., 1889.

M o o r r e e s, W. Bewijsstukken tot „IHet Münstersche geslacht van der Wyck". [Z. pl., 1904—1910.] 3 dln. getypi. dl. 1. Alg. beschouwingen. dl, II. Personalia. Van nr. 1 Adolf 1 t.m, nr. 37 Heinrich I. dl. III. Personaiia. Van nr. 38 Engelbert VI t.m. nr. 141 Otto Heinrich.

R i e t s t a p, J. B. De wapens van den tegenwoordigen en den vroegeren Nederlandschen adel. Groningen, 1890.

Sc h w i e t e r s, J. Das Kloster Freckenhorst und seine Aebtissinnen. Warendorf i.W., 1903.

S t ü v e, C. Geschichte des Hochstifts Osnabrück. Jena enz., 1853-1872. 2 dln., 1 bd. dl. I. Bis zum Jahre 1508. 1853. dl. II. Von 1508 bis 1623. 1872.

T i b u s, A. Die Stadt Münster. Ihre Entstehung und Entwickelung bis auf die neuere Zeit. Munster, 1882.

V e l t m a n, H. Verzeichniss der Bibliothek und handschriftlichen Sammlungen des Vereins für Geschichte und Landeskunde von Osnabrück. [Met: I., II., 111. Nachtrag.] Osnabrück, 1879-1885. 1 dl. en 3 dln. Nachtrag.

V e r z a m e l i n g van stukken en advisen strekkende tot betoog, dat Jan Henrik van der Wyck, heer van Stoevelaar. in de Ridderschap van..... Overyssel admissibel is. Zwolle. 1786.

W e d e r l e g g i n g van het advys [van]..... P. Bondam en M. Tydeman, in zaake van Jan Hendrik van der Wyck, tot Stoevelaar, begeerende beschreeren te worden in de Ridderschap van Overyssel. Deventer, 1787.

W i t t i c h, W. Altfreiheit und Dienstbarkeit des Uradels in Niedersachsen. Mit einer Beilage über das Geschlecht von Alten. Berlin enz., 1906. Verm. overdr. uit „Vierteljahrschrift f. Social- u. Wirtschaftsgesch.".

W y c k, A. L. F. T. van d er. Genealogie Van der Wyck. [Z. pl., 1871.1

W y c k, A. L. F. T. v a n d er. Genealogie van het adellijk geslacht Van der Wyck. 's-Gravenhage [, 1875].

De laatste rustplaats van Cornelis van Aerssen van Sommelsdijck, gouverneur van Suriname,

door FRED. OUDSCHANS DENTZ.

Het is tot heden nimmer met zekerheid kunnen worden aangetoond, waar de laatste rustplaats is van den op 19 Juli 1688 te Paramaribo vermoorden gouverneur van Suriname, Cornelis van Aerssen van Sommelsdijck.

Een 20-tal muitende soldaten pleegden dien dag een aanslag op zijn leven, waarbij de gouverneur, door 46 kogels doorboord* onmiddellijk den geest gaf en de commandeur van Suriname Laurens Verboom doodelijk gewond werd en negen dagen later op 28 Juli overleed. Voor bijzonderheden verwijzen wij naar ons werk: Cornelis van Aerssen van Sommelsdijck, een belangwekkende figuur uit de geschiedenis van Suriname, hoofdstuk: De muiterij en de moordaanslag. [1])

De muiters droegen het lijk van den gouverneur naar een in het fort Zeelandia gedolven graf, waarin zij het ter aarde bestelden en op bevel van den rebellencommandant losten zij drie salvo's en eenige kanonschoten. Het graf van dezen pionier-gouverneur is. nimmer teruggevonden. Men heeft in de meening verlcetrd, dat het stoffelijk overschot van den gouverneur in Suriname gebleven is, waarin men versterkt werd door het vinden van eenige bijzonderheden bij graafwerken ter gelegenheid van drn aanleg van de waterleiding in 1933 te Paramaribo. Twee voet onder den grond vond men een in de Tamarindelaan voor het gouvernementshuis een halve gesp, een medaille, het eindpunt van een degen, een verteerd hangslot, een schaar, een haak. Ook eenige menschenbeenderen, en een hondenkaak.[2]) Maar in die Tamarindelaan kon evenwel nimmer iets worden aangetoond, dat aan den gouverneur heeft behoord, aangezien hij in het fort Zeelandia was begraven. Wel werden daar, voor de militaire bakkerij, een paar jaar te voren 3 geraamten gevonden.

Nadat zijn echtgenoote van den moord op haar gemaal kennis had genomen, schreef douairière van Sommelsdijck, geboren markiezin du Puy de St. André Montbrun, die nimmer met haar echtgenoot in Suriname vereenigd is geweest, op 16 October aan de Staten-generaal een brief, waarin zij eindigde met de woorden: „Oock is ons vrundelick begeeren Uwel.Ed. gelieve te versorgen dat met d'eerste herwaerts komende schepen, die in Zeeland aenkomen, het lijck van ons Gemael zal. ged. moge overgescheept werde ende van 't aenkomen vant selve schip in Zeeland aen ons bericht gegeven werde ende wij alsdan orde konnen geven, dat een schip van Sommelsdijk het komc afhalen, om aldaer in de Vaderlijcke begraafplaats mede bijgeset te werden".

Het zou voor de hand liggen, dat aan dit verzoek is voldaan, te meer, daar de weduwe van den gouverneur op 4 Jan. 1689 aan de Raden van Politie schreef, dat haar zoon, de heer van Châtillon, naar Suriname kwam „omme 't geene tot beste aldaer zijnde goederen en effecten bij ons Gemael

1) Patria-serie. P. N. van Kampen, 1938.

2) De West, 9 Januari 1933, no. 2439; 11 Januari 1933, no. 2440. De Surinamer van 6 Januari 1933 en Suriname van 10 Januari 1933, no. 3. Zie ook Oost en West van 2 Maart 1933, no. 9.

den Hoogh Edelen Heere van Cc mmelsdyck za. ged. ons nagelaten te verrichten, ende doen en laten verrichten wat na bevind van saaken sal oordeeclen raetsaamst te wesen".

Tevergeefs heb ik getracht eenige briefwisseling of notulen te vinden, waaruit zou blijken, dat aan het verzoek van douairière van Sommelsdijck gevolg gegeven is om het stoffelijk overschot van den gouverneur naar Zeeland over te brengen. Nòch in het Algemeen Rijksarchief, nòch in het archief van het dorp Sommelsdijk heb ik iets kunnen vinden, dat daarop betrekking had, De grafboeken van Sommelsdijk zijn niet aanwezig, nòch in het A.R.A., nòch ter plaatse.

In den grafkelder van het geslacht Van Aerssen op Sommelsdijck is kunnen worden aangetoond, dat het lijk is overgebracht en aldaar is bijgezet. Op verzoek van Z. Excellentie F. A. baron van Aerssen Beyeren van Voshol, Hr. Ms ambassadeur, heb ik dien grafkelder in 1946 laten restaureeren, welke arbeid onder leiding van den heer A. J. Kruider te Sommelsdijk heeft plaats gehad. [3]) Deze grafkelder was zeer vervallen en verwaarloosd, maar is thans voor het nageslacht· gered. Hij stond op instorten. De grafkelder bevat de stoffelijke resten van 18 leden van het geslacht Van Aerssen en maakte deel uit van het marmeren praafgraf, dat op het koor in de kerk was opgericht van waar het toegang gaf tot den ruim 4 bij 5 m. groote kruisbogen gemetselde ruimte, waarin aan weerzijden een uitbouw was aangebracht. Toegang gevende tot den grafkelder was in 1782 een hardsteenen portaal opgericht, omgeven door een ijzeren hek. Het wapen van het geslacht prijkte bovenaan met de woorden: Memento Mori en het jaartal. In 1795 werd het wapenschild ten tijde van „Vrijheid, gelijkheid en broederschap", door schennende handen weggebeiteld.

Bij een brand in de kerk op 23 September 1799 werd het koor met het praafgraaf verwcest en bleef alleen de in 1782 aan de zuidzijde der koormuur gebouwde ingang over. Toen de laatste afstammelingen van het geslacht, François Jean, zoon van Corntlis en Everdina Petronella van Hogendorp, op 17 Augustus 1784, zijn ouders in resp. 1792 en 1793 waren gestorven, werd de kelder voor goed gesloten. Doordat niemand zich het lot er van meer aantrok, verkeerde deze op het laatst in een deerniswekkenden toestand, De deur was er uit, zoodat ieder vrij in en uit kon loopen, hetgeen een meest ergerlijke grafschennis ten gevolge heeft gehad. De houten kisten waren in looden kisten geplaatst, terwijl op iedere kist koperen platen waren bevestigd, met de namen der bijgezette personen. De houten kisten werden door schennende handen doorgezaagd, de looden kisten er uit gehaald en de beenderen in den kelder verspreid. De koperen platen werden gestolen. In 1849 werd de ingang dichtgemetseld, maar toen was het reeds te laat. Op last van Mr. C. J. E. graaf van Bylandt, een familielid, werd in 1890 de ingang opengebroken en de kelder, waarin een halve meter water stond, schoongemaakt. De muren werden afgehnkt, opnieuw bestreken, de vloer hersteld. Er werd nog één koperen plaat gevonden met

[3]) Op 4 December 1946 heeft, in tegenwoordigheid van burgemeester en wethouders van Sommelsdijk, gemeente-secretaris, predikant en kerkvoogden en den ondergeteekende met den heer A. J. Kruider, de bezichtiging van den herstelden grafkelder plaats gehad, waarbij, na afloop, in de raadzaal de ondergeteekende, de burgemeester en de heer Kruider een toespraak hebben gehouden, welke in het archief van de gemeente zijn opgenomen. Baron Van Aerssen Beyeren van Voshol, die voor dringende ambtsbezigheden voor enkele dagen in Nederland vertoefde, was verhinderd aanwezig te zijn, maar werd door mij vertegenwoordigd. De sleutels die toegang geven tot den grafkelder, zijn aan den heer Kruider aldaar overgedragen, deze is ten allen tijde genegen aan belangstellenden, den kelder te laten bezichtigen.

een opschrift, welke op een rouwbord voorkomt voor Maria baronesse van Aerssen-Wernhout, echtgenoote van François baron van Aerssen van Sommelsdijck, in leven vice-admiraal van Holland en West-Friesland. Dit rouwbord, op den zolder van het gemeentehuis gevonden, prijkt thans in de raadszaal. De koperen plaat bleek ook later uit den kelder verdwenen te zijn en werd bij de door de Duitschers bevolen koperinlevering door een particulier op het gemeentehuis aangeboden maar niet afgedragen. Het hangt thans eveneens omlijst in de raadzaal. De beenderen werden schoongemaakt en in een nieuwe kist verzameld, welke thans in het midden van den kelder staat opgebaard. Een koperen plaat op die kist maakt daarvan melding, maar noemt niet de namen der 18 aldaar bijgezette leden van het geslacht Van Aerssen,

Het is bekend, dat de eerste van het geslacht François van Aerssen, die op 27 December 1641 overleed, in den kelder is bijgezet.

Wie zijn nu de 17 anderen geweest?

Met zekerheid kan worden aangetoond, dat deze zijn:

1. Petronella Borre, overleden 12 Januari 1653.
2. Lucia van Waltha, echtgenoote van Cornelis van Sommelsdijck, overleden 18 Juni 1674.
3. François van Aersen, overleden 19 Juli 1740.
4. Maria van Aerssen van Wernhout, echtgenoote van François, overleden 1 Juni 1761.
5. Cornelis François, oud 1 jaar, overleden 1724.
6. François Jean, de laatste mannelijke afstammeling, overleden 17 Augustus 1784.

Van anderen is er geen zekerheid.

Nu heeft de heer Kruider de volgende oplossing geopperd. Volgens hierbij gevoegde lijst zijn er 30 personen van het geslacht overleden, waaronder de echtgenooten en hun ongehuwde kinderen, daar de vrouwelijke gehuwde kinderen ongetwijfeld niet in Sommelsdijk, maar bij hun mannen zijn begraven, daar waar zij woonden. Er zijn 17 hoofden van volwassenen en één kinderhoofd in den kelder aangetroffen. Veel kinderen van Cornelis en Lucia van Waltha en van Cornelis en Margaretha du Puy zijn jong gestorven. De meesten dezer kinderen zijn dagen of weken of hoogstens enkele maanden oud geworden. Daar er maar één kinderhoofd is aangetroffen, blijkt het dat deze kinderen niet in den familiekelder zijn begraven, hetgeen ook te verklaren is uit de moeite van vervoer en de daaraan verbonden rompslomp. Bovendien stierven er verscheidenen in November, December en Januari, dus in den winter, wanneer het vervoer met zeilschepen wegens ijs, practisch onmogelijk was.

Er zouden 30 personen, groot en klein bijgezet *kunnen* zijn. Maar er zijn er 18. Wanneer men van deze 30 aftrekt de zeer jong gestorven kinderen, dan vervallen de nummers 12, 14, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26 en 27. No. 30 blijft buiten beschouwing, daar er maar *één* kinderhoofd aanwezig is. Van de 30 vervallen er dus 12, blijven er 18 over. Dit klopt dus met de aanwijzing op de thans aanwezige koperen plaat.

Boven de 10 jaren behouden we dus over 16 personen. Dit zijn dan de volwassenen en één kind tezamen is 17. Er zijn er evenwel 18, zoodat aannemelijk is, dat Cornelis van Aerssen van Sommelsdijck, gouverneur van Suriname *wel* in de vaderlandse begraafplaats is bijgezet.

Er is meer grond voor Kruiders telling en bewering, omdat een der volwassen hoofden drie kogelgaten heeft, twee gaten op zij en een boven op het hoofd. Dit kunnen geen uitgevallen stukken zijn door den tand des tijds er ingekomen, maar door geweld veroorzaakt. Door deze tellende redeneering kan men

bijna voor 90% aannemen, dat gouverneur Cornelis van Aerssen van Sommelsdijck inderdaad in den grafkelder van zijn heerlijkheid is bijgezet.

Het zou zeer onwaarschijnlijk zijn, dat het lijk van den gouverneur, een rijk, en invloedrijk persoon, die mede-eigenaar van Suriname was, niet op het verzoek van zijn echtgenoote naar Nederland zou zijn overgebracht om op Sommelsdijk te worden bijgezet in de grafkelder van zijn geslacht.

Lijst der overleden personen van het geslacht Van Aerssen Van Sommelsdijck.

1. François van Aersen, ovcrl. 27 Dec. 1641.
2. Pctrcnclla Borre, overl. 12 Jan. 1653.
3. Cornclis van Aerssen, ovcrl. 9 Febr. 1662.
4. Lucia van Waltha, overl. 18 Juni 1674.
5. Margaretha du Pup dc St. André Montbrun, ovcrl. 4 Dec. 1694.
6. Alexander van Aerssen, orcrl. Febr. 1691.
7. François van Aerssen, heer vnn Châtillon, overl. 17 Juli 1740.
8. Maria van Aerssen van Wernhout, overl. 10 Juni 1761.
9. Franç is Cornclis van Aerssen.
10. Everdina Petronella van Hogendorp, overl. 1792.
11. François Jean van Aerssen.

Kinderen uit het huwelijk van Cornelis en Lucia van Waltha:

12. Cornelia. dochter geb. 20 Dec. 1634, overl. ?
13. Pieter, zoen, gch ?, ovcrl. ?
14. Jacobus zoon, geh. 17 Nov. 1638, overl. 28 Dec. 1651.
15. Lucia, drchtcr, geb. ?. ovcrl. vóór 1649.
16. Anna, dochter, geh. 1 Dec. 3640. overl. ?
17. Maria, dochter, geb. 1 Oct. 1645, overl. ?
18. Hendrick, zoon, geb. 10 Sept. 1646, overl. ?
19. Een dochter geb. ?, overl 22 Juni 1652.
20. Justina, dochter, geh. 18 Aug. 1653, overl. ?

Kinderen uit het huwelijk van Cornelis en Margaretha Du Puy:

21. Isabella, dochter, ged. 6 Febr. 3 667, overl. ?
22. Maria dochter, grd. 31 Aug. 1679, overl. 9
21. Cornel's, zoon, ged. 28 April 1672, overl. 9
24 Louise, dochter, ongehuwd, cverl. ?
25. Charles zoon, ged. 19 Sept. 1677, overl. ?
26. Veronique. dochter, gcd. 1 Oct. 1679 verl. ?
27. Henry. zoon ped 26 Dec. 3682, overl. ?

Kinderen uit het huwelijk van François en Maria van Aerssen van Wernhout:

28. Françoise Cornelia. dochter, ged. 5 Mei 1718, overl. 9
29. Herriette Claire, dochter, ged 25 April 1720, ovcrl. 1748.
30. Cornelis François, zoon, geb. 1723, ovcrl. 1724.

Het geslacht Soudaan,

door W. H. KOOMANS.

In mijne kwartieren komt voor *Leonardus Hendricus van Aalst,* gehuwd met *Elsabine Soudaan (Soudaen).* De ascendenten van eerstgenoemde waren gemakkelijk op te sporen dank zij de uitvoerige gegevens van M. G. Wildeman in N.L. XIX(1901), kol. 134, 135, doch bij *Elsabine Soudaan* stokte het onderzoek aanvankelijk.

Aangezien L. H. van Aalst consul te Cadix was en de naam Soudaan een exotische klank had, werd door mij bij het Algem. Rijks-Archief gevraagd of hij soms te Cadix gehuwd was. Men antwoordde mij. dat zijn consulaats-archief niet bewaard is gebleven. Ik wendde mij toen tot ons Genootschop, doch ook dit kon geen gegevens verstrekken. Daarna werd door mij in dit Maandblad de vraag gesteld: „Wie kan inlichtingen geven omtrent geboorteplaats en ouders van Elsabine Soudaan?" Hierop kreeg ik ook geen antwoord en moest dus berusten en hopen of het toeval kon helpen.

In 1946 werd, in „De Ned. Leeuw" bovensfaande vraag opnieuw gesteld door Mr. J. Kunst te Den Haag, met wien ik direct contact zocht; doch ook hij bekwam geen antwoord. Dit was een prikkel om het afgebroken onderzoek weer op te vatten, In een biografisch woordenboek vond ik een Waalsch predikant van den naam *Soudaen* vermeld. Ik richtte mij toen tot den Bibliothecaris van de Bibliothèque Wallonne te Leiden, die mij berichtte, dat bij onderzoek gebleken is: „dat *Guillaume Soudan* proposant à Utrecht venu de Caen installé à Nimeque en Juillet 1653 en aldaar gehuwd 8 Juli 1656, werd beschuldigd van een acte grave". Hij verliet Nijmegen, ging naar Schiedam en vervolgens naar Londen. Geen kinderen werden ingeschreven.

Naast deze inlichtingen schreef genoemde bibliothecaris nog: „Wel vind ik te Naarden tusschen' 1674 en 1737 een familie Soudan die ik echter in geen verband kan brengen met bovengenoemden Guillaume". En werkelijk deze tip, waarvoor ik den Heer Rosier bizonder erkentelijk ben, was de sleutel voor het „Sesam open U".

Hierdoor en door enkele gegevens in Elias' „De Vroedschap van Amsterdam" en door inlichtingen, die ik van Mr. Kunst mocht ontvangen, werd het mogelijk de zoo lang gezochte afkomst van *Elsabina* te vinden en de volgende fragment-genealogie samen te stellen:

I. *Gerrit Mathijsz.,* geb. naar schatting ± 1498.

II. *Thijman Gerritsz. Soudaan,* geb. Amsterdam ± 1523. Bovenstaande twee generaties ontleend aan De Vroedschap van Amsterdam in voce: *Dirck Pouwels,* geb. ± 1470, † 1510. Deze *Dirck Pouwels* tr. *Duyfjen Duijst,* die in 1523 als kettersche voor de inquisitie gedaagd werd, Uit dit huwelijk drie kinderen, o.a. Jan *Dirck* Pouwelsz, † vóór 1536, huwt *Nelletje Gerrits Mathijsz.-dochter,* zuster van *Thijmen Gerritsz. Soudaen* en van Cornelis *Gerritsz. Plemp.*

III. *Benjamin Soudaan,* geb. Amsterdam ± 1548, heeft eerst te Amsterdam gewoond en is naar Naarden gevlucht wegens de religie, tr. *Aal Goossens;* zij hertr. met *Jan Lubbers.*

IV. *Tymen Benjaminsz. Soudaan,* geb. te Amsterdam (volgens zijne acte van ondertrouw in 1573, volgens eene notarieele acte echter in 1579), heeft te Amsterdam gewoond en is met zijn vader en grootvader naar Naarden gevlucht, burgemeester van Naarden, tr. 1°, ondertr. Amsterdam 29 Juli 1600 (oud 27 jaar, varensgezel, op de Wortelmarkt, geassist. door Jan Lubbers zijn stiefvader en Ael Goossens zijne moeder) met *Hillegaert Lucas,* wonende in de 3 vijzelen op de Middeldam, geass. met *Neel Jochems;* hare moeder: hij tr. 2° *Geertje Jans Petersdr.*

Compareert voor Nots Schadijck te Naarden 30 Nov. 1652: *Tyman* Benjamins *Soudaan* oudt Burgemr. in der tijt clescr stede oudt omtrent 73 jaren den welcke verclaarde ten versoecke van Jacob Tymens Hinloopen waar te wesen en wel te weten 't gene volgt namentl. dat des requirants overbestevaer indertyd genaempt Jacob van der Maes van Amsterdam metterwoon is vertogen binnen deser stede Naarden vermits de vervolging? van de religie alwaar deselve in de moort van de gemelte stede Naarden ook omgekomen is en des requirts bestevaer Jacob Jacobse van der Maes aldaar de Spanjaarden niet willende verwachten vertooghen is ende gevlucht naar Hoorn Gevende voor redenen van wetenschap dat sijns attestants bestevaer mede van Amsterdam en aldaar geboortig mede van Amsterdam waren vertooghen ende doordien sijns attestants vader mede vermits de vervolgingen der religie van' Amsterdam tot Naarden metterwoon gecomen is.

Uit zijn eerste huwelijk:

1. *Benjamin Thymensz. Soudaan,* † vóór 5 Mei 1674, burgemeester van Naarden en korenkooper en gasthuismeester aldaar, (Rechterlijk arch. 7 Juni 1664).

Compareeren 27 Januari 1654 voor Nots Schadyek *Benjamin Thymens Soudaen,* Borgemr indertijd, *Lubbert Thymens Soudaen, Gosen Pieters Pos* als man en roocht van *Lijsbeth Thijmens, Jncob Claes als man* en voocht van Griefje *Thijmens,* alle mede kinderen en erfgenamen van *Thymen Benjamins Soudaen* zalr, in leven oudt-Borgemr deser stede etc.

28 Nov. *1657* compar. voor denzelfden Notaris *Benjamin Tymens Soudaen,* out-Borgemr, mitsgaders Direk Zaems Capiteijn van Burgerij ende beyde coorncoopers deser gemelte stede ende verclaren dat de prijs van goede Back rogge op den 10e Nov. 1656 gewcest is 60 gout guldens de last.

Rechterlijk Archief 27 Juni 1663 Carel Pieters Eldenborgh eischer contra *Benjamin Timensz. Soudaen.* De vertegenwoordiger van den eischer concludeert tot betaling van do somma van 30 gld. 12 st. over leverantie van een coperen Beugel bij den gedaagde vereerd aan de fransche kerck alhier mitsgds van de somma van een gulden 10 st. over oncosten daarop gevallen.

2. *Lubbert Thymens Soudaan, huwt Neeltje Jans,* hieruit: *Benjamin Lubberts, ged. te* Naarden 15 Dec. 1674.
3. *Lijsbeth Thymens Soudaan,* huwt *Goosen Pieters Pos.*
4. *Grietje Thymens Soudaen,* huwt *Jacob Claeszn.*

Uit het tweede huwelijk:

5. *Goossen Soudaen,* 'begraven in de kerk te Naarden 17 Sept. 1705.
6. *Franck Thymens Soudaen,* volgt V.
7. *Maritjen Thymen,* ged. Naarden 8 Nov. 1634.
8. *Jan Thymens,* ged. Naarden 16 Oct. 1638, huwt te Naarden 27 Mei 1664 *Jannetje Outhoffs.*
9. *Tymen Thymens,* ged. Naarden 15 Mei 1637, † jong.

V. *Franck Thymens Soudaan,* ged. Naarden 19 Dec. 1632, schoolmeester te Naarden, koopman in brood en meel, begr. Naarden 22 Febr. 1704 (klok half uur geluid, zie. begr.reg. Naarden), tr. 1°. Naarden 26 Maart 1667 *Maritjen Jacobsdr. Oel,* ged. Naarden 7 April 1641, dr. van *Jacob Claaszen Oel* en *Neeltje Freeriks;* hij tr. 2° Naarden 28 Juli 1680 *Jannetje Jacobs,* † vóór 11 Juli 1704, weduwe van Roelof *Claassen Grooters.*

Uit het eerste huwelijk (zijn tweede huwelijk was kinderloos):

1. *Jacob Soudaan,* volgt VII.
2. *Geertje Soudaan,* ged. Naarden 18 Sept. 1669.
3. *Neeltje Soudaan,* ged. Naarden 21 Juni 1676.

10 Mei 1667 testecren voor Nots Hendrik Tierens te Naarden *Franck Timens Soudaen en Maritgen Jacobsdr. Oel.* In dit testament worden genoemd zijne zuster *Maritgen Tymens,* zijn broeder *Jan Tymens,* zijn tmee halve broeders *Benjamin Soudaen en Lubbert Soudaen en* zijne twee halve zusters *Lijsbeth* en *Grietje Soudaen.*

Op 31 Dec. 1696 testeercn voor Nots Brouwer te Naarden *Franck Thijmens Soudaen* en *Jannetje Jacobs,* testateurs huijsvrouwe ende stiefmoeder van *Jacob Soudaen,* om na haar overlijden als legaat uit te keeren aan *Jacob Soudaen* voorsone van de voornoemde *Franck Soudaen* uit den boedel nieuwe rouwkleeren soomede hoed, kousen en schoenen uit liefde en bysondere genegenheid die sy comparante als stiefmoeder tot de selve *Jacob Soudaen* hare stiefzoon is dragende.

Franck Timens Soudaan was schoolmeester te Naarden, want op 17 Oct. 1663 eischt hij van Cunira Elders Wede Burgemr. Groenhout eene som van 19 gulden 17 str. ter saecke van schoolgelt hem eischer competeerende 't leeren ran des gedaagden kinderen, welke eisch hem toegcwesen wordt. (Rechterlijk Archief Naarden d.d. 17 Oct. 1663 en 12 Dec. 1663.)

Naast zijn schoolmeestersambt verkocht hij meel en brood, want bij acte van 31 Juli 1682 verklaart *Franck Soudaan* voor schepenen van Naarden dat hij afstant doet van do neringe van broodt en meel vercope gelijek hij tot nog toe onder anderen gedaan hadde sulx dat de selve neringe van nu af concerneeren zal *Jacob Soudaen* ende alsoo versoeckt dat dienaangaande acte gemaeckt soude worden. (Regtdag 31 July 1682).

VI. *Jacob Francken Soudaan,* ged. Naarden 13 Mei 1668, † vóór 6 Sept. 1736, impostmeester van het gemaal te Naarden, vestigt zich in 1707 te Amsterdam, tr. Naarden 8 Juni 1698 *Jacoba Houtwijck,* ged. Naarden 24 Nov. 1680, † vóór 9 Mei 1721, dr. van *Maarten Lambertsz. Houtwijck,* burgemr. van Naarden, en *Elsje Backer* (j.d. van Kampen),

Jacob Soudaan schijnt het leven niet al te ernstig opgevat te hebben zooals de regtdagh van 28 Nov. 1696 ons leert:

Jacob Soudaen contra Sent Vincentsen gedaagde; gedaagde tusschen 27 en 28 Oct. 1696 Sondag snagts in geselschap van den eischer Jacob Asten en Wouter van Maine in de herberge het Hoff van Hollant ende omtrent ter middernaght met den eischer eenigen tijt goetmoets in gespreck heen en weder over de vloer van de keucken wandelende ende bij die gelegenheit door den eischer al stoeiende onverwachts tegen de dcnr aangestoten wordende sich alsdan niet heeft ontaicn maar integendeel quaataardiglijck in de uijtcrste verwoetheit met een stoel onder de voet te slaan ende daarop sijn mes treckent hem eischer dieacht crover tegen de muyr en regtbanck op een voetbanckje nederliggende geen tegenweer althans clede maar gestadig om vergiffenis bad, daarmede op een vreede wijze in gevaar sijns levens soodanig te steecken dat daardoor vijf wonden in hooft, aengesigt als aan beijde handen hchalre nog menigvuldige niet door de kleeren gcgnan aan hem heeft toegebracht ende dienvolgende wel behoort hadde dat den eischer voor pijn en ontsiering van lichaam, 't scheuren van desselfs rock en hoed, meesterloon wegens bet eureeren van dc gemelde wonden dc gedaagde sal worden gecondamnecrt tc betalen de somma van twee hondert gulden voor schade en winstdervingc geduyrende den tijt van drij weecken, 12 gld. 12 st. voor 't scheuren van de rock en 14 gl. 9 st. voor de hoedt makende alsoo te samen 77 gulden 1 st. cn schadeloos te houden voor soodanigc somme als de docter en chirurgijn voor 't eureeren van dc wonden sijn vordercndc.

Nadat Jacob Soudaan zich in 1707 metterwoon in Amsterdam gevestigd had, bleef hij in relatie met Naarden, want op 19 Juni 1707 compareeren te Naarden *Jacoba Houtwijck* nevens *Jncob Soudaan* haar man woonachtig tot Amsterdam en stellen zich borgen voor de gemeene lants imposten, en in 1718 compareeren voor Nots Ganssneb Tengnagel verschillende personen en stellen zich borg voor *Jncob Soudaan* en *Pieter van Dijk* ten behoeve van de verpachting van dc Gemeenelantsmiddelen. Compareeren 12 Jan. 1712 voor Nots Bosch te Naarden *Heijmen Houtwijck, Nicolaas Leijendecker* in huwelijk hebbende *Geertruid Houtwijck,* voornoemde *Heijmen Houtwijck* sich sterck makende voor *Jacob Soudaan* als in huwelijk hebbende *Jacoba Houtwijck,* dat sij comparanten hadden verdeelt de goederen die bij *Claas Lamberts Houtwijck* en *Neeltje Pieterse de Nooy* in leven egteluijden met der doot ontruimt en nnargclatcn zijn.

Op 26 Juni 1704 compareert *Jacob Soudaan* naar gelaten soon en eenige erfgenaam van *Franc76 Soudaan* ter eenre, en *Jacob Petersman* en *Grietje Jacobs, Cornelis Bruins* sone van *Hendricje Jacobs* ter andere, te samen erfgenamen van *Jannetje Jacobs* salr in leven huijsvrouw van *Franck Soudaan; Jacob* krijgt uit den boedel huizen. land, en 300 gulden.

Uit dit huwelijk:

1. *Tymon Soudaan,* volgt VII.
2. *Lambert Soudaan,* ged. Naarden 14 November 1700, begr. Naarden 31 Aug. 1706;
3. *Franck,* volgt VIIbis.

4. *Elsje, ged.* Naarden 5 Oct. 1704, begr. Naarden 24 Oct. 1712;
5. *Elsje,* ged. Amsterdam (Westerk.) 13 Febr. 1711: dit is dus de zoo lang gezochte *Elsabina,* die volgens Ned. Leeuw XIX, kol. 135, geboren werd 12 Febr. 1711, † Bodegraven Nov. 1781, begr. Zwammerdam 22 Nov. 1781, tr. (ondertr. Amsterdam 6 Sept. 1736) *Leonardus van Aalst,* geb. te 's-Gravenhage 23 April 1698, consul te Cadix, † Bodegraven „op zijn Hofstede" 5 Mei 1759, zn. van *Hendrik van Aalst* en *Johanna Margaretha Boeckwoudt.* [1])

Op 18 Sept. 1736 maken *Leonardus van Aalst,* consul van deze stad tot Cadix, en Juffrouw *Elsabina Soudaan,* hunne huwelijksvoorwaarden voor Notaris Hendr. van Aken te Amsterdam.

VII. *Tytnon Soudaan,* ged. Naarden 15 Maart 1699, koopman te Amsterdam, † ald., begr. Naarden (kerk) 26 Aug. 1737, tr. Naarden 11 Mei 1721 *Elizabeth Tideman,* dr. van *Arent* [2]) *Tideman* en *Grietje Bos.*

Zij maken voor Nots Ganssneb Teugnagel op 9 Maij 1721 hun huwelijksvoorwaarden, de toekomende Bruydegom wonende tc Amsterdam gcass. met *Jacob Soudaan* en *David Stijck* clcsselfs vader en voogd ter eenre en *Elisabeth Tideman* ter andere zijde. De vader belcoft Tymon eene som van 5000 gulden ten huwelijk plus linnen en tafelgoederen en goud en zilverwerk."

In 1725 ontvangt *Tymon Soudaan* bij bocdclschciding uit de boedel van zijn schoonvader als echtgenoot van *Elisabeth Tideman de* helft van de nalatenschap haars vaders, welke helft 63245 gulden elf stuyvers bedroeg.

VIIIbis. *Franck Soudaan,* ged. Naarden 19 Nov. 1702. woonde ook te Amsterdam, want hij wordt in het Kohier van de Porsoneele Quotisatie in 1742 te Amsterdam vermeld als *Francois Soudaan,* drukker van 's Lands Zegel.

Moge het bovenstaande ons leeren, dat wij bij het oplossen van eene genealogische puzzle de moed niet te spoedig moeten laten zakken.

Borgerink,

door MR. H. KRONENBERG en JHR. H. H. RÖELL.

Wapen: in zilver een zwarte pijl, de punt naar boven, waarboven een gouden kroon, alles paalsgewijze geplaatst. Helmteeken de pijl.

Op 19 Jan. 1643 wordt *Joan Borgerink* uit Goor, gewezen voogd van Ottenstein (bij Vreden in Westfalen) grootburger van Deventer. Een oude kwartierstaat van hem geeft als zijn ouders aan: *Laurens Borgerink,* burgemeester van Goor, en *Anna Coninck* en als zijn grootouders: *Joan Borgerink* × *Geertrui Vullebier en! Christiaan Coninck* X *Willemina Schutte.*

Van deze personen kunnen wij voorloopig alleen *Laurens Borgerink* thuis brengen. Wanneer op 27 Juni 1658 de nieuw beroepen predikant van Goor, Abraham Putman, voor de eerste maal het avondmaal houdt, vindt hij onder de lidmaten *Laurents Borgerinck* met *Engela Baerscheer.* En op 30 Aug. 1666 is te Goor gestorven burgemeester *Laurens Borgerink* „out in de tachentig jaren". Niet onmogelijk is hij dezelfde *Laurens Borgerink* die omstreeks 1600 gehuwd was met *Mechteld ten Boxtert,* dr. van *Anthony ten Boxtert,* schepen

[1]) Zie Ned. Leeuw XIX (1901), kol. 135.
[2]) Zie Ned. Leeuw LXV (1948), kol, 76.

van Bocholt, en van *Aleijda Coninck,* die eerder gehuwd was met *Joachim van Karnebeek.* In dat geval zoude *Laurens Borgerink* dus 3 malen gehuwd zijn geweest: le. met *Mechteld ten Boxtert, 2e.* met *Anna Coninck,* 3e met *Engela Baerscheer.*

Waar *Joan Borgerink* uitdrukkelijk gezegd wordt uit Goor afkomstig te zijn, is het wel zeer waarschijnlijk, dat de kwartierstaat juist is en burgemeester *Laurens* zijn vader is, maai bewezen is het voorloopig niet.

Wij beginnen den stamboom dus metf

1 *Joan Borgerink* [1]), † vóór 24 Aug. 1661, wordt, als gewezen voogd van Ottenstein, komende uit Goor, met inbegrip van zijn 4 kinderen, op 19 Jan. 1643 met de volle burgerschap van Deventer voorzien. Hij was gehuwd met *Christina van Karnebeek* [2]), gelijk blijkt uit de doopinschrijving van zijn te Deventer gedoopte kinderen, volgens een oude aanteekening dr. van *Adolph van Karnebeek* en van *Aleijda Vullebier* en kleindochter van *Gerhard van Karnebeek* en van *Anna Elisabeth Coninck.* Zij komt nog voor bij de doop van haar klein„ dochter Anna Christina op 16 Juli 1682 te Vollenhovc: „getuige *Christina Kernebeeck* douwagiere *Borgeringh*". Uit dit huweliik:

1. *Herman,* volgt 11.
2. *Anna Maria,* waarschijnlijk geboren te Ottenstein [3]); 19 Januari 1643 omstreeks 6 jaar oud, begraven Deventer (Lebuinuskerk) 27 Juli 1685, huwt Deventer 6 Sept. 1663 (ond. 15 Aug.) *Herman Hoornaard,* ged. Deventer 7 Oct. 1638, begr. aldaar (Lebuinuskerk) 3 Dec. 1697, apotheker en rentmeester, lid van de gezworen gemeente voor de Assenstraat 1675—1676, zn. van den rentmeester *Jan Hoornaard* en *van Margriete van Boekholt.*
3. *Jan Derk* of *Derk Jan,* volgt IIa.
4. *Adolf* I.U.D., geb. te Ottenstein; op 19 Jan. 1643 omstreeks 1¼ jaar oud, ingeschreven Deventer Athenaeum 18 Apr. 1662 als geboortig van Ottenstein, Harderwijk 8 Juni 1664 en 29 Oct. 1670, Leiden 7 Oct. 1666, gemeensman voor de Overstraat 1675 en 1676, huwt Oldenzaal 15 Juli 1677 (ond. Oldenzaal 24 Juni, Deventer 23 Juni, naar Oldenzaal geatt. 9 Juli) *Sophia Veltcamp,* ged. te Oldenzaal 24 Aug. 1651, aldaar begraven 26 Sept. 1730, dr. van *Gerhardus Veltcamp,* predikant te Oldenzaal, en van *Maria van Goor.*

Adolf Borgerink en zijn vrouw worden in April 1678 lidmaten te Zwolle op attestatie van Deventer.

Uit zijn huwelijk:

a. *Lucia,* ged. Zwolle 2 Mei 1678, begr. Oldenzaal 4 Febr. 1730, huwt Losser 18 Juni 1701 (ond. Zwolle 21 Mei, Oldenzaal 22 Mei) *Jan Wesferlo* I.U.D., overluid Oldenzaal 5 Febr. 1721, ingeschreven Utrecht 1699.
b. *Johannes,* ged. Zwolle 13 Nov. 1679.

5. *Aaltje (Aleijda),* ged. Deventer 25 April 1644, begr. aldaar (Lebuinuskerk) 30 Maart 1722, huwt Diepen-

[1]) *Christina Borgerink,* † Goor 15 Sept. 1678, echtgenoote van *Abraham Putman,* predikant te Goor, is waarschijnlijk een zuster van hem.
[2]) *Zie voor* haar ook Ned. Leeuw 50e jrg., pag. 41.
[3]) Het staat vast, dat haar jongere broeder *Adolph* te Ottenstein is geboren, zoodat waarschijnlijk dc oudere kinderen daar ook wel geboren zullen zijn.

heim 29 Dec. 1674 (ond. Delden 13 Dec.) *Paulus Putman,* ged. Delden 9 Maart 1648, † Deventer 2 Juli 1720 en 6 Juli in de Lebuinuskerk begr., predikant te Delden 1674—1720, zn. van *Rutger Putman en* van *Johanna van den Bergh.*

Paulus Putman verkoopt 2 3 Nov. 1719 een hooijmathe in do Harriker Meent onder Goor in de wandeling genaamd *Laurenserslag.* Zeker dus afkomstig van *Laurens Borgerink* en een kleine aanwijzing te meer, dat *Laurens Borgerink* de vader van *Joan* en dus de grootvader van *Aaltje* is.

6. *Anna Christina,* ged. Deventer 24 Sept. 1648.
7. *Fenneke,* ged. Deventer 14 Oct. 1652, huwt Deventer 29 Jan. 1688 (ond. 7 Jan.) *Johan Diderick Notten,* j.m. uit den Ham.

II. *Hetman Borgerink,* geb. 23 April 1633 waarschijnlijk te Ottenstein (zie Moonen's Vervolg der Poezije, blz. 133), begr. Deventer (Lebuinuskerk) 19 Febr. 1727, burgemr. van Deventer 1674-1709, cameraar, gecomm. ten landdage van Overijssel, gemeensman voor de Polstraat 1710-1726, huwt Deventer 10 Sept. 1661 (ond. 24 Aug.) *Gerritje Daems,* geb. Wilp, † op het Kattelaar onder Rijssen 25 Juli 1709, 75 jaar oud, en 31 Juli te Deventer in de Lebuinuskerk begr., dr. van Ds. *Eilardus Daems,* predikant te Wilp, en van *Elisabeth Berends.*

Herman Borgerink kocht in Mei 1685 het aanzienlijke buitengoed het Kattelaar gelegen aan den weg van Rijssen naar Enter.

Mooncn wijdde aan Mevrouw *Borgerink* een lijkzang. Zie Vervolg der Poezije, blz. 66.

Uit zijn huwelijk:

1. *Joannes,* ged. Deventer 6 Juli 1662, begr. aldaar (Lebuinuskerk) 30 Maart 1706, ingeschr. Deventer Athenaeum 23 Febr. 1681, controlleur van de convooien en licenten, gemeensman voor de Bergstraat 1682—1702.
2. *Eilardt,* ged. Deventer 20 Jan, 1665, begr. aldaar (Lebuinuskerk) 14 Oct. 1739, ingeschr. Deventer Athen. 4 Sept. 1682, Leiden 8 Oct. 1689, secretaris van Deventer 1703— 1736.
3. *Anthoni.* ged. Deventer 7 Oct. 1669, jong overleden.
4. *Bernhardt,* ged. Deventer 12 April 1672.
5. *Antoni,* volgt III.
6. *Elisabeth,* ged. Deventer 16 Febr. 1676, begr. aldaar (Lebuinuskerk) 7 Aug. 1741, huwt Colmschate 19 Mei 1711 (ond. Deventer 25 Apr.) *Hendrik Hagedoorn* J.U.D., ged. Deventer 2 Aug. 1683, begr. aldaar (Lebuinuskerk) 30 Nov. 1763, ingeschr. Deventer Athen. 7 Febr. 1700, Leiden 8 Sept. 1704, gemeensman voor de Polstr. 1731—1763, zn. 'van *Henrick Hagedoorn* I.U.D. en van *Swaantje Nilant.*

   Mooncn dichtte hun een trouwzang, Vervolg der Poezije, blz. 26.

7. *Gerhardt* I.U.D., ged. Deventer 15 Sept. 1678, begr. aldaar (Lebuinuskerk) 26 Nov. 1731, ingeschreven Dev. Athen. 19 Sept. 1693, Utrecht 1703, gemeensman voor de Norenbergstr. 1727—1731.

   Op 5 Oct. 1705 is in de Lebuinuskerk begr. Cameraar *Borgerink*'s dochter. Wij kunnen haar niet plaatsen.

III. *Antoni Borgerink,* ged. Deventer 1 Juni 1673, begr. aldaar (Lebuinuskerk) 12 Oct. 1752, ingeschreven Dev. Athenaeum 24 Febr. 1691, controlleur der convoyen en licenten 1705—1735, rentmeester van ter Hunnep, richter van Oldenzaal 172721752. huwt Twello 14 Juni 1712 (ond. Deventer 28 Mei, att. op Twello 14 Juni) *Anna Cunera Hagedoorn,* ged. Deventer 17 Aug. 1686, † op het Kattelaar 18 Nov. 1755 en 24 Nov. te Deventer in de Lebuinuskerk begraven, dr. van *Henrick Hagedoorn* I.U.D. en van *Srvaentje Nilant.*

Anna Cunera Hagedoorn op 1 Aug. 1725 beleend met het goed Welverdingh onder Espelo.

Uit dit huwelijk:

1. *Gerhardina,* ged. Deventer 27 Apr. 1713, aldaar begr. (Lebuinuskerk) 9 Oct. 1717.
2. *Herman* I.U.D.. ged. Deventer 29 Juli 1714, begr. aldaar (Lebuinuskerk) 9 Oct. 1790, ingeschr. Dev. Athenaeum 9 Sept. 1732, Leiden 21 Sept. 1735, controlleur der convoyen en licenten 1735— 1772, secretaris van Deventer 1744—1782, huwt Deventer 25 Febr. 1740 (ond. 6 Febr.) *Roelina Maria Putman,* ged. Deventer 11 Nov. 1717, † aldaar 16 Mrt. 1810 en 20 Mrt. in de Lebuinuskerk begr., dr. van rentmeester *Adolph Hendrik Putman* I.U.D. en *Hermanna Rouse.*

   Zij woonden in de Assenstraat te Deventer, thans No. 8, en 's zomers op het buitengoed de Dijkhof onder Twello.

   Zij koopen 29 Apr. 1761 een huis in de Assenstraat en 29 Apr. 1779 twee huizen naast elkaar aan de Stroomarkt, de Reiger en de Wereldkloot genaamd, benevens een stal en koetshuis in de Nieuwstraat. (Deventer Renuntiatiebocken.)

   Uit de boedelinventaris na haar overlijden opgemaakt, blijkt dat behalve een aanzienlijk vermogen een zeer mooie inboedel aanwezig was, waaronder 4 Terborgs.

3. *Swanida,* ged. Deventer 1 Nov. 1716, † op het Kattelaar 9 Nov. 1796 en 14 Nov. te Deventer in de Lebuinuskerk begraven.
4. een doodgeboren kind, geb. Deventer Juni 1718, begr. aldaar (Lebuinuskerk) 27 Juni 1718.
5. *Gerhardina.* ged. Deventer 3 Sept. 1719, begr. aldaar (Lebuinuskerk) 9 Aug. 1773.
6. *Henrick,* ged. Deventer 3 Apr. 1722, begr. aldaar (Lebuinuskerk) 23 Jan. 1741.
7. *Joan Eijlard,* ged. Deventer 8 Dec. 1723, begr. aldaar (Lebuinuskerk) 30 Mrt. 1799, ingeschr. Deventer Athenaeum 13 Febr. 1742, gemeensman voor de Waterstaat 1752— 1787, burgemeester 22 Sept. 1787—1794. gecommitteerde ten landdage van Overijssel. Ambtman van de proostdij en vicarieën van Oldenzaal. huwt 6 September 1762 te Hierden (volgens het Deventer trouwboek, doch in het trouwboek van Hierden het huwelijk niet gevonden) (ond. Deventer 21 Aug., Harderwijk 22 Aug., naar Hierden of elders geatt. 5 Sept.) *Adriana Henriette Bredius,* † Deventer 9 Juni 1811 en 13 Juni aldaar in de Lebuinuskerk begr., dr. van *Jan Bredius* en *Theodora Maria Hartman.* Uit dit huwelijk geen kinderen.
8. *Reijnera Maria,* ged. Deventer 19 April 1726, begr. aldaar (Lebuinuskerk) 26 Dec. 1787, gestorven aan de gevolgen van een hevige stoot tegen de borst opgeloopen in 1787 bij de relletjes tusschen Oranjegezinden en patriotten, huwt Deventer (Fransche kerk) 19 Juni 1757 (ond. 4 Juni) Dr. *Abraham Frederik Rückersfelder,* geb. Frankfort a.M. 19 Sept. 1727, professor in de theologie aan het Deventer Athenaeum 1753-1787, † Bremen 15 Oct. 1799.

Zie over hem Dr. J. C. van Slee: de Illuatre School te Deventer, blz. 84 vgl.

Reijnera Maria Borgerink 3 Aug. 1757 beleend met het goed te Welverdingh en na haar dood haar man als haar-eenige erfgenaam-op 13 Febr. 1788. Deze verkoopt het in 1792 aan Arnoldus te Winkel.

In 1788 geeft *A. F. Rückersfelder* het versterf aan van zijn echtgenoote, † 21 Dec. 1787, zijnde de helft van een huis aan de Nieuwe Markt met een doorgaande Weere aan de Stroomarkt. Zie cohier 50e penning.

IIa. *Jan Derk* of *Derk Jan Borgerink*, waarschijnlijk geb. Ottenstein, in 1643 4 jaar oud, † vóór 23 Juni 1686, ontvanger-generaal van het Drostambt Vollenhove en de heerlijkheid Kuinre, huwt le. Gorssel 7 Aug. 1663 (ond. Deventer 18 Juli, att. op Gorssel 7 Aug., ond. Zutphen 19 Juli) *Andrea Volmerts*, † vóór 3 Juni 1671, waarschijnlijk dr. van *Johan Volmer* en *Dieleff Wiltrick;* hij huwt 2e. (ondertrouw Deventer 3 Juni 1671, attest. op Kampen 8 Oct., ondertr. Kampen, Ned. Herv., 2 Juni, Waalsche Gemeente 29 Mei, doch niet te Kampen gehuwd) *Geertruida Backers*, j.d. van Amsterdam, als lidmaat Ned. Herv. Kerk Kampen ingeschr. Kerstmis 1670, † kort na 29 Apr. 1689. Zij hertrouwt waarschijnlijk Med. Dr. *Johan van Setten*, burgemr. van Vollenhove. weduwnr. van *Anna Elisabeth ten Swege*. (Trouwboek Vollenhove ontbreekt van Juni 1685 — 1791).

Uit zijn eerste huwelijk:

1. *Jannes*, ged. Deventer 3 Juli 1664.

Uit zijn tweede huweliik:

2. *Aleijda*, ged. Kampen 6 Sept. 1672, † Vollenhove? kort na 29 April 1689.
3. *Johan Dyderick*, ged. Kampen 16 Oct. 1674, kapitein. † omstreeks 1711.
4. *Eleonora Sophia*, ged. Vollenhove 24 Sept. 1676, huwt Terwolde Sept. 1700 (ond. Deventer 24 Aug. 1700, attest. op Terwolde) *Godefridus Franssen*, j.m. van Maastricht, wonende te Eisden. Een onderzoek naar hem ingesteld in het Rijksarchief te Maastricht heeft geen resultaten gehad.
5. *Anna Christina*, ged. Vollenhove 16 Juli 1682, wordt in 1711 erfgenaam genoemd van haar broeder kapitein Jan Diderick Borgerink; waarschijnlijk dezelfde Anna Christina, wonende op de Poot te Deventer, die aldaar in de Fransche kerk 10 Apr. 1718 (ond. 26 Mrt.) trouwt met med. Dr. *Bernardus Smelt*. wonende in de Kleine Overstraat.

Ook in Zwolle hebben *Borgerinks* gewoond; aansluiting aan de Deventenaren is mij tot nu toe niet mogelijk gebleken: op de maatschappelijke ladder staan zij ook eenige sporten lager en in dit overzicht vormen zij ook geen aaneengesloten geheel. Toch kan het zijn nut hebben hen te vermelden, al was het alleen maar om verder onderzoek aan te moedigen[4]).

Jan Hendriks Borgerink wordt met Paschen 1653 lidmaat te Zwolle en verkrijgt daar 8 Juni 1655 voor 12½ gulden de kleine burgerschap. Bij zijn huwelijk woont hij in de Wolleweverstraat. Hij huwt le. 1659 (ond. Zwolle 16 Apr. 1659 met attest. op Winterswijk) *Stijntje Strobant;* hij huwde 2e. Zwolle 27 Nov. 1673 (ond. 11 Nov.) *Jannetje van Diepenhem*, wede. van *Peter van Aernhem*. Bij de doop van haar 2 kinderen wordt zij *Jennighien van Diepenbeeck* genoemd.

4) Voor deze Zwolsche *Borgerinks* zijn wij veel dank schuldig aan Mr. A. Haga te Zwolle, die zoo vriendelijk was voor ons een uitgebreid onderzoek in de Zwolsche doop- en trouwboeken, de testamentboeken en de burgerboeken in te stellen.

Uit zijn eerste huwelijk:

1. *Matthijs, ged.* Zwolle 8 Juni 1663.
2. *Matthijs*, ged. Zwolle 5 Febr. 1665, tweeling met
3. *Willemtien*.
4. *Elsien*, ged. Zwolle 13 Jan. 1667. Haar halve zuster Stijntje legateert haar bij testament van 20 Juni 1741 25 gulden.
5. *Matthijs*, ged. Zwolle 13 Juni 1669.

Uit zijn tweede huwelijk:

6. *Stijntje*, ged. Zwolle 22 Aug. 1675, was gehuwd met *Gerrit van Delden*, linnenwever. Zij testeeren te Zwolle 20 Juni 1741.
7. *Peter*, ged. Zwolle 12 Mrt. 1678.

Derck Tonnissen Borgerink was gehuwd met *Elsabé Bierman*. Hij zal wel de ijker *Derk Borgerink* zijn, die als zoodanig in 1708 bedankt.

Uit zijn huwelijk:

Hendrik, ged. Zwolle 14 April 1668; hij wint 14 Mrt. 1707 de groote burgerschap van Zwolle voor 105 gulden, die hem zullen gerestitueerd worden als hij kan aantoonen, dat zijn voorouders vroeger de groote burgerschap hebben gehad. Denkelijk dezelfde Hendrik, die op 9 Mrt. 1718 als stratebroeder van de Dieserstraat voorkomt.

Een vermoedelijke broeder van *Derck Tonnissen Borgerink* zal zijn *Gerrit Tonnissen Borgerink*, die, krank zijnde, met zijn vrouw *Aaltje Jochems Graef* 6 Mrt. 1680 te Zwolle testeert en als erfgenaam instelt zijn eenige zoon:

Tonnis Gerritsen Borgerink, begr. Zwolle, Michaëlikerk, 24 Sept. 1705. Hij doet *als Anthony Borgerink te Zwolle* met Kerstmis 1680 zijn belijdenis en huwt te Zwolle 4 Nov. 1679 (ond. 18 Oct.) *Amarantia Homoet*, ged. Zwolle 25 Mrt. 1656, dr. van *Berent Homoet* en *Magdalena van Doorninck*. 29 Mei 1715 zegt *Amarentia Homoet*, wede. wijlen *Antony* **Borgerink, in** Gedeputeerden dat zij met een onereuse familie van 8 kinderen is blijven zitten.

Uit zijn huwelijk:

1. *Gerrit*, ged.' Zwolle 25 Mrt. 1680.
2. *Magdalena*, ged. Zwolle 18 Sept. 1681, mogelijk dezelfde die 21 Mei 1726 (ond. 4 Mei) te Deventer huwt met *Abraham Labaer*, wedr. van *Anna Warnars*.
3. *Janna*, ged. Zwolle 30 Mrt. 1683.
4. *Berent*, ged. Zwolle 9 Oct. 1684.
5. *Berent*, ged. Zwolle 13 Dec. 1685.
6. *Johanna Geertruid*, ged. Zwolle 19 Januari 1688.
7. *Jacomina*, ged. Zwolle 27 Aug. 1689.
8. *Antony*, ged. Zwolle 5 Apr. 1691.
9. *Aleijda*, ged. Zwolle 18 Nov. 1692.
10. *Everwijn*, ged. Zwolle 18 Febr. 1694.
11. *Aleijda*, ged. Zwolle 24 Mrt. 1696.
12. *Hendrik*, ged. Zwolle 19 Febr. 1699, huwt Zwolle 22 Mei 1724 (ond. 6 Mei) *Eva van der Linde*.

    Uit dit huwelijk:

    a. *Elisabeth*, ged. Zwolle 5 Apr. 1725.
    b. *Antony*, ged. Zwolle 22 Dec. 1729.

Met uitzondering van *Hendrik, is* van al deze kinderen in Zwolle niets meer te vinden: kinderen zijn uit hen aldaar niet gedoopt. Mogelijk vertrok het gezin naar elders.

Nog komen te Zwolle voor:

Geertruid Borgerink, j.d. in den Sween, ondertr. Zwolle 7 Mei 1681 *Johannes Schuckinck*, predikant te Cockanje. Zij werd begr. Zwolle 26 Juli 1725.

Een *Claasje Borcherink*, wede. van *Berent Gabriëls Rouse*, testeert te Zwolle 28 en 30 Apr. 1693 en 23 Febr, 1701.

BOEKBESPREKING.

In de bespreking van mijn boekje „Opmerkingen over de geslachten, behandeld in het Nederland's Adelsbcek" door Mr. J. C. Maris, komen verschillende punten voor, waarvan ene weerlegging noodzakelijk is.

In de eerste plaats vestigt de recensent den indruk, dat mijn werkje het karakter draagt van ene schandalenpublicatie. Voorwaar, als ik dat had beoogd, zo had ik na ruim *50* jaren genealogisch onderzoek, voorzeker uit een ander vaatje kunnen tappen!

De Heer Maris is tot zijne onjuiste opvatting gekomen, doordat hij niet begrepen heeft, dat de vermelding van die feiten, welke hem onaangenaam in de oren klinken, noodzakelijk is, om de betrokken geslachten historisch juist te kenschetsen.

Een bevoegd beoordelaar schreef mij hierover: „het is uit historisch oogpunt van belang, dat in Uw werk de soms weinig illustere afkomst van verschillende thans tot den Nederlandsen adel behorende regentenfamilies, duidelijk tot uiting komt. Uit een overzicht, als het Uwe ziet men met één oogopslag, dat het patriciaat onzer stemhebbende steden, ook in de 18de eeuw, niet zo'n gesloten klasse vormde, als dikwijls is verondersteld, maar dat ook toen voor homines novi wel degelijk de mogelijkheid open stond, om in de regerende groep te worden opgenomen."

Dat de „opgedikte" herkomst van de familie Quarles den Heer Maris „bepaald aanstoot" geeft, komt, doordat hij deze zaak, beschreven op grond van rapporten van enen bevoegden Brit, niet wetenschappelijk beziet, als een merkwaardig voorbeeld van de toepassing van de volgens oud-Engels recht blijkbaar bestaande bevoegdheid, om zijn naam en wapen te verkopen, b.v. aan zijnen geldschieter.

Inderdaad stuit het gebruik maken van zulke bevoegdheid ons tegen de borst.

Dit neemt echter niet weg, dat het bij de bespreking der familie Quarles uit wetenschappelijk genealogisch oogpunt onvermijdelijk is, uiteen te zetten, op welke wijze, voor ons vreemd, doch volgens oud-Engelse costumen blijkbaar rechtmatig, deze familie aan haren naam gekomen is .

Ook de door Mr. Maris gewraakte opmerkingen over het geslacht van Imbyze van Batenburg, bevatten slechts een verslag, van wat geschied is. Dat nog in de 18de eeuw, meermalen personen van eenvoudige afkomst, die het ver brachten, ene bij hunnen verworven staat „passende" afstamming hebben verzonnen, of deden verzinnen, is een historisch verschijnsel, dat in een boekje, als het mijne, bij voorkomende gevallen vermeld dient.

Het verwijt van Mr. Maris, dat „sommige" van „mijn kenschetsen duister zijn", doet enigszins humoristisch aan, wanneer men in dezelfde zinsnede leest, hoe hij naar aanleiding van het over de familie Druyvestein medegedeelde neerschrijft: „Het bier is weer best!", enz.

Om niet te uitvoerig te worden, zal ik niet op alle punten van Mr. Maris' critiek ingaan.

Slechts over de beschouwing, die de gehele laatste kolom van zijn betoog in beslag neemt, moge ik nog een kort woord zeggen: Mr. Maris schrijft, dat volgens mij „nog buiten de gevallen van falsificaties, aan een opzienbarend getal personen, zond er recht daarop, adeldom verleend zou zijn". Deze, mijne mening komt Mr. Maris kennelijk onwaarschijnlijk voor. Desalniettemin is zij juist.

Het bij het opbouwen van den adel van het Koninkrijk der Nederlanden geldende beginsel, dat telgen van regentengeslachten uit belangrijke, stemhebbende steden voor verheffing in aanmerking kwamen, voor ogen houdende, zijn inderdaad aan een zeer groot aantal personen, die volgens dit beginsel daarop geen recht hadden, adelsgunsten verleend.

Ik ontken geenszins de grondwettelijke bevoegdheid van de Kroon, om uit andere, b.v. politieke overwegingen, personen van niet-patricische, ja zelfs geringe afkomst te adelen, maar dit neemt niet weg, dat ik in ene genealogische uitgave als de mijne — en zie bij name daarvoor mijn voorwoord — verplicht was, er op te wijzen, dat zulke personen, krachtens hunne afstamming geen recht op verheffing in den adelstand hadden, m.a.w., dat zij, genealogisch bezien, ten onrechte geadeld zijn.

BIJLEVELD.

Naschrift van den recensent.

Bijleveld schijnt mijns inziens nog steeds niet te beseffen, dat stijl, toon en geest van zijn „rood boekje" kwalijk beantwoorden aan de vereisten van een behoorlijk relaas van feiten en omstandigheden ter kenschetsing van de betrokken geslachten. Schrijvers verzekering, dat hij voorzeker nog uit een ander vaatje had kunnen tappen, klinkt weinig bemoedigend.

Overigens ontwijkt Bijleveld de boekbespreking zakelijk op alle punten, en vervalt Z.E. in een contra-kritiek.

Voorts wil Bijleveld het thans voorstellen, alsof hij de adelsverheffingen alleen maar bescheiden „genealogisch bezien" heeft. Dit is geen weerlegging van de recensie, maar frontverandering, nadat de auteur in zijn boekje breeduit het koninklijk beleid in adelszaken gediskwalificeerd had in termen als „verkwisting van titels", en adelsgunst „zonder recht". Bovendien: doelbewust heeft de grondwetgever het koninklijk prerogatief aan geen enkel *genealogisch* criterium gebonden. Het is louter genealogische hoogmoed, om van adelsgunst *„zonder recht"* te spreken bij de talrijke *verheffingen*, waarbij geen genealogische factor maar een andere gewichtige kwaliteit gewogen heeft. Deze term van Bijleveld voor verleende adels*gunst* blijft, hoe dan ook, taalkundig onjuist, strijdig met ons adelsrecht, en nodeloos krenkend.

J. C. MARE.

Hoewel het niet de gewoonte is om deze kolommen open te stellen voor reacties op gepubliceerde boekbesprekingen, heeft de Redactie in dit bijzondere geval een uitzondering willen maken en den Heer Bijleveld gelegenheid willen geven tot een wederwoord. Nu de recensent zijn oordeel in antwoord hierop nog nader heeft toegelicht. verklaart de Redactie dit debat gesloten.

Lotgevallen van een Amsterdams koopmans huis 1749-1949, door Mej. Dr. C. C. van de Graft. (Uitgave Blikman & Sartorius N.V., Amsterdam)

Het is niet alleen een goede gedachte geweest van de N.V. Blikman & Sartorius om, ter gelegenheid van het tweehonderd-jarig bestaan van haar handelshuis, de ontwikkelingsgeschiedenis daarvan in druk vast te leggen, maar ook om het samenstellen van het betreffende gedenkschrift op te dragen aan Mej. Dr. C. C. van de Graft te Utrecht. In een rijk geïllustreerd, zeer verzorgd, bijna driehonderd bladzijden tellend boek, waarvan de titel hierboven vermeld wordt, laat

de schrijfster zich kennen als een uitstekend vertelster, die haar stof niet alleen uitnemend beheerst, maar er voortreffelijk in is geslaagd de historie van het huis Blikman & Sartorius. de „ups and downs" uit vroegere eeuwen, de strijd, zorgen en successen der leidende figuren te schilderen tegen den achtergrond van de algemene maatschappelijke problemen en toestanden in de jaren 1749—1949. Het werk is daardoor niet slechts een historie-beschrijving geworden van de firma, die tot de samenstelling ervan de opdracht verstrekte, maar tevens een werk dat de volle belangstelling verdient van allen, die zich interesseren voor de maatschappelijke toestanden in Amsterdam in genoemde jaren, de historie van den papierhandel en. het drukkersvak aldaar en elders in Nederland, de familiegeschiedenis van de geslachten Dronsberg, Neuhaus, Blikman, Sartorius en De Flines, waarvan wij talrijke leden beschreven vinden niet alleen als handelslieden, maar ook in hun huiselijken kring. Mej. van de Graft voert ons binnen in hun kantoren, in hun huiskamers, in de Amsterdamse grachtenhuizen en in hun buiten-verblijven. De genealoog. die zich dikwijls moet vergenoegen met louter plaatsnamen en data, kan uit het boekwerk der N.V. Blikman & Sartorius leren, hoe men bij diepgaande studie in openbare en familiearchieven die „dode" gegevens kan maken tot de basis van een geschiedschrijving, waarin de leden van een stamreeks als mensen van vlees en bloed ten tonele verschijnen, zonder dat men daarbij aan het fantaseren behoeft te slaan. Mej. van de Graft verstaat de kunst uit een boedelbeschrijving de inrichting van een huis te reconstrueren en op grond van een enkele begrafenisrekening ons de ter aardebestelling van een voorvader te beschrijven op een wijze, dat wij den indruk krijgen er zelf bij te zijn. Wij vernemen, hoe de oudstbekende leden der familie Dronsberg in Amsterdam in hun watervoorziening voorzagen, en waar zij zich dagelijks wasten, ja zelfs waar zij zekere „plichten" vervulden! Voor een genealoog is het een boek om van te smullen. Schrijver dezes voelt zich gedrongen de N.V. Blikman & Sartorius en Mej. van de Graft hier openlijk dank te zeggen voor het feit, dat zij hem in de gelegenheid stelden van dit prachtige gedenkschrift een exemplaar te schenken aan de bibliotheek van ons Genootschap.

MR. W. DE VRIES

VRAGEN EN ANTWOORDEN.

van Alphen. (LXVI, 322, 439; LXVII, 26). De naam van *Jacob Willem van Alphen,* door den Heer Van Roosmalen in kol. 27 van dezen jaargang genoemd, komt voor op den eersten in 1742 gelegden steen van den Domeinmolen te Terheiden, welke steen sedert een 10-tal jaren op de binnenplaats van het Bredase museum is ingemetseld. (Taxandria jrg. L, blz. 71).

Prinsenhage. F. A. BREKELMANS.

van Alphen. (LXVI, 322, 439; LXVII, 26). Ter aanvulling van het gepubliceerde in N.L. LXVI. 439 en 440, en LXVII, 26, moge het volgende dienen.

I. *Govert Meerfensz. van Alphen* en *Cafelijn van den Voorbos(ch)* waren behalve van Jacob van Alphen, ook nog ouders van:

IIb. *Jan Govertsz. van Alphen,* brouwer in „de vergulde Werelt" te Breda, † ald. 24 Sept. 1622, tr. le. *Francijntje Adriaan van Teferingendr.,* tr. 2e. Breda 20 Mei 1622 *Maria Waelen.*

Uit het eerste huwelijk:

1. *Govaerd Janszoon van Alphen.* geb. Breda 1608. secretaris en schout van 's-Gravenmoer 1634—'44, verkoopt ald. 10 Nov. 1643 zijn huis en verhuist naar Breda, schepen 1651 en secretaris 1660—'67 ald., † omstr. 1667, tr. *Catharina Paumeisdr. Beens.*
2. *Adriaan,* volgt IIIa.
3. *Jan,* volgt IIIb.

IIIa. *Adriaan Janszoon van Alphen,* geb. Breda 1609, apotheker te Bergen op Zoom, burgemr. ald. 1664—'71, verhuist omstr. 1675 naar 's-Gravenmoer, waar hij woont op het huis Ravensbosch en † 1692, tr. Bergen op Zoom Maart 1629 *Digna Bollaert,* ged. ald. 12 Sept. 1606, dr. van *Jacob Bollaerf.*

Uit dit huwelijk:

1. *Johannes,* volgt IVa.
2. *Jacob van Alphen,* geb. Bergen op Zoom 1632, † jong.
3. *Francijnfje van Alphen,* geb. Bergen op Zoom 1634. tr. *Godefridrns Hinsbeek.*
4. *François van Alphen,* geb. Bergen op Zoom 1636, † jong.
5. *Jacob van Alphen,* geb. Bergen op Zoom 1638.
6. *François van Alphen,* geb. Bergen op Zoom 1640, † jong.
7. *François van Alphen,* geb. Bergen op Zoom 1641, secretaris van Bergen op Zoom.
8. *Adriana van Alphen,* geb. Bergen op Zoom 1644.
9. *Govert,* volgt IVb.
10. *Anthony,* volgt IVc.

IVa. *Johannes van Alphen,* gcd. Bergen op Zoom 25 Juni 1630, weesmr., schepen en rentmeester te Bergen op Zoom, † ald. vóór 17 Sept. 1690, tr. Bergen op Zoom 26 Febr. 1659 *Agneta Joachimi,* dr. van *Johannes* en *Jacoba Hoornbeek.*

Uit dit huwelijk:

1. *Adriaan van Alphen,* ged. Bergen op Zoom 12 Maart 1660, luitenant in West-Indië.
2. *Jacoba van Alphen,* ged. Bergen op Zoom 4 Nov. 1661, † Dongen 3 Febr. 1743, tr. 's-Gravenmoer Oct. 1682 haar neef *Rogier van Alphen* (IVd.).
3. *Johannes van Alphen,* ged. Bergen op Zoom 22 Jan. 1664.
4. *Dina van Alphen,* ged. Bergen op Zoom 4 Nov. 1665, tr. *Johannes Knips,* lakenkoopman en rentmr. te Bergen op Zoom, later te Rotterdam.
5. *François van Alphen,* ged. Bergen op Zoom 18 Sept. 1667.
6. *Consfanfia van Alphen,* ged. Bergen op Zoom 31 Juli 1669, † Dongen 14 Juni 1739, tr. Teteringen 8 Juni 1698 *Johannes Struys.*
7. *Françoise van Alphen,* geb. 1670, tr. Breda 22 Aug. 1694 *Johannes Jacobus Hagens,* apotheker te 's-Gravenhage.

IVb. Dr. *Govert van Alphen,* geb. Bergen op Zoom 1647, med. doctor, schepen en wethouder te Breda, † vóór 1721, tr. le. Breda Nov. 1673 *Adriana Maria van Alphen,* (IIIb, 4); tr. 2e. Breda 31 Oct. 1692 *Cornelia (of Johanna) Young* (Johanna Junius), wede. van Govert van Alphen, † Breda 8, begr. ald. Grote Kerk 12 Dec. 1721.

Uit het eerste huwelijk de elf kinderen, vermeld N.L. LXVII, 26; uit het tweede huwelijk behalve de eveneens aldaar genoemde kinderen, ook nog: *Samuel van Alphen,* ged. Bergen op Zoom Juli 1699, en *Robberta van Alphen,* ged. Bergen op Zoom 13 Oct. 1702,

IVc. *Antony van Alphen,* geb. Bergen op Zoom Sept. 1650, secretaris van Fijnaart. † 1688, tr. Fijnaart 20 Nov. 1674 *Elizabeth de Haan.*

Uit dit huwelijk:

1. *Adrianus Pascal van Alphen,* ged. Fijnaart 8 Sept. 1675, uit wien waarschijnlijk nageslacht.
2. *Gabriel van Alphen.* ged. Fijnaart 25 Juli 1677.
3. *Gabriel François van Alphen,* ged. Fijnaart 22 Febr. 1679.

IIIb. *Jan Jansz. van Alphen,* geb. Breda 1615, apotheker, weesmeester, schepen en tienman te Breda, tr. le Zevenbergen (of Breda) 1 Juli 1640 *Digna Beens,* dr. van *Willem en Adriana Dingemans;* tr. 2e. Breda 24 Oct. 1648 *Maria Meyers,* geb. Breda, † Breda, begr. ald. (Grote Kerk) 23 Jan. 1697, dr. van *Rogier* en *Adriana Bielcens.*

Uit het eerste huwelijk:

1. *Francijnke van Alphen,* ged. Breda *18* Maart *1641.*
2. *Wilhelmus van Alphen,* ged. Breda 23 Nov. 1644.

Uit het tweede huwelijk:

3. *Johannes van Alphen,* ged. Breda 23 Sept. 1649, † jong.
4. *Adriana Maria van Alphen,* ged. Breda 2 Mei *1651,* † *1690,* tr. ald. Nov. 1673 haar neef *Govert van Alphen* (IVb).
5. *Johannes van Alphen,* ged. Breda 17 Aug. 1653.
6. *Johanna van Alphen,* ged. Breda 14 Nov. 1654.
7. *Rogier van Alphen,* volgt IVd.

Vd. Mr. *Rogier van Alphen,* ged. Breda 17 Sept. 1655, procureur te Breda (1682—1710), daarna secretaris der heerlijkheid Dongen, † ald. 18 Maart 1739, tr. 's-Gravcnmoer 1682 zijn nicht *Jacob.2 van Alphen* (IVa,2), ged. Bergen op Zoom 4 Ncv. 1661, † Dongen 3 Febr. i 743, dr. van *Johannes* en *Agneta Joachimi.*

Uit dit huwelijk:

1. *Adrianus Johannes van Alphen, ged.* 's-Gravenmoer 18 Juli 1683.'
2. *Joachimus van Alphen,* ged. 's-Gravenmoer 24 Dec. 1684, procureur, schepen en ontvanger van Dongen, ontvanger en schout van 's-Gravenmoer, † Dongen 2 Juli 1754, tr. *Johanna dc Moor,* † Dongen 19 Aug. 1734.
3. *Dina Maria van Alphen, ged.* Dongen 9 Juni 1686. † Breda 17 Oct. 1730, tr. Breda 26 Juni 1710 *Pieter de Swart.*
4. *Thomas Julius Pompeius Vincent Maximiliaan,* volgt Va.
5. *Constantinus van Alphen,* ged. Dongen 14 Oct. 1691.
6. *Charles Eduard van Alphen,* ged. Dongen 15 Juni 1690, ontvanger, schout en secretaris te 's-Gravenmoer, procureur, schepen en secretaris te Dongen, † ald. 18 Dec. 1779.
7. *Johannes Marcus van Alphen,* ged. Dongen 17 Jan. 1694, vaandrig.
8. *François Hendrik van Alphen. ged.* Dongen 28 Aug. 1695, kapt. Inf. regiment Dibbetz, tr. Maastricht 27 Dec. 1744 *Agnes Cafharina Laats,* dr. van Ds. *Jacobus Laars.*
9. *Jacobus Wilhelmus van Alphen. ged.* Dongen 9 Febr. 1698, poorter van Breda 1742, controleur der kroondomeinen. tr. *Geertruyd van Helmond.*
10. *Gerardus Bernardus,* volgt Vb.
11. *Cafharina Johanna van Alphen,* ged. Dongen 25 Mei 1704, tr. *Johannes Melgerts Ackema,* † Princenhage 27 Jan. 1794, wedr. van *Jannetje Boorsma.*
12. *Françoise Jacoba van Alphen,* ged. Dongen 17 Oct 1706.

Va. *Thomas Julius Pompeius Vincent Maximiliaan van Alphen,* ged. Dongen 29 Febr. 1688 (doopget. Catharina van

Lockhorst, vrouw van Thomas Claypole, rentmeester van Z.H. den Prins van Oranje), apotheker, schepen en tienman te Breda, † ald. *3* Oct. 1750, tr. Rotterdam *2* April 1713 *Geertruid Sonvyl,* waarsch. dr. van *Joan* en *Marijtje Ruygemans.*

Uit dit huwelijk:

1. *Rogier van Alphen,* geb. Rotterdam *28* Dec. 1713, kapt. Inf. regiment Raders, † vóór 4 Mei 1781.
2. *Johannes Marcus van Alphen,* ged. Dongen 19 April 1716.
3. *Cornelia Jacomina van Alphen,* ged. Breda 26 Juni 1717, † 's-Gravenmoer 18 Oct. 1771, tr. Breda Jan. 1743 *Peter Gijsbertus Loeff,* geb. Grave 19 Maart 1720, baljuw en schout van 's-Gravenmoer, schepen van Oosterhout, † 's-Gravenmoer 20 Aug. 1781, zn. van *Gerardus* en *Emerentia van Stockum;* hij hertr. 's-Gravenmoer 22 Sept. 1772 *Magdalena Sijthoff.*
4. *Jacobus Carolus van Alphen, ged.* Breda 14 Juli 1719.
5. *Jacobus François van Alphen,* ged. Breda 15 Sept. 1723. Zijn nageslacht wordt uitgezocht ter publicatie elders.

Vb. *Gerardus Bernardus van Alphen, geb.* Dongen 28 Febr. 1700, apotheker te Utrecht, † ald. 25 April 1790, tr. Utrecht 30 Juni 1733 *Catharina Maria van Groenendaal,* ged. ald. 4 Nov. 1705, † Utrecht 4 April 1766, dr. van Dr. *Coenraad* en *Rebecca van Oosterhout.*

Uit dit huwelijk:

1. *Jacoba van Alphen,* ged. Utrecht 28 Dec. 1735, † ald. 3 Maart 1803.
2. *Coenraad van Alphen,* ged. Utrecht 28 Aug. 1737, † ald. 5 Nov. 1737.
3. Mr. *Coenraad van Alphen,* ged. Utrecht 4 Maart 1739. Zijn nageslacht wordt uitgezocht ter publicatie elders.
4. *Dina Maria van Alphen, ged.* Utrecht i Febr. 1741, † ald. 11 Maart 1741.
5. Dr. *Rogier van Alphen,* ged. Utrecht 10 Feb. 1743, med. doctor, geneesheer te Utrecht, † ald. 5 Maart 1796.
6. *Jan Hendrik van Alphen,* ged. Utrecht *29* Oct. 1745, † ald. 16 Mei 1746.

De in kol. 440 onder IV, 1 genoemde *Godefridus van Alphen,* was gedoopt Bergen op Zoom 2 Oct. 1675, tr. *Johanna Catharina van den Brouck* en liet drie kinderen na: 1. *Jacobus Godefridus van Alphen,* ged. Bergen op Zoom 1 April 1700 2. *Pieter van Alphen,* ged. Bergen op Zoom 9 Maart 1701 en 3. *Anna Levina van Alphen,* ged. Bergen op Zoom 12 Nov. 1702. Van deze kinderen is mij verder niets bekend.

Godefridus van Alphen (IV, 1) had ook nog een zuster *Catrina,* ged. Bergen op Zoom 30 Juli 1682.

Voor completering van het bovenstaande, dat aanvankelijk werd ontleend aan familie-aantekeningen en slechts terloops aangevuld. houdt ondergetekende zich aanbevolen.

's-Gravenmoer. **J.** Loeff.

van Barn. Zijn er voorouders bekend van *Anna van Barn,* afkomstig uit de republiek der Ver. Nederlanden en gehuwd met Oberstlt. *Hans Kyhn,* commandant van Munkholmen, Noorwegen, die 14-12-1698 stierf. Hun oudste dochter *Anna* huwde 6 Febr. 1683 professor *Melchior Ramus en* stierf te Kopenhagen 1727.

Gegevens ontleend aan Erlandsen's Efterretninger, Trondhjems Stift en aan Norske Militaire Biografier.

Amsterdam. Mejuffrouw H. **Fontein.**

van Beden. In mijn- bezit zijn de volgende uit het jaar 1901 daterende aantekeningen van wijlen den Heer A. F. van Beurden. Voor eventuele aantekeningen en verbeteringen houd ik mij gaarne aanbevolen+

1. *Peter van Beurden,* tr. 1628 Jkvr, *Margaretha van* .....
11. *Peter van Beurden,* tr. 16 Jan. 1655 *Maria Catharina van den Bergh.*

III. *Jan Peter van Beurden,* ged. *8 Nov. 1656,* tr. *2* Oct. 1680 *Anna Willemse van Hoesel, gest. 2 Oct.* 1750.

IV. *Willem van Beurden,* ged. 12 Nov. 1681, tr. 21 Febr. 1703 *Anna de Gier, gest. 25* Mrt 1752. (Volgens N.L. LXI, 183, ondertr. Drie1 17-9-1702, tr. R.K. 18-9-1702).

Als geslachtswapen vermeldt de Heer van Beurden: in blauw 3 zilveren schuinbalken. Dit wapen zou voorkomen op een doodsbord te Wehl, terwijl 17de eeuwse schepenzegels van Beurden aanwezig zouden zijn in de archieven van 's-Hertogenbosch en Brussel.

Vlijmen. J. P. H. GOOSSENS.

Blaas. Herkomst gevraagd van *Naomi Blaas,* begr. Delft 26 Oct. 1775. Zij tr. Delft 25 Mei 1721 *Cornelis Adamsz. van Solingen,* die gedoopt werd te Delft 7 Jan. 1698.

Delft. C. D. GOUDAPPEL.

Blisteng-Zink. Gezocht het huwelijk van *Jan Lodewijk Blisteng* en *Sophia Catharina Zink* of *Zenck.* Hun zoon *Jan Salomon Blisteng* werd Herv. ged. te Kampen 23 Mrt. 1712. Zij worden als getuigen vermeld bij doop van een kleinkind te 's-Gravenhage 17 Aug, 1738 met de toevoeging „beide abzent".

Delft. C. D. GOUDAPPEL.

Bloemen. Gevraagd personalia en ouders van het echtpaar *Johannes Bloemen,* tr. 1° *Willempje Loverenberg,* wier zoon *Dirk Bloemen,* (1773—1835), huwt Ouderkerk 1805 *Maria van 't Laar.*

Hengelo (Gld.). F. VAN HOOGSTRATEN.

Hollestelle. Voor een kwartierstaat zoek ik ouders, grootouders en overgrootouders met personalia van *Maria Hollestelle,* geb. Colijnsplaat 6 Febr. 1864, dr. van *Marinus* en *Pieternella Bouterse.*

Hengelo (Gld.), F. VAN HOOGSTRATEN.

Horstenius (ter Horst). Gevraagd plaats en datum van huwelijk en de namen van de echtgenote van Ds. *Johannes Horstenius (= ter Horst),* geb. Noordwolde (Fr.), predikant te Peperga en van 17 Nov. 1685 te Noordwolde alwaar † 5 Febr. 1737. Zijn zoon Ds. *Henricus Horstenius* is geboren te Noordwolde 5 Mei 1686.

's-Gravenhage. JHR. MR. H. O. FEITH.

(van) Combrussel (Combrusel). Wie kan mij inlichtingen verstrekken betreffende dezen merkwaardigen geslachtsnaam, dien ik in de 17de eeuw enkele malen aantrof in het land van Heusden en Altena? Ook inlichtingen van elders zijn welkom.

Vlijmen. J. P. H. GOOSSENS.

Lips. (LXVI, 326). M'jn aantekeningen behelzen van dit geslacht het navolgende:

I. *Rombout Lips,* geboren in het begin der 17de eeuw, huwt N. N.

II. *Andries Romboutszn. Lips,* huwt *Anneke Adriaansdr. Canters,* beiden overleden vóór 6 October 1681 (Gem. Arch. Breda, schepenbank Ginneken No. **699,** fol. **131ro e.v.), op** welken datum hun twee kinderen de ouderlijke nalatenschap delen. **Deze** waren:

a. *Rombout,* volgt III.
b. *Adriaantje,* gehuwd met *Constantin Coremans,* zn. van *Cornelis Jansz. Coremans.*

III. *Rombout Andriesz. Lips,* † Teteringen vóór 17 December 1717 (G.A. Breda, Vestbrieven 574, fol. 148ro. e.v.), tr. 1e. *Cornelia Anssem Corstendr.; 2e. Catalijn Antonisdr. van den Goorbergh; 3e. Maria van Heyst,* leeft als weduwe 1717. Op voormelden datum heeft scheiding van de nalatenschap plaats.

Uit het 1e huwelijk:
a. *Corneiia,* gehuwd met *Adriaan Lodders.*
Uit het tweede huwelijk:
b. *Andries,* volgt onder IV.
c. *Peter,* timmerman te Breda;
d. *Anneke,* gehuwd met *Jan Claas Janszn.,* wonende te Ginneken.
Uit het derde huwelijk:
e. Guilliam, volgt IVa.
f. *Marike,* in 1717 oud 15 jaren, en
g. *Catharina.* Zij wordt 11 Juni 1744 (G.A. Breda 593, fol. 91vo.) vermeld als gehuwd met *Adriaan Jansz. Balmaeckers.*

IV. *Andries Romboutstn. Lips,* † vóór **17 Dec. 1717, huwt** *Adriaantje Laureijs Gijsbertsdr.,* die dan als weduwe leeft.

Uit dit huwelijk:
a. *Catrien,* in 1717 oud 11 jaren;
b. *Cornelia,* oud 9 jaren;
c. *Rombout,* oud 7 jaren;
d. *Lauwerijs,* oud 6 jaren;
e. *Adriaan,* oud 4 jaren.

IVa. *Guilliam Romboutszn. Lips,* in 1717 oud 20 jaren, † vóór 11 Juni 1744, huwt *Adriana Crul,* waaruit, op laatstgemelden datum allen nog minderjarig:
a. *Maria,* b. *Johanna, c. Ida* en d. *Gerard.*

Met hun tante *Catharina Balmaeckers-Lips* verkopen de voogden dezer kinderen aan Sr. Wouterus Vincken, lakencoopman te Breda, 500 roeden land te Teteringen, onder de jurisdictie van Breda, „omtrent daer de oude Capelle te staen plagh," door Maria van heyst verkregen bij deling van 17 Dec. 1717.

Deze had getesteerd voor nots. Jacobus Rijckevorsel te Breda op 2 December 1721, en een codicil was gemaakt voor nots. D. van de Laer aldaar dd. 21 Maart 1731. Met haren echtgenoot Rombout Andrieszn. Lips maakte zij een testament voor nots. Rijckevorsel op 13 October 1708.

Bij de meergemelde deling van 1717 was o.a. sprake van land, Rombout Lips aangekomen bij de sub II aangehaalde acte, voor schepenen van Ginneken dd. 6 October 1681 verleden.

Dat het te Breda en omgeving sedert eeuwen gevestigd geslacht Lips uit België atkomstig is, behoeft m.i. bewijs. Aannemelijker lijkt het mij, dat een lid van deze boerenfamilie zich in de 15de of 16de eeuw uit het Bredase land naar de Zuidelijke Nederlanden heeft verplaatst, en stamvader is geweest van Mr. *Rombout Lips,* die te Brussel overleed.

Een onderzoek in de Bredase vestbrieven zal vermoedelijk het zekerheid gevende antwoord wel verschaffen.

Utrecht. J. B. W. M. VAN ROOSMALEN.

Meinders. Gevraagd de ouders van *Wibbina Meinders,* geb. *1603,* † *1652,* echtgenote van *Johan de Drews,* geb. Groningen *1600,* burgemeester aldaar 1643— *1652* en † Groningen 6 Oct. 1652.

's-Gravenhage. JHR. MR. H. O. FEITH.

Meinsma. Voor een kwartierstaat zoek ik gegevens over ouders en grootouders van *Geertje Meinsma,* geb. Paesens (Fr.) 14 Dec. 1.844, †....., geh. met *Pieter Eents Barbas.* Zij is verm. dochter van *Jan Meinsma* en ...*Mellinga.*

Hengelo (Gld.). F. VAN HOOGSTRATEN.

Neander-Taets van Amerongen. (LXVI, 327; LXVII, 31). Volgens mij is *Anna Lucia Taets van Amerongen* een dochter uit het t w e e d e huwelijk van *Jacob Taefs van Amerongen* (tr. 18 Dec. 1661) met *Lucia Ruysch (tot den Engh),* dr. van *Frederik Ruysch* en *Maria van der Muelen,* hetgeen ook overeenkomt met haar opgegeven doopdatum (22 April 1663).

's-Gravenhage. IR. J. G. DEKNATEL.

Mansfeldt. 1. *Johan (François) Mansfeldt Hendrikszn.,* ook wel *van Mansfelt, Mansveldt,* enz., volgens ondertrouwacte geb. Maastricht, doop daar echter niet gevonden, luit.-kol. reg. Petrorius, begr. Tilburg 20 Mei 1755, tr. Vught 12 April 1722 (ondertr. den Bosch 28 Maart) *Maria Casparina van Sevenhoven,* ged. 's-Gravenhage 20 Juli 1694, overl. Eindhoven, begr. Tilburg 16 Maart 1762, dr. van *Johannes* en *Barbara Pijlle* of *Bijl.* Uit dit huw., behoudens enige jong overl. kinderen:

1. *Susanna* Cafharina *Mansfeldt, ged.* Vught *2* Mei 1723, overl. Eindhoven ten huize „'t Groot Paradijs" 12 Maart 1767, tr. Venlo *25* Nov. 1745 noble *Abraham Jean Marc Arpeau,* geb. Bursins 27 Dec. 1710, luit.-kol, reg. Zwitsers de May, overl. Eindhoven ten huize „'t Groot Paradijs" 5 Dec. 1783, zn. van noble *François Gaspard* en noble *Marie Louise de Senarclens de Chigny.*

2. Johannes Willem, volgt 11.

II. *Johanes Willem Mansfeldt,* ged. Vught 10 Febr. 1726, kapitein reg. Onderwater en onder-majoor van Breda, overl. Breda *26* Dec. 1805, tr. 1". Tilburg 27 Mei 1761 Maria *Gerbade,* geb. Vught 4 Mei 1733, overl. Tilburg 30 Dec. 1778, dr. van *Hieronymus* en *Alida de Jong,,* en 2°. Breda 25 Oct. 1779 *Alida Cafharina Mekern,* geb. Bergen op Zoom, overl. Breda 31 Juli 1814, dr. van *Adriaan Hendrik* en *Susanna Henriette de Vos* van *Steenwijk.* Uit het tweede huwelijk:

111. *Johannes Frederik Mansfeldf,* ged. Breda 20 Mei 1781, in 1798 2de luit. lste bas. art., tr. 's-Hertogenbosch 4 Juni 1806 *Eleonore Henriette Frederique Rappard,* geb. Schenkenschans, waaruit mij bekend:

1. *Alida Catharina Wilhelmina Mansfeldt,* ged. Breda 11 Jan. 1810.

2. *Arnold Emile Mansfeldt,* geb. Breda 27 Oct. 1811, luit.-gen., archivaris Kon. Huisarchief, tr. *Catharina Alberfina Moralla* van *Cattenburch,* dr. van Mr. *Hendrik Jacob* en *Wilhelmina Clara Barbier.*

3. *Lodewijk Geertrus Karel Mansfeldt,* geb. Breda 6 Oct. 1823, 2de luit. reg. Grenadiers en Jagers, 8 Jan. 1847 uit de sterkte gebracht.

Wat is het wapen van en wie kan mij omtrent deze familie nadere gegevens verschaffen?

's-Gravenhage, D. L. CH. H. F. ARPEAU.

Olshoorn. (LXVII, 31). De steller van deze vraag, wiens naam door den drukfoutenduivel werd verminkt, is Mr. H. J. Sjollema.

RED.

van Rumpt-van Roode. *Bastiaan van Rumpt,* ged. te Rumpt 5 Nov. 1719 als zoon van *Hugo Hemelrijk,* tr. vóór 1747 met *Leentje van Roode, en* vestigde zich te Ooltgensplaat. Gevraagd trouwdatum en oudere gegevens.

Dreischor. J. L. BRABER.

Sem. (LXVI, 328). Twee leden van dit geslacht waren notaris te Dongen. Alhier werd 17 Sept. 1721 *Adriaen van Sem* en 21 Febr. 1763 *Adriaen Jacob Sem* als notaris geadmitteerd.

Blijkens den „Inventaris van de oude archieven, dagteekenende vóór den franschen tijd, berustende ten Gemeentehuize van Dongen" (1904) bevinden zich in afd. G no. 148-185 van die archieven rekeningen van *Adriaen Jacob Sem,* die in 1757 substituut, in 1785 provisioneel en in **1786** definitief ontvanger der verponding en andere gemeentemiddelen te Dongen was. Hij fungeerde tot 1794 als zodanig. In 1795—'96 procedeerde hij met de gemeente over de verpachting van bepaalde belastingen (afd. F no. 32). In 1805 was hij schout-civiel van Dongen (dezelfde inv., blz. 9).

Voorts kent men te Leur bij Breda nog een notaris *Johannes van Bayen Sem,* die er 5 Febr. 1768 werd toegelaten (Verslagen omtrent 's Rijks Oude Archieven 1906, blz. 166).

Prinsenhage. F. A. BREKELMANS.

Sem. (LXVI, 328). *Gegevens Sem* komen voor in Alg. Ned. Familieblad 1890, pag. 95 en 133.

Hengelo (Gld.). F. VAN HOOGSTRATEN.

van Sevenhoven. *Johannes van Sevenhoven,* in 1702 secretaris van den Veldmaarschalk en van de Staat, in 1714 schepen en raad van 's-Hertogenbosch, in 1732 secretaris van den Koning van Zweden, tr. 1°. *Barbara Pijlle* of *Bijl* en 2°. 's-Hertogenbosch 31 October 1707 *Alida Ruysch,* dr. van *Hendrik* en *Aletta Tulleken* en wed. van *Karel Swaan* en N. N. *van Eys.* Johannes overl. in 1737, waarschijnlijk te 's-Hertogenbosch. Kinderen uit het eerste huwelijk:

1. *Jacoba,* woonde in 1770 te 's-Hertogenbosch, ongeh.

2. *Maria Casparina,* ged. 's-Gravenhage 20 Juli 1694 (doopget. Maria van Sevenhoven en Caspar Frederik Henningh), overl. Eindhoven ten huize „'t Groot Paradijs", begr. Tilburg 16 Maart 1762, tr. Vught 12 April 1722 *Johan François Mansfeldt,* geb. Maastricht (?), luitenant-kolonel regiment Pretorius, begr. Tilburg 20 Mei 1755, zn. van *Hendrik en* van .....

3. *Hendrik Carel,* overl. voor 1770, trouwt N. N., waaruit:

a. *Jan Daniel,* koopman te Amsterdam,

b. *Elisabeth Charlotte,* in 1770 wed. van *Pieter Erisman,*

c. *Johanna Barbara,* in 1770 laatst wed. van *Jan Willemse.*

4. *Gerard,* geb. Westminster (Engel.) 21 Dec. 1702, eerste klerk ter secretarie en directeur v. h. Pijpmakerspand te Gouda, overl. Gouda 25 Oct. 1768, tr. Loenen in Aug. 1729 *Maria Elisabeth de Laaf,* ged. Schoonhoven 8 Sept. 1697, begr. Gouda 1 Aug. 1767, dr. van *Pieter en Maria de Gueroux de Laterriere.*

In de inventaris van de nalatenschap van *Gerard van Sevenhoven* komt, behoudens de portretten van. *Johannes van Sevenhoven* en *Maria Bijl*, voor een portret van Mevr. *Pettekom*. Waarschijnlijk wordt hiermede bedoeld *Petronella van Sevenhoven*, vrouw van *Simon de Petkum*, vice-president, raad-ordinaris en rekenmeester van den raad van Koning-Stadhouder Willem III in 1686, president van dien raad in 1687, overleden in Aug. 1689.

Wie kan mij omtrent deze familie nadere gegevens verschaffen?

's-Gravenhage. D. L. **CH.** H. F. ARPEAU.

Soutendam. Te Wolphaartsdijk trouwde in 1683 *Cornelis Wale* met *Jannetje Vincentsdr. Soutendam*, j.d. van 's Heer Hendrikskinderen. Haar vader heette mogelijk *Vincent Pietersz.* Wie waren haar ouders en grootouders?

Dreischor. J. L. **BRABER.**

Steenwijk-Meurs-Heijnen. (LXV, 239, 336, 368). Naar aanleiding van het antwoord van Prof. Coolhaas (LXV, 336 en LXV, 368) op de vraag van den heer Cambier v. Nooten (LXV, 239) het navolgende:

Willem Meurs, drossaart en dijkgraaf van Kessel en Heusden, 6 Aug. 1679 ingeschreven als lidmaat der Herv. Gem. te Heusden, Oct. 1694 majoor in het Reg. v. d. Kolonel der Mariniers St. Amant, en zijne echtgenote *Cornelia van Cuylenburch*, in Dec. 1679 ingeschreven als lidmate der Herv. Gem. te Heusden, komende van Kerpel, waren de grootouders van *Willem Jacob Meurs*. Zijne ouders waren *Cornelis Meurs*, ged. Heusden 7 Febr. 1683, majoor commdt. van Coevorden 1725, aldaar † 3 Dec. 1732, begraven Tricht op het koor der kerk, en (geh. Cuylenburg 16 Juni 1714) *Ida Heijnen*, geb. Padang 1692, † Crayenstein 18 Sept. 1755(?), begraven bij haar man, dr. van *Johannes Heynen*, geh. met *Wilhelmina van Nes*, geb. Bantam 17 Sept. 1670, bedoeld in mijn vraag in LXV, 335, waarin zij door een schrijffout Elisabeth genoemd wordt.

Over dezen *Johannes Heijnen* schrijft Prof. Coolhaas mij: Hij is 17 Jan. 1692 reeds man van *Wilhelmina van Nes*, was toen boekhouder, wordt 6 April 1703 als onderkoopman en tweede administrateur op Padang „herwaarts" geroepen, wordt 1 Aug. 1704 visitateur der soldijen. Lijn testament in Test. reg. 1703/05, p. 977 (Padang 5' Nov. 1700).

Hij was een zoon van ds. *Bartholomeus Heijnen*, geb. Paraïbo (Brasilië) i 644; deze gaat 8 Aug. 1664 als predikant naar Ceylon, predt. te Gale en Jaffapatnam, 15 Dec. 1676 „naar Amboina te zenden". Als zijn testament 1675/76, fol. 201, wordt opgenomen (test. Jan. 1669) is zijn (overleden?) vrouw *Maria Hiddingh*, van IJsselmuiden. 11 Jan. 1684 wordt in de Holl. kerk gedoopt *Alexander*, zn. van hem en van *Maria Heijnen* (getuige o.a. de latere G.G. Johannes Camphuys). *In* zijn testament Amsterdam 4 Dec. 1680 (notaris Jacobus Hellerus) opgenomen in test. reg. 1684/86, fol. 280, met de aanvulling daarop Bat. 12 Febr. 1686, ged. 15 Mei 1686, worden de voorzoons *Johannes* en *Stephanus Heijnen* genoemd. (Zij woonden toen 4 Dec. 1680 Rozegracht.)

De vader van eerstgenoemden *Willem Meurs* was *Jacob Meurs*, 12 Nov. 1674 kapitein van een compagnie van den kolonel de la Villaumaire.

Jan Steenwijk, onderkoopman en fiscaal van Bantam, de eerste echtgenoot van *Alida Johanna Stuart*, is gedoopt te Dordrecht 30 Dec. 1695 als zoon van *Johannes Steenwijck*, ged. Leiden (Hoogl. Kerk) 2 Mei 1666, ondertr. Dordrecht

25 Juli 1688 met *Catharijn Smits*, j.d., wonende te Dordrecht in de Wijnstraat, ged. Dordrecht 12 Mei 1663, dr. van *Matthijs Smits* en *Maritien Adriaens*.

Deze *Johannes Steenwijk* had tot vader *Adriaen (van) Steenwijck*, wonende „aent Pleyn van 's Gravensteyn" te Leiden, die, als wedt van Anthonia van IJbergen, in 2de echt gehuwd was te Koudekerk 15 Mei 1661 (ondertrouwd Leiden 8 April 1661) met *Geertje* (= *Geertruyt*) *Cornelisdr. van Groenendijk*, j.d. van Coudekerck. (In de trouwacte staat *Christje Cornelisdr. van Groenendijck.)* Haar doopacte zocht ik daar tevergeefs. Uit dit huwelijk *van Steenwijck-van Groenendijck* sproten voorts: — aldus berichtte mij de Leidse archivaris, Mr. R. van Royen — *Jacobus*, ged. *23* Febr. 1662; *Elisabeth*, ged. 21 Oct. 1663; *Agatha*, ged. *9* Jan. 1669; *Cornelis*, ged. 7 Juni 1671, en *Cornelis*, ged. 7 Mei 1673, allen te Leiden.

's-Gravenhage. **JHR. MR. H. 0.** FEITH.

van **Veersen.** Voor een kwartierstaat zoek ik ouders en grootouders met personalia van *Cornelis Jan van Veersen*, geb. Utrecht 1796, † id. 1868, lid Prov. Staten v. Utrecht, zn. van *Pieter van Veersen* en van *Anna Elisabeth van Stuyvenbergh*. Hij huwt 1823 C. *E. W. van der Muelen.*

Hengelo (Gld.). F. **VAN HOOGSTRATEN.**

Verburgh-Potael. Voorouders en wapens gevraagd van *Anthony Arentsz. Verburgh* en *Adriaantje Potael* (dr. van *Leendert Willemsz.)*. *Zij* trouwden te Brielle (voor schout en schepenen) 5 Febr. 1641.

Dreischor. J. L. BRABER.

Verlaen. Gevraagd: Genealogie en wapen van het Hoornse regeringsgeslacht *Verlaen.*

Tanger. A. MERENS.

van **Weelderen.** Gegevens gezocht van deze familie, achttiende eeuw: in het bijzonder betreffende *Jacob van Weelderen* te Harlingen ± 1786 en *Hendrik van Weelderen* te Bolsward ± 1766.

's-Gravenhage. **MR. DR. J. C.** MARIS **VAN SANDELINGENAMBACHT.**

van **Zelm-Janssen.** (LXVI, 232; LXVII, 32). Met dank aan inzender voor zijn gegevens, mogen mij enige correcties geloorloofd zijn. *Daniel Tindal is* nimmer baron geweest (zie Ned. Adelsboek 1918, i.v. Tindal). Zijn schoonmoeder *Anthonetta Janssen*, wede van *Bernardus van Zelm, is* begr. Doesburg 28 December 1758; *Maria Renssen* aldaar 27 Maart 1762: „de juffr. de weduwe Jansen" (= Maria Agnies Wiemelinck?) aldaar 27 April 1756 (in Maart vond ik te Doesburg geen begraven van iemand, die met M. A. Wiemelinck kan worden geïdentificeerd). De gegevens vond ik bij contrôle van inzenders gewaardeerde mededelingen.

Velp (G.). **MR. W. DE VRIES.**

INHOUD VAN DIT NUMMER.

Bestuursberichten. — Aanwinstenlijst der Bibliotheek. — De laatste rustplaats van Cornelis van Aerssen van Sommelsdijck, gouverneur van Suriname, door Fred. Oudschans Dentz. — Het geslacht Soudaan, door W. H. Koomans. — Borgerink, door Mr. H. Kronenberg en Jhr. H. H. Röell. — Boekbespreking. — Vragen en antwoorden.

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD VAN HET

Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde,

Dit blad verschijnt aan het begin van iedere maand en wordt aan alle leden van het Genootschap toegezonden.
Bijdragen en correspondentie, bestemd voor het Maandblad, zomede opgaven van adresverandering gelieve men te richten tot den Hoofdredacteur MR. W. W. VAN VALKENBURG, Jonkerlaan *26, Wassenaar.*

correspondentie, bestemd voor het Bestuur, gelieve men te richten tot den Secretaris IR. C. M. R. DAVIDSON, Prins *Mauritslaan* 64, *'s-Gravenhage.*
Alle overige correspondentie (niet bestemd voor Bestuur of Redactie) te richten aan het Bureau van het Genootschap, *Bleijenburg 5, 's-Gravenhage.*

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op, dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of den inhoud der ondertekende stukken.

No. 4 LXVIIe Jaargang April 1950

BESTUURSBERICHTEN.

Tot lid zijn benoemd:

FRED. OUDSCHANS DENTZ .... ***Cfaremonf, Kaapstad.***
„Pinehurst" hoek St. Michaels- en St. Thomasweg.

P. VAN ECK ..... ***Aerdenhout.***
Merellaan **34.**

M. J. MERENS ..... ***'s-Gravenhage.***
Zuidwerfplein **4.**

J. SIBINGA MULDER ..... *Amsterdam-Z.*
Velasquezstraat **4.**

Mevrouw CL. SIMON THOMAS-DE VRIES VAN CRONESTEYN ... **Nunspeet.**
Huize „de Vennen".

DR. J. C. M. VERSCHURE ..... *Utrecht.*
Emmalaan **41.**

Tot corresponderend lid is benoemd:

PROF. DR. ARMANDO DE MATTOS S. *Joao da Fot do Douro* ***(PORTO), Portugal.***
Rua do Paraiso 3.

Adreswijzigingen:

DR. W. B. DOORENBOS ..... ***'s-Gravenhage.***
Nassau-Dillenburgstraat 17.

W. A. GODSCHALX ..... *Empel (N.Br.)*
C. 63.

M. C. VAN HOUTEN ..... ***'s-Gravenhage.***
Benoordenhoutseweg 22.

JHR. F. G. L. O. VAN KRETSCHMAR ... ***Wassenaar.***
Dennenlaan **10.**

MR. P. S. VAN DER LELY ..... ***Amsterdam.***
Singel 20.

H. LOURENS ..... *Enschedé.*
Hengelosestraat 171.

MR. G. W. MOSSEL ..... ***Utrecht.***
***Paulus** Potterstraat 2.*

MR. G. F. LUNSINGH TONCKENS .... *Renesse (Z.).*

MR. O. A. C. VERPAALEN ..... *Breda.*
Anna Paulownalaan 24

Mevrouw A. M. D. VAN LINDEN TOL-SIEGER ***Amsterdam-C.***
Carlton Hôtel.

C. J. W. VAN WANING ..... ***Bifthoven.***
Ruysdaelplein **10.**

Met het „Arkiv för Svensk Släkforskning" te Malmö is overeengekomen, dat vragen van leden van die Vereniging in het Maandblad kunnen geplaatst worden.

Omgekeerd is men bereid, vragen van de leden van ons Genootschap, betreffende Zweedse en Deense geslachten, te behandelen.

In 1947 is te Luxemburg opgericht de Société Héraldique Luxembourgeoise", welke vereniging de studie van de heraldiek alsook van de genealogie in internationaal verband beoogt.

De gedelegeerde voor internationale betrekkingen is de heer 0. W. D. Wappler, Koninginneweg 203, Amsterdam-Z., die gaarne bereid is nadere inlichtingen te verstrekken.

De jaarboeken 1947 en 1948 van deze vereniging bevinden zich in de bibliotheek van het Genootschap.

Bijdrage tot de genealogie Schrassert,

door JHR. H. H. RÖELL.

W a p e n: in zilver twee zwarte takkebossen (hermelijnstaarten, ook wel ,,seinlichten'' genoemd) naast elkander, bevestigd op naar boven gekeerde zwarte handvatsels in kruisvorm, en een groen schildhoofd, beladen met drie gouden sterren. Helmteeken: een gouden ster tusschen een vlucht, rechts groen en links goud.

Zie over dit wapen: De Ned. Leeuw 1940, kol. 203.

De bouwstoffen voor deze bijdrage zijn in de eerste plaats ontleend aan eene M.S.-genealogie, voor dit doel vele jaren geleden afgestaan door Mr. B. F. baron van Verschuer te Leur, en in de tweede plaats aan het M.S. No. 13370 der Haarlemsche Stadsbibliotheek. Laatstgenoemd handschrift werd gebruikt door wijlen ons medelid Mr. A. S. Miedema, toen hij in 1909 in deze kolommen een Bijdrage tot de genealogie van Hoeckelom plaatste. Uit den aard zijner studie vermeldde hij de familie-aanteekeningen Schrassert slechts terloops, waarom wij die aan het slot der genealogie laten volgen.

Mr. W. de Vries te Velp behandelde de oudere generaties van dit geslacht uitvoerig in den Ned. Leeuw van 1940. Bij de behandeling van ***Offo Schrasserf*** *Jansz,* gehuwd met *Elberta* ***van Sfeenler*** (N.L. 1940, kol. 209), spreekt hij de hoop uit, dat diens kinderen en hun afstammelingen door mij zouden worden behandeld, en dat is dan ook de voornaamste aanleiding tot deze publicatie.

1. (IV). ***Johan Schrasserf,*** huwde ***Geerfruyd van Nijmegen,*** ook wel genoemd ***van Borsarf*** of ***Borsselaer*** *gen.d* ***van Nijmegen.***

Uit dit huwelijk 6 kinderen, W.O.:

11. ***Offo Schrasserf,*** geb. 1555, geërfde in Veluwe, kerkmeester te Nijkerk (1590), secretaris van Harderwijk (1592), holtrichter van het Meervelderbosch (1618), beleend met ,,'t Flier", eigenaar van den Braemscamp aan de meer, een heerengoed te Uddel, van grond onder Slichtenhorst, in de Duyst en op Holck, overl. te Harderwijk 19 Mei 1627, huwde 1582 ***Elberfa van Sfeenler,*** eigenaresse van vier morgen land in de Groote Maet van Egmonds camp onder Nijkerk, overl. vóór 11 Jan. 1637, dr. van ***Reynier van Sfeenler*** en ***Agnes (Nyse) van Wenckum.***

Op de laatste folio van het Recognitieboek Harderwijk 1618-27 (fol. 465) wordt vermeldt: „opten 19 May 1627 is *Oth Schrassert den Olden* welcke dit boeck tot hier toe beschreven heeft, overleden nae dat hij vyer en dartich jaeren Secretaris geweest hadde".

Haar erfhuis 11 Jan. 1637 (Rec. Harderwijk 1632–42, fol. 107vo).

Magescheid van 21 Juni 1638 (in het bezit van C. L. G. Schrassert Bert, gep. majoor der artillerie, te 's-Gravenhage).

Uit dit huwelijk 12 kinderen:

1. ***Jan,*** geb. te Harderwijk 22 April, overl. aldaar 1 Mei 1583.
2. ***Reyner,*** volgt IIIA.
3. ***Agnes,*** geb. te Amersfoort 31 Aug. 1585, overl. aldaar 1586.
4. ***Jan,*** volgt IIIB.
5. ***Jacob,*** volgt IIIC.
6. ***Jan van Wenckum,*** geb. te Harderwijk 26 Aug. 1592, overl. aldaar 4 April 1594.
7. ***Agnes,*** geb. te Harderwijk 20 Oct. 1594, overl. tusschen 21 Juni 1638 en 9 Nov. 1655, huwde (ond. te Harderwijk 11, te Amersfoort 18 Sept. 1636, naar Amersfoort geatt.) ***Wynand van Ommeren,*** burgemeester te Amersfoort, overl. vóór zijn vrouw, zn. van ***Ernsf van Ommeren*** en ***Aleida van Laurenburch.***

Haar zuster *Margaretha Schrassert,* ***med. van*** *Dideric Schrassert van Toorenenburch* doet 9 Nov. ***1655*** afstand van de erfenis van haar zuster w. *Agnes* ***Schrassert,*** in leven huisvrouw van w. *Wynand van Ommeren,* burgemeester te Amersfoort. (Rec. Harderwijk 1650-56, fol. 150).

8. ***Margarefha,*** geb. te Harderwijk 15 Dec. 1597, overl. aldaar 12 Mrt. 1660, huwde 1°. te Harderwijk 4 Juni 1628 (ond. 11 Mei) *Elias* ***Trip,*** ged. te Dordrecht in de Westerkerk 20 Febr. 1604, begr. te Harderwijk ***17*** Mrt. 1631, zn. van ***Elias Trip*** en ***Marie de Geer;*** zij huwde 2°. te Zeist 31 Jan. 1636 (ond. te Harderwijk 3 Jan.) ***Dideric Schrasserf van Toorenenburch,*** geb. te Utrecht, ingeschr. als student te Harderwijk 29 Oct. 1627, overl. vóór 9 Nov. 1655.

Elias Trip vermaakt bij test. van 17 Aug. 1630 *f* 500.— aan de huisarmen van Harderwijk, door diakenen 20 Jan. 1634 ontvangen (Rec. Harderwijk 1632-1642, fol. 57) en aan de kerk eveneens *f* 500.—, door kerkmeesteren ontvangen 10 Aug. 1638 (Rec. Harderwijk 1632-42, fol. 293).

Haar disp. 30 Juli 1652 (Hattem, Testamenten 1617—1662).

9. ***Henrick,*** geb. te Harderwijk 14 Febr. 1600, ingeschr. als student te Leiden 7 Sept. 1619, lid van het St. Jorisgilde te Harderwijk 1627, adv.-fiscaal van Gelderland en de frontieren op den Rijn en de Maas te Arnhem 1633, resident bij de Neder-Saksische Kreitz te Hamburg, ridder in de orde van St. Michiel ***13*** Febr. 1640 ,,pour ses mérites et extraction noble", richter van Nijbroek en burgemeester te Hattem, gecomm. ter Staten-Generaal, overl. ná 4 Aug. 1648, huwde (ond. te 's-Gravenhage 25 Mrt., huw.v.w. 26 Febr. 1635) ***Cafalina Maes,*** overl. te 's-Gravenhage, begr. aldaar 13 Oct. 1676 in de Gr. kerk, wed. van ***Jacob Goverfsz. van Duynen.***

Uit dit huwelijk geen kinderen.

Hij revoceert 4 Mrt. 1643 en 4 Aug. 1648 al zijn vorige disposities, ook die ten behoeve van zijn huisvrouw *Catalina Maes,* begeerende, dat zijn goederen en nalatenschap erven en succedeeren zullen aan zijn naaste bloedverwanten (Rec. Harderwijk 1640—'50, fol. 43 en 161vo).

10. *Otto,* volgt IIID.
11. *Jan* ***van Wenckum,*** geb. te Harderwijk 12 Dec. 1604, lid van het St. Jorisgilde te Harderwijk 1627, kapitein, overl. vóór 21 Juni 1638, ongehuwd.

Hij testeert te Dordrecht 3 Aug. 1631 voor notaris David Eelbo (Proth. 1630—'33).

12. Een doode dochter te Harderwijk 3 Nov. 1608.

A.

III. Dr. ***Reyner Schrasserf,*** geb. te Amersfoort 23 Mei 1584, ingeschr. als student te Leiden 19 Sept. 1601, subst. momber van Gelderland 3 Mei 1610, lid van het genootschap St. Lucas te Arnhem 1610, en burgemeester te Doesburg, overl. aldaar 24 Dec. 1622, huwde te Arnhem 3 Febr. 1613 (ond. aldaar en te Harderwijk 10 Jan., huw.v.w. 6 Jan.) ***Mechfeld Schaeff,*** geb. Vrijdag vóór Middenvasten 1592, overl. tusschen Jan. 1623 en 22 Aug. 1647, dr. van ***Hans Schaeff,*** gouverneur van Rijnberck,

en *Clementia Bentinck.*
Uit dit huweliik 6 kinderen:

1. *Clementia,'* geb. te Arnhem 1 Jan. 16144, begr. te Hattem 7 Sept. 1695, huwde (ond. te Harderwijk 1 Dec. 1644 naar Ermelo geatt.) *Gerhard van Hoeclum,* heer van den Muggenberg, overpander van Veluwe en burgemeester te Hattem, begr. aldaar 14 Juni 1661, zn. van *Derk van Hoeclum* en *Jacoba van Huedt.*

   Haar disp. ten behoeve harer dochter *Mechteld van Hoeclum 27* Aug. 1695. (Hattem, Testamenten 1662—1721, fol. 52).

2. *Agnes,* geb. 27, ged. te Arnhem 31 Aug. 1615, overl. na 9 Mrt. 1677, huwde (ond. te Amersfoort 17, te Harderwijk 18 Nov. 1649, naar Hoevelaken geatt.) *Jelis de Ridder van Lunenburg,* heer van den Muyzenberg, overl. vóór zijn vrouw.
3. *Geertruid,* geb. 18 Febr., ged. te Arnhem 6 Mrt. 1617, overl. na 21 Juni 1638, huwde te Leusden 3 Mrt. 1644 (ond. te Amersfoort Febr.) *Cornelis van Hattum van Rynesteyn,* bij zijn huwelijk luit. onder kapitein van Baer van Slangenburg, kapitein-luit.; zij huwde 2°. (ond. te Harderwijk 7, naar Ermelo geatt. 20 Sept. 1655) *Johan Opgelder,* geb. te Hattem, bij zijn huwelijk luit.
4. *Johan,* volgt IV.
5. *Armgard,* geb. 25, ged. te Doesburg Aug. 1620, overl. te Harderwijk tusschen 11 Febr. en 25 Mrt. 1709, huwde te Nunspeet 20 Mei 1665 (ond. te Harderwijk 30 April) *Cornelis van Cooth,* overl. tusschen 22 Juni 1688 en 17 Juli 1690, mogelijk zn. van *Everhard van Cooth* en *Beatrix Benger.*

   Zij tucht. elkaar 3 Juli 1668 (Ree. Harderwijk 1666—1694, fol. 23vo).

   Haar disp. van 17 Juni 1690 (Rec. Harderwijk 1666—'94, fol. 191) met al haar vroegere beschikkingen gerevoceerd 26 Sept. 1701 (Rec. Harderwijk 1694—1710, fol. 171), waarna op 19 Nov. 1701 een besl. disp. gepasseerd (Rec. Harderwijk 1694-1710, fol. 172vo); een laatste disp. van 11 Febr. 1709 (Rec. Harderwijk 1694—1710, fol. 292); haar erfhuis 25 Mrt. 1709 (Rec. Harderwijk 1694—1710, fol. 295).

6. *Reyner,* ged. te Doesburg Jan. 1623, na doode van zijn vader.

IV. *Johan Schrassert,* geb. 11, ged. te Arnhem 11 Febr. 1618, ingeschr. als student te Leiden 12 Oct. 1638, lid van het St. Jorisgilde te Harderwijk 1644, richter van Nijbroek, burgemeester te Harderwijk, rentmeester der Geldersche Hoogeschool 1650—'68, rentmeester der Convents- en vicariegoederen te Nijkerk, meermalen gecomm. ter Staten-Generaal en in den Raad van State, overl. 9 Febr. 1668, huwde te Harderwijk 2 Febr. 1645 (ond. 19 Jan.) *Geertruida Witten,* geb. 8, ged. te Harderwijk 10 Sept. 1620, overl. 1 Dec. 1683, dr. van *Henrick Witten* en *Johanna van Hoeclum.*
Uit dit huweliik 9 kinderen:

1. *Johanna,* geb. 7, ged. te Harderwijk 9 Nov. 1645, overl. na 28 Juli 1670, had een natuurlijke dochter bij *een* Fransch officier, gen". *de Breteuil.*
2. *Mechteld,* geb. 22, ged. te Harderwijk 25 Aug. 1647, overl. vóór 17 Juli 1709, huwde te Nunspeet 10 Nov. 1667 (ond. te Harderwijk 27 Oct.) Ds. *Petrus Plancius,* geb. 27, ged. te Gouda 29 Nov. 1626, ingeschr. als student te Leiden 30 April 1640, predikant te Leiderdorp 1648, te Harderwijk 1659, overl. aldaar 29 Dec. 1678, wedr. van *Johanna Bavelaar,* zn. van Ds. *Isaäc Plancius* en *Hester Lincklaen.*

   Haar erfhuis 17 Juli 1709 (Rec. Harderwijk 1694--1710, fol. 307).

3. *Elberta Johanna,* geb. 7, ged. te Harderwijk 8 Aug. 1649, begr. te Hattem 10 Mei 1728, huwde 1 ° (ond. te Harderwijk 10 Mrt., huw.v.w. 7 Mrt. 1678) *Derk Willem van Heerde,* geb. te Hattem, ingeschr. als student te Harderwijk 27 April 1667, ontvanger en burgemeester te Hattem, begr. aldaar 28 Febr. 1682, zn. van *Gerrit van Heerde* en *Helena Elisabeth Richolts.* Zij huwde 2° te Nunspeet 6 Mrt. 1687 (ond. te Harderwijk 20 Febr.) *Gijsbert Greve,* ged. te Hattem 24 April 1659, ritmeester in het reg. von Schack, majoor te Hattem, overl. aan een wond ontvangen in den slag bij Malplaquet 17 Sept. 1709, zn. van *Melchior Greve* en *Engeltje Daendels.*

   De & Willems van Heerde en *Elberta Johanna Schrassert* tuchtigen elkaar 23 Dec. 1679 (Hattem, Testamenten 1662-1721, fol. 32vo).

   Disp. ten behoeve van zijn schoonzuster *Geertruid Schrassert* 28 Dec. 1681 en zijn zwager *Otto Schrassert* 17 Febr. 1682 (Hattem, Testamenten 1662-1721, fol. 35 en 35vo). *Gijsbert Greve en Elberta Johanna Schrassert* tucht. elkaar 28 Sept. 1688 (idem, fol. 44vo).

4. *Geertruid,* geb. 4, ged. te Harderwijk 7 Mei 1651, overl. 28 Jan., begr. te Haarlem 5 Febr. 1729 in de Gr. kerk, huwde (ond. te Harderwijk 18 Mrt. 1683, naar Ermelo geatt.) *Johan Gerrit Greuter,* geb. 21, ged. te Harderwijk 23 Oct. 1646, ingeschr. als student te Harderwijk 18 Juli 1664, *overl.* 27 Mrt., begr. te Harderwijk 5 April 1708, zn. van *Johan Greuter* en *Eesche van Arler.*
5. *Reinera,* geb. 7, ged. te Harderwijk 11 Mei 1653, overl. 18 April 1713, huwde 1° te Enkhuizen 31 Mrt. 1674 (ond. te Harderwijk 11 Jan.) Dr. *Johan de Beyer,* geb. 8, ged. te Amsterdam in de Noorderkerk 10 April 1650, ingeschr. als student te Harderwijk 22 April 1667 en 29 Mei 1672, burgemeester te Harderwijk, overl. 27 Juni, begr. te Harderwijk 7 Juli 1682, zn. van *Jacob de Beyer* en *Johanna Hochedé dit de la Vigne;* zij huwde 2° te Nunspeet 6 Jan. 1684 (ond. te Harderwijk 23 Dec. 1683) *Derk Avercamp,* bij zijn huwelijk luit. in het reg. van Wijnbergen, burgemeester te Hattem, overpander van Veluwe en commissaris van de monstering, overl. na 28 Mei 1727, zn. van *Barthold Avercamp* en *Geritjen Greve.*

   Disp. van Dr. *Johan de Beyer* 24 Juni 1679 en 19 Juni 1682 (Rec. Harderwijk 1666—'94 fol. 95 en 115vo). *Derk Avercamp* en *Reinera Schrassert* tucht. elkaar 27 Mrt. 1684 (Rec. Harderwijk 1666—'94, los blad) en 26 Mrt. 1713, geregistreerd 26 Febr. 1724 (Rec. Harderwijk 1711—'33, fol. 194).

6. *Reyner,* geb. 28, ged. te Harderwijk 29 Febr. 1656, luit. onder kapitein Willem Meurs in het reg. van Hoorn, gesneuveld 19 Juli 1676 voor Maastricht, ongehuwd.
7. *Henrick,* volgt V.
8. Een dochter, 8 weken oud overleden.
9. *Otto,* geb. te Harderwijk Sept. 1662, majoor, huwde te Antwerpen 20 Dec. 1693 (huw.v.w. Liefkenshoek 20 Sept.) *Maria Isabella van Bemmel,* wonen 11 Juli 1720 te 's-Hertogenbosch.

Uit dit huwelijk 6 kinderen:

a. *Johan Alexander,* ged. te Arnhem 7 Juni 1699.

b. *Geerfruid,* huwde (ond. te Grave 18, te Nijmegen 20 Juni 1723) *Offo van Laack,* luit. in het reg. N. S. van Haersolte 13 Oct. 1729, zn. van *Willem van Laack* en *Geerfruid Rauwers.*

c. *Dirk Frederik Jan,* geb. te Tongeren. ged. te Maastricht 17 Dec. 1702.

d. *Hendrik,* geb. 19, ged. te Grave 22 April 1705, luit. in het reg. van Randwijck 23 Oct. 1727, huwde 1 ° (ond. te Grave 23, te Nijmegen 25 April 1728) *Geertruid Cafharina de la Genesfe;* zijn tweede vrouw zou *Bucquois* hebben geheeten.

Uit het eerste huwelijk 2 kinderen:

aa. *Otto,* kanunnik te Namen.

bb. *Anna Maria.*

Uit het tweede huwelijk 2 kinderen:

cc. *Henrieffe.*

dd. *Charloffe.*

e. *Reinera,* begr. te Grave 2 Aug. 1760, ongehuwd.

f. *Clara,* begr. te Grave 9 Oct. 1780, ongehuwd.

V. Dr. *Henrick Schrassert,* geb. 14, ged. te Harderwijk 15 Aug. 1658, ingeschr. als student te Harderwijk 3 Nov. 1676, advocaat voor den Hove van Gelderland, secr. van Harderwijk 1693, overl. te Harderwijk 19/20 Juli 1703, huwde te Nunspeet 28 Sept. 1684 (ond. te Harderwijk 14 Sept.) *Johanna Charloffa Schrasserf,* wed. van Dr. *Daniel van Heerde,* overl. te Harderwijk 19/20 Juli 1703, dr. van *Nicolaas Schrasserf* en *Charloffa Marfini* (B IV).

Hun beider erfhuis 8 Sept. 1703 (Rec. Harderwijk 1694—1710, fol. 203).

Uit dit huwelijk 8 kinderen:

1. *Charloffa,* geb. 24, ged. te Arnhem 27 Mei 1685, begr. te Harderwijk 2 Mrt. 1733, huwde te Harderwijk 27 April 1707 (ond. 10 April, huw.v.w. 9 April) *Willem Ravensberg,* ged. te Harderwijk 11 Jan. 1683, ontvanger der convoyen en licenten 1716, daarna schout te Harderwijk, overl. 20, begr. te Hattem 27 Febr. 1770, zn. van Ds. *Cornelis Ravensberg en Lucia van Teffelen.* Hij hertr. met *Wilhelmina Leemhorsf* en vestigt zich te Epe.

Willem Ravensberg en *Charlotta Schrassert* passeeren hun besl. disp. 13 Juli 1718, die 27 Sept. 1735 geopend wordt (Rec. Harderwijk 1733—'54, fol. 41vo).

2. Mr. *Johan,* geb. 14, ged. te Arnhem 15 Juli 1687, ingeschr. als student te Harderwijk 7 Sept. 1702, 15 Sept. 1703 en 1 Aug. 1706, advocaat voor den Hove van Gelderland 1706, secr. van Harderwijk 25 Jan. 1709, extra-ord. raad, schout, beroemd rechtsgeleerde, overl. 1, begr. te Harderwijk 9 Febr. 1756, huwde (ond. te Harderwijk 9 Aug. 1716, naar Hierden geatt.) *Fransina Aleida Focanus,* ged. te Harderwijk 12 Mrt. 1690, overl. 6, begr. te Harderwijk 14 Dec. 1740, dr. van *Rutger Focanus en Anfoneffa Schrasserf.* (B. 111, 4a).

Mr. *Johan Schrassert* passeert zijn besl. disp. 16 April 1754, die met een codicil van 24 Sept. 1754 geopend wordt 3 Febr. 1756 (Rec. Harderwijk 1754—'65, fol. 33vo); zijn erfhuis 10 Febr. 1756 (Rec. Harderwijk 1754—65, fol. 43).

Zijn levensbeschrijving o.a. Gelre X, blz. 373.

Uit dit huwelijk geen kinderen.

3. *Geerfruid,* geb. 15, ged. te Arnhem 15 Aug. 1689, overl. te Elburg vóór 7 Nov. 1764, huwde 1 ° (ond. te Grave 23 Dec. 1713, naar Beers geatt. 14 Jan. 1714) *Norman Macleod Donaldsz.,* bij zijn huwelijk luit. in het reg. Douglas, overl. te Londen 6 Sept. 1729. Zij huwde 2" (ond. te Arnhem en te Barneveld 31 Oct., naar elders geatt. 16 Nov., huw.v.w. 1 Nov. 1732) Dr. *Andreas Pelgrom Ardesch,* ged. te Nijkerk 9 Sept. 1700, ingeschr. als student te Harderwijk 11 Sept. 1716 en 24 Aug. 1726, advocaat voor den Hove van Gelderland, begr. te Arnhem 4 Juli 1733, zn. van *Andreas Ardesch* en *Geerfruid Wacker.*

4. *Nicolaas,* volgt VI.

5. *Cafharina Sophia,* geb. 29 Aug., ged. te Harderwijk 1 Sept. 1695, overl. na 1 Febr. 1756, huwde te Harderwijk 17 Nov. 1718 (ond. 30 Oct.) *Gerrit Koen,* luit.-ingenieur.

6. *Reinier Otto,* volgt VIbis.

7. *Hendrik Charles.* geb. 21, ged. te Harderwijk 22 Mrt., overl. 24 Mrt. 1700.

8. *Henrieffa Johanna,* ged. te Harderwijk 11 Mrt. 1701, begr. te Harderwijk 23 Oct. 1770, huwde te Hierden 26 Aug. 1723 (ond. te Harderwijk 8 Aug., huw.v.w. 6 Aug.) *Engelberf George Ardesch,* ged. te Nijkerk 1 Mrt. 1696, ingeschr. als student te Harderwijk 28 Juni 1713, schout te Barneveld 1722, secretaris 1731, overl. aldaar vóór 12 Dec. 1739, zn. van *Andreas Ardesch* en *Geertruid Wacker.*

Uittreksel uit hun huw. v.w. d.d. Harderwijk 6 Aug. 1723, geregistreerd 11 Jan. 1741 (Proth. Barneveld 1733—'62, fol. 66vo); haar erfhuis 26 Nov. 1770 (Rec. Harderwijk 1765—'76, fol. 178).

VI. *Nicolaas Schrasserf,* geb. 31 Dec. 1691, ged. te Arnhem 1 Jan. 1692, kapitein in het reg. des Villates 1 April '1727, luit. kolonel in het reg. van Brake11 19 Oct. 1745, overl. 2, begr. te Harderwijk 13 Mei 1761, huwde te Hierden 23 Nov. 1716 (ond. te Harderwijk 8 Nov.) *Johanna Jacoba Focanus,* geb. 16, ged. te Harderwijk 27 Juli 1683, overl. 6, begr. te Harderwijk 13 Jan. 1742, dr. van *Rutger Focanus* en *Anfoneffa Schrasserf.* (B III, 4a).

Nicolaas Schrassert en *Johanna Jacoba Focanus* tuchtigen elkaar 9 Juli 1718 (Rec. Harderwijk 1711—'33, fol. 90) en maken nog een disp. 6 Febr. 1741 (Rec. Harderwijk 1733—'54, fol. 148vo).

Uit dit huwelijk 2 kinderen:

1. Mr. *Hendrik Johan,* geb. 11, ged. te Harderwijk 11 Sept. 1718, ingeschr. als student te Harderwijk 29 Sept. 1735 en 28 Jan. 1742, ontvanger der convoyen en licenten, schout en burgemeester te Harderwijk, overl. 24, begr. te Harderwijk 27 Juni 1786, ongehuwd. [1])

---

[1]) In het bezit van den Heer C. L. G. Schrassert Bert te 's-Gravenhage bevinden zich twee oude, op perkament in waterverf geteekende, kwartierstaten, vermeldende de 16 kwartieren van vaderszijde en de 16 kwartieren van moederszijde van Mr. Hendrik Johan Schrassert (1718—1786).

Deze kwartierwapens vertoonen de volgende wapens :

van vaderszijde

Schrassert	Witten	Schrassert	Martini
Schaeff	van Hoeclum	van Hennekeler	Haemerstede
ran Steenler	van Boecop	van Steenler	van den Broek
Bentinck	van Spuelde	van Oldenbarnevelt	Oorsprongh

Zijn besl. disp. d.d. 13 Sept. 1766 en op dato gepasseerd, geopend 30 Juni 1786 (Rec. Harderwijk 1776—'88, fol. 325); zijn onderhandsche disp. van 23 April 1768 geapprobeerd 3 Juli 1786 (idrm, fol. 327); zijn erfhuis 30 Juni 1786 (idem, fol. 326vo).

2. *Anfonetta,* geb. 15, ged. te Grave 18 Jan. 1722, begr. te Harderwijk 17 April 1806, huwde te Hierden 10 Nov. 1751 (ond. te Harderwijk 10, te Enkhuizen 16, naar Harderwijk geatt. 31 Oct.) Georgius *Angelicus Jacobus Markloff,* ged. te Borculo 14 Febr. 1706, luit. te paard in het reg. Orange Friesland 20 Mrt. 1741, overl. 16, begr. te Harderwijk 23 Febr. 1761, zn. van *Gerhard Johan Markloff* en *Dina Elisabeth Martini.*

Zij verzoekt approbatie, voorzoover het de Heerengoederen betreft, van haar besl. disp. op 19 Jan. 1788 gepasseerd, 10 Mrt. 1789 (Rec. Harderwijk 1789—1800, fol. 9vo); twee besl. disp., resp. 19 Juni 1759 en 9 Mei 1805 gepasseerd, geopend 14 April 1806; codicillen resp. van 29 Mei 1805 en 9 Oct. 1805 geregistreerd 16 en 18 April 1806 (Rec. Harderwijk 1801—'09, fol. 224vo, 228, 231 en 231vo); haar erfhuis 18 April '1806 (idem: fol. 233).

VIbis. Dr. *Reinier Otto Schrassert,* geb. 17, ged. te Harderwijk 19 Dec. 1697, ingeschr. als student te Harderwijk 17 Mei 1716 en 24 Nov. 1719, burger te Elburg 7 Febr. 1728, schout te Doornspijk, secr. van Elburg 1734, overl. te Elburg 17 Jan. 1755, huwde te Harderwijk 16 Sept. 1727 (ond. 7 Sept.) *Reiniera Johanna van Brienen,* geb. 14, ged. te Arnhem 17 Oct. 1700, overl. te Elburg 8 Mrt. 1765, dr. van Dr. *Johan van Brienen* en *Johanna Elisabeth de Beyer.*

'Zij tuchtigen elkaar 9 Juni 1740 (Elburg, Oirconden, 1739—'48, fol. 44vo; uittreksel uit het magescheid tusschen hun kinderen, d.d. Harderwijk 12 Mei 7773, gercgistreerd tc Elburg 16 Sept. 1773 (Elburg, Oirconden 1770—'79, fol. 171).

Uit dit huwelijk 6 kinderen:

1. *Johanna Charlotta,* ged. te Harderwijk 10 Sept. 1727, overl. als kind.
2. *Johan,* volgt VII.
3. *Hendrik Johan,* ged. te Elburg 21 Oct. 1731, overl. als kind.
4. Johanna *Charloffa,* ged. te Elburg 19 Juni 1735, begr. aldaar 16 April 1795, huwde te Nunspeet 10 Mei 1774 (ond. te Elburg 24 April, naar Nunspeet geatt. 8 Mei) Mr. *Johan Burchard Tulleken,* heer van Rijswijk, geb. 13, ged. te Elburg 16 Nov. 1724, ingeschr. als student te Harderwijk 12 Aug. 1743 en 1 Febr. 1747, burgemeester te Elburg 20 Mrt. 1749, bij afstand van zijn vader, overl. 7, begr. te Elburg 11 Juni 1798, zn. van *Dirk Christiaan Tulleken* en *Elisabeth Margaretha Wolffsen.* Hij hertr. met *Cafharina Nicoletta Heineken,* na zijn dood hertr. met *Friedrich Luwig Ferdinand von Drachstett.*

'Zij tuchtigen elkaar 30 Jan. 1775 (Elburg, Oirconden 1770—'79, fol. 214).

5. *Johanna Elisabeth,* ged. te Elburg 18 Juni 1737, overl. aldaar 29 Sept. 1818, ongehuwd.
6. *Henrietta Johanna,* ged. te Elburg 26 Juni 1740, overl. aldaar 10 Febr. 1817, huwde te Hierden 30 Sept. 1776 (ond. te Elburg en te Harderwijk 15 Sept., naar Hierden geatt. 29 Sept.) Dr. *Chrisfiaan van Manen,* geb. te Elburg, ingeschr. als student te Harderwijk 17 Sept. 1764 en 7 Mrt. 1770, med. doctor, overl. te Elburg 15 Nov. 1811, zn. van *Hendrik van Manen* en *Geertruida Jans.*

van moederszijde

de Witt	Tulleken	Schrassert	van Twiller
Focanus	de Leeuw	van Hennekelen	Poitouw
van der Meer	van Sinderen	van Steenler	van Wenckum
Barendrecht	Beverwijck	van Oldenbarnevelt	Houwer

VII. Mr. *Johan Schrassert,* ged. te Elburg 11 Sept. 1729, ingeschr. als student te Harderwijk 22 April 1745 en 17 Sept. 1748, subst. momber van Gelderland 16 Dec. 1779, momber 4 Mrt. 1781, schepen der Vrije Heerlijkheid het Loo, overl. op de Rees te Brummen, begr. te Arnhem 2 Oct. 1794, huwde te Nunspeet 1 Jan. 1755 (ond. te Arnhem 14, naar buiten geatt. 30 Dec. 1754) *Gerharda Johanna Westenberg,* ged. te Lochem 2 Mei 1728, overl. op de Rees (gem. Brummen) 25 Nov. 1814, dr. van Mr. *Stafius Reinier Westenberg* en *Elsabe Anna Catharina Olmius.*

Uit dit huwelijk 8 kinderen:

1. *Reinier Otto,* ged. te Arnhem 21 Dec. 1755, overl. te Arnhem, uitgevoerd naar Lochem 17 Juni 1758.
2. *Elsabe Johanna,* geb. 4, ged. te Arnhem 9 Jan. 1757, overl. te Brummen 27 Juni 1833, ongehuwd.
3. *Reiniera Johanna,* ged. te Arnhem 2 April 1758, begr. aldaar 10 Juli 1765.
4. *Statius Reinier,* volgt VIII.
5. Mr. *Nicolaas Hendrik,* geb. 10, ged. te Arnhem 13 Mrt. 1764, ingeschr. als student te Harderwijk 19 Sept. 1781 en 21 Juni 1784; schepen en burgemeester te Arnhem, vrederechter te Brummen 1822, lid der prov. staten van Gelderland, overl. te Brummen 13 Mei 1829, ongehuwd.
6. Een onged. overl. kind, begr. te Arnhem 31 Juli 1765.
7. *Reinier Otto,* geb. 2, ged. te Arnhem 5 Oct. 1766, cornet in het reg. von Stöcken, later van der Duyn van 's-Gravenmoer 23. April 1783, luit. 10 Sept. 1790— 1795, luit.-kolonel, plaatselijk commandant van Woerden 1818, overl. te Arnhem 20 Juni 1831, huwde te 's-Hertogenbosch in de Kruiskerk 19 Oct. 1786 (ond. Zalt-Bommel en 's-Hertogenbosch 30 Sept.) *Cornelia Catharina van der Voort,* geb. te Batavia 31 Oct. 1767, overl. te Arnhem 21 Mei 1884, dr. van *Johan Abraham van der Voort* en *Johanna Catharina Bangeman.*
   Uit dit huwelijk geen kinderen.
8. *Reiniera Johanna,* geb. 7, ged. te Arnhem 21 Jan. 1770, overl. te Zwolle 15 Nov. 1814, huwde te Brummen 21 Juni 1791 (ond. 1 Juni op att. van Arnhem en Zwolle) Jhr. Mr. *Albertus Sandberg,* heer van 't Laar, geb. 1, ged. te Zwolle 2 Dec. 1768, ingeschr. als student te Leiden 14 Sept. 1784, lid van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, overl. te Zwolle 6 Mrt. 1843, zn. van Mr. *Rudolf Sandberg,* heer van 't Laar, en *Johanna Maria Hanselaar.*

VIII. Mr. *Statius Reinier Schrassert,* ged. te Arnhem 27 Mei 1759, ingeschr. als student te Harderwijk 18 April 1776 en 11 Juni 1779, auditeur militair van het kwartier van Veluwe, overl. 10, begr. te Arnhem 14 Nov. 1804, huwde op Ottenstein te Maurik 20 Mrt. 1787 (ond. 1, te Arnhem 3, naar Maurik geatt. 18 Mrt.) *Margaretha Carolina Helena Johanna Theodora de Vree,* geb. Ottenstein,

ged. te Maurik 22 Febr. 1767, overl. te Utrecht 27 Sept. 1819. dr. van *Abraham Willem de Vree* en *Margaretha Constantia del Borgo.*

Uit dit huwelijk 2 kinderen:

1. *Johan,* ged. te Arnhem 11 Aug., begr. 'aldaar 15 Dec. 1791.
2. *Johanna,* geb. *7* Jan., ged. te Arnhem 22 Febr. 1803, overl. te Zutphen 17 Jan. 1856, huwde te Utrecht 12 Dec. 1821, *Pieter Ambrosius Bert,* geb. *28* Oct. ged. te Amsterdam in de Waalsche kerk 7 Dec. 1794, overl. te Zutphen 26 Dec. 1844, zn. van *Johan Cornelis Bert* en *Anna Catharina Boode.*
   Uit dit huwelijk de familie *Schrassert Bert.*

B.

III. *Jan Schrassert,* geb. te Amersfoort 6 Mei 1587, vaandrig te Nijkerk, lid van het St. Jorisgilde te Harderwijk 1610, beleend met 't Flier 24 Juli 1639, mede-eigenaar van het erf Rozenhoef onder Ermelo, overl. vóór 4 Oct. 1653. huwde (ond. te Harderwijk en geprocl. te Nijkerk 17 Mrt. 1611) *Nelle van Hennekeler,* lidmaat te Nijkerk 1625, overl. 15 April 1637, dr. van *Ernst van Hennekeler* en *Geertruid van Oldenbarneveldt.*

Uit dit huwelijk 6 kinderen:

1. *Geertruid,* geb. *7.* ged. te Nijkerk 23 Febr. 1612. overl. 3, begr. te 'Hattem 15 Febr. 1681, huwde 1° *Harmen Johan van Hugenpoth,* vaandrig.. Zij huwde 2° (ond. te Harderwijk 30 Juni 1650, naar Nunspeet geatt.) *Gijsbert Greve,* wedr. van *Johanna Schrassert,* zn. van *Melchior Greve* en *Gerritjen van Heerde,* geb. 1588, burgemeester te Hattem 1620—'58, overl. 10, begr. te Hattem 19 Nov. 1661.
2. *Nicolaas,* volgt IV.
3. *Agniet,* ged. te Nijkerk 9 Oct. 1617.
4. *Johan,* ged. te Nijkerk 31 Dec. 1620, lid van het St. Jorisgilde te Harderwijk 1650, bij zijn huwelijk luit., burgemeester te Harderwijk, overl. tusschen 13 Febr. 1668 en 30 Sept. 1671, huwde te Oosterbeek Febr. 1655 (op att. van Nijkerk) *Sophia van Twiller,* ged. te Nijkerk 10 Oct. 1616, overl. te Harderwijk vóór 11 Mei 1697, dr. van *Amelis van Twiller* en *Antonia van Poictous* of *Pottou.*

   Haar disp. 16 Mrt. 1690 (Rec. Harderwijk 1666—'94, fol. 188) en haar erfhuis 11 Mei 1697 (Rec. Harderwijk 1694-1710, fol. 85vo).

   Uit dit huwelijk één dochter:

   a. *Antonetta,* overl. tusschen 11 Mei 1697 en 14 Mei 1715, huwde te Nijkerk 11 Sept. 1679 (ond. te Harderwijk 24 Aug., te 's-Hertogenbosch 2 Sept., van Harderwijk naar Nijkerk geatt., huw.v.w. 4 Sept.) *Rutger Focanus,* ged. te 's-Hertogenbosch 3 Aug. 1653, bij zijn huwelijk oud-schepen van 's-Hertogenbosch, daarna burgemeester te Harderwijk, overl. tusschen 3 Mrt. 1705 en 14 Mei 1715, zn. van *Jacob Focanus* en *Helena Tulleken.*

      Rutger Focanus en *Antonetta Schrassert* tuchtigen elkaar 7 Mrt. 1681 (Rec. Harderwijk 1666—'94, fol. 108vo); hun erfhuis 14 Mei 1715 (Rec. Harderwijk 1711—'13, fol. 54).

5. *Ernst,* ged. te Nijkerk 21 Mrt. 1624,
6. *Otto,* volgt IVbis.

IV. *Nicolaas Schrassert,* geb. *2,* ged. te Nijkerk 14 Sept. 1614, beleend met de helft van 't Flier 4 Oct. 1653, mede-eigenaar van de Rozenhoef onder Ermelo, kapitein, lidmaat te Maastricht 28 Jan. 1668, komende van Zwolle, overl. te Harderwijk vóór 15 Juli 1700, huwde 1° *Sara van Brodart,* dr. van *Jan van Brodart;* 2° *Charlotta Martini.* dr. van *Charles Martini* en *Dina van Haemerstede;* 3° (ond. te Harderwijk 11 Juni 1682, naar buiten geatt.) *Catharina van Hoeclum,* wed. van *Johan Witten,* overl. vóór 12 April 1703, dr. van *Herman wan Hoeclum* en *Helena Cloeck,* vrouwe van Spaensweerd.

   Zijn erfhuis 15 Juli 1700 (Rec. Harderwijk 1694—1710, fol. 156). Vaderlijk en moederlijk goed bewezen aan zijn dochter *Agnes* **Schrassert,** geh. **met** *Ambrosius Martini* 10 Juni 1679 en op denzelfden datum moederlijk goed bewezen aan zijn drie nakinderen bij *Charlotta Martini,* met namen *Johannes,* **Otto en** *Johanna* **Charlotta** (Rec. Harderwijk 1666—'94, fol. 95).

   Disp. van ***Catharina*** *van Hoeclum,* **wed. Johan** *Witten* ***22*** Dec. 1677 (Rec. Harderwijk 1666—'94, fol. 85); een tweede disp. 4 Jan., geregistreerd 6 Jan. 1696 (Rec. Harderwijk 1694-1710, fol. 45).

   Haar erfhuis 12 April 1703 (Rec. Harderwijk 1694—1710, fol. 193vo).

   Uit het eerste huwelijk 2 kinderen:

1. *Petronella Louisa,* overl. tusschen 6 April 1681 en 4 Mrt. 1685, huwde *Thomas Bisschop,* overl. tusschen 28 Sept. 1707 en 1 Jan. 1710. Hij hertr. *Wychmoet Gerrits Ham.*

   Thomas Bisschop moed. goed bewezen aan zijn twee voorkinderen bij w. *Petronella Louisa* **Schrassert** verwekt (Rec. Harderwijk 1666—'94 fol. 143vo).

2. *Agnis,* overl. na 10 Juni 1679, huwde *Ambrosius Martini,* ged. te Doesburg 20 Jan. 1628, overl. vóór 4 Aug. 1693, zn. van *Charles Martini* en *Dina van Haemerstede.* Hij hertr. (ond. te Kampen 22 Juli 1681) *Jacoba van Brakell.*

Uit het tweede huwelijk 5 kinderen:

3. *Johanna Charlotta;* overl. te Harderwijk 19/20 Juli 1703, huwde 1° te Nunspeet 17 Aug. 1679 (ond. te Harderwijk 27 Juli) Dr. *Daniel van Heerde,* ged. te Hattem 12 Nov. 1635, burgemeester te Harderwijk, overl. aldaar vóór 14 Sept. 1684, zn. van *Dirk van Heerde* en *Geertruid van Dompselaer; zij* huwde 2° te Nunspeet 28 Sept. 1684 (ond. te Harderwijk 14 Sept.) Dr. *Henrick Schrassert,* geb. 14, ged. te Harderwijk 15 Aug. 1658, ingeschr. als student te Harderwijk 3 Nov. 1676, advocaat voor den Hove van Gelderland, secr. van Harderwijk 1693, overl. te Harderwijk 19/20 Juli 1703, zn. van *Johan Schrassert* en *Geertruid Witten* (A V).

   Hun beider erfhuis 8 Sept. 1703 (Rec. Harderwijk 1694—1710, fol. 203).

4. *Johan,* volgt V.
5. *Otto,* volgt Vbis.
6. *Carel,* ged. te Zwolle 13 Oct. 1667, overl. als kind.
7. *Nicolaas Rombout,* ged. te Maastricht 23 April 1670, overl. als kind.

V. *Johan Schrassert,* geb. te Harderwijk, ingeschr. als student te Harderwijk 26 Sept. 1683, lid van het St. Jorisgilde te Harderwijk 16 April 1703, burgemeester te Harderwijk, begr. aldaar 13 Oct. 1738, huwde te Steenderen 15 Nov, 1696 (ond. te Harderwijk 25 Oct.) *Helena*

Catharina van Löben, vrouwe van Spaensweerd, beleend met Spaensweerd 8 Jan. 1709, overl. tusschen 7 Febr. 1718 en 28 Juli 1721, dr. van *Ernst Valentijn van Löben* en *Elisabeth Agnes van Hous.*

Zij laten 21 Sept. 1711 hun disp. approbeeren (Register op de Leenaktenboeken, kwartier van Arnhem, blz. 388).

Uit dit huwelijk 5 kinderen:

1. *Charlotta Agnes,* ged. te Harderwijk 23 April 1697, overl. als kind.
2. *Nicolaas.* ged. te Harderwijk 11 Oct. 1699, overl. als kind.
3. *Ernst Jan,* ged. te Harderwijk 31 Juli 1701, overl. als kind.
4. *Ernst Jan,* ged. te Harderwijk 13 Febr. 1703, overl. als kind.
5. *Elisabeth Agnes,* ged. te Harderwijk 1 Oct. 1704, overl. 24, begr. te Harderwijk 31 Oct. 1760, beleend met Spaensweerd 28 Juli 1721 (met haar neef Ernst van Löben Sels), huwde te Hierden (ond. te Harderwijk en te Elburg 2 Juli, van Elburg naar Harderwijk geatt. en van Harderwijk naar Hierden 16 Juli 1724) *Herman Jacob van Erckelens,* geb. te Doornspijk 1684, burger te Harderwijk 16 Sept. 1720, overpander van Veluwe, burgemeester te Elburg, overl. 26 Jan., begr. te Harderwijk 4 Febr. 1771, zn. van Joost *van Erckelens* en *Elisabeth van Hoeclum.*

Zij laten 24 Mrt. 1725 hun besl. disp. approbeeren (Register op de Leenaktenboeken, kwartier van Arnhem, blz. 388); zijn erfhuis 27 Febr. 1771 (Rec. Harderwijk 1765—'76, fol. 190).

Vbis. *Otto Schrassert,* ged. te Zwolle 13 Oct. 1667, luitenant, in 1706 in garnizoen te Hulst, lid van het St. Jorisgilde te Harderwijk 16 April 1703, beleend met de helft van 't Flier 7 Mei 1701 (verkocht 13 Juli 1712). overl. na 7 Mei 1706, huwde te St. Anna ter Muiden 17 Febr. 1697 (ond. te Harderwijk 7 Febr.) *Etta Helena Gockinga,* geb. te Lintel 9 Oct. 1677, ged. te Norden, overl. te Harderwijk na 26 Aug. 1729, dr. van *Scato Gockinga* en *Johanna Werttnuelen.*

Uit dit huwelijk 4 kinderen:

1. *Charlotta Catharina,* ged. te Harderwijk 11 Mrt. 1698, overl. 3, begr. te Monnikendam 7 Dec. 1765, huwde *Anthony Wolberts,* chirurgijn, begr. te Monnikendam 4 Dec. 1761. Zij had een natuurlijke dochter *Johanna Petronella Schrassert* geheeten, begr. te Monnikendam 26 Aug. 1784, huwde te Monnikendam 5 Mei 1748 (ond. 20 April) *Thomas Hendriksz. van der Horst,* geb. te Spakenburg, begr. te Monnikendam 8 Febr. 1798. Hij hertr. te Monnikendam 27 Febr. 1785 (ond. 12 Febr.) *Grietje Lokhorst.*

Het staat vast, dat *Johanna Petronella* de natuurlijke dochter was van *Charlotta* ***Catharina Schrassert.*** Op G Jan. 1672 verklaart *Charlotta Catharina* ***Schrassert,*** wed. ***Anthony*** *Wolberts,* Mr. chirurgijn, oud 63 jaar, dat ***Johanna*** *Petronella* ***Schrassert,*** huisvrouw van ***Thomas van der Horst*** haar wettige dochter is uit haar geboren, vóór haar huwelijk met *Anthony Wolberts* (Inv. Monnikendam 3536. No. 327). Het is niet gelukt haar huwelijk met laatstgenoemde op te sporen, evenmin als de doop van *Johanna Petronella.* Wanneer op 18 Febr. 1749 Anthony, het eerstgeboren kind van ***Thomas wan*** *der* ***Horst*** en ***Johanna*** *Petronella* ***Schrassert*** te Monnikendam gedoopt wordt, wordt de grootmoeder *Charlotta Catharina Schrassert* „jonge dochter" genoemd, maar zij wordt op 7 Dec. 1765 begraven als „wed. *Anthony* ***Wolberts".***

Uit de vele testamenten van laatstgenoemde, te Monnikendam gepasseerd, blijkt intusschen nergens, dat deze zich als de vader van ***Johanna Petronella*** *Schrassert* beschouwt: alleen schenkt hij, in dat van 20 Nov. 1750 een legitieme portie aan ***Anthony,*** zn. van ***Thomas*** *van* ***der Horst*** en ***Johanna Petronella.*** *Schrassert.*

Men kan dus wel aannemen dat laatstgenoemde, denkelijk omstreeks 1728 geboren, een onbekende vader had.

Johanna *Charlotta* ***Schrassert*** maakt op 23 Mei 1742 tot unirerscele erfgename *Johanna Petronella Schrassert,* „tegenswoordig bij haer tot Monnickendam woonagtig" (Rec. Harderwijk 1733—'54, fol. 180).

2. *Johanna,* ged. te Harderwijk 25 Oct. 1699, begr. aldaar 22 Oct. 1794, huwde te Hierden 26 Dec. 1743 (ond. te Harderwijk 8, naar Hierden geatt. 22 Dec.) *Peter van Nunspeet,* geb. te Nunspeet, begr. te Harderwijk 9 Aug. 1792, wedr. van *Geertruid Meisinck,* zn. van *Cornelis (van Nunspeet).*

Hun beider disp. van 22 Juni 1759 (Rec. Harderwijk 1754—'65, fol 137vo) gerevoceerd bij disp. van 11 Juni 1784 (Rec. Harderwijk 1776—'88, fol. 254) ; haar erfhuis 25 Nov. 1794 (Rec. Harderwijk 1789-1800, fol. 196vo).

3. *Clasina Sophia,* ged. te Harderwijk 29 Mei 1701, overl. als kind.
4. *Scato,* ged. te Harderwijk 29 Aug. 1703, bij zijn huwelijk sergeant in het reg. van Eck van Panthaleon. huwde te Nijmegen 26 Nov. 1732 (ond. 26 Oct.) *Thomasina van den Tempel,* ged. te Nijmegen 27 Sept. 1713, zn. van *Jan Harle van den Tempel* en *Maria van de Wilt.*

   Uit dit huwelijk 4 kinderen:

   a. *Helena Catharina,* ged. te Nijmegen 15 April 1733.
   b. *Johannes,* ged. te Nijmegen 22 Jan. 1735.
   c. *Nicolaas,* ged. te Nijmegen 10 Mrt. 1737.
   d. *Catharina.* ged. te Nijmegen 5 Aug. 1739, huwde te Nijmegen 3 Aug. 1760 (ond. 20 Juli) *Johannes Wethly.*

IVbis. *Otto Schrassert,* ged. te Nijkerk 16 Sept. 1627, ingeschr. als student te Harderwijk 22 April 1648, ontvanger der gemeene middelen van Kempenland, burgemeester te Hattem, huwde (ond. te Buren 20 Nov. 1661) *Catharina Margaretha Ploos van Amstel,* dr. van *Adriaan Ploos van Amstel,* heer van Tienhoven, en *Agnes van Byler.*

Uit dit huwelijk 5 kinderen:

1. *Johan Adriaan,* ged. te Hattem 8 Mrt. 1663, overl. als kind.
2. *Agnes,* ged. te Hattem 8 Mei 1664, overl. na 8 Sept. 1706. huwde te Nunspeet 30 Juni 1686 (ond. te Harderwijk 6 Juni) *Jacob Hendrik van Ingen,* geb. te Harderwijk, bij zijn huwelijk vaandrig in 't reg. van Wijnbergen, zn. van *Jurrien van Ingen* en *Geertruid Schrassert.*
3. *Petronella,* ged. te Hattem 29 Juli 1666, overl. na 21 Mrt. 1695, ongehuwd.
4. *Johanna,* ged. te Hattem 18 Aug. 1667, overl. na 21 Mrt. 1695, ongehuwd.
5. *Adriana,* ged. te Hattem 2 Febr. 1670. huwde 1° te Nunspeet 26 Dec. 1697 (ond. te Hattem 12 Juni, naar Oene geatt. 1 Juli, maar de geboden gestuit; opnieuw ond. te Harderwijk 5 Dec., te Oene 10 Dec., te Deventer 11 Dec., naar Nunspeet geatt. 26 Dec.) *Jacob de Beyer,* ged. te Oene 10 Aug. 1678, overl.

16, begr. te Hattem 28 April 1702, zn. van Jacob *de Beyer en Jacoba van Hoeclutn; zij huwde 2° te* Utrecht (ond. te Hattem 12, te Harderwijk 13 Dec., van Hattem naar Harderwijk geatt. 30 Dec. 1705) *Mattheus Darmanzon,* geb. te Mouzon, burger van Harderwijk 12 Jan, 1707, bij zijn huwelijk professor in de philosophie te Frankfort, resideerende te Utrecht.

Jacob de Beyer en Adriana Schrassert tuchtigen elkaar 28 Aug. 1699 (Hattem, Testamenten 1662—1721, fol. 59) ; hij persisteert op 9 Mrt. 1702 bij zijn drie disp., waarvan twee reflecteeron op zijn huisvrouw *Adriana Schrassert,* opgericht tc Arnhem en te Vaassen en de dered op zijn moey *Mechtelt van Hoeclum en* deszelfs oom *Reynier van Hoeclum*'s kinderen, opgericht tc Apeldoorn 27 Mrt. 1696. (Hattem, Testamenten, 1662-1721, fol. 60vo).

Nadere disp. van *Jacob de Beyer* en *Adriana Schrassert en* van hem alleen 11 Mrt. 1702 (idem, fol. 61 en 61vo). Samen herroepen zij op 9 April 1702 hun vorige disp., *in* 't bijzonder die op 27 Mrt. 1696 te Apeldoorn gepasseerd, maar confirmeeren daarentegen die op 30 Juli 1698 voor den Landdrost van Veluwe en die tenzelven dage voor den predikant van Vaassen, en die, gepasseerd te Arnhem 12 Jan. 1701 en te Hattem 11 Mrt. 1702 (Hattem, Testamenten, 1662-1721, fol. 62); *Adriana Schrassert* disponeert op 9 April 1702 ten behoeve van de kinderen van wijlen haar oom *Reynier* van *Hoeclum* (idem, fol. 64).

C.

111. *Jacob Schrassert,* geb. te Nijkerk 12 Nov. 1589, vaandrig, overl. vóór 13 Aug. 1625, huwde te Harderwijk 20 Juni 1621 (ond. 3 Juni, huw.v.w. 6 Mei) *Anna van Cranenburch,* overl. na 25 Mrt. 1642.
Uit dit huwelijk 2 kinderen:
1. *Hendrik,* ged. te Harderwijk 22 Mrt. 1622, overl. als kind.
2. *Geertruid,* ged. te Harderwijk 22 Aug. 1623, overl. na 28 Aug. 1657, huwde te Harderwijk 28 Mei 1651 (ond. 11 Mei) *Jurrien van Ingen,* in 1636 9 jaar oud, burgemeester te Harderwijk, overl. 14 Mrt. 1699, zn. van *Joachim van Ingen* en *Johanna Sonck.* Hij hertr. eerst met *Lucretia Coignet,* daarna met *Anna van Munster.*

D.

111. *Otto Schrassert,* geb. te Harderwijk 21 Aug. 1602, ingeschr. als student te Harderwijk 15 April 1621, lid van het St. Jorisgilde aldaar 1623, burgemeester te Harderwijk, gecomm. ter Staten-Generaal 1645, eigenaar van de Braemscamp aan de meer, Spreyengoed onder Putten en „de Suydwaertste Erve tot Uddel (1631), won 26 Mrt. 1632 het maalrecht in het Meervelderbosch (waar hij in 1632 nog een voldeel [1/7] bezat, boerscholt aldaar 3 April 1637, overl. vóór 27 Nov. 1661, huwde te Harderwijk 15 Nov. 1635 (ond. 1 Nov.) *Geertruid Voeth,* overl. tusschen 13 Nov. 1676 en 1 Mrt. 1678, dr. van *Jacob Voeth* en *Helena (de) Wolffs.*
Uit dit huwelijk 4 kinderen:
1. *Otto,* ged. te Harderwijk 21 Dec. 1636, ingeschr. als student te Harderwijk 2 Mrt. 1652, te Leiden 27 Sept. 1657, ongehuwd overl.
2. *Jacobus,* ged. te Harderwijk 31 Mrt. 1639, overl. als kind.
3. *Engelbert,* volgt IV.
4. *Helena,* ged. te Harderwijk 4 Jan. 1646, overl. aldaar vóór 10 Mei 1723, huwde te Nunspeet 9 Mei 1675 (ond. te Harderwijk 25 April) Roelof *van den Cloos-ter tot Rhebrugge en Grebbenhorst,* geb. 10 Febr. 1642, commissaris der monstering in Drenthe 16 Sept. 1665, ambtsjonker van Ermelo, burgemeester te Harderwijk, overl. te Harderwijk 15 Aug. 1698, zn. van *Roelof van den Clooster tot Rhebrugge* en *Gardina Swaeffken.*

Hun beider disp. d.d. 4 April 1698 (Rec. Harderwijk 1694—1710, fol. 122) en haar besl. disp. d.d. 5 Jan. 1722 en op dato gepasseerd, geopend 10 Mei 1723 (Rec. Harderwijk 1711—'33, fol. 183) ; haar erfhuis 10 Mei 1723 (idem, fol. 184).

IV. *Engelbert Schrassert,* ged. te Harderwijk 11 Mrt. 1642, ingeschr. als student te Harderwijk 2 Oct. 1659, te Leiden 26 Aug. 1661, lid van het St. Jorisgilde te Harderwijk 1664, rentmeester der Geldersche Hoogeschool 1675, der verponding, hoofd- en familiegelden 1681, won 17 April 1660 het maalrecht in het Meervelderbosch, holtrichter in de maalschap de Uddeler Heeghe 1683, overl. tusschen 16 Mrt. 1684 en 13 Mrt. 1687, huwde (ond. te Harderwijk 21 April 1667) *Geertruid van Halewyn,* ged. te Harderwijk 24 Nov. 1644, overl. vóór 16 Aug. 1682, dr. van *Sybert van Halewyn* en *Geertruid wan Hoeclutn.*
Uit dit huwelijk 7 kinderen:
1. *Otfo Jacob,* volgt V.
2. *Roderick,* geb. te Harderwijk, ingeschr. als student te Harderwijk 6 Oct. 1692, burgemeester te Harderwijk, won 17 April 1688 het maalrecht in het Meervelderbosch, boekhouder aldaar 1688— 1725, begr. te Harderwijk 25 Mei 1750, huwde te Colmschate 12 Juni 1703 (ond. te Deventer 26, te Harderwijk 28 Mei, van Deventer naar Colmschate geatt. 11 Juni, huw.v.w. 18 Mei) *Lubberdina Anna van Renssen,* ged. te Deventer 6 Sept. 1664, overl. 22, begr. te Harderwiik 30 Mrt. 1754, dr. van *Lambert van Renssen* en *Geertruid ter Spilt.*

Zij tuchtigen elkaar 26 April 1705 (Rec. Harderwijk 1694-1710, fol. 219vo) ; zijn disp. van 16 Mrt. 1749 (Rec. Harderwijk 1733—'54, fol. 309vo) ; zijn besl. disp. van 26 April en gepasseerd 27 April 1750 geopend 27 Mei 1750 (idem, fol. 331vo) ; erfgenamen: *Rudolph Otto,* en. van *Jacob* 'Schrassert en *Elberta Johanna van den Clooster* en *Johanna Charlotta en Engelbertina Geertruid,* kinderen van *Engelbert Otto Schrassert* en *Agnes Jacoba Schilders.*

Haar disp. van 3 Juli en 27 Oct. 1750 (Ree. Harderwijk 1733—'54, fol. 333vo en 337vo) ; haar erfhuis 13 April 1754 (idem, fol. 385 en magescheid 29 Mei 1754 (Rec. Harderwijk 1754—'65, fol. 126).

Uit dit huwelijk één dochter:
a. *Engelbertina Geertruid,* ged. te Harderwijk 22 Febr. 1705, overl. als kind.

3. *Sywarda Geerfruid,* begr. te Harderwijk 26 Mrt. 1734, ongehuwd.

Haar erfhuis 12 April 1734 (Ree. Harderwijk 1733—'54, fol. 91vo).

4. *Syward,* ged. te Harderwijk 19 Dec. 1675, kapitein, overl. vóór 6 Nov. 1719, ongehuwd.

Zijn erfhuis 6 Nov. 1709 (Rec. Harderwijk 1694—1710, fol. 314).

5. *Jacob,* ged. te Harderwijk 25 Nov, 1677, overl, als kind,

6. *Jacob,* volgt Vbis.
7. *Arnaud Jan,* ged. te Harderwijk 15 April 1682, ingeschr. als student te Harderwijk 7 Sept. 1702, begr. te Harderwijk 18 Febr. 1735, ongehuwd.

'Zijn disp._, gepasseerd op Wegdam bij Goor op 20 Juni 1729, geregistreerd te Harderwijk 24 Oct. 1735 ten verzoeke van zijn broeder *Roderick Schrassert (Rec.* Harderwijk 1733—'54, fol. 43); zijn erfhuis 26 Nrt. 1735 (idem, fol. 27vo).

V. *Otto Jacob Schrasserf,* geb. te Harderwijk, ingeschr. als student te Harderwijk 2 Juli 1689, burgemeester te Hattem, provisor van het Burgerweeshuis aldaar 1 Mrt. 1699, begr. te Hattem April 1709, huwde (ond. te Harderwijk en te Hattem 4 Sept. 1698, naar Oene geatt.) *Geertruid van Heerde,* ged. te Hattem 28 Sept. 1683, begr. aldaar 28 April 1714, dr. van Dr. *Harmen van Heerde* en *Johanna Avercamp.*

Zij tuchtigen elkaar 23 Juni 1699 (Hattem, Testamenten, 1662-1721, fol. 57vo).

Uit dit huwelijk één zoon:

VI. *Engelbert Otto Schrassert,* ged. te Hattem 15 Oct. 1699, zandgraaf van Veluwe, rentmeester van het klooster Klaarwater 1727, begr. te Hattem 17 Nov. 1728, huwde (ond. te Hattem 20 Dec. 1720) *Agnes Jacoba Schilders,* begr. te Hattem 7 Juli 1731, dr. van *Gerrit Matthijs Schilders* en *Catharina Martini.*

Uit dit huweliik 4 kinderen:

1. *Otto Jacob,* ged. te Hattem 5 Nov. 1721; overl. na 5 Juni 1730.
2. *Gerrit Matthijs,* ged. te Hattem 3 Mrt. 1723, begr. aldaar 6 Juni 1727.
3. *Johanna Charlotta,* ged. te Hattem 8 April 1725, overl. te Elburg vóór 30 Jan. 1760, huwde te Elburg 28 Juni 1754 (ond. 9 Juni) *Egbert Andries Brouwer,* ged. te Elburg 14 Sept. 1724, sous luit. in het reg. Nassau-Weilburg 29 Nov. 1749, luit. 22 Jan. 1769, kapitein 17 Nov. 1774, majoor der stad Hattem, overl. 25, begr. te Hattem 30 Dec. 1782, zn. van *Arend Brouwer* en *Gijsberta Johanna Lutteken.* Hij hertr. met *Catharina Macleod.*

Zij tuchtigen elkaar 3 Sept. 1755 (Elburg, Oirconden 1755—'63, fol. 31vo).

4. *Engelbertina Geertruid,* ged. te Hattem 2 Febr. 1727, begr. te Harderwijk 12 Aug. 1782, huwde 1 ° (ond. te Harderwijk 8, naar buiten geatt. 22 Sept. 1748) Mr. *Andries Feith,* ged. te Harderwijk 12 Mrt. 1724, ingeschr. als student te Harderwijk 25 Aug. 1741 en 4 Aug. 1745, burger van Elburg 26 Oct. 1750, secretaris aldaar, begr. te Harderwijk 23 Mei 1761, zn. van *Johan Bernard Feith* en *Judith Margaretha Wilbrenninck* Zij huwde 2° te Hierden 17 Mrt. 1762 (ond. te Harderwijk 28 Febr., naar Hierden geatt. 17 Mrt., huw.v.w. 26 Febr.) Mr. *Hendrik Gijsbert Wolffsen,* ged. te Harderwijk 8 Mrt. 1733, ingeschr. als student te Harderwijk 9 April 1751 en 5 Jan. 1762, burgemeester te Harderwijk, overl. op Pepersgoed of Klaarwater te Hoevelaken, begr. te Voorthuizen 22 Febr. 1792, zn. van *Arnold Richard Wolffsen* en *Johanna van Dompselaer.*

Mageschеid tussehen *Engelbertina Geertruid Schrassert, wed.* Mr. *Andries Feith* en haar drie onm. kinderen 10 Febr. 1762 (Ree. Harderwijk 175P'65, fol. 233).

De disp. van Mr. *Hendrik Gijsbert Wolffsen* en *Engelbertina Geertruid Schrassert,* gepasseerd te Ermelo 28 Jan. 1774 en 11 Juli 1778 geregistreerd te Harderwijk 32 Jan. 1787 (Rec. Harderwijk 1776—'88, fol. 340 en 341).

Haar erfhuis 9 Sept. 1782 (Rec. Harderwijk 1776—'88, fol. 190vo). Bericht van zijn overlijden op Pepersgoed onder Barneveld 22 Febr. 1792 (Rec. Harderwijk 1789—1800, fol. 117vo).

Vbis. *Jacob Schrassert,* ged. te Harderwijk 8 Aug. 1679, ingeschr. als student te Harderwijk 20 Sept. 1697, burgemeester te Harderwijk, begr. aldaar 11 Juni 1736, huwde te Havelte 6 Mei 1714 (ond. te Harderwijk 15 April, naar Drenthe geatt.) *Elberta Johanna van den Clooster,* ged. te Harderwijk 26 Juni 1692, begr. aldaar 6 Mei 1771, dr. van *Roelof van den Clooster tot Rhebrugge en Grebbenhorst* en *Helena Schrassert.*

Haar erfhuis 8 Mei 1771 (Rec. Harderwijk 1765—'76, fol. 296vo).

Magescheid van 13 Juli 1771, geregistreerd 27 Juli 1771 (idem, fol. 301vo).

Uit dit huwelijk 2 kinderen:

1. *Engelberta Geertruid,* ged. te Harderwijk 14 April 1715. begr. aldaar 29 Oct. 1740, ongehuwd.

Haar erfhuis 7 Nov. 1740 (Rec. Harderwijk, 1733—'54, fol. 138vo).

2. *Rudolph Otto,* ged. te Harderwijk 16 Juli 1717. ingeschr. als student te Harderwijk 13 April 1735, burgemeester te Harderwijk, overl. 13, begr. te Harderwijk 20 Dec. 1758, ongehuwd.

Zijn disp. van 5 Juli 1751 geregistreerd te Harderwiik 22 Sept. 1758 (Rec. Harderwiik 1754—'65, fol. 119).

"Zijn erfhuis 29 Dec. 1758 (idem, fol. 124).

(Slot volgt.)

Een „verklaring" betreffende Bruce,

door N. J. A. C. VAN ROSSEM.

In November 1940 wendde ik mij tot het Krijgsgeschiedkundig Archief met het verzoek mij copieën toe te zenden van de correspondentie, die ik met genoemd archief gevoerd had, daar mijn geheele genealogische verzameling bij het bombardement van Rotterdam vernietigd was.

Men zond mij het gevraagde en als aanvulling o.a. het volgende afschrift van een verklaring die indertijd behoord had bij een schilderij van een zekeren Bruce in uniform, dat aan het Gemeente-Museum te 's-Gravenhage was aangeboden. Ik heb mij toen tot dit Museum gewend, maar men wist mij daaromtrent niets naders mede te deelen. Zou iemand mij op het spoor van dit schilderij en de origineele verklaring kunnen brengen?

Aan het afschrift heb ik noten toegevoegd als aanvullingen en bewijzen. Het luidt als volgt:

„Ter memorie voor myn zoon Robbert Bruce, cadet onder het regiment Schotten van den Luitenant-Generaal Marjoribanks".

David Bruce, genaamd Lord of Stanghill, in 1628 kapitein onder de Schotsche Brigade van Chilpatris, getrouwd met *Marie Gordon,* dogter van den hertog *Gordon,* is in 1646 gesneuveld voor Rhijnberg en begraven in de Nieuwe Kerk te Amsterdam [1]). Zyn vrouw is daarna geretireerd in 't Schotze klooster te Douay en als abdisse gestorven. Zy lieten na twee soons en een dogter. De oudste soon en de dogter zyn na Engeland gegaan, de jongste soon was doe syn vader kwam te sneuvelen te Lijden op de studie. Zyn naam was:

Waker Bruce, geb. anno 1630 te Amsterdam [1]), getrouwd met *Anna Goesons. Deze* Walter Bruce [2]) was gepentioneerd vaendrig doe hij overleed in ter Veer anno 1706 nalatende twee soonen en twee dogters. De oudste soon was genaamd *David Bruce* [3]), getrouwd met de Freule *Schimmelpenning van der Oyen* [4]), zijnde overleeden in Anno 1716 in 's-Bos. nalatende geen kinderen, weesende Capt. onder d'Abbadie na vendrig te zyn geweest onder de Schotten, volontair onder de Hollandsche guardes, vendrig onder Lindeboom. De tweede zoon van Walter Bruce was genaamd:

Jacobus *Bruce,* geb. 1671 te Vlissingen [2]), getrouwd met *Eeva Ribbers* [5]), sterft te Yzedijke, sergeant zynde onder het regiment van Arendz, anno 1716, nalatende twee soons. De jongste was genaamd *Henric Bruce,* is als commandeur van soldaten na Oostindiën gegaan en aldaar zonder kinderen overleeden. De oudste zoon van Jacobus Bruce was genaemd:

Walter Bruce, geb. te Bergen op Zoom anno 1700 [5]), is getrouwd geweest met *Cornelia Adolfia Nollides* [6]), is overleeden als Luitenant-Coll. van Sporke, gepentioneerd anno 1763, nalatende een soon genaemd:

Jacobus Antony Willem, geboren anno 1728 [7]), getrouwd met *Catharina Maria Clavel* [8]), by welke verwekt en thans in leeven zyn:

1) Ik heb indertijd in Amsterdam op het Gemeonte-Archief navraag gedaan en men heeft mij onder berekening van *f* 5.— voor kosten medegedeeld dat er niets te vinden was. Een persoonlijk onderzoek zou misschien iets kunnen opleveren.

2) In de doopboeken van Vlissingen heb ik gezocht, doch deze zijn zeer onvolledig.

3) Deze *David Bruce* is zoo goed als zeker eerst gehuwd geweest met *Anna Maria van Elden,* zie de volgende doopen te Bergen op Zoom: 6-11-1697, vader *David Bruys,* moeder *Anna Maria van Elden,* kind *Anna Maria,* getuigen: Johan Vogel, Walterus Bruys, Maria Bruys en Elsa Ribbers.

16-9-1698, ouders dezelfden, kind *Waltherus,* getuigen: Waltherus Bruys, Pieter Antoni, Godefroy Cruts, Maria Bruys, Maria Koolen. (Deze *Walter Bruce* huwde waarschijnlijk Venlo/Bergen op Zoom 5-7-1735 met *Jacoba Turcq,* dr. van Burgemeester *Turcq* en ging waarschijnlijk ongeveer 1750 uit krijgsdienst.)

4) David *Bruce, zoon* van *Walter Bruce en Anna Goesons,* 1712 luitenant te Béthune, 1714 tc Doornik, huwde te Doesburg *Jacoba Frederica Schimmelpenninck van der Oye,* geb. 1668, dr. van *Hendrik,* heer van 't Velde en Sinderen, kapt. en rechter te Doesburg, en *Elisabeth* (Beata) van der *Sevender.*

5) Trouwboek Bergen op Zoom 169X-1712: 1698 den 25 Aprilis *Jacobus Bruys,* i.m. van Vlissingen, Capitcyn des armes onder den Heer Capteyn de Huybert onder het regiment van de Heer Overst Arents, met *Elsa Ribbers,* j.d. van Bergen en alhier wonende. Hy heeft schriftclyck permissie van syn ouders gethoont en ook attestatie van syn officier. Sy hare ouders present. Getrouwt den 13 My 1698.

Bergen op Zoom, doop 6-4-1700: Vader: *Jacobus Bruys,* Moeder: *Elsa Ribbers,* kind: *Walterus.* Getuigen Henrik Ribbers, Levina Poyn. Doopregister Bergen op Zoom 1673-1682: 1673 den 20 Januari: Vader *Hendrik Ribbers,* Moeder *Anneke Nysen,* kind *Elsken.* Getuigen: Jacob Rebbens, Adriaenteen van den Brande. Eva Jans.

6) „*Walterus Bruce,* j.m. van Bergen op Zoom, vaandrager en adjudant int Regiment van den Hooged. Heer Collonel Samuel de la Racque, in garnizoen alhier, met *Adolphia Cornelia Nollides,* j.d. van Polder Namen en alhier woon., heide geref. en lcdematcn. 15 Aug./1 Sept. 1727". *Ad. Corn. Nollides* was de dochter van Ds. *Johannes Nollides,* pred. tc Polder Namen (Zeeland), en *Dina van Heusden.*

7) Getuigen bij de doop van *Jacobus Antoni Willem Bruce* te Bergen op Zoom 18-2-1728 waren: Dina van Heusden, Antoni Willem van der Hulst en W. D. Nollides. *Jac. Ant. W. Bruce was* luit. te Coevorden 1755 en 1756, kapt. 11-9-1766 i/h Regt. Luit.-gen. Evertsen, luit. Col. Regt. *von* Dopf. (1793 postenoorlog in Vlaanderen), overl. Groningen 16-11-1801.

8) „13-7-1718 babtisé à Emmerich, néc le 25 juin *Cathérine Marie,* fille de — *Clavel,* perruquier et de — *Corbière.* 18-2-1725 babtisé à Clèves, *Pierre Henry,* né le 11 févr. fils de *Jean Henry Clavel,* natif de Bâle et *Lucrèce Corbière". 28-3-1797* advertentie Haarl. Courant: overl. van Vrouwe *Cathérine Marie Clavel,* oud 79 j., huisvr. van *J. A. W. Bruce* te Groningen 23 Maart 1797.

Walter John Bruce, geb. 1753, vaendrig [9]).
David Henric Bruce, geb. 1755, cadet [10]).
Robbert Bruce, geb. 1756, cadet [11]).
John Henric Bruce, geb. 1760, cadet [12]).

Ons wapen is een gouden St. Andries Cruys en boven hetzelve een gouden ster op een rood veld; op het schild staet een helm met gewapende arm boven hetzelve: het schild wordt gehouden door een griffioen en een leeuw.

Dit geslachtsregister en kort verhaal, accordeerd met de oude papieren en documenten en aenteekeninge daar van onder my berustende. Actum binnen Arnhem den 12 Maart 1770.

(was get.) J. A. W. Bruce"

Foutieve wapens en namen in diverse bronnen,

door R. T. MUSCHART.

(vervolg van LXVII, 22.)

Hoogvliet.

Volgens het Nederland's Patriciaat 1911 voerde een familie *Hoogvliet,* oorspronkelijk *van Hoogervliet* geheeten, in 1600 te Rotterdam en van 1691 tot 1701 in de regeering van Vlaardingen als wapen: „in blauw een rots van natuurlijke kleur op groenen grond, waaruit naar rechts en naar beneden water van natuurlijke kleur spruit" als onderstaande schets A.

A

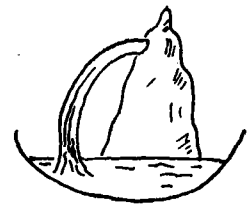

Dit wapen is niet geheel juist, want de zegels van *Johannis H.,* in 1700, en *Daniel H.,* in 1714, beiden schepen van Vlaardingen, aan transportbrieven in het Gem.-Archief al-

9) *Walter John Bruce,* geh. Namen 1753, vaandrig 1770, kapt. regt. van Brakel 1785, majoor 1794, adjudant-generaal o.a. 1801, commandant van Delfzijl, overl. als generaal-majoor *te Groningen* 10-10-1831. Hij huwde 1" Rheden 6-11-1785 *Francina Martina van der Horst,* geb. Namen 21-10-1752, overl. Groningen 21-6-1801, dr. van *Marynis Jan van der Horst,* luit.-col., en *Maria Antoinetta Barbin de Telliers.* Hij huwde 2" Groningen 1803 *Gerharda Kok,* wed. van Mr. George *Hendrik Willem Brockes. W. J. Bruce was* ridder Orde v. d. Unie.

10) *David* Henri(c) *Bruce,* ged. Coevorden 19-3-1755, cadet 1770, kapt. 13-6-1791, majoor 26-6-1799 (veldtocht Noord-Holland). 27-3-1807 colonel 5e Regt. inf., 1808 Directeur Zeeuwsch Genootschap, 1809 Generaal-majoor, ridder orde v. d. Unie, luitenant-generaal 22-4-1815. Provinciaal Commandant van Zeeland, lid Hoog militair Gerechtshof, overl. Utrecht 12-11-1828 oud 73 j. Hij huwde te Amersfoort 5-8-1796 *Maria Anna Cock,* wed. van Mr. *Adriaan Salomon van* der *Hoop.*

11) *Robbert Bruce,* ged. Coevorden X1-7-1756, cadet 1767 en 1770, 2e luit. inf. Regt. Mackay 3-11-1777. Kapt. Comp. Kapt. R. Mackensie 8-5-1781, majoor 30-11-1793, majoor Engelsche dienst 2e Regt. inf. 25-12-1799, luit. Col. 1812, neemt dan ontslag, wederom luit. col. 25-1-1814, zelfde jaar colonel, 21-4-1815 generaal-majoor en plaatselijk commandant van Venlo tot 1530 dan nonactief, 1824 ridder Ned. Leeuw. Overl. Utrecht 28-11-1838 oud 82 j., begr. 4-12-1838.

12) *John Henri(c) Bruce,* geb. 1760, cadet 1770, luit. 1782, capt. bij de comp. v. d. Capt. Jones (Commissieboek 27-3-1792). Hij huwde *Susan Jones* (waarschijnlijk dr. van dezen kapitein).

daar vertoonen de rots van den linker en beneden schildranden uitgaande als onderstaande schets B.

B

De latere leden van deze familie hebben dit wapen totaal verprutst door van de rots een schenkkan op een soort stoof te maken, want de lakafdruk van *Nicolaas H.,* 14 April 1771 te Leiden, en getrouwd met *Elisabefh Anna Tatum,* in protocol 2351 van notaris 1. E. Luzac aldaar, en het zegel van *Daniel H., 26* Juli 1782 schepen van Vlaardingen, in de Transportbrieven in het Gem.-Archief aldaar, en de lakafdruk van ..... *H.* op den brief van J. Kluit Czoon, 14 December 1803 kapitein-commandant van de gewapende burgerwacht te Schiedam in de Bijlagen tot de resolutiën van den raad van Schiedam, vertoonen een kan etc. als onderstaande schets C.

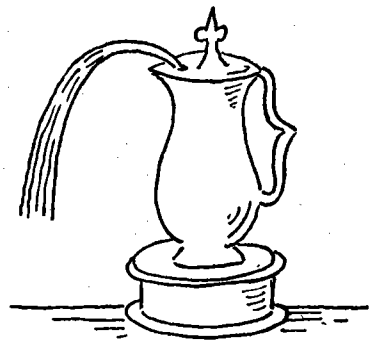

C

Elders vond ik dit kannenwapen met den foutieven naam *Hoogveldt.*

van Hoogwerff,

Mr. *Hendrik Piefersz. van Hoogwerff,* geboren te Rotterdam 31 Oct. 1736 en 12 Aug. 1765 te 's-Gravenhage getrouwd met *Elisabefh Petronella van Assendelft,* voerde volgens „De Wapenheraut" 1898, pag. 119. als wapen: „in blauw een zwemmende visch in water van natuurlijke kleur en in een zilveren schildhoofd een gouden zon, die van den rechter bovenschildhoek uitgaat".

Dit wapen is niet geheel juist, want de lakafdruk van *Hendrik van H.,* 26 Juni 1769 te 's-Gravenhage, en getrouwd met *Elisabefh Pefronella van Assendelft.* dus dezelfde als boven, in protocol 3799 van notaris A. van Wijck in het Gem.-Archief te 's-Gravenhage, vertoont als wapen: „in blauw een zwemmende visch rustende op water zondermeer", met als helmteeken: dito zwemmenden visch tusschen vlucht, dus geheel hetzelfde als het in het Arm. Général beschreven wapen van de Brielsche familie *Hoogwerf* (zonder „*van*").

Wel voerden andere leden dezer familie den visch vergezeld van een van den rechter bovenhoek uitgaande zon, doch

deze niet in een schildhoofd doch met den visch in het zelfde veld.

Aldus vond ik dit wapen op de lakafdrukken in diverse bronnen van *J. Hoogwerff,* in 1747 secretaris van baljuw en schepenen van Naters en Pancrasgors, van Mr. *Dominicus van H.,* in 1764 te Leiden als leenman van Voorne, en van *Pierre Jean van H.,* 9 Jan. 1780 te Rochelle commissaris van de Marine van de Staten-Generaal der Nederlanden: en als wapen op een kwartierstaat van Hoogwerff in het Museum van Oudheden te Rotterdam.

Blijkbaar moet de zon opgevat worden als een bijfiguur en de visch als het eigenlijke wapen, want de lakafdruk van *Paul Gerard van Hoogwerff,* in 1795 te 's-Gravenhage, in de Biljetten van inschrijving op de Haagsche geldnegotiatie van 1795, portefeuille 2, in het Gem.-Archief aldaar, vertoont den visch boven rechts vergezeld van een schuinrechts omhoog vliegenden vogel.

Hetzelfde wapen met den visch zonder meer voerde *Joris Gerritszoon,* in 1618 aangesteld tot raad van den Briel, en overleden 16 Juni 1633 volgens M.S. Wapenboek van van der Lely betreffende de regeering dier stad.

Volgens het Alg. Nederl. Familieblad 1887, pag. 213, heette deze raad *Joris Gerritsze van Hoogwerff* en kwam hij ook voor met den naam *Laeckencooper,* vandaar, dat in het hiervoor aangehaalde Wapenboek van van der Lely *Willem Jorisz. Lakenkoper,* in 1641 aangesteld tot raad van den Briel, vermeld wordt met hetzelfde wapen, doch hier met de uit den rechterbovenhoek komende zon.

Hoogwoudt.

Volgens „De Wapenheraut" 1898, pag. 79, voerde *Margaretha Hoogwoudf,* die als dochter van een burgemeester van Hoorn aldaar in Februari 1674 trouwde met *Daniel de Marees,* commissaris dier stad, als wapen: „2 beurtelings gekanteelde dwarsbalken en een gevierendeeld vrijkwartier, waarvan de kwartieren 1 en 4 het wapen van Henegouwen. n.l. een zwarte leeuw in goud en de kwartieren 2 en 3 het wapen van Holland, n.l. een roode leeuw in goud".

Het vrijkwartier van dit wapen is vrij zeker onjuist en zal moeten zijn: gevierendeeld met het wapen *van Beijeren,* zijnde schuingeruit van zilver en blauw, in 1 en 4 en het van *Henegouwen en Holland* gevierendeelde wapen in 2 en 3. zooals het met den naam *van Hoogwoude* in het Arm. Général is beschreven, want volgens de wapens van den tegenwoordigen en vroegeren Ned. Adel door Rietstap, pag. 348, stamt deze familie af van *Everard* heer *van Hoogwoude en Aartswoude,* bastaardzoon van *Willem van Beijeren,* graaf van Holland, die volgens de Aanteekeningen omtrent regeeringsfamilies te 's-Gravenhage door van Rhede van der Kloot, pag. 29, *Eduard* heette, in 1448 en 1449 baljuw van 's-Gravenhage was, en getrouwd was met 1° *Jutte van Kijfhouck* en 2° *Alijd van Zwieten.*

Het ligt dus voor de hand, dat in dit wapen behalve de wapens *Henegouwen en Holland* ook het wapen *van Beijeren* moet voorkomen.

De 2 beurtelings gekanteelde dwarsbalken zijn het wapen *van Kijfhoeck.*

Ook de naam *Hoogwoudf is* dus niet geheel juist.

van der Horst. 1.

Mattijs Claesz. van der Horst, in 1607 raad van Rotterdam, voerde volgens bundel 392 in de Bibliotheek der Hand-

schriften in het Gem.-Archief aldaar als wapen: „in goud 3 roode golvende dwarsbalken".

Dit wapen deugt niet, want het zegel van dezen *Mathijs Niclaesz. van der H.*, in 1604 schepen van Rotterdam, aan charter in de Collectie losse charters van Rotterdam in het Gem.-Archief aldaar, vertoont als wapen: „een ankerkruis vergezeld beneden rechts en beneden links van eene kleine distelbloem", met dito bloem als helmteeken.

Evenzoo is zijn zegel als schepen in 1585 afgebeeld op plaat 11 in de Regeering van Rotterdam door Unger, doch aldaar met een helm zonder helmteeken.

van der Horst. 11.

Op een kaart van de omstreken van Elburg in particulier bezit komt voor een wapen *van der Horst als volgt:* „in rood een zilveren klimmend p a a r d".

Dit wapen is zoo goed als zeker onjuist, want de lakafdrukken van *Rijnvis van der Horst*, in 1726 te Elburg, vrij zeker verloofd met de 18-jarige *Euerharda Hendrica*, dochter van den Elburgschen burgemeester G. G. *Sandberg*, in het Rechterlijk Archief Doesburg (boedel Solner) vertoonen geen paard doch een klimmenden e e n h o o r n met als helmteeken een uitkomenden e e n h o o r n.

De lakafdruk in de Volmachten van de Geldersche Leenkamer van *Rijnvisch van der Horst*, in 1741 te Elburg (dezelfde als voorgaande?), vertoont eveneens een e e n h o o r n doch hier springend en evenzoo springend komt de eenhoorn voor op den lakafdruk van *Willem van der Horst*, in 1699 te Elburg, in het Familie-Archief Raedt van Oldenbarnevelt.

van Houven.

Mr. *Jacob v a n Houven,* heer van Heeswijk en Dinter, in 1721 aangesteld tot raad van 's-Hertogenbosch, voerde volgens de Naamlijst en Wapenkaart van de regeering dier stad door van Zuijlen als wapen: „in blauw een zilveren wassenaar getopt met een gouden achtpuntige ster en in een gouden schildhoofd 3 roode schuinkruisjes aaneengesloten naast elkaar. En in een zwart hartschild een zilveren leeuw".

Denzelfde echter heb ik in diverse bronnen in de jaren 1707, 1719 en 1729 nooit anders gevonden dan met den naam van *der Houven*. De naam komt ook voor als *van der Hoeven*.

(Wordt vervolgd.)

BOEKBESPREKING.

Nederland's Patriciaat, 36e Jaargang 1950. Uitgave van het Centraal Bureau voor Genealogie te 's-Gravenhage.

Het is ons een genoegen gevolg te geven aan de uitnoodiging van den Hoofdredacteur om, een oude gewoonte getrouw, het nieuwe „blauwe boekje" in de kolommen van dit Maandblad aan te kondigen en te recenseeren. De laatste maal, dat wij ons van deze taak konden. kwijten, was in het nummer van April 1940, toen wij den 26en jaargang van dit jaarboek aan een bespreking onderwierpen. Daarna maakten eerst de oorlogsomstandigheden en later de in Nederlandsch-Indië vigeerende „vredesomstandigheden" het ons onmogelijk ons in 1935 begonnen recensiewerk voort te zetten. Anderen hebben inmiddels die taak van ons overgenomen en het is ons een vreugde haar thans weer te kunnen opvatten.

Die vreugde wordt door een niet gering deel veroorzaakt door de ontwikkeling, die het jaarboek in deze periode van 10 jaar heeft doorgemaakt. Onder de voortreffelijke redactie van den sinds ultimo Maart 1943 opgetreden redacteur, den Heer F. de Josselin de Jong, heeft het boekje sterk gewonnen aan evenwichtigheid van behandeling der gepubliceerde geslachtslijsten, terwijl een nauwkeurigheid en betrouwbaarheid is bereikt, die in vorige jaargangen lang niet altijd kon worden benaderd.

Het voor ons liggende deel, dat weer prompt op tijd in December 1949 van de pers kwam, geeft het sinds 1936 niet meer bereikte getal van 30 genealogieën. Negen hiervan zijn herbewerkingen van reeds vroeger in deze uitgave verschenen artikels; negen andere zijn bewerkt naar elders verschenen, min of meer volledige publicaties, terwijl van de resteerende 12 geslachten nog nimmer volledige geslachtslijsten het licht zagen.

Uit de signeering der artikels blijkt, dat de redacteur er niet minder dan 11 voor zijn rekening heeft genomen, hetgeen een bijzondere prestatie mag heeten naast de vele besognes, die het beoordeelen en controleeren der door anderen ingezonden genealogieën, het samenstellen van den bundel, het maken van het lexicografisch register en het corrigeeren der drukproeven met zich meebrengen.

Als eerste artikel treffen wij aan een herbewerking van de reeds in den VIen jaargang opgenomen genealogie *Aberson*. Het is jammer, dat de uitwerking pas begint na generatie 11 en dat niet ook de tweede generatie volledig is opgenomen. Belangstellenden zijn nu aangewezen op de gegevens, die daaromtrent te vinden zijn in de Wapenheraut 1919, pag. 33 e.v. De in 1915 als Kalff vermelde vrouw van Gerhard Nicolaas Aberson heeft thans haar juisten familienaam Kolff gekregen. Geheel nieuw is de daarop volgende genealogie *Altes (Korthals Altes)*, welke familie zich eerst sedert het begin der vorige eeuw in Nederland bevindt. Het artikel *Banning* is 'blijkbaar bewerkt naar de in 1934 verschenen familie-uitgaaf. De verwantschap van het onderhavige geslacht met het in 1939 uitgestorven Belgische van dien naam, waarvan M. Fortuné Koller een geslachtslijst publiceerde in Annuaire des familles patriciennes de Belgique is kennelijk niet te bewijzen. H. Kits Nieuwenkamp geeft deze aansluiting wel in het 4de deel van zijn Nederlandsche Familiewapens. Het is overigens goed, dat de redactie zich niet heeft laten meesleepen door de gewaagde supposities, die ten aanzien van de afkomst dezer Banning's in laatstgenoemd werk voorkomen. Dit geeft echter wel- een oudere uit den onder VI der stamreeks genoemden Franciscus Anthonius Banning gesproten nog levende tak, waarvan in de onderhavige publicatie geen melding wordt gemaakt. Moet daaruit geconcludeerd worden. dat ook de aanhechting van dezen ouderen tak door Kits Nieuwenkamp onjuist is?

De daarop volgende genealogie *Beijnen* en *Koolemans Beijnen* (de naam Koolemans is niet aan een voorouder ontleend) is een nieuwe aanwinst voor de genealogische literatuur. De stamreeks begint met Christiaan Beijnen, die in de tweede helft der 17de eeuw schoolmeester te Waalre was en huwde met Dirkje Royaarts. Haar ouders worden niet vermeld, zoodat blijkbaar haar plaats in de genealogie van het bekende geslacht Royaards, waarvan de stamvader ook in de tweede helft der 17de eeuw schoolmeester te Waalre was, nog niet vaststaat, Het artikel *Borgesius* is een uitstekende herbewerking van de reeds in jaargang IV opgenomen genealogie, die hiermede belangrijk is aangevuld en verbeterd. De in jaargang VI opgenomen familie Borgesius, die

spruit uit een vrouwelijk lid van het onderhavige geslacht, is terecht thans niet opgenomen, immers zij vormt een afzonderlijke, zij het ook verwante en gelijknamige familie.

Voor de bewerking der genealogie *Coolhaas (Koolhaas* en *Pous 'Koolhaas)* is gebruik gemaakt van de interessante publicatie van ons mede-lid Prof. Dr. W. Ph. Coolhaas in jaargang 1942 van dit Maandblad. Het geslacht *Craandijk,* dat omstreeks de helft der 17de eeuw uit Vreden in Amsterdam kwam, levert eerst in de 19de eeuw leden op, die belangrijker functies gaan bekleeden. Hoewel waarschijnlijk uit de omgeving van Rotterdam afkomstig, leefden enkele oudere generaties van de familie *Donker* in de Generaliteitslanden. Reeds spoedig trok de familie weer naar het Noorden, waar de tak *Donker Curtius* eenige markante juristen opleverde.

De in jaargang XIX opgenomen uitvoerige genealogie *Fabius* vond herplaatsing; in de oudere generaties konden kleine aanvullingen en verbeteringen worden aangebracht, die echter niet zoo belangrijk zijn, dat zij wederopname zouden wettigen. De aanleiding hiertoe zal dan ook vooral gezocht moeten worden in de vele mutaties in den „état présent" van dit uitgebreide geslacht gedurende de laatste 20 jaar. Bij raadpleging dezer genealogie bedenke men, dat de opgaven in jaargang XIX soms uitvoeriger zijn, terwijl de daarin opgenomen fraaie illustraties niet zijn herplaatst.

De geslachtslijst *de Gaay Fortman,* beginnende met Jaques le Gay, die omstreeks 1630 te Douai geboren werd, is een nieuwe aanwinst voor de genealogische literatuur. De naam Fortman is afkomstig van den stiefvader van den onder VI genoemden Ds. Klaas de Gaay. Dan volgt de genealogie van het geslacht *Gelpke,* waarvan een tak den naam Sollewijn Gelpke voert (Sollewijn is aan een stief-grootvader ontleend). Wij treffen in deze genealogie niet aan J. C. F. Sollewijn Gelpke, die in 1883 te Buitenzorg overleed en aldaar op de Alg. Begraafplaats in graf No. 132 werd bijgezet (zie Ind. Navorscher 1, pag. 146). De op pag. 171 onder VIb. 2. genoemde Paul Henri Sollewijn Gelpke heette volgens „Genealogische en Heraldische Gedenkwaardigheden op Java", deel IV, pag. 316, Jacob Paul Henri.

Interessant is het artikel *von Hemert,* van welk geslacht Vorsterman van Oyen destijds een genealogie opnam in zijn Stam- en Wapenboek. Het is jammer, dat de uitwerking pas na de 10de generatie begint. Van dit uit de Bommelerwaard herkomstige geslacht kon geen samenhang worden vastgesteld met de oude Heeren van Hemert uit het geslacht de Cocq, hoewel het gevoerde wapen dezen samenhang wil suggereeren. Eenige generaties leefden in de 17de en 18de eeuw te Kopenhagen, waaruit de wijziging van het voorvoegsel „van" in „von" te verklaren is. Het op uitsterven staande Doopsgezinde geslacht *van Heyst* blijkt aan verschillende bekende Doopsgezinde families geparenteerd te zijn. Een nieuwe aanwinst is de geslachtslijst *Idenburg,* een voorbeeld van „jong patriciaat". In de oudere generaties van de Roermondsche familie *Janssens,* die reeds in jaargang IV werd opgenomen, kon veel worden aangevuld en verbeterd. Een zeer belangrijke bijdrage tot de genealogische literatuur vormt de complete genealogie *van Lansberge,* waarover tot dusverre nog niets gepubliceerd was. Zij zal ongetwijfeld ook welkom zijn aan de vele afstammelingen van het echtpaar Jacob de Vriese, burgemeester van Bergen op Zoom en Hulst, en Emerentia van Lansberge, daar Emerentia in het in jaargang IX opgenomen artikel de Vriese zonder ouders vermeld wordt; de kwartieren van haar nakomelingen kunnen nu belangrijk worden aangevuld.

De geschiedenis van het op uitsterven staande geslacht *Mestingh* speelt zich, behalve in de laatste generaties, vrijwel geheel te Winschoten af. De waarschijnlijk uit Picardië stammende familie *Nortier* kon haar stamreeks nog niet verder opvoeren dan tot circa 1725. Het geslacht *Noyon,* waarvan een lid den naam *Terpstra Noyon* voerde, strandde eveneens bij de opvoering van zijn stamreeks op de moeilijkheid van herkomst uit Frankrijk; de stamvader Pierre Noyon vluchtte na de herroeping van het edict van Nantes naar de Noordelijke Nederlanden en vestigde zich te Sneek, waar de familie gedurende vele generaties woonachtig bleef.

Zeer welkom is de heropname van de genealogie *Romswinckel,* vooral na kennisname van de zeer interessante publicatie van ons mede-lid, den Heer J. A. M. van der Loo, in Maandblad 1943, kol. 85 e.v. De oudere generaties, vermeld in jaargang 1, zijn naar aanleiding van deze publicatie ingrijpend gewijzigd. Toch valt het te betreuren, dat de Redactie in de herplaatsing van dit artikel geen aanleiding heeft gevonden tot een meer uitgebreide bewerking van de genealogie van deze zeer interessante familie. De uitwerking begint pas na generatie IX (eind 18de eeuw) en daardoor komen de generaties, die te Amsterdam en Leiden een rol van beteekenis speelden, allerminst tot hun recht, terwijl de tak, die te Nijmegen in de regeering zat, geheel gesupprimeerd is. Wij zijn van meening, dat hier een goede gelegenheid om echt „regenten-patriciaat" voor het voetlicht te brengen. onbenut is gelaten. Wij vertrouwen, dat dit verzuim nog eens hersteld zal worden.

Wel compleet gepubliceerd is de genealogie *Rooseboom,* een herplaatsing van het artikel in jaargang XI, waaraan één oudere generatie kon worden toegevoegd. Dat dit nog niet „jurer gros" is. bewijst het feit, dat de thans gevonden stamvader eerst omstreeks 1710 geboren werd.

Bepaald een aanwinst is de genealogie *Royer,* een herbewerking van het in jaargang IV opgenomen artikel. Daarbij is een goed gebruik gemaakt van de publicaties van onze mede-leden R. T. Muschart en J. P. de Man in Maandblad 1938. De herkomst uit Keulen is terecht losgelaten en de waarschijnlijke herkomst uit Tiel, hoewel nog niet afdoende bewezen, is daarvoor in de plaats gesteld. Doordat de uitwerking na generatie 111 begint (helft 17e eeuw) komt veel beter dan tot dusverre de belangrijke plaats tot uitdrukking, die deze familie eeuwenlang in Zwolle heeft ingenomen en haar talrijke allianties met leden van den Overijsselschen adel.

Een omvangrijke bijdrage vormt de herplaatsing van het artikel *Ruys.* Hoewel nog niet tot opvoering van de stamreeks kon worden gekomen, wordt toch wel een suggestie gedaan ten aanzien van oudere generaties, terwijl blijkbaar de mogelijkheid van samenhang met de oude familie Ruysch van Pijlsweert nog niet is losgelaten. De oudste generaties zijn belangrijk aangevuld, terwijl de „état present" van deze wijdvertakte familie uiteraard in bijna 40 jaar een zeer aanzienlijke uitbreiding heeft ondergaan,

Interessant is de genealogie van het uit de Zuidelijke Nederlanden stammende geslacht *van den Steen,* dat zich omstreeks 1600 in de Betuwe heeft gevestigd en daar een belangrijke rol heeft gespeeld. Veelal treft men, ook in officieele stukken, de leden aan met den titel van Baron, hoewel zij daar ongetwijfeld geen recht op konden doen gelden, terwijl zij ook nimmer in eenige Ridderschap verschreven zijn geweest. Hun maatschappelijke positie wordt er echter wel door geteekend. Het uitgebreide nageslacht van Mr. Johan Gerard van den Steen, die twee eeuwen geleden leef-

de, vond helaas geen opname. De thans volgende genealogie *Vogelaar* was reeds bekend uit publicaties in de Navorscher 1935 en Sibbe 1943. Zij vormt een typisch voorbeeld van een in de laatste periode der O.-I. Compagnie tot aanzien en fortuin gekomen familie. Veel nieuws brengt ons de geslachtslijst *Vollgraff*, over welke bekende familie tot dusverre nog slechts fragmentarisch iets gepubliceerd was. Via een genealogie *Warnsinck*, waarvoor wij tot dusverre nog altijd waren aangewezen op het artikel in het Stam- en Wapenboek van Vorsterman van Oyen van bijna 70 jaar geleden, komen wij aan de geslachtslijst *Willink* (Willink van Collen). Dit is het derde geslacht Willin(c)k, dat in dit jaarboek wordt opgenomen. Opvallend is, dat zij alle uit den Gelderschen Achterhoek stammen en wel uit de buurt van Winterswijk, doch onderlinge samenhang valt niet aan te wijzen. Mogelijk ontleenen zij hun naam aan htezelfde goed. De genealogie van het onderhavige Doopsgezinde geslacht, dat op uitsterven staat, zal voornamelijk ook wel de aandacht trekken door de allianties met tal van bekende Nederlandsche families. Het is jammer, dat de uitwerking pas begint na generatie V. De gegevens voor de oudere generaties zijn gepubliceerd in het Stamboek der Willingen, waarvan in 1,767 een tweede druk verscheen, maar dat slechts nu en dan eens op een auctie voorkomt. Voor een voiledig overzicht moeten dus beide publicaties naast elkaar worden gebruikt. Het geslacht Wis*boom* was ruim twee eeuwen vrijwel uitsluitend in Hardinxveld gevestigd, waar zijn leden als schepenen en burgemeesters ongetwijfeld een vooraanstaande plaats innamen.

Tot slot vinden wij een heropname van de in jaargang II gepubliceerde genealogie *van Woelderen.* Ditmaal wordt een nagenoeg complete geslachtslijst geboden, Onze lezers zijn met de resultaten der grondige nasporingen naar oudere generaties bekend door de artikelen, die daaraan in vele jaargangen van ons Maandblad zijn gewijd. De redactie heeft het, o.i. terecht, niet aangedurfd de stamreeks op te voeren, omdat de vermoede oudere generaties nog te hypothetisch zijn. Het onderzoek in de archieven van de Veluwe is echter nog geenszins afgesloten, zoodat de mogelijkheid bestaat, dat wij in een lateren jaargang nog eens een, wellicht tot in de 14de eeuw opklimmende, stamreeks zullen aantreffen.

Onder de gebruikelijke „Aanvullingen en Verbeteringen" treft ons de afkapping van een nog levende tak van het geslacht *Coolen,* behandeld in jaargang XXVI. Medegedeeld wordt, dat gebleken is, dat de aldaar op pag. 159 onder IX genoemde Waltherus Colen geen zoon is van den onder VIIIbis genoemden Cornelius Colen. Waar echter de doopdatum van Waltherus Colen (Tilburg 23 Juli 1675) uitdrukkelijk gehandhaafd wordt, vragen wij ons af waarom niet tevens vermeld wordt wie zijn ouders dan wèl waren. In dezelfde rubriek wordt een verbeterde stamreeks *Kemper* (zie jaargang XXXIII, pag. 200) gegeven.

De bundel wordt besloten door een met zorg bewerkt Lexicografisch register en een naamregister van de in de 36 verschenen jaargangen gepubliceerde genealogieën. Dit zijn er niet minder dan 1284 (de talrijke heropnamen niet mede-gerekend). Een complete serie „Nederland's Patriciaat" vormt dus wel een zeer rijke bron voor het genealogisch onderzoek in Nederland! Een algemeen lexicografisch register op alle jaargangen, de publicatie waarvan in het Voorwoord tot den 25en jaargang werd toegezegd, is nog steeds niet verschenen. Wij spreken de hoop uit, dat het Centraal Bureau voor Genealogie de samenstelling en uitgave daarvan nu eens met spoed ter hand zal nemen. Wij zijn er ons van

bewust, dat een dergelijke uitgave, die onontbeerlijker wordt naarmate meer jaargangen verschijnen, misschien niet commercieel verantwoord zal zijn, daar slechts weinigen een complete serie „blauwe boekjes" bezitten. Moge ten deze echter de noodzaak, dat zoo'n register verschijnt, prevaleeren.

Aan de illustratie is ook dit jaar weer veel zorg besteed. Behalve de gebruikelijke kleine wapenschildjes boven elk artikel (die naar onze smaak de laatste jaren wel een beetje grof zijn uitgevoerd) en waarvan dat bij de genealogie de Gaay Fortman niet geheel klopt met de beschrijving, zijn twee complete wapenteekeningen opgenomen (Aberson *en* Weyn Banningh, het eerste in kleuren, waarover de smaken kunnen verschillen). De artikels Coolhaas, Donker Curtius, Gelpke, Idenburg, van Lansberge, Mestingh, Nortier, Vogelaar, Vollgraff en van Woelderen zijn verlucht met goede reproducties van portretten en/of andere voor de familiegeschiedenis waardevolle objecten.

DEL CAMPO HARTMAN.

VRAGEN EN ANTWOORDEN,

de Besche. De oudste generaties van de Zweeds-Noors-Deense familie *de Besche* luiden als volgt:

I. *Walther de Besche*, in 1397 te Luik, tr. *Johanna de Borne.*

II. *Hendrik de Besche*, leeft in 1448.

III. *Henrik de Besche*, leeft in 1488.

IV. *Wilhelm de Besche*, architekt bij den Keurvorst van Keulen, † 1567.

V. *Gilles de Besche*, architekt en koopman te Luik.

Nadere gegevens over deze generaties gevraagd alsmede over de afkomst en voorouders van *Walther de Besche*, genoemd sub I. Wat beduidt de naam *de Besche?* Is het de naam van een plaats in de Nederlanden?

RED.

Frederiks (Fried(e)richs). (LXVII, 62). Vermoedelijk is het volgende voor den vraagsteller van belang:

Johann Gottlieb Friederichs, geb. ca. 1715 te Laehnhausz in Neder-Silezië, † ca. 1815 te Wickrathsberg, tr. *Eva Catharina Lintholz*, waaruit:

a. *Johann Caspar Friederichs*, geb. 1763 te Wickrath, † Gouda 15 Januari 1825, tr. le Gouda 23 Dec. 1783 *Grietje Kroon*, geb. ca. 1737 Leimuiden, † 17 Juni 1821 te Gouda (Peperstraat): tr. 2e. Gouda 3 Jan. 1822 *Lucia Clara van Staveren*, geb. 13 Oct. 1756 te Rotterdam, † 20 Dec. 1843 te Delfshaven, dr. van *Gerrebrandt* en *Cornelia Angenita Dorothea van Herzeele. (Zie* Ned. Patr. 1925, pag. 463 en 1926, pag. 270.)

b. *Anna Constantia Friederichs*, geb. te Wickrath, tr. 18 Juni 1788 te Schoonhoven *Johannes in der Maur*, ged. 7 Mei 1767 Schoonhoven, zn. van *Paulus* en *Antonetta Surendonck.*

c. *Sophia Catharina Friederichs*, geb. te Wickrath, tr. *Gottfried Pottgieser*, verver te Wickrath.

d. *Anna Catharina Friederichs*, ged. 10 Maart 1769 te Wickrathsberg, † Schoonhoven 9 Nov. 1839, tr. 9 Nov. 1793 te Schoonhoven *Jan Straatman*, ged. 30 Nov. 1766 te Rotterdam, † 12 Mei 1821 te Schoonhoven, zn, van *Jan Philippus* en *Catharina Angela Bullerdiecks.*

In mijn bezit zijn de acte van boedelscheiding, opgemaakt na het overlijden van Johann Gottlieb Friederichs, en twee diploma's van hem als tuinman op verschillende adelijke bezittingen,

Ik had mij steeds voorgenomen om na den oorlog Laehnhausz te bezoeken teneinde zijn afstamming na te gaan in de doopboeken aldaar. Door de huidige omstandigheden is zulk een bezoek en onderzoek onmogelijk geworden.

Bijna al zijn nakomelingen kenmerken zich door opmerkelijke talenkennis *(Servaas de Bruin),* door muzialiteit of door lust voor tuinieren.

Manchester. IR. JAN F. STRAATMAN.

van Herwaarden. Gevraagd: ouders en grootouders, met personalia, van het op 28 Mei 1805 te Gorinchem gehuwde echtpaar Gerrit van *Herwaarden* en *Dirkje(?)Verheij* († Gorinchem 2 Febr. 1858, aet. 77).

Hengelo (Gld.). F. VAN HOOGSTRATEN.

Meinsma. (LXVII, 93). Van vriendelijke zijde werd mij meegedeeld, dat *Geertje Meinsma,* † Haarlem 16 Aug. 1925, geh. Otterlo 29 Aug. 1871 met *Pieter Eento Barbas,* een dochter was van het te Metslawier op 5 Juni 1840 gehuwd echtpaar Jan Meinsma (zn. van *Harmen Hendrikszn.* × *Tjietske Jans* uit Paesens), geb. Paesens 31 Dec. 1805, en *Aukjen Stallenga,* geb. Nes 26 Dec. 1815, dr. van *Douwe,* ontvanger der rijksbelastingen, en *Grietje Pieters Heeringa.*

Hengelo (Gld.). F. VAN HOOGSTRATEN.

Spanjaard-van Doorn. (LXV, 207). Bij acte van 23 Maart 1798, verleden voor Nots. J. J. Kruyder te Utrecht, werd *E. J. G. van Doorn* te Utrecht consent verleend voor haar huwelijk met Mr. *Jan Spanjaard,* wiens ouders genoemd worden N.L. 1935, kol. 128. De bruid is een dochter (waarsch. het enige kind) uit het huwelijk van Mr. *Gijsbrecht van Doorn,* schout en gaardermeester te Thamen aan den Uithoorn, en *Anna Maria Jacoba Hooft,* en behoort tot het bekende Utrechtse geslacht. Vgl. Stam- en Wapenboek van Vorsterman van Oyen, dl. 1, blz. 199, waar uit het huwelijk van *Doorn-Hooft* ten onrechte geen kinderen vermeld worden. Over *A. M. J. Hooft,* die behoorde tot een Amsterdams-Utrechtse familie, waarvan sprake is in N.L. 1935, kol. 208, noot 13, en over haar ascendenten bezit ik zeer uitvoerige gegevens. Desgewenst zou vraagsteller zich hiervoor rechtstreeks met mij in verbinding kunnen stellen.

Wassenaar. MR. F. DANIËLS.

van Varik. (LXV, 143). In het op authentieke bronnen berustende artikel „De Meernhoeve ca. 1550" door E. Rosenbaum, opgenomen in De Navorscher, jg. 1931, afl. 7 en 8, wordt de echtgenoot van *Elsa(be) van Losstadt* steeds genoemd *Gijsbert* of *Ghijsbrecht van Baex(en).* Hij was drost van IJsselstein, alwaar hij 8 Oct. 1549 overleed. Zijn weduwe hertr. vóór 27 April 1555 Mr. *David van der Houve (van der Hoeff, van der Hove, Verhoeff,* enz.), van wien zij vóór 1562 gescheiden is. Of zij nog eerder een huwelijk heeft aangegaan met een *Gijsbrecht van Varik,* die dan eveneens drost van IJsselstein geweest zou moeten zijn, of dat *Gijsbrecht van Baex* zich eerder (ook wel) *van Varik* noemde, blijkt uit het artikel niet. De schepenregisters van IJsselstein in het Rijksarchief te Utrecht zullen in deze wel uitsluitsel geven.

Wassenaar. MR. F. DANIËLS.

Veltkamp-van Keppel. (LXVI, 191). *Johanna Hermanna Gesina van Keppel* is volgens den Burgerlijken Stand van Rijssen op 6 Sept. 1820 geboren als dr. van *Johan Rabo* van *Keppel* en *Geesken Smeyers.* Laatstgenoemde werd niet zoals Ned. Adelsboek 1943— 1948 aangeeft — geboren te

Wierden, maar in Zuna en ged. te Rijssen 13 Febr. 1785. Haar ouders *Harmen Stevens Smeyers,* j.m. in Zuna, en *Janna Hermannussen Mokkelencate* (Ned. Adelsb. 1943— 1948 noemt haar abusievelijk *Merkelencate),* j.d. in Rectum, ondertr. te Rijssen 11 Mei 1783.

Johan Rabo van Keppel, landbouwer te Zuna, vestigde zich tussen 1817 en 1820 te Rijssen en wordt bij de geboorte van zijn laatste kind aldaar herbergier genoemd.

Enkele kleine aanvullingen en verbeteringen in het aangehaalde Ned. Adelsboek, mogen hier nog een plaats vinden. Als geboorteplaats van de vijf eerste kinderen uit het huwelijk *van Keppel-Smeyers* wordt aangegeven Zuna onder Wierden of alleen Wierden. Geheel juist is dit niet en de doopdata van de kinderen worden dan ook niet te Wierden maar te Rijssen gevonden. De oorzaak hiervan moet gezocht worden in de vorming der gemeenten (mairieën) na de inlijving bij Frankrijk — voor Twente merendeels in het laatste kwartaal van het jaar 1811 — waarbij gedeelten van de kerkelijke gemeente Rijssen bij de nieuw gecreëerde burgerlijke gemeente Wierden werden ingelijfd, die gevormd werd uit het kerkdorp Wierden en de buurtschappen Zuna, Notter, Ypelo en Rectum.

Voor de kinderen van het echtpaar *van Keppel-Smeyers* krijgen wij aan de hand van het bovenstaande de volgende gegevens:

1. *Johan Rabo,* geb. Zuna 24 en ged. Rijssen 31 Mei 1807.
2. *Jan Herman,* geb. Zuna 3 en ged. Rijssen 10 Sept. 1809.
3. *Gerhardina Diderika Florentina,* geb. Zuna (gem. Wierden) 9 en ged. Rijssen 16 Febr. 1812.
4. *Steven,* geb. Zuna (gem. Wierden) 25 Oct. 1814.
5. *Dirk Jan,* geb. Zuna (gem. Wierden) 30 Sept. 1817.
6. *Johanna Hermanna Gesina,* geb. Rijssen 6 Sept. 1820.
7. *André Cornelis,* geb. Rijssen 17 Febr. 1827.

Een familie *Veltkamp* tref ik aan in Hellendoorn. *Laurens Gerrits Veltkamp,* aanvankelijk schipper, nà 1710 onderscholtus te Hellendoorn, tr. 1° te Almelo 10 Juli 1698 (ondertr. 19 Juni) als j.m. van Hellendoorn met *Fenneke Freriks,* nagel. dr. van *Frerik Bakker;* 2° te Almelo (ondertr. 1 Juli) 1702 met *Fenneke Jansen Webben.* Op 13 Oct. 1703 leverde hij zijn attestatie van Almelo te Hellendoorn in, waar hij huwde 3" (ondertr. Hellendoorn 3 Augustus) 1704 met *Hendrina Oldenhuys,* j.d. uit Hellendoorn; hij huwde 4° te Hellendoorn (ondertr. 16 Maart 1710) met *Isabella Willemina Zigmeyer,* j.d. aan den Schulenborg (onder Hellendoorn). Uit het laatste huwelijk zijn verschillende kinderen te Hellendoorn gedoopt: de doop van den vader werd aldaar niet gevonden.

Zwolle. MR. A. HAGA.

Verhave(n). De Wapenheraut 1918 bevat een artikel van W. J. C. Poelmans: „Het Rotterdamsche geslacht Verhaven in de 16de tot de 18de eeuw". Aanvankelijk uit gegoede, aan de regering van Rotterdam deel hebbende leden, bestaand, daalt de familie in de 18de eeuw af tot een stel paupers. Als woonplek vinden wij dan meermalen den Schiedamsen dijk, of omgeving.

Intussen (dit is mij uit archivalia en mededelingen der betrokken familie bekend) komt in Schiedam in de 18de eeuw een familie *Verhave(n)* voor van burgers in de beroepen bakker, brander, en dgl.: in de 19de en 20ste eeuw zijn het voornamelijk neringdoenden (inzonderheid nog bakkers), boekhouders, dokters, predikanten. Zij stammen af van *Jacobus Karelsz. Verhave* (hij heet in de registers ook wel

eens ***Verhage,*** en zijn vader soms *Verhaver* en ***Voorhaver,*** maar de vorm *Verhave(n)* is ongetwijfeld de juiste), die in 1686, 28 Dec., te Schiedam ondertrouwde met ***Aeltje Harmens (Wijbelaar),*** j.d. van Schiedam. De bruidegom: j.m. van Rotterdam, werd geassisteerd met ***Karel Philips*** *Verhave* (er staat *Verhage)* zijn vader.

Deze ***Carel Philipse*** *Verhave(r)* is volgens register te Rotterdam 1 Nov. 1665 als weduwnaar ondertrouwd met ***Pieternella*** *Pieters,* weduwe van ***Jan Thijsen:*** „beide van Rotterdam, en wonende in de Kikkersteeg" (in Groenendaal, lichtte de archivaris toe). In margine staat: „attestatie op Overschie; trouw 15 Nov. 1665".

Wie was zijn eerste vrouw geweest? Het begrafenisregister te Rotterdam vermeldt: „begraven in de week 21-27 Sept. 1644 *Geertje* ***Cornelis;*** de man ***Karel*** *Flipssen,* (wonende) in de Leeuwenstraat, t'ende bij de Vest". De bovengenoemde ***Jacobus*** *Karelsz. Verhave* moet uit dit eerste huwelijk geboren zijn, in 1662 of 1663, want een acte te Schiedam 16 Jan. 1701 verklaart hem 38 jaar oud. Waren het zijn ouders, die 26 Juli 1654 ondertrouwden te Rotterdam, als: ***Carel*** *Jansz.* j.m. en *Geertje* ***Cornelis*** j.d., beide van Rotterdam, wonende beide bij de Doelen? Dan zou dat „Jansz" een fout zijn. Op zulke fouten stuiten wij bij dit onderzoek een enkele maal meer; en dan ontwijfelbaar. Hier vermoeden wij ze, omdat le. bij het weinig voorkomen van den naam Carel in deze registers de gelijkheid van namen, plaats ***en*** tijd anders wel wat erg toevallig zou zijn; en 2e. om het voorkomen in de ondertrouwregisters van Schiedam van twee zusters van ***Jacob Carelsz.,*** zeer waarschijnlijk ouder dan hij, nl.: *Cornelia* ***Carelsz. Voorhaver,*** j.d. van Rotterdam, die 27 Aug. 1678 te Schiedam ondertrouwde met *Arent* ***Andriesse van*** *Goch,* j.m. van Schiedam: en ***Maria Carels*** *Verhave,* weduwe van Rotterdam (maar wonende te Schiedam), die 6 Maart 1683 ondertrouwde met ***Willem*** *Jansz.* ***de*** *Haes.* De bruid was geassisteerd met ***Carel Philips Verhaven,*** haar vader. Zij zullen wel geboren zijn vóór hun broeder, dus in de jaren vóór 1662, en (om jongen leeftijd en om weduwschap) vermoedelijk vrij wat eer. Zo kwamen wij al vrij dicht bij een trouwjaar 1654. Van geen der drie zijn echter doopdata gevonden te Rotterdam, noch van ***Jacob Carelz.,*** noch van de twee zusters.

De vader, ***Carel Philips Verhaven,*** kocht 23 Mei 1682 een huis te Schiedam, en 18 Sept. 1683 weer een: hij heet dan „dienaar der justitie", en als zodanig komt hij ook in verschillende attestatiën te Schiedam voor. Op 19 Oct. 1686 hebben burgemeesteren voor hem „geconventeert, dat hij sal sijn Grossier van de brandewijnen, ende sulcx vast staen voor Acht Aem int jegenwoordige saisoen". In een stuk van 27 April 1689 (hij heet hier weer ***Carel Philipsz. Verhagen)*** bekent hij „als Brandewijnbrouder deser stede, schuldig te zijn aan ***Pieter Bomert van*** *Goch,* koperslager, de somma van 150 gld. voor het leveren van een koperen brandewijnketel, met als onderpand zijn erf en huis in de Breestraat. Op 24 April 1700 wordt dat „huisje of vervallen ledige branderijtje" door den president-schepen ***Daniël van Boshuisen*** met toestemming van burgemeesters verkocht aan een metselaar,, die het (intussen al) op nieuws heeft opgehaald en gemaakt tot een woonhuisje". De rechte toedracht ontgaat ons: wij vermoeden, dat Carel Philipsz. Verhave wat eerder overleden was, misschien met achterlating van belastingschuld, want ***van Boshuysen*** verkocht het perceel in de qualiteit van „gecommitteerde tot den ontfang van de ordinaris en extra-ordinaris verponding." [1])

Een andere ***Carel*** *Verhaven* is degene, die 10 April 1724 te Schiedam- uit een huis op den Dam begraven werd. Want hij heet „een vrijer": hij was ongehuwd. Het is blijkbaar de kleinzoon van ***Carel Philips,*** en de zoon van ***Jacob Karelsz.*** *Verhave* en ***Aaltje Harmens Wijbelaar:*** gedoopt 25 Februari 1699. In 1689 hadden zij een huis en erf op den Dam gekocht. Toen zijn vader Jacob in 1720 daar overleed, hoorde deze 21-jarige nog tot de vier minderjarige nagelaten kinderen.

Den doopdatum of enig ander gegeven omtrent de herkomst van den grootvader ***Carel Philips*** *Verhaver* heeft men te Rotterdam niet kunnen vinden, noch iets omtrent een ***Philips*** *Verhave,* die diens vader zou kunnen zijn: wiens geboortejaar vermoedelijk zal liggen tussen 1575 en 1610.

Het Rotterdamse archief brengt ons wel even in kennis met een ***Philips Karelsz.*** j.m., die 28 Juni 1654 ondertrouwt *Jannetje Willems* j.d., geb. te Rotterdam; beiden woonden op den Schiedamsen dijk. Zij waren van den Hervormden godsdienst: wij vinden den doop van twee kinderen: ***Karel*** (1664), ***Neeltje*** (1669). Hij kan noch vader, noch zoon zijn van onzen ***Carel Philips;*** hij moet ongeveer van dezelfde generatie geweest zijn met hem; en het trouwjaar van dezen (1654) was waarschijnlijk ook dat van den ander (in eerste huwelijk; zie boven). Wellicht zijn zij neven geweest, zoons van twee broeders *Verhaven* uit het laatst der 16de eeuw: ***Philips*** en ***Carel;*** en mogelijk ieder vernoemd naar zijn oom. De combinatie der twee weinig gewone namen doet toch wel verwantschap onderstellen.

Merkwaardigerwijze heet deze ***Philip Karelsz.*** „geboren te Duinkerken". Dit doet nieuwe vragen rijzen. Was hij zoon van een Rotterdamsen „schipper ter zee", die bij het begin van het Bestand (vóórdien ging het bezwaarlijk, want Duinkerken was 1585-1646 Spaans) zijn vrouw eens had medegenomen, om wat van de wereld te zien? Zoals in Huygens' gedicht Claes Gertze van Saerdam na 1648 zijn Trijntje eens meenam naar Antwerpen? Of zouden we moeten denken aan een Duinkerker burger, die naar Rotterdam was getrokken om van nationaliteit en geloof te veranderen? 't Eerste lijkt mij vooralsnog het waarschijnlijkste.

Wie helpt ons aan wat meer licht over deze 16de en 17de eeuwsche ***Verhave's*** en hun herkomst? Van ***Carel Philipsz.*** *Verhaven* en zijn vader allereerst?

Een dertig jaar geleden heeft Mr. G. L. van Oosten Slingeland al eens, tevergeefs, daarnaar gezocht. Misschien staan de kansen thans iets beter?

Het zeer omvangrijke dossier-Verhaven, dat het Genootschap uit de nalatenschap van den Heer van Maanen heeft verkregen, levert over hen niets op. En ik mag aannemen, dat de dossiers van Mr. R. Bijlsma en de ms. genealogie-Verhaven, die de Heer Poelmans gebruikte, ook niets over hen bevatten; anders zou hij er toch wel iets van hebben laten verluiden.

Baarn. **PROF. DR.** J. WILLE.

1) De jaren kort voor 1700 waren voor de branderijen een zeer slechte tijd. Zie P. J. Dobbelaar, De branderijen in Holland (1930), hfdst. 111, pag. 59-103. In de door hem gebruikte Schiedamse bronnen zal ongetwijfeld ook over C. Ph. Verhave nog wel een en ander te vinden zijn.

INHOUD VAN DIT NUMMER.

Bestuursberichten. — Bijdrage tot de genealogie Schrassert, door Jhr. H. H. Röell. — Een „verklaring" betreffende Bruce, door N. J. A. C. van Rossem. — Foutieve wapens en namen in diverse bronnen, door R. T. Muschart (vervolg). — Boekbespreking — Vragen en antwoorden.

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD VAN HET

Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde,

Dit blad verschijnt aan het begin van iedere maand en wordt aan alle leden van het Genootschap toegezonden.
Bijdragen en correspondentie, bestemd voor het Maandblad, zomede opgaven van adresverandering gelieve men te richten tot den Hoofdredacteur MR. W. W. VAN VALKENBURG, *Jonkerlaan 26, Wassenaar.*

Correspondentie, bestemd voor het Bestuur, gelieve men te richten tot den Secretaris IR. C. M. R. DAVIDSON, *Prins Mauritslaan* 64, *'s-Gravenhage.*
Alle overige correspondentie (niet bestemd voor Bestuur of Redactie) te richten aan het Bureau van het Genootschap, *Bleijenburg* 5, *'s-Gravenhage.*

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op, dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of den inhoud der ondertekende stukken.

No. 5 LXVIIe Jaargang Mei 1950

BESTUURSBERICHTEN.

Tot corresponderend lid is benoemd:

L. WIRION, ... , *Luxembourg.*
Président de la Société Heraldique Luxembourgeoise. *22 Grand-Rue.*

Tot lid zijn benoemd:

DR. J. H. A. GRAAF VAN DEN BOSCH ... *Hilversum.*
Beethovenlaan 33.

JHR. H. J. REPELAER VAN DRIEL .... *'s-Gravenhage.*
Juliana van Stolberglaan 97.

Adreswijzigingen:

DR. JOH. E. ELIAS . . . . . *Zeist.*
Laan van Beek en Royen 42.

Mevrouw S. M. HAMEL-HERRIAN ... *Semarang.*
Sirandaweg 40.

T. J. M. HENDRIKS . . . . . *'s-Gravenhage.*
Gooilaan 78.

MR. TJ. DE JONG . . . . . *Groningen.*
Verlengde Hereweg 37.

JHR. F. G. L. O. VAN KRETSCHMAR .... *Londen E. 16.*
c/o Missions to Seamen, Victoria Dock Road.

MR. P. R. TAK LABRIJN . . . . . *Wassenaar.*
Groen van Prinstererlaan 1.

JHR. MR. A. J. M. VAN NISPEN TOT PANNERDEN *'s-Gravenhage.*
van Hogenhoucklaan 64.

JHR. F. W. P. M. VAN PANHUYS . . *Laag-Keppel (Geld.)*
Kasteel Keppel.

A. RINGELING . . . . . *Medan (Sumatra).*
p/a Algemeen Proefstation der A.V.R.O.S., Postbus 104.

Douairière M. W. STORM VAN 'S-GRAVESANDE-ARBEITER *'s-Gravenhage.*
Hart Nibbrigkade 1 ôa.

C. J. W. VAN WANING . . . . . *Bilthoven.*
Ruysdaelplein 10.

Het Genootschap is in ruil getreden met:

Vereniging voor Naamkunde te Leuven, C. van Evenstraat 10-IV, Leuven (België); tijdschrift: Mededelingen.

Heemkundige Vereniging „Het Land van Aalst", de Nayerlaan 51, Vorst-Brussel (België); tijdschrift: „Het Land van Aalst".

Oudheidkundige Kring van het Land van Dendermonde, Koning Albertstraat 102, St. Gillis-bij-Dendermonde; tijdschrift: Gedenkschriften.

New England Historic Genealogical Society, 9 Ashburton Place, Boston 8 (Mass., U.S.A.); tijdschrift: The New England Historica1 and Genealogical Register.

De Handschriften-verzameling van ons Genootschap,

door MR. ELISABETH C. M. PRINS.

Ingevolge de wensen van ons Bestuur wil ik hier gaarne een en ander mededelen over den rijken inhoud van de Handschriften-verzameling van ons Genootschap. Grotere bekendheid daarmede kan immers leiden tot intensiever gebruik door onze Leden.

In de collecties, waaruit onze Handschriften-verzameling bestaat, is bewaard gebleven de vrucht van het onderzoek van tal van bekende genealogen uit vorige decenniën; oprichters van ons Genootschap en latere onderzoekers, die in den loop van zijn 67-jarig bestaan, hetzij als Bestuurslid. hetzij als schrijver in het Maandblad, in onzen kring een rol hebben gespeeld, komen hier voor als auteurs en het is een bevredigende gedachte, dat hun werk ten onzent door tal van hedendaagse zoekers wordt gebruikt en in ere gehouden.

Ook enkele collecties, ontstaan vóór de oprichting van ons Genootschap, kwamen door schenking in onze handen.

Het uitgeven van een gedrukt en catalogus op

onze verzameling Handschrift-genealogieën zou veel te kostbaar worden en deze zou spoedig verouderd zijn [1]). Een ingebonden fiches-catalogus berust ten Burele van het Genootschap; het gebruik daarvan staat onzen Leden vrij. Het grootste deel van onze Handschriften-verzameling is daarin reeds verwerkt en de catalogus van oude en nieuwe aanwinsten groeit snel. Hier volgen dan ook slechts, zowel over de collecties, welke ons in eigen dom toebehoren als over de bruikleenen, enige qualificaties, die bij genealogisch onderzoek van nut kunnen zijn. Door de veelheid is het niet mogelijk, aan elke collectie een afzonderlijke beschouwing te wijden; ten Burele worden aan elk Lid gaarne nadere inlichtingen verstrekt. Ongeacht het verschil in belang van de collecties worden deze hier in alphabetische volgorde opgesomd.

Handschrift-genealogieën en kwartierstaten.

Collectie Berewout. Samengesteld door Mr. H. Berewout, 1693—†1752. Genealogieën van meest Amsterdamse geslachten. 4 delen folio oblongo in marokijnen band.

Collectie Binkhorst. Samengesteld door Ir. P. Binkhorst van Oudcarspel, 1877—† 1938, Rijksinspecteur bij het toezicht op de Spoorwegen. Fragment-genealogieën voornamelijk van de geslachten, waartoe kwartieren van de kinderen uit zijn huwelijk met Vrouwe C. J. H. Wttewaall behoren.
3 portefeuilles 8".

Collectie Blokhuis. Samengesteld door E. A. F. Blokhuis. 1861 —† 1933, Generaal-Majoor der Artillerie b.d.
2 portefeuilles folio.

Collectie Calkoen. Samengesteld door den doofstommen genealoog J. F. van Beeck Calkoen, 1838—† 1910, heemraad van het Waterschap Rijn en Dijk. Zie Ned. Leeuw XXIX, 1911, k. 73. 8 port. en 1 band fol., 2 port. 8°.

Collectie Engelen. Samengesteld door Jhr. Mr. W. Engelen van Pijlsweert, 1783—† 1866, in zeer karakteristiek schrift. Vooral goede gegevens uit de streek van Nijmegen, waar Jhr. Engelen wethouder was. Op deze collectie bestaat een algeheel lexicographisch naamregister, m.a.w. niet alleen zijn de namen van de genealogieën verwerkt in den Handschriften-Catalogus, maar de namen van alle aangetrouwden zijn op fiches gebracht (kaartsysteem).
23 portefeuilles fol., 1 band.

Collectie de Groot. Samengesteld door J. de Groot, 1868—† 1941, oud-Gouvernementssecretaris van Ned.-Indië. Genealogieën van Middeleeuwse en hedendaagse geslachten. Zie Ned. Leeuw LIX, 1941, k. 123-125.
37 portefeuilles folio.

Collectie Gijsberti Hodenpijl. Samengesteld door G. H. J. Gijsberti Hodenpijl, 1871—† 1949, Luitenant-Kolonel der Jagers b.d. Genealogische aantekeningen vnl. over Brielse, Schiedamse, Zaanse en andere Hollandse geslachten en over Brabantse en Drentse families. benevens enkele afschriften van genealogieën van de hand van anderen.
2 portefeuilles folio.

Collectie Huydecoper. Samengesteld door Mr. E. Huydecoper van Nigtevecht, 1827—† 1883, lid Prov. Staten van Utrecht. Zie Ned. Leeuw I, 1883, k. 5 en XXXVII, 1919, k. 253 en 307. (Schenking Kluppel). ½ portefeuille folio.

Collectie van Rhede van der Kloot. Samengesteld door M. A. van Rhede van der Kloot, 1832—† 1912, Referendaris bij het Departement van Koloniën, mede-oprichter van ons Genootschap. Met lexicografisch Naamregister op fiches. Zie Ned. Leeuw XXXI, 1913, k. 33. 4 portefeuilles folio.

Collectie Koppeschaar. Samengesteld door E. J. Koppeschaar, 1908—† 1947, genealogieën van families, waartoe kwartieren van den Samensteller behoren en van andere geslachten. Zie Mededelingenblad December 1947.
5 portefeuilles folio.

Collectie Lechner. Samengesteld door Dr. C. S. Lechner, 1869—† 1947, oogarts te Leiden. Genealogie *Kreyssig.*
15 delen folio.

Collecfie van Maanen. Samengesteld door W. van Maanen, 1877—† 1946. kapitein der Artillerie b.d. 19 portefeuilles 4°.

Collectie van der: Muelen. Samengesteld door J. C. van der Muelen, cand.-notaris, 1843—† 1911, eersten Voorzitter van ons Genootschap. Zie Ned. Leeuw XXX, 1912, k. 33, XXXVI, 1918, k. 211, XLVIII, 1930, k. 162.
6½ portefeuille folio.

Collectie Obreen. Samengesteld door Dr. H. G. A. Obreen, 1878—† 1937. Genealogieën van en aantekeningen omtrent Middeleeuwse Hollandse, Zeeuwse en Utrechtse geslachten en voorts van hedendaagse families, waaronder enkele Belgische. 10 portefeuilles folio en 11 port. 8".

Collecfie Vorsterrnan van Oyen. Samengesteld door A. A. Vorsterman van Oyen, 1845—† 1912, eersten Secretaris en Erelid van ons Genootschap. Het hoofdbestanddeel van de Collectie Vorsterman van Oyen behoort aan het Centraal Bureau voor Genealogie, waar het via de collectie D. G. van Epen en Nederland's Patriciaat is gekomen. Wat ten onzent berust, is niet meer dan een restant van de oorspronkelijke collectie: genealogische aantekeningen, courantenknipsels e.d., door ons Genootschap aangekocht ter veiling Gouda Quint, Arnhem, 30 September 1930. Het is misschien niet ondienstig, hier vast te leggen, dat de dochter van den Heer Vorsterman van Oyen, gehuwd met den Heer 0. A. Verwey te 's-Gravenhage, de handschriften van den genealoog *Wijnen.* en misschien nog andere bestanddelen van haar vader's collectie onder zich hield. Na beider overlijden werd een deel van deze collectie in Februari 1947 geveild bij van Huffel's Antiquariaat te Utrecht. 19 portefeuilles folio.

Collectie Polvliet. Samengesteld door C. J. Polvliet, 1847—† 1928, Generaal-majoor der Genie b.d. De collectie bevat ruim 1700 genealogieën van zowel uitgestorven als hedendaagse geslachten en een klein aantal van vorstelijke geslachten. De gegevens zijn doorgaans nauwkeurig en zijn overzichtelijk opgesteld in schoolschriften in 8°-formaat. Generaal Polvliet verrichte voornamelijk compilatorisch werk en waarschijnlijk zelden eigen archiefonderzoek. Vermoedelijk hebben velen hem hun eigen genealogie ter leen gegeven, opdat hij daarvan een afschrift in zijn collectie kon opnemen. Vandaar, dat men in deze collectie ook allerlei genealogieën aantreft van families, waarover geen gedrukte publicaties bestaan. Zie Ned. Leeuw XLVI, 1928, k. 97.
100 portefeuilles 8°, 2 port. folio.

Collectie Bloys van Treslong Prins. Samengesteld door Mr. P. C. Bloys van Treslong Prins, 1873—† 1940, Secretaris Alg. Rekenkamer Ned.-Indië, later adjunct-Landsarchivaris te Batavia, oud-Bestuurslid en sedert 1910 Corresponderend

Lid van ons Genootschap. Zie Ned. Leeuw LIX, 1941, k. 81. **De** collectie is samengesteld uit handschriften van verscheidene auteurs. 9 portefeuilles folio.

Kwartieren van P. A. F. Bloys van Treslong Prins. Collectie, samengesteld door Mr. P. C. Bloys van Treslong Prins bovengenoemd: genealogieën van de kwartieren van de beide zoons uit zijn eerste huwelijk, met Jonkvr. J. C. de Savornin Lohman. 6 portefeuilles folio.

Collectie Ruys. Samengesteld door J. Ruys te Brussel, c. 1855—† c. 1937. 1 portefeuille folio..

Collectie Smissaert. Samengesteld door Jhr. M. P. Smissaert, 1825—† 1900. Genealogie *Coymans*. 1 portefeuille folio.

Collectie Wagner. Samengesteld door J. D. Wagner, 1851—† 1929, Kolonel oud-Commandant Korps Rijdende Artillerie, erelid en oud-Voorzitter van ons Genootschap. Kolonel Wagner heeft zich vooral aan de bestudering van zeer oude families\ gewijd: zg. Dynastengeslachten en oud-adellijke geslachten verheugden zich in zijne belangstelling. Vandaar, dat zijn collectie vele gegevens over uitgestorven families bevat. Kolonel Wagner had de goede gewoonte, zijn bronnen te vermelden: oorkondenboeken en dergelijke gedrukte werken en somtijds een familie- of een huisarchief. Een belangrijk onderdeel van zijn collectie vormen de afschriften van genealogieën, samengesteld door W. A. Baron van Spaen la Lecq († 1817). afkomstig uit het archief van den huize Mariënweerd bij Beesd. Zie Ned. Leeuw XLVII, 1929, k. 33. 21 portefeuilles fol., 2 port. 8".

Collectie Werner. Samengesteld door H. M. Werner, 1846—† 1930, majoor der Cavalerie b.d., schrijver 'van „Gelderse Kasteelen". De collectie bestaat uit handschriften van verscheidene auteurs. 4 portefeuilles folio.

Collectie van Buttingha Wichers. Samengesteld door N. L. J. van Buttingha Wichers, 1884—†1934. Genealogieën en aantekeningen omtrent zijn lcwartieren (ruim 500, meest Friese en Groningse geslachten). 2 delen folio.

Collecties diversen I en II. Deze collecties bestaan uit manuscript-genealogieën, aangeboden door verscheidene Leden en belangstellenden.

Diversen I: 4 portefeuilles folio.
Diversen 11: 12 portefeuilles folio.

Gelderse Kwartierstaten. Kwartierstaten van verschrevenen in de Gelderse Ridderschap, samengesteld, vermoedelijk uit het archief der Gelderse Ridderschap, door Mr. Gerhard Pronck, waarschijnlijk 1734—† na 1800 (vroeger ten onrechte toegeschreven aan Mr. G. van Hasselt, charterbewaarder van Gelderland). Zie Ned. Leeuw L, 1932, k. 261, noot 1. 8 portefeuilles folio.

Kwartierstaten. Deze collectie bestaat uit kwartierstaten, aangeboden door verscheidene Leden en belangstellenden en is gecatalogiseerd op losse fiches. 2 portefeuilles folio.

Dossiers. Deze collectie bestaat uit losse aantekeningen van geringen omvang, in het algemeen minder dan drie generaties van een geslacht (o.a. courantenuitknipsels) en is gecatalogiseerd op losse fiches. 45 portefeuilles folio.

Voorts Handschrift-genealogieën uit de navolgende *Familie-archieven:*

Berdenis van Berlekom 1 port. folio;
van Dam *13* port. folio;

von Brucken Fock 18 port. folio:
Frieswijk *5* port. 4°;
Hulft (alle familienamen geficheerd) 1 port. folio;
verloren (vooral Hoornse en Utrechtse geslachten) 4 port. folio en 1 port. folio oblongo;
Rambonnet 2 port. folio.

N.B. Het Familie-archief verloren bevat voorts Parenteelstaten van 1) *Jan Jansz Groof,* † Hoorn 1623, en Sijtje Muus;
2) *Pouwels Jongemaets,* gevestigd te Hoorn c. 1616, en N. Gaergoed;
3) *Cornelis Daniëls,* tr. Hoorn 1634 Catharina Jans:
4) *Cornelis* (wiens nageslacht zich *Keyser* noemde) en Aaf Claes, † Hoorn 1614 (1 en 2 getiteld: Geslachtregister van Mr. *Nicolaes Groot;* 3 en 4 getiteld: Geslachtregister van *Floris Abbekerk Tromp);* alle opgemaakt door Ds. Petrus Bakker, rustend predikant van Oostwoud, in 1775-1778. 4 delen 4°.

Fichescollecties.

Naast genealogieën bevat onze Handschriften-verzameling ook tal van aantekeningen op geslachtkundig gebied. Deze zijn geschreven op gelijkvormige papiertjes, zg. „fiches", ongeveer ter grootte van een briefkaart en ondergebracht in een aantal kaartsystemen. Dit wil zeggen, dat die aantekeningen-op-fiches alphabetisch op de familienamen zijn gerangschikt; verreweg de meeste zijn ook lexicografisch geordend.

Het is niet mogelijk, over deze verzamelingen te schrijven, zonder daarbij te denken aan wijlen ons oud-Bestuurslid en Erelid Jhr. Mr. Dr. E. A. van Beresteyn: hij was het, die reeds jaren geleden de visie had, dat voor documentatie op genealogisch gebied goede alphabetische indices, klappers, kaartsystemen onontbeerlijk zijn. Hij was het, die aangaf, welke registers ten Algemenen Rijksarchieve en elders moesten worden geficheerd en uit het menigvuldig gebruik van de fiches blijkt, hoe juist zijn keuze is geweest (Oost- en West-Indische Testamenten, Venia aetatis). Met zijn aanstekelijk enthousiasme wist Jhr. van Beresteyn tal van vrijwillige krachten te inspireren tot het schijnbaar saaie werk van in kaart brengen van al deze waardevolle gegevens. Hij was het ook, die de ficheszendingen van Mr. Bloys van Treslong Prins uitlokte (Landsarchief Batavia, Personalia Resolutiën G.G. en Raden) evenals die van vele Leden-archiefbezoekers (Archieffiches) en die zorgde voor den aankoop van de collecties Berends en Wakker. Hij was het tenslotte, die bewerkte, dat een deel van een der wanden van onze Bestuurskamer voor deze verzameling werd ingeruimd: vijf ingebouwde kasten van 24 laden; een ordelijk geheel! Ware het niet, dat de naam van den Heer van Beresteyn onafscheidelijk verbonden is aan de inrichting van de Afdeling Familie-archieven en aan de organisatie van de Afdeling Handschriften in haar geheel, dan zou het in het leven roepen van onze *fichescollecties* op zichzelf voor ons Genootschap reeds voldoende zijn, om dien naam voor altijd in dankbare herinnering te houden.

***Archief** fiches.* Dit zijn aantekeningen, ons toegezonden door verscheidene van onze Leden, die voor hun onderzoekingen geregeld Rijks-, Gemeente- of Kerkelijke archieven bezoeken; zij zenden ons een afschrift (op daartoe door ons Bureau verstrekte modelfiches) van de aldus gevonden gegevens. Behalve Jhr. Mr. Dr. E. A. van Beresteyn hebben onze overleden Leden Ir. P. Binkhorst van Oudcarspel, Dr.

A. Bredius, Ir. D. W. van Dam van Hekendorp, F. G. van Delden, A. Merens, Jhr. W. F. R. van Naerssen, J. Ruys, Dr. S. J. van Veen, M. G. Wildeman en D. S. van Zuiden deze verzameling met tal van waardevolle gegevens verrijkt. Ook de namen van ons Corresponderend Lid A. P. M. A. Storm de Grave en van de Leden Jhr. P. Beelaerts van Blokland, W. J. J. C. Bijleveld, A. P. J. van der Burg, A. K. P. Gunderman, Mr. W. F. Leemans, Ir. G, L. Meesters, G. van Mesdag Jr., R. T. Muschart, C. Postma, B. W. M. van Roosmalen en Mr. A. P. van Schilfgaarde mogen in dit verband met grote waardering worden vermeld.

Collectie *Wakker.* Deze bevat, in het kort gezegd, gegevens omtrent officieren van het Staatsche Leger uit 1595—1795. Zie Ned. Leeuw XLII, 1924, k. 259 en Ned. Archievenblad 1908/9,,Overzicht betrekkelijk de Staten van oorlog van de Republiek der Vereenigde Nederlanden".

Overluidingen van den Dom te Utrecht 1562— 1751. Deze collectie werd in 1934 aan ons Genootschap geschonken door Mr. R. van Royen, destijds chartermeester bij het Rijksarchief te Utrecht, die dit kaartsysteem had samengesteld uit de Rekeningen van den Dom (o.a. Inventaris van het Archief van het Kapittel ten Dom No. 651). Naast Utrechtse treft men er Gelderse, Hollandse, Friese en Overijselse namen in aan; vooral de overluidingsaantekeningen uit de periode, waaromtrent géén begraafregisters zijn bewaard gebleven, zijn van hoge waarde. De bijzonderheden bij elke inschrijving vermeld (beroep en plaats van herkomst van den afgestorvene, zijn familiebetrekking tot een kanunnik ten Dom), kunnen bij het Rijksarchief te Utrecht worden nagevraagd. Aldaar berust ook een gelijke index. Zie Ned. Leeuw 1934, k. 100.

Oost-Zndische testamenten. Deze collectie bevat een index of naamklapper op de meer dan 10.000 testamenten uit de jaren 1700-1795, ten Algemenen Rijksarchieve bewaard in 51 banden. (Koloniaal Archief Nrs. 12001a—12048). De testamenten werden in de verschillende factorijen verleden: tal van dienaren der Oost-Indische Compagnie en hunne gezinsleden komen erin vóór. Dit kaartsysteem werd samengesteld door Mejuffrouw Th. J. van Alff en wijlen Jonkvr. M. de Casembroot. (Ned. Leeuw XLV, 1927, k. 167).

West-Indische Testamenten. Deze collectie bevat een index op verscheidene duizenden testamenten alle te Paramaribo verleden in de jaren 1708-1816, ten Algemenen Rijksarchieve bewaard. (Notarieel Archief van Suriname Nrs. 1-101). Het kaartsysteem werd samengesteld door wijlen Jonkvr. M. de Casembroot (Ned. Leeuw XLVI, 1928, k. 166).

Personalia uit de *Resolutiën* van *Gouverneur-Generaal* en *Raden* van Oost-Indië,

Deze (onvolledige) index, ons geschonken door wijlen ons Corresponderend Lid Mr. P. C. Bloys van Treslong Prins, bevat vnl. gegevens omtrent benoemingen van gequalificeerde (d.z. hogere) dienaren der Oost-Indische Compagnie in de 17de en de 18de eeuw. De fiches werden ons door Mr. Prins toegezonden van het Landsarchief te Batavia uit en zijn dus naar aldaar bewaarde Resolutiën of Indices vervaardigd. Het Algemeen Rijksarchief alhier bevat een alphabetische Index op deze Personalia in zeven delen over de jaren 1610-1786 (Koloniaal archief Inv. Nrs. 955a-g). Noch de Index ten Algemenen Rijksarchieve, noch ons kaartsysteem kan op volledigheid bogen.

Landsarchief Bafavia. Aldus luidt het opschrift op vele duizenden fiches, ons Genootschap eveneens geschonken door wijlen Mr. P. C. Bloys van Treslong Prins. De collectie bevat gegevens uit de 17de—20ste eeuw, ontleend aan de zg. Burgerlijke Standsregisters. Naast gegevens over gebeurtenissen te Batavia vindt men er ook over dopen enz. te Rembang, Semarang, Soerabaia, Tayouan, Ternate enz. De getuigen zijn veelal afzonderlijk geficheerd.

Collectie Berends. De collectie bevat gegevens, door wijlen den Hoofdcommies aan het Alg. Rijksarchief P. Berends (1862 —† 1942) bijeengebracht uit verscheidene Rijksarchieven, met name uit enige rechterlijke archieven van Gelderland, Holland, Zeeland en Overijsel, en uit de Leenregisters van Vianen (Alg. Rijksarchief) en Cuyck (Noord-Brabant), uit minder gebruikte bronnen als ,,Minuut-octrooien Holland" (Alg. Rijksarchief), uit de Gemeente-archieven van Deventer en Leiden enz. Deze *verzameling,* groot 1864 fiches, heeft herhaaldelijk verrassende gegevens opgeleverd. (Ned. Leeuw XXXVII, 1919, k. 346).

Venia Aefafis. Deze verzameling bevat de namen van hen. die in de jaren 1613—1803 door de Staten van Holland zijn meerderjarig verklaard, ontleend aan de betrokken registers ten Alg. Rijksarchieve (Inv. Holland no. 2192 en 2193). Is eenmaal de datum van de verlening van de Brieven van meerderjarigverklaring bekend, dan kan het request om venia aetatis worden gelicht (Inv. Holland Nrs. 2085— 2191). De opgave van de redenen, waarom de requirant vóór zijn 25ste jaar meerderjarig wenste te worden, vermeldt dikwijls zijn beroep; onder de bijlagen treft men gewoonlijk een afschrift van de doopacte aan en niet zelden nog andere stukken met genealogisch-waardevol materiaal.

Confirmafiën op collafiën van vicarieën, 1601— *1688;* 1720—1797. Deze fiches bevatten de namen van hen,* aan wie een vicarie is overgedragen na de goedkeuring van die overdracht door de Staten van Holland. De namen zijn ontleend aan de minuut-acten van confirmatie ten Alg. Rijksarchieve (Inv. Holland Nrs. 1778a, 1778, 1779).

Civiele sententiën van het *Hof van Holland* in 174 processen over vicarieën. Volledig bewerkt zijn alle processen over vicarieën, voorzover die zijn opgenomen in den Index op de processen voor het Hof van Holland gevoerd, 17de en 18de eeuw (Alg. Rijksarchief, Inv. Leeszaal Nrs. 13 en 117).

Civiele senfenfiën van het *Hof van Holland.* Sprokkels uit de 17de en 18de eeuw.

Arnhemse testamenten, 18de eeuw. Verleden voor schepenen te Arnhem (Rijksarchief in Gelderland).

Tapijtwevers. Deze collectie bevat aantekeningen omtrent tapijtwevers in de Nederlanden, 15de—18de eeuw, verzameld door Mejuffrouw Dr. G. T. van Ysselsteyn te 's-Gravenhage voor haar proefschrift ,,Noord-Nederlandsche Tapijten en hun ontwerpers", Leiden 1935. Behalve Noord-Nederlandse werden ook archieven te Antwerpen voor dit doel geraadpleegd.

1) Zo is ook de Inventaris der boeken en handschriften van het Genealogisch-Heraldiek Genootschap „De Nederlandsche Leeuw" met Supplement, welke in 1911 het licht zag, niet meer toepasselijk: niet alleen is de Handschriften-verzameling sindsdien zeer uitgebreid, maar ook is een waardeloos-gebleken deel opgeruimd.

Bijdrage tot de genealogie Schrassert,

door JHR. H. H. RÖELL.

(vervolg en slot van LXVII, 114.)

Geboorteregister van de kinderen van Otto Schrassert en Juffer Elberta van Steenler.

1583. den 22 Aprill omtrent de middagh van een jonge soon in de craam gekoomen en is genoemt *Jan* Schrassert, en is den 1 Mey daer nae gestorven.

1584. den 23 Mey is *Reyner* geboren als de ouders tot Amersfoort gevlught waren.

585. den laasten August. wiert d'dogter *Niesje* gebooren, en des andren jaers gestorven.

1587. den 6 Mey is de twede soon *Jan* geboren tot Amersfoort.

589. daeghs nae St. Marten, naemelyck op den 12 Novembris is Jacob Schrasserf tot Nikarck gebooren; gehout aen *Johanna van Cranenburyh.*

592. den 26 Augustij is *Jan gen*t. *van Wenkum* geboren en is op den 4 April 1594 gestorven en tot Harderwijck agtert koor begraeven. In dit jaer wiert *Offo Schrasserf* als secretaris nae Harderwijck beroepen.

1594. den 20 Octob. is *Agnis* gebooren tot Harderwijck; aen *Wijnant van Ommeren.*

1597. den 13 Decemb. is *Margrita* geboren tot Harderwijck; aen *Elias Trip* en daer nae aen *Schrasser van Toorenenburgh.*

1600. den *14* Februa. is *Henrick* geboren tot Harderwijck; aen *Catalina Maes.*

1602. den 21 Augusti daeghs voor Hattemse carmis is *Offo Schrasser* gebooren; aen *Geertruyt Voet.*

1604. den twalefsten dagh van de twaelifste maent ist twaefste kint geboren *Jan Schrasser,* anders nae *Elberta van Steenlaers* bestevaeder *Jan van Wenckum* genaemt.

1608. den 3 November is sij van een dootboren dogter in de craem bevallen.

Creboorteregister der voornoemde kintskinderen.

1612. tussen den 6 en 7 Februarij is *Nelle van Hennekler,* huijsvrouw van de soon *Jan Schrasserf* in de kraem gekoomen van een jonge dogter genaemt *Geerfruyf Schrass (erf).*

1614. op Nijuwjaersdagh is Jr. *Megtelt Schaeff,* huijsvrouw van Doct*r*. *Reyner Schrasserf* in de craem gekoomen van een jonge dogter genaemt *Clementia.*

1614. den 2 à 3 Septembris is *Nelle Henklaer* in de kraem gekoomen van een soon genaemt *Claes.*

1615. tussen den 27 en 28 August. is *Megtelt* voorn. in de craem gekoomen van een dogter genaemt *Agnis.*

1613. Op den sesten Januarij sijnde Drijkooningendagh is de ondertrouw geschiet tussen Doctor *Reijner Schrasserf en* Juffr. *Megtelt Schaeff,* tot Arenhem.
Reijner Schrasser is gestorven op carsavont (1623).
Hijlijxluijden waeren aens Bruigoms sij: Otto *Schrassert, Jan Schrassert, Evert Schrassert, Philips* en *Arent van Sfeenler,* Landschrijver etc. en van der Bruijts sijde: Jonker *Henric van Bentinck Stevenss*e, *Johannes Fonfanus,* de Rekenmeester Jan Henrik van *Brienen,*

Docter *Frederick* van *den Sande,* Raat en Momber van Gelderlandt.

" den 3 Febru. sijn de Heer Doctor *Reijner Schrassert* en Juffer *Megfelt Schaeff* in de Bruijrekarck tot Arenhem door de Heer *Fontanus* getrout.

1614. op Nijuwjaersdagh is de vrouw verlost van een jonge dogter en op Sondagh daeraen door den Heer *Fontanus* in den doop genoemt *Clementia* ten overstaen van Juff*r*. *Elberta van Steenler,* Juff*r*. *Elisabet Schaef* en *Elbert van Bijler* als gevaeders.. .....

1615. den 27 Augustij is de twede dogter *Agnis* genaemt, gebooren en den 31 Augustij door Fontanus gedoopt, en alsoo sij swacklijck was sonder gevaeders.

1617. den 18 Februarij is de derde dogter gebooren en door Dn. *Engelberto Egidij 6* Martij daer aen volgende gedoopt en genmt *Geteruijt,* ten overstaen van *Otto Schrassert, Agnieta Schrasserts,* Juffer *van Diest* in plaets van *Arentie van den Bijler.*

1619. den 12 Februarij tussen 9 en half tien uijren is *Johan Schrasser* geboren, die vermits hij swackelijck wiert den eijgensten avondt door *Cornelius Donganus* predicant tot Arenhem hebben laeten doopen; gevaeders waren *Johan Schaaff, Wilhem Benfinck,* en de wed. van *Fontanus* wegens Juff*r*. *Elisabet Benfinck* weduwe van d'overste luijtenant *Bervelt.*

1620. den 25 Augusti is d'huijsvrouw tot Doesburg verlost van een jonge dogter, en is des Maendags daeraen volgende gedoopt door *Bernart Spaneus* en genoemt *Armgart.*

Hiervan de outste dogter *Clementia* getrout met de Heer *Gerrit van Hoeklum,* Heer van den Muggenbargh, overpander van Veluwen (welke charsij bij de soon bekleet wort) en burgemeester tot Hattem.
De twede genaemt *Agnis* getrout met Jonker *Elias de Ridder van Lussenburgh,* heer van den Muijsenbargh, twe kinderen naelaetende sijn gestorven, en alsoo de soon de laeste van die familie was, is hij tot Nimwegen, naedt in 't belegh van de Graeff geschooten was, met het waepen op de kist gebroken, begraefen.
De derde genaemt *Geferuyt is* getrout aen den Heer *Cornelis van Hattum,* capteyn luytenant ten dienste van den staat, dogh sonder manlijcken oirt nae te laeten, gestorven.
De vierde dogter gen*t*. *Armgart is* getrout met de Heer *Cornelis van Coof,* etc.

1645. den 2 Februari s.v. is *Johan Schrassert* en Jr. *Geertruijt Witten* in den eghten staat getreen en tot Harderwijck getrout van *Ottho van Heteren,* bedienaer des Godliken Woors aldaer.

1645. den sevenden November savons tussen 9 en tien uijren is mijn huijsvrou in de craem gekomen van een jonge doghter, die Sondaeghs daeraen door Dom. *Joh. Rodius* gedoopt wiert *Johanna,* nae mijn huijsvrouwen moeder, ten overstaen van suster *Johanna Wiffen,* weduwe *Marfensen,* die het kind ten doop hiel.

1647. den 22 Augustij op een Sondagh een weijnigh voor twaeliff uyren is mijn huijsvrouw verlost van een jonge dogter, die sWoensdagh daernae gedoopt is van Dom'. *Hermanno Vilingio,* doende *Otto van Heteren* de predicatie, en is genoemt *Meghtelt* nae mijn salige moeder, ten doop gehouden door moy *Margrieta Schrassert,* en ten overstaan van oom *Dirck Schrassert,*

wegens oom *Hendrick Schrassert*, de resident, als gevaeder.

1649. den 7 Augusti synde Dinsdaeghs snaghs is myn vrouw in den craem gekoomen van een jonge doghter die swoensdaghs voort hebben doen doopen van D. *Otto van Heteren*, die oock de predicatie dede (wesende Dominus *Velingiu* opt beroep van een vrij predicant) en hebben als gevaederen over den doop gestaen neef *Jan Schrassert*, luijtenant, wegens mijn oom *Otto Schrassert*, en moy *Margarieta Schrassert*, diet kint ook ten doop hielt; is nae mijn bestemoeder *Elberta van Steenler* en huijsvrouwen suster *Johanna Witten* genaemt *Elberta Johanna*.

1651. den 4 Meij 'is onse vierde dogter geboren op Sondagh even nae half 9 uijren voor de middagh, en swoendagh daernaer gedoopt van Domine *Otto van Heteren*, doende Domine *Vilingius* de predicatie; is genoemt *Geertruyt* nae mijn huijsvrouwen moey *Geertruyt* gen. *Hoeklum*, hebbende als gevaedersche over den doop gestaan ent kint gehouden night *Geertruyt van Hoeclum*, wed. *van Halewijn*.

1653. den 7 Mey synde Saterdagh avondt omtrent 8 uyren is mijn huijsvrouw bevallen van mijn 5. dogter, die swonsdaghs daeraen gedoopt is *Reyniera* nae mijn salige vaeder, de predicatie doemaels doende D^n^. *Otto van Heteren*, en den doop bediende D^n^. *Vilingius:* gevaeders over het kint waeren suster *Armgart Schrassert*, diet kint ten doop hielde, en de Heer *Pietér van Alteren*, Heer van Jaersvelt, Raat en fiscaal van de Admiraliteyt tot Amsterdam, wiens plaets bekleet wiert bij neef *Johan Schrassert*, luytenant.

1656. den 28 Februarij synde een schrickeljaer op een donderdaghs nae de middaghs tussen 3 en 4 uyren is mijn huysvrouw in de craam gekoomen van een soon, die wij daeghs daernae von Dom. *Petro Saanvliet* hebben laeten doopen ende genaemt *Reyner*, nae mijn salige vader; het kint is ten doop gehouden van suster *Armgart Schrassert*, in plaes van night *Apis van Bijler*, wed. wijlen de Heer *Adriaen Ploos van Amstel*, in syn leven heer van Oudegeyn, Thienhoven, Geyn, etc., die gevaedersche was.
Dese Luytenant synde van de Granadiers van syn Excell. den Grave *van Hoorens* Regement, wier voor Mastright met een canonbal dood geschoten in de belegering, synde *Wilhem Meurs* syn capteyn.

1658. den 14 Augustus Saterdaghs smorgens omtrent 8 uyren is geboren onse twede soon, en s'andren daaghs van Domino *Paulo Lambarti* gedoopt, en genaemt *Henrick* nae mijn huijsvrouwen vaeder; de predicatie dede Dom. *Colonius*, en is ten dope gehouden van mijn dogter *Johanna Schrassert*.

..... den ... Augustus is geboren den 6. dogter, en is ten doop geholden door de dogter *Megtelt Schrassert* en genoemt *Agnis Margriet*, nae *Agnis Schrassert*, wed. *van Ommeren*, en *Margrita Schrassert, wed. Trips;* dese is 8 weken out synde gestorven.

1662. den ... Septemb. is geboren de 3. soon genaemt *Otto Schrassert*, en ten doop gehouden door d' suster *Johanna Schrassers*, nae oom *Otto Schrassers*, ten overstaen van *Geertruyt Voet*, alsoo hij nae haer overleden man genoemt was.

1668. den ... Februarij overleet *Johan Schrasser*, Burgermeester der stat Harderwijck, ontfanger van de stat

en accademy, gecommitteert int collegij van haer Hog. Mog. de State Generaal en Rigter int Nijuwbroeck.

1683. den 1 Decemb. overleet *Geertruijt Witten*, Heer *Johan Schrasserts* saligers huijsvrou.

Elberta Johanna Schrassert, getrout den 6 April 1677 met d'Heer Ontfanger *Dirck Willem van Heerd*, tot Hattem, bij welke geen kinderen gehadt heeft: deese *van Heerdt* is gestorven den 12 Jannuarij 1681; daernae hertrout met d'Heer *Gijsbert Greve*, den 5 Martij 1687, tegenswoordig Ritmeester int Regt. van de Brigadier *Schack*.

Geertruyt Schrassert is getrout met de Heer *Johan Greuyter* tot Harderwijck.

Reyniera Schrassert is getrout Anno 1674 den 31 Martij met d'Heer Doctor *Johan de Beyer*, Burgemeester tot Harderwyck. Hr. *Johan de Beyer is* gestorven den 27 Juny 1682, s'morgens omtrent 9 uyren. De weduwe hertrout den 6 Januarij 1684 met de Heer *Dirck Averkamp*, Luytenant in 't Regement *van Wynbergen* en daernaer Burgemeester tot Hattum, werwaers *Dirck Avercamp* en *Reyniera Schrassers* met er woon trecken den 1 Meij 1693.
Reynira Schrassert is gestorven den 18 April 1713 des aghtermiddags 3 uyren.

Henrick Schrassert is den 28 Septembris 1684 getrout met *Johanna Charlotte Schrasserts*, wed. wylen den Heer Burgemeester *Daniel van Heerde*.

Otto Schrassert is getrout den 20 Dec. 1693 met Juffer *Maria Isabella van Bemmel*, tot Antwerpen.

De afkomst **van het geslacht Quarles,**

door Mejuffrouw H. MIJNSSEN,

met een voorwoord van JHR. MR. H. A. QUARLES VAN UFFORD.

Voorwoord,

Eenigen tijd geleden verscheen een boekje *) waarin de schrijver op grond van mededeelingen van een lid van Heralds' College te Londen, wiens naam niet genoemd wordt, vermeldt, dat Edward Quarles (geb. omstreeks 1560) alles verkwist en tenslotte zelfs naam en wapen verkocht had aan een hoogduitschen Jood, genaamd Joel Quail of Joel Muffin (het Mofje). Deze zou zijn zoon naar Rotterdam hebben gezonden, waar hij echter in de Engelsche Kamer van Koophandel werd geweigerd en verder als merchant-adventurer (hooplooper) te Delft en Rotterdam verbleef. Uit dezen Joel Quail en diens zoon, den merchant-adventurer, zou het huidige geslacht Quarles stammen.

De bovenstaande apodictische beweringen zijn inmiddels door een uitvoerig onderzoek in de Engelsche en Nederlandsche archieven op hun juistheid getoetst.

Daarbij is komen vast te staan:

1. John Quarles te Delft en Rotterdam is nimmer geweigerd als lid van een Engelsche Kamer van Koophandel te Rotterdam. Men kende destijds in Holland alleen de Court

*) W. J. J. C. Bijleveld „Opmerkingen over de geslachten behandeld in het Nederland's Adelsboek met aanhangsel „Veertig jaren Nederland's Adelsboek", 's-Gravenhage 1949.

of Merchant Adventurers onder patronaat van den Koning van Engeland, en John Quarles maakte hiervan deel uit.

2. Merchant adventurer is niet te kwalificeeren als „hooplooper" (iemand die, op jacht naar avontuur of fortuin. er op uittrekt), doch als lid van de in aanzien staande Court van dien naam.
3 John Quarles was één van de 12 kinderen, geboren uit het huwelijk van den Londenschen koopman Edward Quarles en diens echtgenoote Alice Allot, dochter van Londen's Lord Mayor. Het is derhalve een volstrekte onwaarheid, dat hij de zoon zou zijn van een zekeren Joel Quail of Joel Muffin.
4. Van een Joel Quail of Joel Muffin is ook overigens geen spoor gevonden, laat staan van verkoop van naam en wapen door Edward Quarles aan een persoon van dien naam.

Uitgaande van de veronderstelling, dat de Heer Bijleveld te goeder trouw is geweest en de onwaar gebleken mededeelingen uit Engeland heeft ontvangen, blijft toch de vraag, wat hem bewogen kan hebben dergelijke beweringen zonder verder onderzoek te publiceeren. De betrokken onjuiste publicatie heeft een voor de familie Quarles uitermate grievend karakter en het resultaat van het onderzoek moge voor den Heer Bijleveld een les zijn om zich verder te onthouden van dergelijke — zwak uitgedrukt — lichtvaardige mededeelingen.

H. A. QUARLES VAN UFFORD.

Inleiding.

Het resultaat van het bovengenoemde onderzoek in de Nederlandsche en Engelsche archieven zal hieronder in drie punten worden medegedeeld:

I. John Quarles te Delft en Rotterdam, 1623-1644.
II. Was John Quarles te Delft en Rotterdam identiek met John Quarles, oudsten zoon uit het huwelijk van Edward Quarles en Alice Allot?
III. Samenvatting en conclusie.

1.

John Quarles te Delft en Rotterdam, 1623— 1644.

Hij was geboren in Londen [1]), *John Quarles*. Mogelijk is hij het wel, die, ingeschreven als *John Quarles*, geboren 22 Juli 1596, toegelaten werd op de Merchant Taylors' School, van 1608 tot 1611 [2]). Dus van zijn twaalfde tot zijn 15de jaar. Die school stond in „the parish of St. Laurence Pountney" in „the City of London" [3]), en was opgericht door het groote handelsgilde der Merchant Taylors. Niet met de bedoeling tot opleiding van bepaalde vaklieden, neen, het was een „Grammar-School", waar speciaal Grieksch en Latijn geleerd werd.

John Quarles, die veel ondernemingsgeest bezat, behoorde in 1628, en misschien wel reeds eerder, tot het groote Engeluche nationale en reeds eeuwenoude koopmansgilde der Merchant Adventurers. opgericht ± 1350. De Engelsche koning was er het eerste lid van. Van Middelburg, waar de Merchant Adventurers zich in het begin van den tachtigjarigen oorlog hadden gevestigd, brachten zij hun stapelplaats in 1621 naar Delft [4]), waar „Mr. *Jan* Quarles" reeds in 1623 als Engelsch koopman woonde [5]). In het Prinsenhof namen zij hun intrek. Aan het hoofd van hun „Court" stond een „Governor", bijgestaan door eenige assistenten, waarvan *John Quarles* er een was. en als zoodanig ook op 5 Febr. 1635 mede het contract onderteekende tusschen Delft en Rotterdam, waar de Court zich zou gaan vestigen.

Aanvankelijk zelf lakenhandelaar heeft *John Quarles* wellicht kennis gemaakt met *Gerard van* Berckel [6]), burgemeester en lakenkooper te Rotterdam, met wiens dochter hij op 31 October 1628 in het huwelijk trad. Hij was toen jonggezel, wonende te Delft, als Merchant Adventurer, als reeds gezegd. *John Quarles* en *Petronella van Berckel* hebben te Delft in de Hervormde Kerk geen kinderen laten doopen, misschien wèl in de Engelsche Kerk, daar de Court daar een eigen Engelschen predikant had [7]), doch er zijn Engelsche doopboeken verloren gegaan, want zij beginnen eerst met 1643!

Daar het hoofdkwartier van de Merchant Adventurers te Londen gevestigd was [8]) zal *John Quarles*, als assistent stellig dikwijls heen en weer gereisd hebben, er was immers reeds in 1612 een geregeld beurtveer op Londen. Hij had er blijkbaar veel zaken te doen. want in 1630 woonde hij er zelfs [10]) als koopman en het is best mogelijk en ook waarschijnlijk, dat hij er was met zijn gezin en dat er een of meer kinderen van hem en *Petronella van Berckel* te Londen gedoopt zijn, vermoedelijk in de kerk van St. Swithin. (Later zal ik uitleggen, waarom in d i.e kerk.) Nu is het allerongelukkigst, dat deze kerk door den grooten brand van Londen in 1666 is vernield, daarna herbouwd, doch in den laatsten wereldoorlog, in 1941, door een bombardement ingestort. De kerkregisters zijn wel bewaard gebleven [11]), maar het boek, dat wij noodig hebben, is zóó beschadigd, dat het nu gerepareerd wordt in „the Public Record Office", te Londen, en niet vóór October van dit jaar zal kunnen worden geraadpleegd!

John Quarles trok met zijn gezin naar Rotterdam, toen de Court zich daar in 1635 qevestigd had. Bij navraag aan den Gemeente-archivaris van Rotterdam was dezen een „Engelsche Kamer van Koophandel" te Rotterdam in de eerste helft der 17de eeuw niet bekend. Men had er alleen de Societeit der Merchant Adventurers met haar Court, sinds 1635, en daar naast waren er los van elkander staande

1) Zie zijn huwacte Herv. Kerk Rotterdam, 31 Oct. 1628. Gem.-Arch. Rotterdam.
2) Er zijn gedrukte registers op de namen der leerlingen van die school. Opgave van Mr. C. W. Brand, Londen.
3) De Merchant Taylors' School bestaat nog, maar niet meer in de City. Opgave als voren.
4) Mr. R. Bijlsma, Rotterdams welvaren 1550—1650, bl. 143.
5) Not. Arch. Delft. (Alg. R. Arch. Den Haag). Nut. D. de Haan, Inv. No. 1648, en zie ook Sot. Arch. Delft (Alg. R. Arch. Den Haag) Not. D. de Haan. Inv. No. 1649: 14 Jan. 1626.
6) Mr. R. Bijlsma, Rotterdams welvaren, bl. 119/120. Hel grootste bedrijf van dien aard (lakenhandel), dat Rotterdam in de beginperiode der Republiek binnen zijn muren kreeg, was de lakencompagnie, door de gebrs. Pieter en Eymbrecht van Berckel uit 's-Hertogenbosch overgebracht. Deze compagnie had voor haar lakenhandel haar eigen industrie, waartoe zij werkhuizen bezat in *den Oppert*. Het bedrijf werd voortgezet door de zonen van Pieter van Berckel, Gerard en Adriaen, en ging later van Gerard van Berckel over op diens zoon. Johan van Berckel de jonge, die zich associeerde met zijn schoonbroeder, den lakengrossier, Paulus Verschueren (zoon van een uit, Antwerpen afkomstigen lakenkooper).
7) Deze liet op 23 Aug. 1623 in de Oude Kerk te Delft een kind begraven.
8) Dr. C. Te Lintum, De Merchant Adventurers in de Nederlanden, bl. 105, 198.
9) Idem, hl. 111.
10) Gem.-Arch. 's-Gravenhage : Not. Lambert Rietraet, Inv. No. 30, fol. 275 en 276vo.
11) In Guildhall Library, Londen.

Engelsche kooplieden. Aan de Zuidzijde van den Haringvliet kocht *John Quarles* op 13 Februari 1636 een huis en een pakhuis [12]). In Rotterdam lieten hij en zijn vrouw twee dochters doopen in de Hervormde kerk: op 13 April 1638 Maria, waarbij de getuigen alleen van haar moeders zijde waren, terwijl op 26 Juli 1640 bij den doop van *Anna* onder de getuigen *„Edewart Quarrels"* voorkomt.

Bovendien komt aldaar op 6 Febr. 1643 deze doop voor: *„Jacob Quarles,* sone van *Jan Quarles Pieternelle* syn huysvrou. *Johannijs* het kint". Getuigen: John Custis voor *Samuel Claerke* tot Londen, en Marya Verschuer.

Uit dit artikel zal verderop blijken, dat *Samuel Claerke* een zwager was van John Quarles, zoon van Edward en van Alice Allot, zijn vrouw!

Van dezen *Jacob Quarles* en zijn zoon, *Johannes,* is verder tot nu toe niets bekend, maar mogelijk komt hij vóór, in het doop-, trouw-, en begraafboek van St. Swithinschurch te Londen, hierboven vermeld. In ieder geval blijf ik naar hem zoeken.

In de woelige tijden in en rondom den eersten Engelschen oorlog en den Engelschen burgeroorlog, zoo tusschen 1640 en 1647 is *John Quarles* in finantieele moeilijkheden geraakt. Heel begrijpelijk, daar de geregelde scheepvaart zeer bemoeilijkt werd door de aanhoudingen zoowel van de zijde der Engelsche koningsschepen als van de Parlementsschepen [13]), van welke laatste hij de meeste last zal gehad hebben, wegens zijn koningsgezindheid. Wellicht heeft dit alles hem ook moeilijkheden bezorgd met zijn schoonouders.

Hij is niet oud geworden. In een Haagsche notarieele acte van 21 Juli 1646 [14]) wordt *Petronella van Berckel* nog als zijn vrouw vermeld, maar op 25 Juni 1647 [15]) was hij niet meer in leven en hij moet dus overleden zijn tusschen die twee data.

Zijn vrouw, *Petronella van Berckel,* werd op 3 December 1648 in de Prinsenkerk te Rotterdam begraven, van uit het huis in den Oppert van ontvanger Verschueren, vanwaar uit ook op 26 Sept. 1648 begraven werd een kind, *Gerrit Quarles.* dat verdronken was, en dat anderhalf uur werd beluid; en op 17 November 1648 een niet met name genoemd kind van *Pieternellefgen van Berckel* in den Oppert, dat de in 1638 *geboren Maria Quarles* kan geweest zijn, die haar moeder niet heeft overleefd.

In de boedelscheiding van *Pefronelia van Berckel,* van 2. October 1649 [16]), worden als haar minderjarige kinderen genoemd: *Cornelia, Willem* en *Anna,* in deze volgorde, waarschijnlijk die van den leeftijd.

Volgens het archief der familie Quarles van Ufford moet *Cornelia Quarles* geboren zijn op 22 September 1629, *Willem Quarles* in 1630, terwijl *Anna Quarles,* te Rotterdam gedoopt den 26sten Juli 1640, ongehuwd woonde bij juffrouw van Berckel op de Leuvenhaven, alwaar zij op 2 Januari 1667, nog geen zes en twintig en een half jaar oud, overleden is.

Cornelia en *Willem* waren toen de eenig overgeblevenen uit het gezin van *John Quarles* en *Petronella van Berckel.*

Hun broeder, *Peter Quarles,* moet op zeer jeugdigen leeftijd overleden zijn [17]).

Maar waar was hun vader, *John Quarles,* gestorven? En

12) Gifthrief van 13 Febr. 1635, protocol No. 3967, Gem.-Arch. R'dam.
13) R. Bijlsma: Rott. welvaren, blz. 156.
14) Gem.-Arch. 's-Gravenhage: Nol. Pieter v. Groenevelt, Inv. 99, fol. 197.
15) Idem, Inv. 100, fol. 193.
16) Gem.-Arch. Rotterdam: Weeskamerreg. 171, fol. 107.
17) Hij wordt vermeld in de genealogie Quarles, familie-archief,

wie waren zijn ouders? En had hij nog broeders en zusters in Londen? En wie was *„Edewart Quarrels"*, getuige bij den doop van Anna Quarles in 1640?

II.

Was John Quarles te Delft en Rotterdam identiek met John Quarles, oudsten zoon uit het huwelijk van Edward Quarles en Alice Mot?

In de genealogie Quarles vinden wij een *Edward Quarles,* geboren ± 1560, die den 2den Februari 1592 te Londen gehuwd was met *Alice Allot,* dochter van Sir *John Allot,* lordmayor „of the City of London".

Tijdens het laatste onderzoek werd dit huwelijk gevonden [18]) in de „parishregisters" van St. Peter Cheap, Londen: „1591 — 2nd. Feb. — *Edward Quarles* of St. Bennet „Fyncke in London, and *Alice Allot* of this, daughter to Sir *„John Allot* dec(eased), by Licence Erom Lord of Canterbury office".

Daar het officieele Engelsche kerkelijke jaar met 25 of 26 Maart aanving, moet dit huwelijk gesloten zijn in 1592, wat ook uitkomt, daar „Ser *Jhon Allot,* „knight, and lord maior of the Cytie of London was buryed" op 4 Oct. 1591 in de St. Margaret-Moses Church [19]) in Londen, en zij getrouwd zijn na Sir John Allot's overlijden.

Edward Quarles en Alice Allot kregen twaalf kinderen, zes dochters en zes zonen zooals zij genoemd worden in het testament hunner grootmoeder, *Anne Allot,* weduwe van Sir *John Allot,* d.d. 7 Maart 1616 [20]). Eerst worden de zes dochters, dan de zes zonen genoemd, aldus:

1. *Anna.*	1. *John.*
2. *Dorothy.*	2. *Edward.*
3. *Frances.*	3. *Paule.*
4. *Alice.*	4. *Henry.*
5. *Elizabeth.*	5. *George.*
6. *Martha.*	6. *William* the younger,

waarbij de testatrice aan elk dier twaalf kinderen £ 20 vermaakte, om te geven bij hun meerderjarigheid. Volgens een „addition" bij dit testament, d.d. 16 Dec. 1616, moet de oudste kleindochter, *Anne Quarles,* tusschen 7 Maart en 16 Dec. 1616 getrouwd zijn.

Twee der vier „overseeers" van haar testament waren haar beide schoonzoons, *William Quarles,* koopman in de City van Londen, 13 Dec. 1585 gehuwd met *Tomisen Allet* in de Margaret Moses kerk te Londen [21]), en zijn halfbroeder [22]), *Edward Quarles,* eveneens koopman aldaar, gehuwd met *Alice Allot,* beiden dochters van Sir John Allot en Anne, zijn vrouw, welke laatste begraven werd in de Margaret Moses kerk op 27 Jan. 1618 [23]). *Alice Quarles,* geb. *Allot,* volgens het familie-archief Quarles, in 1574 geboren, is jong gestorven en begraven in dezelfde kerk als haar beide ouders, op 12 October 1621, als *„Alice,* wyf *Edward Quarles,* merchant", slechts zeven en veertig jaar oud, nalatende haar man met een talrijk gezin, waarvan de jongste kinderen nog minderjarig zullen geweest zijn. Zij heeft geen testament gemaakt, waarschijnlijk omdat zij overleden is

18) Door Mr. C. W. Brand. Londen. genealoog.
19) Puhl. Harl. Soc. Vol. 42. St. Margaret-Moses church-Burials, p. 70.
20) Somerset House. Londen. Principal Probate Registry Prerogative Court of Canterbury. Book Mead, fol. 3 — „Will proved", 10 Jan. 1618.
21) Publ. Harl. Soc. Vol. 43. Marg. Moses Church, marriages, p. 47.
22) Genealogie Quarles van Ufford, familie-archief.
23) Puhl. Harl. Soc. Vol. 42. Marg. Moses Church, Burials, p. 77.

tijdens het leven [24]) van haar man, die haar slechts enkele jaren overleefde. Hij overleed zonder testament. In zulk een geval moest het naaste familielid aan een der daartoe bevoegde Courts om vergunning vragen tot het beheeren der nagelaten goederen. Het was dus zijn oudste zoon. *John* Quarles, die zich wendde tot „the Commissary Court of London", met het gevolg, dat er op 12 December 1625 een opdracht uitging van den plaatsvervanger van dit Court, aan *Johannes Quarles*, natuurlijken en wettigen zoon van *Edward Quarles*, weleer van de parochie van St. Swithin, bij London Stone, zonder testament overleden, om de goederen te beheeren, etc. [25]).

[12 December 1625]

Edwardus Quarles	Eodem die per eundem surrogatum [25a]) etc. emanavit Comissio Johanni Quarles, filio naturali et legitimo Edwardi Quarles nuper parochie Sti. Swithini prope London Stone, ab intestato defuncti, ad administrandum bona etc. de bene etc. ac de pleno etc. necnon de vero etc. jur. etc. salvo jur. etc. [25b]).	Civitatis Londonensis. Blasii in^{m} ex^{m}. 176-9-8.

In de linker marge staat: *„Edwardus Quarles"*. In de rechter marge: „Civitatis Londonensis", „Blasii-in (ventariu) m ex (hibitu) m [26])-176-9-8", hetgeen beteekent: Stad Londen. op St. Blasiusdag den inventaris vertoond. [St. Blasius viel toen op 3 Febr. 1626.]

„176-9-8" is het bedrag van den inventaris, n.l. £176-9-8, hetgeen in dien tijd een veel grooter bedrag vertegenwoordigde dan in onzen tijd.

Edward Quarles is begraven in de kerk van St. Swithin bij London Stone, te Londen, zooals later blijken zal.

De Merchant Taylors' school stond heel dicht in de buurt van deze kerk, in welke hij waarschijnlijk zijn kinderen heeft laten doopen.

Edward Quarles was niet alleen koopman van de „City of London" geweest, maar had daarnaast ook jarenlang het ambt bekleed van „Post-Master" van den hoofdzetel der Merchant-Adventurers in de Londensche City, en was als zoodanig verantwoordelijk geweest voor het bezorgen van brieven naar het vaste land, meer speciaal naar de Nederlanden.

Kort na zijn overlijden was dit ambt, blijkens een notitie van Henry Billingsley, d.d. (13 Jan.?) 1626, door Charles, Lord Stanhope, vergeven aan den voorz. Henry Billingsley [26a]).

Belangrijk in bovenstaande acte is, dat *Johannes Quarles* de natuurlijke en wettige zoon was van bovengenoemden *Edward Quarles*. De oudste zoon van *Edward* Quarles en *Alice Allot* heette *John*.

Wat beteekent nu: „natuurlijke en wettige zoon"? Men zei mij op Somerset House, dat hiermee bedoeld werd, wat wij een „echten" zoon noemen, dus een zoon uit een wettig huwelijk. De Engelschen geven dit weer als „natuurlijk en wettig", omdat ieder mensch een natuurlijk, in den zin van bloed-eigen kind is van de ouders, waaruit hij geboren is; maar dit kind is alleen wettig, als het geboren is uit een wettig huwelijk.

Een aangenomen of geadopteerd kind, dat later gewettigd zou zijn, is echter nietvoortgekomen uit de ouders, die dat kind geadopteerd hebben. Een geadopteerd kind is derhalve geen „natuurlijk", of bloed-eigen kind.

Wij weten thans, dat *John Quarles*, de oudste zoon van *Edward, op* 12 December 1625 in leven was.

Voor een beteren kijk op het talrijke gezin, dat *Edward Quarles* naliet, zal ik eerst wat vertellen van zijn tweeden zoon, eveneens geheeten *Edward*, die, mogelijk geboren in 1599, waarschijnlijk zijn opvoeding genoten had op de Merchant Taylors' School [27]), waar hij o.a. de kennis van de Grieksche taal leerde. In 1639 beroepen tot Rector Van Rushton in Northamptonshire, werd hij daar in 1655 ontslagen, ongetwijfeld, omdat hij de puriteinsche richting niet was toegedaan [27a]). Kort daarop, 9 Juni 1656, maakte *Edward Quarles* zijn testament [28]) als „clerk" (d.i. „clerk in Holy Orders, a Priest", geestelijke behoorende tot de anglicaansche kerk [28a])) te Rushton. Hij was blijkbaar ongehuwd, en legateerde aan zijn vier gehuwde zusters, Mrs. *Anne Clarke*, Mrs. *Frances Vivian*, Mrs. *Dorothy Verne* (in andere testamenten N*airne* genoemd), en Mrs. *Elizabeth Robins*, elk 5 pond, en aan zijn zuster *Frances Vivian*, ook nog een horloge, dat zij hem vroeger gegeven had.

Aan zijn zeer geliefden broeder, Mr. *William Quarles* junior, zijn executeur, 10 pond en de rest zijner goederen.

Opvallend in dit testament is, dat de namen zijner vier getrouwde zusters, zijn eigen naam en die van zijn broeder, *William Quarles* junior, alle zes voorkomen onder de namen van de kinderen van *Edward Quarles* en *Alice Allot*, genoemd in het testament van hun grootmoeder, *Anne Allot*, d.d. 7 Maart 1616, en wij hier klaarblijkelijk te doen hebben met zes kinderen uit genoemd gezin. Zooals bekend werden gehuwde vrouwen na hun huwelijk alleen genoemd met den familienaam van hun echtgenoot.

In dit testament van *Edward Quarles* wordt zijn oudste broeder, *John Quarles*, niet genoemd, noch zijn broeders *Paule, Henry* en *George Quarles*, evenmin als zijn zusters *Alice* en *Martha Quarles*, die waarschijnlijk allen reeds gestorven waren.

Edward's oudste zuster, *Anne Clarke*, geboren *Quarles*. zal ongeveer dertig jaren oud geweest zijn, toen haar vader overleed. Of zij toen al getrouwd was met Mr. *Samuel Clarke*, „Citizen and mercer of London", die 13 Febr.

24) B. C. Bouwens: Wills and their Where abouts, p. 5..... „a wife dying in the life of her husband rarely left any will, because, generally, she had nothing to leave".

25) Somerset House, Londen. Pr. Prob. Reg.-Commissary Court of London-administration actbook, So. 17, folio 250, 1619—1625.

25a) Titel gegeven aan den ambtenaar, die het Hof presideerde.

25b) Na „administrandum" zijn de juridische termen zóó afgekort, dat men mij die niet met juistheid in hun geheel kou opgeven.

26) Door Mej. Dr. A. Joh. Maris, R. Arch. Utrecht, onteijferd, aan de hand van het boekje : „Wills and their Where abouts", hierboven genoemd, hl. 3, want er stond slechts in margine: in m ex m.

26a) Public Record Office, Londen. — State Papers (Domestic), Charles I, 1625—'26, medegedeeld door Mr. C. W. Brand, genealoog te Londen.

27) Medegedeeld door Mr. C. W. Brand, uit de gedrukte registers op de namen der leerlingen v. d. Merchant Taylors' School.

27a) Zie: „Northamptonshire's Clergy", by the late Rev. Isham Longden. Mededeeling van Mr. C. W. Brand. te Londen.

28) Somerset House. Pr. Prob. Reg. Prerog. Crt. of Canterbury, Book Ruthen, 1657., fol. 365. „Will proved". Londen, 26 Nov. 1657, by oath of Will. Quarles, the deceaseds brother and Ex[ecut]or.

28a) Mededeeling van Mr. C. W. Brand, Londen.

29) Somerset House. Pr. Pr. Reg.-Prerog. Crt. of Canterbury. Book Berkley, fol. 293. „Will proved" te Londen 5 Aug. 1656, bij eede van zijn wed. Anne Clarke.

1655 [29]) zijn testament maakte en op 5 Aug. [30]) d.a.v. in de kerk van St. Swithin, waar hij „an ancient parisher" was, begraven werd, zullen wij eerst weten, als het trouwregister van St. Swithins Church weer te raadplegen zal zijn. Zij hadden twee dochters, ***Thomazine,*** getrouwd met ..... ***Tredwyne,*** en ***Anne,*** gehuwd met ***Thomas Seaman,*** beiden met kinderen.

Anne Clarke, die haar man 17 jaren overleefde, maakte haar testament op 13 Maart 1673 [31]), toen zij woonde in „the parish of St. Martins in the Fields", graafschap Middlesex, nu een gedeelte van Londen.

Van al haar broeders en zusters heeft zij alleen nog genoemd haar twee zusters, *Francis* ***Vivian*** en ***Dorothy Nairne,*** de anderen waren zeker allen al overleden.

Aan den herbouw van de kerk van St. Swithin gaf *Anne* ***Clarke*** 5 pond, daar deze door den brand van 1666 ***zeer*** geleden had. Tien jaren later zou zij er begraven worden. zooals wij lezen in het begraafregister, dat bewaard is gebleven:

„Mrs. ***Anne Clarke, ye*** widow of Mr. ***Samuel Clarke,*** formerly of this parish, aged 80 yeares, was brought out of ye parish of St. Martins in ye Feilds & buried in ye upper part of ye midle Ile of St. Swithins Church on Sunday ye 24th day of Septembris 1676 [32]), by me Richard Owen D.D. Rector".

Daar *Frances* ***Vivian*** en ***Dorofhy Nairne*** in het testament van ***Anne Clarke,*** voornoemd, voorkomen als haar zusters. welke met haar zuster „Mrs ***Anne Clarke",*** vermeld staan in het testament van ***Edward Quarles",*** d.d. 9 Juni 1656, als zijn zusters, moet deze laatstgenoemde Mrs. ***Clarke*** identiek zijn met ***Anne Clarke,*** die haar testament maakte op 13 Maart 1673 en begraven werd op 24 Sept. 1676, als „Mrs. *Clarke",* weduwe, van Mr. ***Samuel Clarke,*** die derhalve de zwager was van de broeders en zusters van ***Anne Clarke,*** geb. ***Quarles,*** derhalve ook van hun oudsten broeder, ***John Quarles.***

En ik moge er hier even aan herinneren, dat bij den doop van ***Johannes Quarles,*** kleinzoon van den „Rotterdamschen" ***John Quarles*** en ***Pefronella,*** diens huisvrouw, d.d. 6 Febr. 1643, te Rotterdam, John Custis optrad als plaatsvervangend getuige voor S ***amuel C1aerke*** te Londen, waaruit blijkt, dat de „Engelsche", zoowel als de „Rotterdamsche" ***John Quarles,*** een relatie *„Samuel Cla(e)rke"* had!

De derde zoon uit het groote gezin Quarles, *Paule,* is mogelijk dezelfde als ***Paulus Quarles,*** gestorven op zee, ongehuwd.

Op 21 Juni 1630 [33]) kreeg zijn broeder, ***Edward Quarles.*** de opdracht, om de goederen van den overledene te beheeren. Indien deze ***Paulus Quarles*** inderdaad de derde zoon van ***Edward Quarles*** en ***Alice*** *Allot* was, had zijn oudste broeder, ***John Quarles,*** als allernaast familielid, dit beheer moeten waarnemen, maar als deze identiek zou zijn met den Rotterdamschen ***John Quarles,*** dan bevond deze laatste zich, als „koopman, wonende te Londen", in Juni 1630 te Amsterdam, volgens twee Haagsche notarieele acten [33]), en kon hij dit dus toen niet op zich nemen.

Henry Quarles, die op 3 Juni 1631 [34]) zijn testament maakt, was waarschijnlijk de vierde zoon uit het gezin ***Quarles*** × *Allot.* Zwak is hij en ziek, maar van goede en perfecte memorie. Zijn ziel beveelt hij aan zijn „Saviour, Jesus Christ", zijn lichaam aan den grond, „to receive such Christian buriall as those presents afford". In schuld bij zijn geliefde zuster. *Elisabeth* ***Quarles,*** krijgt zij alles van hem, ook wat „the Honorable Compy" (n.l. de Engelsche O.-Ind. Comp.) hem schuldig is aan „wages". Haar benoemt hij tot zijn eenige executrice en teekent: *„Henry Quarles".*

Behoorden deze ***Henry*** en ***Elisabefh Quarles*** tot het gezin ***Quarles*** X *Allot,* dan was *Elizabeth* nog niet getrouwd, omdat zij nog met haar meisjesnaam genoemd wordt.

Van ***George Quarles,*** vijfden zoon van ***Edward*** en van ***Alice*** *Allot, is* tot heden nog niets gevonden, terwijl hij gestorven moet zijn tusschen 7 Maart 1616 [35]) en 9 Juni 1656 [36]).

Zijn jongste broeder, ***William Quarles*** junior, moet gestorven zijn tusschen 26 Nov. 1657, toen hij het testament van zijn broeder ***Edward*** beëedigde, en 13 Maart 1673, toen zijn oudste zuster, ***Anne Clarke*** haar testament maakte, waarin hij niet vermeld staat.

De twee zusters ***Alice*** en ***Martha Quarles,*** dochters van ***Edward*** en ***Alice*** *Allot,* zullen gestorven zijn tusschen 7 Maart 1616, den datum van het testament hunner grootmoeder, Lady *Allot,* en 9 Juni 1656, toen ***Edward Quarles,*** hun broeder. zijn testament maakte, waarin ***zij*** niet voorkomen.

Van ***Dorofhy Nairne*** geb. ***Quarles,*** werd geen testament of „administration-acte" gevonden. Zij werd nog genoemd in het testament harer zuster, ***Anne Clarke,*** geb. ***Quarles.*** d.d. 13 Maart 1673, maar niet meer in dat harer zuster, *Frances* ***Vivian,*** geb. Quarles, d.d. 19 Febr. 1687 [37]), en zij zal wel gestorven zijn tusschen 1673 en 1687, maar niet in Engeland, doch in Schotland haar testament gemaakt hebben. Zij had een zoon, ***James Nairne.*** Hij was „Vicar of the Isle of Graine in Kent". Ziek, maar goed van verstand en memorie, maakte hij den 2den April 1677 [38]) zijn testament. In „the Chantell" van de kerk van Graine wilde hij begraven worden.

Aan zijn Tante *Francis* ***Vivion*** legateerde hij 20 shill. voor een rouwring, en aan zijn familielid *Thomasin Tredwin* hetzelfde met nog 6 pond voor rouwkleeren. Zij was een dochter van tante *Anne* ***Clarke,*** geb. ***Quarles.***

De rest zijner bezittingen gaf hij aan zijn „ever honoured mother, „Mrs. ***Dorofhy Nairne,*** of the Citty of St. Andrews Cittizen and widow", die met zijn broeder, Mr. ***Alexander Nairne,*** burger van dezelfde stad, zijn executeuren waren. Uit dit testament blijkt, dat toen alleen zijn tante *Frances* ***Vivian,*** geb. ***Quarles,*** in Eng eland over was van de elf andere broers en zusters Quarles, terwijl ***Dorofhy Nairne*** in ***1677*** nog in St. Andrews woonde, de oude Schotsche universiteitsstad.

30) Guildhall Lihr. Londen. Begr.boek St. Swithins, Inv. 4312 (1656—1678).

31) Somerset House. Pr. Pr. Reg.-Prerog. Crt. of Canterbury. Book Benee, 1676, fol. 137. „Will proved", Londen, 1 Nov. 1675.

32) Guildhall Libr. Londen. Begraafboek v. St. Swithins Church, Londen. Inv. 4312.

33) Gem.-Arch. Den Haag: Not. Lambert Rietraet. Inv. 30, fol. 275 en 276vo.

34) Somerset House Londen. Pr. Pr. Reg.-Prerog. Crt. Canterbury. Book Sadler, fol. 107. „Will proved". London, 31 Oct. 1635, bij eede zijner zuster Elizabeth Quarles.

35) Testament van Lady Anne Allot, wed. Sir John Mot. Prerog. Crt. Canterbury. Book Mead, fol. 3.

36) Testament van Edward Quarles, zoon van Edward × Alice Allot. Zie noot 28.

37) Som. House Londen. Pr. Pr. Reg.-Prerog. Crt. Canterbury. Book Ent, fol. 26 (1689). „Will proved". Londen 19 Februari 1689.

38) Idem idem. Prerog. Crt. Canterbury. Book Hale, fol. 65. „Will proved". Londen, 25 Juni 1677, bij eede van Alexander Nairne, broeder van den overledene. Verderop: Dorothéa Nairne, moeder van den overledene.

Met welken Vivian Frances Quarles, de tweede (of derde?) dochter van Edward Quarles en Alice Allot, gehuwd was, is niet bekend.

Er is een testament van een *Joseph Viuian*, koopman te Londen, d.d. 31 Oct. 1679 [39]), zoon van Mr. *Isaac* en diens eerste, overleden, vrouw, niet met name genoemd, doch begraven in „the parish church of Mary le Bone, London". Zijn tweede vrouw, niet bij name genoemd, kan Frances Quarles geweest zijn.

Frames Vivian woonde in „the parish of St. Andrews Holbourne, graafschap Middlesex, toen zij, gezond, goed van verstand, „and being of olde age", op 19 Febr. 1687 [39a]) haar testament maakte, waarin o.a. genoemd worden: haar neef, Mr. *Richard Dorrel* [40]), en haar twee nichten, dochters van haar zuster *Clarke*, met hun echtgenooten.

Verder schrijft zij: „I desire to be buried in the Church of St. Swithins as neare the place, where my *Father Quarles* lyes buried, as conveniently may be."

Haar vader, *Edward Quarles*, behoorde immers tot de parochie van St. Swithins.

Aan Mrs. Mary Wilmot, haar executrice, „at whose house I now lodge in Southampton Buildings", gaf *Frames Vivian* de rest harer bezittingen, met grooten dank voor „the great kindness and love she has showed me and of the great pains and care she has taken with and for me."

Uitdrukkelijk bepaalde zij nog, dat er alleen „wine and „Rosemary" gegeven mochten worden bij haar begrafenis.

Zooals zij gewenscht had, werd zij begraven in de kerk van St. Swithin, zij, de laatste van de twaalf broeders en zusters Quarles, op 22 December 1688 [41]), als: „*Francis Vivian*, of St. Swithins, was buryed in the middle Isle in this Church".

Drie en zestig jaar geleden was haar vader, *Edward Quarles*, daar begraven en de hevige vuurzee van den Londenschen brand had er gewoed boven de graven, ook boven het zijne, maar de kerk was herbouwd en de oude boeken waren gespaard, behalve dat eene, zoo belangrijk voor dit onderzoek, dat niet alleen den brand van 1666, doch ook het bombardement van 1941 heeft meegemaakt, door den verzengenden gloed bijna verpulverd en nauwelijks aan te raken!

Zou het nog leesbaar zijn. na de reparatie, of haar wensch in vervulling is gegaan, om begraven te worden zoo dicht mogelijk bij de plaats, waar haar „Father Quarles" begraven ligt, haar vader, *Edward Quarles*, aan wien zij zóó zeer gehecht was?

Uit het voorgaande blijkt, dat alleen de testamenten gevonden zijn van *Anne Clarke*, *Frances Vivian*, *Edward* (en *Henry?)* *Quarles*, zusters en broeders van *John Quarles*, die in geen van die testamenten genoemd wordt,

Maar waar zou hij, *John Quarles*, oudste zoon van *Edward* en *Alice Allot*, dan toch gestorven zijn? Wij weten, dat hij overleden moet zijn tusschen 12 December 1625, (toen hij de opdracht kreeg tot het beheer der goederen van zijn overleden vader Edward), èn 9 Juni 1656, (den datum van het testament van zijn broeder Edward, waarin John niet voorkomt). Ook weten wij, dat de „Rotterdamsche" John Quarles gestorven moet zijn tusschen 21 Juni 1646 en 25 Juni 1647.

Tijdens mijn kort verblijf te Londen, was ik niet geheel klaar gekomen met het onderzoek, en vond toen Mrs. A. E. Rowan, genealoog, bereid om voor mij verder te zoeken, o.a. naar den hierboven genoemden „Engelschen" *John Quarles*. en wel tusschen 12 Dec. 1625 en 9 Juni 1656.

Zij had het echter te druk, om dit onderzoek geheel af te maken en recommandeerde mij den genealoog Mr. C. W. Brand, te Londen. aan wien zij mededeelde, dat zij de administratie-acten over die periode, 1625-1656, nog niet had nagezien, met het gevolgd, dat hij toen de onderstaande Latijnsche acte vond, voorkomende in het Actenboek 1648, betreffende vergunningen voor „administraties", verleend door het „Prerogative Court of Canterbury", fol. 13 [42]):

[Januari 1648.]

Johannes Quarles	Vicesimo die emanavit Commissio Mephiboseth Robins et Elizabethae Robins alias Quarles sorori naturali et legitimae Johannis Quarles nuper de Roterdam in partibus ultra marinis sed apud Westm(inster) defuncti habentis etc. ad administrandum bona, jura et credita dicti defuncti de bene etc. jurate.	in partibus. Ascensionis. Andreae

Hetgeen beteekent:

Op den 20en (Januari 1648) werd opdracht gegeven aan Mephiboseth Robins en Elizabeth Robins, alias Quarles, natuurlijke [43]) en wettige zuster van John Quarles, weleer van Rotterdam in overzeesche gebieden [44]), doch te Westminster gestorven, om de goederen, rechten en credieten van den gezegden overledene te beheeren. Goed en getrouwelijk etc. gezworen.

Links in de marge staat: „*Johannes Quarles*".

Rechts staat: „in partibus" (ultra marinis), (want, hoewel gestorven te Westminster, was zijn gewone woonplaats over zee, dus in het buitenland).

Verder staat daar nog „Ascen", een afkorting voor „Ascensionis". Hemelvaartsdag, toen de brieven van „administration" officieel werden geregistreerd. En dan nog dit: „Andreae", de Latijnsche vorm voor *Andrews*, waarschijnlijk de naam van den beambte, die deze aanteekening inschreef.

Wie was die bovengenoemde *Elizabeth Robins*, alias *Quarles?*

Zij moet dezelfde zijn als *Elizabefh Robins*, die als vierde zuster van *Edward Quarles*, genoemd wordt in diens testament van 9 Juni 1656.

Waar zij in bovenstaande acte vermeld staat als de bloedeigen en wettige, derhalve echte zuster van *John Quarles*, weleer van Rotterdam, is deze *John Quarles* ook haar bloedeigen broeder en hadden zij dus dezelfde ouders.

---

39) Idem idem. Prerog. Crt. Canterbury. Book Bath, fol. 1 11. „Will proved". Londen, 24 Aug. 1680.

39a) Somerset Housc. Pr. Pr. Reg.-Prerog., Crt. of Canterburv. Book Ent, fol. 23. „Will proved", Londen, 19 Febr. 1689.

40) Volgens Fam.-Arch. Quarles v. Ufford was haar vader Edward Quarles een zoon uit het 2de huwelijk van zijn rader John, met Dorothy *Darrel*, dr. van Paul.

41) Guildhall Library, Londen. Begraafboek van de kerk van St. Hwithin. London Stone, Inv. 4314: 1678—1812.

42) Somerset House, Londen. Principal Probate Registry. Adm. actenboek, 1648, fol. 13. De „administrations" zijn altijd in het latijn geschreven.

43) = bloed-eigen.

44) Alles, wat buiten Groot-Brittannië en Ierland lag, werd steeds vermeld als: „in partibus ultra marinis", daarmee hedoelende het buitenland.

Waar *Elizabeth Robins*, tevens in het testament van *Edward Quarles*, d.d. 9 Juni 1656, vermeld staat als diens zuster, en Mrs. *Anne Clarke*, *Frames Vivian*, en *Dorothy Nairne*, eveneens genoemd zijn als zusters van den voornoemden *Edward Quarles*, en *Williarn Quarles* junior, als zijn broeder, is *John Quarles* voornoemd, weleer van Rotterdam, maar gestorven te Westminster, ook een broeder van *Edward Quarles*, *Anne Clarke*, *Frances Vivian*, *Dorothy Nairne*, *Elizabeth Robins* en *William Quarles* junior.

Waar de namen dezer drie broeders en vier zusters voorkomen onder die der twaalf kinderen van *Edward Quarles* en *Alice Allot*, genoemd in het testament van Lady *Allot*, hun grootmoeder van moederszijde, d.d. 7 Maart 1616, mogen wij aannemen, dat de voornoemde drie broeders en vier zusters tezamen kinderen waren van *Edward Quarles* en *Alice Allot* voornoemd.

Daar het beheer der nagelaten goederen van voornoemden *Edward Quarles*, vader der twaalf voorzeide kinderen, volgens de acte van vergunning van administratie, d.d. 12 December 1625, verleend werd aan zijn natuurlijken (= bloedeigen) en wettigen zoon, *Johannes Quarles*, was deze ook identiek met den voornoemden *Johannes Quarles*, weleer van Rotterdam, doch te Westminster gestorven.

In welke relatie stond nu deze *Elisabeth Robins*, alias *Quarles*, tot *Mephiboseth Robins?* [45]).

Mephiboseth Robins werd in de kerk van St. Peter's Cornhill te Londen begraven 7 Sept. 1653 [46]), en *Elizabeth Robins* werd eveneens aldaar begraven 30 Juni 1666 [47]), in het jaar van den grooten brand van Londen.

Uit een „administration"-acte van 26 Sept. 1653 [48]) blijkt, dat aan Elisabeth Robins, we d u we van *Mephiboseth Robins*, van de parochie van St. Peter's Cornhill, het beheer van diens nagelaten goederen werd opgedragen.

Blijkens een brief van John Quarles uit Delft, d.d. 5 Jan. 1629'[49]) aan den Secretaris van Staat, Lord Dorchester, geeft hij een verklaring van een geschil, gerezen tusschen hem en de compagnie der Merchant Adventurers te Londen (waarvan hij lid was), ten gevolge van zijn huwelijk met de dochter van den burgemeester van Rotterdam, hetgeen een ontzetting uit zijn rechten als Engelsch onderdaan tengevolge kon hebben [49a]), niettegenstaande hij van te voren „the King's letters of Denization" voor zijn as. vrouw had ingeleverd (waardoor zij Engelsch onderdaan was geworden op 24 September 1628 [50]).

Hierover had John Quarles geschreven aan zijn familie relatie, Sir *William Beecher* [51]), om het den Procureur-Generaal voor te leggen; en ook den voorn. Secretaris verzocht, zijn tot den Koning gericht verzoekschrift te willen begunstigen.

45) Mephiboseth is een Bijbelsche naam. De zoon van Jonathan, zoon van koning Saul, heette zoo, en deze was kreupel aan beide voeten.

46) Begraafboek St. Peter's Cornhill, London, Publ. Harl. Soc. (1915). 1'. 207.

47) Idem idem, p. 220.

48) Somerset House, Londen. Pr. Pr. Reg. Prerog. Crt. Canterbury. Acten van „administration", Book 111, 1653/54, fol. 128, medegedeeld door Mr. C. W. Brand.

49) Puhlic Record Office, Londen. State Papers (Domestic) Charles 1, 1628—'29, fol. 444.

49a) Misschien omdat hij door zijn huwelijk met de dochter van den burgemeester van Rotterdam. hu rger van deze stad geworden was?

50) Patent Rolls (Publ. Rec. Off.?, Londen) 4th. Charles 1, 1628—'29. Onder „Denizations" komt op 24 Sept. 1628 voor: „*Petronella de Berkett*. born in Rotterdam". Hiermee is zeer waarschijnlijk Petronella v. Berckel bedoeld.

In het archief der familie Quarles van Ufford lezen wij, dat *John Quarles* gestorven is te Rotterdam en begraven aldaar in de Prinsenkerk. Later werd dit tegengesproken. Maar waar was hij dan wèl overleden?

Hij had een onrustig leven gehad, John Quarles, niet alleen als merchant adventurer, maar ook omdat hij de laatste jaren van zijn leven, tijdens de binnenlandsche onlusten in Engeland, de zijde had gekozen van Koning Karel 1, aan wien hij wapenen en ammunitie had geleverd naar Ierland, meestal voor Dublin [52]), waarbij zijn leven gevaar liep, vooral toen Karels partij begon te verliezen in 1644 en totaal verslagen werd in 1645.

Bij de partij van Cromwell waren de Koningsgezinden te Rotterdam bekend. De vooraanstaande waren *John Quarles* en Theophilus Baynham [53]), maar vóór er door de „Roundheads" om zijn uitlevering gevraagd kon worden, had *John Quarles* ons land verlaten. In 1644 voor het laatst vermeld in Rotterdam, hield hij zich in Februari 1645 op te Lissabon of daaromtrent [54]).

John Quarles moet altijd gewenscht hebben, aan het einde van zijn leven naar Engeland, zijn geboorteland, terug te keeren, maar dit was hem niet gegund, hij zou immers begraven zijn te Rotterdam in de Prinsenkerk? [55])

Zoek hem daar niet langer, het is tevergeefs! Dichtbij het hart van Londen heeft hij waarschijnlijk zijn laatste rustplaats gevonden [56]), hij, *John Quarles*, „born in London, late of Rotterdam, but at Westminster deceased, natura1 and lawfui and eldest son of *Edward Quarles* and of *Alice Allot*, his wife, daughter to Sir *John Allot*, lord mayor of the City of London".

III.

Samenvatting en conclusie,

1 Het onderzoek in de Engelsche archieven zou zeer vergemakkelijkt zijn geweest, indien de Heer W. J. J. C. Bijleveld in zijn in het „Voorwoord" genoemde boekje, bij het artikel Quarles, den naam vermeld had van een der leden van Heralds' College, met wien de Heer Bijleveld in 1928 heeft gecorrespondeerd over Edward Quarles, schoonzoon van Londen's opperburgemeester, evenzeer als de bronnen, waarop de beweringen van zijn correspondent gebaseerd zijn.

51) Volgens een Herald's Visitation, 1634, co. Hertford. Harl. Soc. betreffende Quarles of Cranes Hertfordshire, was Wm. Beecher, een zwager van Edw. Quarles, vader van John, boven genoemd. Wm. Beecher was de vader van Sir William Beecher, Clerk of the Council. Fam. Arch. Quarles.

52) Mr. R. Bijlsma: Rotterdams Welvaren, bl. 160. Zie ook: Historica1 M.S.S. Commission, waaruit blijkt, dat John Quarles ± in 1638 wapenen verscheepte van Holland naar Engeland, ten gebruike van het Engelsche leger in Ierland. De bedragen, die genoemd worden, wijzen er op, dat John Quarles een groot koopman was. (Mededeeling van Mr. C. W. Brand te Londen.)

53) Zie Mr. R. Bijlsma: „Rotterdams Welvaren", hl. 157, en Dr. C. Tc Lintum: „De Merchant Adventurers in de Nederlanden" 111. 174. In 1644 werd door de „Roundheads" in Engeland aan de regeering van Rotterdam de eisch gesteld om uitlevering van Th. *Baynham*, maar om dezen „voor gevanckenis te vrywaren" maakte Rotterdam hem zoo spoedig mogelijk burger van de stad! Vermoedelijk heeft John Quarles een waarschuwing gehad en daarom in 1644 ons land verlaten.

54) Gem.-Archief Rotterdam. Not. Jac. Delphius. d.d. 22 Febr. 1645: „John Quarles gewoond hebbende te Rotterdam, thans te Lissabon of daer omtrent zich ophoudend".

55) Familie-Archief: Quarles van Ufford.

56) Waarschijnlijk of vermoedelijk is John Quarles begraven in de St. Swithins Church, London Stone, maar ook zijn vader, Edward Quarles, begraven ligt. Dit, kan eerste morden nagezien, zoodra dat begraafboek gerepareerd zal zijn.

2. In het ,,Public Record Office" te Londen" is in de klappers op de ,,Chancery Proceedings", Series II, tusschen 1580-1625 niets gevonden over een proces tusschen Edward Quarles en Joel Quail, alias Muffin.
3. Evenmin is aldaar over dezelfde periode iets gevonden in de klappers op de ,,Close Rolls", betreffende een onderhandsche acte van verkoop, een overeenkomst, etc. tusschen voornoemde personen.
   Noch heeft het onderzoek daaromtrent iets opgeleverd in:
   Den gedrukten index op de Chancery Proceedings, 1558—1603;
   Den gedrukten index op de Chancery Proceedings", ,,Bridges" Div., 1613-1714;
   ,,Bills and Answers" (Chancery), bewaard in White Tower, 1603—1625.
4. Op ,,Heralds' College" of ,,College of Arms" te Londen is door Sir Gerald W. Wollaston (K.C.B.-K.C.V.O.) niets gevonden van een overdracht van een wapen Quarles aan een Joel Quail, alias Muffin. Had een dergelijke overdracht plaats gehad, dan had op het ,,College of Arms" daarvan een registratie moeten aanwezig zijn. Tot het voeren van een wapen had men een toestemming noodig.
5. Joel Quail behoeft geen Israëliet te zijn geweest. ,,Joel" was niet een specifiek Israëlitische naam, doch een der vele Bijbelsche namen, toentertijd in Engeland zeer veel door personen van andere gezindten gedragen.
6. De vertaling van ,,muffin" is niet ,,mofje". Behalve een soort broodje of koekje bij de thee, kan ,,muffin" ook een afkorting zijn van ,,ragamuffin", hetgeen schavuit beteekent.
7. John Quarles is te Rotterdam niet geweigerd in ,,de Engelsche Kamer van Koophandel", om de eenvoudige reden, dat er zulk een Kamer destijds niet bestond, John Quarles was lid van ,,the Honorable Court of Merchant-adventurers", die Rotterdam's handel tot bloei hebben gebracht. Bij zijn huwelijk in 1628 woonde John Quarles te Delft, omdat deze Court toen aldaar gevestigd was tot 1635. Een andere organisatie voor Engelsche kooplieden bestond in die steden destijds niet.
8. De beteekenis van ,,Merchant Adventurer" kan derhalve niet weergegeven worden door ,,hooplooper", iemand, die op hoop van een ,,baantje" er op uittrekt.
9. Uit het onderzoek in de Nederlandsche en Engelsche archieven is onomstootelijk komen vast te staan, dat John Quarles, te Rotterdam gehuwd met Petronella van Berckel, niet de zoon was van een Israëliet, genaamd Joel Quail, alias Muffin, doch de oudste zoon uit het huwelijk van Edward Quarles en Alice Allot, dochter van Sir John Allot, lord-mayor van de City van Londen.
10. Oorspronkelijk heeft John Quarles niet de bedoeling gehad, zich voor goed in Holland te vestigen, maar de omstandigheden, (in 't bijzonder zijn huwelijk) hebben er toe geleid, dat zijn kinderen daar zijn gebleven.
11. Hoewel de ,,administratie-acte", betreffende het beheer van de nagelaten goederen van John Quarles, van 20 Januari 1648 is, en hij blijkens die acte te Westminster is overleden, moet zijn overlijden hebben plaats gehad tusschen 21 Juni 1646 en 25 Juni 1647, blijkens twee Haagsche notarieele acten (zie noot 14 en 15).
12. John Quarles te Rotterdam behoorde tot het Engelsche geslacht van dien naam, en wel tot een tak van dat geslacht, die in zijn tijd het burgerschap van de Londensche City bezat. Van dit geslacht Quarles, dat lang vóór den tijd van John bekend is als tot het voeren van een wapen gerechtigde ,,gentry", zou veel te vertellen zijn, maar dit ligt nu niet op mijn weg.

H. MIJNSSEN.

Foutieve wapens en namen in diverse bronnen,

door R. T. MUSCHART.

(vervolg van LXVII, 119.)

van Houweningen.

Dirk van Houweningen. in 1368 baljuw van Zuid-Holland, voerde volgens het M.S. Wapenboek ,,Grafs- en Wapen", deel 3, folio 170, in het Gem.-Archief te Utrecht als wapen: ,,in zilver 2 roode beurtelings gekanteelde dwarsbalken".

Volgens een M.S. Wapenboek, getiteld ,,Dordregt en Haarlem", in de Kon. Bibliotheek te 's-Gravenhage echter voerde deze *Dirk van Houweningen* een totaal ander wapen, n.l. ,,in goud 3 zwarte weerhaken". Evenzoo voerde een familie *van Houweningen* te Dordrecht volgens de Beschrijving van Dordrecht door Balen, pag. 1294, en ..... *van Houweningen* in 1326 de vrouw van *Goord* (ook *Godschalck) de Witte,* volgens het M.S. Wapenboek getiteld: ,,De Bataviasche Adelaar" in de Kon. Bibliotheek te 's-Gravenhage.

Evenzoo beschrijft het Armorial Général een wapen *van Houweningen.*

Het wapen van den baljuw *Dirk van Houweningen* wordt dus in twee bronnen verschillend beschreven. Een dezer beschrijvingen moet dus onjuist zijn, welke durf ik niet beslissen, aangezien ik zijn zegel nimmer gevonden heb.

van Hövell.

Volgens ,,De Navorscher" 1877, pag. 428, voerde een familie *van Hövell* in de Betuwe, waartoe o.a. zou behoord hebben *Johan Bartholt van Hövell,* heer van Andelst, als wapen: ,,in goud een blauwe leeuw".

Dit wapen is foutief, want de lakafdrukken in het Archief van het Polderbestuur van Over-Betuwe en in de Volmachten van de Geldersche Leenkamer van Maria *Isabella de Ridder van Groenesteijn,* vrouwe van Andelst, douairière van *Johan Bartholt van Hövel tot Andelst,* kapitein ten dienste van den Staat, 9 Sept. 1735 en 20 Nov. 1743 op den Huize Andelst. vertoonen een alliantiewapen met het wapen *de Ridder van Groenesteijn* als vrouwelijk schild en als mannelijk schild: ,,in blauw 2 verlaagde gouden dwarsbalken vergezeld boven van een halven leeuw, die op den bovensten balk rust".

Geheel hetzelfde komt dit wapen ook voor als vrouwelijk schild van een alliantiewapen met *Speijart* als mannelijk schild op den lakafdruk van *Hendrica Theodora van Hövel. 13 Nov. 1780* de vrouw van *Johannes Petrus Speijart van Woerden,* heer van Andelst, in de Volmachten van de Geldersche leenkamer.

Evenzoo voerde *B. van Hövel* in 1700 volgens zijn lakafdruk in de Civiele processen van het Hof van Gelderland van het jaar 1701.

Dezelfde *Hendrica Theodora van Hövel* vond ik met het zelfde alliantiewapen, doch daarop het voorwerp boven de dwarsbalken niet te onderscheiden, in een pak met losse stukken gemerkt ,,Rijk van Nijmegen" in het Rijks-Archief te Arnhem als *Henrica Theodora* baronesse van Hoevel,

26 Febr. 1752 op het Huis Andelst als de vrouw van *Johan Pefer* baron *Speijarf de Woerde,* heer van Andelst.

En weer elders, n.l. in de Brieven aan J. van Nas in het Gem.-Archief Wageningen, vond ik haar in 1785 te Andelst als de vrouw van *J. P. Speijarf* met den naam *de Hövel de Hrenoy.* Haar lakafdruk in deze bron vertoont eveneens een alliantiewapen met *Speijarf* als mannelijk schild en haar eigen wapen als vrouwelijk schild, doch hier onjuist met slechts één dwarsbalk vergezeld boven van den halven leeuw aangegeven.

Volgens het Armorial Général zou een familie *van Hövell van Andelsf* gevoerd hebben: ,,doorsneden, A. in blauw een gouden halve leeuw rustende op de snijlijn: B. gedwarsbalkt van 4 stukken goud en blauw", hetgeen dus minder juist is.

Hulft.

Een familie *Hulft* voerde volgens de Fragment-genealogieën van de Gebroeders van Atteveld in het Rijksarchief te Utrecht als wapen: ,,in blauw een gouden t r i p".

Dit wapen kan niet goed zijn, want hulft is de Noord-Hollandsche benaming van een k 1 om p.

Hulsebroeck,

P. Hulsebroeck, in 1784 te Zutphen, voerde volgens de Collectie Zegelbeschrijvingen in het Algemeen Rijksarchief te 's-Gravenhage als wapen: ,,een springende haas".

Deze naam is zeker niet juist en zal *Haesebroeck* of *Hasebroeck* moeten zijn, want ditzelfde wapen vond ik op de lakafdrukken in diverse bronnen van talloos vele personen met de namen. *Haesebroeck, Haesebroek, Hasebrock, Hasebroeck* en *Hasebroek* en eveneens in andere bronnen als wapenboeken etc. en o.a. het Armorial Général.

En daartoe behoort ook Mr. *Pieter Haesebroeck,* in 1786 en 1802 te Zutphen, en *P. Hasebroeck,* in 1802 en 1816 president van de Rechtbank van Eersten Aanleg aldaar.

Hulshoudt,

Woufer Cornelisz. Hulshoudf getrouwd met *Margriefa van Rottermont Simonsdochfer,* waarbij *Sijmon,* in 1657 burgemeester van 's-Gravenhage, geboren aldaar in 1620 en getrouwd aldaar met *Maria Splinter,* voerde volgens de Aanteekeningen omtrent regeeringsfamilies te 's-Gravenhage en Scheveningen door van Rhede van der Kloot, pag. 31, als wapen: ,,in rood een groene boom rustende op een in een zilveren schildvoet geplaatsten blauwen bol, de boom gaande over een zilveren dwarsbalk en vergezeld rechts boven van een zilveren molenijzer en links boven van een zilveren lelie".

Ofschoon dit wapen, zij het met geringe wijziging, ook voorkomt in meerdere andere bronnen, voerde toch voornoemde *Sijmon Hulshout* (zooals hij daar genoemd wordt) in 1652 als schepen van 's-Gravenhage een ander wapen. want zijn zegel met zijn naam als randschrift in de Rekenkamer der grafelijkheid van Holland vertoont als wapen: ,,een geplante heester met slechts 3 takken, waaraan groote blaren" met dito heester als helmteeken.

Hulsinck,

Sweer Hulsinck, in 1563, en *Adriaan Hulsinck,* in 1599, beiden schout van Bathmen, voerden volgens de Bijdragen tot de Geschiedenis van Overijssel 1876, pag. 326, als wapen: ,,een keper vergezeld van 3 hulstbladeren".

Dit wapen is tenminste wat voornoemden *Sweer* betreft niet geheel juist, want het zegel van dezen Sweer, scholt van Bathmen, van 1559 in het Huisarchief Dorth vertoont dit wapen met den keper verkort. (vergelijk Hulsink.)

Hulsink,

Adriaen Hulsink, scholte van Bathmen, vader van *Assuerus,* van *Jannes,* rentmeester in Twente, en van *Gerarda,* overleden 19 Nov. 1660 en in 1607 de vrouw van *Werner Hoefslag,* richter en rentmeester der geestelijke goederen van Twente en Salland, voerde volgens een M.S. genealogie Helmich als wapen: ,,3 lelies".

Dit wapen is vrij zeker onjuist, want vergelijk *Hulsinck.*

van der Hulst.

Jan van der Hulst, in 1455 schepen van Etten, voerde volgens de Collectie Zegelbeschrijvingen in het Alg. Rijksarchief te 's-Gravenhage als wapen: ,,een geplante boom".

Dit wapen is niet geheel juist, want het zegel van dezen schepen van 14 Nov. 1452 aan charter in het archief der Nassausche Domeinen vertoont als wapen ,,een uitgerukte h u l s t p l a n t" als onderstaande schets:

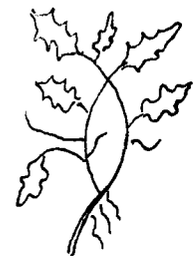

Hunthum.

Volgens Bloys van Treslong Prins in ,,De Wapenheraut" 1917, pag. 277, zou op de grafzerk in de' **St.** Maartenskerk te Doesburg van den 30 Mei 1653 tegen de Duinkerker kapers gesneuvelden vice-admicaal *Wemberich van Berchem* en op die van zijne 16 Mei 1639 overleden vrouw *Anna Hunfhum* het navolgende wapen voorkomen: ,,gedeeld, 1 een hek van 5 palen en een dwarsbalk daarover heen: II een staande hond".

Van deze beschrijving deugt vrijwel niets. In de eerste plaats vertoonen deze beide grafzerken geen gedeeld wapen doch een alliantiewapen met het bekende wapen *van Berchem* als mannelijk schild en het wapen *Hunfhum* als vrouwelijk schild, in de tweede plaats vertoont het wapen van den man het bekende staketsel van de familie *van Berchem,* en in de derde plaats vertoont het wapen van de vrouw geen s t a a n d e n d o c h e e n k l i m m e n d e n h o n d. Op de grafzerk is de naam van de vrouw als *H u n t h u m s* vermeld, doch zij heet *Hunfhum* zonder de sluitletter ,,s". Onze voorouders voegden meermalen de letter ,,S" achter een familienaam, wanneer er sprake was van eene vrouw.

Huntjens.

Volgens Het Bisdom van Roermond door J. Habets, deel 3, pag. **584, voerde** een familie *Huntjens* in 1794 in Limburg als wapen: „een verhoogde dwarsbalk vergezeld beneden van een springenden hond". Doch volgens de Publications de la Société hist. et Archéol. dans le Duché de Limbourg 1906, pag. 423 en 429, vertoont het zich in het Bisschoppelijk College te Roermond bevindende portret van *Jan Willem*

Huntjens in de Orde der Predikheeren als pater Benedictus, geboren te Ransdaal-Climmen 26 Oct. 1757 en overleden te Nijmegen 4 Juni 1813, als wapen: ,,een dwarsbalk vergezeld van 2 springende honden".

Eén dezer twee wapens zal dus wel foutief zijn.

Ihle.

Volgens het Algemeen Nederlandsch Familieblad 1894, pag. 139, voert een uit Hessen afkomstige familie *Ihle,* waartoe een med. doctor en twee apothekers te Winterswijk behoorden, als wapen: ,,in groen een 00 i eva ar met steen in den opgetrokken rechterpoot alles van natuurlijke kleur".

Alhoewel naam en wapen juist zijn, wil ik er toch op wijzen, dat de beschrijving niet deugt, want een steltlooper met een steen in één der opgetrokken pooten noemen wij in de heraldiek een kraanvogel, zijnde het symbool van waakzaamheid en oprechtheid.

Op een lossen lakafdruk vond ik den kraanvogel op grond en als helmterken dito kraanvogel.

Impel.

Volgens het M.S. Wapenboek van van der Schelling met Genealogie der voornaamste Adellijke geslaghten dezer landen van A° 1699 zou een kwartier *Impel* op een grafbord van de familie *Asteleij* in de Groote Kerk te Schiedam als wapen vertoond hebben: ,,in blauw een zilveren vogel staande op een horizontaal geplaatsten zilveren boomstronk".

Naam en wapen zijn niet geheel juist, tenminste in de Civiele Processen van het Hof van Gelderland van het jaar 1565 vond ik den afdruk van een zegelring in het papier van ***Henrik v a n d e n I m p e l l,*** in 1599 ,,vagedt der vogediën des landts Gelrhe", vertoonende als wapen: ,,e e n d w a r s ba 1 k vergezeld boven links van een eend zonder pooten rustende op den balk" met als helmteeken een ossekop met hals.

Deze familie kwam ook voor met den naam *van* ***der Empel, van der Emppel*** en ***van Hoenepell van der Empell,*** zooals blijkt uit de zegels van ***Johan Janssoen van der Emppel,*** die 10 Mei 1481 200 gouden rijksguldens van Jasper van Culenborch ontving: van *Arnt* ***van der Empel,*** die 18 Nov. 1557 eene overeenkomst sloot met Luitgin Gruiter(s) weduwe van Till ter beslechting van hun sedert 1534 loopend geschil over de goederen nagelaten door Arnndt Gruiter(s) de zuster van voornoemde Luitgin en tevens zuster van de overleden moeder van Arnt van der Empel voornoemd: en van *Johann* ***van Hoenepell van der Empell,*** in 1561 commandeur van de Duitsche Orde te Dieren, aan charters in respectievelijk het Archief der Heeren en Graven van Culemborg. charter 3004 van de Geld. Rekenkamer, en in het Archief der Nassausche Domeinen.

Deze drie zegels nl. vertoonen als wapen eveneens een d w a r s b a l k vergezeld boven van een vogel doch deze vogel boven rechts geplaatst en van de beide eerstgenoemden als merlet, van den laatst genoemden als gewonen vogel, en als helmteeken eveneens een ossekop met hals.

Voornoemde ***Johan van Hoenepell van der Empell,*** ook voorkomende als ***Johan van Honnepell genant van der Empell,*** was een broer van voornoemden ***Arnt van der Empel.*** Deze ***Arnt*** wordt dan ook in den tekst van het charter ***van Honnepell genant van der Empell*** genoemd, terwijl het randschrift van zijn zegel alleen ***Arnt van der Empel*** vermeldt.

Volgens de Heraldieke Bibliotheek 1882, pag. 33, waren 22 Juli 1357 bij eene schenking van Hekeren als getuigen de gebroeders ***Sweder van den Empel*** en *Godart* ***van Ho n nep el,*** vandaar de gelijkheid der wapens ***van (der) Empel*** en ***van Honnepel.***

(Wordt vervolgd.)

VRAGEN EN ANTWOORDEN,

van Aart. Gevraagd gegevens over de voorouders van *Jeanne van* ***Aart*** (dr. van ***Christophe van Aart,*** † vóór 1804, en ***Martine van de Water),*** geboren Zierikzee 5 December 1773, † Gent 2 Aug. 1805; zij tr. Gent 19 Mei 1804 ***Luc Jean van Brabant.***

Brussel. E. VAN BRABANT.

van Arckel-Muylenburgh. In het doopboek van de Nederduits Gereformeerde Gemeente van Asperen, lopende over het tijdvak 1691 — 1750, komt de volgende doop voor:

,,Den 13en July 1697 sijn twee kinderen gedoopt van ***Wouter Gerritss. van Arckel*** en *Jenneke* ***Woufers Muijlenburgh.***

Het le wierdt genaemt *Gerit.*

Het 2e wierdt genaemt ***Jan."***

Gevraagd plaats en datum van het huwelijk van bovengenoemde echtelieden.

's-Gravenhage. J. VAN ARKEL.

van Broeckhuysen. ***Adam van Broeckhuysen,*** luit,, tr. Steenbergen 11 Mei 1643 ***Godelieve Verhoeven,*** wed. *Cornelis Halewijn.* Data en ascendenten gevraagd.

In 't Begraafregister Breda 1638/39, fol. 23, wordt vermeld als begr. op 10 Aug. 1639: de moeder van Lt. ***van*** *Broeckhuysen.*

Johan van Broeckhuysen Adamszn., kolonel in Staatsen Dienst, (zie diverse Biographische bronnen) gaat op het slot Spijtenburg onder Oosterhout van de Roomse tot de Ned. Herv. kerk over.

Brussel. A. VAN BROEKHUYZEN.

Bubbeson. (LXV, 20). In LXV 107 verklaarde de Heer Muschart zich bereid gegevens betreffende *Rijkje* ***Bubbeson Willemsdr.*** in ons Maandblad te publiceren. Waar deze dichteres in mijn kwartierstaat voorkomt, zou ik het zeer op prijs stellen meer omtrent hare ascendenten te ervaren.

Brussel. A. VAN BROEKHUYZEN.

de Bussy (le Bussy). Nadere gegevens gevraagd over ***Jean*** *Nicolas* ***de Bussy*** (zoon van *Lambert* ***de Bussy),*** die in 1792 te 's-Gravenhage woonde.

Eveneens zullen nadere gegevens over andere in Nederland gevestigde leden van het, uit het land van Luik afkomstige, geslacht ***de Bussy*** of ***le Bussy*** op prijs worden gesteld.

Luluabourg (Belgisch Congo). ROGER LE BUSSY.

Duijmaer-van Hulsenbergh. Onder de kwartieren van Mr. ***Willem*** *Duijmaer* ***van Twist*** in de serie Wildeman en van de Blocquery komen voor: ***Johan Duijmaer,*** rentmeester. wordt 24 Nov. 1711 poorter van Zalt-Bommel, huwt aldaar ***Cafharina van Hulsenbergh.*** Wie weet iets over de voorouders van dit echtpaar?

Diepenveen. MR. H. KRONENBERG.

François. Gevraagd nadere gegevens over de familie *François,* ook wel *Françoys* of *Francoois,* o.a. ouders en voorouders van *Jacobus François,* tr. *Marten Loentje,* omstreeks 1796 te Middelburg.

Apeldoorn. G. FRANÇOYS.

van Groeningen. (LXV, 237). *Reynier van Grouningen,* weduwnaar van *Maria Verheye,* wonende in de Hinthamerstraat, huwde op 22 Nov. 1682 voor de schepenen van 's-Hertogenbosch met *Johanna Outvorst,* j.d. van Outvorst, wonende op den Grooten Bagijnhof (ondertr, 7 Nov. 1682).

Hij hertrouwt voor dezelfde schepenen 7 Nov. 1683 (ondertr. 23 Oct.) *Maria van Boxmeer,* j.d. van Den Bosch, wonende in de Carstraat. Uit dezen echt werd op 8 Oct. 1689 een zoon *Cornelius* in de St. Jan gedoopt.

Cornelis van Groeningen trouwt 12 Mei 1720 voor schepenen van 's-Hertogenbosch met *Hendrina van Lieshout* en als weduwnaar van laatstgenoemde voor dezelfde instantie 6 Dec. 1733, met *Johanna Beerens* uit St. Oedenrode.

Uit zijn le huwelijk vond ik in de St. Pieter gedoopt: *Petrus 14* Mei 1725; *Johannes* 28 Oct. 1726; *Reynerus 31* Oct. 1728; *Petrus* 11 April 1730. Idem uit het 2de huwelijk: *Henrica 24* Jan. 1738: *Joanna Maria 13* Maart 1740; *Cornelia Antonia 24* Maart 1741; en *Joanna Maria 28* Jan, 1746.

Voor de schepenen, van 's-Hertogenbosch huwde 8 Mei 1757 *Rynier van Grunningen,* j.m., met *Beatrix van Lier,* j.d., beiden geboren en wonende te 's-Hertogenbosch. Zij lieten in de St. Pieter de navolgende kinderen dopen: *Cornelius* 16 April 1758; *Petrus* 1 Nov. 1759; *Petrus 22* Maart 1761; *Christianus* 15 Aug. 1763; *Joannes Christianus 20* Jan. 1765; *Joanna Elisabetha 7* Jan. 1767 en *Christianus 19* Dec. 1770.

Kerkdriel. J. H. G. J. VAN HEESWIJK.

Hendriks. Gevraagd personalia, ouders en grootouders van *Adriaan Hendriks,* vermoedelijk geb. te Groningen ± 1730, overl. Breda 21 Juni 1784, tr. Breda 28 Maart 1756 *Pieternella Priem.*

's-Gravenhage. T. J. M. HENDRIKS.

van Her (re)waarden-van Spierenburg. Gevraagd gegevens betreffende het echtpaar *Abraham van Her(re) waarden* en *Geertrui van Spierenburg* en hun voorouders. Hun dochter *Maria,* † Drumpt 15 Jan. 1823, werd ca. 1760 geboren te .....?

Utrecht. W. A. WIJBURG JR.

van Herwaarden. (LXVII, 125). Blijkens mijn in de loop der jaren verzamelde notities aangaande het geslacht *van Herwaarden,* is op 1 Juni 1777 te Gorinchem het huwelijk voltrokken tussen: *Dirk van Herwaarden,* geb. te Gorinchem, en *Johanna Volkers,* geb. te Sliedrecht, Uit dit huwelijk zijn gesproten: *Johannes* (geb. 1778) en *Gerrit* (geb. 1781). Deze *Gerrit van Herwaarden is* op 28 Mei 1805, gehuwd met *Dirkje Verhey,* uit welk huwelijk zijn geboren: *Dirk Johannes* (4-4-1806), *Gerrit* (geb. 9-6-1811; †11-7-1811), *Adrianus* (26-9-1815), *Bas, Dirkje* en *Gerrit Anne.* Deze *Adrianus,* eerst geh. met *Sya Maria de Visser,* later met *Jenneke van Dis,* werd predikant te Fijnaart, later te Opheusden. In mijn bezit bevindt zich nog een in 1855 uitgegeven boekje, getiteld: „Viertal nagelaten Leerredenen van A. v. Herwaarden, in leven predikant te Opheusden, met een levensschets en eenige merkwaardige bijzonderheden uit zijne laatste levensdagen". (uitgegeven te Gorinchem, bij J. van Hoeve Jr., tweede druk).

(Ds. Adrianus van Herwaarden werd n.l. op den kansel door den bliksem getroffen). De descendenten van dezen Adrianus zijn mij bekend.

Bovenstaande genealogische gegevens zijn door mij ontleend aan inlichtingen, door Jhr. Verspyck, destijds volontair ter gemeente-secretarie, geput uit den alphabetischen klapper van doop, huwelijk en overlijden aldaar, mededelingen 'van Dr. C. F. van Herwaarden te Wassenaar, G. v. Herwaarden (†), destijds dieren-arts te Mijdrecht, en aan bovenvermelde publicatie.

Ik hoop hiermede een steentje te hebben bijgedragen om den Heer van Hoogstraten zijn moeilijkheden te doen overwinnen; de grootouders van *Gerrit van Herwaarden* (geb. 1781) zijn mij tot mijn spijt niet bekend. (Wel heb ik gegevens over verschillende van Herwaardens, die in de 17de eeuw nog een voorname plaats in Gorinchem innamen.) Ik houd mij dan ook ten zeerste aanbevolen, indien men mij al dan niet als uitvloeisel van de vraag van den Heer van Hoogstraten — nadere inlichtingen aangaande dit geslacht over de jaren ±1650—1780 zou kunnen verstrekken. Gaarne ben ik bereid alle mij ten dienste staande gegevens aan den Heer v. Hoogstraten ter inzage te verstrekken.

Ik moge deze gelegenheid aangrijpen de aandacht te vragen voor het volgende:

Op 16 Oct. 1629 zijn gehuwd te Gorinchem: *Mathijs van Herwaarden* (later schepen van Gorinchem, zoon van *Jan van Herwaarden,* schepen van Gorinchem, en van *Margaretha Blommert)* en *Johanna Snoeck* (dochter van *Jan Snoeck,* schepen van Gorinchem, en *Anna van Dormhagen).* Uit dit huwelijk zijn, voorzover mij bekend, een zevental kinderen gesproten: *Anneken* (1-3-1630), *Aert* (14-1-1633), *Johannes* (12-8-1636), *Hendrik* (9-3-1639), *Mathijs* (11-4-1642), *Herman (27-6-1645)* en *Margaretha (1-10-1647).*

Op 2 Febr. 1698 zijn gehuwd te 's-Graveland: *Mathijs van Herwaarden* (misschien gedoopt te Weesp op 21 Mei 1676) en *Maria van der List.* Deze *Mathijs* werd schepen, later burgemeester van Weesp.

Vóór 1676 heb ik echter in Weesp geen van Herwaardens kunnen ontdekken. De Heer Jhr. Mr. F. Beelaerts van Blokland, met wien ik hierover destijds correspondeerde, achtte het mèt mij alleszins waarschijnlijk, dat de Weesper burgemeester *Mathijs van Herwaarden* een kleinzoon is geweest van den gelijknamigen Gorcumsen schepen, maar een positief bewijs ontbreekt. Kan iemand mij wellicht enige aanwijzing geven, hoe hierin klaarheid is te verkrijgen?

's-Gravenhage. MR. G. H. VAN HERWAARDEN.

de Jong. Ascendenten gevraagd van *Merten de Jong,* gedoopt Loon-op-Zand 1729 als zoon van *Hendrik* en *Aarjaentje Boer. Merten de Jong* is in de jaren 1753-1794 te Vrijhoeve-Capelle diverse malen als schepen opgetreden. Zijn vader *Hendrik* was in eersten echt gehuwd met *Lijsbeth van Dongen.*

's-Gravenhage. J. KROL.

INHOUD VAN DIT NUMMER.

Bestuursberichten. — De Handschriftenverzameling van ons Genootschap, door Mr. Elisabeth C. M. Prins. — Bijdrage tot de genealogie Schrassert, door Jhr. H. H. Röell (vervolg en slot). — De afkomst van het geslacht Quarles, door Mejuffrouw Mr. H. A. Quarles van Ufford. — Foutieve wapens en namen in diverse bronnen, door R. T. Muschart (vervolg). — Vragen en antwoorden.

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD VAN HET

Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde.

Dit blad verschijnt aan het begin van iedere maand en wordt aan alle leden van het Genootschap toegezonden.
Bijdragen en correspondentie, bestemd voor het Maandblad, zomede opgaven van adresverandering gelieve men te richten tot den Hoofdredacteur MR. W. W. VAN VALKENBURG, *Jonkerlaan 26*, wassenaar.

Correspondentie, bestemd voor het Bestuur, gelieve men te richten tot den Secretaris (R. C. M. R. DAVIDSON, *Prins Mauritslaan 64, 's-Gravenhage.*
Alle overige correspondentie (niet bestemd voor Bestuur of Redactie) te richten aan het Bureau van het Genootschap, *Bleijenburg* 5, *'s-Gravenhage.*

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op, dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of den inhoud der ondertekende stukken.

No. 6 LXVIIe Jaargang Juni 1950

BESTUURSBERICHTEN.

Tot lid zijn benoemd:

J. H. BRUYN . . . . . *'s-Gravenhage. Borneostraat 8.*

A. CORTS . . . . . *Oegsfgeesf. Louise de Colignylaan 18.*

Adreswijziging:

MR. TJ. DE JONG . . . . . *Groningen. Verlengde Hereweg 153.*

Aanwinstenlijst des Bibliotheek.

Ahnentafel num 1800. Marktschellenberg, 1941—1942. dl. V, afl. 3-6. Sippschaften aus Stadt und Stift Hildesheim. Von F. Gatzemeyer. *(Ruil.)*

Archief, Het, van de Sloterbinnen- en Middelveldsche gecombineerde polders. (Tot 1916.) [Z.pl., z.j.] (Geschenk *van Jhr. L. A. C. A. M. van Rijckevorsel.)*

Archievenblad, Nederlands. Orgaan van de Ver. van archivarissen in Nederland. Groningen, 1950. jrg. LIV (1949—1950), afl. 2. *(Geschenk van hef Min. van Onderwijs, Kunsfen en Wetenschappen.)*

Arpiaudou Arpeau d'Annecy, seigneurs de Troches, en Chablais, et du Rosey au pays de Vaud. [Z.pl., z.j.] Overdr. uit „Arm. et nob. de Savoie". *(Geschenk van den Heer D. L. Ch. H. F. Arpeau.)*

Biographie nationale du pays de Luxembourg depuis ses origines jusqu' à nos jours. Luxembourg, 1947—1949, afl. 1 en 2. *(Geschenk van den Heer L. Wirion.)*

Boerema, G. H. Genealogie van het geslacht Boerema, ± 1675-1945. Haren (Gr.) [,1946]. *(Geschenk van den Schrijver.)*

Bos, P. G. Het Groningsche gild- en stapelrecht tot de reductie in 1594. Groningen, 1904. Proefschrift Groningen. *(Geschenk van Jhr. Mr. H. 0. Feifh.)*

Bovyn, M. Toponymie van Sint-Gillis-bij-Dendermonde. Met een voorw. van J. Lindemans. [Z.pl.,1949.] Oudheidk. Kring van het Land van Dendermonde: Buitengew. uitg., XVI. *(Ruil.)*

Brunet, A. The regal armorie of Great Britain, Erom the time of the ancient Britons to the reign of H.M. Queen Victoria: the institution of chivalry, and the origin of èmblematic insignia in ancient nations. London, 1839. *(Geschenk van den Heer W. de Jongh.)*

Dek, A. W. E. Het geslacht Knape. Rijswijk, 1949. gestenc. *(Geschenk van den Samensfeller.)*

Elven, J. P. Heraldry, comprising upwards of 2500 different crests . . . from the croisades down to the present time. Also the different terms, with remarks and observations. London ,1815. *(Geschenk van den Heer W. de Jongh.)*

Familieblad, Ons. Onder red. van J. P. van Mullem. Rotterdam: 1950. jrg. XI, no. 1 en 2. *(Geschenk van Ds. J. P. van Mullem.)*

Familiengeschichtliche Quellen. Zeitschrift familiengeschichtlicher Quellennachweise. Leipzig enz., 1932 -1947. VII (1932)—XI (1947). *(Ruil.)*

Feith, H. 0. Dissertatio historico-juridica inauguralis de giidis Groninganus enz. Groningae [,1838]. Proefschrift Groningen. *(Geschenk van Jhr. Mr. H. 0. Feifh.)*

Feith, J. A. Het gericht van Selwerd. Bijdrage tot de vaderlandsche rechtsgeschiedenis. Groningen, 1885. Proefschrift Groningen. *(Geschenk a.b.)*

Feith, R h. Verbeteringen en aanvullingen op de genealogie van de familie Feith. 's-Gravenhage, 1950. gestenc. *(Geschenk van den Samensteller.)*

Formsma, W. J. De archieven van de raad en rentmeester-generaal der domeinen en der Leen- en Tolkamer in stad en meierij van 's-Hertogenbosch. 's-Gravenhage, 1949. Rijksarchief in Noordbrabant. *(Geschenk van hef Min. van Onderwijs, Kunsfen en Wetenschappen.)*

Gast, A. Repertorium van boeken en tijdschriftartikelen

betreffende de geschiedenis van Nederland verschenen in ... 1941. Leiden, 1945. *(Aankoop.)*

Gast, A. Repertorium van boeken en tijdschriftartikelen betreffende de geschiedenis van Nederland verschenen in ... 1942— 1944. Leiden, 1947. *(Aankoop.)*

*Geert*sema, C. C. Archief der Maatschappij tot Exploitatie van het onverdeelde Munnikeveen. Groningen, 1918. *(Geschenk van Jhr. Mr. H. 0. Feith.)*

*Ges*chiedenis, Beknopte, van den Reiderwolderpolder, 1862-1912. [Z.pl., z.j.] *(Geschenk a.b.)*

Greening Lamborn, E. A. The armorial glass of the Oxford diocese, 1250-1850. London, 1949. *(Aankoop.)*

Hardenberg, H. Inventaris van de archieven der rechtscolleges, alleensprekende rechters en rechterlijke ambtenaren, van 1794 tot 1841 gefungeerd hebbende op het grondgebied van de tegenwoordige Nederlandsche provincie Limburg. 's-Gravenhage, 1949.' Rijksarchief in Limburg. *(Geschenk van het Min. van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen.)*

Höwer, H. A. Archivalia betreffende Aagje Deken, Betje Wolff en personen uit haar kring. Amsterdam, 1949. *(Aankoop.)*

Hu 11 u, J. de. Eenige aanteekeningen betreffende de familie van Cruyningen en aanverwante familien. Opgemaakt 1923. [Z.pl., z.j.] getypt afschr. *(Geschenk van Zr. C. M. R. Davidson.)*

Jaar, Honderd, Publieke Werken. Uitgave ter gelegenheid van het 100-jarig bestaan van de Dienst der Publieke Werken van Amsterdam. [Amsterdam, 1950.1 Overdr. uit „Ons Amsterdam", 1950. *(Geschenk van den Directeur van den Dienst der Publieke Werken van Amsterdam.)*

Kanter, P. J. de. Levensbeschrijving van P. J. de Kanter. ['s-Gravenhage, 1949.1 gestenc. *(Geschenk van den Schrijver.)*

Kloosterzegels, Nederlandsche, vóór 1600. Uitgeg. door W. A. Beelaerts van Blokland (†), D. P. M. Graswinckel, E. C. M. Prins, D. van Heel. 's-Gravenhage, 1950. afl. XXI. Praemonstratensers. *(Geschenk van de Uitgevers.)*

Kragt Hz., F. Genealogische gegevens aangaande het geslacht van de Kamp. [Z.pl., z.j.] getypt. *(Geschenk van den Samensteller.)*

Kragt Hz., F. Genealogische gegevens aangaande het geslacht Landman. [Z.pl., z.j.] getypt. *(Geschenk van den Samensfeller.)*

Kragt Hz., F. Genealogische gegevens aangaande het geslacht van de Nautena. [Z.pl., z.j.] getypt. *(Geschenk van den Samensteller.)*

Kühler, W. J. Geschiedenis van de doopsgezinden in Nederland. Haarlem, 1950. dl. II, 2. Gemeentelijk leven. 1650—1735. Met een levensbericht van Wilhelmus Johannes Kühler door Chr. P. van Eeghen. *(Aankoop.)*

Loeff, J. Het archief der commanderij van St. Jan te Arnhem. 's-Gravenhage,, 1950. Rijksarchief in Gelderland. *(Geschenk van hef Min. van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen.)*

McClure Brevoort, E. H. Gullicks and allied families, 1653— 1948. Evansville (Indiana), 1948. *(Geschenk van de Schrijfster.)*

Mair es-Schenck, M. and G. M. Muller. Johannes Schenk of Bushwick, Long Island, and his descendants. A genealogy. Brooklyn, 1948. *(Geschenk van Mevrouw Th. W. Maires.)*

[Maris, A. J.] Coenraet van Diepholt, maarschalk van het Nederkwartier van Utrecht, als rechtsvorderaar bij de schepenbank der stad Vreeland. [Z.pl., z.j.] Overdr. uit „V. en M. Ver. tot Uitgaaf der bronnen van het oudvaderl. recht", X, no. 3. *(Geschenk van de Schrijfster.)*

Mededeelingen der familievereeniging Kalff. Heiloo, 1950. no. 35. *(Geschenk van den Heer J. Kalff.)*

[Mededelingenblad van de] Orde van Sint-Jan. 's-Gravenhage, 1949-1950. jrg. 1, no. 1-3. *(Geschenk van de Redactie.)*

*0*udschansDentz, F. Geschiedkundige tijdtafel van Suriname. Amsterdam, 1949. 2e verb. en uitgebr. dr. *(Geschenk van den Samensfeller.)*

*0*verzicht van de door bronnenpublicatie aan te vullen leemten der Nederlandsche geschiedkennis. 's-Gravenhage, 1950. Ongewijzigde herdr. *(Geschenk van de Commissie voor Vaderlandse Geschiedenis.)*

Palen, De Vijf. Mededelingenblad van de familie Verpaalen. Breda, 1945— 1949. gestenc. nr. 1 —5. *(Geschenk van Mr. 0. A. C. Verpaalen.)*

Poncelet, E. Les feudataires de la principauté de Liège sous Englebert de la Marck. [Met: Table onomastique. Door J. Vannérus.] Bruxelles, 1948— 1949. Académie royale de Belgique, Commission royale d'hist. 1 dl. en 1 dl. Table onomastique. *(Ruil.)*

Prims, F. Geschiedenis van Antwerpen. Register op de persoons-, zaak- en plaatsnamen vermeld in de 28 boekdelen. Antwerpen, 1949. *(Aankoop.)*

Raa, F. J. G. ten. Het Staatsche leger, 1568— 1795. 's-Gravenhage, 1950. dl. VII. Van de verheffing van Prins Willem III en zijn gemalin tot Koning en Koningin van Groot-Brittannië tot het overlijden van den Koning-Stadhouder (1688-1702). *(Aankoop.)*

Roessingh, D. Het gebruik en bezit van den grond bij germanen en celten. Groningen, 1915. Proefschrift Groningen. *(Geschenk van Jhr. Mr. H. 0. Feifh.)*

Rogge, J. Het handelshuis van Eeghen. Proeve eener geschiedenis van een Amsterdamsch handelshuis. Amsterdam, 1949. *(Geschenk van de Directie van het Handelshuis Van Eeghen.)*

Schaap, H. P. Drenthe's rechtsontwikkeling. Beknopt overzicht, in het bijzonder met betrekking tot het kantongerecht te Assen. Assen, 1943. Overdr. uit „Drente", XIV. *(Geschenk van den Schrijver.)*

Schaap, H. P. Philips Wielant en diens Corte instructie omme jonghe practisienen in civile zaken. Haarlem, 1927. *(Geschenk van den Schrijver.)*

Schellekens, 0. Louis XIV en Flandre et devant Termonde, 1667— 1668. Dendermonde, 1948. Oudheidk. Kring voor het Land van Dendermonde: Buitengew. uitg., XV. *(Ruil.)*

Smit, J. P. W. A. Het wapen van Breda. [Z.pl., 1949.1 Overdr. uit „Jrbk. Gesch.- en Oudheidk. Kring van Stad en Land van Breda „de Oranjeboom"," 11. *(Geschenk van den Schrijver.)*

Stamboom van de familie Oostrijck. [Z.pl., 1950.1 *(Geschenk van Mr. J. C. Oostrijck.)*

Storm, R. W. Old Dirck's book. A brief account of the life and times of Dirck Storm of Holland, his antecedents, and the family he founded in America in 1662. [Z.pl.,] 1949. photo-litogr. *(Geschenk van den Schrijver.)*

Strong, L. P. List of direct descendants of the de Rosset family, with introduction and brief notes. Compiled...

to supplement the „Annals of the de Rossets". [Z.pl., 1948.1 *(Geschenk van den Schrijver.)*

Terp s t r a, G. De Rienksen: stambeam fan de femylje Rienks. Ljouwert, 1950. gestenc. *(Aankoop.)*

Th ij s s en, W. P. Het geslacht Graaf. Rotterdam, 1950. gehectografeerd. *(Geschenk van den Heer H. de Bof.)*

U i t t r e k s e 1 uit den familie-stamboom [Maas]. [Z.pl., z.j.] *(Geschenk van den Heer J. C. Hoynck van Papendrechf.)*

U n g e r, W. S. Catalogus van de historisch-topografische atlas van het Zeeuwsch Genootschap der Wetenschappen. Middelburg, 1950. dl. III. Historie en leven. *(Ruil.)*

[V e r m a s t, P.] De focaristen en de rechtspositie hunner bastaarden te Utrecht in de late middeleeuwen. [Z.pl., z.j.] Overdr. uit „V. en M. Ver. tot Uitgaaf der bronnen van het oud-vaderl. recht", X, no. 3. *(Geschenk van den Schrijver.)*

Ver z ij 1, J. J. M. H. Het Venlose regentengeslacht van Beringen. Een bijdrage tot de geschiedenis van de Venlose magistraat. [Z.pl., 1949.1 Overdr. uit „Publ. de la Soc. hist. et arch. dans le Limbourg", LXXXIV. *(Geschenk van den Schrijver.)*

V o e f, L. De brief van abt Othelbold aan gravin Otgiva, over de relikwieën en het domein van de Sint-Baafsabdij te G e n t (1019~1030). Brussel, 1949. Kon. Belg, Academie, Kon. Commissie voor Gesch. *(Ruil.)*

Voss, A. L. H eer m a van. Rekeningen en andere stukken betreffende Friesland, afkomstig uit de Hollandsche Rekenkamer (1515— 1575). 's-Gravenhage, 1949. Rijksarchief in Friesland. *(Geschenk van hef Min. van Onderwijs. Kunsten en Wetenschappen.)*

W i l s o n, M. S. Descendants of James Sands of Block Island. With notes on the Walker, Hutchinson, Ray... families. New York, 1949. *(Geschenk van den Schrijver.)*

W i r i o n, L. La maison de Luxembourg et son blason. Bruxelles enz., 1945. *(Geschenk van den Schrijver.)*

W i t t, H. N. d e. Gasherie de Witt 11, 1822-1874, his ancestors and descendants. Syracuse, 1948. *(Geschenk van den Schrijver.)*

W i j n a n d, J. C h r. Het 175-jarig bestaan der N.V. Douwe Egberts tabaksfabrieken, koffiebranderijen, theehandel. [Sneek, 1928.1 *(Geschenk van Jhr. M. J. van Lennep.)*

Zo etm ul d er, S. H. A. M. Gids voor Zaltbommel. Zaltbommel, 1937. *(Geschenk van Jhr. L. A. C. A. M. van Rijckevorsel.)*

De Heeren van Goye,

door Dr. P. G. F. VERMAST.

(vervolg van LXVI, 435.)

DEEL III.

De heerlijkheid Langherake en de heeren van Langherake.

Hoofdstuk I.

De heeren van Langherake in de 13de eeuw en hun heerlijkheid.

De meeste schrijvers nemen een tweeledigheid van Langherake aan. Er bestond, zeggen zij, een heerlijkheid Langherake-Noord en een heerlijkheid Langherake-Zuid, ieder onder een afzonderlijken heer. Sommige meenen, dat deze heeren uit verschillende takken van het geslacht *van*

Goye sproten, anderen houden het er voor, dat zij zelfs tot twee geheel verschillende geslachten hebben behoord, waaronder de heeren van Teylingen. Steun voor hun opvatting vinden zij alle in twee ongedateerde oorkonden, de eene door Van den Bergh op het jaar 1293 gesteld, de andere oorkonde, betreffende de dijkgeschillen in Langerak-Zuid, eveneens door Van den Bergh gedateerd op 1293 en voorts in een stuk van 29 April 1283 [419]). Laten wij nu de beide ongedateerde stukken eens nader bezien. Allereerst de oorkonde Van den Bergh II no. 868. Hierin verleent *Woufer* heer *tot Langeraeck* een keur voor zijn heerlijkheid van Langeraeck-Zuid. Het stuk is slechts in afschrift tot ons gekomen; over het jaartal bestond verschil van opvatting, Van den Bergh meende het op 1293 te kunnen dateeren, totdat des Tombe in 1910 [418]) uit het archief der familie van Boetzeìaer een copie uit het jaar 1564 van dit stuk produceerde. het onderschrift van deze copie luidt: „deselve brieff wesende gansch ende gave soo in segele als geschrifte behalve i n d a t e, a l w a e r d e s e w o o r d e n „e n d e v i j f t i c h" b i j n a e g e d e 1 e e r t s i j n, sulc dat men deselve qualicke can bemerken ende gelesen ende ten surplus dese copye daermede bevonden accordeerende ten versoeke van den Heer van Asperen, Langeraeck, Merwede enz. ende in presentie van Jan van der Haer cameraer, Mrs. Floris Thin pensionaris ende Jan Wagewijns procureur, gedeputeerde van de drie Staten 's lands van Utrecht, daertoe gedachvaert bij inthimatie bij ons com(missariu) s ende adionct onderschreven, tot Langeraeck desen 11 Augustus 1564. Onderst. Aux truyes, Boulin". In het oorspronkelijke stuk was m.a.w. slechts duidelijk te lezen: „1200 drie. .." en de heeren meenden voor de bedorven woorden te kunnen lezen: „e n d e v i j t t i g". Er kan dus heel goed ook een ander decennium vermeld hebben gestaan. het jaartal 1253, dat des Tombe aanneemt, is slechts een conjectuur en daarmede b l i j f t het jaartal o n z e k e r.

Het andere stuk omtrent het dijkgeschil uit 1293? (v. d. B. 11 no. 869) zegt o.a.: „Doe geviel dat een hofstede quade daer dit ghedinghe af comet, dat *Ghibrecht van Langherake* hem ontsach dat hij daer scaede of lijden soude ende vyng den man die de hofstede beseten hadde ende leeden in den steeden (n.l. in Nieuwpoort!), daerna quaemen des ghevangen broedere ende zijne maghen ende birgheden ut alle dien dijck euwelicke te houden sonder *Ghibrechts* scaede ofte yemants. Daer naer wert gesproken met Haeren Aernoude (van Liesvelt !) dat hij die borghen quit scout ende pande die van der Nieuporte met *Wouter van Langheraecke* sonder vonnisse van den cost van desen vorgheseiden dijcke, etc". Men heeft hieruit nu opgemaakt, dat *Ghijsbrechf van Langheraeck* B. (zie het hierna volgende staatje) gestorven en opgevolgd was door zijn zoon *Woufer C. Ghijsbrechf* B. was dezelfde als hij, die 1 April 1277 [420]) voorkomt bij de regeling van de dijkschouw in het land tusschen de Lek en de Donk door Graaf Florens V en ook degene, die 20 October 1281 [421]) door den graaf wordt genoemd *Gisbrechf* d e n heer *van Langeraeck*. Deze *Ghisebrechf* B. was, zoo zeide men, een zoon van een ouderen Woufer (Ibis),. die voorkomt in de derde hiervoor genoemde oorkonde van 29 April

[418]) Des Tombe. Bijdr. Vaderl. Gesch. en Oudhk. 4e reeks. 9e deel (1910), p. 408.

[419]) Telting. Oude rechten van Nieuwpoort. Versl. en Med Ver. t. Uitg. bronnen v/h Oud Vaderl. Recht. 4e deel (1903), p. 17 sqq. Zie aldaar ook de bijlagen en noten, oa. oorkonde dd. 29 Apr. 1253.

[420]) v. d. Bergh. O.B. Holl. en Zeel. II, no. 331. 1 April 1277.

[421]) Ibidem. II, no. $35. 20 October 1281.

1283, waarin Aernt van Liesveldt en *Gijsbrecht van Langheraeck* B. zeggen, dat hun voorvaders heer Herberen van den Berch en heer *Wouter van Langheraeck* ridders, vrijheid gegeven hadden voor den Nyeuwe poirte tusschen Ammers en de Lecke. Omtrent dezen *Wouter* (Ibis) zegt Toll[2]) het volgende: De eerste heer van Langerak, die de geschiedenis kent is *Wouter*, die met Herberen van den Berch stadsrecht gaf voor Nieuwpoort. De eenige *Uytten Goye*, die in aanmerking komt om met *Wouter* heer van *Langeraeck* geïdentificeerd te worden, is nl. de 22 November 1252 genoemde *Wouter* Ibis, zoon van *Rixa* en jongere broeder van *Giselbertus* 1. Hij is „ongetwijfeld" dezelfde op wien het stuk betrekking heeft (v. d. B. II, no. 868), waarin *Wouter* heer *tot Langeraeck* een keur geeft voor zijn heerlijkheid Langeraeck en waarbij hij nauwkeurig de grenzen van zijn heerlijkheid beschrijft (Toll).

Daaruit blijkt, dat hier bedoeld is: Langerak-Zuid. In 1277 was deze *Wouter* Ibis niet meer in leven en komt voor: zijn zoon *Gijsbert van Langerak* B., die in 1277, '81 en '83 verschijnt in de reeds boven vermelde oorkonden en die met Aernt van Liesveldt 29 April 1283 een handvest gaf voor Nieuwpoort, waarin *zij* Herberen van den Berch en *Wouter van Langheraeck* hun voorvaders, of volgens Matthaeus hun vaders, noemen. Als zoon van *Gijsbert* B. wordt dan genoemd *Woufer C.* (de partijgangers der Amstels). Hij komt voor van 1285-1298. In 1285 [209]) wordt hij onmiddellijk naast zijn „bloedverwant" *Ghisebrecht Uten Goie* genoemd. Hij is de *Wouter C.*, die over de dijken in zijn heerlijkheid (Langerak-Zuid!) met zijn stad Nieuwpoort in geschil lag, vermeld in het meergenoemde ongedateerde stuk v. d. Bergh 11, no. 869. Zijn kinderen waren *Gijsbert van Langerak* D., in 1330 als overleden vermeld, en *Alverade*, getrouwd met *Gherard van Damassche*. Daarna volgen bij Toll de verdere generaties der heeren *van Langerake*.

Omtrent Langerak-Noord zeggen Toll en Fruin, dat in 1274 hiervan heer was: *Walterus* Dominus *de Goye et de Hagensteine necnon de Langher(ak)e*, die daar met Fridericus dictus de Sevendere een overeenkomst aangaat over het bedijken en schouwen van de landen van Langerak en Kabauw [201]). Hij is degene, die zich, in 1269 [422]), nog bij het leven van zijn vader, die toen landcommandeur was, noemde *Walterus ex Goye* filius Domini *Ghysberfi ex Goye* (11). Hij was toen in het bezit der heerlijkheden Gasperde, Everdinge en Goilbertinge en komt ook nog voor in een vroeger stuk van 1272 [423]), waarin Hacepernus van der Lede, heer van Haestrecht ende van der Vlist aan *Walter van Goye* (II) en Frederick van der Sevender ridder, bezitters der vijf hoeven, een watergang verkoopt ten behoeve van het land van Langheraeck, Kabauw en de vijf hoeven, boven Langheraeck gelegen. Het gerecht van dezen *Wouter* 11 is later overgegaan op zijn achter-kleindochter *Margriete*, wier man in 1329 [383a]) het gerecht van Langerak benoorden de Lek bezat. Tot zoover de literatuur. Het ging hier dus om Langerak-Noord.

Walterus dns. *de Goie et de Hagensteine necnon de Langher(ak)e* 11 had tot kinderen: *Giselbertus* filius *Walteri* 111 A; *Wouter van Langherake* III AAbis en *Agniese van Langheraeck* 111 AAter.

Plaatst men nu voor een duidelijk overzicht al deze filiaties in een genealogische tabel onáer opgave van hun generatie-perioden, dan krijgt men het volgende schema:

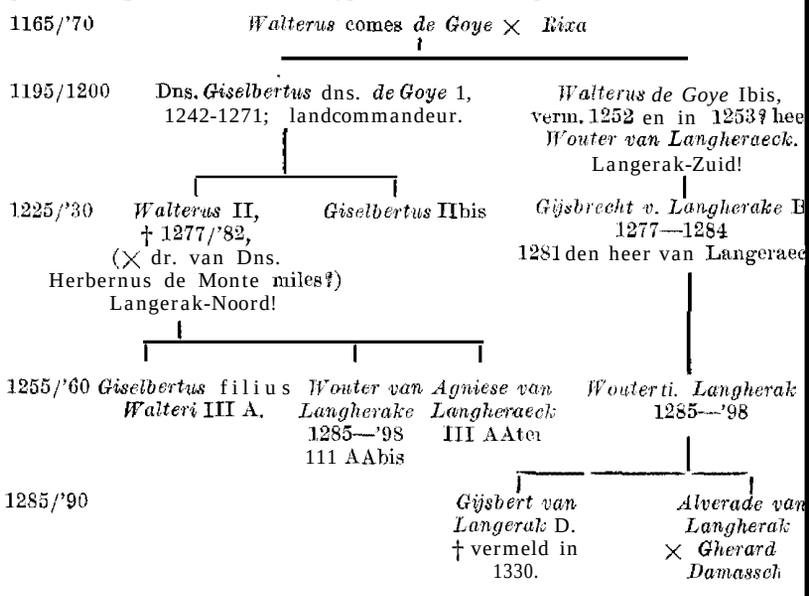

Al dadelijk springt hier een grove ongerijmdheid in het oog: *Wouter van Langherake*, vermeld van 1285—'98, de partijganger der Amstels, komt hier tweemaal voor, nl. onder III AAbis als zoon van *Walterus* 11, den Dns. *de Goie et de Hagensteine necnon de Langher(ak)e* en onder C. als zoon van *Gijsbrecht van Langherake* B., den heer van Langheraeck-Zuid.

Dit generatie-schema, opgesteld geheel volgens de gegevens der literatuur, is dus f o u t ! Het moge ons dan ook vergund zijn de literatuur verder te laten rusten, er is daar over die *Wouters* en *Gijsbrechten* zóóveel gezegd, dat de zaak vrijwel tot een chaos gepraat is, waar niet meer uit te komen is.

Daargelaten voor een oogenblik, wat er met Langerak in later tijd moge gebeurd zijn, lijkt ons de premisse, dat in de tijden, waarin men het eerst over dit land hoort, twee gescheiden heerlijkheden van dien naam bestonden, niet juist. Reeds een vluchtige blik op de kaart schenkt de overtuiging, dat beide deelen van Langerak, ten noorden en ten zuiden van de Lek gelegen, bij elkaar hooren en stellig oudtijds één geheel zullen gevormd hebben. Beide door de rivier gescheiden deelen passen nauwkeurig aan elkaar, zelfs de landkavels loopen in elkaars verlengde door. Dit laatste wijst er op, dat de Lek vroeger òf noordelijk langs Langerak-Noord, òf zuidelijk langs Langerak-Zuid geloopen heeft. De splitsing in Noord- en Zuid-Langerak moet wel het gevolg zijn van een latere Lekdoorbraak. Bovendien is het een bekend feit, dat een rivier geen landscheiding vormt; men kan daar vele voorbeelden van bijbrengen, Gosses b.v. noemt de beide Lekkerkerken, Riedes, Sliedrechten, Giessens, Malsens, die ook tegenover elkaar liggen, maar zeker bij elkaar hooren. Een zelfde bevolking vestigde zich oorspronkelijk eenvoudig aan beide zijden van de rivier. Op de oorspronkelijke eenheid zou ook kunnen terugwijzen, dat het dagelijksch gerecht van Langerake, waarmede in 1343 [404]) de Utrechtsche bisschop de heeren van Brakel beleende en vóór hen hunne voorouders uit den huize *van Goye*, uitdrukkelijk betrof het gerecht van Langerake aan beide zij den van de Lek.

Aan die eenheid ook van het hooge gerecht van Langerake willen wij voorloopig vasthouden, mede omdat ons geen enkele vindplaats bekend is, waaruit het tegendeel kan blij-

422) Ant. Matthaeus. Fund. et Fata eccles. (ed. 1703), p. 600. Zie ook vertaald ridimus van 15 Mei 1525: R.A.U. *Inv. H.S.* no. *1298.*

423) R.A.U. Arch. Zevender. Inv. no. 57. Charter d.d. 25/30 April 1272.

ken. Uit dit oogpunt zullen wij de ons ter beschikking staande oorkonden gaan bezien.

Ziet men af van het stuk met twijfelachtige dateering 1253, dan vindt men, dat de oudste vermeldingen van de beide Langerake's alle dateeren uit de jaren 1272— 1283, in welke jaren men dan ook de eerste vermelding van een heer van Langherake in de oorkonden aantreft. Binnen het tijdvak van luttele jaren wordt dit vroeger nimmer genoemde land ettelijke keeren vermeld en dit wekt het vermoeden, dat daarvoor wel bijzondere redenen zullen zijn geweest.

Walterus ***de Goye*** 11 verschijnt in 1274 [201]) als de eerst genoemde heer van ***Langherake*** en wel onder den titel, dien hij zichzelf toekent van: Dominus ***de*** *Goie* ***et de*** *Hagensteine* ***necnon de*** *Langher(ak)e* en sluit als zoodanig met de buren en geërfden van Langherake-Noord en met Dominus Fredericus de Sevendere een overeenkomst om hun beider landen Langherak-N. en Kabau opnieuw te bedijken en den ouden Broecdijk aan zijn lot over te laten. Daartoe zal ook Giselbertus, de zoon van Samson (van Arkel), een neef van heer Fredericus, een paar voor de uitwatering benoodigde roeden land, in het gerecht van heer Fredericus gelegen, aan hen verkoopen.

Fredericus, zoon van Giselbertus de Zevendre, was getrouwd met Lysa, dochter van den ridder Johannes Dns. de Leda, die aan zijn schoonzoon, als huwelijksgoed in 1254 in leen had gegeven 100 morgen land in „Cabbao" met de tienden, tinsen en gerecht aldaar, vijf morgen in den Gheer, een hoeve land in Bonrepas en nog een halve hoeve van het land, dat heer Johannes zelf in leen hield van de Grafelijkheid van Holland [425]).

Walterus van Goye voornoemd en de ridder Fredericus van der Sevender kochten als bezitters van de vijf hoeven boven Langeraeck, in April 1272 [423]) te zamen van Hacepernus van der Lede heer van Haestrecht (oom van Fredericus) een watergang ter afwatering van het land van Langeraeck, via de Voirnesloot, naar de Vlist en den IJssel, „soe als die jurisdictie van den selven ***Wauter van Goye v er*** d er strekt", benevens van het geheele land in Kabau van heer Fredericus en van hun gemeenschappelijke land van de vijf hoeven. De schoonzoon van heer Johannes heer van der Lede en ***Walterus de Goye*** hebben dus in gemeenschap een land, dat, gelet op het feit, waarop reeds Toll de aandacht vestigde, nl. dat de familie van der Lede-van Arkel tallooze landen in den omtrek in bezit had, als b.v. Vijftienhoeven, Haastrecht. Bonrepas, Kabauw, Bergambacht en ten zuiden van de Lek Ghelkenesse, Liesveld, Nieuwpoort, Goudriaan. Slingeland en Led.e, vermoedelijk ook wel een Arkelsch leen zal zijn geweest. Bedenkt men daarbij, dat *Walterus* ***de Goye*** — blijkens zijn kwartierstaat [426])— òòk getrouwd was met een dochter uit den huize Arkel, dan komt van zelf de vraag naar voren, of ook niet hij, evenals Fredericus, zijn aldaar gelegen land bezat als leengoed van zijn Arkelschen schoonvader. Bezien wij nu met deze nieuwe mogelijkheid voor oogen nogmaals den titel, dien ***Walterus*** zich in 1274 zelf gaf, dan valt ons de eigenaardige samenkoppeling van gerechtigheden door het woord n e c n o n d.i. èn ook op. Dit „necnon" moet er wel op wijzen, dat Langherake niet behoorde tot zijn geërfde familie-goederen Goye en Hagestein, maar door hem verworven was. Het komt dan ook niet

424) Mr. S. Muller He. Het oude register van Graaf Florens f° 28recto. Bijdr. en Med. Hist. Gen. XXII (1901).

425) R.A.U. Inv. H.S. no. 351, f° 69. 17 Maart 1254.

426) Gem. Arch. Utrecht. Suppl. Cat. Bibl. Utrecht H.S. no. 593** (1840*), f° 20verso.

voor onder de Hagensteinsche goederen in het denombrement van die leenen uit het jaar 1322 [234]) en ook niet onder de Stichtsche leenen, die in 1327 door Otto heer van Cuyck aan den graaf van Holland werden verkocht. Ook de zooeven aangehaalde zinsnede: „soe als die jurisdictie van den selven ***Waufer v er*** d er streckt" versterkt de reeds gewekte suggestie: Zou ***Waufer*** misschien de geheele jurisdictie van Langeraeck, aan beide zijden van de Lek, waarvan hier voor de afwatering allèèn dàt deel vermeld werd, dat „verder streckt", nl. verder strekte dan het hoofdgedeelte, dat zich uit het zuiden naar het noorden over de Lek voortzette en dat hier slechts beteekenis had, in leen hebben gekregen van zijn Arkelschen schoonvader als huwelijksgoed? En zoo ja, wie was dan, die schoonvader-leenheer uit den huize Arkel?

Wenden wij ter nadere beschouwing van die vraag den blik naar het hoofddeel van Langeraeck, ten zuiden van de Lek en het daaraan grenzende land.

In de oorkonde met den omstreden datum (v. d. Bergh II, no. 868) geeft een ***Waufer*** heer tot ***Langeraeck*** een k e u r voor zijn heerlijkheid, als wij goed lezen echter n i e t voor zijn g e h e e l e heerlijkheid, maar alleen voor die onderzaten en buren zijner vrije heerlijkheid, die wonen binnen de na te noemen grenzen van zijn gebied. Als grenzen worden dan genoemd in het Oosten een sloot en zijn hofstad Langensteyn met veertien morgen land, waar het huis op staat (op de hedendaagsche kaart nog te vinden), beide palend aan Thienhoven; in het Westen zijn korenmolen en de groote weg langs Gelkenesse en Gravenland (de huidige Nieuwpoortsche weg), welke landscheiding hier liep uit het zuiden, van de grens van Goudriaan, langs den grooten weg recht over den (Lek)dijk tot op de helft van het diep van de Lek. In het Noorden liep de grens van even boven het huis Langensteyn langs de halve breedte van de rivier tot aan het westelijke einde van zijn gebied, d.i. tot aan den vermelden korenmolen. Alleen voor dit omschreven deel der heerlijkheid, nl. het zuidelijk, beneden-Leksche hoofddeel daarvan vormend, gold de gegeven keur. ***Wauter*** gaat dus hier eigenlijk tot splitsing over van het geheele door hem bezeten gebied in twee stukken, elk met andere rechtsverhoudingen. Het is nu een opmerkelijke coïncidentie, dat de splitsing van Langerak in twee deelen valt in het tijdvak, waarin juist de dijkzorg over de Lekdijken blijvende vormen gaat aannemen (1272 [427]) over onderhoud van den Lekdijk ten zuiden van het Geyne bij Helle (bij Vianen); 1285 [428]) dam bij Hoppenesse in den IJssel). De splitsing van Langerak is dus gemaakt, toen de Lekbedding een definitieve plaats kreeg.

De Lek, die, naar men zegt, vroeger noordelijker door de Lopiksche wetering stroomde, ten noorden van Langerak-Noord, had door de zuidelijke verplaatsing van zijn bedding. Langerak in twee stukken gesneden. Naarmate de nieuwe Lekstroom door toenemende verbreeding en verdieping zich steeds meer als een hinderlijk verkeers-obstakel tusschen beide landsdeelen begon te doen gevoelen, zullen die beide deelen zich in hunne bestuurseischen en economische verhou-

427) R.A.U. St. Marie. Inv. no. 1, f° 91. (Liber pilosus). In November 1272.

428) v. Mieris 11, p. 451 en 452. 14 en 19 Juli 1285.

428a) Over de beteekenis van „poort" zie Mr. K. N. Korteweg. Rechtsbronnen van Woudrichem en het Land van Altena. 1ste stuk, 1948. Werken Ver. Uitg. bronnen oud-Vaderl. Recht, 3de reeks, So. 14, p. 64, a.w. blijkt, dat „poort" is afgeleid van het Latijnsche portus = open marktplaats en niets te maken zou hebben met het Latijnsche noord „porta".

dingen geleidelijk meer van elkaar zijn gaan verwijderen en waren zij ieder voor zich genoodzaakt zich in toenemende mate in te stellen op eigen naaste omgeving. De behoefte aan nieuwe bestuursvormen en rechtsnormen moet zich evenzeer hebben doen gevoelen voor de westelijk aan Langerak-Zuid grenzende handelsplaats (Nypoirt)[428a]. Deze behoefde te meer een eenvormige reqeling, omdat die marktplaats in twee rechtsgebieden lag, ieder onder een afzonderlijken heer. Om aan twisten en rechtsgeschillen een einde te maken hebben de beide leenmannen zich met elkaar verstaan: daaromtrent berichten ons Aernt van Liesveldt en *Gijsbrecht van Langheraeck* 29 April 1283 [419]), dat eertiids hun voorvaders heer Herberen van den Berch en heer *Wouter van Langheraeck* ridders, toen overleden, stadshandvesten hadden gegeven voor „de Vrijhevt van de Nveuwe poirt" tusschen Ammers en de Lecke. Mr. R. Fruin Th. Azn. [419]) heeft er de aandacht op gevestigd, dat hier sprake is van Dominus Harbernus de Monte, die in 1254 voorkomt als broeder van Jan van Arkel. Ter verduidelijking voegen wij hier aan toe, dat bedoeld is heer Johan heer van Arkel, overleden 15 Mei 1272. de echtgenoot van Bertha van Ochten. Een niet onbelangrijke en ook hier dienstige toelichting op de familieverhoudingen der heeren van Arkel uit dezen vroegen tiid oeeft een oorkonde van 25 Juni 1254. Daar oogenschiinliik deze oorkonde onopgemerkt is gebleven. doch in verband met de beter bekende charters een niet onbeteekenende aanvulling geeft op onze kennis van de familie-verhoudingen der eerste heeren van Arkel, moge het ons vergund worden haar hier in haar geheel te doen volgen. zooals wij die oorkonde aantroffen in den vorm van een vidimus van den proost van Elst van 5 Februari 1360 [429]):

In Godts namen Amen Philips van Gruenevelt Proost tot Elst doe condt *off* openbaer all den ghennen die desen tegenwoordigen brieff zullen zien, ofte horen lesen, dat in onser tegenwoordicheyt gecoomen is. dio Eerweerdige scilthoortige man Florens van Dalem, onder Utrecht gezeeten, hebbende in zijnen hande eennen brieff bescreven geheel, ende zonder eennige gehrecrken mit waerachtigen ende geheelen zegellen der Edelre mannen zaliger gedachten, als H. Johans van der Leede, H. Johans Ridder tot Arckel, Hughen broeder van Arckel. Begeerende desen tegenwoordigen brieff wt te hebben gecopieert, ende gescreven van eenen Notarium geheeten Gisebrecht van Beesde Janszoon, clerck tot Utrecht Notarius bij consent ende wil des Keyzers ende te vestigen mit onzen zegel Rnde wij te zamen mitten Notario voorscreven overmits Florens van Dalems beeden wille hebben overgezet openbaerlick te leesen eenen brieff gelijckerwijs als hij van woorde te woorde naevolgende is. aldus: Inden naeme der heylige Drievuldichevt Amen. Wij H. Johan van der Leede, ende Hughe van Arckell zijnen neve. gruette ende Saluyt inder eeuwicheyt. Alle den ghennen die dezen tegenwoordigen brieff zullen zien, ofte hooren lesen op dat niet en glide mitter tijt, dat gesciet inden tijt, soo plach men. ende sal dat zetten in scrifte soo sullen weeten die tegenwoordich zijn. ofte hier naemaels wesen zullen dat wij H. Florens van Dalem Heer van Dalem gegeven hebben tot eenen leen, alle gerichte meere ende minre inden twyscilt in Dalem. Ende dat derdendeel van der cleyne Bonne dat te laten ende te nemen dair hii wil, ende ons te blivcn die tweedeel. Voort sal Heer Florens hehhen dat, derdendeel van der grooter thienden, ende vander cleynre int Nvewelant bij de Wilde, halff die thiende groot, ende cleyne, ende halff die thiendc ende dat gerechte halff, ende halff; Ende dat derdendeel vander vischerijen in die Wilde. Ende als hij ze bevischen wil zoo zal hij die helfte hebben; In dio sluysse sal hij hebben dat derdendeel van der vischen, dies gelijck inder sluysen van Spyck Ende die van Spyck moogen leggen eenen dijck int landt van Spyck neffens den weghe die seeyt 'dat landt van Spyck ende H Florens landt,, omdat water te keeren dat comen mach van Heer Florens landt. Ende Heer Florens oock desgelijck die mach op zijnre eerden ist noot, aen bevden ziden van der sluysen maecken een waterkeeringe twee voet breet opte Groenswairde om dat water te levden. Ende Heer Florens sal sceyden die waterkecringe aen hevden zijden vsnder sluysen; Ende waert zaecke dat die van Spyck die wateringe niet en maeckten tot betaemden tijden soo zoude hem Heer Florens doen

[429]) R.A.U. Inv. H.S. no. 361 Dl III, f° 191-194. Vidimus 5 Februari 1360 van een brief van 25 Juni 1254.

maecken mit zijnen gelde. Ende die Scout, oft die van Spyck zouden H. Florens zijn geldt wedergeven als recht is, anders soo mach H. Florens stoppen die duysen zonder tegens ons yet 'te verbueren. Ende in dien weghe dien die van Spyck sullen doorgraven zullen zij liggen een brugge dair waegen ende peerden over rijden mogen. Ende waert dat zij dat niet en decden zoo zal H. Florens liggen die brugge in alre manieren alze voorscreven staet van der waterkeringhe: Voort meer hebben die van Spyck genomen hondert ende zeventhien roeden dijckx van Heer Florens lant in eygenscappen Ende daeromme heeft H. Florens die van Spyck gegeven vijftich roeden geheiten die Lingen van dier zijden zijns dijcx, aengaende van de sloot die geheiten is Marckrraye. tot die oude Wilde toe dair hij zijnnen dijck meede zal maecken, die welck eerde gelegen is an die zijde die geheiten is Wilde bij Dombeldrecht die geheiten is dio Vaert, dair voor houdet H. Florens alle die thienden dat gericht ende die vischerye, ende die helfte des anderen Rechts. Ende tot allen tijt alst ons gelieft zoo zal H. Florens bedijcken dat landt. Ist dat hijs niet doen en wil dair sullen wij toe doen dat Recht is, In allen deescn voorzeydcn landen soo sal H. Florens rechten van hooghen Rechten ende van laeghen. Waert dat wij, ofte onzer knechten, alst noot, zal wesen, bij wouden meson der voorzeyder Rechten, zoo sullen wij nemen dat ons toebehoort, ende die voorscreven H. Florens dat hem toebehoort alze voorschreven is. Wanneer Heer Florens gestorven is. soo sal zijnen outsten zoone, alle die voorscrcven goeden van ons ontfangen te leen zonder eennich gelt dair off te geven. Ende dus zoo sullen die andere bruedercn, die een naeden anderen volgen alze verre als die eerste broeder stervet zonder wittachtige geboorte. 1st zaecke dat alle H. Florens kvnderen sterven sonder geboorte, soo sal die outste dochter alle dese voorscr. goederen naeden leen Recht van ons ontfangen ende soo voort van den anderen dochteren. Voort meer sullen wij belijen ende geven horen Erven, naeden leen Recht zoonen ende dochteren van geslachte tot geslachte. Hier hebben bijgeweest als tuygen H. Johan van Arckel, Otto zijnen hroeder, *Huge van* der *Leede* ende Johan van der Leede, zijnen broeder, Heer Claes Ridder van der Viten(?). H. Wouter Ridder van Havcten (?), Heer Aernt priester van Arckel, H. Lambert priester van Gorinchem, H. Johan priester van Oosterwijck, Heer Gherrit Ridder Heylighen, Gerrit van Alfen, Spaen van Redichem, Bryen van der Werckcn. Dits gesciet ende gegeven int jair ons Heren duzent tue hondert LIIII° des anderen daegs nae Sinte Jans Baptisten dach Ende ick Hughe H. Johans broeder van Arckel heb dit gevesticht mit Heer Johans van Arckels mijns broeders zegel. — In der welcker getuyge, ende vestinge dezer tegenwoordigen brieff is onderscreven, ende geteyckent van eennen Notarium peheiten Gizebrecht bij beede Heren Philips van Grucncvelt Proost tot Elst die dair zijnen zegel aen gehangen heeft. Gesciet cnde gegeven in den jare ons Heren M° CCC" ende LX" den vijffden dach in Februario.

Deze oorkonde *leert,* dat heer Jan van Arckel o.m. nog een broeder Hugo had, die een neef was van heer Jan (heer) van der Lede, ridder. Derhalve was de heer van Arckel ook een neef van den heer van der Lede, den schoonvader van heer Frederic van der Sevender. Wij wisten reeds, dat Dominus Harbernus de Monte, ridder (heer van *Bergambacht),* een broeder was van den heer van Arckel en weten nu bovendien, dat hij ook een neef was van den schoonvader van heer Frederic van der Sevender. Bovengenoemde heeren van Arckel-van der Lede behooren tot de zelfde generatie, wier geboortejaar valt omstreeks 1200— 12 *10. Walterus* Dns. *de Goie et de Hagesteine necnon de Langherake is,* evenals de schoonzoon heer Frederic van der Sevender, één generatie jonger en hun geboortejaar moet liggen omstreeks 1225—'30.

De schrijvers over Langherake nemen als eersten heer van Langherake-Zuid en als eersten heer van Half-Nieuwpoort aan *Wouter van Goye,* een jongere broeder van Dns. *Giselbertus de Goye* (I), beiden eveneens behoorende tot de generatie A° 1200. Deze *Wouter is* in de geschiedenis van de heeren *van Goye* een ondergeschikte figuur, dien wij slechts twee keer zeker vermeld vinden, nl. in 1252 [151 en 155]). Het doet dan ook vreemd aan hem in 1253 (als de datum in de bewuste oorkonde van des Tombe juist is) plotseling in zulk een aanzien te vinden, dat hij als heer van Langheraeck zegelt — en nog wel met den Teylingschen leeuw —, een keur uitgeeft voor zijn heerlijkheid en bovendien in dien tijd de stad Nieuwpoort mede sticht, hem, dien wij op 14 April 1252

nog als een der laatsten onder een reeks van getuigen aantreffen en die 22 November d.a.v. nog moet verklaren niet in het bezit van een zegel te zijn.

Als men deze bedenkingen op zijde zou willen zetten en hem tòch zou willen maken tot heer van Langheraeck etc., dan moge verwezen worden naar het genealogische staatje, hiervoor gegeven, dat beter dan verdere woorden aangeeft tot welke volslagen onmogelijkheid men aldus komt. Neen, dèze ***Wouter*** heeft met de Langherake-Nieuwpoort questie niets te maken.

Eenmaal toegegeven, dat de gezochte ***Woufer*** niet hij kan zijn, dien wij in onze genealogie hebben aangegeven onder Ibis, kan de Langherak-Nieuwpoort questie niet zoo'n groote moeilijkheid meer geven. Er is immers nu nog maar één ***Woufer*** over en wel hij, die zich in 1274 naast Dns. de *Goie* **et de *Hagensfeine,*** óók heer ***van Langherake*** noemt. Dèze Wouter nu, de gedeeltelijke bezitter van het, vermoedelijk, Arkelsche leen der vijfhoeven, is evenals zijn mede-bezitter Fredericus van der Sevender, óók schoonzoon van een der heeren van Arkel en het ligt voor de hand te onderstellen, dat hij zijn Langheraksche heerlijkheid, die géén eigen erfgoed was en te midden van uitgebreide Arkelsche bezittingen lag, mét half-Nieuwpoort als huwelijksgoed in leen zal hebben gekregen van een Arkelschen schoonvader. Dan is ***Walferus*** Dns. de ***Goie*** etc. van boven de Lek echter identiek met ***Woufer*** heer ***van Langheraeck*** van beneden de Lek, den bezitter van half-Nieuwpoort. De andere helft van Nieuwpoort werd in leen gehouden door heer Herberen heer van den Berch (Dns. de Monte), die juist één generatie ouder was.

Mr. R. Fruin Th. Azn. maakte er in 1903 Mr. Telting [419]) op attent, dat van den Bergh in zijn Handboek Middel-Nederlandsche Geographie, 2de druk, p. 243, als de oorkonde, waarin voorzoover hem bekend, Nieuwpoort voor het eerst voorkomt, een ongedateerde notitie geeft, volgens welke Herbaren van den Berch aan Johan van Arkel opdroeg: „tgerechte van Gelkenesse mit half Nyeporte, hoge ende lege". Die notitie wordt door van den Bergh geplaatst op het jaar 1321, maar zij blijkt in het register der Hollandsche leenkamer: „In Beyeren, IX f° 159vo" (Leenkamer no. 62) te zijn i n g e s c h o v e n nà een brief uit dat jaar. De opdracht zal dan ook, zegt Fruin, tot een vrij wat v r o e g e r j a a r moeten worden teruggebracht, m.a.w. tot heer Harbernus de Monte miles (1254!). Oorspronkelijk bezat deze dus geheel Nyeporte. droeg de ééne helft op aan zijn broeder, den leenheer, maar behield de àndere helft zelf in leen. Van beide deelen was de graaf van Holland waarschijnlijk de opperleenheer.

Wij vermoeden nu, dat heer Harberen de Monte de eene helft aan zijn leenheer, het hoofd van het Arkelsche geslacht, heeft opgedragen om er zijn schoon zoon *Walterus ex Goye* (II) bij diens huwelijk met zijn dochter mede te doen beleenen; deze wàs immers met een dochter uit den huize Arkel getrouwd (kwartierstaat!). ***Walferus de Goye*** (II) bezat aldus tezamen met zijn schoonvader heer Harbernus de Monte de Nye porte, beide als leen van Arkel en Hollandsch achterleen. Wij hebben dan den toestand, zooals de oorkonde van 29 April 1283 [419]) aangeeft, waarbij nog moge worden opgemerkt, dat Harbernus de vader (misschien natuurlijke vader) van Aernt van Liesveldt, maar de grootvader van moederszijde van den in die oorkonde genoemden ***Gijsbrecht van Langheraeck*** was en ***Woufer van Langheraeck*** de vader van Gijsbrecht. De samenvattende uitdrukking in

de oorkonde „want onze voorvaders" komt dan heel goed tot zijn recht.

Mèt de helft van Nieuwpoort heeft ***Walferus*** nu ook vermoedelijk de heerlijkheid Langherake als huwelijksgoed van zijn Arkelschen schoonvader in leen gekregen, wellicht als Hollandsch achterleen. Dat Langherake in achterleen was uitgegeven door Arkel, blijkt uit de mededeeling bij Toll, dat in 1376 [431]) Langherake in leen werd gehouden van (Otto) heer van Arkel. Dat de graaf van Holland de opperleenheer was van Langherake, zou kunnen blijken uit een memorie van de Staten 's Lands van Utrecht, die naar des Tombe [418]) ons mededeelt, voorkomt in een bundel stukken, omstreeks 1599 door Gideon van den Boetzelaer bijeengebracht. Die memorie diende destijds o.a. om uit te maken of Langerak behoorde tot Holland of tot Utrecht en daarin haalden de Staten van Utrecht meergenoemde oorkonde met omstreden datum aan (v. d. Bergh II, no. 868) en maakten er uit op, dat de daarin genoemde ***Woufer*** heer ***tot Langerack*** zijn heerlijkheid hield „voor een vrije heerlijkheid onder Utrecht n i e t behoorende". Bovendien wordt bij acte van 1 Juni 1353 [430]) *Jan van Langheraeck* (V AAbis) door de grafelijkheid van Holland beleend met zijn huis tot Langheraec met XII morgen land „dair dat huys in staet ende die wintmoelen te Langheraec".

Walterus Dns. ***de Goie ef de Hagesfeine necnon de Langher(ak)e, Walferus ex Goye*** famulus, ***Woufer*** heer ***van Langheraeck*** en heer ***Woufer van Langheraeck,*** de bezitter van half-Nye-porte, beschouwen wij dus als één persoon en wel als den zoon van den landcommandeur der Duitsche Orde ***Giselbertus*** quondam Dns. ***de Goye*** (1). Hij is de eerste heer uit zijn geslacht van de vrije heerlijkheid van Langherake, omvattend zoowel het groote deel beneden de Lek, als het kleinere en minder belangrijke stuk boven de Lek, bovendien was hij heer van half-Nieuwpoort.

Laten wij thans nagaan in hoeverre de bekende oorkonden in overeenstemming zijn met de gegeven voorstelling. Allereerst de oorkonde van 1 April 1277 [420]), waarin graaf Florens V de dijkschouw! regelt van het land tusschen de Lek en de Donk. De hierbedoelde dijken zijn de Siwende (landscheiding, thans de Zouwendijk; Zouwe of Zuwe is een verbastering van Zieuwe en dit weer van Sidewende), de dijken langs de Ghiessen, van den Hornedamme tot aan de Werwede en beneden, de dijken langs de Merwede en boven, langs de Lek tot Ameyde en vandaar weder naar de Donk. Onder de bij deze schouw belanghebbenden worden genoemd de knapen Johannes de Arkele, Hugo Botter (ook een Arkel!), Arnoldus de Liesvelt, Hardenbernus de Lede, *Gijsbertus* ***de Langherake*** e.a. Het belang van ieder hunner bij deze zaak kan worden afgemeten naar het aantal heemraden, dat voor hen in het college van dertien leden zitting zal hebben, n.l. voor Zuythollandia (de graaf): acht; voor den heer van Herlere: twee: voor Johannes de Arkele: één; voor Hugo Botter: één; voor ***Gijseberfus de Langerake:*** één. Deze laatste heeft deel aan het heemraadschap van wege zijn waterschapsbelang voor dát deel van de heerlijkheid Langerake, dat beneden de Lek ligt. Genoemde ***Giseberfus de*** *Langerake* is dus de opvolger van ***Walferus ex Goye*** (II) en naar men wel moet aannemen zijn zoon. ***Woufer*** II leeft

[430]) A.R.A. Holl. Leenk. no. 31 (E.L. 33 Cas C), f° 33vo en no. 42 (E.L. 43), f° 79vo. 1 Juni 1353.

[431]) H. Toll. De Heeren van het Gooi en Langerak tot het jaar 1375, in: V. en M. Ver. Uitg. bronnen oud-vaderl. Recht, deel 5, 1909, p. 166sqq, aldaar vermeld: A.R.A. Reg. in Beyeren 1420—1438 IX (d.i. Holl. Leenk. no. 62).

echter nog 9 September 1277 [109]), hoe is dit nu te rijmen? Laten wij eerst vaststellen, dat *Woufer* II na 1253 (?) nimmer meer in Langerak beneden de Lek genoemd wordt en nà 27 Mei 1274 [201]) ook niet meer in Langerak boven de Lek. Hij stierf evenwel pas eenige jaren na 1277. Voorts moge er aan herinnerd worden, dat de heerlijkheid Langherake hem vermoedelijk in huwelijk was aangekomen door zijn vrouw, de dochter van Herbernus de Monte. Brengt men het voorgaande met elkaar in verband, dan zal men moeten aannemen, dat de vrouw van Wouter omstreeks 1276 zal zijn overleden, haar heerlijkheid Langherake nalatende aan haar oudsten zoon *Giselbertus* filius *Walteri* 111 A, al of niet onder vruchtgebruik van de helft voor haar echtgenoot *Wouter*. Eenmaal in het bezit van dit moederlijke erfgoed heeft de zoon zich dan naar dit goed genoemd: *Gyseberfus de Langerake* en wel in de eerste plaats dáár, waar hij optrad bij een onmiddellijk belang van deze landstreek, doch voorài ook zoolang zijn vader nog leefde en hij met de heerlijkheden Goye en Hagestein nog niets uitstaande had. Aldus noemde de graaf hem in 1277 [420]) *„Gijsbertus de Langerake"* en betitelde hem in 1281 [421]) als *„Gijsbert* heer van *Langeraeck"*, toen hij vergunning kreeg zijn heerlijkheid te doen uitwateren langs de Ghiesen door den dam van Oltghiesen in de Merwede, maar zoo wordt *Gijsberdt* 11 April 1284 [232]), toen zijn vader overleden was,door heer Johan heer van Arkel bij den verkoop van een waterqang, die o.a. het land van Hagestein aanging, genoemd *„Gijsberdt Vuyten Goye"* en niet meer *Gijsbert van Langherake*.

Uit de oorkonde over de dijkgeschillen in Langerak (v. d. Bergh II, no. 869), die ongedateerd is, maar uitgegeven moet zijn nà den dood van zijn vader *Walterus* II, vernamen wij, dat *Ghibrecht van Langherake* werd opgevolgd door *Wouter van Langherake*. Dit kàn niet vader en zoon ziin, zooals de literatuur ons voorhoudt, want *Ghijsberf* (III A) hàd geen zoon *Woufer* — wij kennen immers met zekerheid alle zes zijn kinderen —, maar hier moet — er is geen andere *Wouter* — zijn broeder (III AAbis) bedoeld zijn en niet, omdat *Ghijsbert* overleden was, maar omdat beider vàder, *Wouter* II, overleden was en *Ghijsbert* als oudste zoon in diens leenen van Goye en Haqestein was opgevolgd en daarna met zijn broeder *Wouter* (III Abis) tot scheiding der moederlijke goederen zal zijn gekomen, waarbij de laatste Langerak gekregen heeft met half de Nye porte, want men vindt diens nakomelingen in het bezit dier heerlijkheid en van half Nieuwpoort: zij dragen allen zonder uitzondering den naam *„van Langherake"*. Wijl *Gijsbrecht van Lanpheraeck* (III A) 29 April 1283 [419]) nog in het bezit was van half Nieuwpoort, maar 11 April 1284 in de goederen van Gove en Hagestein zijn vader bleek opgevolgd te zijn, zal de broederscheidinp tusschen deze beide data hebben plaats qehad en is vader *Walterus* II 19 November [433]) en wel van het jaar 1281 of '82 overleden.

Al het hiervoor besprokene betrof de hooge heerlijkheid van Langerak. Het dagelijksche gerecht bezat de bisschop van Utrecht, die dit vermoedelijk (evenals het dagelijksche gerecht van Jaersvelt oorspronkelijk aan den bezitter der hooge heerlijkheidsrechten was uitgegeven) ook hièr aan den bezitter der hooge jurisdictie in leen zal hebben gegeven, tenminste in den tijd, dat de heeren *van Goye* deze aldaar bezaten. Dit blijkt uit een oorkonde van 20 Augustus 1343 [404]), uitgegeven door bisschop Johan van Arkel, waarin hij har *Staesken van Brake2* den ionghen (IVquater) beleent met het goed, dat diens ouders *Uten Goye* van het Sticht hielden, te weten Langherake aen beydensiden van der Lecke, mit horen gherichten, mit tienden, mit visscherijen, mit vere, mit mannen, ende mit hoeren toebehoerte. Deze beleening wordt door de opvolgende bisschoppen regelmatig herhaald voor *Staesken* en zijn nakomelingen, resp. 24 Jan. 1368 en 13 Jan. 1373, terwijl de leenacte van 31 Mei 1381 uitdrukkelijk vermeldt, dat hier sprake is van het dagelijksche gerecht, verder nog 16 Mei 1396; 25 October 1410; 25 Sept. 1442 en 28 October 1475 [404]). Voor het dagelijksche gerecht blijkt dus onomstootelijk, dat Langerak boven- en beneden de Lek leenrechtelijk één geheel vormde.

De ouders van *Staesken van Brake1* waren *Staezekiin van Brakel* de oude en *Berta Uten Goye;* zijn oom van moederszijde was *Jan Uten Goye* heer van Hagestein, zijn grootvader *Giselbertus* filius *Walteri ex Goye* (III A), die dus het dagelijksch gerecht van Langherake als bisschoppelijk leen moet hebben bezeten, terwijl zijn jongere broeder Wouter (III AAbis) het hooge gerecht — wellicht oorspronkelijk afkomstig van de heeren van den Berghe (Arkel) — als grafelijk achterleen bezat. Het dagelijksch gerecht van Langherake was *Staesken van Brakel* waarschijnlijk aangekomen door het kinderloos overlijden van zijn nicht *Margriete van Haghensteyne*, of liever van haar echtgenoot *Henric van der Lecke*, die in 1342 was overleden en 18 November 1330 [432]) toen hij door den bisschop „om grasi" weer beleend werd met zijn verzuimde Stichtsche leenen, bedongen had „Ende waer dat sake dat *Margite* miin wiif storve sonder wetlic gheboerte van mi so salic dat voirseyde (nl. het verzuimde) goed houden in allen maniren alse die open brief houdet".

Nu is het wel eigenaardig, dat in het leenregister van graaf Willem III van Holland een acte voorkomt: „Willem... Grave... maken cond dat wi Jacob den scriver verliend hebben tien morghen lands, die Dieric Heynricxzoons waren van Yuitfaes ende daer Pouwels die Tolnaer van Ammers onse knape den eyghendom of ontfaen hevet tonser behoef, van ons te houden ten rechten liene ende gheleghen sien in onsengherechte van Langherake, dat Heynric van der Lecke van ons houd". Deze acte is van Maandag na grooten Vastenavond 1328, d.i. 13 Maart 1329 [383a]). In het Oude Register van graaf Florens [424]) treft men een bijgeschreven post aan van Woensdagh na sente Jansdach midzomer (28 Juni) 1335, betreffende een beleening van Clays Jacob Claessoons. met „IIII morghen lands lette1 meer of lette1 min med huyse ende hofstat ligghende int dorp van Langherake in Ghizebrechts gherechtevan Langherake, etc." In dezen laatsten post bedoelt de graaf blijkbaar het hooge gerecht van Langherake, maar in den eerstgenoemden post is dat uitgesloten: daar kan, niet anders dan het dagelijksch gerecht zijn bedoeld, zoodat voor dit gerecht de wonderlijke toestand bestaat, dat zoowel de bisschop als de graaf van Holland zich leenheer noemde van een zelfde gerecht. Ter plaatse bestonden meer zonderlinge toestanden, zoo stond het heemraadschap van den Lekdyk benedendams ook onder de souvereiniteit van twee heeren, den bisschop en den graaf van Holland, maar dit was toch wel iets meer begrijpelijk dan wat men hier bij het dagelijksch gerecht van Langherak vindt. Misschien gold in deze troebele tijden ook voor dit gerecht, hetgeen men verneemt uit de stukken van 1530 [399]) over het nabij gelegen Jaersvelt, dat de graaf het „bij oerloge ver-

[432]) R.A.U. Arch. Biss. Inv. no. 288. Charter d.d. 18 November 1330.
[433]) R.A.U. Inv. H.S. no. 358111, f° 122vo.

cregen" had, met dit verschil echter, dat de bisschop het dagelijksch gerecht van Langherake weder in bezit gekregen heeft en sedert 1343 dit leen dan weer op regelmatige wijze uitgeeft aan de rechtmatige bezitters.

Noch door het onderzoek van de Rekenkamer van Holland in 1530 op last van de Landvoogdes ingesteld, noch door het aanvullend onderzoek en het daarop volgend advies van het Hof Provinciaal van Utrecht kon uitgemaakt worden, hoe het destijds precies met die leenen gegaan was. Ook thans kunnen wij niet nauwkeurig reconstrueeren, hoe zich dat alles heeft toegedragen in die donkere jaren tijdens het zwakke bewind van den onzelfstandigen bisschop Jan van Diest, die een speelbal was van den Hollandschen graaf, die wellicht met voorbedachten rade dezen zwakkeling als proost van Kamerijk mede aan den bisschoppelijken stoel van Utrecht had geholpen.

Thans is het mogelijk de heeren *van Langherake* in regelmatige filiatie te doen volgen, te beginnen met den eersten heer van deze heerlijkheid uit het geslacht van Goye.

(Wordt vervolgd.)

Palenstein,

door MR. J. BELONJE.

Tot de zeer oude goederen, die in Holland gelegen zijn, behoort zonder twijfel ook het onder Zegwaard in den Palensteinschen polder gestichte huis Palenstein of Palestein.

Aan Palenstein is een omvangrijke leenkamer annex geweest [1]), hetgeen op zichzelf in het algemeen reeds op een belangrijke ouderdom wijzen kan. Maar bovendien: het lijkt waarschijnlijk — wanneer we de kaart door Floris Balthasar in 1615 van het Hoogheemraadschap Rijnland vervaardigd [2]), erop naslaan — dat de burcht, die hier eens verrees, de op de vroege middeleeuwen wijzende *ronde vorm* van aanleg zal hebben gehad, waardoor dus aannemelijk wordt, dat de oorsprong, gelet op parallellen als de kasteelen van Oostvoorne, Heemskerk, de Burcht te Rijswijk, Leiden, Ruwiel, Rodenburg en Amsterdam [3]), minstens tot het begin der XIIe eeuw terug reikt.

Waarschijnlijk zijn de eerste bezitters de van Doortoghe's geweest, die, omdat zij zelf in het Westland thuis behoorden, Palenstein door aanhuwelijking verworven kunnen hebben. Beatrix, dochter van heer Diederick van den Doortoghe, ridder en van vrouw Ermgard werd als erfdochter na haars vaders dood op 26 Januari 1306 door de grafelijkheid van Holland beleend met 1°. Doortoghe, enz.; 2°. het Ambacht Zegwaard en 20 pnd. uit de tienden aldaar, boven de lijftocht, die haar moeder daaruit had [4]). Jv. Beatrix heeft nu op haar beurt deze goederen aan de van Egmonds gebracht en van Johan van Egmond Gerritsz., Ridder, haar zoon, is uit dit complex van bezittingen Zegwaard vererfd op diens jongeren zoon Ridder Willem van Egmond. Zegwaard — en daaronder zal dan steeds Palenstein begrepen zijn geweest, want de schrijvers noemen Palenstein „een gevolg van de ambachtsheerlijkheid" van Zegwaard [5]), — ging van Ridder Willem v. E. daarna over op zijn rechtstreeksche afstammelingen van Egmond, later van Swieten en van den Coulster gezegd

1) Verslagen v. 'S Rijks Oude Archieven XLIII, 1920, 1, bl. 64.

2) Blad 19. *Zie voor de* juiste ligging in het centrum v. h. dorp Zegwaard stafkaartblad no. 30 's-Gravenhage, schaal 1 : 50.000.

3) Jaarboek „Amstelodamum" XLI, 1947, bl. 1 evv.

4) De Ned. Leeuw 1935, kol. 61.

5) Teg. Staat v. Holland, XVI, Amsterdam 1746, bl. 308.

Alkemade [6]). Nadat Zegwaard (met Zevenhuizen) krachtens volmacht, afgegeven door Ridder Johan van Culenborg, heer van Renswoude, Vuursche, enz. en zijn vrouw Agatha van Alkemade van 12 October 1554 op den 30en October van datzelfde jaar *zijn natuurlijke zoon Willem van Culenborg* (gezegd van Palenstein) had doen beleenen, is bij testamentaire beschikking van dezelfde Agatha van den Coulster gezegd Alkemade, gepasseerd op Poelgeest of Alkemade in den ambachte van Oegstgeest buiten Leiden dd. 5 April 1563 [7]) aan haar tweede dochter Johanna van Culenborg, de echtgenoote van Charles de Bourgogne, heer van Sommelsdijk en St. Annaland o.m. *Zevenhuizen, Zegwaard en Palensfein* vermaakt. Van Charles de Bourgogne zegt Eug. Poswick in zijn „Histoire du Comté de Falais: „décédé a Ter Goes le 19 décembre 1581, il fut enterré auprès de sa femme dans l'Eglise de Segvoort (!)". Een van Johanna's tweelingen, Jan de Bourgogne verkreeg Zegwaard waarop dit, na confiscatie, met Palenstein door koop overgegaan is aan jr. Carel Oem van Wijngaarden, heer van Wijngaarden, Zoetermeer, Benthuizen, enz., † Oct. 1669. Laatstgenoemde, die op ter Lips in Voorschoten woonde, liet Palenstein bij zijn kinderloos overlijden achter aan de halfzuster van zijn echtgenoote, Everdina Antonia Sloet tot Plattenburg, gehuwd met Mr. Johan van Motzfeld, advocaat en thesaurier der prinses-weduwe Amalia van Solms, later ambtman en raad van prinses Albertina Agnes van Nassau te Dietz, † 1692. Een dochter uit dit huwelijk, Amelia van Motzfeld, gedoopt te Voorschoten 5 April 1673, trouwde te Dietz met Johann von Dietz Hendriksz, waaruit een zoon voortkwam met name Hendrik v. Dietz, gedoopt eveneens te Voorschoten [8]) 25 Nov. 1695, die als regeeringsraad van Z.K.M. van Pruisen te Kleef Palenstein geërfd heeft [5]). Na hem is Palenstein, opnieuw in combinatie met Zegwaard, waarschijnlijk door koop gekomen aan Jean Osy, geboren en overleden te Rotterdam [9]), respectievelijk 9 Juli 1699 en 1772, den agent van den Groothertog van Toscane in wiens geslacht het bezit weer vererfd is.

Een adellijk huis, in den eigenlijken zin van het woord, was Palenstein aan het einde der XVIIIe eeuw reeds lang niet meer. De familie Osy beschouwde het zelfs niet als buitenplaats, immers als zomerverblijf voor deze Rotterdammers gold destijds *„het Rozenhof"*, dat bekendheid verworven heeft doordat er in Juni 1786 een proef met een luchtbol gedaan is [10]). En dan: er is reeds een eerdere getuigenis over een groot boerenhuis. voorzien van rieten dak en met den naam in den gevel. dat in 1791 gesloopt moet zijn [11]). Oem van Wijngaarden en diens erven bewoonden Ter Lips, zoodat het aannemelijk is, dat wij tot de laatste jaren der XVIe eeuw terug moeten gaan tot de familie van Bourgogne voor den tijd, waarin Palenstein adellijke bewoners heeft gehad,

Zegwaard was, zooals boven reeds aangehaald is, een (achter)leen van de grafelijkheid, eerder van de heerlijkheid

6) S. v. Leeuwen, „Batavia Ilustrata", bl. 948, 1115 en 923.

7) Zie Kroniek v. h. Hist. Genootschap VIII, 1852, bl. 282 en Leenregister Graafschap v. Egmond Alg. Rijksarchief litt. D, invent. Leenkamer Holland no. 267.

8) Vgl. J. R. A. Kymmel, „Het geslacht Sloet", 's-Gravenhage 1914, bl. 85 en 13. De aanvullingen dank ik aan ous medelid den heer W. J. J. C. Bijleveld.

9) Annuaire de la Noblesse de Belgique 1852, VI, p. 243sqq. Zie ook onder noot 1.

10) Voor de proef op de buitenplaats Rozenhof van den Heer J. Osy, heer van Palenstein en Zegwaard, zie N. Nederl. Jaarboeken Junv 1786. bl. 569.

11) A. J. van der Aa, „Aardrijksk. Woordenboek" IX, Gorinchem 1847, bl. 29.

van Egmond. En nu is het merkwaardig, dat in de leenacten, die betreffende Zegwaard in de Egmondsche leenactenboeken geregistreerd werden, telkens weer over Palenstein in negatieven zin gerept wordt. Daarbij is dan sprake van een verheffing met Zegwaard, waarachter onmiddellijk de clausule volgt *„wtgenomen dat huijs tot Palensteijn mitten mannen nae wtwysinge des manboex hiertoe."* Positief stelden partijen daarmede vast, dat noch het huis Palenstein, noch de bij Palenstein behoorende *Zeenkamer* als onder het Egmondsche (achter) leen Zegwaard vervat, beschouwd zouden worden. Voorbeelden van die uitzonderingen expressis verbis zijn te vinden in het Egmondsche leenregister letter A, inventaris Hollandsche Leenkamer Algemeen Rijksarchief no. 264. Daar worden b.v. beleend met Zegwaard „op onsse lieve Vrouwe avont Assumpcione" *(14* Augustus) 1451 door Willem van Egmond zijn nichte jv. Otte van Egmond heer Willems dochter en op 16 September 1468 door Johan van Egmond zijn „lieve neve" Willem van Egmond [12]).

De vraag rijst vanzelfsprekend waarom die uitzondering in de acten herhaald werd. Er is nu in de Egmondsche leenregisters een brief met een *„voorgeschiedenis"* bewaard, die weliswaar op dit vraagpunt geen rechtstreeksch antwoord geeft, maar dan toch een nadere verklaring aandient. Deze acte dagteekent van Maandag na St. Aechtendag 1370 en is afgegeven door Aernout van Egmond, die daarin zijn broeder Willem beleende met de ambachten van Zevenhuizen en Zegwaard met „moere ende venne" en tevens met de tienden van Zegwaard, ten aanzien van welk laatste recht hun moeder afstand van de haar competeerende lijftocht gedaan had. Weliswaar was dit alles leen van Holland, maar, gelijk wel meer voorkwam, de heer van Egmond zag er blijkbaar geen bezwaar in tot uitgifte in achterleen aan zijn broeder te besluiten. Dat betrof dus Zegwaard. Was Palenstein nu hieronder mede begrepen? De acte van 1370, die ik hieronder als bijlage 1 in haar geheel afdruk, noemt noch zinspeelt op dat huis. Het ziet er daarbij echter wel naar uit alsof het in de bedoeling van den Heer van Egmond heeft gelegen óók Palenstein aan zijn leenkamer te verbinden. Aan de acte van 1370 gaat n.l. een *concept* van een leenbrief vooraf, die ongedateerd gebleven is (iie bijlage 11). Palenstein wordt in dit concept beschreven als een *„hoffstadt* mitte boomgaerde en singele binnen de veste cant van de voorsz. goede mit alle timmeringe datter nu op is of dat namaels daer op gemaect sal worden". Belangrijk lijkt mij hierin behalve de mededeling, dat er *bouwplannen* ten aanzien van Palenstein bestonden, het feit, dat de vasal Willem van Egmond reeds Ridder wordt genoemd, op welken grond ik meen te mogen concludeeren, dat de meergenoemde acte van 1370 in ieder geval anterieur is geweest. Onder het concept komt tenslotte een aanteekening der griffie voor, luidende aldus:

„Nota dit heeft mijn Heer Heer Willem mede verlijt
„mer heer Willem en heeft geen brief daer aff want dit
„ontworp van anderen brief is die hij hebben woude".

Ofschoon de copiist — voor de Egmondsche leenregisters zijn wij in hoofdzaak op afschriften aangewezen — dezen tekst tamelijk corrupt schijnt te hebben overgeleverd, lijkt de bedoeling toch deze te zijn, dat de Heer van Egmond zijn broeder reeds beleend had met Palenstein, maar dat Ridder Willem dit niet heeft willen accepteeren, onder weigering tevens de leenacte te lichten, Als de beteekenis van het bovenaangehaalde zinnetje aldus wordt opgevat, wordt de reserve t.a.v Palenstein, neergelegd in de acten van 1451 en 1468 eveneens duidelijker, want daarin werd dan het standpunt van de latere vasallen wegens Zegwaard, inhoudende, dat Palenstein van dit leen exempt zou zijn, voor zooveel noodig en bij herhaling vastgelegd.

De oorsprong van de uitzonderingsbepaling is hiermede wel aangetoond, maar hiermede is op de vraag zelf nog geen volledig antwoord gegeven. In de concept-acte wordt met zooveel woorden verklaard, dat de hofstad Palenstein behoorde tot het *„eijge goede"* van Ridder Willem van Egmond. Van eenig leenverband was dus tot 1370 en zelfs nog eenigen tijd later, nog geen sprake: Palenstein was een allodium. Máár: is Palenstein allodium gebleven? Dr. Wijs noemt het huis een leen van *de Egmondsche abdij* [13]). Het is dus heel goed mogelijk, dat Ridder Willem juist daarom niet in de investituur door zijn broeder bewilligd heeft, omdat hij het plan gekoesterd kan hebben voor zijn bezitting Palenstein vasal van den Abt van Egmond te worden!

BIJLAGE 1:

Aernout Heer van Egmondt knaape doen cont ende kentliick alle luijden dat ick om broederlijcke Iieffde ende om rechte gonste die ick tot Willem mijnen hroeder hebbe bij rade ende bede heer Gerrits Oim heer Otten van Leyenburch Willems van Naeldewijck Dircx van Sweeten ende andere mijne macchde ende vriendo vier mede bij waere sonderlinge bij wille ende goetduncen mijne lieve vrouwe ende moeder dier haer lijfttochte mede toe gaff die zij hadde aendo tienden ten Zegweerde gegeven ende verleent hebbe Willem mijne broeder voorschreven die ambochte tot Sevenhuyze cnde topte Zcgweerde mit sulcken moeren ende renne also daer toe hooren ende den tienden vanden Zegweerde al alsoo alst mijn lieve heer ende vader der Godt genadich zij besat ende achter gelaeten heeft ende aen ons gecomen is te houden van der graefflijckcijt van Hollandt. Ende verlije dat Willem mijnne broeder voorschreven ende zijne nacomelinge van mijn ende mijnne nacomelinge heer van Egmondt te houdenen te leene in sulcken voorwaerden dattet niet versterven en sal mogen, alsoo lange als eenige wettelijcke geboorte leeft die van sijnne lyve gecomen waer behoudens den heer van Vianen mijne broeder sijns rechts van dat mijne suster sijnne wijve bewijst is uijte tienden ten Segweerde, ende oock off Willems mijn broeder gcbrake sonder wettachtinge geboorte after hem te kreten. Soo soude mijn lieve vrouwe ende moeder gebruijcke sulcker lijfttochte als zij heeft opto tiende ten Zegweerde want men in dien schijne Willem overgegeven heeft ende hier om heeft Willem mijne broeder voorsz. opgedragene ende quijtgeschonden tot zijne liever vrouwe ende moeder behoeff ende mijne alle eijgelijck goet dat hem aenbestorven mach weesen van mijne lieffde heer ons Vaders doot des God gedeijncke ist roerende off onroerende hoet genaempt sij off waer dattet gelegen is. In oirconde desen brieve bezegelt mit mijnne zegele gegeven int jaer ons Heere Duijsent C° C° C° ende tzeuentich des Maendach nae Sinte Aechte dach.

BIJLAGE II:

' Wij Aernout heer van Egmont ende van IJselsteyn doen eondt ende kenlijck alle luijden dat want onze lieve broeder heer Willem van Egmondt Ridder ons opgedragen heeft van zijnne eijge goede als dat huijs ende Hoffstadt tot Palesteijn gelegen in de Ambochte van Zegweerde mitte boomgaert ende singel binnen de veste kant vande voorsz. guede. Also hebben wij in jegenwoordicheijt onse mannen die hier naer beschreven staen dat voorsz. huijs en hoffstadt tot Palensteijn mitte boomgacrdc en singele binnen de veste cant vande voorsz. guede mit alle timmeringe datter nu op is off dat namaels daer op gcmaeckt sal worden verliit ende verleent onse lieve broeder heer Willem van Egmont voornoempt ende die samenderhant ende nahandt aen de zijnne jong zoon die hij heeft bii Machteltie van Hemert ziine wiiffue te houden heer Willem onse broeder voorschreve voor en nae hem Arents sijne zoen voorsz. van ons ende onxe uacomelinge heer tot Egmont mit voorwaerden dattet niet versterven en zal mogen alsoo lang als eenige wettige boorte heeft die van Arent lijve voorsz. geoomen waer ende wie dat geen wettige boorte van Arents soone èn waere soo sal die leene van de voorgenoemde goede comen op Jan heren Willems ons broeders outste soon Aernouts broeder voorsz. mit voorwaerden dat dan niet versterven en sal mogen

12) Respectievelijk fol. XXVIvso. evv. en fol. LXXVvso. De acte van 16 September 1468 volgt hieronder als bijlage III.

13) Dr. J. J. A. Wijs, „Bijdrage tot de kennis van het Leenstelsel in de Republiek Holland", 's-Gravenhage 1939, bl. 42.

alsoo lange als eenige wettelijoke boorte leven die van Jans lijve voorsz. gecomen waere ende wiert dat Jans voorsz. gebraecke en geen wettige boorte van hem en waere soo soude die voorsz. leene vande voorgenoemde goede comen op heer Willem ons broeder rechte leenvolger te houden van ons ende van onse nacomelinge in alle forma voorsz. Hier waeren an doen dit geschiede onse mannen alsoo heer Willem heer van Saenen Floris van Alcmade Heyndrich Gysbert Heijms van IJselsteijn Floris Willemsz ende ander goede luijden. In oirconde etc.

BIJLAGE III:

Zegwaerde
Willem van Egmont.

Wij Johan jonge heer tot Egmont doen condt allen luijden dat wij behouden ons ende eenen ijgelijck zijns rechts verlijt en verleent hebben verlijen ende verleenen mit desen onsse brieve Willem van Egmonde onsse lieve neve dat Ambocht van Zegweerde mit alle zijne toebehoorcn ende gevolch wtnenommen dat huijs tot Palesteijn mitter mannen nae wtwijsinge des mansboeck hier toe hebben wij verlijt en verleent verlijen ende verleenen Willem van Egmondt onse neve voorschreven die helft van eene halve sevendeel van de Nicnlande leggende in dc Ambochte van sgravenzande in gemaeijnder aemte ende gemeijne buere mit Dircx van Rijswijex erffgenamen mit zijne aendeel vande bujitten graefte ende mit zijne aendeel vande banck welck leen wij mede in dit leen van Zegwaerde voorschreven geslagen hebben dat ambocht van Zegweerde mit sijne toebehooren ende die helfte vanden zevendele vande Nijenlande voorschreven te houden van ons ende onsse nacomelinge heer tot Egmondt in der tijt Willem van Egmonde onsse neve voorsz. sijne erve ende nacomelinge tot sulcken leen ende recht als die principaele hantvesten van Zegweerde daer aff inhoudt ende begrepen heeft van welcke leen voorschreven Willem van Egmondt onsse neve voorsz. ons hulde ende eede gedaen heeft als zonder archgelist. Hier waeren aen ende over onsse mannen van leen Jan van Egmont, Dirck van Rietwijck ende Olifier Arntsz des toirconde hebben wij desen brief doen bezegelen met onsse secreet zegel hier aen gehangen int jaer ons Heeren Duijsent Vierhondert Acht ende t Sestich opten Sestienden dach in September.

Van Ledden Hulsebosch,

door MR. A. HAGA.

De naam *Hulsebos(ch) is in* Overijssel zeer verbreid. In het midden der 17de eeuw vinden we reeds verscheidene families van dien naam in Zwolle, waarvan de samenhang alleen door een uitgebreid onderzoek mogelijk is vast te stellen. In Hasselt vestigde zich in 1674 een *Jannes Hulsebosch.* die mede uit Zwolle afkomstig was en wiens drie zonen het geslacht in Hasselt voortzetten. Een erve van dezen naam ligt in het gericht Hardenberg.

Het eenige, wat tot nu toe over deze familie is gepubliceerd, is de genealogie *van Ledden Hulsebosch* in het Stam- en Wapenboek van Vorsterman van Oyen, deel III, blz. *420, Nu* weten wij langzamerhand wel, dat de door Vorsterman van Oyen gegeven afstammingen niet altijd den toets der kritiek kunnen doorstaan, maar bij de onderhavige genealogie is de bewerker, wat de oudste generaties betreft, toch wel zéér slordig te werk gegaan! Wij lezen toch t.a.p.: „de stamvader dezer 'familie is *Hendrik Hulsebosch,* die *4* Dec. 1692 te Zwolle attestatie kreeg om te huwen met *Magteld Ulger,* geb. in 1671, dr. van den Zwolschen hopman *Lubbert Ulger* en van *Johanna van Enschede. Zij* waren de ouders van 1° *Dirk Hulsebosch,* geb. Zwolle, ovérl. als grootmajoor van Hasselt, gehuwd te Venlo 20 Maart *1718* met *Johanna Adams,* geb. aldaar in *1701,* overl. Zwolle *4* Juli *1781,* en 2° *Jacobus Hulsebosch,* geb. in 1703, overl. Zwolle *8* Juli 1774, huwde met *Elisabeth van Ledden,* bij wie hij verwekte *Hermanus van Ledden Hulsebosch,* ged. Zwolle 8 Oct, 1741, werd 2 Nov. 1784 poorter te Amsterdam."

Tot zoover Vorsterman van Oyen. Inderdaad is uit het

huwelijk *Hulsebosch-Ulger* op 22 Sept. 1693 een zoon *Dirk* gedoopt te Zwolle en nog 8 andere kinderen, waarbij echter geen *Jacobus.* Slaat men echter het Zwolsche doopboek van 1703 op, dan blijkt, dat op 25 Febr. 1703 een *Jacobus* is gedoopt, wiens ouders evenwel waren *Lubbertus Hulsebosch* en *Elisabeth Greve.* Dit kind werd echter reeds 28 Juni van hetzelfde jaar begraven, terwijl op 23 Augustus 1705 uit dit huwelijk opnieuw een zoon *Jacobus* werd gedoopt, die 16 Mei 1729 huwde met *Elisabeth van Ledden.* Ook een oudere generatie werd nog gevonden, zoodat de eerste aeneraties van dit geslacht als volgt luiden:

1. *Jacobus Hulsebosch,* j.m. te Steenwijk, wordt 14 Mei 1667 burger te Zwolle, huwt te Mastenbroek (ondertr. Zwolle 17 Nov. 1666, proclamaties mede te Steenwijk) *Geertruid Lubberts,* j.d. te Zwolle, wonende bij juffer van Coeverden.
   Uit dit huwelijk:
   1. *Vreda Margrieta,* ged. Zwolle 13 Augustus 1667.
   2. *Joannes,* ged. Zwolle 18 Mei 1669.
   3. *Sophia,* ged. Zwolle 2 Juni 1674.
   4. *Lubbertus,* volgt II.

II. *Lubbertus Hulsebosch,* ged. Zwolle 23 Juli 1676, begr. ald. 14 Maart 1713, ondertr. te Zwolle 13 Mei 1702 (attestatie naar Hattem 7 Juni, geboden mede te Amsterdam) *Elisabeth Greve,* ged. Zwolle 21 Maart 1675, begr. ald. 29 Dec. 1724, dr. van *Claas Greve* en *Sara Dircks.*
   Uit dit huwelijk (alle gedoopt te Zwolle):
   1. *Jacobus,* ged. 25 Febr. 1703, begr. te Zwolle 28 Juni 1703.
   2. *Sara Anna,* ged. 31 Augustus 1704.
   3. *Jacobus,* volgt 111.
   4. *Louise.* ged. 2 Nov. 1707.
   5. *Johannes,* ged. 6 Januari 1709.
   6. *Sara Anna,* ged. 28 Juni 1711.
   7. *Klaas,* ged. 3 Febr. 1713.
   8. *Aaltje,* ged. 3 Febr. 1713.

111. *Jacobus Hulsebosch,* ged. Zwolle 23 Augustus 1705, begr. ald. 14 Juli 1774, huwt te Zwolle, wonende in de Waterstraat, 16 Mei 1729 (ondertr. 30 April) *Elisabeth van Ledden,* j.d. aan de Vismarkt. Zij doet 10 April 1722 belijdenis te Diepenheim, wordt Paschen 1723 lidmaat te Zwolle met attestatie van Diepenheim, 5 Oct. 1727 weer met attestatie te Diepenheim en 20 Sept. 1728 vandaar weer te Zwolle, waar zij 22 Sept. 1770 werd begraven. Haar doop werd te Diepenheim niet gevonden, evenmin te Goor en Ootmarsum, waar de familie *van Ledden* in de 17de eeuw woonde.
   Uit dit huwelijk (alle gedoopt te Zwolle):
   1. *Albertus,* ged. 4 Sept. 1730.
   2. *Johanna Margrieta,* ged. 21 Maart 1734.
   3. *Helena,* ged. 10 Juni 1736.
   4. *Hendrica,* ged. 28 Dec. 1738.
   5. *Hermannus,* ged. 8 Oct. 1741, die het eerst den naam *van Ledden Hulsebosch* schijnt gevoerd te hebben en die het geslacht te Amsterdam voortzette.
   6. *Christina,* ged. 28 Sept. 1744.

Foutieve wapens en namen in diverse bronnen,

door R. T. MUSCHART.

(vervolg van LXVII, 158.)

van Indolsdorp.

Volgens een M.S. Wapenboek zonder titel in de Kon. Bibliotheek te 's-Gravenhage, Cat. no. 72, A 13, voerde een familie *van Indolsdorp* als wapen: „in zilver een zwarte dwarsbalk vergezeld boven van een roden halven leeuw, die op den balk rust."

Deze naam is vrij zeker foutief en zal *van Endelsdorp* of *van Endelstorp* moeten luiden, want ik vond dit wapen wel met deze beide laatst genoemde namen doch elders nimmer met den naam *van Indolsdorp.*

Zoo voerden dit wapen *Gerard van Endelsdorp,* ridder, in 1335 Geldersch leenman, en *Emont van Endelstorp,* in *1378,* volgens hunne zegels in diverse bronnen.

In een M.S. Wapenboek zonder titel in particulier bezit vond ik dit wapen met den foutieven naam *Engelsdorp.*

Ingen Nulandt.

De lakafdruk van den luitenant-kolonel *Johan Ingen Nulandt,* in 1664 momber van *Johanna Ingen Nulant,* in de Volmachten van de Gelderschc Leenkamer, vertoont als wapen: „een g o 1 v e n d e dwarsbalk".

Zonder twijfel heeft de stempelsnijder zich vergist, want het wapen dezer Opper-Betuwsche familie is ni fallor een g e ë n t e dwarsbalk.

Ingenrae.

Joan Ingenrae, in 1741 R.-Kath. lid van de O.L. Vrouwe Broederschap te 's-Hertogenbosch, voerde volgens de Wapenkaart van die Broederschap door A. van Dam als wapen: „doorsneden, A. in goud een zwart s c h u i n k r u i s: B. in blauw een zilveren lelie".

Dit wapen is niet geheel juist, want in vele andere bronnen, o.a. ook het Armorial Général, heb ik het voorwerp in de bovenhelft steeds gevonden als een smal schuinkruis, waarvan de linker bovenarm haakvormig naar beneden en de rechter benedenarm haakvormig naar boven zijn omgebogen, dus als een m e r k. Dit merk komt zoowel voor in de bovenhelft van *een* doorsneden wapen als in een schildhoofd.

Met dit merk in een schildhoofd komt het voor op de Wapenkaart in het werkje over de zelfde voornoemde O.L. Vrouwe Broederschap door Hopman als wapen van den zelfden voornoemden *Joan Ingenrae.*

De lakafdruk van *Pieter François Ingenrae, in 1699 te* 's-Hertogenbosch, in de Volmachten van de Geld. Leenkamer vertoont het merk eveneens in de bovenhelft van een doorsneden wapen, doch hier met den r e c h t e r bovenarm naar beneden en met den 1 i n k e r benedenarm naar boven omgebogen, doch de lakafdruk van Mr. *Pieter François I n g e n ra,* in 1679 te Bergen op Zoom als raad van den Markies van Bergen op Zoom, in het Archief van de Commissie van Breda, die toch waarschijnlijk wel dezelfde als eerstgenoemde *Pieter François I n g e n r a e* zal zijn, vertoont het merk met de armeinden omgebogen als eerst beschreven en met de lelie in één veld, dus het wapen niet doorsneden.

Ingenwinckel.

Volgens het M.S. Wapenboek „Grafs en Wapen in de kerken van Utrecht", deel 1, folio 165, vertoonde een grafbord in de St. Janskerk te Utrecht met den naam *Ingenrvinckel* en het jaartal 1534 een wapen als onderstaande schets.

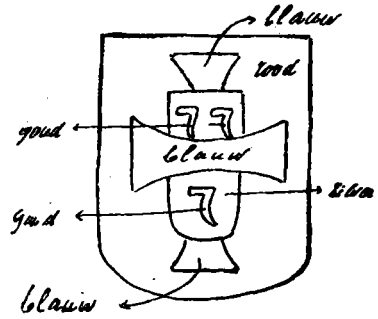

Het Armorial Général beschrijft dit wapen als volgt: „in rood een zilveren schildje beladen met 3 gouden cijfers 7. En een blauw verkort krukkenkruis (waarvan) de paal (le pal) achter het schildje en de horizontale arm (la traverse) over het schildje heengaat".

Blijkbaar heeft Rietstap of zijn zegsman dit wapen uit het aangehaalde Wapenboek overgenomen, doch ik betwijfel of iemand zonder de hierbij, gevoegde schets voor oogen in staat zou zijn, aan de hand van deze beschrijving dit wapen te teekenen, Bovendien spreekt het Armorial Général van een k r u k k e n k r u i s, terwijl het in het Wapenboek afgebeelde zoogenaamde kruis in het geheel geen krukkenkruis is.

In het Archief voor kerkelijke en wereldsche geschiedenissen door Dodt van Flensburg, deel 3, pag. 101, wordt vermeld *Jan Zngenwinckel,* in 1512 en 1523 proost van St. Jan te Utrecht, en in de Kerkelijke Historie en Outheden door van Heussen en van Rijn, deel 2, folio 68, wordt dezelfde vermeld en gezegd, dat hij in 1509, 1516, 1524, 1525 en 1528 tevens proost van St. Lebuijnskerk te Deventer en te Xanten was en dat hij 23 Juli 1534 te Rome overleed, dus in het zelfde jaar als op het grafbord in St. Janskerk vermeld.

Ik veronderstel, dat wij dus mogen aannemen, dat dit grafbord op dezen proost *Jan Ingenwinckel* zal betrekking hebben, waaraan ook dat zoogenaamde kruis doet denken.

Indien wij dit als zeker mogen aannemen, dan heeft van Buchel, de samensteller van het aangehaalde M.S. Wapenboek, en Rietstap in navolging van hem dit wapen totaal verprutst, want de zegels van voornoemden *Johan Ingenwinckel.* proost van St. Jan te Utrecht, van de jaren 1530 en 1533 aan charter regest 21 in het familie-archief Hoff en aan charter in het Archief der Heeren en Graven van Culemborg vertoonen als wapen: „2 smalle dwarsbalken dicht bij elkaar vergezeld van 3 omgewende winkelhaken, waarvan 2 boven en 1 beneden de balken".

De wapens op deze beide zegels zijn zeer duidelijk, zoodat er geen twijfel bestaat aan de juistheid van dit wapen.

Geheel in overeenstemming met den naam zijn dus de voorwerpen op het schildje winkelhaken en ge en c ij f er s 7, zooals het Armorial Général ze beschrijft.

Zooals dit oudtijds op zegels van geestelijken meermalen het geval was, heeft men op het grafbord in de St. Janskerk dit wapenschildje op een kruis gelegd.

In een M.S. Wapenboek met wapenen op grafzerken en wapenborden in kerken binnen Utrecht in bezit van wijlen den Heer van Beresteyn is het wapen van dezen proost *Johannes Ingenwinckel* als volgt afgebeeld: „in zilver een blauw ankerkruis en in een rood hartschild 3 gouden winkelhaken".

Ook dit wapen is dus niet juist.

Inghen Engh.

Anthonis Inghen Engh, in *1574* burgemeester van Zandwijk, getrouwd met *Henrica Wijnants, voerde* volgens ,,De Geschiedenis en genealogie van het geslacht Wijnants" door W. Wijnaendts van Resandt als wapen: ,,doorsneden, A. 3 pij 1 en naast elkaar; B. 3 zwemmende visschen boven elkaar".

Dit wapen is niet geheel juist, want de zegels van dezen Anthonis van 1579 en 1583 als schepen van Zandwijk aan charters in het Rechterlijk Archief van Tiel en in de Civiele processen van het Hof van het jaar 1585 vertoonen in. de bovenhelft niet 3 gewone pijlen doch 3 zoog e n a a m- de qua r eel en o f bout en, zijnde pijlen met stompen kegelvormigen kop. Zijn naam echter in deze charters en in de randschriften van zijn zegels is niet *Znghen Engh* doch *I n d e n E n g h .*

van Irte en van Irthe.

Volgens een losse Wapenkaart in het Gemeente-Museum te Zwolle voerde *van Zrte,* in 1540 burgemeester van Deventer, als wapen: ,,in blauw 3 omgekeerde zilveren vleugels".

Op de Wapenkaart der HoogEdele en Ridderlijke stammen in het landt van Overijssel van J. Robijn is het wapen van eene familie *van Irte* als volgt afgebeeld: ,,in blauw 3 gouden schelpen'.'.

Evenzoo beschrijft het Armorial Général een wapen *van Irthe* als ,,in blauw 3 gouden schelpen".

Geen dezer wapens is juist, de voorwerpen moeten geen heele schelpen doch h a 1 v e schelpen zijn (nl. rechter- en linkerhelften), zooals duidelijk blijkt uit vele zegels van personen met de namen *van Iert, van Zerthen, van Irthe, van Yerte* en *van Yrt.*

(Wordt vervolgd.)

KORTE MEDEDELINGEN.

de Perponcher.

De aanhef van het artikel *de Perponcher Sedlnitsky* in het Adelsboek, jaargang 1949, luidt als volgt:

,,De in jaargang 1916 opgenomen stamreeks, die wat de eerste acht generaties betreft aan familiepapieren was ontleend, vangt aan met *Robert de Perponcher,* Heer van Perponcher en Maisonneuve (2 Oct. 1243), ridder, die gehuwd was met Cathérine *de* Caumont.

Het lijkt evenwel niet waarschijnlijk, dat de aansluiting van den aldaar als generatie VIII genoemden *Guillaume de Perponcher,* Heer van Maisonneuve, gehuwd 1548 met *Marie de Chambon,* en den als generatie IX genoemden *Isaac de Perponcher,* Heer van Maisonneuve, die in 1656 sterft, juist is. Mogelijk waren zij grootvader en kleinzoon. Etc. etc."

Door het huwelijk van *Johann Christian von Kretschmar und Flämischdorf* met *Susanna Vernatti,* door haar grootmoeder *Johanna de Vigny* geboren *de Perponcher,* achterkleindochter van den bovengenoemden Isaac *de Perponcher* en diens eerste vrouw *Anna von Sedlnitrky,* kwamen niet alleen de portretten van dit laatste echtpaar, maar ook de volgende acte in het bezit mijner familie:

In een omslag waarop in kleuren het volledige wapen *de Perponcher* is aangebracht,- geflankeerd door 9 paar alliantiewapens beginnende met de generatie *de Perponcher* × *de Caumon-Monpeljean* en eindigende met de generatie de

Perponcher × *von Sedlnitzky,* bevindt zich een copie van de Attestation de la Noblesse de la maison de *Perponcher* faitte Jan. 1644.

Deze copie ,,était exhibée a la Secretarie de la ville de Delft et collationnée a été trouvée d'accorder avec son original aujourd'huy le 22 de Mois de Fevrier l'an 1681 en témoignage apposé le seau de la dite ville

en connaissance de moy Secretaire"

en is getekend v. d. Dussen.

In deze acte d.d. 18 Mei 1644, opgemaakt voor *,,Armand de Gerard,* Conseiller du Roy et Lieutenant Genera1 en la sénéchaussée de Perigord", op verzoek van ,,Messire *Isaacq de Perponcher,* Chevalier, Sieur de Maisonneuve, Colonel d'un Regiment Francais entretenu par sa Majté au service des Messieurs des Etats Generaux des Provinces Unies du Pais-Bas en Hollande", en met goedkeuring van den Procureur du Roy, attesteren 13 Franse edellieden, vermeld met naam en toenaam alsmede leeftijd, onder ede ,,scavoir tant pour l'avoir vue, que pour l'avoir ouy dire a leurs pères mères parents et autres personnes dignes de foy, que leurs Prédécesseurs dud. Sr. de Maison Neuve ont tousjours vescu noblement. que Messire *Elie de Perponcher,* Escuyer Sr. de Maison Neuve son grand Père estoit marié avec Dame *Louise d'Allemand Dudrot,* et que *Guillaume de Perponcher* son fils aussi Escuyer Seigneur de lad. Maison Neuve p é r e d u d. R e q u i r a n t estoit marié avec Damlle *Marie de Chambon, et* que led. Requirant a esté marié en primières nosces avec Dame *de Sedlnitski,* et en seconde nosces il est encore marié de présant avec Dame *Magdalene de Perponcher",* welke attestatie geoctroyeerd wordt met toestemming van den Procureur du Roy.

De attestanten variëren in leeftijd tussen 60 en 89 jaren, zodat althans de verklaring aangaande de ouders van *Isaac de Perponcher* op eigen beschouwing moet kunnen berusten.

Voorts vermelde de Heer Koolemans Beynen in zijn artikel *Isaac de Perponcher* in het Nieuw Ned. Biogr. Woordenboek dl. V, dat *Isaac* bij zijn overlijden in 1656 84 jaar oud was. Hij zou dus in 1572 geboren zijn. Zelfs wanneer de huwelijksdatum van zijn ouders onomstotelijk vaststaat als 1548, zou dit niet geheel uitgesloten zijn.

Ik vraag mij echter af of de aangehaalde acte niet als afdoende bewijslevering althans voor de identiteit der ouders en grootouders van *Isaac de Perponcher* mag gelden, en of de inhoud dezer acte bekend was?

Als moeder van *Anna von Sedlnitzky* wordt in het Adelsboek opgegeven de tweede echtgenote van *Peter von Sedlnitzky,* n.l. *Christina Symilyngs (Smullincx* volgens andere bronnen). Twee argumenten pleiten hiertegen:

a) *Anna von Sedlnitzky's* grafsteen in het Schotse Kerkje in Rotterdam geeft haar door de daarop voorkomende kwartierwapens een *Spiering* tot moeder. Dit klopt met een 17de eeuwse geschilderde kwartierstaat (16) van *Susanna Vernatti,* die als het 16de kwartier *Agnita Spiering* vermeldt.

b) In het artikel *Peter von Sedlnitzky* door den Heer Regt in het Nieuw Nederl. Biogr. Woordenboek, dl. III, wordt kinderloosheid van zijn tweede huwelijk afgeleid uit het feit dat de erfenis van Peters tweede vrouw vererft op de familie *von der Hoeve tot Luchtenburg.* hoewel kinderen en kleinkinderen van *Peter von Sedlnitzky* aanwezig waren.

Is de titel van Boheemsch Graaf, waarmee *Peter von Sedlnitzky* en zijn dochter *Anna* in de meeste ms. en gedrukte bronnen voorkomen, een aan hen toegedichte, en in werkelijkheid pas later aan de familie Sedlnitzky toekomende titel, of op grond waarvan wordt deze titel in het artikel van het Adelsboek weggelaten?

JHR. F. G. L. 0. VAN KRETSCHMAR.

d'Amblé-Reiser gez. van der Klok.

(LXIV, kol. 58-64, 107-125, 130—143, 174.)

Naar aanleiding van het interessante verhaal van Dr. Elias in N.L. 1947 vestig ik de aandacht op de volgende doopinschrijvingen in dë geref. doopboeken van de Gemeente Amersfoort (Prov. Archief Utrecht) :

20 Febr. 1806. *Mietje,* geboren 5 December 1805 op Wallenburg in 't Camp bij Zeist, dochter van *Jean Maurice D'amblé* en *Mietje Reiser gezegd van der Klok.*

20 Febr. 1806. *Maria,* geb. 15 Februari, dochter van *Willem Dunk en Dirkjen Johannissen van der Klok.*

H. LOURENS.

Borgerink.

(LXVII, *82.)*

Blijkens een in het Gemeente-archief van Amsterdam berustende M.S.-genealogie van de Voorden werd *Adriana Henrietta Bredius* op 9 November 1726 geboren. Blijkbaar ontstond door het huwelijk van haar zuster *Johanna Lydia Bredius* met Mr. *Johannes Fenema* de familienaam *Borgerink Fenema* (zie Ned. Patriciaat XXXIV, blz. 108 en 110, waar de moeder van *Johanna Lydia Bredius* ten onrechte *Theodora Maria Hartmann* wordt genoemd. zij behoort tot mijn geslacht en schreef haar naam dus met één N.

W. F. DEL CAMPO HARTMAN.

Schrassert.

(LXVII, kol. 99-114, 137-140).

Petronella Louisa Schrassert, dr. van *Nicolaas* en *Sara van Brodart* (Ned. Leeuw LXVII, 108), is gedoopt Bergen op Zoom 17 April 1644. Doopget. waren Joffr. Wolfrart van Hennekeler en Joffr. Margreta Schrassers.

MR. W. DE VRIES.

De Handschriften-verzameling van ons Genootschap.

(LXVII, kol. 130-136.)

Bovengenoemd artikel in het vorige Maandblad dient als volgt te worden aangevuld:

k. 133. *Collectie de Ronde.* Samengesteld door Ir. H. A. H. de Ronde, 1887—† 1939, Hoofdingenieur Prov. Waterstaat in Limburg te Maastricht. Genealogieën *de Vinck-de Ronde* en aanverwante geslachten. 13 portefeuilles folio.

k. 133. Handschrift-genealogieën uit de navolgende *Familie-archieven:*

Macaré (vooral Zeeuwse geslachten).

N.B. Het Familie-archief Macaré bevat voorts

a) Genealogieën van meest Zeeuwse geslachten van de hand van

1) Ds. *A. 's Gravezande,* 1741—† 1787, predikant laatstelijk te Middelburg, 1 port. folio.

2) Prof. Dr. *J. W. te Water,* 1740—† **1822, hoog**leraar in de theologie te Leiden. 1 port. folio.

b) Tekeningen en beschrijvingen van rouwborden, grafzerken enz., tot 1798 in de kerken van Zeeland aanwezig, van de hand van *P. J. Rethaan Macaré,* 1762-+ 1828, raad, schepen en thesaurier te Middelburg, lid Prov. Staten van Zeeland. Index in Kroniek Hist. Gen. te Utrecht 1855, blz. 70-98. Zie Ned. Leeuw LI, 1933, k. 37. 4 delen folio.

c) „Zerkenboek" van Middelburg, van de hand van J. *du Pon,* 1743—† 1811, „crieerder" van Middelburg. Zie Ned. Leeuw LI, 1933, k. 37. 1 deel folio.

E. C. M. PRINS.

TIJDSCHRIFTBESPREKING,

„De Navorscher". Nederlands Archief voor Genealogie en Heraldiek, Heemkunde en Geschiedenis. Tweemaandelijks Tijdschrift, Jaargang 92, afl. 1, uitgevers van Gorcum en Comp. N.V., Assen.

In enigszins nieuw gewaad ligt voor ons de van ouds bekende Navorscher, die, onder den gewijzigden naam van „De Navorscher", Nederlands Archief voor Genealogie en Heraldiek, Heemkunde en Geschiedenis, als tweemaandelijks tijdschrift haar wedergeboorte met aflevering 1 van den 92sten jaargang aankondigt. Men kan niet anders dan verheugd zijn over deze aanwinst op het gebied van periodieken, betreffende de genealogie en aanverwante vakken, als men deze aflevering bestudeert. Na enige gegevens over het geslacht *van Wees,* behorende tot den Geldersen adel, van de hand van Mr. J. Belonje, volgt het begin van een genealogie van het Limburgse geslacht *van Oeyen,* bewerkt door J. Verzijl; de gegevens uit de Inbrengregisters van de Weeskamer te Amsterdam, welke publicatie een ieder welbekend zal zijn uit het tijdschrift Ned. Archief voor Genealogie en Heraldiek, worden hier voortgezet, waarna een uitvoerig en met vele illustraties verlucht artikel volgt over Prof. Dr. *Jan Pieter Veth* en zijne kwartieren van de hand van den heer W. Dolk. Voorts bevat deze aflevering o.m. zeer uitvoerige gegevens over de oudere generaties van de Groningse familie *Cranssen* van den Heer W. Wijnaendts van Resandt en een boekbespreking.

De smakelijke en zeer goed verzorgde uitgave valt te roemen; een abonnementsprijs van ƒ 6.— per jaargang (ƒ 5.— voor Vrienden van het Centraal Bureau) is, gezien het gebodene, zeker niet te hoog. De Redactie (Mr. J. Belonje en H. L. Kruimel) zowel als de uitgevers (van Gorcum en Comp. **N.V.)** kunnen met recht trots zijn op hun werk, **Moge** het tijdschrift in deze vorm een lang leven beschoren zijn!

W. W. VAN VALKENBURG.

VRAGEN EN ANTWOORDEN.

Frederiks. (Fried(e)richs). (LXVII, 62, 124). *Johan Hendrik Friderichs,* geb. Amsterdam 27 Sept. 1823, koopman, lid der firma Erven Wed. Klapmeyer, † Amsterdam 5 Juni 1887, tr. Amsterdam 6 Juli 1871 *Adriana Johanna van Hengel,* **geb.** Delft 14 Dec. 1840, † 's-Gravenhage 27 Sept. 1909.

J. H. Friderichs ouders waren: *Heinrich Christian Friderichs,* makelaar, en *Charlofta Maria Klapmeyer.*

De ouders van *Adriana Johanna van Hengel* waren: *Dirk van Hengel,* koopman en olieslager, en *Catharina Dina Burgersdijk.*

Aerdenhout. **A. B. VAN HENGEL.**

de Jonge. Gevraagd gegevens over de Zeeuwse familie *de Jonge,* waartoe behoort o.a. *Geraardt de Jonge,* gedoopt 1733, tr. *Adriana Ribbe,* gedoopt 1741 te Goes.

Apeldoorn. G. FRANÇOYS.

de **Kleijn.** Gevraagd gegevens betreffende de voorouders van *Johannes Joseph de Kleijn (Kelijn)* volgens onbekende bron geb. te Dusseldorf 28 Maart 1714. In de registers van het Evang. Gemeindeamt, ald. werd zijn doop niet gevonden. Hij trouwt te Tiel, ondertr. 13 Juni 1732, als sold. in de comp. van kapt. de Schepper, met *Hermijn van Rijken,* ged. Tiel 16 Juli 1713. (zie voor hun nakomelingen „De Navorscher" 1890).

Utrecht. **W. A. WIJBURG JR.**

Klerck. De genealogie van de Zweedse adellijke familie *af Klercker* is terug te voeren tot de broeders 1. *Reinhold Klerck,* wijnkoper te Malmö, geb. ±1570; 2. *Johann Klerck,* wijnkoper te Malmö, geb. ± 1575; 3. *Walfher Klerck,* wijnkoper te Kopenhagen, geb. ± 1565. Vermoed wordt dat deze gebroeders uit Nederland afkomstig zijn, te meer daar Johann's dochter den Nederlandsen voornaam *Willemke* droeg. Kan iemand nadere inlichtingen geven?

RED.

Kockum. In Zweden komt voor *Ditmar Henningsen Kockum,* die omstreeks 1590 geboren moet zijn en in 1658 als koopman overleed. Volgens overlevering zou zijn familie uit Nederland afkomstig zijn. In het Repertorium van Beresteyn komt deze naam niet voor; wel *Kocken* en *Coecken.* De mogelijkheid bestaat, dat de naam door de vreemde uitspraak veranderd is.

Kan iemand naar aanleiding van het bovenstaande nadere inlichtingen geven? Bestaat er in Nederland een plaats Kockum of Kaacku m („aa" wordt in Zweden als „o" uitgesproken)?

RED.

von Liebenroth. Gevraagd gegevens over de familie *von Liebenroth.*

Bestaan er nog leden van deze familie?

Velp (G.). **F. G. INSINGER.**

van **Mekeren.** Volgens „De Navorscher" jrg. 1890 zou er een genealogie *van Mekeren* (Tiel) bestaan uit begin 19de eeuw. De tegenwoordige verblijfplaats daarvan wordt gezocht, opdat onderstaand fragment aangevuld (en verbeterd?) kan worden.

1. *Wouter van Mekeren,* geb. 1608 te Batenburg, tr. ald. 1632 *Jenneke van Steenwijk,* (leefden te Tiel).

IIa. *Jan van Mekeren,* geb. 1632/3 te Tiel, tr. N.N. kinderen: *Johannes,* volgt IIIa, en *Maria,* ged. Tiel 24 Sept. 1663.

IIb. *Herman van Mekeren,* geb. Tiel 1637/8; tr. 1° Tiel 6 Aug. 1664 *Trijntje Hermans;* tr. 2° *Tiel 18* Mrt. 1666 *Jantje Gerrits.*

Uit het 2e huwelijk 6 kinderen te Tiel gedoopt.

IIIa. *Johannes van Mekeren,* ged. Tiel 15 Jan. 1658; tr. Amsterdam in 1687 *Maria Hovinck.* Zie voor hun nakomelingen 39ste Jaarbk. van Amstelodamum,

In het bijzonder wordt gezocht naar de kwartieren van

IIb. *Herman Wouterse van Mekeren* en *Jantje Gerrits.*

Utrecht. W. A. WIJBURG JR.

Meyer. Gevraagd: ouders, grootouders en personalia van *Jenneke Meyer,* geb. ?, begr. Wijhe 28 Dec. 1810, die 5 Oct. 1792 te Avereest huwt met *Antoni Voombergh* (1755—1807 Wijhe).

Hengelo (Gld.). **F. VAN HOOGSTRATEN.**

Moritz von Rossdorff. Inlichtingen gevraagd over *Johan Moritz von Rossdorff,* heer van Raeder bij Bremen, die aldaar 27 Mei 1727 huwde met *Margaretha Elisabeth Gronau,* en zijn voorgeslacht.

Zeist. MR. DR. L. H. N. BOSCH RIDDER **VAN ROSENTHAL.**

Poplimont-Paris, *Auguste Hilarion Modeste Poplimont,* geb. Zutphen in 1816 als zoon van *Hilarion Joseph Poplimont* en *Marie Agnès Lecerf;* hij † Mechelen 13 April 1878, tr. te . . . . . den . . . . . *Regine Marie Augusfine Paris,* geb. te Grave (N.Br.).

Gevraagd gegevens over het geslacht *Paris* en in het bijzonder over de voorouders van bovengenoemde *R. M. A. Paris.* Zijn uit het echtpaar *Poplimont-Lecerf* nog andere kinderen te Zutphen of elders in Noord-Nederland geboren?

Heist aan Zee (België). **L. POPLEMONT.**

Schouten. Gevraagd ascendenten van *Wilhelmus (Guiliëlmus) Schouten,* overleden voor 9 April 1709, huwt te . . . . . den . . . . . *Joanna Maria van den Heesacker,* dr. van *Adriaan* en *Maria de Bije,* overleden te Middelrode Februari 1720. Zij lieten in de St. Jan te 's-Hertogenbosch de volgende kinderen dopen: *Joachim* 3 Aug. 1693: *Cornelia* 2 Aug. 1695; *Joannes Ferdinandus* 20 Sept. 1697; en *Maria Agatha* 5 Aug. 1701.

Uit de doopacten blijkt, dat de vader niet Katholiek was.

Kerkdriel. **J. H. G. J. VAN HEESWIJK.**

van Schrieck-van Trier. Gevraagd gegevens betreffende *Johan van Schrieck* en zijn echtgenote *Johanna van Trier.* wier dochter *Elisabeth van Schrieck,* † *1633-1635,* tr. 1596 met *Abraham van Lennep,* geb. Emmerik 1570, schepen te Emmerik, † Emmerik 1636.

's-Gravenhage. **JHR. MR. H. *O.* FEITH.**

Stappers (Stappaerts). Alle gegevens over dit geslacht zijn welkom. Stamvader is: *Johan Stappes,* j.m., soldaat onder 't Regiment van den heer generaal Salisch, tr. 5 Maart 1702 te Breda in de Gereformeerde en in de R.K. kerk der Waterstraat *Mariken Palmaerts,* j.d. uit 't land van Luik, woonde in de Ginnekensstraat.

Kinderen:
1. *Maria,* geb. Breda 8 Mei 1703;
2. *Carolus,* geb. Breda 27 Nov. 1705;
3. *Joannes,* geb. Breda 7 Juli 1708;
4. *Hendrik,* geb. Antwerpen 6 Febr. 1711;
5. *Joan Baptist,* geb. Antwerpen 23 Juni 1714.

Berchem-Antwerpen. E. STAPPERS.

van Veersen. (LXVII, 96). *Cornelis Jan van Veersen* werd gedoopt te Utrecht in de Geertekerk 3 Juli 1796 als zoon van *Pieter van Veersen* en *Anna Elisabefh van Stuyvenbergh,* echtelieden en beiden lidmaten, Hij tr. le Utrecht 7 Juli 1819 met *Maria Cornelia Toelaar,* ged. Utrecht 10 Jan. 1796, overl. Utrecht 4 April 1821, dr. van *Hermanus Toelaar en Christina Rijdenius.* Hij tr. 2e Vreeswijk 25 Juni 1823 met *Cafharina Elisabeth Wilhelmina van der Muelen,* geb. Vreeswijk 17 Maart 1803, dochter van *Willem van der Muelen,* koopman en schout van Vreeswijk, en *Johanna Hermina Douwes.* Hij overleed 1 Januari 1868 en was houtkoper te Utrecht. In het schriftelijke consent van *Hermanus Toelaar* voor het huwelijk met zijn dochter wordt hij zaagmolenaar genoemd. Zijn vader, *Pieter van Veersen,* heet bij het le huwelijk grondeigenaar, bij het tweede wordt hij koopman genoemd. Hij en zijn vrouw zijn bij beide huwelijken tegenwoordig en woonden te Utrecht.

Pieter van Veersen en *Anna Elisabefh van Stuyvenberg(h)* tekenden 19 Febr. 1792 te Utrecht aan. Bij de inschrijving staat als kanttekening: „de Boete voor 't buiten trouwen voldaan. Acte gegeven om te Houten te trouwen". Het enig overgebleven Gereformeerde trouwregister van Houten uit de periode vóór de invoering van den Burgerlijken Stand loopt van 1795—1811 en berust in het Kerkeraadsarchief van Houten. De huwelijksinschrijving daar was dus niet te vinden en aangezien het Utrechtse trouwboek hieromtrent niets vermeldt, kon niet worden vastgesteld waar *Pieter van Veersen* en *Anna Elisabeth van Stuyvenberg* geboren zijn.

Waarschijnlijk is onze *Pieter* identiek met *Pieter van Veersen,* die als zoon van *Matthijs van Veersen* en *Neeltje van Weerden* op 25 Juni 1766 te Utrecht werd gedoopt. Het huwelijk der ouders was in de periode 1750— 1766 te Utrecht niet te vinden, terwijl vóór Pieter geen ander kind van hen in de Utrechtse doopboeken voorkomt. Een onderzoek naar **den doop van** *Anna Elisabeth van Stuyvenberg* in de Utrechtse doopboeken tussen 1750 en 1775 leverde al evenmin iets op: in die, gehele periode vond ik den naam van Stuyvenberg slechts éénmaal, nl. in verband met den doop in de Geertekerk op 7 Juni 1750 van *Jan,* zoon van *Otto van Stuyvenberg* en *Jacomina de Visser.*

De Bilt. W. F. DEL CAMPO HARTMAN.

Verlaen-Verlaan. Gezocht de oplossing, waarom het wapen, door *Cornelis Albertsz. Verlaen,* in 1559 burgemeester van Hoorn, gevoerd, gelijk is aan het oudere wapen *Merens, alleen* in andere kleuren. (Armorial Manuscript du XVIIIe Siècle de la Hollande avec 950 armoiries coloriées etc.).

Parijs. A. MERENS DZN.

Vermaes. Volgens „De Ned. Leeuw" 1924, kol. 155, was *Lambertus Graadt,* geb. 28 Apr. 1684, † 18 Juli 1764, op 1 Mei 1712 gehuwd met *Anna Catharina Vermaes,* † 22 Febr. 1716. Wie kent haar ouders en verder voorgeslacht? Het echtpaar *Graadt-Vermaes* woonde te Nijmegen.

Diepenveen. MR. H. KRONENBERG.

Vroeg in de **Wey.** Gevraagd gegevens over het geslacht *Vroeg in de Wey.*

Leiden. DR. J. E. KROON.

van Wachem-van Ringelenstijn. Gevraagd kwartieren van *Jan Abrahams van Wachem (Wagchum),* beleend met Bakerbos c.a. te Deil 11 Juli 1666, huwt te Deil 10 Juni 1655 met *Belike Aerds (van Ringelenstijn).* Nakomelingen onvolledig bekend.

Utrecht. W. A. WIJBURG JR.

van Weyborgh. Gevraagd gegevens betreffende het vermoedelijk uitgestorven geslacht *van Weyborch, van Weyburg. van Weijenburch* in Brabant en Vlaanderen: wapen van meerdere leden van dit geslacht volgens mededeling van den heer Muschart: in goud 3 blauwe St. Andrieskruisjes.

In het bijzonder wordt gezocht naar gegevens betreffende ascendenten en descendenten van *Joost van Weyborch* en *Maria Pijlijser,* dr. van den in 1520 overleden Heusdensen drossaard, *Willem Pijlijser Henricxzn.*

Joost van Weyborch is in 1536/7 schepen van Heusden [gegevens medegedeeld door Jhr. Mr. F. Beelaerts van Blokland).

Utrecht. W. A. WIJBURG JR.

van Woldorp-Verbrugh. *Jan (van) Woldorp,* j.m. van Eck, huwt te Maurik 4 Mrt. 1752 met *Maayken (Maatje) Verbrugh,* j.d. van Maurik. (zie voor hun kinderen De Ned. Leeuw 1893).

Gevraagd kwartieren van dit echtpaar.

Utrecht. W. A. WIJBURG JR.

Woltman Elpers. Gevraagd personalia en ascendenten van het echtpaar *Caspar Anton Joseph Woltman Elpers* en *Aletta Maria Slaghek,* wier dochter *Theodora Maria* (1831—*906* Amsterdam) in 1857 huwt met *Petrus Franciscus Joannes Everard,* kassier te Amsterdam.

Hengelo (Gld.). F. VAN HOOGSTRATEN.

de Zoete (de Soete). Uitvoerige inlichtingen gevraagd van het Loosduinse of Belgische geslacht *de Zoete (van Laecke van Villers)* ook wel *de Soefe,* vanaf 1700 en eerder.

Amsterdam. J. R. KRUDOP.

F. V. Goethals in zijn Dictionnaire Généalogique et Héraldique des Familles Nobles du Royaume de Belgique I, pag. 579, geeft als noot bij de genealogie Camusel een fragmentgenealogie *Zoete (van Lake).* RED.

INHOUD VAN DIT NUMMER.

Bestuursberichten. — Aanwinstenlijst der Bibliotheek. — De Heeren van Goye, door Dr. P. G. F. Vermast (vervolg). — Palenstein, door Ir. J. Belonje. — Van Ledden Hulsebosch, door Mr. A. Haga. — Foutieve wapens en namen in diverse bronnen, door R. T. Muschart (vervolg). — Korte mededelingen: de Perponcher; d'Amblé-Reiser gez. van der Klok; Borgerink; Schrassert ; De Handschriftenverzameling van ons Genootschap. — Tijdschriftbespreking. — Vragen en antwoorden.

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD VAN HET

Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde.

Dit blad verschijnt aan het begin van iedere maand en wordt aan alle leden van het Genootschap toegezonden.
Bijdragen en correspondentie, bestemd voor het Maandblad, zomede opgaven van adresverandering gelieve men te richten tot den Hoofdredacteur MR. W. W. VAN VALKENBURG, *Jonkerlaan 26*, Wassenaar.

Correspondentie, bestemd voor het Bestuur, gelieve men te richten tot den Secretaris IR. C. M. R. DAVIDSON, *Prins Mauritslaan 64, 's-Gravenhage.*
Alle overige correspondentie (niet bestemd voor Bestuur of Redactie) te richten aan het Bureau van het Genootschap, *Bleijenburg 5, 's-Gravenhage.*

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op, dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of den inhoud der ondertekende stukken.

No. 7 — LXVIIe Jaargang — Juli 1950

BESTUURSBERICHTEN,

Het Bestuur geeft met leedwezen kennis van het overlijden van Mr H. J. F. Heyman, sedert 1920 gewoon lid van het Genootschap.

Tot lid is benoemd:

A. BOON VAN OSTADE . . . . . 's-Gravenhage.
van Diemenstraat **182.**

Adreswijzigingen:

DR. P. LOPEZ CARDOZO . . . . . *Voorhout.*
Dr. Schaepmanlaan **6.**

W. DOLK . . . . . *Leeuwarden.*
Vredeman de Vriesstraat **31.**

Ds. A. VAN ESSEN . . . . . *Bilthoven.*
Nachtegaallaan **20.**

J. FOX . . . . . *'s-Gravenhage.*
de Moucheronstraat **34.**

A. H. J. GUNNEWEG . . . . . *Rotterdam.*
Insulindestraat 127a.

MR. TJ. DE JONG . . . . . Groningen.
Verl. Hereweg **37.**

Naar aanleiding van het artikel „De afkomst van het geslacht Quarles" in de Mei-aflevering van dezen jaargang van dit maandblad heeft de Heer W. J. J. C. Bijleveld enige opmerkingen ingezonden. Deze opmerkingen betreffen niet de bewijsvoering van genoemd artikel, doch zijn te beschouwen als een verweer tegen het tot den Heer Bijleveld gerichte verwijt, dat de mededelingen over het geslacht Quarles in zijn meerbesproken boekje met lichtvaardigheid zijn neergeschreven. Het Bestuur is van oordeel in het maandblad geen verdere discussie te moeten toelaten over de vraag, of de Heer Bijleveld ten deze al dan niet lichtvaardig heeft gehandeld, en meent te kunnen volstaan met de verklaring, dat het gaarne aanneemt, dat de Heer Bijleveld te goeder trouw is geweest en dat er aannemelijke redenen kunnen zijn, waarom hij noodgedwongen niet verder dan hij reeds deed kan aangeven, waarop zijn mededelingen steunen.

Het Genootschap is in ruil getreden met:
Federatie der Geschied- en Oudheidkundige Kringen van Limburg, Provinciale Wetenschappelijke Bibliotheek, Begijnhof, Hasselt (België); *tijdschrift:* Het Oude Land van Loon;
The Society of heraldic antiquaries, 21 East Knoyle (Wilts, Engeland); *tijdschrift:* The coat of arms.

De Heeren van Goye,

door DR. P. G. F. VERMAST.

(vervolg van LXVII, 177.)

DEEL III.

Hoofdstuk 11,

Genealogie der heeren van Langherak,

11. *Walterus Dominus de Goye et de Hagesteine necnon de Langherake,*

geboren omstreeks 1225/'30 en overleden waarschijnlijk 19 November 1281/'82. Hij was de oudste zoon van Dns. *Ghiselbertus* dns. *de Goye* miles, den lateren Landcommandeur der D.O. (1.) en van diens eerste vrouw, jonkvrouw *Wttenhorst. Walferus* was getrouwd met een dochter uit den huize van *Arkel* en wij zagen reeds, dat zij waarschijnlijk een dochter was van Dns. *Harbernus de Monte*, heer van Liesvelt en Nyport, ridder, die in 1254 genoemd wordt als broeder van heer *Jan* heer van Arkel en evenals deze zegel-

de met het volle wapen *Arkel,* zijnde (in zilver) twee beurtelings gekanteelde (roode) dwarsbalken met als randschrift: + S' HARBERNI DE ARKEL MILITIS.

Walferus was, zooals werd aangetoond, de eerste heer ***van Langherake*** uit het geslacht der Heeren ***van Goye,*** welke heerlijkheid hem evenals half-Nypoort waarschijnlijk door zijn vrouw mede ten huwelijk werd gebracht. Zien wij af van de oorkonde met twijfelachtige dateering 1253, dan wordt hij in de stukken slechts vermeld van 126821277; hij komt daarin voor als:

Walferus de Goye famulus. 1268.

Walterus ex Goye filius Dni. *Ghyselberti* ***ex Goye.*** 1269.

Wauter ***van Goye.*** 1272.

Walterus Dns. ***de Goye et de Hagensteine necnon -de Langher(a 1274.***

Wauter Heer tot Langeraeck. 1253?1273?

Heer Wouter van Langheraeck ridder. Posthuum vermeld in 1283.

Hij moet overleden zijn nà 20 October 1281, den datum, waarop zijn zoon ***Gisbrechf*** nog voorkomt als heer van Langeraeck en zijn vader dus nog niet was opgevolgd in Goye en Hagestein en vóór 29 April 1283, den datum, waarop heer ***Wouter van Langheraeck*** ridder overleden vermeld wordt. Aangezien het Kalendarium van St. Servaes te Utrecht [433]) vermeldt: „XIII Kal. (Decembr.) Obiit .... Wouter de Goye pater B(erte) Abbatisse", is hij overleden op 19 November 1281 of 1282. Weliswaar staat in het Kalendarium „pater", maar dit is met zekerheid een schrijffout voor „frater", want de Abdis van St. Servaes, ***Berta de Goye, was*** een dochter van Dns. ***Giselbertus de Goye*** (1) en dus een zuster van Wouter (zie: IIter) en het Kalendarium is ons slechts bekend in afschrift van Buchelius, die zich daarbij vergist zal hebben.

Den 28sten Juli 1268 [161]) is ***Walterus ex Goye*** famulus in een geschil gewikkeld met den ridder Hubertus de Everdinghen en den knaap Arnoldus Snoye over de dagelijksche en tinsgerechten in hunne aangrenzende landen, die daar schijnen dooreen te loopen. Het geschil wordt beslecht door scheidsrechters aan wier hoofd zijn vader, frater ***Ghiselbertus*** quondam Dominus ***(de) Goye*** (I) staat. Welke gerechten dit betrof, wordt ons duidelijk uit de oorkonde van 31 Augustus 1269 [422]), waarbij ***Walterus ex Goye,*** filius Dni. *Ghyselberti* ***ex Goye*** met heer Zweder van Buesinchem een overeenkomst aangaat over de schouw der Hagewetering van den Helsloet af tot de wetering van Gasperde. Die Hagewetering is een water tusschen de polders Groote en Kleine Hagen, oostelijk van het huidige Vianen. Voorts maken zij bepalingen over de rechtspraak in beider aangrenzende gerechten, nl. de heerlijkheid van heer Zweder om den Helsloet gelegen en de heerlijkheid van Wouter, omvattend Gasperde, Everdingen en Golberdingen (behoorend tot de heerschappij van Haghensteyn) .

Walferus ex Goye, zoon van heer ***Giselberfus de Goye*** (I), draagt in 1269 [434]) zijn kasteel te Hagensteyne, evenals zijn vader had gedaan, op aan den graaf van Gelre om er weer mede beleend te worden. Hieruit blijkt, dat zijn vader vóór zijn intrede in het Duitsche Huis afstand van zijn goederen had gedaan: men weet immers, dat deze bij zijn intrede de gelofte van armoede moest afleggen en dat het afscheid nemen van de wereld zelfs zoo ver ging, dat de vrouw van den ridder nadien al weduwe genoemd werd.

Walferus de Goye famulus staat ***19*** Juli 1271 [164]) aan het Duitsche Huis het land af door wijlen zijn vader heer ***Giselbertus,*** eertijds broeder en Commendator van genoemd Huis, daaraan beloofd: de landerijen in den Eng, Vrijtgraes en het Hilichlant, te zamen 16 morgen groot, liggende in de heerlijkheid van Goye, aan den zuid-oostelijken kant van het Slot. Van deze gift, die een totale waarde heeft van 88 ponden. zal hij een gedeelte mogen terugkoopen tegen een evenredig bedrag. Dit schijnt gebeurd te zijn, althans het land Vrijtgras, in zijn geheel 14 morgen groot, was in 1295 [207]) nog in bezit van zijn broeder ***Giselbertus de Goye*** (IIbis). ***Wouter's*** zegel aan deze oorkonde vertoont een schild met het vair en de dwarsbalken van Goye en heeft tot randschrift: S' WAL. .. 1, FAMULI . DE. GOYE. (Ned. Leeuw LXVI. 1949, k. 391 en no. VI, Plaat.)

Hacepernus van der Lede, heer van Haestrecht, verkoopt in de Octave van Paschen 1272 (25-30 April) [423]) een watergang aan *Walter* ***van Goye*** en den ridder Fredericus van der Sevender, samen bezitters van de vijf hoeven. Het water zou afgevoerd worden via de Vornesloet (bij de Voornebrug) naar de Vlist en verder naar den IJssel (zie onder „Langerak").

Walterus Dns. ***de Goie et de Hagensteine necnon de Langherake*** sluit 27 Mei 1274 [201]) met de buren en geërfden in Langherake en met heer Frederik gezegd van Sevendere een overeenkomst over het opnieuw bedijken, de uitwatering en de schouw hunner landen. Deze oorkonde werd reeds besproken: daaraan hangt het fraai bewaarde zegel van ***Walterus*** aan rood zijden koordjes. Het vertoont het meergemelde wapen van Goye, met randschrift: + S' WALTERI. FAMULI. DE. GOYE. (no. VI, Plaat.)

Wolferus de Goye famulus was 23 Juni 1277 [396]) getuige voor den Utrechtschen elect Jan (van Nassau, 1268— 1288) bij de verpanding van het Slot ter Horst aan Jan heer van Cuyck.

Walferus de Goye famulus verkoopt 9 September 1277 [104]) aan den ridder Arnoldus de Amestelle, behoudens de goedkeuring van zijn leenheer, heer Johannes de Kuc, zijn gerecht, den cijns, het veerschip en de visscherij van Eyteren, onder voorwaarde, dat heer Arnoldus de schuld van *Walterus* aan ***Gerardus de Vlete,*** gehuwd met de zuster van ***Walferus,*** vereffenen zal: zoo noodig zal ***Giselberfus de Goye*** (IIbis), broeder van ***Walferus,*** in deze arbiter zijn. De oorkonde zegt, dat het gerecht zich aan beide zijden 'van den IJssel uitstrekte. Nog steeds bezat dus het geslacht ***van Goye*** dat gerecht in de oude gouw Isla et Lake, waarover zijn voorouders met bisschop en keizer in strijd geweest waren, al was het nu dan ook als Cuyksch leen. (zie ook hiervoor onder jonkvrouw N. ***de Goye*** IIquater).

De uitgifte van deze oorkonde is niet alleen de laatst bekende daad van ***Walterus*** geweest, het is ook tevens de laatste keer, dat hij wordt vermeld.

In de geauthentiseerde notariëele copie uit 1603 van een der handvesten van Nieuwpoort, van 29 April 1283 [419]), wordt ***Woufet.*** genoemd: heer ***Wouter van Langheraeck*** ridder. Aangezien hij in de bovengenoemde oorkonde van 9 September 1277 nog voorkomt als „famulus", zou hij op het einde van zijn leven, uit welk tijdperk wij gegevens omtrent hem missen, nog ridder geworden zijn.

Wie de vrouw van ***Walferus*** was, vernemen wij van een door A. van Buchell gecopiëerd rouwbord, dat weleer in den Dom te Utrecht hing [426]). Het vertoonde de volgende kwartieren en wapenen:

[434]) **R.A.U. Inv. H.S. no. 378. Deel 4, f° 433, sub no. 20.**

Vianen
(in zilver drie zwarte zuilen.)

Egmont
(gekeperd van goud en rood van twaalf stukken.)

Goy
(gedwarsbalkt van vair en rood van zes stukken.)

Hemskerc
(in blauw een roodgetongde en -genagelde zilveren leeuw.)

Lichtenberg
(in rood drie goudeq lelies; met geschulpten zilveren schildzoom.)

Strenen
(in goud drie roode St. Andries-kruisjes.)

Arckel
(in zilver twee beurtelings gekanteelde dwarsbalken.)

Oey
(in zilver drie roode rozen met zilveren hart.)

Dit rouwbord geeft de kwartieren van ***Heylwich*** vrouwe ***van Vyanen,*** getrouwd met heer ***Willem van Duvenvoirde,*** heer van ***Oesterhouf.*** Zij stierf kinderloos op St. Valentijnsdag (14 Februari) 1351 [308]).

Wanneer men de kwartieren-Vianen aan de hand van de bekende gegevens en het hiervoor medegedeelde uitwerkt dan vindt men het hierbij gaande staatje:

Dns. *Suederus* de *Bosinchem* *ende* ***Vyanen,*** ridder, geb. ca. 1225, overl. 1284/1 April 1288, trouwt:
N. heer ***Jacob&. (de Vlotstale),*** (later: *Lichtenberch)* geb. ***ca. 1235,*** overl. ?

Walterus dns. de Goie ***et de*** Hagensteine, *neonon* de ***Langherake*** (11), geb. ca. 1225/'30, overl. 19 Nov. 1281/'82, trouwt:
N. van Arkel, dr. van *Harbernus* ***de Monte,*** ridder, geb. ca. 1235, overl. ca. 1276.

Har *Hubrecht* ***van Vyanen,*** ridder, geb. ca. 1255, overl. 25 Mei 1318/'19. **X** *Agniese* ***van*** *Langheraecke* (111 AAter), geb. ca. 1255/'60, overl. vermoedelijk 16 Jan. 1317/'18.

1. Heer *Sweder* ***van*** Vyanen, ridder, geb. ca. 1275; overl. 4 Dec. 1333.
2. Heer *Claes* ***van Vyanen,*** ridder, kinderen: ***Maria*** en ***Jan.***
3. ***Steven*** van ***Vyanen.***
4. *Catharina* van ***Vyanen,*** trouwt *Bokel* . . . . kind: *Theodericus Bokel,* ridder.
5. *Reynout* ***van Vyanen,*** overl. in 1320. kind: ***Agnese.***
6. Heer *Henrick* ***van Vyanen,*** ridder, geb. ca. 1285 ; overl. 3 Oct. 1352, trouwt : *Katherine Uten Goye* (V Bbis) geb. ca. 1300; overl. ca. 1351. 5 kinderen.

Zooals wij hiervoor meenen duidelijk gemaakt te hebben omvatte de jurisdictie van ***Walferus zoowel*** Langherake boven als beneden de Lek: na den dood van zijn vrouw is hij hierin door zijn zoon *Giselbertus* opgevolgd. Daarenboven was hij heer van Goye en van Hagenstein (Gasperde, Everdingen en Golberdingen) en bezat hij het Huis te Hagenstein als Geldersch leen.

De kinderen van ***Walferus*** en zijn vrouw, Jonkvrouw N. ***van Arkel,*** waren:

1. ***Giselberfus*** filius ***Walferi ex Goye,*** volgt 111 A (hiervoor!)
2. ***Woufer van Langherake*** knape, volgt 111 AAbis.
3. ***Agniese van Langheraeck,*** volgt 111 AAter.

111 AAbis. ***Wouter van Langherake,***

geboren omstreeks 1255/'60 en overleden 1298/1311. Zoon van ***Walferus ex Goye*** famulus (11) en waarschijnlijk van een dochter van Dns. ***Harbernus de Monte*** (van den Berghe = *Arkel),* heer van Liesvelt en Nypoort.

Wouter wordt vermeld van 1283-1298 en komt voor als:
Wouter van Langheraecke. 1293?1283?
Wouter van Langherake. 1285.

In origineele archief-stukken werd nergens gevonden, wie zijn vrouw is geweest. In het Rijksarchief te Utrecht berust echter een handschrift, vermoedelijk afkomstig van den 17den-eeuwschen genealoog van Attevelt [435]), waarin melding gemaakt wordt van een huwelijk *Soudenbalch-Goye;* daaronder staat geschreven: „wiens huysvrouwe moeder was ***Merwede".*** ***Nu*** wordt in dit volkomen verwarde genealogische fragment van het geslacht ***Soudenbalch*** dit huwelijk wel aan een verkeerd lid van de familie ***Soudenbalch*** toegeschreven, maar dit doet niet zoo veel ter zake, omdat wij van elders het hier bedoelde echtpaar goed kennen en hier vroeger ook reeds vermeld hebben. Het waren nl. ***Gherard van Damassche*** en ***Alverade van Langherake,*** de dochter van bovengenoemden ***Wouter van Langherake,*** wiens vrouw dus volgens van Attevelt „*van* ***der Merwede"*** heette. Rechtstreeks hebben wij de juistheid van die mededeeling niet kunnen controleeren, maar wel hebben wij een zijdelingsche aanwijzing daarvoor gevonden. Onder de getuigen bij het huwelijk tusschen ***Gherard*** en ***Alverade, 29*** November 1314 [282]) gesloten, komt als eerstvermelde vóór: *Daniel* ***van der Merwede*** ridder, daarna volgt *Ghisebrecht* ***van den Goye,*** Borchgrave t'Utrecht, beide als getuigen van de zijde van ***Alverade van Langherake;*** als getuigen van de zijde van ***Gherard van Damassche*** worden genoemd zijn oom Vrederic Soude van Damassche en (vermoedelijk een neef) Tideman Grawart (Grauwert). Wij houden den ridder Daniel van der Merwede nu voor een oom van Alverade, een broeder van haar moeder en bijaldien zou ***Woufer van Langherake*** getrouwd zijn geweest met een jonkvrouw ***van der Merwede.***

Onder verwijzing naar het vorige hoofdstuk herinneren wij er aan, dat ***Wouter van Langherake*** een broeder is van *Ghijsbrecht* famulus (111 A); als zoodanig ontmoeten wij hem dan in de tweede ongedateerde oorkonde (v. d. Bergh II, no. 869), die wij in plaats van op 1293? liever nà 1283 zouden gedateerd willen zien. Het ging daar over geschillen over de dijken in Langheraecke.

Evenals zijn broeder ***Giselberfus*** (IIIA) hield ***Woufer van Langherake*** de partij der Amstels en Woerdens tegen den Utrechtschen elect en den Graaf van Holland. Men vindt hem dan ook 27 October 1285 [208]) onder de knapen, die voor de drie gebroeders van Amstel (Willem de Proost van St. Jan te Utrecht, Gisebrecht den Heer van Amestelle en Arnoud van Amestelle) borg zijn bij hun verzoening met elect en graaf. Hij bezegelt deze oorkonde met een zegel in groene was (diameter 30 m.m.) aan groen zijden staart. Het schild vertoont het wapen Goye met als breuk (hij was de jongere zoon) zes lelies, geplaatst 3, 2 en 1. Het randschrift luidt: + S' WOLTERI DE LANCGHERAC en op het mede aangehechte perkamenten strookje, aanduidende de plaats, waar de zegelaars hun zegel moesten aanbrengen, staat: . . . . UT.. VAN LANGERAKE. (Ned. Leeuw LXVI, 1949, k. 391 en no. VIII, plaat.) Krachtens dien zoen moest ook ***Wouter*** leenman worden van graaf Florens en wij treffen hem als zoodanig aan in het grafelijke leenregister [210]) onder het hoofd: Dit sijn die ghene etc. (zie bij zijn broeder *Giselbrecht* (111 A), als volgt: „ ***Wouter*** *van* ***Langerake*** 1 (een). ***Wouter van Langherake X*** pont ghelts in Langhrake an Cordewaens lant". Den 30sten Maart 1287 [212]) komt hij dan

435) R.A.U. Inv. H.S. n o . 460 (oud) (9 portefeuilles). Genealogie Soudenbalch, kol. 4. (Collectie Attevelt) .

weer voor onder de borgen uit het bisdom voor Herman Here van Worden (Woerden) bij diens verzoening met elect en graaf. Hans Toll[2a]) maakt melding van een charter voorkomend te Mons uit het jaar 1297, dat door Wouter bezegeld wordt. De beschrijving, die Toll van dit zegel geeft, komt geheel overeen met het boven door ons vermelde zegel. uit het jaar 1285: de beschouwing, die Toll vastknoopt aan het vóórkomen van de lelies in het wapen kunnen wij niet waardeeren: de breuk (zes lelies) wil o.i. alleen aangeven, dat hij de jongere zoon was.

Het laatst komt *Wouter* van *Lanyherake* vóór: 24 Juni 1298 [225]), onder de knapen, als hij zich met andere Stichtsche edelen o.a. *Ghijsebrecht* van den Goye, ridder (IIbis), zijn oom, verzoent met graaf Jan 1 van Holland. Wanneer hij overleed, is niet bekend: daar er echter 10 Juni 1311 [256]) bij de opgave van een belending in een oorkonde sprake is van het land van „de kinderen van *Wouter van Lanyherake*", zal hij toen dood zijn geweest.

Hiervóór werd reeds ampel besproken, dat wij meenen *Woufer* te moeten houden voor den opvolger van zijn broeder *Gijsbert* (111 A) in half-Nypoort en Langherake. Weliswaar treffen wij hem nimmer uitdrukkelijk als „Heer" van deze landen aan, maar dat kan misschien liggen aan zijn heftig partij kiezen voor de tegenstanders van den Hollandschen graaf, de weinige keeren, dat hij genoemd wordt of zijn wellicht spoedig overlijden na den zoen in 1298. *Gijsbert van Langeraeck,* die met Arnout van Liesvelt in 1322 [419]) een keur geeft voor Nieupoort en die een zoon van hem moet geweest zijn, was blijkbaar wèl heer van half-Nieupoort. maar ook hij wordt niet uitdrukkelijk genoemd als „Heer". Het kan ons slechts blijken uit het feit, dat hij een keur geeft voor deze stad. Diens zoon *Jan* wordt in 1353 [413]) wèl nadrukkelijk „Heer" van Langeraeck genoemd.

Om verwarring te voorkomen willen wij er op wijzen, dat de Aernt van Liesveldt en *Gijsbrecht van Lanyheraeck.* die voorkomen in 1283 niet de zelfde zijn als, zelfs geen rechte voorouders zijn van; *Gijsbert van Lanyeraeck* en Arnout van Liesvelt uit het jaar 1322. Wij zullen hierover nader spreken onder *Gijsbert van Lanyeraeck* (IV AA).

De kinderen van *Wouter van Lanyherake* en vermoedelijk jonkvrouw *van der Merwede* waren:

1. *Gijsbert van Lanyeraeck,* volgt IV AA.
2. *Alverade van Lanyherake,* volgt IV AAbis.

III AAter. *Ayniese van Lanyheraeck,*

geboren omstreeks 1255 en overleden 16 Januari vermoedelijk 1317 of 1318, dochter van *Walferus ex Goye* famulus (II) en van jonkvrouw *N. van Arkel* (van den Berghe = Arkel). Zij was getrouwd met har *Hubrecht van Vyanen,* hetgeen o.m. blijkt uit den pachtbrief van 18 Juli 1306. Heer *Hubrecht van Vianen* ridder was de oudste zoon van heer *Sueder van Bosinchem ende Vianen* ridder en van een dochter van Dns. Jacobus Johannis, schepen van Utrecht, wiens nazaten zich *Lichtenberg* hebben genoemd. *Hubrecht* is geboren omstreeks 1255 en overleed 25 Mei 1318 of 1319.

Uit bovenaangehaalde oorkonde van 18 Juli 1306 [248]) blijkt, dat *Hubrecht van Vyanen,* ridder, en *Ayniese,* vrouwe *van Vyanen,* van het Convent van Oistbroick in lijfpacht nemen den „Vuthoff" (hofstede gelegen buiten de ommuring van het klooster), benevens het goed van Hulsdingen, gelegen ten zuiden van de Lek, westelijk van Vianen. -Hunne borgen waren har *Gijssbrecht* de heere *Vuytfen Goye* (111 B), **een volle** neef van zijn vrouw, har Hubrecht van Sconauwen, een neef van hem, har Steven van den Waele (van Bosinchem), een volle neef van hem, allen ridder en voorts de knapen Sweder van Apcoude, Johan van Boesenkem, een achterneef van hem, zoon van den een viertal maanden te voren overleden heer Hubertus dictus Schenck de Bosinchem, verder *Johan Vijtten Goye* (IVbis), een tante-zegger van haar en tenslotte de Utrechtsche burgers Willem en Vrederick van Roedenborch. Dat ver *Ayniese* de dochter was van *Walferus ex Goye* volgt uit het bij hem besproken rouwbord uit den Dom.

De vrouwe van Vyanen blijkt op 21 Maart 1316 [436]) haar lijftocht te hebben aan de tienden van „Seysterover", die Everard van Stoutenberch, ridder, van het Sticht in leen hield en verkoopt aan Jan van Brandenborch te Utrecht. In verband met deze tienden verwijzen wij naar Dns. *Giselberfus de Goye* 1, den grootvader van *Ayniese van Lanyheraeck,* vrouwe van Vyanen, die 7 November 1259 [158]) de 'grove en smalle tienden in „Seyster hoever", een bisschoppelijk leen, had verkocht aan het Convent van Oostbroek.

In het Kalendarium van St. Pieter [437]) te Utrecht wordt haar overlijdensdatum aangeteekend:

XVII Kal. Febr. Marcelli Pape (= 16 Januari).
0(biit) Agnes dna. de Vianen uxor dni. Huberti ad cuius memoriam dantur XV solidi presentibus in vigilia et in missis, de bonis.

Haar echtgenoot Dns. *Hubertus de Vianen* wordt gememoreerd in het Kalendarium van St. Servaes [438]) te Utrecht: VIII Kal. Junii. (= 25 Mei).

(Obiit) Dominus Hubertus de Vianen.

Hij wordt vermeld van 1277— 1318. Nog als knaap verkoopt hij 1 April 1288 [439]) aan het kapittel van St. Pieter te Utrecht een hoeve land tusschen de Gaspa en de Hagaweteringe en neemt dit land daarop weder in pacht. Hij bezegelt de oorkonde met een zegel in groene was, dat als wapen drie zuilen vertoont, met randschrift: + S' HUBERTI. DE. VIANEN. FAMULI. Als medezegelaars treden op zijn neef Dns. Hubertus de Bosinchem Pincerna (= schenker van den bisschop, bezitter van het Schenkambt, een Cuycksch leen), wiens zegel echter verloren is gegaan, verder de broeder van den Pincerna, Dns. Splinterus, miles, wiens zegel in groene was een gothisch schild vertoont, waarin drie zuilen, met randschrift: + S' SPLINTER1 MILITIS DE BOSINCHEM en ten slotte Dns. Jacobus, die door har *Hubrecht van Vyanen* oom wordt genoemd, en in groene was zegelt met een scepterrad en randschrift: + S' JACOB1 FIL. JACOB1 CIVIS TRAIECT. Dit is de latere Utrechtsche erfschepen, die zich nà 1290 noemde *„van Lichtenberch"* en met het aannemen van dezen naam ook een ander wapen ging voeren, nl. in rood drie gouden lelies met een geschulpten schildzoom van zilver [439a]).

436) R.A.U. Arch. Biss., Inv. no. 304, Charter dd. 21 Maart 1316, opgenomen in een vidimus van 12 Juli 1346.
437) R.A.U. St. Pieter, Inv. no. 74.
438) R.A.U. Inv. H.S. no. 358 III, f° 116.
439) R.A.U. St. Pieter, Inr. no 593. Charter dd. 1 April 1288.
439a) Hij was, evenals de vrouw ran Har Sweder van Vyanen, een kind van Dns. Jacobus Joannis. die o.a. 6 Dec. 1246 voorkomt als: „Jacobus civis Traiectensis, filius Johannis de Vloitstale pie recordationis". (O.B. Sticht 11, no. 1102). Zij zijn mogelijk nakomelingen van den Utrechtschen schepen Dhitgerus de Vlotstale, vermeld in 1227 (O.B. Sticht II, no. 772), die reeds in 1196 als zoodanig roorkomt. Het geslacht Vloeststale (Vloitstale, Vlotstale) zegelde met een scepterrad. Het is ons niet bekend of — gezien dit wapen — verwantschap bestaat met hot Huis Kleef. De oorspronkelijke naam van het zoo bekende Utrechtsche gedacht „van Lichtenberch" zou dus gewent zijn : „de Vlotstale".

Dns. *Hubertus de Vianen,* thans ridder en zoon genoemd van wijlen Dns. Swederus de Bosinchem miles, krijgt 19 October 1289 [440]) van graaf Florens voor 236 pond en 15 stuivers het geheele dagelijksche gerecht in Vresewijck in pand. Den 24sten Juli 1324 [441]) wordt het hooge gerecht van Vriesewijck op scheidsrechtelijke uitspraak van Reynout, den zoon van den graaf van Gelre, toegewezen aan den bisschop van Utrecht (Jan van Diest) en tevens ook het dagelijksche gerecht van Vreeswijck en Nyervaert, dat heer Sweder van Vianen ridder, den zoon van heer *Hubertus,* in onderpand had gehad, terwijl de door dezen gezette gruit wordt afgeschaft. Den 10den November 1327 [442]) verpandt dan de bisschop de gerechten van Vriesewike en van der Niervaert weer voor 500 pond aan *Willaem van Duvenvoirde* of als deze overleden is aan zijn broeder Jan van Polanen, waarbij de graaf van Holland borg blijft voor den bisschop.

Hubertus de Vianen miles blijft 23 Juli 1292 [443]) medeborg voor Arnoldus de Ercle ridder jegens het kapittel van St. Marie te Utrecht bij de pacht van de helft van het gerecht, den tins en de grove en smalle tienden van twaalf hoeven land tusschen Ameyde en Merkercke,

Hupertus dominus *de Vianen* belooft op 6 December 1294 [444]) aan zijn heer Renhaldus graaf van Gelre niet zonder diens toestemming op de Veluwe te zullen jagen. Heer Hubertus zegelt nu [444a]) met het door hem als ridder gebruikte zegel. Dit vertoont een zeer eigenaardig lang en smal gothisch schild met de drie zuilen, ter weerszijden vergezeld van een bijschildje. Het rechtsche vertoont een wapen: geschuinbalkt van zes stukken (Beusichem? Everdingen?), het linker idem, maar daar overheen twee dwarsbalken: het randschrift luidt: + S' HUBERTI. DE. VIANEN. MILITIS. Een zelfde zegel met de beide bijschildjes, echter geschuinbalkt van acht stukken, gebruikte ook zijn vader, Swederus de Businchem miles, 24 Juli 1279 [445]).

Te zamen met andere Stichtsche Edelen, o.a. den oom van Agniese, den ridder *Ghysebrecht van den Goye* (IIbis) en haar broeder, den knaap *Wouter van Langherake* (III AAbis) verzoent ridder *Hubrecht van Vianen* zich 24 Juni 1298 [225]) met graaf Jan I van Holland.

In 1299 [446]) zijn o.a. de ridders Johannes de Lede en *Hubertus de Vianen* borgen voor den knaap Henricus de Vechten. *Hubertus de Vianen* leent 13 November 1313 [447]) aan den graaf van Gelre 1000 pond, waarvoor hij de villa Lexmonde en Odike in pand krijgt. Har *Hubreght van Vyanen* ridder, maarschalk in den lande van Utrecht, noemt 29 October 1303 [448]) har Ghiselbreght van Sulen, kanunnik van Oudmunster, zijn neef. *Hubrecht* is 18 November 1306 [449]) scheidsman voor zijn achterneef Johan van Boesinchem bij een geschil met Reinald graaf van Gelre over den

440) U.B. Utrecht. Ant. Matthaeus. H.S. no. 1253 VI, p. 123. 19 Oct. 1289.
441) R.A.U. Dom, Afschr. Reg. 793, f° 20vo. 24 Juli 1324.
442) R.A.U. Iur. H.S. no. 297. f° 64. 20 November 1327.
443) R.A.U. Inv. H.S. no. 344 I, f° 18. 23 Juli 1292.
444) Nijhoff. Gedenkw. Gesch. Gelderland. (1830) Deel I, no. 40. 6 Dec. 1294.
444a) Het Corpus Sigillorum geeft onder no. 1297 een gelijk exemplaar uit 1295.
445) R.A.U. Inv. H.H. no 344 1, f° 20vo 24 Juli 1279. Het Corpus Sigillorum geeft onder no. 720 een erlijk exemplaar uit 12SO.
446) R.A.U. Inr. H.S. no. 358 I, f° 35. A° 1299.
447) Nijhoff. Gedenkw. Gesch. Gelderland. (1830) Deel 1. no. 150. 13 Nov. 1313.
448) R.A.U. Oudmunster, Inv. no. 472. Charter dd. 29 October 1303.
449) Nijhoff. Gedenkw. Gesch. Gelderl. (1830) Deel 1, no. 87.18 Nov. 1306.

burg te Maurik en een palus (broekland) tusschen Beesd en Culenburch.

Heer *Hubrecht van Vianen* is 19 October 1307 [450]) medeborg voor zijn meergemelden achterneef Johan van Boesinchem en van Culenburch als deze mede voor zijn zoon Hubert bij (zijn eerste vrouw) Margareta, dochter van Gerard heer van Malderik (Maurik) belooft, dat de Burg te Maurik, waarmede zijn zoon Hubert door den graaf van Gelre beleend was, steeds voor den graaf een open huis zou zijn. Har *Hubrecht van Vianen* ridder is 17 Juli 1311 [451]) met Gijsbrecht van Nyenrode, knaap, getuige voor Johan van Alblas ridder, die Gijsbrecht „suagher" noemt. Voor Dirck van Herlaer knape is Haer *Hubrecht van Vianen* met o.a. Haer *Gisebrecht Uten Goy* (III B) 18 Juni 1312 [261]) getuige.

Wederom is har *Hubrecht van Vyanen* ridder scheidsrechter met o.a. den heer *Uitten Goye* (III B) op 5 September 1309 [251]) in een erfenis-geschil tusschen har Dideric van Brakel, zijn broeder en suster eenerzijds en Jan van Zulen en zijn broeder, kinderen van heer Dideric (van Zulen) ter andere zijde.

Hubrecht van Vianen, ridder, zegelt met den ridder Jacob van Lichtenberch 25 Mei 1315 een verklaring, dat de stad Utrecht met tien schepenen, raden en oudermannen bezworen heeft ,dat een gegraven sloot aan de oostzijde van den Rijn, van Riinvoerde tot den Ouden Gheyne, met al het land tusschen gezegde sloot en den Rijn, aan haar behoort. Zegel als bovenvermeld met randschrift: „.....erti de Vianen. militis". (Gem. Arch. Utrecht, Inv. no. 274 charter.)

Dns. *Hubertus de Vianen* miles zegelt 26 Maart 1318 [452]) voor den knaap Ghiselbertus de Ruele (Ruwiel), als deze van het kapittel van St. Pieter te Utrecht de tienden te Broeclederveen en het dagelijksche gerecht in Tyenhoven voor 100 pond per jaar in pacht neemt. Zijn zegel is weer hetzelfde als bovenvermeld met de twee bijschildjes. Ten slotte zegelt *Hubrecht van Vianen* voor het laatst 6 Mei 1318 [453]) voor zijn neef, den ridder *Jacob van Lichtenberch, als* deze aan de landgenooten in Wulvenrebroec en in Vechtenrebroec een kade als waterkeering verkoopt in zijn aldaar gelegen gerecht. Dit is tevens de laatste vermelding van heer *Hubrecht;* hij stierf niet lang daarna, waarschijnlijk in 1318 of '19 en wel op 25 Mei.

Het wapen *van Vianen* is in zilver drie zwarte zuilen (eigenlijk muurankers).

De kinderen van heer *Hubrecht* en ver *Agniese* waren:

1. *Heer Sweder van Vianen* ridder tr. *Lijsbet van Egmont.*
2. Heer *Claes van Vianen* ridder.
3. *Steven van Vianen.*
4. *Catharina van Vianen,* tr. *Bokel* ....
   Hun zoon 1 Aug. 1327 vermeld: Theodericus Bokels ridder.
5. *Reynout van Vianen.* Is dood in 1320.
6. Heer *Henric van Vianen* ridder tr. *Katerine Uten Goye. (Zie:* V Bbis).

IVAA. *Gijsbert van Langeraeck,*

geboren omstreeks 1280/'85 en overleden kort voor 29 Maart 1329. Hiervóór hebben wij gezien, dat na den dood van *Walterus ex Goye* (II) zijn zoon *Giselbertus* (III A) hem in de Haghensteynsche goederen opvolgde, waarbij deze zijn

450) Ibidem, no. 94. 19 October 1307.
451) R.A.U. St. Marie, Inv. no. 1, f° XIIvo. Liber pilosus. 17 Juli 1311.
452) R.A.U. St. Pieter, Inv. no. 869. Charter dd. 26 Maart 1318.
453) R.A.U. Inv. H.S. no. 361, Deel VIII, f° 87vo. 6 Mei 1318.

jongeren broeder *Wouter* van *Langherake* (111 AAbis) waarschijnlijk heeft afgegoed met de heerlijkheid Langherak en half-Nypoort, het erfgoed van hun overleden moeder. Zooals wij hieronder zullen zien, werd *Wouter van Langherake* (111 AAbis) in half-Nieupoort opgevolgd door zijn zoon *Gijsbert* (IV AA) en vermoedelijk evenzeer in Langherake, omdat de zoon van dezen *Gijsbert* later als *Johan van Langheraeck*, heer van Langherake en van half-Nieuwpoort, vóórkomt. Daarom houden wij *Gijsberf* voor een zoon van *Wouter van Langherake* (111 AAbis) en van jonkvrouw *van der Merwede.*

Gijsberf van Langeraeck (IV AA) geeft 26 December 1322 [419]) met Arnout van Liesvelt 11 een handvest aan hun poorters van Nieupoort. Beide moeten andere personen zijn dan Aernt van Liesveldt 1, die met *Gijsbrechf van Langheraeck* (111 A) 29 April 1283 [419]) ook een handvest gaven voor de Nyeuwe porte tusschen Ammers en de Lecke. In laatstgenoemde oorkonde wordt Aernt van Liesveldt, als de oudere, ook het eerst genoemd, immers hij was een z ò ò n van Dns. Herbernus de Monte, terwijl zijn mede-bezitter van Nieuwpoort een kl èi n z o o n van moederszijde van genoemden Herbernus was, nl. *Gijsbrechf* 111 A. Bovendien wordt dèze Aernt van Liesveldt in het ongedateerde stuk bij Van den Bergh 11, no., 869, dat nà 1283 moet zijn uitgegeven, als „Heer Arnoud" aangeduid. Als har Arnoud van Liesvelt komt hij vóór: 30 December 1289 [454]), als getuige en „maghe" van Harbaren van Haestrecht, ridder. Den 12den Mei 1296 [455]) benoemt graaf Florens heer Arnoud van Liesvelt tot executeur van den door heer Hartbaren van Haestrecht nagelaten boedel.

In de oorkonde van 1322 wordt de daar vermelde Arnout van Liesvelt echter pas in de tweede plaats genoemd nà *Gijsberf van Langeraeck* (IV AA) en bovendien is hij g é é n ridder, voorts is *Gijsbrechf van Langerak* (111 A). alias *Giselbertus ex Goye* famulus, hiervóór in 1283 vermeld, reeds vóór 1300 overleden. In het stuk van 26 December 1322 verklaren *Ghijsbert van Langheraeck* (IV AA) en Aernout van Liesvelt 11, beide g é é n z e g e l te bezitten en verzoeken derhalve aan heer Jan van Arkel (den echtgenoot van Conighonde van Vernenburch) voor hen te zegelen. Vermoedelijk waren beiden toen nog vrij jonge menschen, maar dan kan

454) O.B. Holl. en Zeel. 11, no. 684. 30 December 1289.

455) Ibidem, II no. 946. 12 Mei 1296.

456) R.A.U. Inv. H S. no 361, deel 111, f° 197. 7 Oct. 1360. Zie ook Telting onder no. 419.

456a) R.A.U. Inv. H.S. no. 378, deel 9, f° 945 sub 2, 3, 6, 8, 11, 13 en Dl. 12, f° 1239. Zie ook Gem. Arch. Utrecht, Stadsarchief charter 5 Juni 1443, Inv. no. 146.

457) Gem. Arch. Utrecht. Cat. 1 no. 368. Charter dd. 11 Juli 1332.

457a) R.A.U. Inv. H.S. no. 325, f° 99. 19 Maart 1362.

457b) Prol'. Dr. de Monté verLoren vestigde er hier onze aandacht op, dat het noodig was nog eens ter dege na tc gaan of onze zcogenaamde korenaren misschien niet „l i s c h b l o e m e n" zouden blijken te zijn, in welk geval men hier een zeer vroeg voorbeeld van een „sprekend" wapen zou ontmoeten, nl. Lisch — Lischvelt — Liesveld. Deze zeer interessante suggestie gaf deswege aanleiding tot. een nadere beschouwing van de beide ons bekende zegels van Herbernus de Liesvelt. Zij leerde ons, dat het oudste zegel van 11 Juli 1332 de beide vergezellende figuren weergaf als een in hun middendeel eenigszins platgedrukt, dus ter plaatse nog al dikke, spil van verticaal-ovalen vorm, waarvan ter weerszijden kafnaaldjes uitstaken, die aan den top boren de spil uitkwamen. Op dit zegel leken de figuren meer op korenaren dan op lischbloemen. Het zegel van 17 Oct. 1343, waarop helaas maar één der beide figuren bewaard gebleven is, gaf echter een ietwat ander beeld van het nog aanwezige figuurtje. Het middendeel was hier niet platgedrukt, en vrij smal van gravure waaruit bleek, dat, de dikte bij het vorige zegel als een misvorming moet opgevat worden. Daarentegen scheen nu de uiterste top een weinig platgedrukt te zijn, maar de mogelijkheid bestaat zeer zeker, dat ter plaatse een voorstelling wordt bedoeld te geven van meel-

Aernout 11 ook geen zoon zijn geweest van heer Aernout van Liesvelt I: er moet dan één generatie tusschen beide liggen. Aernout I is vermoedelijk niet lang na 12 Mei 1296 kinderloos overleden en in Liesvelt opgevolgd door vermoedelijk zijn neef en oomzegger Herbaren Florenkenszoon (van Liesvelt), die Dingsdag na Paschen (5 April) 1317 door heer Johan van Arkel verlijd wordt met het gerecht van Ammers-Gravelant, den ban, boete en thijns en twee derden der tienden [457c]). De ambachten van Ammers, Gravelant en G e l k e n e s s e lagen in het land van het hierbedoelde Lies-, velt [457d]), (er schijnt ook nog een Liesvelt onder Amersfoort gelegen te hebben!). Als Herbernus filius Florentii wordt hij feria sexta post diem Pasche (8 April) 1317 vermeld in een: „Resignatio pacti h e r e d i t a r i i dicte piscarie (scil. in Lecca) facta Herberno filio Florentii per Elisabeth, filiam dni. Ar(nol)di de Berghe" [457e]). Men vindt voorts in een Holl. grafelijk leenregister [457f]); „Harparen Floirkenszoone hevet mijnen Heere gegeven ten rechten eyghen sijn huys (Liesvelt) ende 't werff daert op staet, in G h e l k a n i s s e ende dat hevet mijn Heer hem weder ghelient tot eenen erffliene, niet te versterven. Dordrecht des Vrijdaechs voor sinte Jansdach te middesomer (22 Juni) 1319". Floirken (van Liesvelt) meenen wij te mogen houden voor een broeder van heer Arnout van Liesvelt 1, beide (natuurlijke?) zoons van dns. Harbernus de Monte miles [457g]). Vooralsnog kunnen wij geen antwoord geven op de vraag of Herbaren Florenkenszoon moet worden gei'dentificeerd met den ridder Hertbaren van Liesvelt, die het Huis te Tulle bezat en 11 Juli 1332 aan de stad Utrecht belooft uit dit Huis, dat hij van den bisschop in leen hield, geen schade te zullen doen in den oorlog, dien bisschop en stad voerden tegen heer Willaem van Duvenvoerde en *Henrick van der Lecke* [457]). Hij bezegelt dezen brief met een zegel in groene was, 28 mm. in diameter, vertoonend in een gothisch schild een dwarsbalk, boven vergezeld van twee (korenaren of lischbloemen [457b]) en als randschrift: S' HERBERNI. DE. LIESVELT. MILITIS. Te midden van vele Arkels zegelt hij 17 October 1343 [458]) een schuldbrief voor bisschop Johan van Arkel. Mede afgaand op dit zegel houden wij deze Liesvelts wellicht voor bastaarden uit den huize Arkel en wel van dns. Harbernus de Monte (Harbernus de Arkel, miles) bovenvermeld. Waren zij legitieme

draden of een stamper. Het geheel kan op dit zegel zeer wel opgevat worden als een uitbeelding van de bloem van een l i s c h d o d d e.

Het zegel van Henrick van Lysvelt van 5 Juni 1443, in roode was, (Gem. Arch. Utrecht, Stadsarch. Charter Inv. no. 146) vertoont een gevierendeeld schild. 1 en 4 een misvormde figuur (waarschijnlijk een klimmende leeuw; H eemskerck); 2 en 3 een dwarsbalk, boven vergezeld van twee figuren, die iets meer aan korenaren kunnen doen denken. Op het schild rust een helm, die als hclmteeken merkwaardigerwijze een „korenschoof (garve)" draagt. Wij gingen ook de zegelteekeningen in verschillende oude handschriften na (Buchell, van Winssen van -Hoencoop, Booth, van Engelen), om te zien hoe men enkele eeuwen geleden de besproken figuurtjes opvatte. Daar bleek wel uit, dat men er oudtijds ook eigenlijk niet uit kon wijs worden. Nu eens ziet men hen afgebeeld als garven. dan weer vaag als korenaren. een enkele maal als bosjes waaiervormig uitstaande, lancetvormige plantenbladeren, eens zelfs als hermelijnstaartjes, wat zeker onjuist is en Buchell zelf dan ook aanleiding gaf tot plaatsing van de noot: „dubitatur gerven in de p l a a t s van erminen". Soms ziet men ook in het wapen Liesvelt twee of drie voorwerpen geteekend, die niet nader zijn te definieeren, maar in elk geval geen korenaren zijn, doch wel een slecht uitgevoerde teekening van lischbloemen zouden kùnnen zijn.

Het vermelde korenschoof-helmtcekeu zou men als een aanwijzing kunnen opvatten, dat men meer te denken heeft in de richting van korenaren. Al voelen wij zelf zeer veel voor de suggestie „l i s c h b l o e m e n", een beslissing durven mij voorshands in de questie „lischbloemen of korenaren" niet te nemen; zeer zeker is het van belang de aandacht op dit vraagpunt gericht te houden.

Arkels, dan zouden zij wel niet hun voorvaderlijk wapen-Arkel verlaten hebben om een veel minder bekend, misschien moederlijk wapen, over te nemen. Het voornoemde verlij van 5 April 1317 aan Herbaren Florekenszoon wordt Maendag na halfvasten 1321 (22 Maart 1322) aan zijn zoon Arnoud van Liesvelt (11) door den graaf van Holland bevestigd [457h]). Of Herbaren zijn oom heer Arnout van Liesvelt 1, naast Liesvelt, ook in half-Nypoort heeft opgevolgd, weten wij niet zeker, maar is wel waarschijnlijk, daar wij immers Herbaren's zoon Arnout van Liesvelt 11 26 December 1322 in het bezit vinden van half Nypoort [457i]). Is de iden tifica ti, op wier mogelijkheid zooeven werd gewezen, juist, dan zou Herbaren Florenkenszoon reeds vóór zijn dood van zijn leenen in Liesvelt en half-Nypoort afstand gedaan hebben ten behoeve van zijn zoon Arnout van Liesvelt 11. Van Aernout van Liesvelt 11 vindt men niet veel vermeld: wij vermoeden, dat hij op vrij jeugdigen leeftijd zal zijn overleden, in Liesvelt en half Nypoort opgevolgd door zijn zoon Harber heer van Liesvelt, dien wij 31 Juli 1353 [419]) met ***Jan*** heer ***van Langeraeck*** aantreffen als heeren van Nypoort. Beide heeren hebben dan met elkaar een geschil over het gevangennemen en berechten van misdadigers in hun vrijheid van Nypoort, welke oneenigheid beslecht wordt door tusschenkomst van heer Symon van Teylingen en Willem van Naeltwijck. Den 7den October 1360 [456]) geven ***Jan van Langeraeck*** en Herberen van Liesvelt, ridders, een privilegie voor hun vrijheid van Nieuwpoort betreffende de voogdij over de weezen aldaar. De zuster van heer Herberen, Beatrix van Liesvelt, was getrouwd met Henric van der Woert van Emskercke (Heemskercke) [456a]), die vroeg overleden is, want 19 Maart 1362 [457a]) belooft Herbaren van der Woert zich te zullen houden aan de scheidsrechterlijke uitspraak door heer Gerrit van Heemstede en heer Reynier d'Ever gemaakt tusschen heer Herbaren van Liesvelt en de kinderen van zijn overleden broeder Hendrick van der Woert.

Heer Herbaren van Liesvelt vinden wij het laatst vermeld in het jaar 1385 [456a]) als hij geleide krijgt voor de stad Utrecht. Hij schijnt kinderloos overleden te zijn en in Liesvelt en half Nypoort te zijn opgevolgd door zijn neef Gerit van der Woert, den zoon van zijn zuster Beatrix. Den 26sten Juli 1383 [458a]) oorkondt Otto heer van Arkel, dat zijn neef heer Herbaren heer van Liesvelt hem heeft opgedragen al zijn goed, dat hij van Otto in leen hield, die hem er dan weer mede beleent, terwijl Lijsbet, de vrouw van Herbaren, daaraan gelijftocht wordt. Bij kinderloos overlijden van heer Herbaren zullen voorgenoemde goederen komen op Gerrit van der Woerdt, de neef van Herbaren of op diens kinderen, die hij krijgen zou bij Joncfrou Soffye, 's Heeren zuster van Hokelem (Otto van Hokelem). Getuigen waren Johan van Arkel, heer van Hagesteyn, zoon van Otto van Arkel voornoemd en *Gijsbregt* ***van Langerak,*** ridder (VI AA). Genoemde Gerrit komt dan in 1388 [456a]) voor als Gherijd van Eemskercke, heer van Liesvelt en zegelt in dat jaar, waarbij hij zijn wapen Heemskerck (den klimmenden leeuw) vierendeelt met Liesvelt (dwarsbalk, vergezeld van de beide korenaren of misschien lischbloemen). Den 4den Juli 1383 [459a]) was Gerrit van der Woerdt in het huwelijk getreden met jonkvrouw Sophia, zuster van Otto heer van Hokelem. De huwelijks-getuigen zijn: heer Otte heer van Arkel, Johan van Arkel, heer van Hagensteyn, heer *Gijsbrecht* ***van Langerak,*** heer Herbaren heer van Liesvelt, Geryt van Leyenberg, Otto van Asperen en Willem van Naaldwijk, maarschalk van Noord-Holland. In hetzelfde jaar lijftocht hij zijn vrouw Sophie in een rente uit zijn goederen van der Woerde. Zij kregen drie kinderen, nl. Henric, Gerrit en Alidt, welke laatste in 1425 [456a]) vermeld wordt als non te Dordrecht.

Henric van Heemskerck volgde zijn vader in Liesvelt (en vermoedelijk ook in half Nypoort) op, doch is waarschijnlijk jong en kinderloos overleden. Zijn broeder Gerrit [456a]) volgde hem op en komt voor als heer Gerryt van Heemskerck heer van Liesvelt. Ook hij was heer van half Nypoort en verzoekt als zoodanig 19 September 1423 [495]) aan de poorters van zijn Vrijheid en aan zijn neef ***Johan van*** *Langerak* (heer van de andere helft van de Vrijheid van Nypoort) zich te willen houden aan de keur eertijds door hem aan zijn Vrijheid gegeven, betreffende het gebruik van rentebrieven, waarop dan 12 April 1424 [495]) ***Johan*** heer ***van Langeraeck*** ook aan de poorters van zijn helft van de Vrijheid een gelijk verzoek richt omtrent die keur, die zijn neef heer Gerrit van Heemskerck, heer van Liesvelt, te zamen met de moeder van ***Johan van Langeraeck*** eertijds gegeven hadden. Heer Gerrit van Heemskerck, heer van Liesvelt, liet twee kinderen na, n.l. Henric van Liesvelt, knape, en nog een dochter.

Henric van Liesvelt wordt in 1439 [456a]) als knaap vermeld en zegelde evenals zijn grootvader: Heemskerck gevierendeeld met Liesvelt. Hij wordt nog in 1443 [456a]) vermeld, maar schijnt kinderloos overleden te zijn en zijn goederen te hebben nagelaten aan zijn zuster die -getrouwd was met den Heer van Sart [456a]). Hun zoon komt voor als Jan Heer van Sart en van Liesvelt, wiens dochter in 1499 [419]) huwde met heer Gerrit van Harchies uit Henegouwen, die de heerlijkheid van Nypoort schijnt verkocht te hebben aan Roeland le Fèbre. tresorier van Vlaanderen, getrouwd met een erfdochter van Heemstede. Hunne kinderen schijnen zich naar de moeder genoemd te hebben en zoo zijn Liesvelt en half Nypoort in de 16de eeuw gekomen aan Florence van Heemstede, die getrouwd was met Wessel van den Boetzelaer, heer tot Asperen, Langeraeck, half der Stede van Nieupoirt etc. Door het huwelijk van *Elburch* vrouwe ***van Langeraeck*** (VIII AA) met ***Rutger van den Boetzelaer*** heer tot Asperen was de andere helft van Nypoort aan de van Boetzelaers gekomen [3]) en zoo kon het gebeuren, dat 28 Mei 1557 [419]) Wessel van den Boetzelaer, heer tot Asperen, Langeraeck, half der Stede van Nieupoirt etc. en zijn vrouw Florence van Heemstede, vrouwe van der banderie van Liesvelt, half die Nieupoort, douagiere van Lathienloeye, Freulyn etc. samen een handvest gaven voor de beide helften van Nieupoirt.

De voogdij over de nog jeugdige weezen van den vroeg overleden ***Ghisebrecht van*** *Langherak* (IV AA), door den graaf van Holland in 1330 [459]) opgedragen aan Dieric (heeren Symonss) van Teylinghe heeft, in verband met het

457c) P. L. Muller. Regesta Hann., p. 73. dd. 12 April 1317. Dingsdag na Paschen 1317 is echter: 5 April.

457d) R.A.U. Inv. H.S. no. 378, Dl. 9, f° 945, sub 1".

457e) R.A.U. Oudmunster. Inv. nu. 935 II. Cartnlarium Oudmunster. Dl. 11, f° CCXLVIIIvo.

457f) R.A.U. Inv. H.S. no. 338, f° 4; a°: 1319 en Regesta Hann., p. 80, no. 3. dd. 22 Juni 1319.

457g) Anno 1254; Ned. Leeuw LXVII, 1950. k. 173.

457h) Regesta Hann., p. 73, toevoeging aan het eind van regest dd. 12 April 1317.

457i) Zie noot: 419. Telting a.w., p. 23, bijlage B.

458) R.A.U. Arch. Biss., Inv. no. 343. Charter dd. 17 October 1343.

459) v. Mieris II, p. 499: Borgstelling door Dirk van Teylinghe voor zijn verplichtingen als voogd tegenover den graaf, Woensdag na Midvasten 1329 (21 Maart 1330) en p. 500: opdracht van de voogdij door den graaf, 17 Juni 1330; uitgegeven naar Holl. Leenk. no. 22 (E.L. 24), f° 53vo en 54.

feit, dat een hunner (de hierna te behandelen, latere „heer" *Jan van Langaherake* (V AAbis) en zijn nageslacht den Teylingschen leeuw in hun wapen hebben gevoerd, de suggestie gewekt, dat hun moeder wellicht een dochter uit den huize van Teylingen geweest is. Ook de aanwezigheid van *Jan van Langheraeck* — toen nog géén ridder — als tweede in de lange rij van borgen en zegelaars van de huwelijksovereenkomst tusschen Simoen van Teylinghe, den zoon van bovengenoemden Dieric heeren Symonss. van Teylingen, en Sueder borchgreve van Montfoerde, 22 Juni 1350 [461]), waarbij Simoen belooft, dat hij Joncfrou Berte, de zuster van Sueder, „te wive nemen sal", geeft voedsel aan het vermoeden van een nauwe verwantschap in dien tijd tusschen de geslachten ***van Langherake*** en *van* ***Teylinghe.*** Daarom kan nog worden toegevoegd, dat ook de acte van ***30*** April 1365 [459b]). waarbij Simon van Teylinghe (Dirkszoon) waarschijnlijk kort na het sluiten van een tweede huwelijk, zijn vrouw Haze Willemszuster van Naeldwijc een lijftocht maakt van 160 pond hollants 's jaars, mede bezegeld wordt door heer *Jan* ***van Langheraeck,*** ridder, als eerste borg en o.m. door heer Jan van Rozendael, ridder, in welken laatsten zegelaar *wij* denzelfden persoon zullen hebben te zien [461a]) als de Jan Aerndssone van Krayensteyne, die 22 Juni 1350 [461]) de voormelde huwelijksovereenkomst van Simoen van Teylinghe met zijn eerste vrouw Berte van Montfoerde medebezegelt. Blijkens zijn zegel (wapen: het Heusdensche rad met een schuinstreep) aan deze oorkonde was hij (of zijn vader?) een bastaard; wij zullen hem moeten houden voor een (bastaard-?) broeder van Sophia van Crayesteyn, de moeder van Symoen van Teylinghe èn van haar zuster Elisabeth, de vrouw van ***Jacob van Damassche*** uit Utrecht [459c]). Men vindt dan ook allen te zamen, nl. Jan van Roosendael met Dieric van Teylingen en ***Jan van Masche*** (een der vele bekende verbasteringen van den naam ***Damassche)*** terug in het compromis van 20 Augustus 1339 over de geschillen betreffende den sterfhuize van Crayesteyne [459d]); waarschijnlijk was toen overleden Aernd van Krayensteyne, de vader van: 1) Sophie. vrouwe van Oversliedrecht **X** Dieric heeren Symonss. van Teylinghe; van: **2)** Elisabeth **X Jacob** *van Damassche* (broeder van bovengenoemden ***Jan van Masche)*** en de (natuurlijke?) vader van: 3) Jan Aerndssone van Krayensteyne (= later heer Jan van Rozendael) en van diens zuster 4) Jofr. N., die bij Mr. Tielman heren Janssoon (van Strijen?), Deken van St. Pieter te Utrecht, vier kinderen kreeg met name: Gillis; Jan van Rosendael, Thielman en Godscalc [459e]).

Om in het mogelijke huwelijk ***van Langherake-van Teylinghe*** tot klaarheid te komen, stelden wij een onderzoek in die richting in. Al doende bleek echter, dat onze eenvoudige doelstelling een vrij omvangrijke arbeid zou gaan vergen, die meer tijd zou kosten dan ons ten dienste stond, wilde een te verwachten resultaat nog in dit opstel opgenomen kunnen worden. Derhalve moeten wij hier volstaan met eenige voorloopige mededeelingen, die wel geen zekerheid geven, maar toch wel opmerkelijke gegevens bijbrengen voor de verwantschap van beide geslachten.

In Ned. Leeuw 1933, kol. 236, komt een belangrijk artikel voor betreffende den oorsprong der Almonde's van de hand van ons medelid Jhr. Dr. Th. van Rheineck Leyssius, die aldaar in kol. 243 en 244 een genealogischen staat van dit geslacht geeft, welke onze aandacht trok. Het heet daar, dat Jan van Almonde Willemsz., heer in Pernis, een eerste huwelijk sloot met Elisabeth, dochter van Simon van Teylingen en Barta van Montfoort. Aan de juistheid van dit laatste meenen wij te moeten twijfelen.

Twee der zoons uit gemeld huwelijk van Almonde-van Teylingen, nl. heer Jan en Simon van Almonde noemen — ook volgens Jhr. Dr. van Rheineck Leyssius — Wouter van Teylingen hun „Oom" [459f]). Hier klopt iets niet. Immers het is bekend — men vindt het ook vermeld in Ned. Leeuw 1932, kol. 91 — dat uit het huwelijk van Symon met Berte slechts één kind en wel een erfdochter, Sophia, sproot, die door haar huwelijk met Willem van Naeldwijc Henricszoon de van haar vader geërfde Teylingsche goederen [459g]) aan het huis van Naeldwijck heeft gebracht. Bij het sluiten van zijn huwelijk in 1350 was Simoen van Teylinghe nog een zeer jonge man, hoogstens 20 jaren oud, daar zijn vader Dieric heeren Symonss. van Teylinghe op 13 Mei 1329 [460]) trouwde met Soffie Arnouts-dochter van Crayensteyne. Het wordt daardoor al zeer onwaarschijnlijk, dat Symoen vóór hij met Berte trouwde reeds weduwnaar geweest zou zijn; in elk geval zou dan toch een zoodanig huwelijk kinderloos zijn gebleven,. daar zijn dochter Sophia uit zijn huwelijk met Berte van Montfoerde, zooals gezegd, een erfdochter was. Berte van Montfoerde stierf 1 Juni [459h]) 1361 (Kalendarium van St. Servaes), waarop Symoen omstreeks 1365, thans ridder geworden, hertrouwde met joncfrou Haze Willemssuster van Naeldwijc, die. hij 30 April van dat jaar lijftochtte. zooals wij hierboven reeds vermeldden. Voor zoover wij weten bleef dit huwelijk kinderloos. Heer Symoen van Teylinghe overleed niet lang daarna, volgens het Kalendarium van Vrouwenklooster bij Utrecht, vermeld bij Booth (alsvoren [459i]), sub 11) „Nonis Decembris 136 ." en daar hij 20 Juli 1368 [459j]) nogn leven was, moet zijn overlijden gesteld worden op het jaar 1368 of '69. Vrouw Haze van Naeldwijc hertrouwde St. Lucendach (13 Dec.) 1374 met Ghisebrecht van Hardenbroec [459j bis]). Zij stierf omstreek5 1395, waarna haar man Ghisebrecht van Hardenbroec, ridder, met pauselijke dispensatie, hertrouwde met Jutte van Raephorst, die in den tweeden en derden graad verwant was aan zijn eerste vrouw Haze van Naeldwijc. Deze keten van huwelijken heeft ingewikkelde familie-verwantschappen mede gebracht.

Het is onwaarschijnlijk, dat in den korten tijd, dat het huwelijk van Simon van Teylinghe en Haze van Naeldwijc heeft geduurd, geboren zouden zijn Wouter van Teylingen, zijn broeder Gijsbrecht en zijn beide zusters Elisabeth (die met den hoogergenoemden Jan van Almonde Willemss. heer in Pernis huwde) en Agnes, die nonne ten Dael was (Booth. alsvoren [459i]), sub. 13). Maar de deur wordt dicht gedaan door het feit, dat Wouter van Teylingen Symanssone voornoemd, zonder vermelding van een mom b er. door Zweder Burggraaf van Montfoort 14 April 1 3 6 2 voorwaardelijk beleend wordt met het gerecht en den tiend van Gravensloot in het land van Woerden [459k]); hij moet dus toen al meerderjarig zijn geweest en wij zouden nu de vol-

459a) v. Mieris 111, p. 401. 4 Juli 1383.
459b) R.A.U. Inv. H.S. no. 332 1, f° 110. dd. 30 April 1365.
459c) R.A.U. Inv. H.S. no. 343 1, f° 21. Anno 1347.
459d) A.R A. Nass. Dom., Oude Inv. f° 503vo, no. 3. Charter.
459e) R.A.U. Inv. H.S. no. 378, f° 918, sub 9.
459f) S. van Leeuwen. Batavia Illustrata, p. 546.
459g) D. J. M. Wiistenhoff. Do geslachten *van Teylingen*, in: De Wap. 1904, p. 302.
459h) R.A.U. Inv. H.S. no. 358 111, f° 116vo. Kalendarium St. Servaes.
459i) R.A.U. Inv. H.S. no. 378, f° 1142, sub ll.
459j) v. Mieris 111, p. -226.
459j bis) R.A.U. Inv. H.S. 3321, f° 108. dd. 13 Dec. 1374.
459k) R.A.U. Arch. Montfoort. Inv. no. 297, regest no. 73.

gende voorstelling krijgen, dat de op zijn vroegst in 1 3 3 0 geboren en in Juni 1350 getrouwde Symon (Dirksz.) van Teylinghe reeds in 1 3 6 2 een leenrechterlijk meerderjarigen wettigen zoon, Wouter Simonsz. van Teylingen, zou gehad hebben, ofschoon deze dus zeker nog geen twaalf jaren oud geweest kan zijn. Daar bovendien Sophia, de dochter uit het huwelijk van Symoen van Teylinghe en Berte van Montfoerde, een e r f d o c h t e r genoemd wordt, stuit men hier op een onwaarschijnlijkheid.

Hoewel nu Wouter, Gijsbrecht, Elisabeth en Agnes van Teylingen i n d e r d a a d kinderen zijn geweest van S i m o n van T e y l i n g en, komt men door aan te nemen, dat zij kinderen waren van Symoen D i r k sz. van Teylingen dus tot een ongerijmdheid, die tot een onmogelijkheid aangroeit, waar men 22 Febr. 1318 verneemt, dat de „terra Symonis de Teylinghen ex parte i n f e r i o r i" belend is aan 21 morgen land in de parochie van Harmelen, die Gerversloet (een verschrijving voor Gerverscoep!) genoemd worden [459k bis]). Met die Teylingsche belending wordt hier bedoeld de één hoeve land in Gherwerscoep in het kerspel 'van Hermalen, waarvan men in het Gaasbeeksche leenregister [459k ter]) vindt: „Simon van Teylingen Wouterssoen van Teylingen ontfinc van siins vaders doet 1 hoeve lant in Gherwerscoep in den kerspele van Hermalen. 14 14 sdonredages op sunte Thomaes avont". Laatstgenoemde Simon is dus de leenvolger van den Simon uit 1318 (zijn kleinzoon). In 13 18 nu was de vader van Symon Dirksz. zelfs nog niet getrouwd (1329). M.a.w. n i e t van Symoen Dirks z., maar van een anderen Simon van Teylingen moeten de bovengenoemden kinderen zijn geweest en de vraag is nu: welke Simon van Teylingen komt hiervoor in aanmerking? De beantwoording van die vraag is niet zoo moeilijk. Afgezien van den Benthemschen [459l]) heer Simon van Teylingen, die in 1345 bij Staveren sneuvelde, getrouwd was met Agniese heren Dirc Bokels-dochter, vrouwe van Rotterdamme en hier niet in aanmerking komt, kennen wij in deze tijden slechts één anderen Simon van Teylingen en wel den zoon van W i 11 e m van Teylingen en van joncfrou Alide, dochter van Lubbrecht van der Hoegherstrate, welke laatste in de jaren 1275—'78 schepen was te Utrecht. Deze Simon Willemss van Teylingen was een neef en generatie-genoot van Dieric heeren Symonss van Teylingen, den vader van Symoen van Teylingen, die gehuwd was met Berte van Montfoerde.

Wouter van Teylingen, zijn broeder en zusters waren dus géén kind eren van Symoen Dirkszoon en Berte, maar a c h t e r n e v e n en -n i c h t e n en generatie-genooten van hen. Wij houden hen voor kinderen van Simon Willemss van Teylingen. Behalve het negatieve feit, dat wij geen anderen Simon kennen, kunnen wij toch ook nog wel positieve aanwijzingen bijbrengen voor de hier geponeerde filiatie.

Symoen Dirkszoon van Teylingen bewoonde het slot Crayensteyn, gelegen ten Z. van de Merwede tegenover Sliedrecht, immers Jan van Blois logeerde in het najaar van 1365 toen hij in de Alblasserwaard „uit vliegen ging" een nacht „te Crayensteen aen de Merwede, tot heren Simon van Teylingen, mit hem (zijnde) heren *Jan van Langerac* ..." [459m]. Wouter van Teylingen echter behoorde tot die Teylingen's. die hun zetel hebben verlegd naar Utrecht en omgeving. Zijn na-

459k bis) R.A.U. Inv. H.S. no. 361, deel V, pag. 203.

459k ter) R A.U. Arch. Bies. Inv. no. 110, deel II, f° 76. Leenregister Gaesbeke.

459 l) Dr. H. Obreen. Heer Simon van Benthem Heeren Willemszoon en zijne nakomelingen, in: Ned. Leeuw LI\', 1936, k. 399.

459m) Fruin. Verspreide geschriften VIII, p. 157sqq.

zaten hebben daar vele jaren lang deel uitgemaakt van de stedelijke Regeering. Willem van Teylingen, dien wij voor zijn grootvader houden, schijnt de eerste van zijn geslacht geweest te zijn, die in Amstelland en in het Sticht van Utrecht was gegoed: waarschijnlijk was dit te danken aan zijn alliantie met het Utrechtsche patricier-geslacht van der Hoegherstrate (de Alta Platea). Hij was van zeer nabij betrokken bij den moord op graaf Florens en behoorde tot de samenzweerders, die daarna vluchtten naar het slot Kronenburg bij Loenen. Na de inneming daarvan werd hij door zijn verwant Loef van Cleve op diens slot Kerversheim in veiligheid gebracht. Willem is in ballingschap gestorven en zijn goederen waren door de grafelijkheid verbeurd verklaard. Dit blijkt uit de rekeningen van Amstelland over 1308, waar de opbrengst wordt verantwoord van het aan de grafelijkheid vervallen goed der wegens den moord veroordeelden en bannelingen; men vindt daar over land te Loenen bij het kasteel Kronenburg: „Item Willems land van Teylingen is verpacht" [459m]). Me tzijn zoon Simon wordt hij genoemd in den door Fruin vermelden brief van 1320, waarin graaf Willem verklaart aan Jacob bisschop van Zuden te Utrecht voor 200 pond verkocht te hebben 22 morgen land in het ambocht van Vloeten „die ons anequamen van Willems weghen van Theilinge .... of ware dat wi Simon Willemszone van Theylinge gheoerloefden dat hij die 200 pond Turnoysen ghave soo soude hem die Biscop voirsz. dat lant ontrumen ende vrielijk ghebruken laeten". Deze zoon Simon was ten tijde van den moord, in 1296, nog een klein kind, dat door den graaf blijkbaar niet verantwoordelijk gesteld werd voor den misslag van zijn vader. Hij werd later dan ook door den graaf tegen betaling weliswaar van een aanzienlijke som, hersteld in het bezit der geconfiskeerde goederen. Den 31sten October 1319 beleent de graaf hem met 13 morgen land in het ambocht van Vlooten, die „hem aneghecomen sou d e n h eb b en van joncfrou Aliden siere moeder, ende vrouwe Aliden voerscr. aneghecomen waren van Lubbrecht van der Hoegherstrate, horen vader [459n])." Dit „aneghecomen souden hebben" wijst ook wel op de vroegere verbeurdverklaring door den graaf.

Ook in dit Utrechtsche bezit en de vestiging aldaar van de nazaten kan men een aanwijzing zien, dat Wouter de zoon was van Simon W i 11 e m s s. van Teylingen.

Wouter's broeder Ghisebrecht wordt vermeld in de oorkonde van Aschwoensdach 1366 (= 19 Februari), aldus luidende: „Doe ic verstaen Ghisebrecht van Teylingen S i m o n s s o n e van Teylingen, d a t ic vercocht h e b b e Willam van Snellenberch Aernoutssone om een seeckere somme van gelde, etc. 3 £ siaers erffelicken etc. vuyt den lande gelegen in Tanckenvene daer Alyd Comans ende Claes haer sone de beterscap an hoort ende sij naest gelant sijn aen de zuytside ende Diederic Berensone ende Johan Peter Wouter Berensonssone aen de noortside; Ende hebben hem mede geloift te waren etc. Ende daer waren over scout ende scepene tot Tanckenvene, ende om de meere vestenisse, geloven wij Gijsbert van Teylingen ende Wouter van Teylingen s i j n b r o e d e r, Willem van Snellenberch 'voornt. waer dat hem eenige aenstoot ofte hinder gedaen worden etc. dat zellen wij hem ofdoen, ende want ic Gijsbert van Teylingen selve genen segel en hebbe op dese tijt so hebbe ic gebeden Ghisebrecht den Zale Jacobssone dat over mij te besegelen mit sinen segele tenen oirconde ende ic Gisebrecht

459n) R.A.U. Inv. H.S. no. 335, f° 6 en Fruin, Verspr. Geschriften VIII, p. 157sqq.

hebbe om bede wille als voor, minen segel an desen brief gedaen mit Wauter van Teylingen voornt. Gegeven int iaer o.H.1366 op Aschwoensdach."

Aan de oorkonde hingen twee zegels: 1) + Sigillum Ghisebrecht Saele: twee (vaantjes?) en daaronder een jachthoorn en 2) .....ylinghen: een leeuw en aan den bovenschildrand een barensteel [459o]).

Het uiteindelijk bewijs, dat Wouter een zoon is geweest van Simon W i l l e m s. van Teylingen is misschien te vinden in de grafelijke leenboeken, door de Vleutensche beleeningen van Simon Willems van Teylingen daarin te vervolgen om te zien, of daarmede later ook Wouter van Teylingen is beleend; ons heeft daartoe thans de tijd ontbroken.

Wie de moeder van Wouter was, de vrouw derhalve van Simon Willemss. van Teylingen, is ons tot dusver niet uit de oorkonden gebleken. Het is echter opmerkelijk, dat hunne zoons, Wouter en Ghisebrecht zulke volkomen on-Teylingsche voornamen dragen. Gelet op het aandeel in den moord op graaf Florens van zijn vader, had Simon Willems stellig reden om de Teylingsche familie-voornamen te mijden en het is aannemelijk, dat hij er de voorkeur aan gegeven heeft b.v. de voornamen van zijn vrouw's vaderen in zijn geslacht in te voeren om ook daardoor de herinnering aan den betreurenswaardigen misslag van zijn vader spoediger te doen verbleeken.

Men vindt verder, dat heer *Jan van Langheraec,* ridder, 25 April 1378 Wouter van Theylinghen noemt „m i i n n e v e" in een oorkonde, die luidt: „Ic Jan van Langheraec ridder doe cond... dat Wouter van Theylinghen m i i n n e v e voer mi ende voer miin ghetrouwe mannen gecomen is ende heeft mi opghedragen twe marghen lands die gheleghen siin in der hofstat ende ghesate van R u t e n b e r c h met Wouter vorscr. o n d e r d e y 1 t, van der Vecht strecken-de tot Ouderdrecht toe, welc land ic hem weder verleent hebbe tot enen rechten erfleen, niet te versterven etc. Ghegheven des Sonnendages na Paeschdach int jaer ons Heren dusent driehondert ende acht ende tseventich".

Aan dit charter hangt het zegel van *Jan van Langheraec:* een leeuw (met naar binnen omgebogen staart) over wiens schouder een zeer groote barensteel heengaat. Van het randschrift is alleen over: + S' IOH ....S..... [459p]). Gelet op de in deze oorkonde vermelde familieverwantschap van de beide generatie-genooten *Jan van Langheraec* en Wouter van Theylinghen, krijgen de hierboven genoemde voornamen Wouter en Ghisebrecht hun beteekenis, want beide zijn typische *Langherak (Goye)* namen. Wij achten het nu waarschijnlijk, dat Simon Willemss van Teylingen getrouwd was met een zuster van den vroeg overleden *Gijsbert van Langherake, Jan's* vader. (IV AA en V AAbis). Zij zal dan ook een zuster geweest zijn van *Alverade van Langherake* (IV AAbis), die 29 November 1314 te Utrecht trouwde met *Gherart van Damassche* en van een jongen *Woufer van Langherake,* dien men in 1334 o.a. tegenkomt in de grafelijkheidsrekeningen en waarover nog zal gesproken worden. Allen waren kinderen van den vóór 1314 overleden *Wouter van Langherake* bij een dochter uit den huize *van der Merwede* (111 AAbis). In deze opvatting worden wij gesteund door Booth, die in zijn meermalen aangehaalde handschrift no. 378 op f° 325, sub 2, schrijft: „Walterus Dns. de Ghoie. Hagesteyne et Langerake (11), hunc ego credo patrem Walteri (III AAbis), qui pater Alveradis (et) .....n u p t a e T e y 1 i n g e n".

Resumeerende meenen wij dus, dat Wouter van Teylingen, zijn broeder Gijsbert, zijn zuster Elisabeth, die met Jan Willemss van Almonde, heer in Pernis, getrouwd was en zijn zuster Agnes, nonne ten Dael, alle uit Utrecht, kinderen g e w e e s t zijn van Simon Willemss van Teylingen en zijne vrouw, N. *N.,* dochter van *Wouter van Langherake* (111 AAbis).

Wouter van Teylingen is zeer oud geworden; hij stierf pas in 1413 [459m]) en was gehuwd met Jutte Vuystinc Hughendochter, uit het bekende Utrechtsche geslacht van dien naam. Dit laatste blijkt uit een oorkonde, van 22 December 1414 [459q]), waarin Simon Woutersz. van Teylingen aan zijn moeder jonkvrouwe Jutte, dochter van Huge Vuystinck, den lijftocht maakt van „die minre helfte, als men dat naest geramen kan" van gerecht, tyns en tiend van Gravensloot. Deze zoon Simon trouwde op zijn beurt met zijn n i c h t, ook Jutte genaamd, een dochter van heer *Jan van Langherake* (V AAbis) *en* ook zij kregen o.a. een zoon Wouter van Teylingen. Men kan dit gedeeltelijk vinden bij Hans Toll [459r]), die aldaar melding maakt van een Utrechtsch archiefstuk: Extracturn ex Fastis consularibus urbis Traiectensis, anno 1453, waarin een en ander vermelding vindt. Deze Simon van Teylingen was in 1436 de mede-fundateur van de Sielbroederschap in de Buerkerck te Utrecht, werd na den dood van zijn vader Wouter beleend met een hoeve land in Gerwerscoop, was in 1439 geland in Wulverhorst en was te Utrecht in de magistraat in de jaren 1435 en '38. Van Simon zijn vier kinderen bekend onder wie een zoon Wouter, boven genoemd, die in de jaren 1441-1466 eveneens te Utrecht in het stadsbestuur zat, in 1447 aldaar „homan" was, in 1451 „overste ouderman" en in 1453 en '55 schepen was. Toll heeft echter in zijn text de verschillende Simon's en Wouter's schromelijk verward, waarop wij hier niet verder zullen ingaan. Ook Hans Toll meende, dat de moeder van laatstgenoemden Wouter van Teylingen tot het geslacht van Langherake behoorde. Men zou hier dan te doen hebben met een tweede verwantschap *van Langherake-van Teylingen,* die echter noodig nadere opheldering behoeft. De eerste betreft dan de vraag, wie de vrouw is geweest van den vroeg overleden *Gijsberf van Langherak* (IV AA). Tot nu toe slaagden wij er niet in meer aanwijzingen bij te brengen, dat zij een dochter uit den huize *Teylingen* was, dan reeds werden vermeld. Is die opvatting echter juist, dan moet zij wel een zuster geweest zijn òf van Dieric heeren Symonsz van Teylingen, òf van Simon Willemsz. van Teylingen. Wat vóór haar afkomst van Dieric kan spreken, werd reeds gezegd: er tégen zou kunnen pleiten. dat wij van Dieric maar één zuster kennen, nl. Beatrix, die in haar prille jeugd te Rijnsburg onder de hoede van de abdis vrou Mabilia van Wassenaer werd opgevoed [459s]). Volgens Fruin [459m]) heeft zij een niet voornaam huwelijk gedaan, omdat zij in 1336 voorkomt als *Beatrix van Velthusen.* Is echter die mésalliance wel zoo zeker? Wij mogen er in

459o) R.A.U. Inv. H.S. no. 332 1, f° 100. Afschrift.

459p) R.A.U. Inv. charters Booth no. 39.

459q) R.A.U. Arch. Montfoort. Inv. no. 283. Lijftochtregisttr achterin. aldaar p. 13.

459r) H. Toll. De Heeren van het Gooi en Langerak tot het jaar 1375, in: V. en M. Ver. Uitg. bronnen oud-vaderl. Recht, deel 5, 1909. Het hier bedoelde archiefstuk: „Extractum ex fastis consularibus urbis Ultrajecti" vindt men in een handschrift van Dr. C. Booth. Gem.-Arch. Utrecht, no. 18 van de in 1938 door het Rijksarchief aldaar overgedragen handschriften, f° 28. Men vindt daar de bron van de verwarring bij Toll.

459s) H. G. Hamaker. De rekeningen der grafelijkheid van Holland onder het Henegouwsche Huis. Deel 1, 1875. Werken Hist. Gen. Nieuwe serie, no. 21, p. 64. Rekening over 1316.

dit verband op wijzen, dat de *van Lanyherake's* bij de Meern, vlak naast het dorp Veldhuizen gegoed schijnen geweest te zijn, althans heden ten dage treft men daar nog een land aan, dat den naam Langherak draagt; een huwelijk met een ***van Langherak,*** die in Velthusen gegoed was, moet tot de mogelijkheden gerekend worden. Van den anderen kant is evenmin een huwelijk uitgesloten met een ons onbekende zuster van Simon Willemss van Teylingen, waardoor dan een zoon en een dochter van Willem van Teylingen over en weer getrouwd zouden zijn met een dochter en een zoon van Wouter *van Lanyherake* (III AAbis). Willem van Teylingen schijnt nl. meer kinderen gehad te hebben dan den ons bekenden Simon en wij willen hier op de mogelijkheid wijzen. dat een zoon geweest zou kunnen zijn: Aernt, die vermeld wordt in een post van de Rentmeesters-Rekening van Holland over het jaar 1342, waar men onder het hoofd: ,,Oudaemstel" leest: ,,Item die Hollander van Aernts lande van Teylinghe" [459t]).

Wij hebben slechts willen aangeven, dat hier nog een ruim terrein voor nader onderzoek braak ligt.

Op nog een andere zeer merkwaardige verwantschap van den hier besproken heer ***Jan van Langherake*** moeten wij wijzen, al moeten wij voorloopig volstaan met de weergave van de oorkonden, waaruit die verwantschap blijkt, zonder in staat te zijn, wèl gefundeerde conclusies daarop te bouwen.

Mr. Arn. van Buchell geeft in zijn handschrift R.A.U., Inv. H.S. no. 357, f° 167 en 166vo, een paar oorkonden weer, die onze aandacht verdienen. Het zijn copieën van een copie, die daardoor helaas verkort en, vooral wat de eerste betreft, verminkt zijn overgekomen. Buchelius ontleende deze aan een memorie van Jo^r^ van Rietwijck, die op zijn beurt zijn gegevens ontnomen had ,,Vuyt de Registers van Cruningen, f° 223 en f° 59". Ondanks alle moeite hebben wij die ,,registers van Cruningen" niet terug kunnen vinden: noch in het Alg. Rijksarchief te 's-Gravenhage, nòch in het Rijksarchief te Middelburg schijnen zij meer aanwezig te zijn. Wij laten den text dus volgen zooals Buchelius dien geeft:

,,In den naeme des Vaders etc. Ic Jan van Bueren H. Otto zoen rid. make condt dat ic overeen gedragen ben mit H. Phs. van Polanen rid. eens wettigen huwelics tusschen Joncfr. Catarine sijnre dr. ende H. Phs. voorss sal geven met m ij n r e (?) d r. XI^c^ ende XVI goede oude schilden Keysers munte etc. Blijven borgen minen L. Heer ende Vader Otto van Buren, *H. Janne van* ***Lanyeraecke*** m ***ij*** n e n b r o e d e r, H. Gerrit van Poelgeest, H. Steven van Zulen, H. Diederic van Zulen en H. Gijsbert van Hardenbroeck ridderen etc. Gegeven op St. Agnieten avont int iaer o.H. 1372". De tweede oorkonde luidt:

,,Ic Phs. van Polanen doen cond allen luden, dat ic overgedragen ben met mijnre L. Vrouwe ende Moeder Elisabeth Vrouwe van der Made van sulcken geschille als wi onderlinge hadden loerende vander erffenisse van mijn L. Heere ende Vaders doot, daer Godt de siele af hebben moet, alsoe als wijs gebleven waren aen onser L. ende geduchter Vrouwen van Hollant, ende zijt gescheiden heeft met hare openen brieven, die wij daer af hebben, des Gerart Willemss ons bewijsinge gedaen heeft voor den Proest vuyt den Haghe. Dirck Coppensoen Persoenre tot Delft, H. Willem van Cralingen, H. Adam van Beverweerde, Odzier van Cralingen, Dirck van Hodenpijl, Loyken Willemss ende andere goede luden, die daer bij ende over waren: Ende daer toe sal ic geven h. *Janne van* ***Buyren*** m i n e n s w a g e r van mede-

459t) Hamaker. t.a.p., p. 263.

gave m ij n r e s u s t e r IIII^c^LXXX £ etc. ende om de meere seeckerheit mijnre L. Vrou ende Moeder voorss. te bet te bewaren soe heb ic gebeden Otzier van Cralingen, Jan van der Bouchorst, Huge van Damme etc. die desen brief met mij besggelt hebben. Datum a° 1375."

De in dezen laatsten brief genoemde Philips van Polanen was de zoon van den in den voorgaanden brief genoemden Philips v a n Polanen ridder en van Elisabeth vrouwe van der Made. Wij zouden ons nu de verwantschap tusschen heer *Jan van* ***Langeraecke*** ridder en Jan van Buren heren Otto's zoon zoo kunnen voorstellen, dat de ridder Otto van Buren (g e e n h e e r van Buren!) getrouwd was met jonkvrouw N. van Teylingen, de weduwe van den vroeg overleden *Gijsbrecht van* ***Langheraecke,*** den vader van heer ***Jan van Langheraeke;*** deze laatste zou dus dan de oudere stiefbroeder van Jan van Buren zijn geweest.

Wouter van Lanyherake, misschien de jongste zoon van ***Wouter van Lanyherake*** (III AAbis) en een dochter uit den huize ***van der Merwede,*** over wien wij hiervoor reeds even spraken, wordt vermeld in de grafelijkheidsrekening van Holland van 12 Sept.+20 October 1334, van heer Daniel van der Merwede, baljuw van Zuid-Holland [459u]). Hij blijkt in onmin te zijn met Diedrijc van Teilinghen (zijn zwager?). terwijl deze laatste eveneens in onmin leeft met Arnd van Liesvelt.

Nog een andere ***Wouter van Lanyherake*** komt voor als Dns. ***Walterus de Langherake*** presbyter en Canonicus ten Dom. Volgens het Bullarium Traiectense werd *Walterus* ***de Langherake*** in 1355 kanunnik van St. Marie en wordt hij in 1356 kanunnik ten Dom genoemd. Hij stierf 1111 Idibus Augusti (10 Aug.) van een niet nader aangegeven jaar, volgens het Kalendarium van St. Servaes (ook in het necrologium van den Dom [459v]): 1111 Idibus Augusti obiit *Wolterus* ***de*** *Langherake* in cuius memoria datur libra", alsmede in het door Buchell overgeleverde afschrift van het Kalendarium van Vrouwenklooster bij Utrecht [459ij]):,,Aug. 4 Id. D. Walterus de Langeraec, Sac (erdos), can(onicus)"), terwijl een maandelijksche memoriedienst voor hem wordt vermeld in het necrologium van het Domkapittel te Utrecht [459v]). Misschien is hij dezelfde, die in 1367 en 1370 beleend blijkt te zijn met het huis Langenstein en dit opdroeg aan *Jan van Langerak* [459w]). Een ***Wauter van Langheraeck*** droeg in 1366 aan zijn leenheer Sweder borchgreve van Montforde op de leenweer van een viertel lands in den Achtersloot, in het gerecht van Oudmunster [459z]). Wij houden het voor mogelijk, dat deze priester de oudste broeder is geweest van heer ***Jan*** heer *van* ***Langheraeck*** ridder (V AAbis).

Een zuster van den genoemden priester zou geweest kunnen zijn: Vrou ***Margariete van Lanyherake.*** abdis van Rijnsburg (1344—† 1358). Zie voor hare zegels: Ned. Leeuw LXVI, 1949. k. 392, afb. XI bis en ter). Beiden waren iets oudere tijdgenooten van heer ***Jan*** heer ***van Langheraeck,*** ridder (V AAbis). Om nu niet in conflict te komen met de

459u) H. J. Smit. De rekeningen der Graven en Gravinnen uit. het, Henegouwsche Huis. Deel 11. Nalezing, 1929. Werken Hist. Gen. 3de serie. no. 54, p. 60 en 62.

459v) R.A.U. Dom, Necrologium ten Dom. Inv. no. 397, f° 4.

459w) Mr. B. J. Lintelo baron de Geer. De Hecrliikheid van Langerak en hare rechten in: V. en M. Ver. Uitg. bronnen oud-vaderl. Recht, deel 3, 1898, p 163sqq.

459x) P. N. van Doorninch. Het oudste leenactenboek van Gelre 1326, p. 13.

459ij) Gem.-Arch. Utrecht. H. S. Buchell, f° 163. Cat. hibl. Stad Utrecht, no. 593**.

459z) R.A.U. Inr. H.S. no. 358 III, f° 61. a° 1366.

oorkonde van 17 Juli 1330 [459]), waarin slechts gewag wordt gemaakt van twee kinderen van *Ghisebrecht van Langherake* (IV AA), zouden wij moeten aannemen, dat òf in genoemde acte alleen over de destijds noc minderjarige kinderen werd gesproken en de mèèrderjarige buiten beschouwing bleven, òf dat *Ghisebrecht* (IV AA) vóór zijn vermoedelijke huwelijk met een jonkvrouw *van Teylingen* nog met een andere vrouw was gehuwd geweest, wat hier misschien nog het meest aannemelijk is.

Een in deze tijden voorkomende *Rutger van Langerake,* die in 1326 beleend wordt door her Reynout greve van Gelren met: ,,eyn stucke lands geheyten Beverwert, dat gelegen is boven des Grevenwert te Lakemunde, te Sutphenschen recht", kunnen wij niet in de genealogie thuis brengen [459x]).

Bij zijn dood, circa 1329, liet *Gijsbert van Langeraeck* een schuld na van niet minder dan 521 pond, 15 scellinghe. 11 deniers en 2 miten, die de voogd zijner beide kinderen door den graaf gemachtigd werd te betalen uit den boedel [459]).

Gijsbert van Langeraeck en zijn vrouw *(van Teylingen)* lieten de volgende kinderen na:

1. *Gisebrecht van Langherake,* volgt V AA.
2. *Jan van Langheraeck,* volgt V AAbis.

Op de mogelijkheid van nog twee andere kinderen van *Gijsbert,* wezen wij hiervoor. Als een b r o e d e r van *Gijsbert van Langeraeck zou* wellicht ook nog mogen beschouwd worden: *Johan van Langeralce,* in 1330 vermeld als priesterbroeder van de Duitsche orde te Utrecht [513]). In 1313 wordt ook nog een *Nicolaes van Langeraeck* door Booth vermeld als burger geworden te Utrecht.

IV AAbis. *Alverade van Langherake,*

geboren omstreeks 1285 en overleden te Utrecht 4 Mei 1342 [462]). Blijkens haar huwelijksvoorwaarden was zij een dochter van *Wouter van Langherake* (111 AAbis) ; haar moeder was een dochter uit den huize van *Merwede* [462]). Deze huwelijksvoorwaarden werden te Utrecht St. Andriesavond (29 November) 1314 [282]) opgemaakt, Haar echtgenoot is *Gherard van Damassche,* die eveneens omstreeks 1285, te Utrecht. geboren zal zijn en aldaar overleden is nà 14 Augustus 1344, maar vóór 1347. De ,,makemannen" van het huwelijk zijn: de ridder Daniel van der Merwede (waarschijnlijk haar oom van moederszijde), de Utrechtsche burggraaf *Gisebrecht van den Goye* knape (IV B) (een verre neef van *Alverade),* Vrederic Soude van Damassche (waarschijnlijk een oom van Gherard) en Tideman Grawart (Grauwert). De zegels aan deze acte zijn thans alle verdwenen, maar Buchelius, die dit stuk ongeveer in het jaar 1629 copieerde, meldt, dat er toen nog drie van de vier zegels aanwezig waren, het eerste zegel, van Daniel van der Merwede, was toen al verloren [463]). Uit andere oorkonden van dien tijd kunnen alle zegels worden gereconstrueerd, nl. Merwede: in (rood) een (zilveren) dwarsbalk. vergezeld van vijftien of negentien (gouden) besanten; Goye: in vair (blauw/zilver) twee (roode) dwarsbalken, met randschrift: + S' GH . . EL-BRECHT ..... (Ned. Leeuw LXVI, 1949, k. 392, en no. XI, (plaat) ; Vrederic Soude van Damassche vindt men

460) ried. Leeuw 1926, kol. 204 en 1927, kol. 14.
461) R.A.U. Arch. Montfoort, Inv. no. 152, regest no. 59. Charter dd. 22 Juni 1350.
461a) R.A.U. Inv. H.S. no. 378, doel 9, f° 918, sub 1.
462) Univ Bibl. Utrecht. H.S. v. Buchell, VIII, F. 28, H. 1780, f° 89, kolom 3.
463) R.A.U. 'Inv. H.S. no. 358 I, f° 119".

geteekend bij Booth als onder de huwelijksvoorwaarden van 1314 voorkomend [464]) en bij Adriaen van Winssen heer van Hoencoop onder de copie van een oorkonde van 25 Juli 1311 [465]), het is geen rond, maar een schildvormig zegel, zooals men in die tijden nu en dan wel eens aantreft, het vertoont als wapen: (in goud) een (roode) dwarsbalk, beladen met een (zilveren) klaverblad (kleuren volgens Rietstap). Het randschrift luidt: S' VREDERIC. VAN. DAMASCHE. Het vierde zegel, van Tydeman Grawart, treft men bij Booth aan, het vertoont als wapen een schildhoofd beladen met een barensteel van vijf hangers en beneden drie rozen,

Het zegel van *Gherard van Damassche* teekent Adriaen van Winssen eveneens onder het stuk van 25 Juli 1311: In een gothisch schild ziet men (kleuren volgens Rietstap): gedeeld: heraldisch rechts, gedwarsbalkt (van goud en rood) van acht stukken, de even balken beladen met resp. 2, 2, 2 en 1 (zilveren) rozen en heraldisch links, in (rood) drie (zilveren) klaverbladeren. Het randschrift luidt: + S' GHERRIT. VAN. DAMASSCHE. Het is blijkbaar een combinatie-wapen, bestaande uit het gehalveerde wapen *Zoudenbalch:* gedwarsbalkt van goud en rood, de even balken beladen met tien (4, 3, 2 en 1) zilveren rozen en het gehalveerde wapen *van Damassche:* in rood zes zilveren klaverbladeren (3, 2 en 1).

De acte van huwelijks-voorwaarden vermeldt alleen, dat *Gherard* aan *Alverade* ,,sinen wive de Woutersdochter w a s *van Langherake"* (haar vader was dus blijkbaar overleden!) een lijftocht maakt van ,,25 pond ghelts iaerlix suarter tornoyse". Uit het stuk blijkt voorts, dat *Alverade* aan haar man nog goederen aanbracht, die niet vermeld worden, maar die zij zal behouden met haar lijftocht van 25 pond bij zijn vooroverlijden en als er geen kinderen zijn. Zijn er wel kinderen dan verliest zij haar lijftocht. Overlijdt *Alverade* het eerst zonderen kinderen na te laten, dan erft haar familie de goederen, die zij mede ten huwelijk heeft gebracht.

Het mag misschien bevreemding verwekken, dat als getuige voor *Alverade* een neef in den zesden graad, de burggraaf *Giselbrechf Uten Goye,* optreedt en niet haar broeder *Gijsbert van Langeraeck.* Deze is wellicht geen getuige, omdat hij nog geen zegel bezat, immers volgens zijn eigen verklaring bezat hij dit zelfs nog niet 26 December 1322 [419]). De beide volle neven van *Alverade.* nl. *Jan en Ghysebrecht Uten Goye* (IVbis en ter), waren toen misschien al overleden. De bruidegom is een zoon van Tidemannus dictus Zoudenbalch, die gehuwd was met een jonkvrouw van Damassche. Aanvankelijk heeft een deel van hunne nazaten zich ,,*van Damassche" genoemd,* doch later heeten zij steeds ,,Zoudenbalch".

Gerardus de Damasco filius *Tidemanni* dicti *Zoudenbalch* neemt 10 Maart 1311 [466]) van het kapittel van St. Jan te Utrecht een wandkist (standplaats voor een lakenkoopman met bergplaats) in erfpacht in het overste deel van het wandhuis (het huis Scharlaken), gelegen tusschen Nyenhuus aan de zuidzijde en het nieuwe steenhuis van de erfgenamen van Dns. Fredericus dictus Zoudenbalch, eertijds erfschepen van Utrecht, aan de noordzijde. Dit laatste huis was het eerste aan de westzijde van de huidige Choorstraat te Utrecht, bij de ,,Plaats"; de straat daar heette in de 13de eeuw de wijnmarkt, ,,ubi vinum vendi solet" [467]). Sedert 1345 was dit deel

464) R.A.U. Inv. H.S. no. 378, deel 4, f° 438, sub 24.
465) R.A.U. Inv. H.S. no. 361, deel VIII, f° 552vo. 25 Juli 1311.
466) R.A.U. St Jan, Inv. no. 395. Charter dd, 10 Maart, 1311.
467) R.A.U. Ibidem, Inv. no. 395. Charter dd. 15 November 1227.

van de Choorstraat een gerecht van den graaf van Holland. waarvan deze reeds sedert 1327 de oostelijke helft bezat als het gerecht, genaamd „onder die grawe snidere" [468]), d.i. onder de grauwwerckers of wel bontwerkers. In de latere middeleeuwen heette dit noordelijke deel van de Choorstraat „onder de Lakensnijders".

Gerrit van Damassche Tydeman Soudenbalchssone en Vrederic Soude van Damassche zegelen op 25 Juli 1311 [465]) een brief betreffende de overdracht van een huis te Utrecht aan den Commandeur van het Duitsche Huis aldaar. Beide zegels vonden reeds hiervoor vermelding. Vrederic zegelt vóór Gerrit, hij is dan ook als oom de oudste van beiden. in 1311 waren beide schepen te Utrecht. waardoor het uitgesloten is, dat zij broeders waren, ofschoon *Gerrit van Damassche* inderdaad ook een broeder bezat, die eveneens Vrederic Soude van Damassche heette. Met eenige andere burgers van Utrecht is *Ghereyf van Damasch* 14 Juni 1329 [469]) borg voor Ghernant van Calinchem, abt van de St. Paulus Abdij te Utrecht, jegens den abt van Middelburg. Van dit zegel geeft Booth een teekening, waaruit blijkt, dat dit het hiervoor beschreven zegel van *Ghereyt* is. Eveneens geeft Buchelius een zegelteekening onder het door hem gecopieerde stuk van 2 October 1337 [470]), waarin *Gherard van Damassche* als „maecxman" voorkomt bij het sluiten der huwelijks-voorwaarden voor Alard Johanszoon van Salmonde en joncfrouw Lysbet Jacobsdr. van Niendale. De andere maecxmannen zijn Lambrecht heer van Buren en diens oom Otto van Buren, beide knapen, voor Alard: en Jacob Alpharsz. van Lichtenberch met *Gherard van Damassche* voor joncfr. Lysbet. Aangezien Jacob Alpharsz. van Lichtenberch een oom van vaderszijde van Lysbet is. zal *Gherard van Damassche* vermoedelijk een oom van moederszijde zijn geweest. De zuster van *Gherard van Damassche* was nl. waarschijnlijk getrouwd met Jacobus de Nyendale, broeder van Jacob Alpharsz. van Lichtenberch, te zamen vader en moeder van joncfr. Lysbet Jacobsdr. van Niendale. Als schepen van Utrecht komt *Geraerd van Damassche* nogmaals voor in 1339; zijn zegel vermeldt Buchelius [471]) weer uit laatstgenoemd jaar. De abt van de St. Paulus Abdij te Utrecht, noemt hem „*Gerardus de Masche* filius *Tidemani de Masche*" in een acte van 14 Augustus 1344 [472]), waarin hij beleend wordt met een hofstede gelegen aan de nederzijde van de „Steghe, die men gaet van der Nywerstrate in d'Oudelle" (thans Nieuwe gracht te Utrecht). In het manuaal der mensurnaal kamer van het kapittel van St. Marie te Utrecht [473]) wordt *Gerardus de Damasco* vermeld als erfpachter van het kapittel voor een hofstede in de Donckerstrate te Utrecht. Dit is een van de hofsteden, op welker plaats het later bekende, nog bestaande, huis Zoudenbalch in de Donkerstraat gebouwd werd door den Domkanunnik Heer Evert Zoudenbalch. In een belending op de „Zoutmerket" te Utrecht worden 25 Augustus 1347 [474]) genoemd de erfgenamen van *Gheryf van Damassche*. Hij woonde te Utrecht vermoedelijk naast de Oude Scoemakerhalle: dit blijkt uit een belending, vermeld in 1350 [475]) van het huis van *Gherefs* erfnamen *van Damasch*. Dit huis lag waarschijnlijk aan de achterzijde van de huidige Choorstraat aan de Gracht bij de Maartensbrug, welk grachtdeel destijds de Zoutmarkt heette.

In een handschrift berustend in de Universiteitsbibliotheek te Utrecht, vermoedelijk afkomstig van Dr. Booth (17de eeuw [476])), worden als kwartieren van *Gherrif Zoudenbalch*, alias *Gerardus de Damasco* of *Damassche* en *van den Masch*, den zoon van *Gherard van Damassche* en *Alverade van Langherake*, opgegeven:

ZOUDENBALCH	GOY
DAMAS(S)CHE	MERWEDE

waaruit blijkt. dat de moeder van *Alverade Woufersdr. van Langherake (van Goye)* een dochter uit den huize *van der Merwede* was.

Uit het huwelijk van *Gherard* met *Alverade* stammen de meeste 14de eeuwsche en alle latere leden der familie *Zoudenbalch*, die wij tot diep in de 18de eeuw kunnen vervolgen. Sommige hunner bleven in de 14de eeuw den naam *van Damassche* voeren. Daarnaast kwam in Utrecht in de 15de eeuw een familie „*Soudenbalch van Damassche*" voor ,die afstamde van den bovenvermelden broeder Vrederic Soude van Damassche en dus tot het geslacht Zoudenbalch behoorde. bovendien kwam aldaar in de 13de—16de eeuw een familie *van Damassche* voor, stammend uit het oorspronkelijk geslacht *van Damassche* (= *de Damasco*).

Aangezien het in deze families een geliefkoosde gewoonte was hun oudsten telg den roepnaam Gherit te geven, zal men zich eenigszins de genealogische moeilijkheden kunnen voorstellen, als men weet, dat omstreeks het jaar 1400 te Utrecht niet minder dan zeven personen bestonden, die allen naar den naam *Gherit van Damassche* luisterden!

Het in Utrecht zoo bekende middeleeuwsche geslacht Zoudenbalch is met den laatsten „heer van Zoudenbalch". die in de tweede helft van het jaar 1747 op den jeugdigen leeftijd van zes jaren in behoeftige omstandigheden te Namen overleed, uitgestorven. Zijn moeder, Maria Anna Mackers, weduwe van den circa 1743 te Namen overleden luitenant jor Alard Everard Herman (van) Soudenbalch, heer van Stenisweert. heeft daar nog jaren voortgeleefd om eindelijk in hoogen ouderdom alleen en verlaten in zeer kommervolle omstandigheden tusschen 1 September 1793 en 1 September 1794 te Namen te overlijden. Wij kennen uit haar laatste levensjaren brieven, die haar jarenlange moeilijke omstandigheden op aangrijpende wijze belichten en onze bewondering afdwingen voor de ferme levenshouding van deze tegen haar noodlot strijdende vrouw, weduwe van een Nederlandschen officier, die geboren en getogen op den huize Stenisweerd. het nog bestaande huis bij Coten, aldaar eens heer en eigenaar was.

De kinderen nagelaten door *Gherard van Damassche* en *Alverade van Langherake* waren:

1. *Tydeman Zoudenbalch (van Damassche* en *de Damasco)* .
2. *Gherrif Zoudenbalch (van Damassche* en *van den Masch)*.
3. *Hase Zoudenbalch.*
4. *Zwanelt Zoudenbalch.*
5. *Beatris Zoudenbalch.*

[468]) de Kruyff. Het gerecht van de Graven van Holland binnen Utrecht, in Jaarboekje Utrecht 1897. p. 265.

[469]) R.A. Zeeland, Arch. 0 L.V. Abdij te Middelburg, Reg. no. 226. 14 Juni 1323. Zegelteekening: R.A.U. Inv. H.S. no. 378, Dl. 4. f° 438, sub no. 25.

[470]) R.A.U. Inv. H.S. no. 332 1, f° 56 en 56vo. 2 October 1337.

[471]) R.A.U. Inv. H.S. no. 343 1, f° 10. 7 December 1339.

[472]) R.A.U. Arch. Kl. kapitt. en kloosters, Inv. no. 505. Leen- en tinsreg. der St. Paulus Abdij tc Utrecht, deel 1, f° 90. Oude folieering no. XIX. 14 Augustus 1344.

[473]) R.A.U. St. Marie, Inv. no. 317 1. Liber mensurnalis, einde 14de eeuw, f° Vvo.

[474]) R.A.U. St. Pieter, Inv. no. 684. Charter dd. 25 Augustus 1347.

[475]) R.A.U. Inr. H.S. no. 358 11, f° 63vo. A° 1350.

VAA. *Gisebrecht van Langherake.*

geboren omstreeks *1320* en overleden kort voor of in 1353. Oudste zoon van *Gijsbert van Langeraeck* (IV AA) en van vermoedelijk een dochter uit den huize *Teylinghen*. In 1330 [459]) was hij nog geen 12 jaren oud en stond tezamen met zijn broeder onder voogdij van (zijn oom?) Dirc Symonszoon van Teylingen. Van hem is bekend, dat hij in den oorlog tusschen den bisschop van Utrecht, Jan van Arkel, en graaf Willem van Holland, de partij van Holland had gekozen en in 1348 [477]) bij Schoonhoven gevangen genomen. werd, waarop hij zich voor veel geld heeft moeten loskoopen.

Vermoedelijk is hij kinderloos overleden, in Langerak en half-Nieuwpoort werd hij althans opgevolgd door zijn broeder.

VAAbis. *Heer Jan heer van Langheraeck.* ridder,

geboren omstreeks 1320 en overleden tusschen 25 April en 4 November 1378. Hij was de jongste nagelaten zoon van *Gijsbert van Langheraeck* (IV AA) en van vermoedelijk een dochter uit den huize *van Teylinghen.* Om niet in herhalingen te vervallen willen wij slechts enkele data uit zijn leven vermelden en voor het overige verwijzen naar de artikelen van Prof. Mr. B. J. Lintelo Baron de Geer (1898) [3]) en Hans Toli (1909) [2]). Den 22 Juni 1350 [461]) was *Jan van Langherake* mede-borg bij het sluiten van huwelijks-voorwaarden tusschen Simoen van Teylinghen en joncfrou Berte, zuster van den burggraaf van Montfoort, Sueder van Monttoerde, beide kinderen van den burggraaf van Montfoort Heyndric die Roever van Montforde en van Agniese dochter van den ridder Gysbrecht heer van IJselsteyne. Zijn zegel aan dit stuk (het derde van de tien: hij is de tweede borg. Zie hiervóór onder zijn vader IV AA) is zeer geschonden. maar laat toch nog den Teylingschen leeuw herkennen; van den barensteel, dien wij van andere zegels van hem kennen, is niets meer over. Het randschrift laat nog slechts lezen: ... IOHAN ..... Na den dood van zijn ouderen broeder *Gijsbert* wordt *Jan van Langheraec* 1 Juni 1353 [430]) door de grafelijkheid van Holland beleend met het huis te Langheraec en de twaalf morgen land, waar het huis op staat, benevens den windmolen in Langerak. Als *Jan* heer *van Langeraeck,* ridder, sluit hij met Harber heer van Liesvelt 31 Juli 1.353 [419]) een overeenkomst omtrent het gevangennemen en berechten van misdadigers in hunne vrijheid van Nieuwpoort ,als zegslieden treden daarbij op heer Symon van Teylingen (de bovenvermelde neef van heer *Jan)* en Willem van Naeltwijck. In het vredesverdrag tusschen bisschop Jan van Arkel en graaf Willem V van Holland, 30 Juni 1356 [349]) gesloten, komt de volgende clausule voor: „Voert soe sell die Biscop heren *Johan van Langheraeck* recht ende vonnisse doen van den Huse ende guede te Risenborch", welk goed later in het bezit van zijn zoon gevonden wordt. Den 7 October 1360 [419]) geven de ridders *Jan van Langeraeck* en Herberen van Liesvelt een privilegie betreffende de voogdij over de weezen in hun vrijheid van Nieuwpoort. Den 22sten Augustus 1365 [478]) geeft hertog Albrecht, de ruwaard van Holland, aan een aantal belanghebbende Heeren, waaronder heer *Jan van Langheraeck,* een handvest voor het waterschap van de Alblasserwaard. Hij mag zijn land doen uitwateren

[476]) U.B. Utrecht. Gat. manuscript. no. 1828.
[477]) Heda. Hist. Episc. Ultraj. (Ed. Buchell), p. 243, 244 en 253.
[478]) v. Mieris 111, p. 180. 22 Augustus 1365.

door het land van Herberen van Liesvelt. In 1365 [479]) komt *Jan van Langerak* voor in het gevolg van Jan van Blois en houdt met hem verblijf op het huis „Craienstein". Het huis Crayesteyn lag bij Sliedrecht. In 1281 [480]) werd heer Herbaren van Drongelen, ridder, ook genoemd heer Herbaren van Crayesteyn, broeder tot Drongelen (hij was een zoon van den heer van Drongeien) door Willem heer van Brederode, die hem „sijnen neve" noemt, beleend met het huys te Slydrecht (= huis te Crayensteyn). Heer Herbaren van Drongelen, die landcommandeur van de Duitsche Orde te Utrecht was, stierf in 1325 en liet als jongste zoon na Aernt van Crayensteyn, wiens dochter Sophie 13 Mei 1329 [460]) trouwde met Dirc van Teylingen Simonsz., ook genoemd Dirc van Oversliedrecht, die in 1345 bij Stavoren tegen de Friezen sneuvelde en als zoon naliet Symoen van Teylinghen, dien wij hiervoor reeds ontmoetten als bruidegom, 22 Juni 1350, van Berte van Montfoort, waarbij *Jan van Langherake* huwelijks-getuige was.

Den 9den Mei 1366 [481]) ontvangt Eiburch, vrouwe van Asperen, dochter van Heer Otto van Asperen Heer van Asperen en van Aleyd, natuurlijke dochter van Guy van Avesnes, bisschop van Utrecht, na dode van haar zuster Aleyd, vrouw van heer Walraven van Valckenborch, heer tot Born, van Sittard en van Herpen, van den graaf van Holland te leen het huis te Wadenburg, de stad en heerlijkheid van Asperen en het huis te Lingenstein en maakt deze goederen te lijftocht aan haar echtgenoot Dirck van Polanen. Getuige hierbij was hair *Jan van Langherake.*

In 1372 [482]) verpandt Jan van Blois aan *Jan van Langherake* wegens een schuld van 100 oude schilden het kasteleinschap van Schoonhoven en de baljuwschappen van Schoonhoven en Gouda. Den 21sten Maart 1375 [483]) bezegelt de ridder *Jan van Langherake* mede den zoen tusschen bisschop Arnold van Hoorne en hertog Albrecht van Beyeren. Als laatste der ridders zegelt hij hier met den Teylingschen leeuw met den kenbaren, zeer grooten barensteel over den schouder; het randschrift luidt: + S' JOHIS..... ERAKE MIL.. . (zegel in groene was, 27 mm. in diameter). In 1378 [484]) beleent hij zijn neef Wouter (Symonsz.) van Teylinghen met twee morgen land „in der hofstat ende ghesate van Rutenberch" gelegen, „onderdeeld" met Wouter voornoemd en strekkende van de Vecht tot Ouderdrecht. *Jan van Langheraec,* ridder, bezegelt deze oorkonde weder met zijn voormeld zegel. Voorts bezat hij tienden in Ammers en Graveland (ten Z. van Ammers) te leen van den graaf van Blois onder belofte, dat zijn zoon deze na hem te leen zou ontvangen; verder nog goederen in Overwaard en Varik [3]).

Hij was getrouwd: 1° met de zuster van den heer *van Heuclum* en 2° volgens de Geer met *Jutta de Cock van Opijnen,* volgens Booth met vrou *Elisabeth van Wadenoy* (wapen: in zilver twee zwarte dwarsbalken).

Den 25sten April 1378 was *Jan van Langheraec,* ridder, nog in leven, maar 4 November van dat jaar was hij overleden en wordt er gesproken van de „heredes Domini *Johannis de Langreke* militis", wier land ligt in de jurisdictie van Vaudric (Varik) [485]).

[479]) de Lange van Wijngaerden. De Heeren en Stad van der Goude 1, p. 158, bij H. Toll, zie noot 459r.
[480]) R.A.U. Inv. H.S. no. 358 1, f° 32vo. 17 Augustus 3281.
[481]) v. Mieris III, p. 187. 9 Mei 1366.
[482]) A.R.A. Holl. Leenk. no. 111. (Reg. B.B. Blois. Cas D.) f° 150vo. Vermeld bij H. Toll, zie noot 459r.
[483]) Gem. Arch. Utrecht Cat. 1 no. 413. Charter dd. 21 Maart 1375.
[484]) R.A.U. Inv. H.S., no. 960. Charter dd. 25 April 1378.

Zijn kinderen waren:

1. Heer *Gijsbert* heer *van Langheraeck*, ridder, VI AA.
2. Joncfrou *Beerte van Langheraeck*, VI AAbis.
(3. Joncfrou *Margriet van Langheraeck*, VI AAter.)
4. *Symon van Langheraec*, VI AAquater.
5. *Willem van Langheraeck*, VI AAquinquies.

Misschien moet hem nog een dochter *Jutte* worden toegekend, gehuwd met *Simon Wouterszoon van Teylingen* voormeld, die in 1414 zijn overleden vader opvolgde in één hoeve lands in Gerwerscoop [459kter]).

VIAA. Heer *Gijsbert* heer *van Langheraeck*, ridder,

geboren omstreeks 1340/'50 en overleden vóór 1400. Ook voor hem willen wij verwijzen naar Prof. Mr. B. J. Lintelo baron de Geer [3]). Hij volgde zijn vader heer *Jan* heer *van Langheraeck* op in Langheraeck en in Nypoort. In 1383 wordt hij als ridder vermeld. Volgens de Geer was hij getrouwd met *Bertha van Blois*, een bastaarddochter van Johan van Châtillon en van Sophia van Dalen, volgens Dr. Booth [486]) was eerst zijn vrouw: vrou *Margariete van Chastillon* gravinne *van Bloys* en had hij in tweede huwelijk: vrou *Johanna van Heusden en Drongelen.*

In 1362 [487]) vergunt Jan van Blois aan heer *Jan van Langerak,* dat een jaarrente van 100 pond „comen sellen op *Ghiselbrecht van Langheraec*, sinen soen, dien hi hadde bi sheren suster *van Hueclem*, die sine ghesellinne was".

Als *Gijsbert* heere *van Langerak* geeft hij 20 Juli 1395 [3]) aan de buren en onderzaten van Langerak eenige rechten. Hij schijnt ook voor te komen als *Gijsbrecht* heer *van den Nypoort* en is dood vóór 1400.

Uit zijn eerste huwelijk:

Johanna van Langeraeck, volgt VII AA.

Uit zijn tweede huwelijk:

1. *Johan van Langeraeck*, volgt VII AAbis.
2. *Willem van Langeraeck*, volgt VII AAter.
3. *Margriete van Langeraeck*, volgt VII AAquater.
4. *Berthe van Langeraeck*, volgt VII AAquinquies.
5. *Elburch van Langeraeck*, volgt VII AAsexies.

VI AAbis. Joncfrou *Beerte van Langheraeck*, geboren omstreeks 1350 en overleden in 1380. Zij was een dochter van heer *Jan* heer *van Langheraeck* en van de zuster van den heer *van Heukelom* en trouwde c. 2 Juli 1378 met *Vrederic van Draeckenborch*, zoon van Wernaer Vredericssoon en van diens tweede vrouw joncfrou Johanna Haren Jacobsdr. van Lichtenberch. Hunne huwelijksvoorwaarden van gemelden datum luiden:

Doe wij verstaen Wernaer Botterman, priester, Johan Breye, van heeren *Johans* wegens *van Langeraecke*, ende Johan de Bole ende Evert Uten Weerde, van *Frederics* wegen *van Draeckenborch*, dat wij daer over als maecxmaunen waren in de vergaderinge des huweliex tusschen heer *Johan van Langeraeck* mit Joncfrou *Beerte* sijnre dochter op die eene, ende tusschen *Vrederick van Draeckenborch* opte andere sijde. Ende heer *Johan* heeft met, sijnre dochter gegeven in' rechter medegave 300 pond payements sjaers als hier na beschreven te renten, die hij haer binnen jaers naestcomende bewijsen sal aen goede eygen erven etc. aen dese sijde der Lecke ende dat (men) met des bisschops pander van Utrecht te

[485]) van Doorninck en van Teen. Acten betreffende Gelre en Zutphen 1107—1405, p. 185. 4 November 1378.

[486]) R.A.U. Inv. H.S. no. 378, Dl. 3, f° 325 sub 6.

[487]) A.R.A. Holl. Leenk. no. 111 (Reg. B,B, Blois Cas D) f° 75vo. A° 1362. Vermeld bij H. Toll, zie noot 459r.

rechte mach brengen. Ende dat erve sal Ioncfrou Beerte ontfaen voor haer out eygen etc., ofte heer *Johan* zal in plaetse van dien joncfrou *Beerte* sijnre dochter daer voer geven ti32 goede goude oude Vraner. schilde van goeder munten ofte sal troorss gelt noch mogen houden vier jaer lanck, elcken tien ouden scilt om eenen scilt sjaers te renten. Ende so wanneer heer *Johan van Langeraeck* binnen dese vier jaeren voorss, dat voorseyde hooftgelt betaelt, so sel *Frederic van Draeckenborch* lier *Johan* voorss. goede seeckerheit doen, dat hij dat goet binnen sjaers beleggen sal bij ons maecxmannen voorseyt aen goede oude eygen erven tot joncfrou *Berten* behoef, gelegen in den Gestichte van Utrecht aen dese sijde van der Lecke daer Utrecht staet, dat geen dijckgoet en is. Voert sal *Vrederic van Draeckenborch* voorseyt binnen sjaers naestcomende joncfrou *Berte* lijftochten vuyt sijnen heerlicken goede drie hondert pond penningen sjaers te renten des voorseyden payements mit sijnre Heeren hant, alse dat sijt vast ende seecker is te gebruycken tot hore rechter lijftochte also lange als si leeft. (Voorts volgen de conditien) . . dat geen kynderen verweckt sijnde na dos anderen afsterven joncfrou *Berte* ofte haren erven sullen vuytgaen met het aengebrachte sonder schout ende in cas van kynderen te gemeenre deylinge mette selre te gaen. Ende opdat dit rast blijve etc. hebben wy maecxmannen roornt. desen brief besegelt mit onsen segelen Gegeven int jaer ons Heeren 1378 des Vrijdaechs na St. Lebuinus dach [488]). (2 Juli).

Na haar spoedig overlijden in 1380 is *Vrederic van Draeckenborch* nog twee keer hertrouwd, eerst met Geertruyt, dochter van heer Aernt van Heuckelom, ridder, en van Dna. Petronella de Twl (Tuil) 24 November 1380 [489]) en na haar overlijden in 1389, met Lysbet van Herlaer haren Jansdr. van Harlaer en van der Heule, in 1395 [490]), die hem overleefd heeft en in 1445 stierf. *Vrederic van Draeckenborch* zal vóór 1360 geboren zijn en overleed in 1440. Hij was te Utrecht schepen in de jaren 1379—1430, schepenburgemeester in 1389, '93, '97 en 1401, en schout in 1393, 1410 en 1411. In de jaren, waarin hij géén schepen was, bv. in 1415, '25, '27, '31, '33, '35 en '39, werd hij in dit ambt en in het schoutambt in 1436—'38 opgevolgd door zijn zoon, uit zijn tweede huwelijk met Geertruyt van Heuckelom, jonge Vrederik van Draeckenborch, die getrouwd was (10 Nov. 1425) met Cornelia van Houdaen, dochter van Dirc Tacts van Houdaen en van joncfr. Hadewigh Walvisch [489a]).

Hun eenige dochter joncfrou *Barthe van Draeckenborch* trouwt 11 April 1393 met Elias van Amerongen. Bij acte van huwelijksvoorwaarden [490a]) wordt haar toegekend al het goed, dat haar is aanbestorven van haar grootvader har *Jan van Langeraeck*, maar daartegenover moet zij afstand doen van al het goed haar aangekomen van joncfrou Barthen, haar moeder. Als medegave krijgt zij 2200 Geldersche guldens en van haar man, Elyas van Amerongen, 100 Geld. guldens 's jaars als lijftocht. Haar man was bezitter van het Huis te Amerongen.

(VI AAter.) Joncfrou *Margriet van Langheraeck.*

Zij zou de dochter geweest zijn van heer *Jan van Langeraeck* en van een zuster van den heer *van Heuckelum* en getrouwd zijn met den heer *van Bijlandt* [3]). Het lijkt ons twijfelachtig of zij hier geplaatst moet worden, want wij vonden vermeld in 1427: *Margrite van Langeraeck* als vrouw van *Dirck van Bilant*, terwijl haar moeder *Gertrud van Doernic* was. Hun zoon *Johan van Bilant* was getrouwt met Sophie van Rossem.

[488]) R.A.U. Inv. H.S. no. 332 1, f° 105. 2 Juli 1378.

[489]) R.A.U. Inv. H.S. no. 343 1, f° 76. 24 November 1380.

[489a]) R.A.U. Inv. H.S. no. 378, deel 8. f° 855, sub 4 en 5.

[490]) R.A.U. Inv. H.S. no. 332 1, f° 123. 15 December 1395.

[490a]) U.B. Utrecht. Ant. Matthaeus. H.S. no. 1253 1, p. 596. 11 April 1393.

VI AAquater. *Symon van Langheraec*, geboren omstreeks 1350, overleden nà 1385. Hij was een zoon van heer *Jan van Langheraeck en* was burger te Utrecht. *Symon* schijnt een onrustigen levensloop gehad te hebben; dit kan blijken uit een register van crimineele sententien van de stad Utrecht, waarin men leest:

„Int jaer van LXXV (= 1375) des Vridaghes voer Zinte Katarinen dach (= 23 November) wert *Symon Janssoen van Langheraec* de Stat verboden twe jaer lang om dat hi dwaesliken ghewandert hadde bi nachte ende bi daghe" en voorts — "Int jaer van LXXXIIII (= 1384) des Dinxdaghes na Zinte Angnieten dach (= 26 Januari) wert *Symon van Langheraec* ontborghert ter clocken om dat hi gheboden was ende mit allen boden vervolcht dat hi ghegaen zoude hebben inder Stat slot (gevangenis!) des hi overhorich wart ende nyet doen en woude" [491]).

Ten slotte vermeldt het Buurspraakboek van Utrecht nog van hem: „Want *Symon van Langheraec* onruste ghemaket heeft bi nachte ende den Rade vander Stat onhoertamich was daer omme heeft hi gheleghen in den toorn ende is hier ghecomen in hemde ende broeke ter klocke ende zel den Rade bidden verghifnisse ende gheven der Stat te beteringhe VIII^{m} (8000!) steens. 1385 [492]).

VI AAquinquies. *Willem van Langheraeck*, geboren omstreeks 1350. Wordt door des Tombe [418]) vermeld als een broeder van *Ghijsbrecht* heer *van Langerack*, die in 1384 met zijn broeder *Willem* een verdrag aanging.

VIIAA. *Johanna van Langheraeck*, geboren omstreeks 1380. Zij was een dochter van *Gijsbert van Langheraeck* (VI AA) en van zijn eerste vrouw *Maryriete van Blois. Johanna* was in 1403 getrouwd met *Helmich van Doirnic, in* welk jaar zij door haar man gelijftocht werd in een tiende in het nedereinde van Jutfaes [493]). *Helmich van Doirnic*, kamerling 'en van 1407— 1416 tevens zegelaar van Willem VI, graaf van Holland, placht dien graaf ook op zijn reizen naar Henegouwen te vergezellen. Zijn signet, gebruikt als contrazegel van 's graven zegel aan charters van 1408—1416, vertoont een helm, waarop een zittende hond. Randschrift: Signet (urn) Helmici de Dornic. Middellijn 2,3 c.M. *Helmich van Doirnic* was later raad van den Hertog van Bourgondië en woonde bij Amersfoort,

Zij lieten drie kinderen na:

1. Vrou Margriete van Doornick, vrouwe van Poelgeest, die in 1436 getrouwd was met Heer Gheryt van Poelgeest ridder, heer van Hoochmade.
2. Alidt van Doornick, vrouw van Floris van Kijfhoeck Heer van Goudriaen. Zij sluiten in 1436 een overeenkomst betreffende zekere goederen met Heer Willem van Montfoerde Heren Henriss en vrouw Margriete van Langeraeck (VII AAquater) vrouwe van Vlooswyck syn wijff.
3. Willem van Doornick, een van de magen van Alijt erfdochter van Kijfhoeck „wanneer sij wierdt gefianceert met d'oudste soon van Assendelft". (1476).

491) Gem. Arch. Utrecht. Cat. I no. 227, f° 72vo, dd. 23 Nov. 1375 en f° 94vo, dd. 26 Januari 1384 Reg. crimineele sententien.

492) Gem. Arch. Utrecht. Cat. I no. 16. Buurspraakboek 1385, f° 5vo.

443) R.A.U. Inv. H.S. no. 378, deel 3, f° 325, sul) 6 en 19.

'Zie over *Helmich van Doirnick:* Jansma, Raad en Rekenkamer in Holland en Zeeland tijdens Hertog Philips van Bourgondië, Utrecht, 1933, p. 43, ook noot 2; van Riemsdijk, De Trcsorie en Kanselarij van de graven van Holland en Zeeland . ., 's-Gravenhage 1908, p. 212, 213. Zijn zegel o.a. A.R.A., Hofkapel 10 Oct. 1408, Inv. no. 169, regest no. 127, als tegenzegel van dat van den graaf.

VII AAbis. *Johan* heer *van Langeraeck*, knape, geboren omstreeks 1380. Zoon van heer *Gijsbert* heer *van Langheraeck* en van diens tweede vrouw *Johanna van Heusden en Drongelen.* In 1405 werd hij door hertog Willem van Beieren, graat van Holland, beleend met Langerak en in 1419 met half-Nypoort. In 1409 was hij dijkgraaf van de Alblasserwaard en in 1422 baljuw van Schoonhoven. In 1415 was hij knape.

heer Gerryt van Heemskerck ridder, heer van Liesvelt, verzoekt 19 September 1423 aan die van Nypoort en aan zijn neef *Johan van Langeraeck* het handvest betreffende het gebruik van schuldbrieven, dat hij eertijds met zijn nicht *van Langeraeck* aan de stad Nypoort heeft gegeven, in stand te willen houden. Den 12den April 1424 oorkondt dan *Johan van Langeraeck*, here tot Langeraeck, dat hij het genoemde handvest, dat zijn neef Gerrit van Heemskerck, heer van Liesvelt en de moeder van den oorkonder, de vrouwe *van Langeraeck*, eertijds aan de stad Nypoort gegeven hebben, in stand zal houden [495]).

Jan heer *tot Langerak* beleent 3 December 1414 Simon van Teylingen Woutersz. met twee morgen lands in de hofstede Rutenberg [495a]). Zie ook onder zijn grootvader heer *Jan* heer *van Langheraeck*, ridder (V AAbis).

Jan van Langerak wordt op 12 Februari 1415 vermeld als drost van het land van Altena vanwege den graaf van Holland [495b]).

Den 16den April 1415 erkennen Johan heer te Vliet, Jehan van Drongelen, heer van Ethen, Jehan van Rynesse van Everinghen en *Jehan* heer *te Langheraec*, gezamenderhand schuldig te zijn aan Jehan Raisoir 1500 goede gouden Fransche kronen, te betalen binnen Valenscijn in Henegouwen op St. Jansdag te midzomer (24 Juni) [495c]).

Den 1 lden April 1439 verklaart Bauduin de Hunières „quon dist Liegois" de schuldbekentenis, die hij als man van de weduwe van Jehan Rasoir bezit, ten laste van wijlen Jehan van Vliet, Jehan van Drongelen, heer van Ethen, Jehan van Rijnesse van Everingen en *Jehan van Langheraeck*, tot een bedrag van 1500 goede gouden Fransche kronen, te hebben overgedragen aan den heer van Montfort, die hem de schuld voldaan heeft [495d]).

In ongeveer 1430 erkent *Johan* heer *tot Langeraeck* mede schuldig te zijn aan Herman van Keppel, landcommandeur der Duitsche Orde te Utrecht, de som van 100 Fransche kronen [495e]).

Hij was getrouwd met vrou *Elburch van der Lec (van Polanen)* vrouwe van Asperen [494]) en daarna (volgens de Geer) met *Agnes van Nahuzen. Zij* liet den toren van de kerk te Asperen bouwen en legde daarvoor den eersten steen, die het opschrift draagt: „Int iaer dusent vier hondert en een; Leet Vrou Elborg den eersten steen" [505]).

Uit zijn eerste huwelijk liet hij na een eenige dochter:

Elburch van Langeraeck, VIII AA.

Een b a s t a a r d-z o o n (of -b r o e d e r) van hem was misschien de 28 Juli 1426 vermelde *Jan die bastert van Langeraec*, dijkgraaf van het land van Haastrecht. Hij zegelt: een dwarsbalk, vergezeld boven van 5 (3 en 2) blokjes? en be-

494) Gem. Arch. Utrecht. H.S van Engelen 111, p. 365. Cat. Bibl. over Utrecht, no. 1255.

495) R.A.U. Inv. H.S. no. 361, deel III, f° 193vo, dd. 19 Sept. 1423 en f° 195, dd. 12 April 1424.

neden van 6 (3, 2 en 1) blokjes? en in een vrijkwartier de Teylingsche leeuw met een barensteel over den schouder. Randschrift: „S'.. angeraec . bas ...". In het charter wordt hij voluit genoemd: Jan die bastert van' Langeraec [495f]).

VII AAter. *Willem van Langeraeck,*

geboren omstreeks *1380.* Volgens de Geer was hij heer van Wadenoyen en getrouwd 1") met een dochter uit den huize *van Haeften* en *2")* met *Otta van Putten,* dochter van heer Herman van Putten. Deze laatste was zijn echtgenoote in 1420, want bisschop Frederik van Blankenheim verleent in dat jaar een „verste" (uitstel van beleening) aan heer *Hermans*dochter *van Putten, Willems* wijf *van Langeraeck* [496]). Ofschoon Dr. Booth [497]) hem een zoon noemt uit het tweede huwelijk van zijn vader, kent de Geer hem de kwartieren:

LANGERAECK	ARCKEL (Heukelom)
BLOIS	DALEM

toe, waaruit zou volgen, dat hij een zoon is geweest uit zijns vaders eerste huwelijk.

Willem van Langeraic en Jan Martinszoen oorkonden 8 April 1437 [498]) te Scoenhoven, dat in hunne tegenwoordigheid Jan Florijn, kapelaan en klerk van den heer van Montfoird, voor de tweede maal heeft gedagvaard Geryt van Vliet Janszoon. Aan *Willem van Langeraic,* knaap, geeft bisschop Roedolph van Utrecht 11 September 1450 [499]) tot wederopzeggens toe vrijgeleide door zijn geheele gebied, met uitzondering van de stad Utrecht en een mijl daar buiten.

Uit zijn eerste huwelijk met jonkvrouw van Haeften schijnt hij een dochter gehad te hebben, die vrouwe van Wadenoyen is geweest en huwde met *Gijsbrecht van Boxmeer,* welk huwelijk kinderloos zou gebleven zijn, waarna Wadenoyen is overgegaan op Arndt van Haeften. Zie de Geer [3]).

VII AAquater. Joncfrou *Margriete van Langeraeck,*

geboren omstreeks 1380. Dochter van heer *Gijsberf van Langeraeck,* ridder, en van vrou *Johanna van Heusden en Drongelen. Zij* trouwde [497]) met heer *Willem de Rover van Montfoerde,* heer van Swieten, zoon van heer Henric de Rover van Montfoerde heeren Willemszoon en van Meyne Dircksdr. van Swieten (die hertrouwd is met heer Gillis van Cralingen heer van Zuydtwijck) en stierf in 1424.

Joncfrou *Margriefe* was vrouwe van Zweten en van Vlooswijck. Haar echtgenoot *Willem van Montfoerde* was in 1388 [502]) nog minderjarig en onder voogdij van Dyric van Sweten, die voor hem manschap deed voor de leenen hem van zijn vader aangekomen.

495a) R.A.U. Charters Inr. Booth, regest no. 140. dd. 31 Dec. 1414.
495b) Mr. K. N, Korteweg. Rechtsbronnen van Woudrichem en het Land van Altena. 1ste stuk, 1948.Werken Ver. Uitg. bronnen oud-Vaderl. Recht, 3de reeks, no. 14; p. 61.
495c) R.A.U. Arch. Montfoort, Inv. no. 282. Cartularium, p. 39.
495d) R.A.U. Ibidem, p. 40.
495e) Gem. Arch. Utrecht. Cat. no. 25, f° 65.
495f) R.A.U. Arch. Montfoort. ch. no. 358, dd. 28 Juli 1426. Regest no. 403.
496) R.A.U. Arch. Biss. Inv. no. 271, f° LXXIIII°, 14 Juni 1420.
497) R.A.U. Inv. H.S. no. 378, deel 3, f° 325, sub 9 en deel 8, f° 818. sub 10.
498) RA.U. Arch. Montfoort. Inv. no. 282. Cartularium, p. 42. 8 April 1437.
499) R.A.U. Arch. Biss. Reg. no. 3 II, f° 102vo. 11 September 1450. Regesten biss. van Utrecht, no. 3546.
500) R.A.U. Arch. Montfoort, Inv. no. 163. Charter. dd. 22 April 1420.
501) R.A.U. Arch. Montfoort, Inv. no. 282. Cartularium, p. 276. 19 Februari 1433.

Den 16den Februari 1417 geeft vrou Ysenbael van Brugdam, weduwe van heer Dirck van Sweeten (vader en moeder van Meyne van Sweeten) over aan haar neef Jan van Orc haar brieven van lijftocht aan de hofstede van Zweeten met 14 morgen land, ten overstaan van heer Gillis van Cralingen, haar „swager" (schoonzoon!) en van Mouwerin van der Does, haar neef, Heer Willem de Rover van Montfoerde, heer van Swieten, ridder, verkoopt in 1424 het goed van Zwieten aan zijn neef Boudewijn 'van Swieten [501a]).

Heer *Willem van Montfoird en van Swieten* lijftocht 22 April 1420 [500]) ten overstaan van bisschop Frederic van Utrecht, zijn vrouw *Margriete van Langeraeck,* vrouwe van Swieten, aan 20 morgen lands in het kerspel van Lynschoten in de Veldhuysen. Jehan, burggraaf van Montfoird, verbindt zich jegens *Margriet van Langerec,* vrouw van zijn neef *Willem van Montfoird die Rover,* om haar te handhaven in het recht van den lijftocht, die haar man haar gemaakt heeft aan 20 morgen lands te Achthoven, 8 morgen te Bloclant en 20 morgen op de Velthuysen, een tiend aan de Linschoten en de helft van het goed, gerecht en tiend te Vloeswijc, welke goederen *Willem van Montfoird* thans aan den burggraaf verkocht en overgedragen heeft. (19 Februari 1433 [501]).

In 1429 [503]) gaf *Willem van Montfoerde van Swieten* aan zijn neef Boudewijn van Swieten over zijn graven met zerken op het choor vóór het hoogaltaar in de St. Pieterskerk te Leiden, hem aanbestorven van vrou Meyne van Swieten, zijn moeder. In 1401 en 1403 wordt hij beleend met een halve hoeve land in Bloclandt in overdeeld bezit met heer Gillis van Craiingen, zijn stiefvader en bovendien nog met 3 morgen lands onverdeeld met joncfrou Haylwich van Haestrecht [504]).

VII AAquinquies. *Berfhe van Langeraeck,*

geboren omstreeks 1380 en overleden 1441. Dochter van heer *Gijsbert* heer *van Langeraeck,* ridder, en van vrou *Johanna van Heusden en Drongelen. Zij* was abdis van Rijnsburg, 1432-1441 [503a]).

VII AAsexies. *Elburch van Langeraeck.*

geboren omstreeks 1380. Dochter van heer *Gijsberf* heer *van Langeraeck,* ridder, en van zijn tweede vrouw vrou *Johanna van Heusden en Drongelen. Zij* was getrouwd met *Jan van Polanen,* heer van Asperen, Voorst en Keppel, eenigen broeder van vrou Elburch van Polanen, hierboven vermeld als gehuwd met *Johan* heer *van Langeraeck.* Zij waren kinderen van heer Otto van Pollanen († 19 Maart/'25 Juni 1430, zoon van heer Diederic van Pollanen heren Janszoon en Elburch Vrouwe van Asperen heren Ottendochter) en van Johanna Vrouwe van Voerst en Keppel. Catharina van Pollanen heren Diedericsdochter voornoemd was getrouwd met Staesken van Brake11 heer van Brakel, en van Langerack (nl. ambachtsheer), ridder (vermeld: *1367). Elburch's* man *Jan van Polanen* overleed vóór zijn vader. Hun huwelijk zou kinderloos geweest zijn [497]).

VIIIAA. *Elburch* vrouwe *van Langeraeck.*

geboren omstreeks 14 *10* en overleden nà 1483. Dochter van *Johan* heer *van Langeraeck* en van vrou *Elburch van Polanen,* vrouwe van half-Asperen en half-Nypoort. Zij trouwt heer

501a) R.A.U. Inv. H.S., no. 338, f° 114.16 Februari 1417.
502) R.A.U. Arch. Biss., Inv. no. 270. Lijst van leenmannen v/h Sticht. 1382—1393. Gedrukt: Werken Hist. Gen. Nieuwe Serie, no 53 (1889), deel 11, p. 691. 14 Augustus 1388.
503) R.A.U. Inv. H.S. no. 1875 II, f° 140. 2 Mei 1429.

Rutger van den Boefzelaer, ridder, heer van den Boetzelaer, Avesoy en Hirnen.

Rufger van den Boefzelaer, heer tot Asperen en tot Langerak, geeft aan zijn onderzaten van Asperen en de buren van Langerak 15 Maart 1429 [3]) vrijdom van de henneptienden.

Rutger van den Boefzelaer en *Elburg* zijn vrouw, heer en vrouwe tot Langerak geven 24 Februari 1444 [3]) voor hunne onderzaten van Langerak een keur, dat de vrouw van een man, die zijn iijf of goederen verbeurd heeft, de helft van die goederen zal mogen behouden.

In 1439 [3]) worden *Elburch en* haar echtgenoot beleend met de heerlijkheid Langerak en half Nypoort benevens met de tienden in Ammers.

Rutger van den Boefzelaer werd in 1460 te Asperen door Willem van Bueren gedood en werd aldaar begraven.

Door het huwelijk *Langerak-Boetzelaer is* de heerlijkheid Langerak in laatstgenoemd geslacht overgegaan.

De Geer [3]) noemt nog eenige verspreide *Langerak's,* die niet wel in de genealogie zijn onder te brengen, o.a. *Gijsbert van Langeraeck,* heemraad van de Alblasserwaard in 1458, wiens weduwe *Haze Cloefinck* in 1501 vermeld wordt. Vermoedelijk zijn hier twee verschillende *Gijsberts* dooreen gehaald. Wij kennen nl. een *Gijsberf van Langeraeck,* die in 1484 Raad te Utrecht was en aldaar stierf in het jaar 1500. Hij was getrouwd geweest met joffr. Hadewich, dochter van Tyman Cluetink, zie hierna [504a]), en had vermoedelijk tot vader *Gijsberf van Langeraec Gijsbertss,* die in 1440 in Polsbroek 11 morgen land verkoopt en in wien men waarschijnlijk bovengenoemden heemraad van de Alblasserwaard van 1458 heeft te zien. Dèze *Gijsberf Gijsberfss van Langeraec* had een broeder, *Joost van Langeraec,* getrouwd met joncfr. *Geerfruyd* en vermeld 26 November 1467, wanneer bisschop David van Bourgondië *Geertruyf Joesf* wijf *van Langeraeck* beleent, als Gaasbeeksch leen, met het goed in den Melcwijc (onder Coten) „gelegen voir XLII mergen ende twee hont lants aen alrehande stucken, in den gerechte van Wijck..... als Johan van Limbeke Gijsbertszoen dat te holden plach..... etc, Ende voir hoir heeft gehuldet *Joesf van Langeraeck* hoer man" [505a]). Met dit goed werd hierna beleend Willem van Doernick. In 1468 vestigt Joncfr. *Geertrwt van Langerac* tot live, Joncfr. Alijden Florensdochter van Jutfaes een stadslijfrente van 15 pond [505b]).

In een gerechtsbrief van Utrecht dd. 27 Oct. 1463 doet Aelbert van Assendelft c.s. een rente over aan *Joost van Langerak* [505c]). Wouter van Teylingen (vermoedelijk een zoon van Simon van Teylingen en *Jutte* heren *Jansdr. van van Langhereke)* doet 10 Mei 1468 eveneens een rente over over aan *Joost van Langerak* [505d]). Van hen zijn drie dochters en een zoon bekend, nl. *Geerfruyd,* joffr. *Haes,* die overleed in 1517 [506]), een zoon *Jan,* die in 1473 nog onmondig was en onder voogdij stond van (zijn zwager) *Floris van Jutfaes* en ten slotte een dochter *Berfha Joostendr. van Langerak,* die gehuwd was met *Florens van Jutfaes, zoon* van

503a) Zie voor hare zegels: Jhr. Dr. W. A. Beelaerts van Blokland e.a. Ned. Kloosterzegels, ms. 174 en 175.

504) R.A.U. Inv. H.S. no. 378, deel 8, f° 818, sub no. 10.

504a) Onder „De Bastaarden van Langherake".

505) Gem. Arch. Utrecht. H.S. van Engelen 111, f° 162. Cat. Bibl. over Utrecht .no. 1255.

505a) R.A.U. Arch. Biss. Inv. no. 276. f° XLIIII, dd. 26 Nov. 1467.

505b) Gem. Arch. Utrecht. Stadslijfr. register. Legger 1468, p. 196.

505c) R.A.U. charters Inv. Booth. Regest no. 322, dd. 27 Oct. 1463.

505d) Ibidem. Regest. no. 353, dd. 10 Mei 1468.

506) R.A.U. Inv. H.S. no. 378, deel 3, f° 326, sub 21 en deel 4, f° 401, sub 31 en 32.

Dirck Dirckss. van Jutfaes van Blochoven en van Yde van Damassche, dochter van Gheriit Gheriitss van Damassche en waarschijnlijk van Aleyd Tymansdr. Scorre. In een scheidsrechterlijke uitspraak van bisschop David van Bourgondië van 18 Dec. 1459, in een geschil tusschen het kapittel van St. Marie te Utrecht en bovengenoemde Yde, loopend over het eigendomsrecht van 13 morgen land in het Goey [506a]), wordt zij genoemd „Yde weduwe Dericx van Jutfaes". Zij leefde nog 29 Mei 1497, op welken datum *Floris van Jutfaes van Blochoven* door bisschop Frederik van Baden beleend wordt met „een blocktiende int carspel Scalcwijk stervende sonder kynderen te erven op Yde Dircx weduwe van Jutfaes, sijn moeder" [506b]).

In het manuaal betreffende het verschuldigde morgengeld [506c]) in het Nederkwartier van Utrecht van het jaar 1459 komt onder het hoofd: „Galecoep die oversijde" een post voor ten name van Dirc van Jutfaes rakende 4 morgen land, waarover de verschuldigde belasting wordt betaald door: „die joffr. van Jutfaes van Mas (een der bekende verbasteringen van den naam *van Damassche),* van elcken morgen 5 stuvers, als van 4 morgen".

Als kinderen van *Florens Dircs van Jutfaes* (en van *Berfha Joosfendr. van Langerak)* komen in het Utrechtsche Stads-lijfrentenregister van 1468 voor (p. 315) :

1. Joncfr. *Alijt Florensdr.*
2. Joncfr. *Yde Florensdr.*
3. *Joest Florenss.*
4. *Dirc Florenss.*
5. *Jan Florenss.*

terwijl elders nog vermeld worden:

6. Joncfr. *Geerfruy.*
7. Joncfr. *Sophia.*

Het zooeven genoemde lijfrenten-register van 1468 vermeldt nog, dat joncfr. *Geerfrwf van Langerac,* de vrouw van *Joost van Langeraec,* tot live joncfr. Alijden Florensdochter van Jutfaes een lijfrente vestigt van XV £ in het Cordewaniersgiláe (Schoenmakersgilde) telkens te betalen op de termijnen van Paschen en Victoris (10 October) [506d]).

Voor den hier vermelden staak krijgen wij dus:

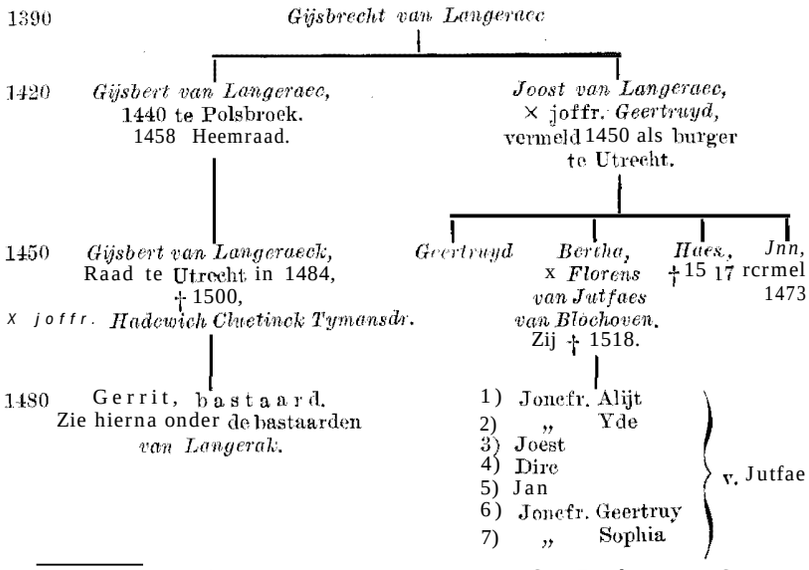

506a) G.A.U. Bij het stadsarch. bew. arch. Arch. St. Barhara en St. Laurens Gasthuis. Cat. II, no. 1386 11 18 December 1459.

506b) R.A.U. Arch. Biss. Inv. no. 278, f° 61". dd. 29 Mei 1497.

506c) R.A.U. Arch. d. Staten van Utrecht. Inv. no. 45, f° CCLXXIX.

506d) G.A.U. Stadslijfrente register 1468. Inv. no. 610, p. 196.

Zou men voor *Gijsbrecht,* den stamvader van bovenstaanden *Langeraec*-staak, misschien mogen denken aan een jongsten, ter plaatse niet genoemden, zoon van heer *Gijsbert* heer *van Langheraeck* (VI AA)?

In de genealogie van *Langherake* konden wij niet plaatsen o.a. *Mechtildis de Langherake,* priorissa conventus Albarum Dominarum Traiectensis, die „1380 in crastino Sacramenti (25 Mei) vendidit dno. Bertoldo Pont presbytero sex libras annuatim ex duabus areis in platea communiter nuncupata Witte Vrouwenstraet, quarum unam Walterus van Weede, Jutte eius uxor, Jutta et Fya filiae quondam Catharinae eiusdem Walteri uxoris, quas ex Giselberto suo priori viro genuit, alteram Bernardus de Stratemaker, Elisabethi eius uxor, Bernardus et Aleydis eorum liberi .... etc.". [506j]). Zij wordt ook, evenwel zonder jaar, vermeld bij Matthaeus: Item Ver *Machtelt* ende Jan van Brienen hebben gecoft tegens Ermgard die Hermans wijf was van den Rijn die helfte van vier mergen lants, also alse gelegen sijn tot Jutfaes, dair Joncfrou Hildegont, die Otten wijf was van den Veen, die ander helfte onverdeeld af toebehoort [506k]).

Evenmin: *Maria van Langerak,* die getrouwd geweest zou zijn met *Barthout van Assendelft* (1435) [506l]). Ook niet: *Rutger van Langerake,* die door den Graaf van Gelre in 1326 beleend wordt met „eyn stucke lands geheyten Beverwert, dat gelegen is boven des Grevenwert te Lakemunde, te Sutphensche rechte" [506m]).

(Slot volgt.)

De oudste generaties van het geslacht Twent,

door MR. A. HAGA.

De oudste generaties van dit geslacht worden in Ned. Adelsboek 1918 wel zeer summier aangegeven, n.l.:

1. *Lambert Evertsz.,* woont te Kampen.
11. *Evert Twent,* te Delft 1580.
III. *Lambert Twent,* geb. Kampen 1580, † in 1639 trouwt *Geertruid Barends.*
IV. *Zeger Twent,* geb. Delft 1610, ging naar Kampen, trouwt *Neeltje van der Stappen.* geb. Gulik, dr. van *Jan Jans* en *Odilia Bockers.*
V. *Lambert Twent,* geb. Kampen 17 Dec. 1642, postmeester te Delft, enz.

Wanneer wij de bronnen omtrent dit geslacht, vermeld in van Beresteyn's Repertorium naslaan, blijkt omtrent de twee eerste generaties in het geheel niets bekend te zijn en wij kunnen ze dan ook gevoegelijk schrappen. De derde generatie, *Lambert Twent, zou* volgens Ned. Adelsboek in 1580 te Kampen geboren zijn, terwijl volgens De Navorscher 1930, blz. 92, deze *Lambert Twent* uit Gulik afkomstig zich te Delft zou hebben gevestigd. Vermoedelijk is dit laatste een zuivere veronderstelling van den schrijve; als gevolg van de mededeeling in Ned. Adelsboek dat zijn zoon *Zeger* in 1610 te Delft zou zijn geboren, terwijl volgens de kwartierstaten van Delftsche vroedschappen, verzameld door Mr. W. van der Lely [1]) daarentegen de schoonvader van laatstgenoemde, *Jan Jansz. ter Stappen,* uit Gulik afkomstig zou zijn. Reeds de heer M. G. Wildeman in zijn genealogie van het geslacht de Jong (Wapenheraut 1906) wees in een bijlage (blz. 217) — waarin hij over het geslacht Twent vanaf de vijfde generatie talrijke aan de bronnen ontleende aanvullende gegevens verstrekt — erop, dat voor de oudere generaties elk bewijs ontbreekt.

Een kort onderzoek in het Gemeente-Archief van Kampen bracht het volgende aan het licht. *Lambert Twent* (V) is niet 17 Dec. 1642 te Kampen geboren, maar is aldaar 7 Sept. 1642 gedoopt als zoon van *Seger Lambertsen Twent en Beeltje Jans.* Het huwelijk van deze beiden had 17 Febr. 1633 te Kampen plaats: zij heet daar j.d. van Glabbich, waarmede vermoedelijk Gladbach zal zijn bedoeld. Alle gedrukte bronnen geven haar ten onrechte als voornaam *Neeltje,* met uitzondering van Rietstap's Wapenboek van den Ned. adel, die haar *Belia (ter Stappen)* noemt. Haar geslachtsnaam zal vermoedelijk wel *ter Stappen* zijn geweest, want op 28 Febr. 1646 worden te Kampen *Johan ter Stappen* en *Evert Lamberts Twent* tot mombers gesteld over *Hermen, Berentje, Lambert* en *Seger,* kinderen van *Beltgen Jans,* wede. *Seger Twent,* terwijl blijkens marginale aanteekening op 10 Mei 1654, vermits overlijden van *Evert Lamberts Twent* en ouderdom van *Jan Jans ter Stappen* tot mombers worden gesteld *Evert Willem(s)* en *Joris Craenhals.* Blijkens het Kamper lidmatenboek waren *Jan ter Stappen* en vrouw 24 Juni 1613 met attestatie van Blatbach (lees: Gladbach) lidmaten te Kampen geworden: zij waren vermoedelijk de ouders van *Beeltje Jans.*

Beeltje Jans hertrouwde te Kampen 10 Mei 1646 (ondertr. 17 April) met *Theodorus Groenenbergh,* genaamd *Bomgarts,* van Rees. Zij woonde met haar tweeden echtgenoot eenigen tijd te Rotterdam en op 19 Juni 1659 komt *Beeltje Jans* met haar man (thans genoemd) *Dirk Bogaerd* en haar voordochter *Barentje Zegers* met attestatie van daar te Kampen terug. *Barentje Zegers Twent* huwde te Kampen 10 Oct. 1659 (ondertr. Delft 27 Sept.) met *Cornelis Jansz. Bijlevelt,* j.m. aan de Gasthuislaan te Delft.

Zeger Lamberts Twent werd 29 Sept. 1632 lidmaat te Kampen, zonder dat van eenige attestatie blijkt, terwijl zijn vader *Lambert Evertsz. Twent* (111) aldaar 22 Sept. 1639 is overleden [2]). Van een herkomst uit Delft blijkt niets. Een onderzoek, welwillend door ons medelid Mevrouw Boogaard-Bosch te Delft in de voornaamste bronnen ingesteld, heeft omtrent de aanwezigheid van dit geslacht te Delft vóór 1672 dan ook een geheel negatief resultaat gehad.

Wellicht is het aan de relaties van zijn zwager *Bijlevelt te* danken, dat *Lambert Twent* (V) een positie als postmeester te Delft verkreeg. Hij huwde aldaar eerst met *Margaretha van Bleiswijk,* tegen welk huwelijk door haar voogden verzet is aangeteekend, maar dat toch doorgang vond, en na haar dood met *Clasina Coeckebacker.*

506e) J. van de Water. Groot Placaatboek Utrecht. Deel III. 1484.
506f) G.A.U. Cat. 1 no. 589. Cameracrs Rekening over 1500—1501. f° XXIIII.
506g) G.A.U. Bij het stadsarch. bew. arch. Cat. II, no. 871. Cartularium van het Regulieren klooster A. f°305vo.
506h) R.A.U. Variorum genealogicorum B, van Dr. C. Booth, f° 155 en 155vo. en Var. geneal. C, f° 274, sub Cluetinck.
506i) R.A.U. Inv. Dom, no. 2368[3], f° LXIII, dd. 6 Oct. 1506.
506j) U.B. Utrecht. Ant. Matthaeus, deel VII, p. 49.
506k) Ant. Matthaeus. Fundationes et Fata.. . , p. 280.
506l) J Craandijk. De beschilderde glazen in de kapel van Assendelft in de Groote Kerk in Den Haag, in: Bijdr. Vaderl. gesch. 4de reeks, IXde deel. 1910, p. 292.
506m) P.N. van Doorninck. Het oudste leenactenboek van Gelre, 1326, p. 13.

1) „De Ned. Leeuw" 1915, 223.
2) Bloys van Treslong Prins, Genealogische en heraldische gegevens in de kelken van Overijssel, blz. 141.
3) Register op het oud-archief van Kampen, III, 20G.

Een oudere generatie dan de bovengenoemde in 1639 overleden *Lambert Evertsz. Twent* (III) hebben wij te Kampen niet kunnen ontdekken, maar een uitgebreid onderzoek zal mogelijk meer resultaat kunnen opleveren.

In het laatst der 16de en het begin der 17de eeuw komen wij te Kampen reeds verscheidene naamgenooten tegen, zonder dat van de juiste familieverhouding blijkt. Zoo wordt reeds op 14 Febr. 1575 [3]) een volmacht gegeven aan *Lambert Twendt* te Kampen. Op 20 April 1595 wordt *Johan Twent*, huisman op de Swartendijck, lidmaat te Kampen, terwijl een *Evert Jansen Twente*, jonggezel van Kampen, aldaar 28 Mei 1613 ondertrouwt met *Aeltgen Henricks*, uit Vollenhove. Voorts vinden we nog een *Lambert Jansen Twent*, die te Kampen huwde 1° 25 Sept. 1631 met *Geertje Jans Loschmans*, 2° 15 Juni 1637 met *Marietje Hermansen en* 3° 31 Mei 1639 met *Engeltje Jurriens*, alle van Kampen, uit welke huwelijken verscheidene kinderen zijn geboren.

Nog komt een *Johan Twenth* van 1426-1435 en laatst nog in 1451 onder de schepenen en raden van Deventer [4]) voor, maar daarna is dit geslacht in de magistraat aldaar niet meer vertegenwoordigd.

Resumeerende, meenen wij de oudste generaties voorloopig als volgt te moeten opstellen:

I. *Lambert Evertsz. Twent*, overl. Kampen 22 Sept. 1639, huwde *Geertruid Barends*.

II. *Zeger Lamberts Twent*, geb. Kampen, lidmaat ald. 29 Sept. 1632 en overl. vóór 1646, huwt Kampen 17 Febr. 1633 *Beeltje Jans [ter Stappen]*, geb. te Gladbach(?), dr. van *Jan Jans* en *[Odilia Bockers]*. Zij hertrouwt te Kampen 10 Mei 1646 *Theodorus Groenenbergh*, genaamd *Bomgarts* of *Boogaerd*.

III. *Lambert Twent*, ged. Kampen 7 Sept. 1642, Kerst 1660 lidmaat aldaar, postmeester te Delft, begr. ald. (Oude kerk) 14 Sept. 1697, ondertr. 1° Delft 23 Januari 1672 (attestatie op Onderschie 14 Febr.) *Margaretha van Bleyswyck*, ged. Delft 23 April 1641, begr. ald. 29 Januari 1678, dr. van *Evert* en *Petronella van Hoogenhouck*, 2°. Delft 18 Maart 1679 (attestatie op Pijnacker 11 April) *Clasina Coeckebacker*, ged. Delft 25 Juli 1649, overl. ald. 28 Dec. 1691, dr. van *Nicolaas* en *Maria van Hoogenhouck*.

Voor hun nageslacht zie men uitvoerig „De Wapenheraut" 1906, blz. 217 en vlgg.

VRAGEN EN ANTWOORDEN.

Ardonne. In het „Cartularium van het Begijnhof te Breda", door G. C. A. Juten, wordt onder no. 181, een zegel vermeld uit 1514, van *Dingman Mathijs Gherijtszone*, schepen in Terheyden, waarvan de wapenbeschrijving luidt: een lelie met afgesneden voet, in de hoeken van het schild vergezeld van vier onkenbare figuren.

Onder no ,206, wordt A° 1531 van dezelfde persoon het volgende wapen vermeld: een vierblad, vergezeld van vier onduidelijke figuren (rozen?).

Hoe is de juiste beschrijving van het wapen van *Dingeman Matthijsz Gerritszz.*, waaruit de zich later *Ardonne* noemende familie stamt?

Dreischor. J. L. BRABER

[4]) G. Dumbar, Kerkelijk cm wereltlijk Deventer 1, 75 (Deventer, 1732)

van der Burgt. Wie waren de ouders, grootouders en verdere voorouders (kwartieren) van *Sara van der Burgt*, geb. te ?, den ?, begr. Vlissingen (Oostkerk) 8 Aug. 1719, echtgenote van *Isaac Rochussen*, schepen enz. van Vlissingen, begr. aldaar (Middelkerk) 26 Sept. 1710, zn. van *Isaac* en *Katalyntje Abrahams?*

Velp (G.). MR. W. DE VRIES.

de Feyter. Gegevens gevraagd betreffende de voorouders van *Lieven Adriaense (de Feyter)*. afkomstig van Denderhoute. Het trouwboek van de Ned. Herv. Gemeente te Axel vermeldt: Getrouwd te Axel 30 December 1628: *Lieven Adriaense*, j.g. van Denderhoute uit het land van Aelst, sollaet onder de comp. van Heer Commandeur met: *Neelken le Houts*, j.d. van Axel, en aldaer woonachtig. Van syne twege getuigt de heer Commandeur, van harentwege Steven le Hout uit name van vader en moeder. In 1640 werd gedoopt een zoon van dit echtpaar, genaamd *Jan de Feyter*.

Axel. D. J. OGGEL.

Houpstock. Gevraagd ascendenten van *Jan Abrahamsz. Houpstock*, geboren te Rotterdam, schoolmeester te Dirksland, en aldaar gehuwd 19 Dec. 1647 met *C(ata)lijntje Dingemansdr.*

Dreischor. J. L. BRABER.

(Rochussen) Jongerheld. Gezocht worden nadere gegevens over de voorouders (kwartieren) van Dr. *Arend Gerardus (Rochussen) Jongerheld*, schepen en med. doctor te Vlissingen, † aldaar 18 Jan. 1782, zn. van *Jacob Arentsz. Jongerheld* en *Jacoba Gastelaar*.

Velp **(G.)** . MR. W. DE VRIES.

de Jong(h)e. Elk gegeven, zelfs het kleinste, zal mij welkom zijn, betreffende: *Jacob de Jonge*, † Brugge 9 Febr. 1606, getr. met *Catharina Huggelinck*.

Jacob de Jonge, burgemeester van Sluis 1730; zijn dochter *Jacoba* tr. *J. van Weenigens*, haar zuster *Sara* tr. *W. van Weenigens*. Waarschijnlijk was er ook een zoon *Jacob*.

Zij voerden als wapen: „in goud een keper van rood, vergezeld in den voet van een mansbuste van zilver, gekleed van rood, het hoofd gedekt met een puntigen hoed aan hetzelfde," Helmteken: de mansbuste als het schild. Dekkleden: goud en rood.

Londen. W. DE JONGH.

van Capelle(n) -Swart-Helders (of van Helder). *François van Capelle(n)*, ged. Bergen op Zoom 17 Jan. 1708, als zoon van *Jan van Kapellen* en (getr. Bergen op Zoom 19 Dec. 1703) *Maria Helders* (of *van Helder)*, tr. Bergen op Zoom 6 Mei 1733 *Pieternella Swart*, geb. Vlissingen. Gevraagd worden gegevens betreffende de kwartieren van *Pieternella Swart en Maria Helders*. Laatstgenoemde was in 1703 weduwe van Adriaen Kroonenburg.

Velp (G.). *MR.* W. DE VRIES.

INHOUD VAN DIT NUMMER.

Bestuursberichten. — De Heeren van Goye, door Dr. I?. G. F. Vermast (vervolg). — De oudste generaties van het geslacht Twent, door Mr. A. Haga. — Vragen en antwoorden.

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD VAN HET

Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde,

Dit blad verschijnt aan het begin van iedere maand en mordt aan alle leden van het Genootschap toegezonden.
Bijdragen en correspondentie, bestemd voor het. Maand b 1 ad, zomede opgaven van adresverandering gelieve men te richten tot den Hoofdredacteur MR. W. W. VAN VALKENBURG, *Jonkerlaan 26, Wassenaar.*

Correspondentie, bestemd voor het Bestuur, gelieve men te richten tot den Secretaris IR. C. M. R. DAVIDSON, Prins *Mauritslaan* 64, *'s-Gravenhage.*
Alle overige correspondentie (niet bestemd voor Bestuur of Redactie) te richten aan het Bureau van het Genootschap, *Bleijenburg* 5. 's-Gravenhage.

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op, dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of den inhoud der ondertekende stukken.

No. 8-9 . LXVIIe Jaargang Aug -Sept. 1950

BESTUURSBERICHTEN.

Tot lid zijn benoemd:

DRS. C. W. VAN BATTUM ..... *'s-Gravenhage. Kraaienlaan 21.*

MR. A. J. KRONENBERG ..... *Rotterdam. Henegouwerlaan 37a.*

DRS. H. H. MALLINCKRODT ..... *Hoorn. Ramen 8.*

IR. J. H. WILTON ..... *Rotterdam-W. Westkousdijk* 6.

Adreswijzigingen:

A. BRUINS ..... *Rotterdam. van Vollenhovenstraat* 58.

PROF. DR. W. PH. COOLHAAS .... *Amsterdam.* Emmaplein 10.

H. A. G. M. CREMERS ..... *Zevenaar. Wittenburgstraat A* 224.

DR. A. B. VAN DEINSE ..... *Rotterdam. West-Sidelinge 68.*

DRS. A. W. E. DEK ..... *Rijswijk (Z.-H.) Julianastraat* 22.

DR. W. B. DÓORENBOS ..... *'s-Gravenhage. Hart Nibbrigkade 5X.*

J. C. HOYNCK VAN PAPENDRECHT ... *Farnham, Surrey (Engeland), Sylvan Lodge, White House, Walk. Heath End.*
Sylvan Lodge, White House. Walk. Heath End.

J. VAN LIER ..... *Djakarta. p/a N.V. Kon. Paketvaart Mij.*

DRS. A. C. POLVLIET ..... *Arnhem. Boulevard 1.99.*

P. G. H. R. ZUYDERHOUDT ..... *'s-Gravenhage. Stadhouderslaan 120.*

Het Genootschap heeft het ruilverkeer hersteld met:
Gesellschaft für Schleswig-Holsteinische Geschichte, Düvelsbekerweg 41, (24) Kiel. Duitsland-Britse Zone;
Westdeutsche Gesellschaft für Familienkunde, Gereonskloster 12, (22c) Keulen. Duitsland-Britse Zone:
Westfälischer Bund für Familienforschung, Fürstenbergstrasse 1/2, (21a) Munster i.W. Duitsland-Britse Zone:
Braunschweigischer Geschichtsverein, Niedersächs. Staatsarchiv, Kanzleistrasse 3, (20b) Wolfenbüttel. Duitsland-Britse Zone:
Bergischer Geschichtsverein, Kasinogartenstrasse 8, (22a) Wuppertal-Elberfeld. Duitsland-Britse Zone;
Zentralstelle für Niedersächsische Familienkunde, Alsterdorferstrasse 39 M, Hamburg. Duitsland-Britse Zone;
Section historique de l'Institut Grand-Ducal de Luxembourg, Luxemburg.

Notulen van de Algemene Vergadering, gehouden 24 Juni 1950 in de aula van het Provinciaal Genootschap van Kunsten en Wetenschappen te 's-Hertogenbosch.

Aanwezig: het Erelid Jhr. Mr. F. Beelaerts van Blokland en de gewone leden Mejuffrouw Th. J. van Alff, W. Barends, J. A. J. Beckx, Mejuffrouw L. Boissevain, Mevrouw Dra. A. C. Boogaard geb. Bosch, Jhr. Mr. Dr. J. R. Clifford Kocq van Breugel, Mr. M. J. H. de Bruyn van Melis- en Mariekerke, J. J. Cock, Ir. C. M. R. Davidson, Mr. J. 1. van Doorninck, Ir. W. C. Engelen, H. 's Graeuwen, M. D. Haga, 1. J. Ham, W. F. del Campo Hartman, J. H. G. J. van Heeswijk, G. C. Helbers, F. Hers, Mejuffrouw Dra. E. H. Korvezee, Mr. H. L. van Lanschot, H. J. van 't Lindenhout, J. Loeff, Jhr. Mr. Dr. A. J. C. Rethaan Macaré, Mejuffrouw Dr. A. J. Maris, Mr. Dr. J. C. Maris van Sandelingenambacht, Mejuffrouw H. Mijnssen, Mr. J. H. de Mol van Qtterloo, Mejuffrouw Mr. E. C. M. Prins, Mr. H. F. Reynvaan, J. B. W. M. van Roosmalen, Jhr. Mr. Dr. B. R. C. M.

de Roy van Zuidewijn, W. A. van Rijn, C. J. Rijsterborgh. Mr. J. C. van Sandick, Mr. E. R. van Eibergen Santhagens van Lunenburg, Mr. Dr. H. P. Schaap, Mr. A. P. van Schilfgaarde, Mr. J. P. W. A. Smit, Mr. A. W. L. Talma Stheeman, Mr. J. J. L. Temminck, H. F. Heerkens Thijssen, Jhr. Mr. C. C. van Valkenburg, Dr. A. J. van de Ven.

De *Voorziffer* opent te 11.30 uur de vergadering met een woord van welkom aan de aanwezigen en met een woord van dank aan het Provinciaal Genootschap van Kunsten en Wetenschappen in Noordbrabant, dat zijn gebouw ter beschikking heeft gesteld en de excursie heeft geregeld.

De notulen van de vergadering van 26 November 1949 worden onveranderd goedgekeurd.

De Secretaris leest het jaarverslag voor, dat tot geen opmerkingen aanleiding geeft.

Van de Commissie tot Nazien van de Boeken is een brief ontvangen van de volgende inhoud:

„Ondergeteekenden: Mr. T. J. Naudin ten Cate en Mr. A. M. de Vries verklaren hierbij, dat zij op 20 dezer de boekhouding over het jaar 1949 van den Penningmeester van Uw Genootschap hebben nagezien. Zij hebben zich daarbij, mede door het houden van steekproeven, overtuigd van de juistheid der boekingen en geconstateerd dat de saldo's van de bankrekening, girorekening en effecten overeenstemden met de van de betreffende instellingen ontvangen bescheiden.

Zij stellen dan ook voor den Penningmeester terzake te déchargeeren onder dankzegging voor het gevoerde beheer."

De Penningmeester wordt onder applaus décharge verleend.

De *Secretaris* deelt mede, dat er een bericht van verhindering is ontvangen van de bestuursleden Daniëls, Graswinckel, Bosch van Rosenthal en Trip en van onze leden Brakke en Bijleveld.

Van de heer F. E. van den Berg is de volgende 'brief ingekomen:

„Met groote verwondering nam ik kennis van het feit, dat dit jaar de algemeene vergadering op een *morgen* gehouden zal worden. Ik attendeer er Uw Bestuur op, dat op deze manier U alleen ter vergadering kunt verwachten een groep renteniers en ouden van dagen, maar nooit dat deel van Uw leden, waar het Kon. Ned. Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde het in de toekomst van zal moeten hebben, te weten diegenen, die op heden werkzaam zijn en derhalve voor het allergrootste deel verhinderd zijn ter vergadering te compareeren. De terugslag hiervan zal noodwendig zijn, dat een groot en zeer intrigeerend [1]) deel van de leden het contact met het Genootschap zal gaan verliezen, waardoor niet voldoende frissche ideeën van jongeren ter tafel zullen komen met het onafwendbare gevolg, dat ons Genootschap de allure's zal gaan aannemen van een „oude heeren vereeniging", waar de „jongeren" het een dooie boel zullen gaan vinden, hetwelk ik veronderstel dat niet Uw bedoeling is. Derhalve verzoek ik U dit schrijven ter kennis van de Alg. Vergadering te willen brengen teneinde in het vervolg de vergaderingen in de middaguren te doen plaatsvinden."

De Vergadering onthoudt zich van opmerkingen.

Op voorstel van de heer *H. F. Heerkens Thijssen* wordt Jhr. Dr. D. P. M. Graswinckel bij acclamatie tot bestuurslid herkozen.

Bij de rondvraag merkt de heer *Heerkens Thijssen* op, dat de berichten van de groep Noord-Holland tijdig worden ingezonden, doch dikwijls niet tijdig worden geplaatst in het

1) Vermoedelijk is bedoeld „integrerend".

Mededelingenblad. Het Bestuur zal de Redacteur verzoeken hierop te letten.

De heer G. C. *Helbers* verzoekt tijdig in kennis te worden gesteld, wanneer inzendingen voor het Bijblad te wachten zijn. Hij hoopt hierdoor enige voorraad te krijgen en meer afwisseling in het Bijblad te kunnen brengen.

Vervolgens sluit de *Voorziffer* de vergadering.

Nadat de leden een kop thee was aangeboden vond een ontvangst plaats in het gebouw van de Illustre Lieve Vrouwe Broederschap, waar de archivaris, de heer *H. Ebeling*, een inleiding hield en de bezoekers rondleidde langs een zeer interessante tentoonstelling.

Aan de koffietafel te St. Michielsgestel dankte de *Voorzitter* Jhr. Mr. E. W. J. van Weede van Dijkveld voor zijn vele bemoeïingen in verband met deze excursie.

Vervolgens ontvingen baron en barones van den Bogaerde van Terbrugge van Heeswijk onze leden op het kasteel Heeswijk en leidden hen daar rond. Met grote belangstelling werden de uitgebreide collecties bezichtigd.

Tenslotte vond een diner plaats in „Chalet Royal" te 's-Hertogenbosch, waar de Voorzitter de Heer en Mevrouw van den Bogaerde hartelijk dank zegde voor hun ontvangst en deskundige rondleiding en ook de heer Drs. P. Hollenberg, Secretaris van het Provinciaal Genootschap van Kunsten en Wetenschappen, de dank voor dit Genootschap werd gebracht.

De Heeren van Goye,

door DR. P. G. F. VERMAST.

(vervolg en dot van LXVII, 229.)

Bastaarden uit de huizen van Goye en Langherake.

1. *Basfaarden van Goye.*

Onder de minuten van oorkonden en lijsten van vredelooze personen van den bisschop van Utrecht [254]), komt op het jaar 1330, onder bisschop Jan van Diest de volgende aanteekening voor: „deghene de vredeloes legghen van der Vrouwen claghe de Wouters wijf was van Catwijc alse van horen noetmont int eerste jonghe Elyaes van Werconden, Willam sijn broder, Ghijsbrecht sijn broder, Sades Ghijsbrechts broder van den Ghoy, Willam Willamsone van Overdam etc". Aangezien het nog een jonge man zal zijn, is hier vermoedelijk sprake van een natuurlijken broeder van den destijds levenden, derden burggraaf *Ghijsbrecht Ufen Goye* (V B).

Den 29sten April 1342 [507]) oorkondt Gelys van den Berghe, dat hij belooft har Ghisebrecht van Hardenbroeck, ridder, schadeloos te zullen houden wegens een door hem aangeganen borgtocht van 110 pond ten behoeve van Gelys voornoemd jegens *Aefsaerf Ghisebrechfs sone Ufen Goey*. Deze *Aefsaerf is* vermoedelijk ook een bastaard-broeder van *Ghijsbrecht Ufen Ghoye* (V B) den derden burggraaf, misschien is hij dezelfde als bovengenoemde Sades. Wellicht is er sprake van, een zoon van *Aetsaert* in de oorkonde van 19 April 1367 [508]), waarin *Abryoen Ufen Ghoeye* ende *Alyde* sinen wive *Iohans Broechagendr.* in het gerecht van Scalcwiis van den heer van Culenborch ontvangen van heer Peter van Dordrecht, vicarius van Oudmunster, twee viertellen (= 8 morgen) land in erfpacht. *Abryoen Ufen Ghoey*

507) R.A.U. Inv. H.S. no. 332 1, f° 63, dd. 19 April 1342.
508) R.A.U. Oudmunster, Inv. no. 2195. Charter dd. 19 April 1367.

bezegelt deze oorkonde met een zegel in groene was, metende 22 mm. in diameter. Het schild vertoont het wapen Goye (gedwarsbalkt van zes stukken, de oneven balken van vair), over alles heen een schuinstreep van heraldisch rechts boven naar links beneden, het randschrift luidt: + S' AB . , ON. .... GHOYE. (Ned. Leeuw LXVI, 1949, k. 392, en no. XIII, plaat.) In. het liber mensurnalis van het kapittel van St. Marie komt hij voor in den volgenden post: „Area in de Donckerstrate quondam Johannis Broechaghen et postea *Abryons"*, als belending van die hofstede wordt opgegeven aan de zuidzijde de area van Gerardus en Henricus Zoudenbalch [509]). Dezelfde hofstede wordt bedoeld bij Buchelius: A° 1377 [510]). *Abryon Wten Ghoye* ende joffr. *Alijdt* sijn wijf *Jan Broechagensdr.*, gaven over heren Melis heren Melisz. van Houweningen Priesters seeckeren eygendom van (eenen) huyse tusschen Tydeman Zoudenbalchs en Tymans Noedinck huyse ende dat hofstedeken dat Warnaer van Drakenborg ende Johan Broechagens beyde was. Deze hofstede is later het noordelijkste deel geworden van het groote huis door den bekenden Domkanunnik en proost van Maastricht heer Evert Zoudenbalch gebouwd, omstreeks 1467 en '68. Zij maakte van dit groote, nog bestaande, huis de „Aula en Camera" uit.

Den 26 September 1376 [511]) wordt *Abryon Ufen Goye* vermeld in een belending van het land van Gerrit van Oestrum, knape, in het gerecht van Schalkwijck en in 1389 in een belending te Lakervelt [512]).

Abryon Ufen Goye wordt voorts vermeld door de Geer van Oudegein in de jaren 1366 en 1376; aldaar worden in 1398 genoemd *Abryoens* erfgenamen *Ufen Goy* [513]). Hij was 20 Januari 1394 [514]) reeds overleden, want dan beleent Henric heer van Vianen, van den Goye en van der Ameyde zijn broeder Johan van Vianen met o.a. 8 morgen land „de *Abryoens Ufen Goye* plaghen te wesen, boven naest gelant heer Hughe van Henevliet met lande dat hie van ons houdende is ende beneden naest ghelant Lubber Bolle".

Vermoedelijk was een zoon van hem: *Rumer Ufen Goye.* Deze wordt vermeld 5 Februari 1394 [515]) in een belending: de betrokken leenacte luidt: „Item des V dages in Februario. Jacop Sloyer ontfing een hoeve lants gelegen in den kerspel van Houten, geheten Hyndespronc, dair boven naest gelant *Rumer Ufen Ghoye* ende beneden die Heren van den Duytschen Husen 't Utrecht". In 1411 [516]) wordt als belending van deze hoeve land Hyndenspronc, genoemd *Rumer* kynder *Uten Ghoye.* Hij is dus overleden 1394/1411. Zijn vrouw was Fye van Veen. Hunne kinderen waren:

1. *Eerst.*
2. *Gherrid van den Vene.*
3. *Otte Uten Goye.*
4. *Ghye Uten Goye.*
5. *Johan Uten Goye.*
6. *Aetsaert Uten Goye.*

Den 9 Juli 1397 wordt *Gheryt van den Vene Rumerssoen* genoemd als landgenoot „in den Goeye" bij de overgave van

509) R.A.U. St. Marie, Inv. no. 317 1. Liber mensurnalis, einde 14de eeuw, f° 6vo.
510) R.A.U. Inv. H.S. no. 358 1, f° 104vo. A° 1377.
511) R.A.U. Inv. H.S. no. 354, f° 73vo. 26 September 1376.
512) R.A.U. Inv. H.S. no. 358 III, f° 30vo. A° 1389.
513) de Geer. Archieven D.O.
514) Cod, dipl. Neerl. Uitg. Hist. Gen. 2de serie, 2de deel, 1ste afd. (1853), p. 231. 20 Januari 1391.
515) R.A.U. Arch. Biss., Inv. no. 271, f° IIIvo. 5 Februari 1394,
516) Ibidem. f° LV. 11 October 1411.

land aldaar namens heer Heynric heer van Vyanen van den Goeye ende van der Ameyde aan heer Willam heer van Apcoude [516a]).

Den 3 Februari 1400 [517]) geeft men te Utrecht geleide voor: „*Eerst, Ghye, Ofte, Jan* en *Atsaert* ghebroeders *Rumers* kinderen *Ufen Goye* duerende totter Sonnendaghes toe tot grote Vastellavont naest comende ende dien dach al" (tot 7 Maart).

Gheriid, Ofte. Ghye en *Johan Rumers* zonen *Uten Goye* geven op 20 Januari 1401 [518]) hun toestemming, dat Henric van Rijsenborch aan Peter Rusche (Ruysch), burger te Utrecht, overdraagt een viertel (4 morgen) lands en twee morgen, benevens de erfpacht van nog zes morgen, gelegen in het gerecht van den Goye en verder dat, eveneens met hun goedkeuring, genoemde Henric van Rijsenborch aan den heer van Culenborch de leenweer opdraagt van een morgen land met de hofstede op Overdam ten behoeve van Johan. den zoon van Peter Rusche en voorts aan heer Johan van Sconouwen de leenweer van drie morgen land, ook in het gerecht van Goye gelegen. *Gheriid Uten Goye* bezegelt den brief met een zegel in groene was, metende 26 mm. in diameter. Het schild vertoont het wapen Goye, maar op den tweeden balk als breuk een voorwerp, waarin men misschien een pijlpunt herkennen kan. Het randschrift luidt: S' GHERIIT VAN VEEN RUMERSSOEN. (Ned. Leeuw LXVI, 1949, k. 392 en no. XIV, plaat.) De andere broeders verklaren geen zegel te bezitten en verzoeken voor hen te willen zegelen: Har Johan van Vyanen ridder (zegel in groene was, met gothisch schild: wapen: gevierendeeld 1 en 4 drie zuilen; 2 en 3: *Goye*. Het randschrift is onleesbaar: mede zegelt Johan van Vyanen knape (zegel in groene was met drie zuilen).

Den 13 Februari 1407 [519]) oorkonden *Gheryd van den Vene Rumerszoen* en Gijsbrecht *Scade Johanszoen,* dat zij gezamenlijk aan het kapittel van St. Pieter te Utrecht het rustig bezit waarborgen van de drie morgen land in het gerecht van Scalcwijc, die *Ghye Uten Goye Rumerszoen en* joncfrou Oedel zijn vrouw en haar moeder Geertruyd aan het kapittel verkocht hebben. Het zegel van *Gheriid van den Vene is* verloren, terwijl Ghijsbert Scade verklaart geen zegel te hebben en aan Gheriid van Beesde verzoekt voor hem te willen zegelen. Van diens zegel is nog alleen te herkennen het onderste deel van het schild, dat drie vairpalen vertoont: van het randschrift is nog te lezen: . . . . . N BEESDE.

De Raad van Utrecht heeft vermoedelijk op aanklacht van Jan van Damassche een der broeders *Ufen Goye* ernstig door het gerecht doen straffen, want 6 November 1411 [520]) leest men in het Raads dagelijks boek: „*Otte Rumerssoen Uten Goye* heeft oervede gedaen van zulken gerecht als die Stat van Utrecht gedaen heeft over sinen brueder, dat hij Jan van Damassche noch nyemant van onser Stat Rade ofte yemant anders daer om misdoen en sel noch nyemant van sijnre wegen mit woerde noch mit werken heymelic noch openbaer".

Den 6den Mei 1419 [521]) verklaren *Otte Rumaerssoon en* Heylwich Willamsdochter van Groenenwoude, zijn vrouw,

516a) R.A.U. Arch. Biss., Inr. no. 112. Charter dd. 9 Juli 1397.
517) Gem. Arch. Utrecht. Buurspraakboek A° 1400, f° 262vo. Cat. I, no. 16. 3 Februari 1400.
518) R A.U. Oudmunster, Inv. no. 1338. Charter dd. 20 Januari 1401.
519) R.A.U. St. Pieter, Inv. no. 587. Charter dd. 13 Februari 1407.
520) Gem. Arch. Utrecht. Raads dagel. boek. 1408 t/m 1414. Gat. I, no. 13. 6 November 1411.
521) R.A.U. Inv. H.S. no. 361, deel VI, f° 203. 6 Mei 1419. Met zegelteekeningen.

dat zij ten behoeve van Johan van Groenewoude Willamssoon afstand doen van hun erfdeel van Willam van Groenewoude met uitzondering van het eigen goed van Willam van Groenewoude, dat hij tijdens zijn leven bezat te Wijck; hieraan zullen Otte en Heylwich hun recht behouden. Ofte *Rumerssoon* bezegelt den brief. Zijn zegel vertoont het wapen Goye met in den linker bovenhoek een vijf-puntige ster en over alles heen een schuinstreep. Het randschrift luidt: SIGI .... **OT** . . ROEMERS SOEN. Met hem zegelt op zijn verzoek Ghisebrecht van Mekeren met een St. Andrieskruis en tusschen elk der beenen een droogscheerdersschaar. Randschrift: S' GHISBERT VAN MEKEREN. (Beschrijving naar zegelteekeningen bij van Winssen van Hoencoop,)

Vermoedelijk nazaten van een der bovengenoemde broeders zijn: *Hubert Uten Goye* en *Peter Uten Goye,* die met eenige anderen 17 September 1424 te Utrecht geleide bekomen en evenzco op 5 Januari 1425 [522]). Het leenregister van Vianen [527]) vermeldt ca. 1436 op f[is] XVII en XXII nog: *Gerit Uten Goye Peterszoon.*

In den nacht van 23/24 November 1429 [523]) werd *Hubert Uten Goye* te Utrecht door den Utrechtschen burger Gerijt Schout doodgestoken. Het Buurspraakboek vermeldt daaromtrent: „1429, noch op Sinte Katerinen avont: Gerijt Schout onse borger heeft ghisteren nacht binnen onser Stad doet gesteken *Hubert Uten Goye;* dien doetslach *setmen* in vreden van allen onschuldigen magen die in onser Stad ende Stad vrijheit woenachtich sijn duerende totten hiligen XIIIdach toe naest comendr ende dien dach all".

Dit is het laatste wat men van dezen bastaardtak verneemt.

Te Vianen kwam in de 15de en 16de eeuw nog een bastaardtak *Uten Goye* voor. Deze waren echter bastaarden van de heeren *van Vyanen en van den Goye.* Zij stammen af van *Abraham* her *Jans* bastertsoen *van Vyanen,* hij wordt ook wel *Abraem* en *Abrioen* genoemd. Het eerst komt men hem tegen in een belending te Jaersvelt in het gerecht van Johan van Vyanen 22 September 1422 en 19 Aug. 1435 [524]). In 1453 wordt bij transport van Lysbet van Zuylen (van Wese), vrouw van Wolter van Zuylen (zoon van Sweder van Eck), beleend met de oude tienden te Ingen: *.Abrioen* bastart heeren *Johanssoon van Vianen* [525]). In 1465 was hij reeds overleden, want dan wordt heer Johan van Vianen genoemd als erfgenaam „sijnes bastarts *Abrion"* [525]). Hij had een zoon *Joest Abraemszoen Uten Goy,* die 8 Juni 1473 [526]) zegelt voor den priester Aernt Jan Aerntsz.soen. Zijn zegel vertoont als wapen: Gevierendeeld, 1 en 4 drie zuilen: 2 en 3 Goye, met een rechterschuinstreep over alles heen, als teeken van zijn bastaardij, Het randschrift luidt: .... IOEST . ABRAM . SOEN. (Ned. Leeuw LXVI, 1949, k. 392 en no. XV, plaat.) Uit het leenregister van Reinout van Brederode (1427—1477) blijkt, dat *Joesf Abryonsz.* was getrouwd met Margriete.

Joest Abrioensz. wordt 28 Juni 1474 [527]) door vrouwe

522) Gem. Arch. Utrecht. Buurspraakboek A° 1424, f° 231. Cat. 1, no. 16. 17 September 1424, en idem A° 1425, f° 235vo, dd. 5 *Januari* 1425.

523) Ibidem. Buursprankboek A° 1429, f° 139. 24 September 1429.

524) RA.U. Dom, Inv. no. 2368 1, f° XCIIIIvo, 22 September 1422 en f° CXXXVIIvo, dd. 19 Augustus 1435.

525) Reg. Leenactenboeken Gelre en Zutphen. Uitg. „Gelre", Het Kwartier van Nijmegen, S 152. sub: Innen.

526) R.A.U. Oudmunster, Inv. no. 1618. Charter dd. 8 Juni 1473.

527) A.R.A. Leenhof Vinnen, Inv. no. 10, f° LXXIIII, dd. 25 Juni 1474.

Yolente van Lalaing, vrouwe van Brederode als mombaer van haar zoon Joncheer Walrave, n e v e genoemd: zij beleent hem dan met een vierde1 lands in den Biezen, in den lande van Haghesteyn, waar boven naast geland is Jan van Campen en beneden Beernt van Masch, verder met 6 morgen land te Achthoven. Ter plaatse blijkt, dat hij een zoon *Henrick* en een zoon *Jan* had, ook had hij nog een dochter *Weyme,* weduwe van Johan Loef. *Joest Abrionss.* geeft met Dyrck Crol, Dominicus Crol e.a. volmacht om in een geding tegen Stijne, weduwe van Sweder die bastart 'van Vyanen aanhangig voor het gerecht te Noirdelois, op te treden, 3 Juli 1481 [527a]). Zijn zoon *Heynrick Joest Abrahamsz.* had tot kinderen *Berntgen, Abraham, Griet, Jutken* en *Mary:* dit blijkt uit het testament van *Berntgen Heynrick Joest Abrahamsdochfer* van 13 September 1544 [528]).

Behalve genoemden zoon *Joest* had *Abrioen* bovendien een bastaarddochter *Pollepina,* die in 1436 op verzoek van haar man Claes Aentsz. door Reinout van Brederode beleend wordt met 7 morgen land op Langachthoeven [529]).

Den 6den Juni 1543 [530]) komt te Vianen nog voor *Floer Janss Uthen Goeye.* Hij wordt rentmeester genoemd van de Carmeliten binnen Utrecht en was getrouwd met *Claesge Claes Willemsdochter (1536)* [531]).

2. Bastaarden van Langherake.

Zooals wij reeds vermeldden kwam in 1484 te Utrecht als Raad der stad voor, *Gijsbert van Langeraeck* [506e]), die getrouwd was met joncfr. *Haze,* dochter van *Tyman Cluetinck* († *1483)* en van Alith N. Hij stierf tusschen 7 Juni en 11 November 1500[506f]) en zal toen omstreeks 50 jaren oud geweest zijn. Alith, zijn schoonmoeder wordt nog vermeld in 1505, toen zij ziek zijnde, de helft van een huis op den noordhoek van de Smeesteech aan de oostzijde van de Oude Gracht, transporteerde aan haar schoonzoon Hendrick van Heusden en haar dochter *Hadewich,* weduwe van *Gijsbert van Langheraec* [506h]).

Joncfr. Hase Tyman Cloetincksdr., weduwe van *Ghijsbert van Langeraeck,* droeg 6 Oct. 1506 haar halve hoeve lands weer aan haar leenheer, den Domproost van Utrecht, op [506i]).

Den 19den Maart 1510 compareerden voor schout en schepenen der stad Utrecht joncfrou *Hadewich Ghijsberts weduwe van Langheraeck* ende Henrick van Amerongen met Margriet van Heusden, de dochter van Heinrick van Heusden en Heinrick van Heusden met joncfrou Alijden sijnen wive (dochter van Tyman Cluetinck en Alith) ende gaven over den Prior en ghemeen Convent der reguliere Canoniken binnen Utrecht, elks hoer aendeel aen den thien gouden Iohannes Beyersche guldens siaers erffelijke oude renthen, gaende wter husinghe ende hoffstede ghelegen bij die Smeebrug. Item noch hoir aendeel aen drie gouden Ioh. Beyersche gld. wt eenre husinghe ende hoffstede ghelegen in die Vuylsteghe [506g]).

Ofschoon wij *Gijsbert* niet met zekerheid in de genealogie *van Langherake* kunnen plaatsen, moet hij toch wel van wettige geboorte en afkomst geweest zijn. Zooals reeds gezegd werd, zou zijn grootvader *Gijsbrecht van Langeraec,*

527a) Gem. Arch. Utrecht. Procur.- en Certif. boeken. 1467—1483, f° 301. dd. 3 Juli 1481.

528) A.R.A. Vianen, Transport Reg. F.L. 1. dd. 13 September 1544.

529) A.R.A. Leenhof Vianen, Inv. no. 10, f° XXIIvo. A° 1436.

530) A.B.A. Vianen, Transp. Reg. F.L. 1. dd. 6 Juni 7543.

531) Gem. Arch. Utrecht, Reg. Transporten en Plechten. Cat. 1, no. 703. 13 Jan. 1536.

de jongste zoon geweest kunnen zijn van heer ***Gysbert*** heer van ***Langheraeck*** (VI AA). Hij had een natuurlijken zoon, ***Gherit van Langeraeck,*** van wien een wijd vertakte nakomelingschap afstamt [532]).

Deze bastaard, ***Gheryt Gijsbertss van Langeraeck*** [532a]) werd in 1506 burger te Utrecht. In 1513 wordt hij vermeld als kistemaker (meubelmaker), in 1519 als houtcoper en in 1528 als schuytemaker. Zijn vrouw was ***Deliaen*** (later ***Mechtelt) van Batenborch,*** dochter van Hubert Wijnantss, die in 1548 overleed [532a]). Zij woonden bij de Smeebrug en lijftochtten elkaar in 1507. Den 4den Augustus 1519 transporteerden Gijsbert Claess, casteleyn op Schonauwen en zijn vrouw joffr. Alith Florensdr van Jutfaes van Blochoven eenig goed aan ***Gerrit van Langeraeck,*** die houtcoper [506h]). Zij waren zijn achternicht en -neef. Hij overleed in 1564 en werd begraven in de Geertekerk te Utrecht en wel onder een zerk. De bewaarde rekening van de Geertekerk over het jaar 1564 vermeldt daaromtrent: „Item ontfangen van Jacop de Rijck (zijn schoonzoon) twalof stuvers van ***Gherits van Langeraecks*** grafstede te openen onder een serck, facit . . . XII St. [532b]).

Van dit echtoaar zijn 7 kinderen bekend:

1. ***Jan van Langeraeck,*** volgt A.
2. Heer ***Gijsbert van Langeraeck,*** geestelijke, volgt B.
3. Heer *Balthazar* ***van Langeraeck,*** praebendaat ten Duitschen Huise.
4. *Joost* ***van Langeraeck,*** volgt C.
5. ***Anna van Langeraeck,*** trouwde met ***Jacob de Rijck.***
6. ***N. van Langeraeck*** (zoon), jong gestorven.
7. ***Christoffel van Langeraeck,*** volgt D.

A. *Jan van Langeraeck.*

Jan van Langeraeck was getrouwd met ***Meynsje (Clementia) van Wede.*** dochter van Steven van Wede.

Den 2den Mei 1555 kwamen in het tinsgerecht onder die Laeckensnyers van Gerrit van Renesse als thynsheer: *Jan van Langeraick* voor hem en ***Clementia*** zijn huysfrouw Stevensdr. ***van Weede,*** Folpert Mertenss en Alijt zijn huysfrouw en Catrijn Melis Thoniss weduwe met de mombers over hare minderjarige kinderen en gaven gesamenderhant over aan Jasper Janss van Honthorst die alinge huysinge ende hoffstede, staende onder die Lakensnyers, genoemt Groot Stegenberch daer dat hoeckhuys van den Schoemakerhalle boven ende d'erfgenamen van Jan Janss Wttewael beneden naest gelegen sijn. Zij vrijen en waren dit huys op vijf pont stadtpay die jaerlix te thyns daer wtgaende sijn [532c]).

Zij leefde nog als ***Meynsgen Jan*** van ***Langeraecx*** weduwe op 23 November 1570. Zij hadden 6 kinderen:

1. ***Jonge Jan van Langeraeck,*** volgt E.
2. ***Hubert van Langeraeck,*** volgt F.
3. ***Anna van Langeraeck,*** getrouwd met *Dirck Henric* ***van Hoochvelt,*** bontwerker. Zijn moei Geertge was de tweede vrouw van *Jacob* ***de Rijck.*** Zij hadden geen kinderen.
4. ***Willem van Langeraeck,*** volgt G.
5. ***Weyntje van Langeraeck,*** getrouwd met ***Gijsbert Willemss Knijff.***

[532]) R.A.U. Inv. H.S. no. 378, deel 4, f° 475sqq.

[532a]) Gem. Arch. Utrecht. Stadslijfrenten-register 1543. Onder Bijlhouwers, p. 197.

[532b]) Gem. Arch. Utrecht. Cat. bij het stadsarch. bew. arch. 11, no. 797, f° 6vo. 1564.

[532c]) Gem. Arch. Utrecht. Transport Register. Cst. 1, no. 705, dd. 2 Mei 3555.

6. ***Mechtelt van Langeraeck,*** getrouwd met ***Gijsbert van*** *Leuwen,* naaldenmaker.

B. Heer *Gijsbert van Langeraeck.*

Hij was geestelijke te Keulen en is door zijn concubina door vergif omgebracht.

C. *Joost van Langeraeck.*

Hij sneuvelde als vaandrig van den heer van Brederode in het beleg van Metz (1552) en was getrouwd met Anna, dochter van Mr. Aert, chirurgijn en burgemeester van IJsselstein: zij was eerder weduwe van Joost Thomassoon. Zij hadden 3 kinderen:

1. ***Joost van Langeraeck,*** die camerlinck en juwelier was van den Koning van Frankrijk te Parijs en in Frankrijk genaturaliseerd is. Hij stierf in 1631 op 82-jarigen leeftijd. Het register van overledenen, aangebracht bij de momberkamer te Utrecht, vermeldt daaromtrent : „19 September 1631. Sr Joost van Langeraeck in sijn leven camerlinck ende juwelier van den overleden Coninck van Vrancrijck. Buyten". (d.w.z. overleden buiten Utrecht). Het overluidingsregister zooals dit in uittreksel is uitgegeven in den Navorscher 1890, pag. 4, vermeldt: „1631 XVIII Sept. in ob. Dni. Judoci a Langeraeck quondam cubicularii et aurifabri regis Franciae".
2. ***Jannichje van Langeraeck,*** trouwde ***Henrick van Schayck*** en daarna met N.N. *Jannemanszoon,* een muntgesel.
3. *Geertje,* getrouwd met ***Frans Claessoon van Aeckersloot*** te Schoonhoven. Hij was een linnenwever.

D. *Christoffel van Langeraeck.*

Hij was goudsmid en getrouwd met ***Elisabeth Schrieck.*** Zij hadden drie kinderen:

1. ***Gerrit van Langeraeck,*** goudsmid, gestorven in Friesland. Zijn zoon was ***Christoffel van*** Langeraeck, Remonstrantsch predikant.
2. ***Mechtelt,*** getrouwd met een Remonstrantsch predikant te Alfen.
3. ***Anna,*** setrouwd met den Remonstrantschen predikant *Cornelius.*

E. *Jonge Jan van Langeraeck.*

Hij was getrouwd met ***Gerrichje,*** dochter van ***Coendert Koevoet,*** die hertrouwde met Dr. Petrus Memmius.

Zij hadden een dochter *Janneken,* die nog in 1581 leefde. Zij wordt vermeld 23 November 1570: ***Meynsgen Jan van Langeraecx weduwe*** verclaerde, dat als *Jannichgen Jan van Langeraecx dochter* geprocreert bij ***Gerritgen Coenraetsdr.*** sijn huysfrouw, tot eeniger tijd offlijvich worden soude sonder levende wittelicke geborte, dat alsdan alle goeden als *Jannichgen* aencomen sal overmits dode van haer Comparante (Meynsgen), erven sellen op haer Comparantes erffgenamen ende op nyemant anders". ***Meynsgen*** was de grootmoeder [532d]).

F. *Hubert van Langeraeck.*

Hij was getrouwd met ***Elisabeth*** *Crijn Harmansdr.,* die als weduwe van ***Hubert*** *Janss van Langeraeck,* hertrouwde met den brouwer Crijn Jacobss Ponsijn (Possijn) [532e]). Haar kinderen waren:

1. *Jan Huberfssoon van Langeraeck.*
2. *Gerrit van Langeraeck.*
3. *Crijn van Langeraeck,* een herbergier te Brussel
4. *Anna van Langeraeck.*

De kinderen worden alle genoemd in een transport-acte van 23 November 1570 [532d]): ,,*Meynsgen Jan van Langeraecx weduwe* (de grootmoeder) verclaert, dat als *Jan, Gerit, Crijn* en *Anna Hubert van Langeraecx kynderen* tot eenyger tijt offlijvich worden souden sonder wettelicke geborte, dan sullen alle goeden als de voorss. kynderen toecomen overmits doode van haer comparante *(Meynsgen)* gaen ende erven d'een op den anderen tot die laetsten, als zij alle offlijvich worden sonder wettelicke geboorte dan sullen de goederen wederom gaen ende comen op haer Comparantes rechten erffgenaam dan wesende."

In 1564 wordt een kind van *Hubert van Langeraeck* begraven in de Geertekerk. De rekening dier kerk over 1564 zegt daaromtrent: ,,Item ontfangen van *Huberf van Langeraeck* sijn kynts grafstede te openen vijf stuvers twalof penck onder een serck, facit.. V St. XII p. [532b]).

G. *Willem van Langeraeck.*

Hij was goudsmid en daarna bode van het gilde der smeden. Zijn vrouw was *Ychje,* dochter van schele *Aef.* Zij hadden 3 kinderen:

1. *Jannichje.*
2. *Gerrit.*
3. *Aefgen.*

Thans meenen wij de geschiedenis der heeren *van Goye* te kunnen besluiten. Wij zijn er ons van bewust in het bijzonder betreffende den tak *van Langherake* onvolledig te zijn geweest. Een nauwgezet, maar stellig zéér tijdrovend onderzoek in de tallooze boeken der Hollandsche Leenkamer in het Alg. Rijksarchief te 's-Gravenhage zal vermoedelijk nog menig belangrijk gegeven omtrent dit geslacht aan den dag kunnen brengen. In het voorstaande meenen wij echter hun descendentie uit den Huize *van Goye* duidelijk gemaakt te hebben en in het bijzonder te hebben verhelderd hoe de latere *van Langherake's,* van spilzijde stammend uit het geslacht *van Teylingen,* aan dit geslacht het door hen daarnà gevoerde wapen, den Teylingschen leeuw met lambel, ontleenden.

532d) Gem. Arch. Utrecht. Transport Register. Cat. 1, no. 705, f° 119, dd. 23 Nov. 1570.

532e) R.A.U. Inv. H.S. 358 IV, f° 222.

Naschrift.

Bij de bespreking van het graafschap Utrecht (Ned. Leeuw LXVI, 1949, k. 285 en 289) zijn wij, op gezag van Prof. Dr. 0. Oppermann, uitgegaan van de juistheid van diens opvatting betreffende het bestaan weleer van een civitas libera in of bij Utrecht, als een van den bisschop onafhankelijke rechtskring. Op deze grondgedachte als fundament, hebben wij t.z.p. onze inzichten betreffende het graafschap Utrecht gebouwd. Naar mondelinge mededeeling intusschen van Mejuffrouw Dr. A. J. Maris heeft haar recent onderzoek, een andere studie betreffend, echter tevens de bewijzen gebracht, dat de conceptie van Oppermann niet langer houdbaar is en dat in casu de stad Utrecht in de verhouding van graafschap en burggraafschap niet die uitzonderings-positie vertoonde, die wij, op grond van de civitas-libera-opvatting van Oppermann, gedwongen waren aan te nemen. In werkelijkheid zouden ook de verhoudingen ten deze in Utrecht zich meer hebben aangesloten bij die, welke men in Duitsche zustersteden van Romeinschen oorsprong aantreft. Met groote belangstelling wachten wij de desbetreffende publicatie af. Zouden wij naar aanleiding daarvan de grondopvatting van Oppermann inderdaad moeten laten vallen, dan spreekt het vanzelf, dat wij ook onzen verderen uitbouw, die daarop berustte, zouden moeten herzien en wij hopen, dat ons alsdan t.z.t. de gelegenheid zal worden geboden van dat veranderde inzicht hier blijk te geven.

De Heeren van Goye.

circa :

A. Dynasten (Zie Ned. Leeuw LXVI, 1949, k. 300).

1. *Wilhelmus (de Upgoye)* comes in Isla et Lake laicus liber. vermeld: 1108-1122.

1050

1080 11. *Theodericus* filius comitis *Wilhelmi,* 1121. Theodricus de Traiecto, 1108. laicus liber. † ca. 1131.

IIbis. *Willelmus* filius comitis *Willelmi* liber homo. vermeld: 1134–'39. † 1139/'56.

IIter. *Walterus* frater *Willelmi* liber homo. vermeld 1139.

1110 erfdochter × comes *Hermannus de Cuke,* graaf van Utrecht 1133. Hieruit: **de Heeren van Cuyck, graven van Utrecht -1220.**

III. *Wilhelmus Luscus* 1156, comes Strabo (Skeluwe) 1165 liber homo 1166. vermeld: 1156/'78. † 1179/'87.

1140 IV. *Wilhelmus* filius *Wilhelmi* comitis Strabonis 1165 nobilis. vermeld: 1165/'90. † 1190/'96.

IVbis. *Walterus de Goie* nobilis. vermeld: 1183–'90.

1170 V. *Wolterus* comes de Goye nobilis; liber homo. vermeld: 1208/'32. † 1232/'42,

× Rixa (van ***Amstel*** of *van Bosinchem (aan Everdinghen)?)* 1252 verm. als weduwe.

Afstammelingen, zie staat B. Ministeriaien.

De Heeren van Goye.

B. Miniaterialen. (Zie Ned. Leeuw LXVI, 1949, k. 334.)

Wolterus comes de Goye X Rixa. (Zie staat A. Dynasten.)

circa 1170

1. Dns. Giselbertus dns. de Goye, miles, Landcomm. Dt. Orde, ministerialis, vermeld 124211271, X 1. jonkvr. N. Wttenhorst; X 2. jonkvr. Mabilia (van Arkel?)

Ibis. Walterus de Goye, vermeld 1252.

Iter. Dns. Wilhelmus de Goye, miles, vermeld 1263.

Iquater. Spieringus de Goye, vermeld 1245/'59.

1200

11. Walterus dns. de Goye et de Hagensteine necnon de Langerake (ridder), verm. 1253 1-1277, † 1281/2, X jonkvr. van den Berghe (Arkel), hr. Harbernusdr. Hieruit : van Haghensteyne en van Langherake, **heeren** van half-Nieuwpoort.

IIbis. Har Ghisebrecht Uten Goye, ridder, verm. 1277-1300, † kort na 12 Maart 1300, X jonkvr. van Schalkwijk? Hieruit,: **Heeren** van Goye, burggraven van Utrecht.

IIter Berta de Goye, abdis St. Scrvacs Utrecht, †1284.

IIquater. Jonkvr. N. de Goye, vermeld 1277, X Gerardus van den Vliet.

IIquinquies. Jonkrr. N.N. de Goye, X Dns. Jacobus Johannis (de Vlotstale), Hieruit : van Lichtenberch.

1225

IIIA. Giselbertus filius Walteri ex Goye famulus, verm. 1277–c. 1299, † vóór 25 Juni 1300, X Dna. Margareta de Tevlinghen, dna. de Hagensteyne, † vóór 1316. Hieruit : van Hagensteyne.

III AAbis. Wouter van Langherake, knaap. Zie staat C. Heeren van Langherake.

111 AAter. Agniese van Langherakc. Zie staat C. Heeren van Langherakc.

IIIB. hr. Ghisebrecht here Uten Goye, ridder, lste burggraaf van Utrecht, verm. 1295-1313, †1313/14, X jonkvr. van Woerden? (hr. Hermanszuster).

? 111 Bbis. Harmannus Uthen Goye, vermeld 1252.

? 111 Bter. Bernaert Uten Goye, vermeld 1298.

1250/55

IV. Margriete Uten Goye, †.1333/'42, X hr. Goscwijn van Rossum.

IVbis. Jan, knaap, heer van Hagcnsteyn, verm. 1305—1312, † 1312/'13.

IVter. Ghisebrecht, verm. 1309—1312, † 1312/'14. Kinderloos.

IVquater. Berta, † vóór 1316, X Steeskin van Brakel de oude. Hieruit: van **Brakel.**

IVquinquies. Mechteld? † vóór 1316, ×(hr?) Jacob van Lichtenberch.

IVsexies. Maria, † vóór 1312, X 1. Jan heeren Gheretss van der Wateringhe; X 2. Dirc van den Wale. Hieruit : **van der** Wateringhe.

IVB. Ghisebrecht Uten Goye, knaap, 2de burggraaf van Utrecht, verm. 1312—1316, † 1316/'17, X Margriete van Bosinchem.

1275/85

1300/20

V. Jonkrr. Margriete Uten Goye, vrouwe van Haghensteyne, verm. 1318-1333, †1331/'33, X c. 1320 hr, Henric van der Lccke, † 1342. Kinderloos. Haghensteyn aan graaf van Holland gekomen, **daarna** verkocht en verdeeld.

V'B. Ghiselbert Uten Goye, knape, **3de** burggraaf van Utrecht, verm. 1317—1333, † 1333/'35, X jonkvr. Marie van van Heuckelom.

V Bbis. Katerinc vrouwe van Goye, **5de** burggravin van Utrecht, † 1349/'51, X hr. Henric heer van Vianen, ridder, † 1352. Hieruit : de **Heeren** van Vianen en van den Goye, burggraven van Utrecht.

1330/45

VI B. Kind (zoon) van den Goye, (4de burggraaf van Utreoht), verm. 1339, † vóór 27 Aug. 1349. Kinderloos.

CORRIGENDA ET ADDENDA **UTEN** GOYE.

Indien niet anders is aangegeven, zijn dc regels van boven af gctcld.

Ned. Leeuw LXVI, Sept.-Oct. 1949.

k. 263, regel 8: Suescnon, lees: Sueesnon.
k. 263, regel 10 : (Kaiserswerth) moet vervallen.
k. 264, regel 17 van beneden en k. 265, regel 21: de(n) Heelsloet, lees: het land Helle.
k. 265, regel 12: na „Ameide" toevoegen: 17c).
k. 266, regel 14 en 27 van beneden: † 11 Mei 1008, lees: † 3 Mei 1010.
k. 267, regel 4: die tot, lees: dat tot.
k. 271, regel 2 van beneden: (936—944), lees : (936-973).
k. 272, regel 25: Keizer Otto 11, lees: Koning Otto 1.
k. 272, regel 20 van beneden: episcope, lees episcopo.
k. 277, regel 20 van beneden: ulla (potestatrm), lees: ullam.
k. 281, regel 11: (Kaiserswerth) moet rervallen.

De Heeren van Goye.

circa :

C. Heeren van Langherake. (Zie Ned. Leeuw LXVII, 1950, k 194.)

1225 — 11. Walterus dns. de Goye et de Hagensteyne nccnon do Langherake (ridder), † 1281/2, X jonkvr. van den Berghe (Arkel), hr. Harbernusdr. (Zie staat B. Ministerialen.)

IIIA. 1250/55 — Giselbertus filius Walteri ex Goye, famulus. Zie staat B. Ministerialen.

111 AAbis. Wouter van Langherake, knape, (heer van Langherake en **half-Nieuwpoort),** vorm. 1283—1298, † 1298/1311, X jonkvr. N. van der Merwede.

111 AAter. Agniese van Langherakt, verm. 1306–'16, † 1317/19, X hr, Hubrecht heer van Vianen, ridder, † 1318/19.

IV AA. 1275/85 — Gijsbert van Langheraeck, heer van Langherake en **half-Nieuwpoort,** verm. 1322-1329, † kort vóór 21 Mrt. 1330, X 28 jonkvr. N. van Teylinghen?

IV AÀbis. Alverade van Langherake, verm. 1.314, † 1342, X 1314 Gherard van Damassche, † 1344/47. Hieruit ; **Zoudenbalch.**

IV AAter. dochter (N.L. LXVII, 1950, k. 211) X Simon Willemsz. van Teylinghen. Hieruit ; **van Teylinghen** onder en in Utrecht.

IV AAquater. Wouter van Langherake, (N.L. LXVII, 1950, k. 214) verm. 1334.

o.a. hr. Henric van Vianen, ridder, X Katerine Uten Goye V Bbis. Hieruit ; **de Heeren van Vianen,** burggraven van Utrecht.

2de huw. — **V AA.** 1300/20 — Gisebrecht van Langherake, in 1330 nog geen 12 j. oud, † kort vóór of in 1353. Kinderloos.

2de huw. — **V AAbis.** hr. Jan heer van Langheraeck, ridder, heer van **half-Nieuwpoort,** verm. 1330—1378, † in of kort na 1378, X 1. zuster van den heer van Heuckelom; X 2. Jutte de Cock van Opijnen of vr. Elisabeth van Wadenoy? Hij zegelt in 1350 met den Teylingschen leeuw met barensteel.

lste huw.8 — **V AA'** hr. Wouter van Langherake, priester, kanunnik van St. Marie 1355, ten Dom 1356, vermeld 1367, 1370? (Zie N.L. LXVII, 1950, k. 214)

lste huw. ? — **V AA"** Langherako, vr. Margareta van abdis van Rijnsburg, verm. 1344—† 1358. (k. 214).

VI AÀ. 1345 — hr. Gijsbert heer van Langheraeek ridder, heer van **half-Nieuwpoort, 1383 ridder, † vóór 1400,** X 1. Berta (Margriete?) van Blois; X 2. v. Johanna van Heusden en Drongelen.

VI AÀbis. jonkvr. Becrte, † 1380, X 1376 Vrederic van Dracckenborch, † 1440.

(VI AAter jonkvr. Margriet X den heer van Bylandt?)

VI AAquater. Simon, verm. 1375/85.

VI AAquinquies. Willem, verm. 1384.

(VI AAsexies. Jutte, X Simon Woutersz. van Teylinghen. Zie N.L. LXVII, 1950, k, 221.) Hieruit : **van Teylinghen** in Utrecht.

lste huw. — **VII AA.** 1375/80 — Johanna, verm. 1403, X Helmich van Doirnic, verm. 1403–1416.

lste huw. — **VII AAbis.** Willem *) heer van Wadcnoyen, verm. 1437-1463, X 1. jonkvr. N. van Haeften; X 2. jonkvr. Otta van Putten, verm. 1420.

14410/20 — N. vrouwe van Wadenoyen X Gijsbert van Boxmeer Kinderloos.

2de huw. — **VII AAter.** Johan heer tot Langheraeck, knape, in 1405 beleend met Langerak, in 1419 beleend met **half-Nieuwpoort,** × vr. Elburch van Polanen, vrouwe van half-hspcren.

VIII AA. Elburch, vrouwe van Langeraeck, vrouwe van **half-Nieuwpoort,** vrouwe van half-Asperen, † na 1474, X hr. Rutger van den Bootzelaer, ridder, heer van den Boetzelaer, Amersoy en Hirnen, † 1460. Hieruit: **van den Boetzelaer.**

2e huw. — **VII AAquater.** Margriete, † na 1433, x hr. Willem de Rover van Montfoerde, heer van Swieten en Vlooswijk, verm. 1388–1433.

VII AAquinquies. Berthe, abdis van Rijnsburg, vorm. 1432—† 1441.

VII AAsexies. Elburch, X Johan van Polanen, heer van half-Asperen, Voorst cn Keppel, verm. 1426, † vóór 1430. Kinderloos.

(Gijsbert. Zie N.L. LXVII, 1950, k. 227.)

*) Ten onrechte in N.L. LXVII, 1950, k. 225, vermeld en genummerd nà zijn halfbroeder Johan.

k. 283, regel 26: zijn broeder, moet vervallen.
k. 283, regel 5 van beneden: (diens broeder?), moet vervallen.
k. 285, regel 3 van beneden: § 3, lees: § 2.
k. 289, regel 13: in de stad Utrecht, lees: bij do stad Utrecht.
k. 289, regel 24 van beneden: stadsommuring, lees: stadsomwalling.
k. 289, regel 20 van beneden: Springwijkmanschap, lees: Koningsmanschap.
k. 289, regel 13 van beneden: op de Springwijk, lees: op de streek bij de Springwijk.
k. 290, regel 5: 1162, lees: 1156.
k. 290, regel 15: het jaar 1162: lees: 1156/'62.
k. 291, regel 27: nà het woord „ruminegam" toevoegen: noot 98c): „Cuyckii aliquando Comites appellati sunt, non quod Cuyckiense dominium hoc titulo gauderet, scd quia Burchgraviatum et Comitium Civitatis Traiectensis aliquamdu possederint". Beka, De Episc. Ultraj. notis historicis illustr. ab Arn. Buchelio, p. 49.
k. 292, regel 11 van beneden ; functionarissen, lees ; hof dignitarissen.

k. 292, aan noot 102 toevoegen: Schrijver komt tot de opvatting, dat na den dood van Gerlacus de Renen, of misschien reeds eerder, bisschop Boudewijn (van Holland) het voorbeeld van zijn voorganger waarschijnlijk heeft gevolgd en zijn eigen broeder, Otto van Benthem, met het burggraafschap beleend heeft. Volgens deze voorstelling zouden de Cuycks nimmer het burggraafschap hebben bezeten en wat in 1220 door Albert van Cuyck werd verkocht zou dus alléén het graafschap van Utrecht betroffen hebben. Bovendien wijst Schrijver er op, dat de graven van Benthem later ook in het bezit gevonden worden van andere goederen, die vermoedelijk ook van de heeren van Renen afkomstig waren en niet behoorden tot het burggrafelijke leen, zooals o.m. in 1277 het jus patronatus van de kerk in Renen.

k. 294, regel 10: toen zij dit leen. . . enz, lees: toen een opvolgend-bisschop dit leen . . . enz. ging uitgeven.

k. 294, regel 13: „later", moet vervallen.

k. 294, regel 31 van beneden: (noot 107a): De heerlijkheid van den Heelsloet, lees: Het land Helle, dat ... enz.

k. 294, regel 34 van beneden: de heerlijkheid Heclsloet, lees: het land Helle . . . enz.

k. 296, regel 13 van beneden: Heer van Hagesteyn IV Abis), lees: Heer van Hagesteyn IV AAbis).

k. 299, regel 5 van beneden: privaten, lees: privaatrechtelijken.

k. 300, regel 26: Henricus 11 (1002—1024), lees: Henricus V (1106-1125).

k. 304, regel 30 van beneden: de Rodolfus de Stenvorde, lees: Rodolfus de Stenvorde.

LXVI, *Nov. 1949.*

k. 334, regel 2: koningsgetrouw, lees: aan hun zelfstandigheidsgevoel getrouw.

k. 337, regel 35: 1266 [148b]), lees: 1266 [157]).

k. 338, regel 33: (later Lichtcuberg genaamd), lees: (de Vlotstale = later van Lichtenberch).

k. 337 en 338, regel 11 en 8 van beneden: N. (v. Lichtenberch), lees: N. (de Vlotstale) en: Johannes (van Lichtenbereh), lees: Johannes (de Vlotstde).

k. 340, noot [166]): H.S. van Buchell, F. 28 . . , lees: H.S. van Buchell, VIII. F. 28. H. 1780. f° 17vo.

k. 341, regel 8 van beneden: 6" Gerardus IIsexies, moet vervallen. Zie hiervoor de toegevoegde noot 229a) k. 355.

k. 342, regel 1: (bij het Huis Goye), lees: (ten N. van Loerik).

k. 343, regel 15: paardenmarkt, lees: jaarmarkt.

k. 343, regel 27: bisschop [148b]), lees: bisschop [157]).

k. 347, regel 14 van beneden: Ghyselbertus de Gocy, 1268, moet vervallen.

k. 348, regel 5: 1260, lees 1268.

k. 350, regel 5 van beneden: Wouter van Langherake (111 Abis), lees: (111 AAbis).

k. 352, regel 18: in leen werd gegeven, lees: in leen was gegeven.

k. 354, regel 11 van beneden: IIquinques, lees: IIquinquies.

k. 355, regel 32: achter fratris Gerardi invoegen noot 229a): Volgens mondelingo mededeeling van Dr. F. Ketner is met „frater Gerardus" een klooster-geestelijke bedoeld, die zich aan het Geldersche hof bevond, zoodat de interpretatie van Buchelius hier zou falen en het hoofd: „IIsexies" hierboven moet vervallen.

k. 355, regel 2 van beneden: in 1273, lees: ca. 1273.

k. 356, regel 16: 18 November 1277 en 1283, lees: 18 November 1281 en 1284.

k. 357, regel 8: tusschen: „als leenman", invoegen: Cuvksch.

k. 357, regel 20 en k. 361, regel 15: Wouter (111 Abis), lees: (III AAbis).

k. 358, regel 14 van beneden: (1277/'82), lees: ra. 1281/'82.

k. 359, regel 14 van beneden: IIIa, lees: IIIA.

k. 360, noot 237a) toevoegen: Dat zij eerder weduwe was geweest, blijkt echter nergens.

k. 361, regel 33: hem, lees: hun.

k. 361, regel 10 van beneden: Deze oorkonde, lees: De oorkonde van 1295.

k. 362, regel 19: viertal, lees: viertel.

k. 364, regel 1 van beneden: (IIIter), lees: (III AAter).

k. 366, regel 28 van beneden: 10 Juni, lees: 8 Juni (het charter is van 10 Juni).

k. 366, regel 27 van beneden: voor zieken en invaliden, die niet meer in het gerecht konden verschijnen, gebruikelijke, lees: bijzondere. Over de beteekenis van het, verschijnen voor de „rode doere" zie men: Mejuffrouw Dr. A. J. Maris in het Maandblad v. Oud-Utrecht, 1950, p. 46 en een aldaar nog te plaatsen vervolg.

k. 370, regel 18: na „in de oorkonde" toevoegen: (van 6 Aug. 1295 [207])).

k. 371, noot 270), toevoegen: Afschrift van een oorkonde uit 1316., waarin wordt gesproken van „Dirix erfg(enamen) voerseyt", d.i. Dicderik van den Wale.

k. 373, regel 8: IV Ah, lees: IV AAbis.

k. 374, regel 11: tusschen „Traiectensis parte" invoegen: (a).

k. 380, regel 4 (Zie no. IX, Plaat), toevoegen: noot 299a) Een exemplaar van hetzelfde zegel hangt aan een charter dd. 3 Juni 1332, R.A. Arnhem, Archief dor Heeren en Graven van Culenborg, Inv. No. 4759, regest no. 90, sub a Volgens het eschatocol van genoemd charter is dit zegel van: Ghisebrecht Uten Goye borchgrave tot Utrecht, en is dus inderdaad van den derden burggraaf (V B).

k. 380, regel 25 en 26: een eenig kind na, waarvan nòch de naam, nòch zelfs het geslacht bekend is, lees: een eenig zoon tje na, waarvan de naam niet bekend is. [300a]).
Toevoegen noot [300a]): Het was een zo on tje, zooals blijkt uit R.A.U. Arch. St. Marie Inv. no. 8, f° LIvo, waar gesproken wordt van: „Dominus Henricus de Vyanen miles tamquam tutor fi 1 i i de Goey minorennis", etc. A° 1339.

k. 384, regel 20 en 21: 1 en 4 Goye etc.; 2 en 3 Vianen etc., lees: 1 en 4 Vianen etc.; 2 en 3 Goye etc;

k. 386, regel 4: Petrus dictus Zoudenbalch, lees: van St. Pieter te Utrecht.

k. 392, regel 1: Af. IX, tocvoegen: zie noot 299s).

k. 392, regel 20 en 21: Vrouw Margareta van Langerak, ... No. V AAter, lees: V AA'.

k 397, regel 27: aan het einde van dit hoofdstuk, lees: hiernaast k. 395 en 396.

k. 398, regel 20 van beneden: nà „vermoedelijk B')" toevoegen: di. het middelste van de drie met B aangegeven perceelen op het kaartje in kolom 395.

k. 400, regel 19 van beneden: na „Hoencoop" toevoegen noot 328a) R.A.U. H.S. 361, VIII, f° 99. Zie ook: R.A.U. Inv. H.S. no. 357, f° 49vo.

k. 406, regel 8 van beneden: „doent", lees: „doen".

k. 408, regel 18: († 1683), lees: († 21 Juli 1679).

LXVI, *Dec. 1949.*

k. 421, regel 32: Hollandsch leen, lees: Hollandsch-Arkelsch leen.

k. 422, noot [385]): 2 Juli 1327, lees: 21 Juli 1327.

k. 422, noot [382]): 2 Juli 1307, lees: 21 Juli 1327.

k. 423, noot [389]) toevoegen: A R.A. Holl. Leenkamer no. 3 (E.L. 3), f° 21vo.

k. 425, regel 5: diens goederen, lees: diens rechten op goederen.

k. 425, regel 21 van beneden: en Gulik, lees: en Gulik, [391a]). Toevoegen noot [391a]) Het is ons gebleken, dat de verhouding tusschen den Utrechtschen bisschop en den graaf van Holland een korte toelichting wenschelijk maakt. Men bedenke, dat de bisschop krachtens zijn positie in het Rijk behoorde tot de principes Imperii, maar dat do positie van graaf, zooals o.a. die van graaf van Holland, dien titel van Rijksvorst in het algemeen niet impliceert. De bisschop heeft binnen zijn we reld-lijk gebied nooit meer dan grafelijk of daarmede gelijkstaand gezag uitgeoefend en heeft in zijn diocees sedert de 13de eeuw geen gezag meer gehad boven de landsheeren. In de verhouding tusschen bisschop en graaf van Holland gaf de feitelijke machtsverhouding den doorslag. Zeker ten tijde van bisschop Jan van Diest voelde de graaf zich zóó machtig en voornaam, dat hij zich aan zijn lagere rangorde in hel Rijk tegenover den bisschop niets gelegen liet liggen. Dat de bisschop rechtens wel de leenheer van den graaf van Holland kim zijn, wordt bewezen door den strijd gedurende de geheele 14de eeuw tussehen hen beide geroerd over de leenverhouding voor de leenen van Amstel en Woerden.

k. 434, regel 11: bij Luik, lees: bij Luik [417f]).

k. 434, regel 13: Aleid van Asperen, lees: Aleid van Asperen [417g]).

k. 434, regel 20: en Jaersvelt, lees: en Jaersvelt [417h]).

k. 435, regel 8 van beneden: 31 Mei 1409, lees: 31 Mei 1406.

k. 435, toevoegen: noot 417f) R.A.U. Inv. H.S. 355 111, f° 118 (Kalend. St. Servaes).
noot 417g) Aleid Vrouwe van Asperen en Herpen zegelt 1353 opten Pinxtcravont (11 Mei): gedeeld: 1 gekroonde- klimmende leeuw met lambel; II twee beurtelings gekanteelde dwarsbalken, waarhovcn in het eerste kanton één merlet. Randsehr. : S'Aleidis. domine. de. Aspere et Herp:. R A.U. Inv. H.S. no. 361, VIII, f° 301.
Noot 417h) De bij de scheidingsacte van 22 April 1344 405) aan Hubert heer van Culemborch on v e r d e l d aangekomen z.g. eigenschap in dc hooge en lage jurisdictie van Jaersvelt, werd door zijn zoon Gheryt heer van Culemborch 27 Juli 1366 weer opgedragen aan den graaf van Holland, die toen Otte heer van Arckel heeren Janszoon ook dáármede beleende, zoodat deze thans g c h e e 1 Jaersveld van den graaf in leen hield .(v. Mieris 111, 192).

LXVII, *Juni 1950.*

k. 167, regel 25: *(do* partijgangers . . .), lees : (de partijganger . . .).
k. 172, regel 22 en 21 van beneden : na: (heer van Bergambacht) toevoegen: noot 429a) De ambachten van Berghen en Berchambocht, van den nieuwen Caedijc, van Coelwijc, van Stolwijc en van Beyersroeden waren Arkelsche leenen, gehouden van den graaf van Holland. v. Mieris 11, 497 en 500, onderscheidenlijk d.d. 5 Juni 1330 en 18 Juli d.a.v.
k. 173, regel 20: van Arkel, lees: van Arkel (van der Ledc).
k. 173, regel 2 v a n b e n e d e n : *Gijsbrecht van Langheraeck* was . . . , lees: *Gijsbrecht van Langheraeck* (III A) was en van *Wouter van Langheraeck* (111 AAbis), den rader van *Gijsbrecht* (IV AA).
k. 174, regel 13 van beneden: (ook een Arkcl!), lees: (een van der Lede!).
k. 175, regel 21 van beneden: (111 Abis), lees : (111 AAbis).

LXVII, *Juli 1950.*

k. 197, regel 9: geschulpten, lees : getandon.
k. 197, regel 13 van beneden : tnsschen „Golberdingen) e n b e z a t . .", invoegen : , heer van half-Nieuwpoort.
k. 199, regel 20 van beneden: toevoegen: Zie hierna k. 211, 212, 214 en 215.
k. 200, regel 1 van beneden: geschulpten, lees: gctanden.
k. 201, regel 11: na „afgeschaft". Toevoegen: noot 441a) Deze heer Sweder van Vianen was kort te voren nl. des Woensdages n a St. Valentijnsdach (23 Mei) 1324 nog „famulus" (R.A.U. Inv. H.S. 354, f° 39vo.).
k. 201, regel 14: nà „Willaem van Duvcnvoirde" toevoegen : , den schoonzoon van heer Sweder van Vyanen.
k. 205, na noot 458) is uitgevallen noot 458a) van Mieris 111, p. 403. In aansluiting aan het bovenstaande belooft Beatrix van Liesvelt ioncfrou van der Woerde, zuster van heer Herberen heer van Liesvclt ridder, 28 Juli 1383 aan Otto heer van Hoeckelem te zullen overgeven alle leengoederen, die haar zullen aankomen bij doode van heer Herberen voornoemd, ten behoeve van haar zoon Gerrit van (der) Woerde en de kinderen, die hij zal krijgen bij Jonrfrou Sophye van Heuckelrm, zijn vrouw, behoudens den lijftocht daaraan voor Jonkvrouw Beatrix voornoemd. (R.A.U. Inv. H.S. 357, f° 99vo.).
k. 214, regel 8 van beneden : broeder, lees : halfbroeder.
k. 220, regel 20 van beneden: + S' JOHIH . . . , lees: + S' JOHAN . . . .
k. 229, noot 506g), vóór: deel VII, p. 49, invoegen: H.S. 1253.

Het Hilvarenbeeksch geslacht Otten (Otto),

door B. W. VAN SCHIJNDEL.

Behalve door persoonlijk onderzoek, werd het samenstellen van deze genealogie mogelijk, door de mededeelingen van de Heeren Dr. P. C. de Brouwer, F. W. Smulders, oud-resident van Heyst en Otto de Mentock Hody, dien ik hierbij mijn dank betuig.

De familie *Otten* treft men reeds in de XIVde eeuw in het aloude Hilvarenbeek aan. Gedurende vijf eeuwen behoorde zij aldaar tot de voorname ingezetenen. Zij was dan ook herhaaldelijk vermaagschapt met de bewoners van het kasteel „Groenendael" a). En zoover de archieven terugloopen ontmoet men hen in de plaatselijke schepenbank. Verscheidenen hunner bekleedden een geestelijk ambt en/of waren jurist, terwijl het secretaris-notaris ambt in de XVIde eeuw in hun bezit was. De takken, die naar Oisterwijk en Diessen verhuisden, oefenden het brouwersambacht uit.

Het oorspronkelijk wapen dezer familie is niet bekend b). De tak van *Bertrand Otten,* die zich in de XVIde eeuw naar Leuven verplaatste en nadien den naam *Otto de Mentock* aannam c), voerde eerst het wapen *Wyten,* gevierendeeld met dat van van Tulden, om nadien (sedert de XVIIIde eeuw) uitsluitend het wapen *Wyten te* voeren. Het wapen van den tak, die zich in de XVIIde eeuw te Diessen vestigde, is bekend, doordat er van drie gebroeders nog gildeschildjes bestaan, die alle hetzelfde wapen vertoonen d). Indien men echter een zegel van advocaat Mr. *Gerard Otten,* die op het einde der XVIde eeuw in de schepenbank van Breda zat, zou kunnen terug vinden, zou dit misschien meer licht op de zaak kunnen werpen. Ook zou het interessant zijn te weten welk wapen gevoerd werd door Mr. *Jan Otten,* die op het laatst der XVIde eeuw baljuw van Kassel (Noord-Frankrijk) was. Een nader onderzoek ter plaatse zal dit misschien kunnen uitwijzen. In afwachting hebben wij getracht elders de oplossing te vinden. De kleinkinderen van *Barthelomeus Jan Wouter O t t e n a l i a s B y e k e n s* lieten den gevestigden familienaam *Otten* vallen en heetten *Byekens* zonder meer. En blijkens een grafschrift te Ginneken e) voerde een zekere *Adriana Biekens:* een dwarsbalk beladen met drie molenijzers (1, 1, 1), vergezeld van vier bijen, drie naast elkaar in het schildhoofd en één in het schildpunt. Indien nu deze Biekens van voornoemden Barthelomeus afstamt f), zou de „brisure" van de drie molenijzers op den dwarsbalk (die dan

a) De families die „Groenendael" in hun bezit hadden waren o.a. in de XVde eeuw : *van Groenendael* en *van Thulden;* in de XVIde eeuw: *Schilders,* de *Bye* en *van Brecht;* in de XVIIde eeuw: *Verreyt, de Roy, van Brecht, Moonen-van Brecht.*

b) Volgens de familiepapieren van den Heer Otto de Mentock Hody te Brussel zou het oorspronkelijk wapen van zijne familie *Otten* bestaan uit: een zilveren kruis op een veld van keel. De aanteekening dateert uit dc XVIIde eeuw, doch bronnen worden daarbij niet aangegeven. Nu is het echter wel toevallig, dat (blijkens Taxandria XVIII, 150—1) *Willem* Broeder, schepen van 's-Hertogenbosch (1402 en 1409), een kruis voert, dat op een gedwarsbalkt hartschild is geplaatst. En, zooals men verder z a l zien, leefde er t c Hilvarenbeek i n dq XVde—XVIde eeuw een familie *Brueders (Brucrs) alias O tten.* In Hilvarenbeek was het namelijk usance, dat de man (in de XVde en XVIde eeuw) *in* sommige gevallen den naam van zijn vrouw bij den zijne voegde. Zijne nakomelingen volgden dan dit voorbeeld en voerden zelfs somtijds alleen den familienaam van de stammoeder.

c) Annuaire de la Noblesse Belge. 1860, 276. Annuairc de la Noblesse dc France (1937—'38), 127. F. met den Anext. Receuil Nobiliaire Belge. 11, 243. Robcrt Coppieters. Familles Brugeoises. 11, 179. Kon. Bib. Brussel. Handschr. Afd. Hs. Hellin. IX, 181.

d) J. A. Jolles. De Schuttcrsgilden en Schutterijen van Noord-Brabant. 1, 98—100. Een anker, waarom een dolfijn zwemt. Aanvankelijk dacht ik, dat dit misschien een tamelijk modern wapen zou zijn (vooral waar men in Brabant dergelijke wapenteekens zelden ontmoet). Doch ik heh dit denkbeeld moeten laten varen, daar reeds de Romeinsche keizer Titus dit zelfde embleem on wel in dezelfde houding op een munt liet slaan. Het vignet van den beroemden Venetiaanschen drukker Manutius vertoont eveneens het anker met den dolfijn. Indien de familie Otten dit wapen reeds vroegtijdig voerde, slaat, het zeker op „Beeck".

e) P. C. Bloys van Treslong-Prins. Grafschriften der Provincie Noord-Brabant. Sub Ginneken. *Adriana Biekens,* † 16 Nov. 1666, oud 72 jaren, weduwe van *Rutger Meyers.*

f) A. V. Breda. Vestboek no. 473-1568, 7-2-1568. De kinderen van *Peter Stoffel Bertholomeus Byekens* en Engels *Peter Peter Claes* zijn: a. *Peter Byekens,* wonende te Teteringen, en b. *Lysbeth Byekens,* tr. *Lenaert Jaoob Lenaerts,* wonende to Oosterhout.

aanvankelijk een beurtelings gekanteelde zal zijn geweest) misschien wel op het oorspronkelijk wapen ***Otfen*** kunnen slaan. Dergelijke hypothesen vallen echter gewoonlijk in het water. Er bestond wel een familie *van* Beeck die de drie molenijzers voerde (2 en 1) [g]), terwijl in het begin der XVde eeuw een familie ***Offen alias de Bie,*** blijkens de Oisterwijksche schepenakten, reeds goederen te Goirle bezat [h]).

Wij vangen thans aan met den oudstbekenden stamvader:

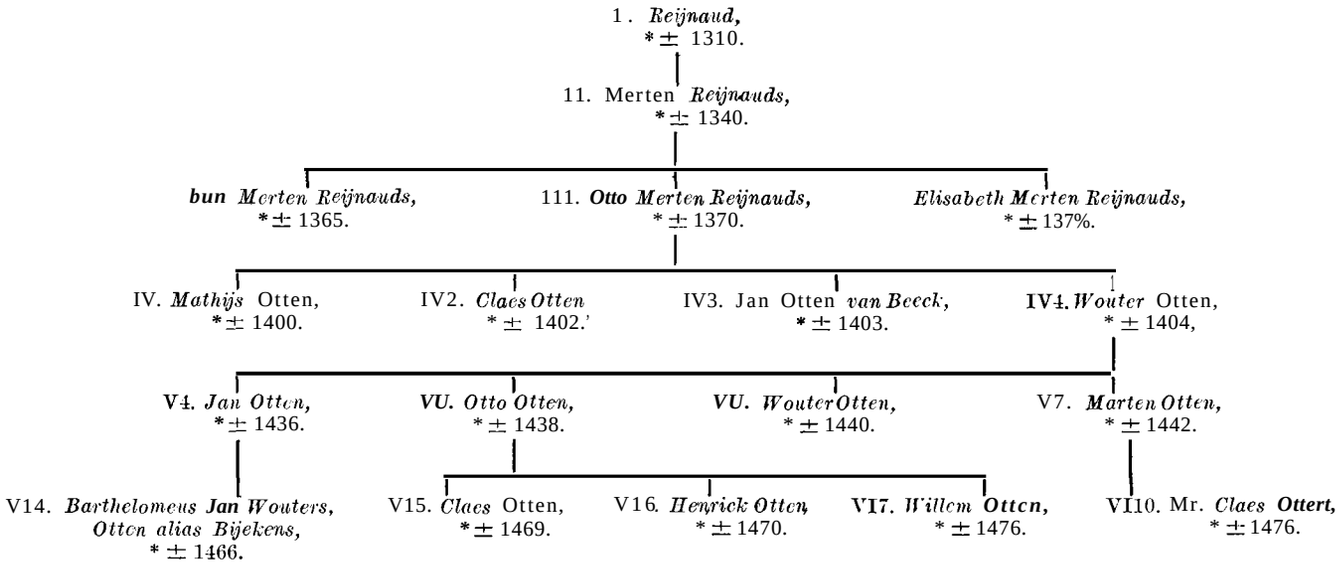

1. ***Reynaud,*** geb. omstr. 1310. Wij weten niet of hij iets te maken heeft met de familie van Beeck (de Beka). De Grez noemt in zijn „Genealogie Boeck": „Thonard de Beke fils de Reynaut fut tué avec son frère à la bataille de Cassel l'an 1072". Hij noemt als zijn broeder: „Reynaud de Beeck est tesmoing en une chartre de Godefroy de Bouillon l'an 1092" [1]). Volgens denzelfden auteur schonken zij belangrijke goederen aan de abdij van Averbode (1146) [1b]) en behoorden zij tot het geslacht *van* Beeck ***gezegd van Thuldel*** uit Hilvarenbeek [2]). De naam der echtgenoote van Reynaud is niet bekend. Uit de hertogelijke cijnsboeken blijkt alleen maar, dat hij een zoon heeft, ***Merfen Reynauds*** [2b]), die volgt onder 11.

11. ***Merten Reynauds,*** geb. omstr. 1340 [3]). Hij was misschien gehuwd met een dochter van ***Woufer Offen,*** die blijkens een Bossche schepenakte [4]) in 1413 reeds overleden is. Als kinderen van Wouter Otten worden hier genoemd: a. Beatrix; b. Agnes, tr. Laurens Everaerts; c. Aleyt, tr. N.N., waaruit: Gerard: Aert; Wolf; Johan: Frans. Otto Wouter Otten, die in 1433 van Jan van Stakenborch een goed aan de Biest te Hilvarenbeek koopt, is vermoedelijk ook een kind van hem, dat geen nakomelingen schijnt te hebben nagelaten [5]). Merten Reynauds was blijkens de cijnsboeken de vader van:

1. ***Jan Merfen Reynauds*** [6]).
2. *Otto* ***Merfen Reynauds,*** die volgt 111.
3. ***Elisabeth Merfen Reynauds*** [7]).

III. *Otto* ***Merten Reynauds,*** geb. omstr. 1370, † vóór 1430 [7b]), tr. ***Elisabeth van Hulsel,*** dr. van ***Woufer Janszn.*** en ***Gerfrudis N.*** [8]).
Uit dit huwelijk:
1. ***Mafhys,*** die volgt IV.
2. ***Claes,*** die volgt IV2.
3. ***Jan,*** die volgt IV3.
4. ***Woufer,*** die volgt IV4.
Waarschijnlijk behooren eveneens tot dit gezin:
5. *Aert* ***Offen,*** rector van het O.L.V. altaar te Baarle 1428 [9]).
6. *Juete* ***Offen,*** vermeld 1446 [10]).
7. ***Heylwich Otten,*** † vóór 1446, tr. *Engelbert van Lantwyck,* vermeld 1446 [11]).

IV. *Mathijs* ***Otfen,*** geb. omstr. 1400, cijnsman [11b]), tr. *Margrief (van Scarpenberch?)* [12]), waaruit geboren- te Hilvarenbeek:

g) Kon. Bih. Brussel. Handschr. Afd. Fonds Houwaert, no. 11-6540, 42. ***Wouter van Beeck, doctor*** in de beide rechten te Leuven, echtgenoot van *Lutgardis Claesdr. van Berckel,* afkomstig van 's-Bosch, voert : drie molen ijzers, geplaatst 2 en 1..

h) R.A. 's-Bosch. Rt. A. Oisterwijk. Schepenreg. no. 143 (1418—'21), 38v.; no. 144 (1422—'23), 46. Archives de la Maison d'Ursel. Charter dd. 1-5-1422.

1) Min. Buit. Zaken. Brussel. Arch. Hérald. Hs. no. 2, 111, 175-6.

1b) De anonyme auteur van „De Norbertijner Abdij van Averbode" (1920, blz. 37) vermeldt de giften van *Dirk van Beeck.*

2) Kon. Rib. Brussel. Handschr. Afd. Fonds Houwaert, no. II-1607, 96. De familie *van Thulden (Thuldel, Tulder),* die verscheidene malen aan het hier behandelde geslacht is vermaagschapt, voert, blijkens Houwaert : van sabel, drie gouden drielingsbalken en een gouden schildhoofd; helmteeken: een gedwarsbalkte antieke vlucht van dezelfde kleuren.

2b) A. G. R. Brussel. Rekenkamer. Reg. no. 45073–1448, 97 sub Hilvarenbeek.

3) Ibidem. 64.

4) R.A. 's-Bosch. Rt. A. 's-Hertogenbosch. Schepcnprot. no. 1188 (1412—'13), 479,

5) Ibidem. no. 1204 (1433), 75, 29-1-1433.

6) A.G.R. Brussel. Rekenkamer. Reg. no. 45073, 64, 97; 45074, 282v., ***296. Jan (zoon*** van ***Jan Mertens***) en ***Margriet,*** zijne huisvrouw, bezitten een cijnsgoed, afkomstig van ***Jan Janszn. van Broechoven.***

7) Idem Reg. no. 45073, 97.

7b) Ibidem. 70, 137v.

8) Ibidem. 70, 137v.; 45076–1449, 292.

9) Dr. A. Erens. De Oorkonden van St. Catharinadal. 209.

10) R.A. 's-Bosch. Rt. A. 's-Hertogenbosch. Schepenprot. no. 1217 (1466), 14, 29-10-1446.

11) Ibidem. Idem.

11b) A.G.R. Brussel. Rekenkamer. Reg. no. 45073, 137v.

12) Ibidem. Reg. no. 45073, 126v., 137v.; 45074–1450, 293v.; 145076 1499, 292; 45079-1570, 66. De „Scherpenberg" ligt onder Moergestel,

1. *Cathalyn* [13]).
2. *Otto,* tr. *Elisabeth Bogaerfs,* dr. van *Jan Jansz.* en *Aleyf Henrickxdr. Snyders* [14]).
3. *Godfried,* vermeld 1479 [15]), laat een zn. na: *Godfried,* vermeld 1522 [15b]), tr. *Dirckske Pels,* dr. van *Willem* (alias *Haufackers)* [15c]); *zij* hebben goederen te St. Oedenrode, Zundert, Son en Breugel [16]).
4. *Jan,* woont te Baarle-Nassau, vermeld 1522 [16b]), tr. *Margriet Jansdr. Brouwers,* die hertr. *Jan Stappaerts* [17]).
5. *Aert,* woont te Baarle-Nassau [17b]), tr. N.N., waaruit: a. *Jan,* vermeld Baarle 1525 [17c]); b. *Willem,* vermeld Baarle 1525, tr. N.N., waaruit een dochter N.N., tr. *Claes Adriaens 's-Byen* [17d]); *c. Digne,* vermeld Baarle 1525 [18]).

IV2. *Claes Otten,* geb. omstr. 1402, cijnsman [18b]), schepen te Hilvarenbeek (1433) [19]), tr. *Margriet Jansdr. van Bekerdyck* [20]), waaruit zes kinderen, geb, te Hilvarenbeek, w.o.:
1. *Aerf,* die volgt V.
2. *Paul,* die volgt V2.
3. *Gerard,* cijnsman [20b]), erft in 1491 van zijn nicht Ide Roetaerts [21]) „VI buenre lants ende 111 buenre bempts", tr. *Margriet Brouwers* [22]), waaruit vijf kinderen, die in 1499 te Moergestel wonen [23]) en waarvan alleen *Peter Gerardszn. Otten* met name is genoemd [24]).

V. *Aerf Otten,* geb. omstr. 1432, cijnsman [24b]), wonende „inde Voirt", tr. *Cathelyne N.* [25]), waaruit geboren te Hilvarenbeek:
1. *Paul,* die volgt VI.
2. *Claes,* die volgt V12.

v2. *Paul Otfen,* geb. Hilvarenbeek omstr. 1434, cijnsman [26]), bezit een goed te Poppel „opte Scelken ryt" [27]) en 50 bunder land „aendie Meere onder Maerle" [28]), tr. *Marie N.* [29]), waaruit vier kinderen geb. te Hilvarenbeek:
1, *Elisabefh,* tr. *Jan Luyfen,* cijnsman [30]).
2. Claes, die volgt V13.
3. *Cathelyn* [31]).
4. *Michiel* [31b]), die naar Goirle verhuist. Hij had aldaar vier kinderen: a. *Michiel,* tr. *Heylwich van der Straten,* vermeld 1540—1576, dr. van *Laureys Willemsz.* en *Cafhelyn Peter Jan Luyfen* [31c]); b. *Jenneke,* tr. *Thys Wouterszn. Smet* [31d]); *c. Jan,* tr. *Aleyt Goeyaertsdr. Hoeffkens* [31e]); d. *Willem* [31f]).

VI. *Paul Otten,* geb. Hilvarenbeek omstr. 1462, cijnsman [31g]), wonende aan de Voort (1506) [32]), † vóór 1531, tr. *Cornelia Emmen,* dr. van *Aert Wouterszn.* en *Agnes N.* [33]), waaruit geboren te Hilvarenbeek:
1. *Aerf,* die volgt VII.
2. *Cornelis* [34]).
3. *Catherina,* tr. *Peter Janszn. Geertruyen,* woont „aen de Voort" (1574) [35]).

V12. *Claes Otten,* geb. Hilvarenbeek omstr. 1464, cijnsman [36]), heeft een huis „inde Voirt" [37]), † vóór 1528, tr. *Agnes Martensdr. van den Eynde,* vermeld 1531 [38]), waaruit geboren te Hilvarenbeek:

---

13) Ibidem. no. 45074, 293v.; 45076, 292; 45079, 61. Zij liet vijf bastaardkinderen na.

14) Ibidem. no. 45073, 126v.; 45074, 269v. De familie *Bogaerts* woont reeds in het begin 'der XIVde eeuw tc Hilvarcnbeclr-Mierde. Zij voert: van zilver, een boom van natuurlijke kleur. Helmteeken: de boom. Te Mierde bevond zich in de XVde eeuw een belangrijk leengoed: „Het goed Ten Bogaerde". In 1521 bezat *Aert van Tulder* „dleen van den bogaerde" te Hilvarenbeek.

15) Ibidem. no. 13004. Rek. 1479.

15b) R.A. 's-Bosch Rt. A. 's-Hertogenbosch. Schepenprot. no. 1298 (1522), 332.

15c) Ibidem. Idem.

16) Ibidem. no. 1212 (1441), 332; 1301 (1523), 13v., 22-10-1523; 1317 (1532), 103v.; 1325 (1536), 131; 1328 (1537), 242.

16b) Idem. A.V. Breda. Vestb. no. 788 (Bacrlc-Nassau), 2-10-1543.

17) Ibidem. no. 787, 12-8-1539.

17b) Ibidem. no. 786, 2-1-1527; 7SS, 2-10-1543.

17c) Ibidem. Idem.

17d) Ibidem. Idem.

18) Ibidem. Idem.

18b) A.G R. Brussel. Rekenkamer. Rcg. no. 45073, 64; 45074–1450, 296; 45076, 262; 45079, 15v.

19) B.A. 's-Bosch. Rt. A. Hilv. Reg. no. 23, 179v. Doorgestoken akte de anno 1433.

20) Idem. Rt. A. Oisterwijk. Schepenreg. no. 157, 17. A.G.R. Brussel. Leenhof. Rcg. no. 4, 197; 13, 49v. Idem. Rekenkamer. Reg. no. 45076, 262; 45079, 15v. Kon. Bib. Brussel. Hs. Houwaert no. 11-6607, 96. *Jan van Bekerdyck,* leenman van den Hertog van Brabant, voert, blijkens Houwaert: van goud, drie molenijzers van keel (2 en 1). Hij had nog twee dochters: *Cathalyn,* tr. *Aert van Thulden genaamd Eel en N.,* tr. *N. Roetaerts.* De „Bekerdijk" lag nabij Esbeek. In 1521 bezat *Aert van Tulder* tevens „dleen van den Bekcrdyck" tc Hilvarenbeek.

20b) A.G.R. Brussel. Rekenkamer. Reg. no. 75074, 296; 45075, 262; 45076, 262; 45078–1522, 76; 45079, 7, 108v.

21) Ibidem, no. 17150, 119v., 29-1-1.491; 13026, 217, rek. 1482. R.A. 's-Bosch. Leenregister no. 1322 „Striekgriffier" sub Hilvarcnbeek „Meester Arnt *van Tuldel wylen Wouter van Tuldel gheeten van Eel,* 27-1-1491 by doode wylen jouffr. *Yde Roetaerts;* jouffr. *Yde Roetaerts,* 17-4-1460, by doode wylen *Jans van Bekerdyk,* huers oudevaders. Idem. Rt. A. Moergestel. Rcg. no. 39, 22, 26-8-1499.

22) Ibidem. 8-7-1499; 1-8-1499; 26-8-1499; 31-8-1499.

23) Ibidem. Idem.

24) Ibidem. 9-9-1499; 7-8-1503.
Zie voor de Otten's tc Zundert: Prof. van der Hoeven. Geschiedenis van Zundert en Wernhout. 63, 265, 327. Taxandria VI, 327. Zij bezaten het huis „Te Laer" te Zundert. A.G.R. Brussel. Rekenkamer. Reg. no. 45079, 18. In 1570 wordt nog *een* Mr. *Godfried Ottcn* vermeld, die te Hilvarenbeck een cijnsgoed bezat.

24b) A.G.R. Brussel. Rekenkamer. Reg. no. 45073, 71v.

25) Ihidcm. no. 45076, 309v.; 45078, 78v.

26) Ibidem. no. 45074; 282v, 302v.

27) Ihidcm. no. 45019,126 sub Poppel; 45028–1514, 87; 45026–1466, 118.

28) Ibidem. no. 45073, 52, 71, 91v.

29) Ibidem. Idem.

30) Ibidem. no. 45026–1466, 118; 45028–1514, S7; 45074, 282v.; *45079,* 43. Idem. Leenhof. Reg. no. 27, 216. *Jan Luyten* liet vijf kinderen na, w.o. *Geert Luijten,* leenman van den Hertog van Brabant.

31) Ibidem. Idem.

31b) Ibidem. no. 45074, 282v.

31c) A.V. Tilburg. Schepcnreg. no. 271 (1520), 58v.; 284 (1537), 9v.; 287 (1540), 76v

31d) Ibidem Idem.

31e) Ibidem Idem.

31f) Ibidem Idem.

31g) A.G.R. Brussel. Rekenkamer. Reg. no. 4505–1499, 262.

32) Ibidem. no. 45079, 46v.

33) Ibidem. no. 45076, 262; 45079, 15v., 46v.

34) Ibidem. Idem.

35) Ibidem. no. 45079, 15v. R.A. 's-Bosch. Rt. A. Hilv. Reg. no. 29, 145, 3-1574.4

36) A.G.R. Brussel. Rekenkamer. Reg. no. 45074, 296; 45076–1499, 309v.; 45078-1522, 76; 45079, 9v. R.A. 's-Bosch. Rt. A. Hilv. Reg. no 25, 11-8-1551.

37) A.G.R. Brussel. Rekenkamer. Reg. no. 45076, 309v.; 45078, 78v.; 45679, 9v.

38) B.A. 's-Bosch. Rt. A. Hilv. Reg. no. 25, 187 1-1-1532. A.G.R. Brussel. Leenhof. Reg. no. 20, 209v. In de XVIde eeuw wordt een „Hof van den Eijnde" te Hilvarenbeek vermeld.

1. *Aert,* † vóór 1562, cijnsman [38b]), tr. *Cathelyn Dircksdr. Valckesteyns* [39]), waaruit: a. *Agnes,* tr. *Jan Peferszn. van Heze,* vermeld 1592 [40]); b. *Margriet,* tr. *Peter Peferszn. Haghen,* vermeld 1601 [41]); c. *Cafharina,* tr. *Jan Wouferszn. van Myerde* [42]); d. *Clazina,* minderjarig in 1561 [43]); e. *Maria,* minderjarig in 1561 [44]).
2. *Maria,* tr. 1°. *Willem Rybosch* senior, † vóór 1561 [44b]), tr. 2°. *Merten Janszn. die Laet* [45]).
3. *Hendrick,* woont „Inde Voirt", tr. *Marie Jan Everts van de Langeryt* [46]), waaruit een dr.: *Elisabeth,* minderjarig in 1586 [47]).

VI3. *Claes Otten,* geb. Hilvarenbeek omstr. 1466, cijnsman [47b]), bezit een goed te Maerle [48]), tr. *Heylwich N.* [49]), waaruit geboren te Hilvarenbeek:
1. *Marie,* tr. *Jan Dirckszn. van Trier* [49b]), cijnsman, bezit een goed te Maerle [50]).
2. *Margriet* [51]), tr. Mr. *Willem Jacobszn. van Gemert.* bezit een goed te Princenhage [51b]).
3. *Adriaen,* die volgt VII2.
4. Mr. *Gerard,* die volgt VI13.
5. Mr. *Cornelis,* tr. N.N., waaruit *Dirkxke,* tr. *Jan Loeff van der Sloot,* wonende te 's-Hertogenbosch [51c]).

VII. *Aert Otten,* geb. Hilvarenbeek omstr. 1492, vermeld 1531—'66 „aende Voirt" [52]), cijnsman [52b]), tr. *Henricxke van den Eynde* [53]), dr. van *Henrick Dircxzn.,* H. Geestmr. te Hilvarenbeek (1522) [53b]), waaruit geboren te Hilvarenbeek:
1. *Paul,* die volgt VIII.
2. *Cornelis,* woont „aende Voirt" (huis „De Craenbroeck"), † vóór 1608 [54]), tr. *Marie Cornelis Dirck Cornelis Thielmans,* vermeld 1608 [55]), waaruit geb. te Hilvarenbeek: a. *Henrick,* † vóór 1608 [56]), tr. *Marie Woutersdr. van Lith* [57]); b. *Cornelis* [58]); c. *Jan* [59]); d. *Henneke,* tr. *Amand Moens,* wonende te Willebroeck (België) (1601—'06) [60]); d. *Dirck,* tr. *Catharina de Roy* [61]); *e. Cathelyn,* tr. *Jan Jooriszn. van Baerle,* vermeld 1608 [62]).
3. *Anna.* tr. 1°. *Cornelis Henrick Gielis Bax* [62b]), tr. 2°. *Stefen Jacob Janszn. van den Broeck* [63]).
4. *Margriet,* tr. *Jacob Kerstiaens,* vermeld 1604 [64]).
5. *Henrick,* † vóór 1604, tr. N.N. [64b]), waaruit een zn. *Henrick* [65]).
6. *Cathalyn,* † vóór 1604, tr. *Dirck Jan Adriaen Dirckx van Spreeuwel* [66]).

VI12. Mr. *Adriaen Otten,* geb. Hilvarenbeek omstr. 1500, procureur [67]), test. schepenb. dd. 16 Aug. 1579 [68]), treedt op als gevolmachtigde van den broeder van zijn schoonvader, jor. Willem de Bye en zijn echtgenoote, Elisabeth van Gilse, dr. van Marc en Helena Baronaige [68b]), woont op den hoek van de „Pertstraete" (1587) [69]), tr. *Geertruid de Bye,* bastaarddochter van jonker *Gerard Philipszn. de Bye,* wonende op het kasteel „Groenendael" [70]), waaruit geboren te Hilvarenbeek:
1. *Jenneke,* † Ekeren (België) 7 Juni 1626 [71]), tr.

38b) A.G.R. Brussel. Rekenkamer. Reg. no. 45078, 78v.
39) Ibidem. no. 45079, 9v. RA. 's-Bosch. Rt. A. Hilv. Reg. no. 25, 1-8-1551.
40) Ibidem. Reg. no. 26, 5-6-1561; 33, 24, 23-1-1592; 31; 35v., 5-2-1592. Zijne kinderen waren: *Heylwich van Heze,* tr. *Peter Dierck Peters; **Adriaen** van Heze; Peter van Heze;* Cathalyn *van Heze,* tr. ***Jan** van Eerssel alias Diepenbeeck,* vermeld 1592. De Bossche familie van Heze compareert te Hilvarenbeek in de XVIde eeuw in verband met de familie Otten.
41) Ibidem. no. 26, 5-6-1561. R.A. 's-Bosch. Rt. A. Hilv. Reg. no. 35, 81, 14-3-1601.
42) Ibidem. Idem.
43) Ibidem. Idem.
44) Ibidem. Idem.
44b) Ibidem. no. 23, 157. *Willem Rybosch* bezit het huis „aende Cronenborch". Zijne kinderen zijn: *Claes Rybosch,* tr. *Adriana Dircx Adriaen Dircx **van** Spreeuwel; Adriana Rybosch* de oude; *Kathelyne Rybosch; Adriana Rybosch* de jonge: *Barthelomeus Rybosch; Marten Rybosch;* Cornelis *Rybosch.*
45) Ibidem. no. 25, 11-8-1551.
46) Ibidem. no. 30, 32, 12-2-1577.
47) Ibidem. no. 30, 31v, kantteekening 29-8-1586.
47b) A.G.R. Brussel. Rekenkamer. Rcg. no. 45074, 302v.; 45026, rek. 1466.
48) Ibidem. no. 45079, 89v.
49) Ibidem. Idem.
49b) Ibidem. no. 45074, 302v. Waaruit zes kinderen. w.o. *Dirck van Trier,* schepen te Hilvarenbeek 1553, en *Claes van Trier.* In 1689 leeft te Hilvarenbeek Mr. ***Peter** van Trier,* l.i.r.en advocaat.
50) Ibidem. no. 45074, 302v.
51) Ibidem. no. 45074, 302v. R.A. 's-Bosch. Rt. A. Hilv. Reg. no. 37, 107, 5-12-1605.
51b) A.V. Breda. Vestboek no. 710 (Princenhage), 30-5-1547. Zij hebben drie zonen: *Jacob van **Gemert,** Claes van Gemert* en Mr. *Cornelis **van Gemert,*** wonende te Tongerlo. Deze familie *van Gemert* voerde, blijkens een grafschrift te Herenthals, het oude wapen *van Gemert* mrt de meerbladen.
51c) A.V. Anvers. Schepenakten Reg. I–1630, 66v., 18-12-1630. Waaruit vier kinderen: 1. *Barthelomeus Loeff van der **Sloot; 2.** Christina Loeff van der Sloot,* tr. *Frans Tielmans van Sittard;* 3. *Henrixke **Loeff** van* der ***Sloot, Ir.** Balthasar van der Venen;* 4. ***Erasmus** Loeff van der Sloot.* De familie *Loeff van der Sloot* voert: van goud een beiderzijds gekanteelden rechterband van keel.
52) R.A. 's-Bosch. Rt. A. Hilv. Reg. no. 23, 115v., 6-2-1531; 26, 51v. 1-9-1561; 32, 14, 24-4-1585; 36, 78v., 6-2-1604.
52b) A.G.R. Brussel. Rekenkamer. Rep. no. 4507.
53) R.A. 's-Bosch. Rt. A. Hilv. Reg. no. 32, 14-4-1585. Idem. Bt. A. 's-Hertogenbosch. Schepenprot. no. 1308 (1527), 429, 1-2-1527. In 1527 bezaten: *Aert, Mous, Arnolda, Heylwich* en *Lutgardis* kinderen wijlen *Godfried Aertszn. Otten* „een huijs inde parochie van Beeck prope Aerle aen die Donck" (Beek en Donk).
53b) Idem. Rt. A. Hilv. Reg. no. 23, 27v.
54) Ibidem. no. 36, 78v., 6-2-1604.
55) Ibidem. no. 38, 152—153v., 7 en 17-3-1608
56) Ibidem. Idem.
57) Ibidem. Idem.
58) Ibidem. Idem.
59) Ibidem. Idem.
60) Ibidem. Idem.
61) Ibidem. Idem.
62) Ihidem. Idem.
62b) Ibidem. no. 36, 78v., 6-2-1604. Hieruit sproten: *Henrick Bax* en *Cornelia Bax,* tr. *Adriaen Antoniszn. Moonen.*
63) Ibidem. no. 42, 59.
64) Ibidem. no. 36, 78v., 6-2-1604.
64b) Ibidem. no. 36, 78v., 6-2-1604.
65) Ibidem. Idem. A.V. Hilvarenbeek. Dossier Gasthuis van Spreeuwel.
66) Ibidem. Idem. Dr. P. C. de Brouwer. De geschiedenis van Hilvarenbeek tot 1813, 18. Hij behoorde tot de familir van *Jan Dirckxzn. van Spreeuwel,* rentmeester van het kapittel, eigenaar van „den Horepoel in het verre Esbeeck" en stichter (met zijne echtgenoote, *Elisabeth van Dun)* van het mannengasthuis van Spreeuwel (1452) te Hilvarenbeeck. Blijkens een wapen (op gebrandschilderd glas) in het bezit van graaf Gnstold Orlowski, kasteel „Bellevue", Caluire (Rhône), voerde deze familie: van goud drie vliegende spreeuwen van sabel (2 en 1).
67) Ibidem. no. 1 (1568—'71); 23, 61.
68) Ibidem. no. 33, 37, 7-2-1592.
68b) Ibidem. no. 28, 75v., 10-7-1568.
69) Ibidem. no. 33, 37, 7-2-1592.
70) Ibidem. Idem. A.V. Breda. Vestb. no. 806, 23. *Gerard* de ***Bie*** was een ***zoon*** van jonker *Philips* en *Aleyt Schilders.*
71) A.E. Antwerpen. Fonds Ekeren. Registers van doop-, trouw en begrafenis,

Abram Jacobszn. de Blieck, wonende Ekeren 1579-1609 [72]).

2. *Marie,* tr. *Henrick Barfhelomeuszn. Hesselmans.* wonende „aende gemeyn merct" te Hilvarenbeek, † vóór 1604 [73]).

VII3. Mr. *Gerard Offen,* geb. Hilvarenbeek omstr. 1502, woont in de „Gelderstraete", † vóór 1584 [73b]), tr. *Cornelia Offen,* dr. van *Cornelis* (zie VI14) *en Jenneke Marcelis* [74]), waaruit geb. te Hilvarenbeek:

1. *Cornelia,* tr. *Willem Zegerszn. Buys,* wonende Hilvarenbeek in de „Gelderstraete" [75]), waaruit een dr., *Cornelia Buys,* tr. *Rutger Kievits,* lakenkooper te Turnhout, vermeld 1602—'25, zn. van *Jan* en *Cathelyn Immegancx* [76]).
2. *Claes,* die volgt VII12.

VIII. *Paul Otten,* geb. Hilvarenbeek omstr. 1522, cijnsman [76b]), wonende aan de „Voirt", † vóór 1585, „naeste vriend van de kinderen wylen Matheus Merten Stalpaerts" [77]), tr. N.N., waaruit geboren te Hilvarenbeek:

1. *Mathys,* vermeld 1604—'10 [78]).
2. *Aerf,* vermeld 1604, heeft een huis „aende Voirt", † vóór 1636 [78b]), tr. *Jenneke Hansdr. Raymaecker* [79]), waaruit geb. te Hilvarenbeek: a. *Paul* [80]); b. *Marie,* tr. *Cornelis Hanszn. Andries,* woont „inde Voirt inde Craenbroeck" [81]); c. *Jan,* vermeld 1636, tr. *Marie Adriaensdr. Gerifs,* vermeld 1626 [82]).
3. *Jenneke,* tr. *Henrick Janszn. de Jongh,* vermeld 1604 [83]).

VIII2. Mr. *Claes Offen,* geb. Hilvarenbeek omstr. 1534. schepen te Hilvarenbeek (16012'22) [83b]), bezit het hof „De Vyffhuys" te Tilburg [83c]), † 20 Juli 1626 [84]), tr. *Marie de Crom (de Cromme),* vermeld 1631 [84b]), dr. van *Mathys Ancemszn.,* schepen te Hilvarenbeek 1603—'10 [85]), waaruit geboren te Hilvarenbeek:

1. dominus et Magister *Gerard (Otto),* geb. 1575, pastoor te Enschot [85b]) 1601, beneficiaat van de kapel in het kasteel van Dirck van Immerseel te Loon-op-Zand 1608 [85c]), pastoor. te Loon-op-Zand 1607—'27 [85d]), † Loon-op-Zand 13 April 1627 [86]).
2. Mr. *Willibrord,* vermeld 1620 [87]).
3. (vermoedelijk:) *Willem* [87b]), tr. N.N., waaruit geb. te Hilvarenbeek o.a.: a. *Antoon,* ged. 25 Nov. 1590 [88]); b. *Jacob,* ged. 23 Juli 1594 [88b]); c. *Willibrord,* tr. *Mechfeld de Wif alias de Crom* [88c]), waaruit twee drs., geb. te Diessen: *Elisabeth,* ged. 21 Oct. 1642 [88d]), en *Margriet,* ged. 28 Juni 1646 [89]); d. *Peter,* tr. *Anna de With,* dr. van *Jan Hermanszn.* en *Beafrix Anna Everfs van Laerhoven* [90]).
4. *Cornelis,* die volgt IX.
5. *Jenneke,* tr. *Pefer Adriaenszn. Panis* [91]).
6. *Geerfruyd,* tr. *Jan Everaerfs* [92]).

(Wordt vervolgd.)

---

72) R.A. 's-Bosch. Rt. Hilv. Reg. no. 36, 121, 13-5-1603; 39, 14, 21-2-1609.

73) Ibidem. no. 37-107, 5-12-1605; 39, 13v, 1-2-1610; 48, 6v. 1634. Zij hadden drie kinderen: *Adriaen Hesselmans. Henrick Hesselmans* en *Gerard Hesselmans,* die in de voormelde Antwerpsche akte staat vermeld als voogd der kinderen van ***ban** Loeff van der **Sloot.***

73b) Ibidem. no. 30, 3-3-1578.

74) Ibidem. no. 30, 59, kantt. dd. 13-2-1603.

75) Ibidem. no. 29, 21-2-1573; 35, 100, 23-2-1602; idem. 157v.

76) Ibidem. no. 35, 157; 44, 131, 17-3-1622; 45, 272v. Ann. Fam. Patr. Belgique. 1915, 86. Hunne kinderen waren: Jan *Kievits* ***en** Catharina **Kievits,** tr. **Dielis Luysterborch.***

76b) A.G.R. Brussel. Rekenkamer. Reg. no. 4507.

77) R.A. 's-Bosch. Rt. A. Hilv. Reg no. 39, 2.

78) Ibidem. no. 36, 78v., 6-2-1604.

78b) Ibidem. Idem.

79) R.A. 's-Bosch. Rt. A. Hilv. Reg. no. 36, 78v., 6-2-1604; 48, 174v., 4-7-1636.

80) Ibidem. Idem.

81) Ibidem. Idem.

82) Ibidem. Idem.

83) Ibidem. Idem. Hij had een zoon ***Jan de Jongh,*** tr. Anna Jansdr. ***Schellekens,*** waaruit een zoon *Servaes* de *Jongh,* geb. Hilvarenbeek, ged. 24-10-1688,' tr. Hilvarenbeek 1-4-1718 ***Helena** van Brecht,* geb. Hilvarenbeek, ged. 3-7-1685. dr. ionker *Henrick* en jouffr. *Joanna van **der** Elst.*

83b) Ibidem. no.' 35—44.

83c) Ibidem. no. 47, 215, 27-3-1631.

84) Ibidem. no. 32, 23-3-1587; 26-3-1587.

84b) Ibidem. no. 37, 108, 5-12-1605. Kon. Bibl. Brussel. Hs. Houmaert no. 11-6540, 1.60.

65) Ibidem. no. 39, 13.

85b) Schutjes. Bisdom 's-Hertogenbosch. IV, 749.

85c) Ibidem. 750.

85d) Ibidem. 749.

86) R.A. 's-Bosch. B.S. Loonop-zand.

87) Idem. Rt. A. Hilv. B.S. Doopboek.

87b) Ibidem. Idem.

88) Ibidem. Idem.

88b) Ibidem. Idem.

88c) Ibidem. Idem.

88d) Ibidem. Idem.

89) Ibidem. Idem.

90) Idem. Rt. A. Hilv. Reg. no. 50, 239v., 10-6-1645. De broeder en zusters van ***Anna de** With* zijn: *Herman* de *With,* ***Berta de** With, Catharina **de** With* en *Joanna **de** With.*

91) Ibidem. no. 46, 5-5-1628; 44, 215, 27-3-1631.

92) Ibidem. no. 47, 215, 27-3-1631. Waaruit een zoon: *Lenaert* Everaerts, geb. 1608.

Het voorgeslacht van Mr. J. B. van Son (1804-'75).

door J. B. W. M. van Roosmalen.

Na jarenlang archiefonderzoek, waarvan de opeenvolgende resultaten in eenige bijdragen in dit maandblad werden vastgelegd, is sedert 1945 door het geslacht van Son overgegaan tot het in boekvorm laten verschijnen van deze zoo belangrijke genealogie. Ons medelid, de Heer H. J. A. van Son, deelde in het voorwoord van het eerste deel dezer familie-uitgave mede, dat deze zou bestaan uit tien deelen, van welke er tot heden vijf zijn verschenen.

In het vierde deel, waarin de tak te Dongen wordt behandeld, wijdt de schrijver een afzonderlijk hoofdstuk aan het geslacht van Mr. *Jan Bapfisf van Son,* geboren te 's-Hertogenbosch 8 Juni 1804, o.a. minister van R.K. Eeredienst van 1845— 1848, ongehuwd overleden in zijn geboorteplaats op 6 November 1875.

In dit hoofdstuk wordt opgemerkt, dat de b e w e z en stamreeks van Mr. J. B. van Son begint met *Symon Meerfens van Son,* die vermeld wordt in de Raamsdonksche archieven en geboren moet zijn in 1669. Een voetnoot houdt in, dat een v o 11 e d i g onderzoek dier archieven nog niet heeft plaats gehad. In deel 1 van bovenbedoelde fanfilie-uitgave is echter in het tusschen pag. 4 en 5 opgenomen schema, de afstamming van voornoemden Symon Meertens van Son uit het aloude geslacht van dien naam reeds als bewezen aangenomen, doordat Meerten aldaar vermeld wordt als zoon van *Peter Wilbortszoon van Son,* die een zoon was van *Wilborf Jan Wilborfszn. van Son.*

Hoewel deze afstamming aanvankelijk ook mij als juist

voorkwam, toonde een uitgebreid onderzoek aan, dat de groote Brabander Mr. *J. B.* van *Son,* wiens naam met eere in de geschiedenis van zijn gewest wordt genoemd, niet afstamde van *Wilbort,* doch van diens broeder *Symon Jan Wilbortsrn. van Son.*

De eerder genoemde *Symon Meertens van Son* had uit zijn eerste huwelijk met *Aeltje Jansdr. Lankhuysen* een zoon *Meerten,* onmondig in 1704, gegoed en wonende te Raamsdonk, vermeld van 1720 tot 1762, trouwt *Anneke Jochemsdr. Langewerf,* met wie hij 5 April 1720 testeert. Zij hadden negen kinderen, waaronder een dochter *Catharina,* wier weduwnaar *Adriaan van der Stegen* in 1777 te Groot-Waspik woonde [1]).

Dit echtpaar *van der Stegen-van Son* komt voor onder de kwartieren van ons mede-lid, Dr. J. C. M. Verschure te Utrecht, wiens geslacht uit genoemd dorp afkomstig is en daar in, de tweede helft der 17de eeuw voor het eerst wordt vermeld in de persoon van *Wouter Aertszn. Verschuren,* zonder dat blijkt vanwaar deze afkomstig was. Het was met medewerking van Dr. Verschure dat ik een nader onderzoek instelde in de archieven van Waspik, Oosterhout en Raamsdonk, teneinde te trachten de afstamming van dit kwartier, behoorende tot het geslacht van Mr. J. B. van Son, zóó ver op te voeren, dat een bewezen aansluiting met de oude familie van dien naam kon worden verkregen.

Een gelukkige vondst in het R.K. doopboek van Geertruidenberg [2]), zijnde de doopacte dd. 21 Juli 1669 van *Simon Martense,* zoon van *Marten Cor n el i s s e n van Son* en van *Cornelia Cornelisdr. Nobel,* die in R a a m s d o n k woonden, opende een nieuw perspectief, waarbij echter de vermoedelijke afstamming, zooals hierboven aangeduid, moest worden losgelaten. In ditzelfde register komt op 20 Juli 1673 de doopacte voor van *Anna,* dochter van *Martinus Cornelissen* en *Cornelia Cornelissen,* ongetwijfeld een zuster van Simon voornoemd.

Aangezien het doopboek van Geertruidenberg in het daarvoor in aanmerking komend tijdvak geen andere acten betreffende leden van het geslacht van Son bevatte, kwam het mij dienstig voor een onderzoek in te stellen in het R.K. doop- en trouwboek van het nabij gelegen Waspik, waaruit bleek, dat *Merten Cornelissen van Son* en Cor *n el i a An t h o n i s s e* aldaar op 28 Januari 1680 een zoon Cornelius lieten doopen [3]).

Het huwelijk van den hierboven vermelden, in 1669 te Geertruidenberg R.K. gedoopten *Simon Martens van Son,* werd 17 Mei 1688 voor den pastoor van Waspik gesloten: de bruid, *Aletta Jans* genaamd, wordt „catecumena" genoemd. Een der getuigen bij deze plechtigheid was *Dymphna van Son* [4]).

1) Cf. „Geschiedenis en Genealogie van het geslacht van Son, eertijds geheeten van Broechoven", door H. J. A. van Son, deel IV, blz. 43, 44.

2) R.A. 's-Hertogenbosch, B.S. Geertruidenberg No. 1. De Heer van Son deelde mijmede, dat Simon op 26 Januari- 1719 (Raamsdonk, R.A. No. 90) 50 jaren oud heet, hetgeen dus nagenoeg in overeenstemming blijkt te zijn met zijn geboortedatum. De tekst der acte luidt: „21 July 1669 Simon *Martense* baptizatur *Martini Cornelissen van* Son et *Corneliae* Cornelisse Nobel conjugum in Ramesdonck. Patrinus Arien Cornelisse suscepit matrina Digna Cornelisse."

3) R.A. 's Bosch, B.S. Waspik No. 1. De acte luidt: „28 Jan. 1680 bap.e. *Cornelius* filius *merte cornelissen van Son* et *Corneliae antonisse* conjug. patr. embregt antonissen et Jenneken antonissen."

4) De volledige tekst der trouwacte van *Simon van Son* en *Aletta Lankhuysen,* welke zich eveneens in voormeld register bevindt, luidt : „17 May 1688 contr. matr. Simon *Martens van Sm* cum *aletta Jans* catecumena testes dymphna van Son et Janeken Tijsse."

Zooals bekend, waren de Roomsch-Katholieken in dien tijd dikwijls genoodzaakt zich voor doopen, trouwen en anderen geestelijken bijstand te wenden tot een bedienaar van hun godsdienst buiten hun woonplaats, aangezien in hun eigen dorp gedurende korten of langen tijd, dikwijls tengevolge van de plaatselijke politiek in die dagen, geen pastoor aanwezig was.

5) R.A. 's-Bosch, Raamsdonk No. 88.

6) R.A. 's-Bosch, Raamsdonk No. 63, fol. 229vo., Vesten van 1664—1688.

Door den doop van *Cornelius Mertens van Son, ex* matre *Cornelia Anthonisse,* bleek, dat zijn vader dan niet meer getrouwd was met *Cornelia Cornelisdr. Nobel,* zoodat deze laatste, vermoedelijk vóór 1679, was overleden. Het lag dus voor de hand in het archief van Raamsdonk te zoeken naar een voogdijbenoeming over de toen nog minderjarige kinderen uit het eerste huwelijk, een acte van scheiding en deeling, een inventaris of een andere acte, welke meer licht zou kunnen verschaffen over deze generatie van Son.

Hiervoor kwam op de eerste plaats in aanmerking het Weesboek van Raamsdonk, loopende over de jaren 1628-1702 [5]). En al spoedig werd hierin een voor dit onderzoek belangrijke acte ontdekt dd. 20 Mei 1682: „*Cornelia Theunis* wede. wijlen *Meerten Corneliss van Son,* wonende binnen Raemsdonck opt Veer naar het Santdoel, geassisteert met *Embrecht Theunis* haren broeder, Brouwer tot Oosterhout, ter eenre, ende *Huybert Symons van Son* als beeedigde bloetvoocht met *Marcelis Nobel* alsnu toesiender soowel over de twee voor k i n d e r e n van den voornoemden *Meertens Corn. van Son* geprocreert aen sijn eerste huysvrouw *Neeltje Cornelisse Nobel, gen* a em t S y *m o n o u t* 13 j a e r en en *Peeter* out elff jaeren, alsmede over het kint van denselven *Meerten van Son* geprocreert aen de 'voorn. *Cornelia Theunis* zyn tweede huysvrouw tselve genaemt *Cornelis Meertens van Son,*" gaan een accoord aan betreffende de nalatenschap van *Mertens Corneliszn. van Son.* Op 9 Mei 1682 was van den boedel een inventaris opgemaakt.

In margine komt een kwijting voor van *Symon Mertens van Son,* „een der gewesen weesen, tegenwoordig Bruydegom", voor een bedrag van honderd gulden, welke hem, wel in verband met zijn aanstaande huwelijk, waren uitgekeerd. Hij onderteekent deze décharge dd. 12 Mei 1688 met een kruisje. Uit de trouwacte te Waspik hebben wij reeds gezien, dat hij vijf dagen later in het huwelijk zou treden met *Aletta Lankhuysen.*

De eerste vrouw van Merten van Son, *Cornelia Nobel,* bleek vóór 22 Mei 1677 te zijn overleden, op welken datum „*Meerten Corns. van Son* weduwnaer van wylen *Cornelia Cornelis Nobel* ter eenre, ende *Marcelis Corneliss Nobel,* moederlijck oom en voogd van S y *m o n en Peter meertensse van Son,* naergelaten weeskinderen van de voorn. *Cornelia Corneliss Nobel* bij *Meerten Corns. van Son* voornt. geprocreert", een accoord aangaan betreffende de opvoeding en het onderhoud dier kinderen.

In een andere acte betreffende opvoeding van minderjarigen, gepasseerd op 31 Mei 1680, wordt *Merten Cornelissen van Son* genoemd als vaderlijk oom en voogd van *Cornelis en Jacob,* minderjarige zonen van wijlen (zijn broeder) *Jan Cornelissen van Son,* door dezen verwekt bij *Janneke Cornelisdr. van der Veecken,* die dan als weduwe leeft. Deze kinderen zouden op 20-jarigen leeftijd elk 125 gulden ontvangen. Nadrukkelijk werd gestipuleerd, dat zij bovendien zouden behouden „de goederen onder Oisterhout, haren vader zalr. aenbestorven van Maeyken Jans van Vlijmen, h a e r e (d.i. der kinderen) o u t grootmoeder z a 1 i g er. Hieruit kon dus worden afgeleid, dat deze

Maeyke de grootmoeder was van hun vader, *Jan Corneliszn. van Son,* en mitsdien ook van hun oom *Merten van Son* voornoemd. Uit een hierna te bespreken acte zal blijken, dat zij de moederlijke grootmoeder van deze beide broeders was.

Wie de vader was van *Jan* en *Merten van Son* wordt medegedeeld in een acte, eveneens opgenomen in meergenoemd Weesboek, dd. *3* October *1671.* „*Janneken Cornelis,* weduwe van C o r n e l i s S y t m o n s v a n S o n, ter eenre, ende *Jan* ende *M e e r t e n C o r n e l i s v a n S o n, g e-*broeders, voor haerselven, mitsgaders haer fort ende sterck maeckende mede de rato caverende voor haere suster *Dingna Corns. van Son* tsaemen voor k i n d e r en ende erffgen. van voorn. *Cornelis Symons van Son",* gaan over tot scheiding en deeling van zijn nalatenschap, waartoe o.a. behoorde een huis met aanhoorigheden, gelegen „opt veer". De boedel 'was op *6* Mei tevoren geïnventariseerd.

Een onderzoek in de vestbrieven van Raamsdonk [6]) over de tweede helft der 17de eeuw, bracht een acte aan het licht, welke nadere gegevens verschafte over het geslacht *Nobel.* Op 19 Juni 1684 compareeren voor schepenen: *Aert Heere, gehuwd* met *Sielia Cornelisdr, Nobel, Nicolaas Dingemans, gehuwd* met *Huybertje Cornelisdr. Nobel, Marcelis Corn. Nobel, Jan de Jongh,* pleytschipper, gehuwd met *Anneke Corn. Nobel, Symon Huiberts van Son* voor zijn vader *Huibert Symons van Son,* indispost, als voocht met den voorn. *Marcelis Nobel,* toesiender over de naergelate onmondige weeskinderen van *Neeltje Corn. Nobel,* genaemt *S y m o n en P e e f e r M e e r f e n s v a n S o n,* midtsgaders voorn. *Marcelis Corn. Nobel* in qual. als oom ende voocht van de naergelaeten weeskinderen van *Jan Corn. Nobel,* genaemt *Huybertje, Peter, Cornelis, Maria* en *Adriaen Jans Nobel.* tesamen kinderen, kintskinderen en erffgenaemen van C o r n e l i s P i e t e r s *N o b e l* en *M a r g r i e t e C o n i n c x,* haere gewesene ouders" en verkoopen aan hun broeder, Cornelis Corn. Nobel, een stuk weide.

Door het thans medegedeelde actenmateriaal werd dus bewezen, dat de in aanhef dezes genoemde *Simon Mertenszn. van Son,* directe voorvader van Mr. J. B. van Son, een zoon was van *Merfen Corneliszn.,* die een *Cornelis Simonsz. van Son* tot vader had.

Ook de R.K. doop- en trouwboeken van het op korten afstand van Raamsdonk gelegen Oosterhout bleken voor dit onderzoek van belang te zijn, en leverden gegevens op om de bijzonderheden, geput uit het rechterlijk archief, met data aan te vullen.

Zoo werd de huwelijksacte gevonden van het echtpaar *van Son-van der Veecken,* hierboven vermeld, van welke acte de tekst luidt: „15 febr. 1669 contraxerunt *Joannes Cornelissen van Son* et *Joanna Cornelissen Testes Mr.* gielis Capuyns et Helena van Loon." [7]) Vóór 1650 wordt slechts bij uitzondering de familienaam van partijen of *—bij* doopacten — der ouders vermeld. De volgende acte: „XIa decmb. 1641 soll. *Cornelius Symons* van Raemsd. et *Anna Janss* test. Anthonis goyvard et Neeltien Aerden" deed echter onmiddellijk aan den hiervoor genoemden *Cornelis Simonsz. van Son* denken, wiens eerste echtgenoote nog niet bekend was [8]). Dat hier niet een valsch spoor werd gevolgd, bleek uit de volgende doopacten, welke een bevestiging en tevens aanvulling inhouden der bijzonderheden uit de scheiding en deeling van 3 October 1671: „23 November 1642 bap. *Jo a n n e m* filium *Cornely Symons* et *Annae Jansse* Raemdonensem susc. bastianus Janse et Joanna Antonisse" [9]); „ex Ramsdonck eodem die (is: 6 Januari 1647) bap. *M a r t i n u m* filium *Cornely Simons* et *Annae Jans* suscep. Caspare Geridts et Dimphna mertens" [10]).

Op 9 Juni 1642 huwden voor den pastoor van Oosterhout „*Huybert Symens* et *digniten meertens* Raemdonensis, ante juncti coram heretico. Testes gaspaer geeritsen et hijlken Hynderix" [11]). Uit dit huwelijk werden te Oosterhout R.K. gedoopt: 20 Maart 1643 Martinus en 16 Februari 1648 *Dympna,* bij welke laatste *Cornelius Symons* en *Grieteken Symons* als peter en meter optraden. De familienaam *van Son* wordt in geen dezer acten vermeld.

Met behulp dezer gegevens was het mogelijk met succes het oudste R.K. doop- en trouwboek van Oosterhout te raadplegen [12]). 19 Juli 1612 maakte de pastoor de volgende trouwacte op: „cont. *Simon Joannis Wilms* (sic) Oost. et *Nicolaa huberti* Raemsd. Testes Gerardus gabriels et Joannes petri." Zonder moeite herkennen we in dit bruidspaar *Simon Jan Wilborts van Son* en *Cleys (Claas) Broederen,* die met hun zes kinderen op blz. 29 van deel IV der „Geschiedenis en Genealogie" worden vermeld. De aldaar sub D vermelde *Grietie Simonsdr. van Son* werd 28 Juli 1613 te Oosterhout R.K. gedoopt als: *Margareta Simonis Jois ex* Raemsdonc susc. Wilhelmi Adriani et Maria Rijcken" [13]). Hier zij opgemerkt, dat *Jan Wilborts van Son,* vader van *Simon,* een *Adriaenken R ij c k Adriaensdr.* tot moeder had [14]). Op 30 Augustus 1615 doopt de pastoor te Oosterhout: *Hubertus Simonis Jois* susc. Adrianus Petri et Catharina Mertens, en op 10 Maart 1622 *Petronilla Simonis Jois* et *Nicolae Huberti* susc. Joes Petri, Heylken dircken [15]).

De doopacte van *Cornelis Simonszn. van Son werd* niet *te* Oosterhout gevonden. Over zijn echtgenoote en kinderen zijn bijzonderheden te vinden in de rechterlijke archieven dezer plaats. Op 5 Maart 1669 [16]) gaan de erfgenamen van *Maeyke Jans van Vlijmen* voor schepenen aldaar over tot scheiding en deeling harer nalatenschap. In het Weesboek van Raemsdonk werd zij, zooals hierboven reeds werd medegedeeld, vermeld als „outgrootmoeder" (over-grootmoeder) der kinderen van *Jan Corneliszn. van Son.* Voornoemde erfgenamen waren: *Hendrik Pefers,* als man van *Jenneke Jans van den Rijen, Huibrecht Cornelis Corsten,* als man van *Adriaantje Cornelis* (sic) *van den Rijen, Cornelis Jan Cornelissen,* als man van *Heylfje Jans van den Rijen,* „*J a n* ende *M a r t e n C o r n e l i s S y m o n s v a n S o n, A e r t P e t e r s B r o u w e r s* als vooght ende *Pr. Wil bo r ts van Son* als toesiender van *D i n g n a Cornelis Symons v a n S o n,* daer moeder aff was *A n n e k e n J a n s v a n d e n R i j e n,* alle in dier qt. kinderen ende erfgenamen van *M a y k e n J a n s v a n V l i j m e n."* De van Son's erfden o.a. land in de Waterlaten, de Brandekens en in de Onnutte Velden gelegen.

Zooals den lezer reeds hiervoor is gebleken, waren de kinderen van *Jan Cornelissen van Son* in 1680 nog eigenaar van onder Oosterhout gelegen goederen, afkomstig van deze *Mayke Jans van Vlijmen,* hun overgrootmoeder.

7) R.A. 's-Bosch, R.K. doop- en trouwboek Oosterhout, No. 10.
8) Ibidem, No. 5.
9) alsvoor.
10) alsvoor, No. 6.
11) alsvoor, No. 4.
12) abvoor, No. 1.
13) ibidem.
14) „Geschiedenis en Genealogie", IV, blz. 8.
15) Doop- en trouwboek Oosterhout No. 1.
16) R.A. 's-Bosch, Oosterhout No. 306, fol. 148ro.

Het zoo even aangehaalde register van Oosterhout bevat op fol. 146vo. een acte dd. 23 Februari 1669, waarbij als partij ter eener zijde compareert *„Jan hendricx Verhagen* den ouden, weduwenaer van wijlen *Maeyken Jans van Vlijmen*, die weduwe was van *Jan Willems van den Ryen.* De wederpartij werd gevormd door de zoojuist vermelde kinderen en kleinkinderen van *Mayken van Vlijmen* en *Jan van den Ryen.* Partijen komen tot een accoord betreffende de nalatenschap, waartoe behoort een stede „gestaen ende gelegen tot Uyelendoncq", afkomstig van *Hendrik Jans Verhagen*, vader van den eersten comparant, waarin hij voor drie zevende deelen gerechtigd zou blijven. Voorts zal hem volgen „het beste bedde met syn toebehoorten Item een koeye tot synen keuse, een calff, een bruyn bles Ruynpeirt met het tuygh, de hooge ende aertkar ploegh ende echt, den boeckenden [17]) strooyhoop, een melckton, keirne, troch, kist ende voorders het Lijnwaeth, ten ende coper."

Een halve eeuw te voren vindt men *Maeyken van Vlijmen* met haren eersten man vermeld in een schepenacte van Oosterhout dd. 7 Januari 1619 [18]). Als *„Mayken Jan Anthonis van Vlijmendr.* met *Jan Willem Jans* haren wettighen man ende voicht ter eenre, deelt zij de goederen harer overleden ouders met *Symon Anthonissen* als voicht ende *Wilbort Jan Wilborfs* [19]) als toesiender van *Sebastiaen*, onbejaerde zone van den voors. *Jan Anthonissen van Vlymen van* welcke beiden moeder aff was *Anne basfiaenendr."* ter andere zijde.

Het voor deze bijdrage reeds meermalen geraadpleegde Weesboek van Raamsdonk over de jaren 1628—1702, bleek nog een belangrijke acte te bevatten, waarin *Simon Janszn. van Son*, die, zooals men gezien heeft, op 19 Juli 1612 te Oosterhout kerkelijk huwde met *Nicolaa Huberti,* wordt vermeld. Het stuk is gedateerd 11 April 1636 en houdt in, dat compareerde: *„Dingna jans,* laets wedue van *Huyberf Cornelissen* en verclaerde in vuegen hier naer verhaelt Jegens Sy *mon Jansen Wilborts* haren schoonsoon, getrout hebbende *Cleyske Huybregts* haere dochter, veraccordeert te sijn nopende dat sij comparante byden voorn. haeren schoonsoon is onderhouden in cost ende dranck ende dagelycxse nootdruft van den beginne van den Jaere 1625 aff tot nu desen jegenwoordigen daegen toe ende oock dat haere schoonsoon hondert ende vijftich ghuld. vuytgaende schulden voor haer heeft betaelt." In verband met deze alimentatie vermaakt zij aan haar dochter en schoonzoon al haar roerende en onroerende goederen, onder voorwaarde dat Simon en Cleyske na haar overlijden aan de kinderen van *„Adriaen Peeters Broeder* Sa. haer comparante voorsoon was" een bedrag van 45 gulden zullen uitkeeren.

Cleyske, de vrouw van *Simon van Son*, blijkt dus een dochter te zijn van *Huibert Corneliszn.* en *Dingna Jansdr.* Zij wordt echter enkele malen met den familienaam *Broeder* vermeld, hoewel zij dan reeds niet meer tot de levenden behoort, en wel in enkele acten, dd. 28 November 1652 voor schepenen van Raamsdonk verleden [20]), naar welke ook wordt verwezen door ons medelid, de Heer H. J. A. van Son, in deel IV van zijn „Geschiedenis en Genealogie", blz. 29.

Het zag er toen voor de 6 kinderen van *Simon* en *Cleyske* maar droevig uit: hun ouders waren overleden en ten overstaan van schepenen verklaren *Huybrecht, Cornelis* en *Jan Symonsrn. van Son, Jan Aerden*, gehuwd met *Grietie Simons van Son*, alsmede vervangende hun twee minderjarige zusters *Peerken* en *Dingentien*, kinderen van *Simon Jans van Son* en *Cleyske Broederen* „dat tot haer Comparante kennisse tot haerder groot leetwesen is gecomen, dat de naergelaten boedel van de voorn. haere ouders met verscheydene schulden is belemmert ende belast..... Soo ist dat sij comparanten de voorn. boedel van hare voorn. ouders abandonneren, repudieren ende met den voet stooten" etc.

Deze verklaring schijnt toch niet een algeheele verwerping dier nalatenschap tot doel en gevolg te hebben gehad, want nog ten zelfden dage verklaarde *Jan Aerden* voornoemd, dan genaamd *Jan Adriaen Joiren,* dat hij aan zijn vijf voormelde zwagers en schoonzusters schuldig is een bedrag van 1460 caroli guldens ter saecke ende over coop van seeckere stede met het nieuw huysgebouw iegenwoordich daerop staende, staende en gelegen opt Veer, voor desen toegecomen *Symon Jans van Son* en *Cleyssen* broederen," terwijl bovendien de zes kinderen gezamenlijk de verklaring afleggen „dat sy uyt Natuyrl. lieffde Eere ende reputatie die wy doorgaens aen onse voorn. ouders hebben gedragen, beloven denzelven boedel met den andere te helpe ridderen." [21])

Simon Janszn. van Son wordt sedert 1636 tot en met 1650 jaarlijks vermeld als heemraad van Raamsdonk, in welke hoedanigheid hij afwisselend teekent als *Symon Jan Wilborts of Symon Jans van Son.*

Zooals uit het enkele malen aangehaald deel IV der familieuitgave van Son blijkt, had *Simon Jans van Son een* broeder *Wilborf*, wiens nageslacht t.a.p. summierlijk wordt vermeld. Bij mijn onderzoek vond ik verschillende acten, die deze gegevens kunnen aanvullen. Het lijkt mij dienstig ook deze bijzonderheden hier ten behoeve van belangstellenden vast te leggen, aangezien het geenszins is uitgesloten, dat van beide broeders heden ten dage nog afstammelingen leven,

Als *„Wilbort Jansen van Son"* komt hij voor als schepen van de vrijheid Oosterhout in 1628 en 1630 [22]). Op *29* Maart 1623 wordt hij door koop eigenaar van „een stede met huys hof ende boomgaert gestaen ende gelegen tot vuylendonck" [23]). Hij testeert voor schepenen van zijn woonplaats op 14 Juni 1635 [24]), welke acte door hem wordt onderteekend: *Wilbort Jan van Son.* Zijn vrouw is dan *Jenneke Anfhonisse*, die weduwe was van *Goris Buysen. Zijn* vorige echtgenoote was, mede blijkens dit stuk, *Mayke Adriaen Jan Danielsdr.*, bij wie hij een dochter *Margriet* had, door hem in zijn testament genoemd. Hij beveelt „zynen dooden lichaem der gewijdder eerden met eene eerlycke vuytvaert."

Jenneke Anthonissen was evenwel reeds de derde vrouw van *Wilbort*, zooals blijkt uit een accoord, gepasseerd voor schepenen van Oosterhout dd. 19 Januari 1619. „ *Wilbort Jan Wilborfs* wedr. wijlen *Godela peter Jan Peter Cnapendr.* ter eenre, *Jacop Pefcr Jan Peter Cnapen* als moederl. oom ende voicht ende *Symon Jan Wilborts* als vaderl. oom ende toesiender van *Jan, Peter* en *Marten* onbejaerde kinderen van den voors. *Wilbort Jan Wilborts* ende *Godela peter Jan pefer Cnapendr.* ter andere sijde", gaan een accoord aan betreffende haar nagelaten goederen. *Wilborf* zal elk

---

17) di. boekweit.

18) R.A. 's-Bosch, Oosterhout No. 295, fol. 1ro.

19) Gezien deze naamscombinatie is hier vrij zeker sprake van Wilbort van Son, broeder van Simon. Van verwantschap met de hier compareerenden is niet gebleken.

20) R.A. 's-Bosch, Raamsdonk No. 62, fol. 105ro.

21) Ten plattelande in Brabant spreekt men nog van, „boelridders" (executeurs-testamentair).

22) R.A. 's-Bosch, Oosterhout, No. 297.

23) alsvoor, No. 293, fol. 159vo.

24) alsvoor, No. 298, fol. 116ro.

Jan *Wilborts* van Son (generatie VIII in „Genealogie en Geschiedenis") huwt N. *N.*

Wilbort Jans van Son, schepen van Oosterhout 1628, 1630, tr. 1° Mayke Adriaan ***Jan*** Danielsdr.; 2". *Godela Peter Jam* ***Peter*** *Cnapendr.;* 3°. *Jenneke Antonis Wijnantsdr.,* ***wed. van Goris Buysen.***

ex la. Margriet, x **1° *Adriaen Aerts*** van ***Bommel;*** ***2" Jan Jans*** Schoonhoven.

ex 2a. ***Jan.***

Peter, schepen van Oosterhout ***1678,*** × ***N.N.***

Jan.

Golia, X ***Jacob*** Jan ***Aar.*** *Jacobs.*

Meerten, X Oosterhout 30-6-1680 *Ida Antonisdr.* Heymans.

Antonetta, minderj. in 1682.

Heyltke, x Andries *Adriaen Dielis.*

Marten.

ex 3a. *Adriaantje,* X *Dielis* Adriaen *Dielis.*

Maria, X Adam ***Peters*** van der *Veken.*

Antonetta, X Jan Jan *Jochems.*

Simon Jans van Son, geb. ± 1585, † omstr. 1650, heemraad van Raamsdonk o.a. 1636-1650, tr. Oosterhout 19-7-1612 *Nicolaa Huybert Cornelisdr.* ***(Broederen), ex*** matre *Dingna Jansdr.*

Margaretha, ged. Oosterhout 28-7-1613, X ***Jan Adriaan*** Joiren.

Hubertus, ged. Oosterhout 30-8-1615, x ald. 9-6-1642 ***Dingena Mertens.***

Martinus, ged. Oosterhout 20-3-1643.

Dympna, ged. Oosterhout 16-2-1648.

Simon.

Jan.

Cornelis, X Oosterhout 1" 11-12-1641 ***Anneke Jans*** van der *Rijen; 2"* Janneke Cornelisdr.

Petronella.

Dingena.

ex la: ***Jan, ged.*** Oosterhout 23-11-1642, X ald. 15-2-1669 ***Janneke*** van der *Veecken.*

Dingna.

Meèrten, ged. Oosterhout 6-1-1647, X 1" *Cornelia* ***Nobel;*** ***2"*** *Cornelia* ***Theunis.***

Cornelis.

Jacob.

ex la. Simon, ged. Geertruidenberg 21-7-1669, ooerl. 18-3-1720, X Waspik 1° 17-5-1688 ***Aletta*** *Lankhuysen;* 2" 16-4-1701 *Susanna* ***de Vries.***

Peter, geb. 1671.

Anna, ged. Geertruidenberg 20-7-1673.

ex. 2a. ***Cornelis,*** ged. Waspik, 28-1-1680.

ex. la. (o.a.?) *Martincs,* ged. Waspik 1-3-1693, × 10-11-1713 ***Anneke Jochemsdr. Lnngewerff,*** †16-6-1733.

Catharina, ged. Waspik 18-7-1718, x 7-10-1740 ***Adriaan*** van der ***Stegen,*** wedr. 1777.

ex. 2a. (o.a.?) Adriaan, X ***Mark*** *Jansdr.* ***Smits.*** *)

Simon, X Maria Simonsdr. van Son. *)

Zij waren de grootouders van Mr. ***J. B.*** van Son.

*) „Geschiedenis en. Genealogie", dl. IV, blz. 44.

kind op 18-jarigen leeftijd een bedrag van 550 Rijnsgulden uitkeeren [25]).

In deel IV der familie-uitgave wordt op blz. 28 medegedeeld, dat *Wilbort* tusschen 1 April 1649 en 21 April 1650 is komen te overlijden. Voor schepenen van Oosterhout verkoopt *Jenneke Anfhonis Wijnants,* weduwe van *Wilborf Jansen van Son,* op 9 Januari 1656 aan *Bastiaen Jan Anthonissen van Vlijmen* anderhalf loopenzaad land, gelegen te Oosterhout in de Onnutte Velden [26]). Vóór 30 Mei 1672 is zij haar man in het graf gevolgd, op welken datum zij en ook haar kinderen de nalatenschap deelen, waartoe behoorde een brouwerij, gelegen te Oosterhout [27]). Deze kinderen waren dan: *Jan* en *Pefer van Son, Margrifa* gehuwd met Sr. *Jan Jans Schoonhoven, Adriaenfje,* gehuwd met *Dillis Adriaan Dillis* [28]), *Maria,* gehuwd met *Adam Peters van der Veken* en *Anfoneffa,* gehuwd met *Jan Jan Jochems.*

Voormelde *Margrifa* was eerder weduwe van *Adriaen Aerts van Bommel,* hetgeen blijkt uit een transport, dd. 18 Juni 1664 voor schepenen van Raamsdonk gepasseerd [29]). Met haar tweeden man *Johannes Schoonhoven* verkoopt zij op dien datum aan Peter Ariens Brouwers en diens zoon Frans Peters Brouwers „ses geerden hoey en weylant, gelegen in den polder van Groot Waspik."

Peters Wilborts van Son, hierboven genoemd, wordt als schepen van Oosterhout vermeld in 1678 [30]). Met *Roelof Adriaan Jacobs* als voogd en hij zelf als toeziender van de twee minderjarige kinderen van wijlen *Jacob Jan Adriaen Jacobs, geboren* uit diens huwelijk met *Golia Peter Wilborts,* legt hij als zoodanig op 9 November 1665 den vereischten eed af [31]).

Vermoedelijk is Peter vóór 30 Maart 1686 overleden, vermits op dien datum *Jan* en *Gulleke Peters van Son, Andries Adriaen Dielis,* gehuwd met Alida Peters van Son, aan hun broeder en behuwd-broeder *Marten Peters van Son* drie vijfde deel in een stede, groot een half buinder, gelegen in Uylendonck, verkoopen [32]).

Deze *Merfen Peters van Son* huwt R.K. te Oosterhout op 30 Juni 1680 met *Ida Anfhonisdr. Heymans* [33]). Reeds spoedig is zij overleden, want op 21 Februari 1682 gaat hij, als haar weduwnaar, met *Pefer Anfhonis Heymans* en *Adam Pefers van der Veecken,* in hun hoedanigheid van voogd en toeziend-voogd over zijn minderjarige dochter *Anfonefta Martens van Son,* een accoord aan betreffende hare opvoeding en alimentatie [34]). Op 26 October 1703 leeft hij nog: met *Cornelis Adriaan Dielis* als voogd compareert hij dan als toeziender over de minderjarige kinderen van *Andries Adriaen Dilis* en *Heyltke Pefers van Son* [35]).

De stamvaders der in deze bijdrage behandelde twee takken van een zoo oud geslacht, nml. de gebroeders *Simon* en *Wilbort Jan Wilbortszn. van Son,* worden herhaaldelijk genoemd in de schepenregisters van Oosterhout over het eerste decennium der 16de eeuw. Op 7 Januari 1610 deelen zij de goederen „die hennen vader ende moeder achtergelaten ende metter doot geruymt hebben", waartoe nog behoorde moergrond, gelegen onder Dongen [36]).

In geen enkele der vele acten, waarin zij verder als comparanten optreden, wordt melding gemaakt van hun moeder, zoodat haar naam ons tot heden onbekend bleef: niet onwaarschijnlijk lijkt het mij, dat zij tot een Dongensche familie behoorde, in welk dorp immers haar man aanvankelijk woonde.

Voor belangstellenden in de hier behandelde takken, liggen ongetwijfeld nog bijzonderheden in de archieven verscholen. Het mij gestelde doel, de afstamming van den Brabantschen emancipator Mr. *J. B. van Son,* uit het oude geslacht van dien naam, meen ik met het hierboven medegedeelde te hebben bereikt.

In het bijgevoegde overzicht zijn nog enkele aanvullingen op het bovenstaande verwerkt, welke meerendeels werden geput uit de registers van Impost op trouwen en begraven van Raamsdonk: de vermelde data zijn die, waarop de aangifte geschiedde.

VRAGEN EN ANTWOORDEN.

l'Ange. Kwartieren gezocht van *Jeanne Marie l'Ange,* die, als weduwe van Mr. *Rijklof Jan Tiquef,* huwde 2° Delft in 1791 Mr. C. *J. van Goens.*

's-Gravenhage. MR. DR. J. C. MARE.

Boekesteijn. (Boockesteijn). Gezocht wordt het wapen van deze Westlandse familie, waartoe behoort *Pieter Boekesteijn,* laatstelijk baljuw van Batavia, wiens wapenbord anno 1781 nog in de Portugeese binnenkerk aldaar hing.

's-Gravenhage. D. VAN BAALEN.

Bort. Ouders gezocht van Mr. *Pieter Bort, † 1674,* advocaat voor den Hove van Holland.

's-Gravenhage. MR. DR. J. C. MARIS.

Bubbeson. (LXV, 20, 107; LXVII, 158). Deze familie is in 1934 in Nederland uitgestorven. Volgens familieoverlevering zou dit geslacht afkomstig zijn uit Denemarken.

I. *Lambrecht Fransz. (van) Bubbeson (Bobbeson),* overleed te Maassluis tussen 3 Januari 1654 en 5 Mei 1659 vóór zijn tweede vrouw *Maerfgen Cornelisdr, Sferreberge,* dr. van *Cornelis Willemsz. en Fyfgen Jacobsdr.* (not. archief no. 1671, fol. 87, 30 Augustus 1646).

II. *Isaak Bubbeson,* ged. Maassluis 17 Januari 1622, mr. metselaar, aldaar begraven 5 Mei 1679, tr. le. Maassluis 29 Sept. 1647 *Jannifgen Jans (Bom?),* j.d. 'van Scheveningen: tr. 2e. (ondertr. Maassluis eind 1667) *Rijckje Willemsdr.,* j.d. te Utrecht.

111. *Willem Bubbeson,* ged. Maassluis 7 Februari 1672, koopman, reder van vishoekerschepen, schepen en ouderling aldaar, trouwde, als weduwnaar van *Maartje Marinus, 2e.* 17 Mei 1702 *Neelfje Willems van der Burgh,* j.d. van de Veerstraat.

IV. *Rijkje Bubbeson,* ged. Maassluis 22 Januari 1708.

's-Gravenhage. D. VAN BAALEN.

---

25) alsvoor, No. 295, fol. 4vo.
26) alsvoor, No. 302, fol. 136ro.
27) alsvoor, No. 307, fol. 79vo.
28) *Adriaantje overleed* vóór 7 Maart 1686, op welken datum haar dochter Anneke voorkomt als gehuwd met *Aert Jorisz n. Oomen* (Raamsdonk No. 88, Weesboek). Een ander lid van het oude Oosterhoutsche regeeringsgeslacht *Oomen,* nml. *Peter Jan Petersz n. Oomen,* huwde 14 October 1670 voor den pastoor te Oosterhout met *Cornelia Jansdr. van Son,* vermoedelijk een dochter van *Jan Wilbortszn.* (R.K. doop- en trouwboek Oosterhout, No. 10).
29) R.A. 's-Bosch, Raamsdonk So. 50.
30) idem, Oosterhout No. 145, Weezenboek.
31) Oosterhout, No. 145, Weezenboek.
32) idem, No. 309, fol. 193ro.
33) R.K.' doop- en' trouwboek Oosterhout, So. 11.
34) Oosterhout, No. 309, fol. 15vo.
35) idem, Sn. 143, Weezenboek.
36) idem, No. 292, fol. 3vo.

van der Burgt. (LXVII, 232). Sara *van* der *Burgt is* **geboren** op 3 April 1667, en getrouwd te Wester-Souburg op 18 April 1685. Het eerste gegeven ontleen ik aan een vers bij gelegenheid van haren achttienden verjaardag geschreven door Isaac Rochussen, met wien zij 15 dagen later is getrouwd, zoals mij blijkt uit gedrukte bruiloftsliederen, welke tevens de plaats van het huwelijk vermelden.

Rotterdam. MR. H. J. SJOLLEMA.

van Dissel. Gezocht wordt het voorgeslacht van *Ruth Dissel,* lakenwerker, die 5 Maart 1695 als j.m. van Leiden aldaar ondertrouwde en bij zijn tweede vrouw *Claesje van der Poel,* met wie hij op 8 April 1697 huwde, de stamvader werd van het thans bloeiende geslacht *van Dissel.*

's-Gravenhage. D. VAN BAALEN.

Goverts. Gevraagd de voorouders (kwartieren) van *Elisabeth Goverts,* geb. Hamburg 18 Dec. 1749, † Leiden 14 Dec. 1829, echtgenote van *Jan van Heukelom.* Van haar ouders is mij slechts bekend, dat zij zouden heten *Gerard Goverts* en *Elisabeth Vergoes.*

Velp (G.). MR. R. A. RUEB.

Groeneveld. Gevraagd geboorteplaats en datum en namen der ouders van *Cornelis Groeneveld, † 1785* of 1786, wiens in 1780 gedichte en in 1791 uitgegeven vertaling van Klopstock's Messiade, wordt besproken in Witsen Geysbeek's Woordenboek van Ned. dichters.

's-Gravenhage. JHR. MR. H. 0. FEITH.

(Rochussen) Jongerheld. (LXVII, 232). In de N.L. IV (1886), kol. 29 en 30, geeft J. van der Baan een genealogie (Rochussen) Jongerheld-d'Ailly, die waarschijnlijk ontleend is aan het stamboek, vroeger in het bezit van Ds. *Jacob Hendrik Soli,* predikant te 's-Gravenzande, geh. 6 Mei 1834 met *Adriana Maria Maarsman.* Dit stamboek bevond zich vóór den oorlog in het bezit van Dr. Robert E. Wohlmuth te Gera (Thüringen); waar het thans is, weet ik niet.

Hierin kon men lezen, dat *Jan Alman,* die in de bevrijding van Vlissingen op 6 April 1572 een rol heeft gespeeld, een dochter had, welke met een zekeren *Tant* gehuwd was, en uit wier huwelijk zeven zonen en één dochter werden geboren.

De zesde zoon, *Jan Tant* geheten, huwde met *Paulina Gabriëlse Desery,* waaruit o.a. een dochter *Adriana,* gehuwd met *Marynis Sfocke.*

De zevende zoon, *Adriaan Tant,* huwde met *Cafharina Gabriëlse Desery,* zuster van Paulina voornoemd, en teelde bij haar: *Adriana,* die huwde met *Arend Jongerheld,* waaruit geboren werd de kapitein *Jacob Jongerheld* (overl. — altoos volgens het stamboek Soli! — in 1759). De kapitein *Jacob Jongerheld* was gehuwd met *Jacoba Gastelaar* († *28* Aug. 1783) en zij waren de ouders van Dr. *Arend Rochussen Jongerheld,* gehuwd met *Cornelia Elisabeth d'Ailly* (geh. Middelburg 30 Aug. 1757).

Ik wil hieraan nog toevoegen, dat ene dochter van *Marynis Stocke* en *Adriana Tant(s),* n.l. *Adriana Cornelia Stocke,* ged. Delft 21 Dec. 1702, op 2 Nov. 1719 huwde met *Isaäc Rochussen,* j.m. van Vlissingen.

Assen. DR. H. P. SCHAAP.

't Kind **van** Bergen, (LXVII, 62). Hoewel ik geen verklaring van den naam kan geven, kan het wellicht zijn nut

hebben mede te delen, dat combinaties van namen met *'t Kind* ook in de Noordelijke Nederlanden voorkomen. In de eerste plaats zij gewezen op de Registers en Rekeningen van het bisdom Utrecht, uitgegeven door Mr. S. Muller Fz. deel II (werken Hist. Gen. te Utrecht, nieuwe serie no. 54) waar we op blz. 581 onder de borghsaten te Goor vermeld vinden *'t kint van Almeloe* en *'t kint van Scarpenzeel en* op blz. 730 op de lijst van leenmannen *dat kint ten Cloester;* de eerste twee uit het begin der 14de eeuw en de laatste uit omstreeks 1382.

Ook in lateren tijd komt de combinatie nog voor. In het sententieboek der stad Zwolle, fol. 6 verso, is in 1544 sprake van een geschil tussen *'t Kynt van Meppel* contra *Arent van Graes* over „3 maent solts" en op fol. 180 verso van hetzelfde deel is een sententie van 7 Juli 1564 tussen *'t Kint van Hesselinge* contra *Stine Peters* weduwe over een huis in de Dieserstraat. Vermoedelijk zijn beide „kinderen" identiek, want in een proces voor het schoutengericht van Hardenberg. dat in 1558 in de Klaring (portef. no. 5454) beroepen werd, treedt als eiser op *Henrick van Hesselinge,* anders genaamd *het kind van Meppel,* namens zijn vrouw *Susanna Mulert,* dr. van *Seino* en *Sophia van Wullen Johansdr.*

Opgemerkt zij hierbij, dat Hesselingen een buurtschap is in de tegenwoordige gemeente Staphorst, vlak onder Meppel gelegen.

Zwolle. MR. A. HAGA.

Clarcke-Hoflant. Gegevens gezocht betreffende *Daniël Clarcke* en *Alida Hoflant,* echtelieden te Rotterdam ± 1650.

's-Gravenhage. MR. DR. J. C. MARIS.

Kockum. (LXVII, 189). De naam *van Kakum (Cacum)* komt in de 17de en 18de eeuw voor te Middelharnis. De oudste mij bekende acte dateert van 4 Juni 1685 (Recht. Arch. 21, fol. 105), toen *Dirck Michiels. van Kakum,* wedr. van *Arentje Arensz. Groen,* en *Neeltje Roels Elsevier,* wed. van *Aren Pietersz. Sterck* huwelijkse voorwaarden maakten.

's-Gravenhage. IR. C. M. R. DAVIDSON.

de Kok. Gezocht worden nadere gegevens over de voorouders (kwartieren) van *Francina de Kok,* geb. Vlissingen 22 Juni 1738, † aldaar 7 Nov. 1808, dr. van *Jan* en *Leintje de Vos. Zij* tr. 1759 *Johan van Capellen.*

Velp **(G.) .** MR. W. DE VRIES.

Colyear. *Walter Philip Colyear,* veldmaarschalk, overleden 4 Dec. 1747, tr. 30 Nov. 1681 *Alida Rijnsburg van Leyden.* Zijn van dit echtpaar en hun kinderen familieportretten bekend en waar bevinden zich deze? Gaarne ook gegevens over andere Colyear portretten.

Velp **(G.) .** W. TH. ZIMMERMAN.

INHOUD VAN DIT NUMMER.

Bestuursberichten. — Notulen van de Algemene Vergadering, gehouden 24 Juni 1950 in de aula van het Provinciaal Genootschap van Kunsten en Wetenschappen te 's-Hertogenbosch. — De Heeren van Goye, door Dr. P. G. F. Vermast (slot). — Het Hilvarenbeeksch geslacht Otten (Otto), door B. W. van Schijndel. — Het voorgeslacht van Mr. J. B. van Son (1804—'75), door J. B. W. M. van Roosmalen. — Vragen en antwoorden.

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD VAN HET

Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde,

Dit blad verschijnt aan het begin van iedere maand en wordt aan alle leden van het Genootschap toegezonden.
Bijdragen en correspondentie, bestemd voor het Maan db 1 ad, zomede opgaven van adresverandering gelieve men te richten tot den Hoofdredacteur MR. W. W. VAN VALKENBURG, Jonkerlaan 26, *Wassenaar.*

Correspondentie, bestemd voor het Bestuur, gelieve men te richten tot den Secretaris IR. C. *hl.* R. DAVIDSON, Prins *Mauritslaan* 64, *'s-Gravenhage.*
Alle overige correspondentie (niet bestemd voor Bestuur of Redactie) te richten aan het Bureau van het Genootschap, *Bleijenburg* 5, 's-Gravenhage.

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op, dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of den inhoud der ondertekende stukken.

No. 10 LXVIIe Jaargang October 1950

BESTUURSBERICHTEN.

Het Bestuur geeft met leedwezen kennis van het *overlijden* van Jhr. Mr. J. F. Lewe van Nijenstein, sedert 1948 gewoon lid van het Genootschap.

Tot lid zijn benoemd:

B. VAN DER FEEN DE LILLE ..... *Amsterdam.*
Banstraat 31hs.

G. VAN DER LEE ..... *Oudewafer.*
Er. *Haven.*

'T. VOERMAN ..... *'s-Gravenhage.*
Thorbeckelaan 333

Adreswijzigingen:

MR. H. W. B. WEFERS BETTINK .... *s-Gravenhage.*
Hart Nibbrigkade 60.

IR. A. F. H. BLAAUW ..... *Hamburg 36 (Dlnd.).*
Esplanade 6.

IR. H. 1. DA COSTA ..... *Bedum (Gr.).*
Noordwolderweg 61.

MR. DR. P. H. W. G. VAN DEN HELM ....
Hollandsche Rading (Utrecht)
Dennelaan 14.

H. E. TOE LAER ..... *Arnhem.*
van Lawick van Pabststraat 9.

J. A. M. VAN DER LOO ..... *Rotterdam 0.*
Vijverlaan 49.

JHR. MR. M. N. VAN LOOK ... .. *Amsterdam.*
Keizersgracht 672.

Het Hilvarenbeeksch geslacht Otten (Otto),

door B. W. VAN; SCHIJNDEL.

(vervolg van LXVII, 260.)

IX. *Cornelis Otfen,* geb. Hilvarenbeek omstr. 1580, studeert op de beurs (XV gulden XII½ stuver siaeirs), „gefundeert synde by heere Gerard Creyl, eertyds pastoir binnen Diessen ende Alfen" 1607 [92b]), brouwer te Diessen, wonende „int Outhuys opden Heuvel" nabij de kerk [93]), tr. Diessen 17 Oct. 1613 *Cathelyn Keysers,* † Diessen 4 Maart 1648, weduwe van *Peter Peter Huybrechfs van Buerden* [93b]), *dr.* van *Andries Aert Hendrickx,* schepen te Hilvarenbeek (1603) [93c]) en *Antoinette Gielisdr. van den Eynde* [94]), waaruit geboren te Diessen:
1. *Helena,* † Diessen 2 April 1639 [95]).
2. *Gerard,* ged. 27 Jan. 1614, † op jeugdigen leeftijd [96]).
3. *Andries,* ged. 26 April 1615, vermeld 1650-1685 [97]).
4. *Gerard,* ged. 20 Oct. 1617, † Diessen 13 Juni 1709 [98]).
5. *Catharina,* † Diessen 4 Maart 1648 [99]).
6. *Claes,* die volgt X.

X. *Claes Offen,* geb. Diessen, ged. 5 Febr. 1620, schepen te Hilvarenbeek-Diessen 1679—'85 [99b]), burgemeester

92b) Ibidem. no. 38, 124, 12-11-1607.
93) Ibidem. no. 50, 263, 21-11-1645. A.V. Antwerpen. Schepenregister register 1-1630, 66–68.
93b) Ibidem. no. 47, 12-2-1630. *Peter van Buerden* had een dochter, *Antonia van Buerden,* tr. *Willem* Symons.
93c) Ibidem. no. 36, 32v., 30-1-1603.
94) Ibidem. no. 47, 35, 23-3-1620, 36; de broeders en zusters van *Cathelyn Keysers* zijn: *Antoon Keysers; Henrick Keysers; Jenneke Keysers,* tr. *Henrick Huybert Loyen; Egidia Keysers,* tr. *Adriaen Dierck* Paens; *Adriana* Keysers.
95) Idem. B.S. Diessen. Begrafenisboek.
96) Idem. Rt A. Hilv. Rog. no. 58, 24-11-1685.
97) Ibidem. no. 47, 12-2-1650; 207, 5-2-1685. Idem. B.S. Diessen. Doopboek.
98) Idem. B.S. Diessen. Doop- en begrafcnisboek.
99) Ibidem. Begrafenisboek.
99b) Idem. Rt. A. Hilv. Reg. no. 69 en 70.

van Diessen 1685 [100]), brouwer „int Outhuys", tr. *Jenneke Peters* [101]), waaruit geboren te Diessen:

1. *Anna,* tr. Diessen 7 Maart 1664 *Henrick Claes Henrickx van Diessen,* brouwer „int Outhuys opden Heuvel" 1733 [102]).
2. *Peter,* die volgt XI.
3. *Cornelis (Otto),* schepen van Hilvarenbeek-Diessen 1713—'17 [102c]), pachter van „'slants thienden vander Hagort onder Diessen" (1700) [102b]), president der schepenbank 1730 [103]), hoofdman van het St. Sebastiaensgilde van Diessen 1730 [103b]), zijn zilveren gildeschildje vertoont zijn wapen: een anker waaromheen een visch (dolfijn) zwemt [103c]), leent belangrijke sommen geld aan de ingezetenen [103d]), zijn boedel werd op ƒ 4046.— geschat [104]), † vóór 1733, tr. 1°. Diessen 20 Febr. 1696, *Anna Hendrickxdr. Wyten* [105]), tr. 2°. Diessen 30 Jan. 1720, *Elisabefh Moonen,* dr. van *Cornelis Moonen* en wed. van *Henrick Tielens,* officier ten dienste der Staten [106]).
4. *Gerard,* koning van het Sebastiaensgilde van Diessen 1715 [106b]) zijn zilveren gildeschildje vertoont zijn wapen: een anker waarom een visch (dolfijn) zwemt [107]).
5. *Andries,* ged. 11 Oct. 1650, † op jeugdigen leeftijd [108]).
6. *Claes,* die volgt XI2.
7. *Andries,* ged. 9 Sept. 1655, test. schepenb. 21-8-1729 [108b]), † vóór 1733 [109]).
8. *Cathelijn,* ged. 19 Juni 1656, tr. 1°. *Servaes Melis* [110]), tr. 2°. *Cornelis Pauluszn. Sebrechts* [111]).

[100]) Ibidem. 69, 34v., 56, 76; 72, 16v., 60v., 167; 76, 7v., 9-6-1733; 177, 60, 21-8-1729; 249, 1-8-1739.

[101]) Ibidem. no. 72, 17, 61; 172, 52, 58, 64, 70v.

[102]) Ibidem. no. 76, 7v., 9-6-1733. Waaruit: *Marie van Diessen,* religieuse; *Peter van Diessen,* tr. *Ma& van den Boom; Henriette van Diessen,* tr. *Joris Hulshout; Margriet van Diemen, tr. Jan wan der Loock; Catherina van Diessen.*

[102b]) Ibidem. no. 208, 7-12-1700.

[102c]) Ibidem. no. 73 en 74.

[103]) Ibidem. no. 74. 83v., 446v.. 483. 565; 174, 392v., 24-1-1709.

[103b]) J. A. Jolles. o.c. 1, 98—100.

[103c]) Ibidem. Th. De Raedt. Secaux Armoriés. J. *B. Otte,* officier et majeur du Comté de Salm, porte: d'or à une ancre (l'anneau en haut); au chef d'azur, chargé de trois étoiles (5).

[103d]) R.A. 's-Bosch. Rt. A. Hilv. Keg. no. 74, 83v., 84, 85v., 446v., 483, etc.

[104]) Ibidem. no. 73, 159v., 1-8-1713; no. 176, 211; no. 249, 16-2-1731.

[105]) Idem. B. S. Dicsscn. Trouwboek.

[106]) Ibidem. De broeder van zijn tweede vrouw, Jan Moonen, tr. Hilvarenbeek, 16-8-1718, freule *Marie Catherine van Brecht, geh.* Hilvarenbeek, ged. 12-12-1690, dr. jor. *Henrick,* geb. kasteel Groenendael, officier ten dienste der Staten-Generaal, schepen Hilvarcnbeek on jonkvr. *Joanna van* der *Elst.* De familie *Moonen* voert, blijkens een familiewapen, destijds in bezit van wijlen notaris Beckers te Hoensbroek: van sabel, een gouden leeuw: helmteeken: een uitkomende gouden leeuw. Het is wel eigenaardig, dat zoo veel Hilvarenbeeksche families een leeuw in hun wapen voeren. Behalve met de familie Bax, was dit het geval o.a. met de families: van den Nieuwenhuysen, Broeckx, Thielmans.

[106b]) J. A. Jolles. o.c. 1, 98-100.

[107]) Ibidem. Idem.

[108]) R.A. 's-Bosch. B. S. Diessen. Doopboek.

[108b]) Idem. Rt. A. Hilv. Reg. no. 176, 211. Idem. B S. Diessen. Doop boek.

[109]) Ibidem. Reg. no. 75, 26.

[110]) Ihidem. 173, 226, 5-2-1698. De voogden orer hare vier weeskinderen: *Cornelis Melis; Gerard Melis; Andries Melis; Marie Melis,* tr. *Frans Thielens;* zijn: *Jacob Merten van der Zande* en *Gerit Niclaes Otten.*

[111]) Ibidem. no. 76, 7v., akte dd. 9-6-1733; 173, 5-2-1698. Hunne kinderen zijn: *Servaes Sebreckts; Clasine Sebrechts,* tr. *Adriaen Hessels; Joanna Sebrechts,* tr. *Laurens Cools.*

9. *Maria (Otto),* ged. 16 Febr. 1663, tr. Diessen 22 Juli 1693 *Gerard van Os,* test. not. Herbert van Oudenhoven te Oirschot, dd. 25-10-1693 [111b]) en not. Frans van Sibben, dd. 25-11-1693 [112]).
10. *Jenneke (Otto).* † Diessen 24 Juli 1706 [113]).
11. *Elisabeth (Offo),* † Diessen 16 Sept. 1706 [114]).

x1. *Peter Otten (Otfo).* ged. Diessen [115]), † Diessen 15 Sept. 1712, tr. Diessen 19 Jan. 1670 *Jenneke Cornelisdr. Beersmans* [116]), waaruit geboren te Diessen:

1. *Ida (Otto).* tr. 1°. Diessen 26 Dec. 1719 *Henrick van Winteroy,* schepen te Hilvarenbeek-Diessen 1727 [117]), tr. 2°. *Peter de Roy* [118]).
2. *Peter (Otto),* tr. Diessen 31 Juni 1734 *Adriana Stevensdr. van Dun,* geb. te Chaam, weduwe van *Lambert Moonen* [118b]), waaruit een dr. *Henrica (Otto),* ged. Diessen 8 Maart 1735 [119]).
3. *Jan (Otto),* vermeld 1729, † zonder nakomelingen [120]).
4. *Henrick,* die volgt XII.
5. jouffr. *Anna (Otto).* testeert ongehuwd voor notaris C. van Heusden te Diessen dd. 2-2-1761 [121]).
6. *Maria (Otto),* † vóór 1761, tr. *Jaspar Peterszn. van Woesten berg* [122]).
7. *Cornelis (Otto),* ged. 23 Oct. 1675 [122b]), tr. Diessen 9 Juli 1699 *Marie Pietersdr. Blaeuwens* [122c]), waaruit een dochter, *Johanna Cafherina,* ged. Hilvarenbeek 22 Sept. 1702 [123]).
8. *Margaretha (Otto).* ged. 10 Oct. 1680, † Diessen 30 Nov. 1702 [124]).
9. *Joseph (Otto),* ged. 6 Aug. 1684, † op jeugdigen leeftijd [125]).
10. *Andries,* die volgt X112.

[111b]) Ibidem. no. 74, 488v.

[112]) Ibidem. no. 76, 7v., 9-6-1733; 327, 30-11-1694. Zij hebben de navolgende kinderen: *Johanna van Os.* tr. *Joseph Bayens; Cathelyn van Os,* tr. *Jan Hubert Moonen.*

[113]) Idem. B. S. Diessen. Bcgrafenisboek.

[114]) Ibidem. Idem.

[115]) Idem. Rt. A. Hilv. no. 67, 72; 68, 33, 164. 509v.; 83v., 11-4-1717.

[116]) Ibidem. no. 171, 59; 249, Aug. 1733. J. A. Jolles. o.c. 1, 98—100. Blijkens een gildeschildje vertoont het wapen Beersmans: gevierendeeld: 1. drie vogels (2 en 1); 2. een zwaard; 3. een bijenkorf; 4. drie klaverbladen (2 en 1); (dit quartier botreft de familie Schellekens van Gorop).

[117]) Ibidem. no. 76, 7v., 9-6-1733. Wapen van Winteroy: gevierendeeld: 1 en 4, van goud drie eendjes van sabel (2 en 1); 2 en 3, van azuur drie rozen (5 bl.) van zilver (2 en 1). Zie ook: J. A. Jolles. o.c. *Henrick van Winteroy* had drie kinderen: *Maria Anna aan Winteroy,* ged. Diessen 14-9-1721; *Peter van Winteroy,* ged. Diessen 19-11-1725, tr. *Petronilla Schouten; Claes van Winteroy,* tr. *Maria Catharina Cauwenbergh.* Zie voor het wapen Cauwenbergh: J. A. Jolles. o.c. (van zilver drie kauwen van natuurlijke kleur, geplaatst op een heuveltje van sinople) De Cauwenberghen waren hoofdzakelijk molenaars. Zij zijn afkomstig uit Loon-op-Zand, waar men hen reeds in de XVde eeuw aantreft. Van daaruit verspreidden zij zich over het geheele territoir van het oude hertogdom Brabant.

[118]) Ibidem, Idem. Deze familie de Roy is afkomstig van Tilburg. Zij voerde: drie palen van vair met een schildhoofd. beladen met een barensteel; helmteeken: en uitkomende vliegende zwaan.

[118b]) Idem. B. S. Diessen. Trouwboek.

[119]) Ibidem. Doopboek.

[120]) Idem. Rt. A. Hilv. Reg. no. 177, 60, 21-8-1729.

[121]) Ibidem. Not. prot. C. van Heusden te Diessen. Akte dd. 2-2-1761.

[122]) Ibidem. Akte dd. 2-2-1761. Hij had drie kinderen: *Catherina van Woestenberg,* tr. *Jan Timmermans; Johanna van Woestenberg* en *Peter van Woestenberg.*

[122b]) Idem B. S. Dicssen. Doopboek.

[122c]) Ibidem. Trouwboek.

[123]) Ibidem. Doopboek. Rt. A. Hilv. Reg. no. 74, 84.

[124]) Idem. B. S. Diessen. Doop- en begrafenisboek.

[125]) Ibidem. Doopboek.

XI2. *Claes Offen (Offo),* ged. Diessen 17 Jan. 1653, schepen te Hilvarenbeek-Diessen 1693–'95[125b]), koning van het St. Sebastiaensgilde van Diessen 1713 [125c]), zijn zilveren gildeschildje vertoont zijn wapen: een anker, waarom een visch (dolfijn) zwemt, testeert voor schepenen dd. 25-8-1706 [126]), tr. Diessen 8 Juni 1687 *Elisabeth Lemmens* [126b]), dr. van *Jan Adriaenszn. Lemmens,* meestgeëerfde van Diessen 1685 [126c]), en *Margriet Adriaensdr. van der Linden* [127], waaruit geboren te Diessen:

1. *Margriet (Otto),* ged. 30 Juli 1688 [128]).
2. *Gerard (Offo),* ged. 3 Oct. 1690, † Diessen 13 Juni 1709 [129]).

XII. *Henri Offen (Offo),* geb. te Diessen [129b]), tr. Diessen 21 Febr. 1718 *Jenneke Jan Wilborfs van Gysel* [130]), geb. te Diessen, waaruit geboren te Diessen:

1. *Jan (Offo),* ged. 19 Sept. 1718, tr. Diessen 23 Maart 1750 *Elisabefh van Spreeuwel,* ged. Diessen 9 Aug. 1724, dr. van *Jan* en *Marie Schellekens* [132]), waaruit geboren te Diessen: a. *Anna (Jenneke Otto),* ged. 5 Aug. 1756 [132b]), † Diessen 21 Juli 1782, tr. *Jan van Nieuwkuyck,* geb. te Haren [133]); b. *Henrick (Offo),* ged. 24 Dec. 1758 [134]).
2. *Margriet (Otto).* ged. 25 Oct. 1720, † Diessen 11 Maart 1744 [135]).
3. *Cafharina (Otto).* ged. 30 Aug. 1725 [136]).
4. *Jenneke (Offo).* ged. 16 Jan. 1726 [137]).

125b) Idem. Rt. A. Hilv. Rcr. no. 173.
125c) J. A. Jolles. o.c. 1, 98. Hij legateert 100 gulden aan het gilde.
126) Ibidem. 1, 100. R.A. 's-Bosch. Rt. A. Hilv. Reg no. 71, 15v., 25, 29, 66, 69v.; 174, 218v., 25-8-1706; 330, 23-2-1701.
126b) Idem. B. S. Diessen. Trouwboek.
126c) Idem. Rt. A. Hilv. Reg. no. 172, 64, 24-7-1685.
127) Ibidem. no. 71, 30, 63; 172, 64, 24-7-1685; prot. not. C. van Heusden te Diessen, 30-10-1692; 330, 23-2-1701. De familie Lemmens *(alias van Thuldel)* heeft tot stamvader: *Willem Janszn.* Lemmens, schout van Weelde (XVIde eeuw), tr. *Bele Tielmansdr.* de *Wolff.* Hij had o.a. drie zonen: a. Nr. *Jan Lemmens alias van Thuldel,* schepen van Hilvarenheek (1601), tr. *Marie van Thuldel,* waaruit de *Lemmens alias van Thuldel* sproten en die verwant waren aan de families: *van Winteroy, de Weert, Swagemaeckers* en *Sebastiaens;* b. *Thielman Lemmens,* stamvader *van Elisabeth* Lemmens, waarvan de lijn vermant is aan de families: *Mallants, van Steenhuys, von den Heuwel,* van *den Nieuwenhuysen, Verreyt, van Arenberg* en *van Rijckevorsel* en c. *Henrick Lemmens,* die gedurende een halve eeuw het seerctaris-ambt van Weelde in zijn bezit had, tr. *Cathalyn van Dun.* Hij was o.a. de vader van: Mr. *Rochus Lemmens,* lic. beyde rechten, drossaard en kastelein van Boxtel; Mr. *Willem Lemmens,* schout van Weelde en Poppel (1626) en Peter *Lemmcns,* schout van Weelde (1626). De broeders en zusters van *Mevr. Otten* geb. *Lemmcns* waren: a. *Marie Lemmens;* b. *Wouter Lemmens;* c. *Henrick Lemmens,* erfgenaam van heer Sebastiaen Verreyt, kanunnik van Hilvarenbeck en eigenaar van „Groenendael"; d. *Willibrord Lemmens;* e. *Catharina Lemmens (de oude),* tr. *Laurens van* den *Nieuwenhuysen;* f. *Catherina Lemmens* (de jonge), religieuse, en g. *Anna Lemmens,* religieuse. Het wapen Lemmens wordt als volgt omschreven: van sabel (soms van azuur) een gouden keper, vergezeld van drie zilveren sterren (5); helmteeken: de ster, tusschen een vlucht van zilver en sabel (azuur). Zie ook „Taxandria".
128) Idem. B. S. Diessen. Doopboek.
129) Ibidem. Doop- en begrafenisboek.
129b) Idem. Rt. A. Hilv. Reg. no. 74, 84.
130) Idem. B. S. Diessen. Trouwboek. J. A. Jolles. o.c. De familie *van Gysel (Gysels)* voert: drie molenijzers (2 en 1).
131) Ibidem. Doopboek.
132) Ibidem. Trouwboek.
132b) Ibidem. Trouwboek.
133) Ibidem. Idem.
134) Idem. B. S. Diessen. Doophoek.
135) Ibidem. Doop- en begrafenisboek.
136) Ibidem. Doopboek.
137) Ibidem. Idem.

X112. *Andries Otfen (Offo),* ged. Diessen 30 Mrt. 1687 [137b]), tr. Diessen 19 Jan. 1718 *Cafharina Adriaensdr. van Trier* [138]), waaruit aeboren te Diessen:

1. *Adriaen (Offo):* ged. 14 Sept. 1719 [139]).
2. *Anna (Offo),* ged. 5 Nov. 1720 [140]).
3. *Cafharina* (Otto), ged. 5 *Nov.* 1720 [141]).
4. *Maria (Offo).* ged. 20 Mei 1723 [141b]), testeert ongehuwd voor schepenen dd. 18-6-1790; zij vermaakt aan haar nicht Catharina Otten, echtg. van Jan van Spreeuwel, 4000 gulden: aan haar neef Antoon van Spreeuwel 3000 gulden en aan haar nicht, echtg. van Bartholomeus van Hulten, 1000 gulden [142]).
5. *Gerard (Otto),* ged. 4 Dec. 1725 [142b]), tr. Diessen 5 Sept. 1758 *Cafharina Cools,* dr. van *Laurens* 'en *Johanna Sebrechts* [143]), waaruit geboren te Diessen: a. *Cafharina (Offo).* ged. *7* Juli 1761 [143b]), tr. Diessen 11 Mei 1780 *Henrick van Winteroy,* ged. Diessen 12 Maart 1750, † Diessen 13 Juni 1810, zn. van *Claes* en *Maria Cafharina Cauwenbergh* [144]); b. Maria *(Offo),* ged. 5 Maart 1763 [145]); c. Peter *(Otto),* ged. 15 Febr. 1764 [146]).
6. *Cornelis (Offo),* ged. 14 Sept. 1719 [147]).
7. *Jenneke (Otto),* ged. 31 Dec. 1728 [147b]), tr. Diessen 7 Jan. 1759 *Jan van Spreeuwel,* ged. Diessen 10 Mei 1728, zn. van *Jan* en *Marie Schellekens* [148]).

IV3. *Jan Otfen van Beeck,* geb. Hilvarenbeek omstr. 1403, woont te Oirschot, cijnsman [148b]), tr. *Heylwich N.* [149]), waaruit zeven kinderen [150]) w.o.:

137b) Ibidem. Idem.
138) Idem. Rt. A. Hilv. Not. prot. C. van Heusden tc Diessen, akte dd. 26-1-1768.
139) Iem. B. S. Diessen. Doopboek.
140) Ibidem. Idem.
141) Ibidem. Idem.
141b) Ibidem. Idem.
142) Idem. Rt. A. Hilv. Not. prot. C. van Heusden tc Diessen, akte dd. 18-6-1790.
142b) Idem. B. S. Diessen. Doopboek.
143) Idem. Rt. A. Hilv. Not. prot. C. van Heusden te Diessen, akte dd. 18-6-1790. De familie *Cools* is afkomstig van Zundert.
143b) Idem. B. S. Diessen. Doopboek.
144) Ibidem. Idem. Staat (fragment genealogie) opgemaakt in verband met de rechthebbende bloedverwanten van het van Spreeuwel gasthuis. *Henrick van Winteroy* had een dochter, *Maria Catharina van Winteroy,* ged. Diessen 12-4-1790, tr. in Nov. 1814 N. *E. van Dyck.* De broeders en zusters van *Henrick van Winteroy* zijn (geboortig van Diessen): a. *Catharina van Winteroy,* ged. 28-11-1747; b. *Albert van Wintcroy,* ged. 4-11-1753; c. *Jacob van Winteroy,* ged. 3-4-1755; d. *Marie van Winteroy,* ged. 11-12-1760; e. *Jan-Baptist van Winteroy,* ged. 13-3-1762. J. A. Jolles, o c. Wapen van *Peter van Winteroy:* gedeeld: I. drie vogels (2 en 1); II. gevierendeeld: 1. drie sterren (8) (2 en 1); 2. drie jachthoorns (2 en 1); 3. drie dwarsbalken; 4. drie molenijzers (2 en 1). De van Winteroy's van Hilvarenbeck stammen af van *Claes van Winteroy* (zoon van den schout van Oirschot), die in 1633 te Hilvarenbeek tr. *Anne* de *Weert.* Tot deze familie behoort eveneens: dan *van Winteroy,* valkenier te Turnhout (1640), met zijne zonen: *Henrick* en *Claes,* beiden officieren in Statendienst. In „Taxandria" vindt men meerdere gegevens over dit voornaam geslacht.
145) Ibidem. Idem.
146) Ibidem. Idem.
147) Ibidem. Idem.
147b) Ibidem. Idem.
148) Ibidem. Idem. Los blad. Fragment-genealogie *van Spreeuwel.* De kinderen van *Jan van Spreeuwel* zijn: a. *Jan van Spreeuwel;* b. *Catharina van Spreeuwel,* ged. Diessen 18-7-1761, tr. *Bartholomeus van Hulten;* c. *Antonius van Spreeuwel,* ged. Diessen 16-12-1759, tr. Diessen 26-5-1800 *Joanna Maria van de Put,* waaruit een zoon *Jan van Spreeuwel,* ged. Diessen 17-6-1802.
148b) A.G.R. Brussel. Rekenkamer. Reg. no. 45051–1520 sub Oirschot, 55v.
149) Ibidem. no. 45049–1498 sub Oirschot, 82.

1. ***Cornelis*** [151]).
2. *Jan,* die volgt V3.
3. *Otto,* tr. N.N. [152]), waaruit vermoedelijk o.a.: *Jan Otten,* poorter te Lier 12-4-1475 [153]), die zeven kinderen had: a. ***Jacob*** [154]); b. *Hendrick* [155]); ***c.*** *Cornelis* [156]); d. ***Margriet*** [157]); ***e. Catherine*** [158]); f, *Jenneke* [159]); g. *Lijsbeth,* vermeld 1484 [160]).
4. ***Willem*** [161]), tr. N.N., waaruit een zn., Otto, vermeld Oirschot 1506 [162]).

V3. ***Jan Otten van Beeck,*** geb. (Oirschot?) omstr. 1436, cijnsman [162b]), tr. ***Cafharina N.*** [163]), waaruit vijf kinderen [164]), geb. te Oirschot w.o.:
1. ***Cornelis,*** wonende te Oosterbeerze 1522 [165]).
2. ***Margriet,*** wonende te Oosterbeerze 1514 [166]).
3. ***Jan,*** wonende te Oosterbeerze 1514 [167]); (hij is misschien identiek met Jan Otten, tr. Heylwich de Thuytere [168])).
4. *Aert* [168b]).

IV4. ***Woufer Offen,*** geb. Hilvarenbeek omstr. 1404, poorter te Oisterwijk 1429 [169]), cijnsman [170]), bezit „Den Eeckhoff" aan de Biest 1430 [170b]) en goederen te **Tilburg** [171]), † vóór 1460, tr. 1" ***Catharina van*** *Heze,* dr. van ***Henrick*** *Willemszn.* en ***Cafharina*** *N.*[172]) tr. 2" ***Jutta*** *van Gorop,* vermeld in 1460, dr. van ***Jan*** *Wynantszn.* ***(Wyricszn.)*** en ***Catharina van der Heyden*** [172b]).
Uit het eerste huweliik:
1. *Jutta,* wonende te Tilburg (1501), tr. ***Jan*** *Raes,* † vóór 1501 [173]).
2. ***Jan,*** die volgt V4.
3. ***Woufer,*** die volgt V6.
4. *Marten,* die volgt V7.
5. (misschien) ***Jacob,*** † vóór 1506, tr. N.N. [173b]), waaruit: *Otto,* tr. ***Ermgardis Gerardsdr. van*** *Megen* ***alias Boegmekers,*** waaruit: a. Mr. ***Dominicus,*** vermeld 1519 [173c]); b. ***Mechteld,*** tr. ***Peter Peterszn. de Corf.*** vermeld 1519 [173d]); c. ***Jutta,*** tr. 1 ° Mr. ***Godfried van der Bruggen,*** vermeld 1519; tr. 2° ***Henrick van*** *Dickberch* ***alias Stakenbroeck*** [174])).
Uit het tweede huwelijk:

150) Ibidem. no. 45074, 296.

151) Ibidem. no. 45051, 55v. Dr. Hermann Keussen. Die Matrikel der Universitätt Köln (1389-1559). Misschien behoort deze lijn: *Cornelis Martini* ***de Beeck (1464).***

152) Ibidem. no. 45049-1495, 82; 45051, 55v. A. V. Lier. Poortersboek. ***Idem.*** Schepenprot. no. ***14,*** akte no. 1282 de anno 1484. Te Hasselt vindt men eveneens een familie *Otten,* die zich voornamelijk met het kuipers- en brouwersambacht bezig hield. Tevens treft men een familie *Otten* te Hoogstraten en te Rummen aan. Van verwantschap met de Hilvarenbeeksche familie is niets gebleken.

153) A. V. Lier. Schepenprot. no. 14, akte no. 1282 de anno 1484.

154) Ibidem. Idem.

155) Ibidem. Idem.

156) Ibidem. Idem.

157) Ibidem. Idem.

158) Ibidem. Idem.

159) Ibidem. Idem.

160) Ibidem. Idem.

161) A.G.R. Brussel. Rekenkamer. Rrg. no. 45051, 55r.

162 B.A. 's-Bosch. Rt A. 's-Hertogenbosch. Schepenprot. no. 1276 (1506—'07), 67, 30-10-1506; 373v., 1-7-1507.

162b) A.G.R. Brussel. Rekenkamer. Reg. no. 45049-1498, 82; 45051–1520, 55v.

163) Ibidem. no. 45078-1522, 76; 45079, 7.

164) Ibidem. no. 45049, 82; 45051, 55v.

165) Ibidem. no. 13026, rek. 1508; 45051, 55v. R.A. 's-Bosch. Rt. A. Hilv. Reg. no. 23, 25.

166) Ibidem. no. 1284 (1514), 235. A.G.R. Brussel. Rekenkamer. Reg. no. 45049–82.

167) R.A. '-Bosch. Rt. A. 's-Hertogenbosch. Schepenprot. no. 1284 (1514), 235v. A.G.R. Brussel. Rekenkamer. Reg. no. 13006, rek. 1505.

168) R.A. 's-Bosch. Rt. A. 's-Hertogenbosch. Schepenprot. no., 1326 (1536), 233v.

168b) A.G.R. Brussel. Rekenkamer.. Reg. no. 45049–1498, 82; 45079, 108v. R.A. 's-Bosch. Rt. A. 's-Hertogenbosch. Reg. no. 1284 (1514), 235v. Mr. A. Mommers. St. Oedenrode. Van Zuijlen. Inventaris der Archieven van 's-Hertogenbosch. 1, 355 etc. Hij had misschien een zoon: *Henrick Otten,* wonende te St. Oedenrode (1.502). De zoon van deze laatste, *Aert* ***Otten, was*** schepen van St. Oedenrode (1558).

169) R.A. 's-Bosch. Rt. A. Oisterwijck. Schepenreg. no. 157, 18v.; 162, 18. A.G.R. Brussel. Rekenkamer. Reg. no. 13024 (1429—'67), rek. 1429.

170) Ibidem. no. 45074, 289, 296; 45076, 283.

170b) R.A. 's-Bosch. Rt. A. 's-Hertogenbosch. Schepenprot. no. 1201 (1430), 27, 26-2-1430.

171) A.V. ***Tilburg.*** Schepenreg. ***no. 254*** (1501), 18. Archives de la Maison d'Ursel. Dossier Tilburg. hktc de anno 1422. A.G.R. Brussel. Rekenkamer. Reg. no. 13026 (1477—1493), 385.

172) Ibidem. no. 45076, 283; 45079, 86v.

172b) R.A. 's-Bosch. Rt. A. 's-Hertogenbosch. Schepenrot. no. 1185 (1407), 52; 1220 (1479) , 320, 13-6-1459.

Jutta van Gorop bezat een goed te Gorop onder Hilvarenbeek, naast de rivier de Aa, gelegen tusschen do goederen van ***Back*** *Berthout* ***en*** *Gerard* van *Gorop.* Zij had twee zusters: a. ***Elisabeth van*** *Gorop,* tr. dan *Queten;* b. *Catharina van Gorop,* tr. Jan *Willems van den Wuestenberg,* (wapen van den Wuestenberg: van koel drie palen van vair, on een schildhoofd van goud). — De vader van Jutta, Jan *Wynants* van *Gorop,* had drie broeders: 1. *Willem* ***van*** *Gorop;* ***2.*** *Hendrick van Gorop;* 3. *Laurent* ***van*** *Gorop,* vermeld in 1407, tr. *Cathelijn Hendricksdr.* ***van*** *Brecht.* De familie *van Gorop,* waarvan ons nog verscheidene zegels bekend zijn, voert ***drie*** klaverbladen, geplaatst 2 en 1. Sommige afstammelingen voeren deze klaverbladen van sinopel op een zilveren veld. (zie: Généalogie *Schellekens.* Annuaire de la Noblesse Belge). Anderen voeren: van azuur, drie gouden klaverbladen (Gentsche tak). — Het geslacht van Gorop had als stamvader, *Godschalk van Gorop,* waarnaar verscheidene nakomelingen den naam *„Schelckens van Gorop"* gingen voeren en sommigen uiteindelijk *„Schellekens"* zonder meer heetten. Tot dit geslacht behoorde tevens de bekende *Goropius Becanus,* terwijl men in 1590 nog aantreft : jonckerr *Henrick van Gorop,* licentiaat in de rechten en controleur van de fortificatiën van het kasteel van Gent. Hij was de kleinzoon van *Godschalck van Gorop,* die in 1545 in de St. Michielskerk te Leuven werd begraven en die op zijn beurt weer de oudoom was van *Jan van Gorop,* drossaard van Duffel, tr. *Mechteld* ***de*** *Cort* uit Hilvarenbeek, en van diens zuster, *Adriana* van *Gorop,* tr. den broeder van de voorgaande, Mr. *Barthélomeus* ***de*** *Cort,* notaris en secretaris van Hilvarenbeek. Zij stammen allen af van ***Jordaan*** *Godschalck Wouters* van *Gorop,* die in de XVe, te Hilvarenbeek woonachtig was. Deze van Gorop's bezaten sinds de middeleeuwen, gedurende langen tijd het leengoed „Gorop", gelegen te Hilvarenbeek in de richting van Goirle. Thans staat hier nog een belangrijk buitengoed van lateren datum. Het was oorspronkelijk leenroerig aan den hertog van Brabant en vertoont hans nog de sporen van het oude „steenen huys".

173) A.V. Tilburg. Schepenrog. no. 254-1501, 18; 269 (1519), 13v., 3-2-1519.

173b) R.A. 's-Bosch. Rt. A. 's-Hertogenbosch. Schepenprot. no. 1293 (1519)) 33v.—34, 10-11-1519.

173c) Ibidim. Idem.

173d) Ibidem. Idem. Dr. P. C. de Brouwer. o.c. 9, 36. A. M. Frenken. Memoriaal Gerwen, Nuenen en Nederwetten, 254. R.A. 's-Bosch. Rt. A. 's-Hertogenbosch. Schepenprot. no. 1188 (1413), 301. Er waren destijds drie families de *Cort:* eene te Oirschot, eene te Oisterwijk-Udenhout en eene te Hilvarenbeek, die vermoedelijk wel in de middeleeuwen hun gemeenschappelijken stamvader hebben gehad. Reeds trof ik *Willem Willemszn.* ***de*** *Cort* in 1413 te Oirschot aan. In Hilvarenbeck is de oudst. bekende, ***Jan de*** *Cort,* die geboren is op het einde der XVde eeuw. Zijn zoon ***Jan*** was secretaris van Hilvarenbeek (1580) en gehuwd met *Digna* van *Tuldel.* Zijn zoon, *Barthelomeus,* secretaris van Hilvarenbeek (1603) en onderschout van 's-Bosch, tr. jouffr. *Adriana van Gorop.* In de XVIIde eeuw worden hunne afstammelingen als Heer van Hilvarenbeek vermeld. Zij_ bezaten blijkens eene liasse (no. 846), die zich op het stadsarchief te Brussel bevindt, de halve heerlijkheid van Hilvarenbeek. Zij woonden tot op het einde der XIXde eeuw te Brussel en bezaten „'t Withuys" te Saventhem (Nederwoluwe). Tevens blijkt uit deze stukken, dat zij in don adelstand waren verheven.

174) Ibidem. Idem.

174b) Ibidem. no. 1220 (1459), 320, 13-6-1459.

6. ***Óffo,*** die volgt V5.
7. ***Cafharina,*** tr. ***Amelis** Jansz. **Kathelinen*** [174b]).

V4. ***Jan Offen,*** geb. Hilvarenbeek omstr. 1436, tr. N.N. [175]), waaruit geb. te Hilvarenbeek:
1. *Barthelomeus,* die volgt VI4.
2. ***Elisabeth,*** tr. *Lambert* ***Coninckx,*** vermeld 1521 [176]).

V5. ***Offo Offen,*** geb. omstr. 1438, cijnsman [176b]), † vóór 1504, tr. ***Marie Borchmans,*** dr. van ***Willem*** en *Lutgardis N.* (weduwe van ***Wouter Claeszn. van** Scarpenberch* [177]), waaruit geb. te Hilvarenbeek:
1. *Wouter,* poorter te Oisterwijk 1479 [178]).
2. ***Claes,*** die volgt V15.
3. *Hendrick,* die volgt V16.
4. ***Willem,*** die volgt V17.
5. ***Marie,*** tr. ***Jan Brueders (Bruers)*** *Janszn.* alias ***Offen*** [179]), waaruit vijf kinderen, o.a. a. ***Offo Offen alias Bruers*** [180]); b. *Ida Otten* alias ***Bruers*** [181]).
6. ***Cafherina*** [182]).
7. *Jutta* [183]).
8. *Adriana,* tr. ***Antoon** Wouterszn.* ***Loeyen,*** wonende te Oisterwijk (1506) [184]).

VI4. ***Barthelomeus** Jan **Wouters** Otten **alias Byekens,*** geb. Hilvarenbeek omstr. 1466, cijnsman [185]), bezit ,,De Strepe" te Hilvarenbek [185b]) en een hoeve te Tilburg, onder Oerl1504—'15 [186]), tr. ***Marie (Byekens?),*** waaruit o.a. de navolgende kinderen, die allen ***Offen alias Byekens*** heetten:
1. ***Cornelis,*** wonende te Tilburg [186b]), tr. ***Marie** Beerten,* dr. van ***Joris*** en ***Margriet Pefersdr.*** *Reynen* [187]).
2. ***Pefer,*** bezit een bosch te Tilburg 1510 [188]) en een huis te Boshoven onder Baerle 1550 [188b]), tr. N.N., waaruit zes kinderen, die allen ***Byekens*** heetten [189]): a. *Barthelomeus* [190]); b. Pefer [190b]); c. Jan [190c]); d. ***Mechfeld*** [190d]); ***e.*** *Beatrix,* tr. ***Woufer** Woufers* [190e]); f. Cafharina, tr. Joost ***Corneliszn.*** *Langendonckx* [190f]).

175) A.G.R. Rekenkamer. Reg. no. 45076, 243.
176) R.A. 's-Bosch. Rt. A. Hilv. Reg. no. 23, 3.
176b) A.G.R Brussel. Rekcnkamrr. Reg. no. 45074, 285; 45076, 283; 45079, 85v. R.A. 's-Bosch. Rt. A. Oisterwijk. Sehepenreg. no. 255 (1551), 31, 65, Rt. A. 's-Hertogenbosch. Schepenprot. no. 1220 (1459), 320, 13-6-1459.
177) A.G.R. Brussel. Rekenkamer. Reg. no. 45074, 297; 45076, 25.3, 326.
178) Ibidem. no. 45076, 326. Hij had een zoon *Marten.*
179) Ibidem. no. 45074, 285; 45079, 86v.
180) Ibidem. no. 45079, 86v.; 45082, 57v., 86v.
181) Ibidem. no. 45082, 86v.
182) Ibidem. no. 45074., 285.
183) Ibidem. Idem.
184) R.A. 's-Bosch. Rt. A. Oisterwiik. Schepenreg. no. 209 (1506), 21-1-1506.
185) A.G.R. Brussel. Rekenkamer. Reg. no. 45074, 269v.; 45076, 243; 45079, 26v. A.V. Tilburg. Schepenreg. no. 257 (1504), 1-5-1504, 25, 115v; 263, 30-1-1511; 276 (1528), 60v.
185b) R.A. 's-Bosch. Rt. A. 's-Hertogenbosch. Schepenprot. no. 1261 (1491), 458v. A.V. Tilburg. Schepenreg. no. 263, 30-1-1511; 276, 60v.; 278, 52.
186) Ibidem. Idem.
186b) A.V. Tilburg. Schepenrrg. no. 269 (1519).
187) Ibidem. no. 276—1528, 43v.; 278, 24,9-1-1531.
188) Ibidem. no. 262 (1510—'11), 10; 264 (1512—'13), 24.
188b) A.V. Breda. Vestb. no. 787 (Baarle-Nassau) (4-2-1550).
190) Ibidem. Idem.
190b) Ibidem. Idem.
190c) Ibidem. Idem.
190d) Ibidem. Idem.
190e) Ibidem. Idem.
190f) Ibidem. Idem.

3. ***Antoon,*** heeft goederen te Tilburg (1509) [191]), schepen te Tilburg 1531 [192]), tr. N.N., waaruit vier kinderen, die ***Byekens*** heetten: a. *Jan,* tr. *Elisabeth* ***Gerifsdr. de Bont*** [193]); b. ***Claes*** [193b]), die twee kinderen had: c. ***Pefer*** [193c]), die een kind naliet: d. *Aert,* tr. ***Anna Gysberf Willemsdr. Sfelaerfs*** [193d]).
4. ***Jan,*** tr. *Jenneke* ***N.,*** weduwe van ***Gysberf Sfelaerfs*** [194]).
5. ***Woufer*** [195]).
6. ***Adriana*** [196]).
7. (vermoedelijk), ***Jacob,*** kerkmeester Baarle-Nassau 1544 [197]).

V15. ***Claes Offen (van** Beeck),* geb. Hilvarenbeek omstr. 1469, cijnsman [197b]), † Hilvarenbeek 1502 [198]), tr. *Engele* ***Sfelaerf** Willems **Hackx,*** vermeld 1540 [199]), waaruit geb. te Hilvarenbeek:
1. ***Marie,*** tr. ***Henrick Moonen*** [200]).
2. ***Cornelia,*** die volgt VI14.
3. ***Gielis,*** poorter te Oisterwijk 1508 [201]), heeft een huis te Oisterwijk 1517—'38 [202]), tr. *Aleyt* ***die** Loeze,* dr. van ***Barthelomeus Henricszn.*** *(sLozen)* en ***Catharina Jan Willems** Goessens Bax* [203]), waaruit geb. te Oisterwijk een dr., ***Catharina,*** tr. *Joost Willemszn.* ***van** Sprange,* vermeld 1599 [204]).

VI14. ***Cornelis Offen,*** geb. Hilvarenbeek vóór 1500, woont te Hilvarenbeek ,,aende Tolbrugge" [204b]), † vóór 1566 [205]), tr. ***Jenneke Mercelis,*** dr. van ***Pefer Aert Mercelis Aerfs*** [206]), waaruit geb. te Hilvarenbeek:
1. ***Claes,*** die volgt VII13.
2. ***Geertruyd,*** † zonder nakomelingen 1587 [207]).

191) RA. 's-Bosch. Rt. A. Hilv. Reg. no. 25, 115v. A.V. Tilburg. Schepenreg. no. 261 (1509), 15-4-1509. De familie *Biekens* leeft nog in de XVIIde eeuw to Hilvarenbeek. In 1657 (13 Febr.) tr. aldaar: Jan *Henrick Anthony Bickens* met *Elisabeth Schilders.*
192) Ibidem. Schepenreg. no. 270 (1531).
193) Ibidem. no. 261, 15-4-1509.
193b) Ibidem. Idem.
193c) Ibidem. Idem.
193d) Ibidem. Idem; 285 (1538), 35v.
194) Ibidem. ***no.*** 266 (1516), 30v.; 277 (1529), 60v., 23-8-1529.
195) Ibidem. no. 277, 60v., 23-8-1529.
196) Ibidem. Idem.
197) A.V. Breda. Vestb. no. 447 (1542), 7-6-1542. Zijn nicht was: *Elisabeth Mathysdr. van Schaluynen.*
197b) A.G.R. Brussel. Rekenkamer. Rog. no. 45074, 297; 45076, 309v.; 45079, 90.
198) R.A. 's-Bosch. Rt. A. Oisterwijk. Schepenreg. no. 208 (1502), 13, 16-4-1504. A.V. Tilburg. Schepenreg. no. 287 (1540), GO.
199) A.G.R. Brussel. Rekenkamer. Rog. no. 45076, 309v. R.A. 's-Bosch. Rt. A. Hilv. Rrg. no. 23 (1522), ll. Idem. Rt. A. Oisterwijk. Schepenreg. no. 208 (1504), 13, 16-4-1504. Idem. Rt. A. Moergestel. Reg. no. 39, 20-4-1502.
200) A.G.R. Brussel. Rekenkamer. Reg. no. 45016, 309v. Henri Moonen had een zn.: *Claes Moonen,* cijnsman (1570).
201) Ibidem. no. 13026, 391, rek. 1508; 45074, 253. R.A. 's-Bosch. Rt. A. Hilv. Reg. no. 23, 81v., 23-2-1525. Archief Abdij Tongerlo. Reg. no. 125bis, A.V.-52, 4-4-1532.
202) R.A. 's-Bosch. Rt. A. Oisterwijk. Schepenreg. no. 233 (1529), 29-1-1529; 287 (1540), 60.
203) Ibidem. 217 (1519), 35v.; no. 219 (1515), 3v.; 231 (1527), 15-12-1527; 237 (1532), 1-2-1533; 242 (1538), 12-5-1538.
204) Ibidem. no. 294 (1599), 27-1-1599. Waaruit Willem van Sprang.
204b) Idem. Rt. A. Hilv. Reg. no. 23, 11, 24, 84, 97, 196v.; 26, 54, 5-10-1560.
205) Idem. Rt. A. 's-Hertogenbosch. Schepenprot. no. 1282 (1511), 144, 13-3-1511.
206) Ibidem. no. 1298 (1522), 277, 20-11-1522). Archief Abdij Tongerlo. Reg no. 125bis A.V.-52, 4-4-1532. Idem. Rt. A. Hilv. Reg. no. 25, 162v., 14-3-1550; 30, kantt. dd. 13-2-1603.
207) Ibidem. no. 30, 59, 3-3-1578; kantt. dd. 13-2-1603.

3. *Engele,* † zonder nakomelingen 1587 [208]).
4. *Cornelia,* tr. Mr. *Gerard* Otten (VII3), † vóór 1584, zn. van *Claes en Heylwich N.* [209]).

VIII3. *Claes Otten,* geb. Hilvarenbeek omstr. 1530, wonende „aende Tolbrugge", testeert in Febr. 1582 not. Jacob de Cuypere pbr. [210]), † 1589 [210b]), tr. *Geertruyd Cornelis Mathys van den Langencruys,* † vóór 1589 [210c]), zuster van hr. en mr. Jan Langecrucius, proost kapittel St. Peter te Kassel, prof. letterkunde Univ. Leuven, stichter van 2 studiebeuren etc. [211]), waaruit geb. te Hilvarenbeek:

1. Mr. *Jan (Otthenius),* baljuw van de „crimineele en andere rechtspraak" van de proostdij te Kassel (Fransch Vlaanderen), vermeld 1589— 1603 [212]).
2. *Engele,* vermeld 1589, † vóór 1619, tr. *Adriaen Backers;* uit hen nakomelingen te Mechelen [213]).
3. *Cornelis,* die volgt IX2.
4. *Hester,* minderjarig 1589, tr. *Jan Thielmans* (deze krijgt in 1605 procuratie van zijn schoonbroeder, Cornelis Otten en zijne mede-erfgenamen, in verband met de erfenis van Mr. Jan van den Langencruys, „proest in zynder tyd tot Casselberch") [213b]), zn. van *Willem Aertszn.* schepen van Hilvarenbeek (1579— 1620) en president der schepenbank, † te Hilvarenbeek 28-5-1630) en *Margriet van der Voort* († Hilvarenbeek 2 1-2-1597) [214]).
5. *Paulina,* minderjarig 1589, woont in 1601 bij haar broeder te Kassel en geeft alsdan ten overstaan van de schepenbank van Kassel een procuratie aan not. Barth. de Cort te Hilvarenbeek [215]).

IX2. *Cornelis Otten,* geb. Hilvarenbeek omstr. 1562, woont aldaar „Inden Royen Leeuw" „aende gemeyn plaetse opten hoec van de Gelderstraete" 1612—'27 [216]), test. voor notaris Corn. van Aelst dd. 30-5-1595 [216b]), tr. *Heylwich Hendrickxdr. Laureys* [217]), † voor 1595, waaruit geb. te Hilvarenbeek:

1. *Claes,* ged. 29 Aug. 1589 [218]).
2. *Geertruid,* tr. *Peter Beken,* wonende te Wilryck bij Antwerpen (1630—'33) [219]); (hij heeft een proces met de familieleden van zijn vrouw voor den Grooten Raad van Mechelen in 1630) [219b]).
3. *Cornelis,* vermeld 1630 [219c]), tr. *Elisabeth van Mol,* dr. van *Jan,* schepen van Hilvarenbeek, en *Ida N.* [220]), waaruit geb. te Hilvarenbeek: a. *Geertruyd,* tr. 1°. *Jan Hermanszn. van de Kieboom,* † vóór 1632 [220b]); tr. 2°. *Jordaen Adriaenszn. de Cort* [221]); b. *Jenneke.* tr. *Jan Heyliger Jan Pelters,* vermeld 1665 [222]); c. *Cornelia,* tr. („eersaeme") *Jaspar Servaes Mathys Middegaels,* geb. te Hilvarenbeek 1604, test. voor de schepenbank dd. 2 Juni 1653 [223]).
4. *Hendrick,* vermeld 1601 [224]).

VI6. *Henrick Otten,* geb. Hilvarenbeek omstr. 1470, † vóór 1526 [224]), tr. jouffrouwe *Heylwich Wyten,* † vóór 1552, dr. van *Wouter Gerardszn. (Wyíen alias Westerwyck,* † Tilburg 1495) en jouffr. *Elisabeth van Thulden alias van Eel* [224b]) (dr. van Jan van Thulden, die de goederen „Groenendael" en „te Horepoel" bezat [224c]) en Elisabeth van Groenendael, vrouwe van Groenendael [224])), waaruit geb. te Hilvarenbeek:

1. *Cornelis,* die volgt VII5.
2. *Claes,* die volgt VI6.
3. *Jan,* geb. omstr. 1497, wonende te Antwerpen, bezit een jaarlijksche erfelijke rente van 27 carolus gulden ten laste van het dorp Hilvarenbeek (1545), tr. N.N.. † Antwerpen 1550, zonder namekolingen [226]).
4. *Bertrand,* die volgt VI17.
5. *Ermgardis,* tr. *Wouter Wouterszn. van Dun,* vermeld 1565 [227]).

208) Ibidem. Idem.
209) Ibidem. Idem.
210) Ibidem. no. 32, 200, 21-6-1589.
210b) Ibidem. Idem.
210c) R.A. 's-Bosch. Rt. A. Hilv. Reg. no. 30, 59, 3-3-1578; kantt. dtl. 13-2-1603; 50, 1. Idem. Rt. A. 's-Hertogenbosch. Schepenprot. no. 1202 (1431), 35. Jhr. A. van der Does de Willebois. Studiebeurzen. III, 257, 268. Zij had een neef, *Mathys van den Langecruys,* lic. godh., pastoor begijnhof, Antwerpen. J. F. Foppens. Historia Episc. Silvaeduc. 155. In 143.1 is er reeds sprake te Hilvarenbeek van een *Theodoor,* zoon van *Theodoor van den Langencruys in* verband met het altaar van St. Sebastiaen. Tevens wordt in dit jaar „de Langecruys" te Hilvarenbeek vermeld (fol. 74).
211) Jhr. A. van der Does de Willebois. o.c. III, 257, 268. Dr. P. C. de Brouwer, o.c. A. J. van der Aa. Aardrijkskundig *Woordenboek. sub* Hilv. R.A 's-Bosch. Rt. A. Hilv. Reg. no. 318, 24-11-1605.
212) Jhr. A. van der Does de Willebois. o.c. III, 268. A.G.R. Brussel. Rekenkamer. Reg. no. 45074, 285. R.A. 's-Bosch. Bt. A. Hilv. Reg. no. 23, 19Ov.. 20-1-1532; 32. 200, 21-5-1589; 36, 119, 14-4-1604.
213) Ibidem. 32, 200, 21-5-1589; 36, 119, 14-4-1604.
213b) Ibidem. no. 37, 116v., 7-11-1605.
214) Ibidem. no. 32, 200, 21-5-1589; 36, 119, 14-4-1604; 44, 60v., 83v., 86. Idem. Rt. A. 's-Hertogenbosch. Not. prot. Fabre, no. 2434, 51, 6-4-1689. De zusters van *Jan Thielmans* zijn: *Maria Thielmans,* tr. *Symon Willemszn. Boons; Cathelijn Thielmans,* tr. *Henrick Jan van Pelt; Isabella Thielmans.* tr. *Dirck Jansz. van Trier; Jenneke Thielmans,* tr. *Carel van Ryckel,* hout van Alken.
215) Idem. Rt. A. Hilv. no. 32, 200, 21-5-1589; 36, 119, 14-4-1604.
216) Ibidem. no. 37, 116v., 7-11-1605; 40, 81v., 4.5, 305, 2-5-1633.
216b) Ibidem. no. 45, 2-5-1633.
217) Ibidem. no. 37, 116v, 7-11-1605; 45, 305, 2-5-1633.
218) Idem. B.S. Hilv. Doopboek.
219) Idem. Rt. A. Hilv. Rog. no. 45, 305, 2-5-1633.
219b) Ibidem. Idem, 306, kantt. dd. 1-2-1630.
219c) Ibidem. no. 47, 68v., 22-5-1630.
220) Ibidem. no. 35, 116v., 9-8-1601; 50, 21v. Kleindr. van *Jan van Mol,* schepen te Hilvarenbeek (1551) en Margriet *Woutersdr. Verreyt.*
220b) Ibidem. no. 37, 116v., 7-11-1605.
221) Ibidem. no. 45. 30G: 48. 69, 30-4-1632.
222) Ibidem. Idem.
223) Ibidem. no. 45, 306; 46, 212, 12-1-1630; 50, 53, 9-6-1643; 322, 2-6-1653. Zijne kinderen zijn: *Cornelis Middegaels;* tr. *Lysbeth Quintyn Wouters,: Johanna Middegaels; Ida Middegaels,* ged. Hilvarenbeek 5 April 1644, tr. *Peter Thielmans.* Zijn oom is : *Mathys Middegaels,* plebaan van Ste. Gudule te Brussel (1645).
224) Idem. Rt. A. 's-Hertogenbosch. Schepenprot. no. 1210 (1439), 109; 1274 (1504), 37, 25-2-1504; 1360 (1551), 701; 1278 (1508), 42, 12-2-1508.
224b) A.G.R. Brussel. Leenhof. Reg. no. 20, 210verso. R.A. 's-Bosch. Kt. A. Hilv. Reg. no. 25, Glv., 27-8-1551, 136; 35, 116v.; 59, 19, 16-12-1546. Idem. Rt. A. Oisterwijk. Schepenreg. no. 278 (1574). Wapen *Wyten:* van goud een beurtelings gekanteelde dwarsbalk van sabel. De broeders en zusters van *Heylwich Wyten* zijn: *Cornelis Wyten,* pastoor te Tilburg; *Elisabeth Wyten,* tr. *Jan* de *Backer; Jan Wyten,* priester; *Marcel Wyten; Cathalyn Wyten; Christiaen Wyten,* kanunnik, leenman van den Hertog van Brabant; *Ida Wytcn,* tr. Claes *van den Wyngaerden; Ermgardis Wyten,* tr. *Willem Andries,* wonende te Gestel-Herlaer ; Bert *Wyten,* pastoor van Waalwijk, abt van Park (1494—1515).
224c) Idem. Rt. A. Hilv. Reg. no. 23, 136. A.G.R. Univcrsitó de Lourain. Dossier no. 1929. *Dirck van Groenendael* tr. *Elisabeth van Eesbeke,* waaruit: *Elisabeth* van Groenendaal, tr. *Jan van Tulden gnd. Eel* en *Dirck van Groenendael,* tr. *Ermgard N.,* waaruit *Dirck van Groenendael,* die het goed „te Horepoel" te Hilvarenbeek bezat. Deze had vier kinderen: Mr. *Dirck van Groenendael,* student Leuven (1473, j.u.l., prof. Leuven (1497), stichtte bij test. dd. 4-8-1501, twee studiebeurzen; heer *Lodewyck* van *Groenendael,* priester; *Elisabeth* van *Groenendaal,* tr. *Ancem van Tulden,* en *Ermgardis van Groenendael.* Idem. Rekenkamer. Reg. no. 445073. 45. Groenendael lag tusschen Diessen en Hilvarenbeek.
226) A.V. Antwerpen. Notarieel Fonds. Reg. no. 2039. Prot. not. 's-Hertogensr., 157, 21-8-1550. Idem. Schepenakten. Reg. 1. W.G. 1545, 192, 28-5-1545.

6. *Maria,* tr. 1°. *Henrick Aben,* † vóór 1550 [227b]); tr. 2°. *Barthelomeus Henrick Peterszn. van den Nieuwenhuys* [228]).
7. *Catharina,* tr. *Paul Bogaerts,* † vóór 1561, zn. van *Jan Adriaenszn.* en *Clementia N.* [229]).

VI15. *Cornelis Otten,* geb. Hilvarenbeek omstr. 1500, cijnsman [229b]), vermeld 1561, † vóór 1579, tr. *Lucie Bruers,* dr. van *Marten Marceliszn.* en *Geertruyd van Thulden* [230]), waaruit seb. te Hilvarenbeek:

1. *Henrick,* vermeld 1561 [231]).
2. *Marcel,* wonende te Oisterwijk 1561 [232]), bezit een cijnsgoed van de abdij van Tongerlo onder Udenhout (1583) [233]), tr. N.N., waaruit: a. *Jan,* bezit een goed onder- Udenhout, tr. *Jenneke van Oirt,* dr. van *Aert Hendrickszn.* en *Gerarda N.* [234]); b. *Bernard,* vermeld 1598, tr. *Dierckxke Nouwen,* dr. van *Adriaen Janszn.* en *Anneke Adriaen Aerts Elyas* [235]).
3. *Wouter,* vermeld 1561, tr. N.N. [236]), waaruit: a. *Otto* [237]);; b. *Jan* [238]); *c. Lambert,* proviseur van het van Spreeuwel-gasthuys te Hilvarenbeek 1595, † 1615 [239]); d. *Pefer,* vermeld 1610 te Oisterwijk, tr. *Marie Appels,* dr. van *Jan Antoniszn. Appels (Houtappel* alias *Eel)* en *Cornelia* Frans *Alberts van Aelst* [240]).
4. *Martina,* vermeld 1561, tr. *Peter Anthonis* [241]).

VII6. *Claes Otten,* geb. Hilvarenbeek omstr. 1502, cijnsman [241b]), bezit een goed te Esbeek „opten Craenveer" (1527) [242]), † vóór 1561, tr. *Adriana Schilders,* dr. van *Servaes Jan Walravens,* schout van Hilvarenbeek en kwartierschout van Oisterwijk 1512, leenman van den Hertog van Brabant („riddertienden"), bezit het kasteel „Groenendael" 1522, en *Aleyt Bruynincx* [243]), waaruit geb. te Hilvarenbeek:

1. *Hendrick* [244]).
2. *Marie,* tr. *Mathys Mathyszn. Luyten alias Govaerts* [245]).
3. *Adriana,* tr. *Cornelis Henrick Dierckx* [247]).
4. *Heylwich,* tr. *Jan Hendrickx* [247]).
5. *Christiaen,* minderjarig 1571 [248]).
6. *Petronella,* minderjarig 1571 [249]).
7. *Jenneke,* minderjarig 1571, tr. *Paul van der Poel (Poels),* vermeld 1576 [250]).

VI17. *Bertrand Otten,* geb. Hilvarenbeek omstr. 1498, poorter te Leuven 27 Juni 1530, leenman van den Hertog van Brabant 1535—'47 [251]), schepen te Pellenberg 1546—1556 [251b]), meyer van Pellenberg voor den abt van Park (zijn neef: Ambrosius ab Angelis) en van den abt van St[e]. Geertruyd [251c]), schonk aan de kerk van St. Germanus te Thienen een glasraam met zijn wapen (hij voerde: gevierendeeld: Wyten en van Thulden) met de vermelding: Bertrandus Otten armiger hanc viteram dedit fenestram anno 1550 [251d]), † Pellenberg 30 Mei 1565 [252]), tr. in 1533, jouffrouwe *Cathelyn Cobbelgiers,* geb. te Pellenberg, dr. van Joost (van den *Cloosfer* alias *Cobbelgiers* [253]), waaruit geb. te Pellenberg:

1. *Ambrosius* [254]).

---

227) R.A. 's-Bosch. Rt. A. Hilv. Reg. no. 25, 61v., 27-8-1551; 27, 90v., 18-4-1566; 131v., 3-1-1655. Idem. Rt. A. Oisterwijk. Schepenreg. no. 278 (1574), 23v. Waaruit: *Christiaen van Dun,* priester; *Dirck van Dun; Catharina van Dun en Digna van Dun.* Dun ligt bij Hilvarenbeek ten zuiden van Esbeek.

22713) Idem. Rt. A. Hilv. Reg. no. 25, 175, 17-6-1550. Waaruit: *Henri Aben; Christiaen Aben; Aert Aben; Lysbeth Aben* en *Dingena Aben.*

228) Ibidem no. 25, 61v., 27-8-1551, 175, 17-6-1552; 278, 23v. Idem. Rt. A. 's-Bosch. Schepenprot. no. 1182 (1400—'01), 63. In 1400 treft men „'tgoet van Nuwenhuse" tc St. Oedenrode aan. De familie van den *Nieuwenhuysen* voert: van zilver een leeuw van sabel; helmteeken een uitkomende leeuw van sabel. De heer van Melckebeke publiceerde een genealogie van dit geslacht (tak Mechelen) in „De Schakel", Antwerpen (II, 15 e.v.).

229) Idem. Rt. A. Hilv. Reg. *no.* 25, 61v., 27-8-51; 26, 25-9-1561. Idem. Rt. A. Oisterwijk. Schepenreg. no. 278, 23v. Waaruit: *Henrick Bogaerts; Cathelijn Bogaerts; Heylwich Bogaerts; Thomas Bogaerts; Adriaen Bogaerts; Cornelis Bogaerts; Barbel Bogaerts.*

229b) A.G.R. Brussel. Rekenkamer Rcg. no. 45076, 294; 45079, 111v., 112. A.V. Antwerpen. Notarieel Fonds. Reg. no. 2039. Prot. not. 's-Hertogen sr., 157, 21-8-1550. Idem. Rt. A. 's-Hertogenbosch. Schepenprot. no. 1395 (1571), sos; 1397 (1573), 35v., 362v., 363, 527v.

230) A.G.R. Brussel. Rekenkamer. Reg. no. 45078, 85v. *Gertrudis van Thulden* was *do* dr. van *Merten* en *Elisabeth Godfried Henricx van Stakenborch.* R.A. 's-Bosch. Rt. A. Hilv. Reg. no. 2.3, 204v., 253v.; 25, 61v.; 26, 30-1-1561; 59, 19. Idem. Rt. A. Oisterwijk. Schepenreg. no. 278, 23v.

231) R.A. 's-Bosch. Rt. A. Hilr. Reg. no. 26, 30-1-1561; 58, 14-2-1618. Hij had een zoon *Martin.* A.V. Leuven. Schepenprot. no. 7465, 6-7-1571.

232) R.A. 's-Bosch Rt. A. Oisterwijk. Schepenreg. no. 278 (1574), 23v., 9-9-1574. Idem. Rt. A. Hilv. Reg. no. 26, 30-1-1561.

233) A.E. Antwerpen. Fonds Tongerlo. Reg. no. 18, 16. R.A. 's-Bosch. Rt. A. Hilv. Rcg. no. 23, 10-2-1561.

234) R.A. 's-Bosch. Rt. A. Oisterwijk. Schepenreg. no. 310 (1616), 24.

235) Ibidem, do. 293 (1598), 48v.

236) Idem. Rt. A. Hilv. Reg. no. 26, 30-1-1561.

237) Ibidem. no. 23, 204v., 253v.; 25, 61v.; 59, 19.

238) Ibidem. Idem.

239) Ibidem. Idem. A.V. Hilvarenbeek. Dossier no. 4646 (Van Spreeuwelgasthuys LIII), 1-5.

240) R.A. 's-Bosch. Rt. A. Oisterwijk. Schepenreg. no. 304 (1610), 48; 305 (1611), 68.

241) Idem. Rt. A. Hilv. Reg. no. 25, 10-2-1561; 26, 30-1-1561. Idem. Rt. A. Oisterwijk. Schepenreg. no. 278, 23v.

241b) A.G.R. Brussel. Rekenkamer. Reg. no. 45079, 75.

242) R.A. 's-Boseh. Rt. A. Hilv. Reg. no. 25, 13, 10-2-1561, 61v., 27-8-1551; 59, 91, 16-12-1542. Idem. Rt. A. Oisterwijk. Schepenreg. no. 278, 23v., 9-9-1574. A.V. Leuven. Schepenprotocol no. 7465, 6-7-1571. Arch. Abdij Tongerlo. Reg. A.V. 52, 33.

243) A.G.R. Brussel. Rekenkamer. Reg. no. 45078, 85v.; 45079, 112. R.A. 's-Bosrh. Rt. A. 's-Hertogenbosch, Schepenprot. no. 1397 (1522), 450v. De familie *Schilders* bezat vroegtijdig een buitengoed tc Moergestel en zat in de Bossche schepenbank (XIVde eeuw), waar Jan *Schilders* een gasthuis stichtte op „Den Uylenburg" in de XVde eeuw. Vanuit Moergestel verplaatste zich een tak in de XVde eeuw naar Hilvarenbeek; verscheidene Schilders waren aldaar leenman van den hertog. Dit geslacht lat tot den ouden Meyerijschen adel behoorde, voerde: van zilver, twee palen van azuur, waarover vier naast elkaar geplaatste kepers van keel, vergezeld van drie mereltjes van sabel in het schildhoofd; helmteeken een haan van natuurlijke kleur. Men trof leden van dit geslacht eveneens aan te Vlijmen, Baardwijk en Sprang. Een tak van Hilvarenbeek verplaatste zich op het laatst der XVIde eeuw naar Breda en van daaruit naar Antwerpen, waar zij in den adelstand werden erkend en o.a. voorkomen in de quartieren der familie Moretus.

244) R.A. 's-Bosch. Rt. A. Oisterwijk. Schepenreg. no. 278, 23v. Idem. Rt. A. Hilr. Reg. no. 26, 3. 21-1-1560.

245) Ibidem. Idem.

249) Ibidem. Idem. Rt. A. Hilv. 29, 17-2-1573; 30, 21v., 6-2-1577.

247) Ibidem. Idem. no. 28, 7, 17-1-1568.

248) Ibidem. Idem. no. 29, 17-2-1573.

249) Ibidem. Idem.

250) Ibidem. Idem.

251) A.V. Leuven. Poortersboek. A.G.R. Brussel. Leenhof. Reg. no. 17, 1, 11.; 48. 44—45v.

251b) Arch. Fam. Otto de Mentock Hody. Brussel.

251c) A.V. Antwerpen. Notarieel Fonds. Reg. no. 2039. Prot. not. s-Hertogen sr., 157, 21-8-1550. R.A. 's-Bosch. Rt. A. Oisterwijk. Reg. no. 278, 23v., 9-9-1574. A.V. Leuven.

251d) Arch. Fam. Otto de Mentock. Brugge. Verklaring kapittel 1607. A.V. Brussel. Schepenakte dd. 6-2-1762.

252) Arch. Fam. Otto de Mentock Hody. Brussel.

253) Ibidem. Idem. Het leengoed „De Dorsepoel" te Pellenberg, dat verscheidene generaties in het bezit, van de familie Otto bleef, was aftomstig van dit geslacht.

254) A.V. Leuven. Schepenprot. no. 7465, 6-7-1571. R.A. 's-Bosch. Rt. A. Oisterwijk. Schepenreg. no. 278, 23v.

2. *Gregorius,* die volgt VIII4.
3. *Heronimus,* die volgt VIII5.
4. *Augustinus,* die volgt VIII6.
5. *Margriet,* vermeld 1567, † vóór 1577 [255]).
6. *Anna,* tr. Leuven 1 Juli 1579 *Louis van Roost* sr. [256]).

VII14. *Gregorius Otten alias van Thulden,* geb. Pellenberg omstr. 1535, leenman van den Hertog van Brabant 1566, notaris 1568 [257]), rentmeester van de abdij van Vlierbeeck en van het College van Dieven[257b]), wonende in de Brusselsche straat te Leuven (1597) [257c]), † vóór 1626, tr. Leuven 26 Juli 1567, jouffrouwe *Cafhelyn van Mechteld Joostdr.* [258]), waaruit ged. te Leuven (parochie St[e]. Geertruid):

1. *Philips,* die volgt IX3.
2. *Cafhelyn,* ged. 18 Oct. 1570 [259]).
3. *Peter (Otto),* ged. 5 Oct. 1573 [259b]), leenman van den Hertog van Brabant 1620, tr. Leuven 7 Juli 1621 *Marie Corbeels* [260]), waaruit een zoon *Henrick (Otto).* leenman van den Hertog van Brabant 1676 [260b]), tr. (St[e]. Geertruid) 29 Jan. 1641 jouffr. *Cathelyn Staes,* dr. van *Maerten* en *Cathelyn van Haechf* [260c]). Zij schonken in 1642 een glasraam aan de kapel van het klooster der Witte Zusters te Leuven. Behalve hun wapens, ziet men de kwartieren: *Otten, Corbeels, Staes, van Haecht,* met de vermelding: Henricus nobilis domini Petri Ottonis filius et domicella Catharina ejus Carissima uxore. Nobilis domini Martine Staes filia me posuerunt anno 1642 [261]).

VIII5. *Heronimus Otten,* geb. omstr. 1536, leenman van den Hertog van Brabant 1570, bezit het goed „De Dorsepoel" te Pellenberg, † vóór 1581 [261b]), tr. jouffr. *Lucia Standaerfs* [262]), waaruit:

1. *Magdalena,* geb. omstr. 1578 [263]).

VII16. Mr. *Augustinus Otten,* geb. omstr. 1538, wonende te Wezemael [263b]), † vóór 1593 [264]), tr. *Adriana de Weeg,* geb. te Wezemaal, waaruit ged. te Leuven:

1. *Cafherina, ged.* (St[e]. Geertruid) 23 Sept. 1586 [265]).

IX3. *Philips Otten (Otfo),* geb. Leuven, ged. (St[e]. Geertruid) 24 Januari 1569, deken van het brouwersambt 1602—'04 [266]), bezit de brouwerij „Inden Blauwen Oyenvaert" te Leuven, leenman van den Hertog van

255) Idem. Idem.
256) Idem. Idem.
257) A.V. Leuven. Schepenrot. no. 6607. A.G.R. Brussel Leenhof. Reg. no. 17, 4, 4v., 60v.; 38, 49; 48, 44, 45. R.A. 's-Bosch. Rt. A. Oisterwijk. Schepenreg. no. 278, 23v., 9-9-1574.
258) A.V. Leuven. Trouwboek.
259) Ibidem. Doopboek.
259b) Ibidem. Idem. A.G.R. Brussel. Leenhof. Reg. no. 174v.; 34, 56; 48, 44.
260) A.V. Leuven. Trouwboek.
260b) Arch. Fam. Otto de Mentock Hody. Brussel. A.G.R. Brussel. Leenhof. Reg. no. 17, 4v.; 34, 56v.; 38, 49,—50; 48, 44, 45v.
260c) Ibidem. Idem.
261) A.V. Leuven. Losse schepenakte dd. 20-12-1784.
261b) R.A. 's-Bosch. Rt. A. Oisterwijk. Schepenrcg. no. 278, 23v., 9-9-1574. A.G.R. Brussel. Leenhof. Reg. no. 34, 56v.; 38, 49; 48, 44.
262) Areh. Fam. Otto de Mentock Hody. Brussel.
263) Ibidem. Idem.
263b) Ibidem. Idem.
264) R.A. 's-Bosch. R.A. Oisterwijk. Schepenreg. no. 278, 23v., 9-9-1574.
265) A.V. Leuven. Doopboek.
266) Fam. Arch. Otto de Mcntock Hody. Brussel.

Brabant 1626 [267]), tr. Leuven (St[e]. Geertruid) 14 Januari 1596 *Cafharina van Opsfal,* ged. Leuven (St[e]. Geertruid) 12 Jan. 1575, begr. Leuven (St. Jacob) 29 Nov. 1651, dr. van *Niclaas* en *Elisabeth Lodewycx alias Preysq* [268]). waaruit ged. te Leuven (par. St. Jacob) :

1. *Catharina,* ged. 20 Nov. 1596, tr. Leuven (St. Jacob) 19 Nov. 1624 *Chrisfiaen Hauwyck, zn.* van *Christiaen,* brouwer „Inde Vier Heymskinderen" te Leuven, hij hertr. (St. Jacob) Leuven 15 Febr. 1638 *Anna van Opstal* [269]).
2. *Georgius,* ged. 18 Sept. 1600 [270]).
3. *Claes,* ged. 5 Maart 1603, tr. Leuven (St[e]. Geertruid) 7 Aug. 1622 *Elisabeth van Goidshoven* [271]).
4. *Anna,* ged. 26 April 1605, begr. Leuven (St. Quinten) 22 Juli 1655 [272]).
5. *Peter,* ged. 18 Juni 1607, tr. *Elisabeth de Mey* [273]).
6. *Philips,* ged. 25 Aug. 1609, leenman van den Hertog van Brabant, lakenkooper te Leuven, † 26 Oct. 1661 [273b]), tr. Leuven (St. Peter) 3 Nov. 1639 jouffr. *Sara van Berckel,* ged. Leuven (St. Peter) 7 Maart 1620, dr. van *Jan,* schepen van Leuven, en *Margriet Fels,* kleindochter van capitein *Dirck van Berckel,* heer van Erembodegem, en *Anna Allen alias Haulana* [274]).

Uit dit huwelijk stamt de familie *Offo de Menfock* [275]).

Hun zoon was: *Theodoor* Otto (senior) (1641—1714), griffier der stad Leuvon, die bij *Anna Poelmans* slechts een zoon had: Mr. *Theodoor* Otten (junior) (1672—1729). (Hij deed afstand van het gevierendeeld wapen Wyten-van Thulden, dat door zijn tak gedurende twee eeuwen was gevoerd, om dit tc verwisselen tegen het wapen Wyten (plein)), bachelier in de rechten, tr. *Marie van Ham,* waaruit o.a.: Mr. Jan *Frans Theodoor* Otto (1714—1782), raadsheer bij den Souv. Raad van Brabant, tr. *Joanna Maria* Wynants, waaruit o.a.: Mr. *Jan Perdinand Otto* (1743—1828), advocaat bij den Souv. Raad van Brabant, tr. *Pauline* Rose Adrienne de Noor *de* Mentock, waaruit slechts een zoon: *Charles Léopold Marie Ghislain* Otto de *Mentock* (1789—1874), rechter bij de rechtbank van eersten aanleg te Brussel, tr. *Adèle Powis de Tenbossche,* waaruit o.a.: 1. *Adolf Otto de Mentock,* oud-burgemeester van St. Andries (bij Brugge), tr. *Valérie* burggravin van *Nieulant-Pottelberghe,* (grootouders van kolonel *John Otto de Mentock en van Joseph Otto de Mentock,* burgemeester van Profondeville, tr. Yvonne de Pierpont); 11. *August Otto de Mentock,* tr. *Marie Thérèse de Burtin* de *Blommendael, (ouders* van *Herman Otto de Mentock Hody,* ridder van Jerusalem, gewezen advocaat bij ht Hof van Beroep te Brussel en oud-burgemeestr van Strombeek, tr. *Christine Ysebrant de* Lendonck).

267) Ibidem. Idem. A.G.R. Brussel. Leenhof. Rcg. no. 17, 4, 60v.; 48, 45.
268) Ibidem. Idem. A.V. Leuven. Trouwboek.
269) Ibidem. Idem.
270) A.V. Leuven. Doopboek.
271) Ibidem. Doop- en trouwboek.
272) Ibidem. Doop- en begrafenisbock.
273) Ibidem. Doopboek. Arch. Fam. Otto de Mentock Hody. Brussel.
273b) A.V. Leuven. Begrafenisboek.
274) A.G.R. Brussel. Rekenkamer. Reg. no. 31192. Deze rekening wordt door haar overgelegd. Min. Buit. Zaken. Brussel. Arch. Hérald. Hs. no. 10. Généalogie van Berckel. Wapen van Berckel: van azuur drie gouden sterren *(5),* (2 *en 1).* A.G.R. Brussel. Galesloot. Procès Hérald. XII, 127 à 139; XXV, 140-152. Wapenkoning van Berckel behoort blijkens zijne attestatie dd. 6-8-1710 tot de naaste familie van Philips Otten.
275) A.G.R. Brussel. Leenhof Reg. no. 17, 4, 60v.; 48, 45. Ann. Nob. Belge 1860, 276.

7. Marie, ged. 6 Sept. 1613, begijntje Groot Begijnhof Leuven [276]).
8. *Suzanna,* ged. 13 Juli 1615, tr. Leuven (St. Jacob) 22 Juli 1648 *Otto Cans,* écuyer, loco-schout der stad Thienen [277]).

V17. Willem *Offen,* geb. omstr. 1476, † vóór, 1527 [277b]), cijnsman [277c]), wonende „aende Biest" [278]), tr. *Heylwich Claesdr. de Gruyter,* † vóór 1522 [279]), waaruit geb. te Hilvarenbeek:

1. Wouter, die volgt VII8.
2. *Peter,* vermeld 1522, † in 1527, tr. *Wilhelmyne Willemsdr. van de Kerckhoff,* vermeld 1522 [280]), waaruit een dr. *Petronella,* minderjarig in 1527 [281]).
3. *Aleyt (Cornelia),* tr. vóór 1527 *Jan Jordaenszn Allaerts* [282]).
4. *Jutta,* test. schepenbank dd. 15 Sept. 15'52, † vóór 1560, tr. *Yewyn Pefer Jan Luyfen,* wonende te Baeschot 1530 [283]).
5. *Claes,* † 1533, tr. *Marie Jansdr. Snellincx,* vermeld 1522 [284]), waaruit geboren te Hilvarenbeek: a. *Marcel* [284b]); b. *Claes* [284c]); c. *Celine* [284d]); d. *Cathelyn* [284e]), allen minderjarig 1532 [285]).

VII8. *Wouter Otten,* geb. Hilvarenbeek omstr. 1498, vermeld 1522—'32, cijnsman [285b]), bezit een huis aan de Biest, † vóór 1581 [286]), tr. *Elisabeth Thielmans,* vermeld 1533, dr. van *Dirck Wouferszn.* (alias *Brouwers)* en *Elisabeth Jacobsdr. van der Spaendonck* [287]), waaruit geb. te Hilvarenbeek:

1. *Claes,* die volgt VIII7.
2. *Peter,* die volgt VIII8.
3. *Otto,* vermeld 1551 [288]).
4. *Maria* [289]).
5. *Jutta.* tr. *Jan Nyssen van Oerle,* wedr. van *Elisabeth Aerfsdr. van Heesterbeeck* [290]).

VII17. Claes Offen, geb. Hilvarenbeek omstr. 1525, cijnsman [290b]), vermeld 1550, bezit een hoeve „aende Voirt" 1581, † vóór 1601 [291]), tr. *Yda Dirck Jans de With,* vermeld 1581 [292]), waaruit geb. te Hilvarenbeek:

1. *Jan,* die volgt IX4.
2. *Willem,* woont „aende Biest", † vóór 1591, misschien is hij dezelfde als: *Willem Offen,* die in 1583 wordt vermeld als meyer van de abdij van van Tongerlo voor Hapert [293]), tr. *Lucia Celen,* wed. van *Dirck Willems,* (hertr. *Wouter Aert Jan Hermans),* dr. van *Aert Marcel Aert* en *Aleyt Jansdr. van Scarpenbergh* [294]), waaruit geb. te Hilvarenbeek: a. *Marcel,* tr. N.N. [294b]), waaruit vier kinderen: *Jan* [294c]); *Sebastiaen* [294d]); *Willem* [294e]); *Mathys.* vermeld 1631 [295]); b. *Jan,* tr. N.N. [296]), waaruit twee kinderen: *Willem* [296b]) en *Laurens,* vermeld 1631 [296c]); c. *Petronella,* tr. *Peter Adriaenszn. Stevens* [297]); *d. Marie,* tr. 1°. *Gerard Gysbertszn. Verhoeven* [297b]); tr. 2°. *Peter Janszn. Haghen* [298]).
3. *Woufer* [299]).
4. *Maria,* tr. *Jan Janszn. de Gruyter,* vermeld 1611 [300]).
5. *Elisabeth,* tr. *Claes Dirck Cornelis Thielmans,* vermeld 1636 [300b]).

VIII8. *Peter Offen,* geb. Hilvarenbeek omstr. 1527, cijnsman, bezit een huis te Esbeeck „aende Broeckheyde" 1554 [300c]) en een goed aan de Biest „aen het Deyckeynde" [300d]),

276) A.V. Leuven. Doopboek. Arch. Fam. Otto de Mentock Hody. Brussel.
277) A.V. Leuven Doop- en trouwboek.
277b) R.A. 's-Bosch. Rt. A. Hilv. Ree., no. 23, 4.
277c) A.G.R. Brussel. Rekenkamer. Reg. no. 45076, 321v.
278) R.A. 's-Bosch.. Rt A. Hilv. Reg. no. 23, 15.
279) Ibidem. no. 23, 15, 19v. A.G.R. Brussel. Rekenkamer. Rcg. no. 45073, 321v.; 45079, 321v. R.A. 's-Bosch Rt. A. 's-Hertogenbosch. Schepenprot. no. 1281 (1511). Otto *Otten* (zoon van *Willem*) en *Juete,* dochter van *Egon Hack,* zijne huisvr., verkoopen een jaarlijksche rente van 3 £ aan Margriet Gillisdr. van Broechoven. Idem. Rt. A. Hilv. Reg. no. 20, 15, 19v., 174v.; 33, 25v. Er ligt een beemd „De Gruyter" „aent Loo" (1592). De familie de Gruyter woonde reeds in 1430 tc Hilvarenbeek.
280) R.A. 's-Bosch. Rt. A. Hilv. Reg. Reg. no. 23, 15, 19v. Zij was de zuster van: *Jan van de Kerckhoff,* tr. Adriana *Petersdr. van Heze; Wouter van de Kerckhoff,* tr. *Elisabeth Paulsdr. van den Nieuwenhuysen en de* nicht van *Jacob van de Kerckhoff,* die twee zonen had: Antoon, vermeld 1596 te Breda, en *Jan van de Kerckhoff,* die gehuwd was met *Agnes* van *Nerven Mr. Cornelisdr.,* waaruit vier kinderen: Mr. *Cornelis van de Kerckhoff; Mr. Jacob van de Kerckhoff,* chirurgijn te Hilvarenbeek-Baerle (1598—1629), tr Hilvarenbeek 13 Jan. 1604 *Heylwich Fabri,* (dr. van *Lambert Fabri,* schout te Hilvarenbeek) en *Petronella van, de Kerckhoff. Jan van de Kerckhoff,* schout van Moergestel (1640), was een zoon van voornoemden chirurgijn.
281) Ibidem. no. 23, 38v., 135v.
282) Ibidem. no. 23, 15, 19v. A.V. Tilburg. Reg. no. 791. 'Zegel van Spaendonck: negen ruiten, gepl. 3, 3, 3. Helmteeken: antieke vlucht.
283) Ibidem. Idem. no. 26, 33, 10-2-1560. Jhr. A. van dor Does de Willcbois. o.c. IV, 279. Zijne kinderen zijn: *Aleyt Luyten,* tr. *Adriaen Jacobs* van *Baerle; Peter Luyten; Heylwich Luyten; Marie Luyten,* wonende te Leuven (1560), stichtte bij akte dd. 27-1-1592 een studiebeurs, en *Dingena Luyten,* wonende te Leuven (1560).
284) R.A. 's-Bosch. Rt. A. Hilr. Reg. no. 23, 15, 19v.
284b) Ibidem. no. 23, 11v.
284c) Ibidem. Idem.
284d) Ibidem. Idem.
284e) Ibidem. Idem.
285) Ibidem. Idem.
285b) A.G.R. Brussel. Rep. no. 45073, 326; 45076, 321v.; 45079, 108v., 117.
286) Ibidem. no. 45079, 108v.
287) R.A. 's-Bosch. Rt. A. 's-Hertogenbosch. Schepcnprot. no. 1217 (1446), 248v. *Jan,* zn. van wijlen *Willem Otto,* tr. *Cathelyn,* dr. van wijlen *Dirck Thielmans,* en bezat een goed te Bakel. Idem. Rt. A. Hilr. Reg. no. 23, 15, 19v., 22-10-1522, 38, 173v. De familie *Thielmans* voert: van zilver een goud gekroonde leeuw van keel. Zij heeft een broeder *Wouter Thielmans* en een zuster *Margriet Ahielmans,* tr. *Marten Willemszn. Schellekens*
288) A.G.R. Brussel. Rekenkamer. Reg. no. 45079, 117. R.A. 's-Bosch. Rt. A. Oisterwijk. Reg. no. 255, 31, 7-3-1551. Idem. Hilv. Reg. no. 25, 70, 20-1-1551.
289) Ibidem. Idem.
290) A.G.R. Brussel. Rekenkamer. Reg. no. 45079, 117. R.A. 's-Bosch. Rt. A. Hilv. Reg. no. 29. 30v., 5-7-1574.
290b) A.G.R. Brussel. Rekenkamer. Reg. no. 45079, 108.
291) R.A. 's-Bosch. Rt. A. Oisterwijk. Sehcpenreg no. 277 (1572), 1.
292) Idem. Rt. A. Hilv. Reg. no. 31, 77v., 11-12-1581.
293) A.E. Antwerpen. Fonds Tongerlo. Reg. no. 18 sub Hupert.
294) R.A. 's-Bosch. Rt. A. Hilv. Reg. no. *47, 264.*
2940) Ibidem. no. 33, 23, 9-1-1592; 47, 264.
294c) Ibidem. Idem.
294d) Ibidem. Idem.
294e) Ibidem. Idem.
295) Ibidem. Idem.
296) Ibidem. Idem.
296b) Ibidem. Idem.
296c) Ibidem. Idem.
297) Ibidem. Idem.
297b) Ibidem. Idem.
298) Ibidem. Idem.
299) Ibidem. Idem.
300) Ibidem. Idem. no. 40, 65.
300b) Ibidem. Idem.
300c) A.G.R. Brussel. Rekenkamer. Reg. no. 45079, 117.
300d) R.A. 's-Bosch. Rt. A. Hilv. Reg. no. 25, 212v., 26-1-1554.
301) Ibidem. no. 32, 113. De broeders en zusters van *Jutta van Spreeuwel* zijn: *Adriaen van Spreeuwel,* tr. *Magdalena* van *de Kerckhoff; Maria van Spreeuwel,* tr. *Zeger Adriaen Segers; Catherina* van *Spreeuwel* tr. *Symon Dirck Erven; Jenneke cm Spreeuwel,* tr. *Adriaen Adriaen Jan Jocnen; Elisabeth van Spreeuwel,* tr. *Cornelis Jnn Wouter Thielmans.*

tr. *Jutta van Spreeuwel,* dr. van *Henrick Adriaen Henrickszn.* en *Josyna Jansdr. die Repelmaecker*[301]), waaruit geb. te Hilvarenbeek:

1. *Dirck,* die volgt IX5.
2. *Henrick,* die volgt *IX6.*
3. *Marie,* bezit een goed aan de Biest 1594, tr. 1°. *Everf Peterszn. van der Poel* [301b]); tr. 2°. *Pefer Melis* [302]).

IX4. *Jan Offen,* geb. Hilvarenbeek omstr. 1555, woont aan de Biest 1600—'04 [302b]), testeert ten overstaan van notaris Gysbert van den Nieuwenhuysen dd. 9 Febr. 1609 [302c]), † vóór 1624, tr. *Elisabefh Jansdr. Ghyben* [303]), waaruit geb. te Hilvarenbeek:

1. *Pefer,* vermeld 1608, tr. *Heylwich van Spreeuwel* [303b]), dr. van *Gerard Claeszn.* en *Elisabefh Aert Claes Dirckx,* waaruit drie kinderen: a. *Claes* [303c]),
b. *Mayke,* tr. *Jan Marfen,* vermeld 1632 [303d]), c. *Lyske,* minderjarig 1627, tr. *Adriaen Symons,* vermeld 1632 [304]).
2. *Willem, cijnsman* [304b]), woont aan de Biest [304c]), tr. *Margriet Adriaen Cornelis Melis* [305]).
3. *Jenneke,* tr. 1°. Hilvarenbeek 3 Sept. 1598 *Cornelis van der Sande, † vóór 1648,* zn. van *Servaes Woufer Pefers* en *Jenneke Jan Sfevens van de Langereyt* [305b]), tr. 2°. *Dirck Aerts Loeyen van Dun,* vermeld 1631 [306]).
4. *Geerfruyd,* tr. *Corstiaen Huybert Henricx Loeyen,* vermeld 1622 [307]).
5. *Wouter (genaempt Byesf)* [307b]), bezat het huys „De Berthen" 1624—'45 [308]), tr. *Mafhyske Middegaels,* vermeld 1630, dr. van *Mafhys* en *Marie Schilders* [308b]).
6. Mayke, tr. *Jan Jan Peters Truyens* [309]).

IX5. *Dirck Otten,* geb. Hilvarenbeek omstr. 1560, woont aan de Biest „aent Deckeynde" 1639 [309b]), cijnsman [309c]), tr. *Magdalena Wouters,* dr. van *Cornelis Henricxzn.* en *Anna Mafhys van Zeelst* [310]), waaruit geb. te Hilvarenbeek:

303) R.A. 's-Bosch. Rt. A. Hilv. Reg. no. 36, 72; 44, 113, 31-1-1622,
303b) Ibidem. no. 44, 52v., 13-3-1621.
302) Ibidem. Idem.
302b) R.A. 's-Bosch. Rt. A. 's-Hertogenbosch. Schepenprot. no. 1424 (1601), 14-10-1601; 294v. Idem. Rt. A. Hilr. no. 46, 25, 3-3-1628. A.G.R. Brussel. Rekenkamer. Reg. no. 45081-1639, Sv.
303) R.A. 's-Bosch. Rt.A . Hilv. Reg .no. 36, 72; 44, 113, 31-1-1622, 155v.; 45, 32.
303b) Ibidem. no. 43, 315, 1-3-1627; 48, 115, 25-1632.
303c) Ibidem. Idem.
303d) Ibidem. Idem.
304) Ibidem. Idem. no. 44, 113, 31-1-1622, 155v.; 45, 32.
304b) Ibidem. Idem. A.G.R. Brussel. Rekenkamer. Reg no. 45081, 53.
304c) Ibidem. Idem.
305) Ibidem. no. 44, 264, 24-5-1623; 47, 158, 3-1-1631.
305b) Ibidem. no. 47, 158, 3-1-1631; 48, 166v.
306) Ibidem. no. 220 (1618). Zij hadden twee kinderen: *Jaspar van Dun* en *Wouter van Dun.*
307) Ibidem. no. 44, 113, 31-1-1622, 155v.; 45, 32,
307b) Ibidem. no. 50, 138v., 14-3-1644; 158, 15-6-1644, 159, 29-1-1645.
308) Ibidem. no. 32, 113; 33, 87v. *Marie* Schilders was dr. van Mr. *Servaes* en *Marie van Geel.*
308b) Ibidem. no. 32, 113, 36, 42; 36, 14-3-1644, 158, 15-6-1644, 159, 29-1-1645.
309) Ibidem. no. 46, 141, 30-1-1629.
309c) A.G.R. Brussel. Rekenkamer. Rcg. no. 45081, 3. Kon. Bibl. Brussel. Handschr. Afd. Fonds Goethals. Rhg. no. 215-1590. *Peter* sone wylen *Dirck Otten, tr. Heylwich Adriaen Janssen van Helmont.*
309b) Ibidem. no. 36, 42. Er is een „Ottenbocht" aan de Biest,
310) Ibidem. Doopboek,

1. *Pefer,* cijnsman [310b]), † vóór 1640, tr. *Anna Adriaensdr. Borchmans* [310c]), waaruit vier kinderen: a. *Elisabefh.* tr. Hilvarenbeek 18 Febr. 1659 *Chrisfiaen Jan Aerf jans* [310d]); b. *Magdalena,* tr. Hilvarenbeek 16 Dec. 1658 *Jacob Jan Pefers Sebrechfs,* geb. te Hilvarenbeek [310e]); c. *Adriana,* ged. 1 Maart 1633 [310f]), tr. Hilvarenbeek 24 April 1657 *Jan Adriaenszn. de With* [310g]); d) Dirck, poorter van Breda 14 Oct. 1669 [310h]), vermeld 1719, tr. Breda in Juni 1671 *Margrief Adriaen Aerfs Smeulders,* geb. te Ginneken [310i]), waaruit geb. te Breda: *Cornelia,* ged. (Brugstraat) 26 Maart 1676 [311]).
2. *Anna,* tr. *Jan Jaspar Jan Zegers* [311b]).

IX6. *Henrick Otten,* geb. Hilvarenbeek omstr. 1561 [311c]), cijnsman (vroente) [311d]) 1596, tr. *Maria Woufers,* dr. van *Pefer Hendrickxzn.* en *Jenneke Jansdr. van Laerhoven* [312]), waaruit geb. te Hilvarenbeek:

1. („de eersaeme") *Henrick* [312b]), cijnsman [312c]), wonende te Goirle, test. 10-7-1639 [312d]), tr. 1°. *Cornelia Jansdr. Ruyters* [313]), tr. 2°. *Marie Jan Daniels van Buerden,* wed. van *Meus Peterszn. de Bont* [314]), uit le. huw.: a. *Jan,* vorster Goirle 1655 [314b]), test. dd. 13-8-1655 [314c]), tr. *Jenneke Anfhonisdr. Jans,* wed. van *Adriaen Janszn. van Buerden* [314d]); b. *Pefer,* wonende te Goirle, tr. N.N. [314e]), waaruit een zn., *Jan,* wonende te Goirle 1654, minderjarig [315]).

(Slof volgf) .

De aardrijkskundige gegevens vervat in eene oorkonde van het jaar 1208 (Stichtsch O.B. no. 586),

door JHR. DR. TH. VAN RHEINECK LEYSSIUS.

Uittreksel uit de oorkonde, waarbij door den bisschop van Utrecht zekere novale tienden aan het Kapittel van St. Marie werden geschonken:

De bisschop zegt: „.....quod nos... ... contulimus decimas novalium iam existentes vel in posterum emergentes secus Leccam et secus Islam, ex utraque parte ripe, in eis locis et in eis terminis, in quibus ex antiquo noscuntur decimas habere contiguas. Hi autem sunt termini: In parte meridionali secus Iselam, de Loslote usque Heswikerwende. In parte septentrionali, secus Leccam et Iselam, de stega, que dividit terram

310b) A.G.R. Rekenkamer. Reg. no. 45079, 117; 45082, 64, 76v., 117
310c) R.A. 's-Bosch. Rt. A. Hilv. Reg. no. 72, 15v., 15-3-1710.
310d) Ibidem. Idem.
310e) Idem. B.S. Hilv. Trouwboek.
310f) Ibidem. Doopboek.
310s) Ibidem. Trouwboek.
310h) A.V. Breda. Poortersbock.
310i) Ibidem. Trouwboek.
311) Ibidem. Doopboek.
311b) R.A. 's-Bosch. Rt. A. Hilv. Reg. no. 72, 15v., 15-3-1710.
311c) A.G.R. Brussel. Rekenkamer. Roe. no. 45080—1590, 12.
311d) Ibidem. Idem. 159v.
312) Ibidem. no. 45082, 47v.
312b) A.V. Tilburg. Reg. no. 357. Prot. no. Charles de Roy, 12-7-1639.
312c) A.G.R. Brussel. Rekenkamer. Reg. no. 45082, 103v., 120, 121v.
312d) A.V. Tilburg. Reg. no. 357. Prot. not. Charles de Roy, 12-7-1639.
313) Ibidem. Idem.
314) Ibidem. Idem. 20, 18-1-1639.
314b) Ibidem. Idem.
314c) Idem. Reg. no. 364, 208v.
314d) Ibidem. Idem.
314e) Ibidem. Idem.
315) Ibidem. Idem, 218v., 13-8-1655.

Godefridi de Wic et Wilhelmi de Dwerdic, ad locum ubi terminus est proprietatis comitis de Goie, in qua jamdicta ecclesia habet decimam de Rabodoscote, usque Wersam, de Veteri usque Marremunde".

Met buitengewone waardeering heb ik kennis genomen van het doorwrochte artikel van Dr. Vermast, betreffende het geslacht van Goye, hetgeen uiteraard niet medebrengt, dat ik het overal met hem eens ben. Zoo verschil ik met hem van qevoelen, wat betreft de aardrijkskundige interpretatie door hem gegeven aan de bovenaangehaalde oorkonde van 1208 en hetgeen hij, aan de hand van verouderde en m.i. phantastische opvattingen van wijlen den ongeveer 90 jaren geleden schrijvenden historicus de Geer, poneert omtrent den ouden loop van Lek en Hollandsche IJssel.

De Geer was van meening, dat de IJssel indertijd reeds bij den Dwarsdijk, ongeveer 5 K.M. beneden Wijk bij Duurstede, uit de Lek afsplitste, terwijl aan de Lek een wonderlijk verloop langs den boven-IJssel werd toegekend. Dit alles is dunkt mij gemakkelijk te weerleggen. Het is een bekend feit, dat in ouden tijd vaak, niet slechts de benedenmond van een stroom, maar ook het punt waar deze uit een andere rivier afsplitste, met den naam mond werd aangeduid. Dit was de bovenmond. Zoo moet het dorp Lexmond zijn naam aan den bovenmond van de Lek hebben ontleend en derhalve nabij dien bovenmond hebben gelegen. De Lek splitste derhalve nabij Lexmond af uit de rivier, welke, van Wijk bij Duurstede komend, bij Lexmond naar het Noorden afboog en als de Hollandsche IJssel verder stroomde. De IJssel was dan ook aanvankelijk de hoofdstroom en nog lang de grens tusschen Noord- en Zuid-Holland en tusschen aasdoms- en schependomsrecht. Het ligt derhalve voor de hand, dat ook de rivier tusschen Wijk bij Duurstede en Lexmond aanvankelijk IJssel heeft geheeten. Lek en IJssel hebben dus sinds 1200 hun bed slechts in geringe mate gewijzigd. De Lek moet oorspronkelijk, zooals haar naam aanduidt, slechts een lake, een later ontstane secundaire waterafvoer of onbeduidende nevenstroom zijn geweest, welke echter, daar zij geologisch gesproken een oude rivier is, reeds vroeg het karakter van een rivier verkreeg. Na den inbraak van den zeeboezem het Helinium, welke inbraak in den Romeinschen tijd plaats vond, vormde zij, daarmede in verbinding getreden, de kortste waterafvoerweg naar zee en de hoofdstroom, welke het overgroote deel van het voorheen langs Ouden Rijn en Hollandsche IJssel afgevoerde water aan zich trok. Nadien is de naam Lek de rivier opgekropen, terwijl de naam IJssel voor het riviervak tusschen Wijk bij Duurstede en Lexmond verloren ging. Dit moet reeds zoo vroeg zijn geschied, dat er in onze oorkonden geene sporen van den ouden naam zijn overgebleven. Schrijver is blijkbaar van meening geweest, dat de in de oorkonde gemaakte onderscheiding van de concessie in een N. en Z.-deel, waar deze concessie zooveel oostelijker strekte, medebracht dat ook de IJssel veel oostelijker moest zijn ontstaan. Hij sloot zich vermoedelijk op dien grond bij de opvattingen van de Geer aan. Ook onze oorkonde geeft geen steun aan diens beweringen. Eerstens'meen ik, dat bij deze splitsing in N. en Z. niet anders is bedoeld dan aan den N.- en den Z.-oever. Bovendien zullen wij aanstonds zien, dat de kern van het omschreven tiendgebied inderdaad ten N. van het bezuiden den IJssel gelegen gedeelte was gelegen en dat zulks slechts met de naar het 0. uitstekende staart, welke vermoedelijk smal was, en uit uiterwaarden bestond niet het geval was.

Eene oorkonde als de onderhavige moet, er van uitgaande,

dat onze middeleeuwsche voorouders zeer goed wisten, wat zij neerschreven, uiteraard scherp omlijnde grenzen aangeven. Steeds weder blijkt, welke preciese opgaven aan een dergelijk stuk zijn te ontleenen, mits men het nauwkeurig, voet voor voet voortschrijdende, analyseert. Wij willen daartoe aanstonds een poging wagen.

Bespreken wij echter alvorens hiertoe over te gaan allereerst een ernstig bezwaar tegen een deel van schrijvers interpretatie. Ik kan mij nl. niet vereenigen met zijn opvatting, dat een ripaticum, d.w.z. een aan de overzijde van de Lek gelegen oevergebied, de natuurlijke oeverdam, in de tiendschenking zou zijn begrepen, nog daargelaten, dat de uitgebreidheid dezer tiendschenking niets bewijst omtrent de uitgestrektheid van de heerlijkheid Goye in deze richting. Mijn bezwaar geldt uiteraard slechts het ripaticum ten Z. van de Lek, immers aan de IJssel wordt uitdrukkelijk aan beide oevers en tiendgebied toegekend en omschreven. Schrijver leidt oogenschijnlijk de verleening van het ripaticum af uit de woorden „quod nos..... contulimus decimas novales.. .... secus Leccam et secus Islam, ex utraque parte ripe". Dit is wel een zeer zwakke grond, immers hij past de woorden „ex utraque parte ripe" (aan beide oevers) op beide rivieren toe. Men kan echter even goed en zelfs beter lezen, dat deze woorden uitsluitend slaan op de laatstgenoemde rivier, de IJssel. Was dit niet- de bedoeling, dan waren in een middeleeuwschen tekst deze woorden vrij zeker tweemaal gebruikt, dus bij elk der genoemde rivieren.

Bovendien vormt bedoeld zinsdeel slechts eene algemeene aanduiding en geene omschrijving. Het vormt als het ware de betiteling van de er achter volgende met de woorden „Hi autem sunt termini" (dit zijn de grenzen) beginnende omschrijving. In deze omschrijving had het Lek ripaticum derhalve in ieder geval nader genoemd dienen te worden, wat niet het geval is. Ook ware het verleenen van een ripaticum aan de Z.-zijde van de Lek, zonder vermelding van een Z.-grens wel zeer vaag geweest. Tenzij uitsluitend uiterwaardtienden waren bedoeld, zou men, waar in deze strook dorpen waren gelegen en het dus niet een ongecultiveerd gebied betrof, eenige omschrijving en minstens vermelding van de diepte van de verleende terreinstrook mogen verwachten. Immers er was geene natuurlijke grens, daar een aan een onbedijkte rivier in den loop der tijden bij de jaarlijksche overstroomingen door slibafzetting gaandeweg gegroeide oeverdam geleidelijk van de rivier afloopt tot het normale terreinniveau. Wij dienen dus m.i. van dit Lek ripaticum geheel af te zien.

Gaan wij thans na welk tiendengebied door de oorkonde in de streek bezuiden de IJssel schijnt te worden verleend. Hierbij is sprake van een terrein langs (zo mogen wij secus wel vertalen) de IJssel, van Loslote tot Heswikerwende. De IJssel vormde dus de 0. en N. en tenminste een deel van de Z.-grens van dit deel van de concessie, maar een even onontbeerlijke W.-grens ontbreekt.

Een mogelijke oplossing is, dat het kapittel reeds de tienden bezat in het 0. deel van den Lopikerwaard en dat het bij deze gelegenheid de aansluitende novale (nieuwe) tienden verkreeg op uiterwaarden langs de IJssel, strekkende van het punt, waar de Loslote (Lopikerwetering) de IJssel raakt tot Heswikerwende, d.w.z. de grens van Heeswijk (een dorp ten 0. van Montfoort). De W.-grens werd dan gevormd door het oude tiendgebied van het kapittel.

Anders dient men aan te nemen, dat de grens tusschen oude en nieuwe tienden voldoende bekend werd geacht.

Bezien wij thans het z.g. N.-deel van de concessie. „Noordelijk deel" schijnt hiervoor, tenzij niets anders is bedoeld dan aan de N.-oever van de Lek en de IJssel, op het eerste gezicht een eigenaardige benaming, daar dit gebied slechts ten deele, zij het dan zooals wij reeds opmerkten en straks zullen zien met verreweg het belangrijkste deel, ten N. van het Z.-deel van de concessie lag. Een N.O.- en een zuiver O.-deel sprong als een staart in 0. richting uit. Waar de Lek mede in de concessie genoemd wordt en de concessie dus ten 0. van de IJssel begon, kan ik mij vereenigen met het door schrijver voor de omschrijving van het N. deel van de concessie gekozen punt van uitgang.

De „stega que dividit terram Godefridi de Wic et Wilhelmi de „Dwerdic" zal ook m.i. bij den Dwarsdijkschenweg ten W. van Wijk bij Duurstede te zoeken zijn, temeer waar een Godefridus de *Wic* genoemd wordt.

Er worden in de oorkonde slechts een viertal bepalende punten genoemd, nl. 1. de stega bij den Dwersdic, 2. het (W.) einde van den eigendom van den graaf van Goye bij Rabodoscote (Radboudsschoten), 3. Wersam, 4. Marremunde, terwijl de Oude Rijn kennelijk in het W. deel de N.-grens vormde. Het W. deel van het omschreven gebied was dus aanmerkelijk breeder of dieper dan de Oostelijker zich slechts langs IJssel en Lek uitstrekkende strook, Nu is echter Oude Rijn, zonder aanduiding van een begin en eindpunt een te onbepaalde grens. Derhalve moeten m.i. de twee het laatst genoemde punten Wersam en Marremunde een stuk Oude Rijn afpalen en blijven dus slechts de stega en Rabodoscote over voor de bepaling van de lengte van het tiendgebied ten N. van Lek en IJssel, dat dus ononderbroken doorliep. Rabodoscote moet derhalve nabij de IJssel hebben gelegen. Waar, zullen wij aanstonds trachten vast te stellen. Eerst zullen wij ons echter met de N. of Oude Rijngrens bezig houden. De meest 0. begrenzing van dit Oude Rijnvak was Marremunde, wat zal beteekenen, dat de Oude Rijn de N. en de Maarne de 0. grens vormden. Wij laten daarbij in het midden of met Marremunde de N. uitmonding van de Maarne in den Rijn is bedoeld, dus vermoedelijk het dorp de Meern zelf, dan wel de Z. uitmonding in de IJssel. Behalve een 0. grens van het betrokken Rijnvak moet er echter ook een W. grens van dit vak zijn aangegeven, hetgeen dus Wersam moet zijn, een naam, welke ons op het eerste gezicht niets zegt. Wij zijn echter niet al te ver van Woerden en Wersam en Wurdam (de oude spelling van Woerden) lijken in 13de eeuwsch schrift zooveel op elkaar, dat wij ons afvragen of wij hier niet een mogelijk reeds zeer oude copiëerfout mogen aannemen en concludeeren, dat de N.-grens van de concessie langs den Ouden Rijn strekte van Woerden tot de Meern. Thans keeren wij terug tot Rabodoscote nabij de IJssel. Dit moeten wij dan ergens ten Z. van Woerden, dus nabij Linschoten zoeken. Ik vermoed, dat, of Rabodoscote de oude naam van Linschoten is geweest, of, dat er twee niet ver uiteengelegen dorpen Rabodoscote en Linscote hebben bestaan, tezamen Schoten vormende. Rabodoscote zal zijn naam hebben ontleend aan graaf Radboud, zoon van graaf Walger, die in deze streek gezag heeft uitgeoefend. Het hier beschreven deel van de concessie lag volgens deze opvatting, welke uiteraard aan het latere tiendbezit van het kapittel dient te worden getoetst, tusschen Oude Rijn, Maarne, IJssel en vermoedelijk de Lange Linschoten, welk riviertje vlak ten 0. van Woerden den Oude Rijn bereikt. Ik wil ten slotte nog wijzen op de mogelijkheid, ja zelfs waarschijnlijkheid [1]), dat de woorden, welke in de oorkonde achter Rabodoscote staan, geen grenzen aangeven van de hier verleende novale tienden, maar van de oude tienden van het kapittel. Men zou dan dienen te vertalen „tot de grens van het goed van den graaf van Goye, in welk goed gezegde kerk de tienden (reeds) bezit van Rabodoscote tot Woerden (Wersam) en van den Oude Rijn tot Marremunde". Ter plaatse, waar de N.-grens van de concessie niet door oude tienden van het kapittel werd gevormd, zal men toch de grens tusschen oude en novale tienden voldoende bekend hebben geacht, zoodat omschrijving niet noodig was. Wat betreft de ligging van de heerlijkheid Goye zijn wij, zij het langs geheel anderen weg, behoudens het door ons verworpen ripaticum, vrijwel tot dezelfde conclusie gekomen als Dr. Vermast. Slechts konden wij met vrij groote waarschijnlijkheid de W.-grens Westelijker trekken.

Ik sprak hierboven, even als Dr. Vermast, van de heerlijkheid en niet van het graafschap Goye, immers de oorkonde zelve spreekt van de proprietas, den eigendom van den graaf van Goye. Daar er bij die woorden geen goedsnaam wordt gegeven, is hoogstwaarschijnlijk het geheele gebied van Goye bedoeld. Dit zal dus eene omvangrijke grondheerlijkheid zijn geweest.

Vanwaar nu de titel graaf van Goye? Deze betiteling behoeft inderdaad niet meer te beteekenen, dan dat de betrokkene ergens, hetzij hier, hetzij elders, het ambt van graaf uitoefende [2]) en in het dorp of op het slot Goye een bestuurscentrum bezat, waarnaar hij zich zelf noemde. Niet in acht nemen van gelijksoortige mogelijkheden heeft reeds menig nooit bestaan hebbend graafschap uit het brein der historici te voorschijn getooverd. Toch zou ook ik de mogelijkheid niet willen uitsluiten, dat de grondheer van Goye tevens graaf was van een met zijn grondheerlijkheid overeenkomend gebied of van een ruimere de grondheerlijkheid omvattende landstreek.

1) De waarschijnlijkheid is daarin gelegen, dat de novale tienden worden aangeduid als tienden langs Lek en IJssel en niet ook langs den Oude Rijn, zooals anders verwacht zou mogen worden.
2) Graaf bestond toen nog niet als eeretitel.

Stamreeks van Arnoldus Couten [1]), schepen van Venlo, † 1705,

'door J. VERZIJL.

Wapen : Doorsneden: 1. een wassende leeuw. 11. drie zwemmende vissen met de kop naar links 2-1.
Half aanziende helm met wrong en dekkleeden.
Helmteken: de leeuw uit het schild. [2])[3]).

1. *Marcelis Kouten,* vermeld met zijn echtgenote *Baetz* in een overdracht van Venlo dd. 22 Jan. 1523 [4]); terwijl in de stadsrekening van 153 1 sprake is van zijn knecht [5]).
11. *Henrick Cuyten Marcelissoen,* vermeld met zijn kinderen *20* Sept. 1574 [6]), tr. N.N.

1) De familienaam wordt ook geschreven: Coeten, *van Coutten, Koutten, van Koeten,* enz.
2) J. Ver z ij 1, Een grafsteen der echtelieden Arnoldus Couten en Helena van Leeuwen in de Ned. Herv. Kerk te Venlo in „De Maasgouw" 46e jg. (1926), 55-56.
3) J. J. M. H. Ver z ij 1, De Zegels der Venlosche Scholtissen en Schepenen opnieuw beschreven en gevolgd door genealogische aanteekeningen in de „Publications" T. 71 (1935), 177-178.
4) Overdrachtsregister Venlo 1523-1525.
5) Item *Marcelis Kouten* knecht 7 kerren holtz ind schansen gevaert - - vazit 7 albus 5 haller.
6) De 20ste Sept. 1574 verkochten *Henrick Cuyten Marcelissoen* en

111. *Marcelis Cuy ten,* vermeld met zijn echtgenote *Grief Diericks ingen Beetou's* dochter en zijn schoonbroeder Henrick ingen Beetou, gehuwd met Stijn van Wanssum 20 Jan. 1572 [7]); met zijn vader, broeder, zuster en schoonbroeder 20 Sept. 1574 [6]).

IV. *Theodorus Coufen,* geb. ± 1590, tr. 1616 *Maria Ingenreepken.*

V. *Marcellus Couten,* ged. Venlo (St. Martinuskerk) 25 Januari 1617, tr. 14 November 1642 *Helena Pullen,* ged. Venlo (St. Martinuskerk) 17 Sept. 1619, † vóór 1680, dr. van *Arnoldus Pullen* en *Elisabeth Deckers.*

VI. *Arnoldus Couten (Kouten),* ged. Venlo (St. Martinuskerk) 17 Maart 1646, Maasschipper en koopman, leverde 16 Sept. 1681 met zijn echtgenote zijn testament over aan de schepenen Johan Goldt en Bruno Anthonius Gort, hetwelk door genoemde schepenen en den secretaris Henricus van Aerssen werd verzegeld [8]), deed den eed als schepen van Venlo 21 Juni en 4 Juli 1704, was als zodanig aangesteld 17 Juni 1704, † 17 Febr. 1705, begr. in de Ned. Herv. Kerk, tr. 1680 *Helena van Leeuwen* uit Nijmegen, † Venlo na 11 Oct. 1722, dr. van *Joannes* en *Johanna Gijsen* [9]).

Hij ligt met zijn echtgenote in de Ned. Herv. Kerk te Venlo begraven onder een grafzerk, waarop hun beide wapens staan uitgebeiteld, welke gedeeltelijk afgebroken, in 1926 mcrd teruggevonden [2]).

Kinderen uit dit huwelijk:

1. *Helena Coufen,* ged. Venlo (St. Martinuskerk) 19 Jan. 1681, † Aken omstr. 1752, tr. *Johan Leijendecker,* geb. Aken 16 Maart 1664, † aldaar vóór 1732, koopman en bankier, zn. van *Abraham* en *Helena Lamberts.*

   Zijne weduwe *Helena van Coutten* kocht 29 Juli 1732 van de weduwe *Jakob Amya* het leengoed Bodenstaf bij Aken [10]).

2. *Joanna Coufen,* ged. Venlo (Ned. Herv. Kerk) 17 Juni 1683, begr. Venlo (Ned. Herv. Kerk) 3 Nov. 1742, tr. 1707 *Godefridus 0 f f o,* kapitein ten dienste van H.H.M. de Heeren Staten-Generaal der Verenigde Nederlanden, begr. Venlo (Ned. Herv. Kerk) 27 Febr. 1731.
3. *Marcellus Couten,* ged. Venlo (St. Martinuskerk) 19 Aug. 1685, begr. id. 18 Oct. 1685.
4. *Petronella Coufen,* ged. Venlo (St. Martinuskerk) 2 Nov. 1686, begr. Venlo (Ned. Herv. Kerk) 1 Febr. 1747, tr. 1709 *Michael Sprenger,* geb. te Valenciennes ± 1682, werd 17 Sept. 1710 tot schepen van Venlo aangesteld in plaats van wijlen den schepen Joannes van Well, deed den eed 6 Oct. d.a.v., was regerend burgemeester in 1712, en overleed 4 Oct. 1728, in de Ned. Herv. Kerk te Venlo begraven [11]), zoon van *Jean Philippe* en *Jeanne Marissal.*
5. *Marcellus Coufen,* ged. Venlo (St. Martinuskerk) 3 Dec. 1690, begr. idem 10 Dec. 1690.
6. *Maria Louisa Coufen,* ged. Venlo (St. Martinuskerk) 18 April 1693, begr. Groningen 7 Maart 1749, tr. 1711 *Johan Piccardf,* heer van Slochteren' cn Fraeylemaborg, ged. Appingedam 28 Aug. 1681, had sedert 1709 zitting in de Staten-Generaal voor de Ommelanden, waarvan hij 23 Febr. 1720 president was, o.a. lid van den Raad van State, van Gedeputeerde Staten, van de admiraliteiten van Amsterdam en van Harlingen, was Gecommitteerde Raad der Ommelanden, en in de laatste jaren van zijn leven curator der Groningse Hogeschool, † Groningen 17 Juli 1754, begr. Harkstede, zn. van Ds. *Occo Piccardt,* predikant eerst te Oterdum, vervolgens in Appingedam en Winschoten, en van *Egberfa Niehof* [12]).

---

zijn kinderen: *Gort, Marcelis* cn *Baetzken,* gehuwd met Hans *Pramen,* aan Henrick Milteborgh cn zijn erven een erfcijnsrente van anderhalve rijder, door hem jaarlijks op Sint Lambertusdag te heffen en tc beuren uit en van het huis der verkopers, gelegen op de Lomstraat naast het huis en erf „des alden scholtissen van Ruremund kynder" ter ene en het huis en erf van Peter van Hcldcn ter andere zijde. (Schepenbrief no. 281 stadsarchief.)

7) Overdrachtsregister Venlo 1572.

8) Testamenten-Protocollen Venlo 1680—'82.

Q) Den 18den Nov. 1699 verkocht *Johanna Gysen,* weduwe van *Johan van Leuwen,* in zijn leven koopman en burger te Nijmegen, mede gevolmachtigcl door haar kinderen en behuwdkinderen, nl. *Johan van Gendt,* predikant te Eldcn, × *Joanna Cornelia van Leuwen; Arnold van Leuwen* × *Margarctha van Barneveldt: Herman van Leuwen* × *Jennette Mattyssen; Jean Jacques Meys* × *Petroncila van Leuwen,* aan haar schoonzoon en dochter *Arnold Couten en Helena van Leuwen* een huis en erf gelegen in de Gasthuisstraat, alsmede een moestuin gelegen in de Sloot. (Overdrachtsregister Venlo 1693—1700).

10) H. F. M a c c 0, Aachener Wappen und Genenlogicn 1 (1907), S. 259—260.

11) Genealogie Sprenger in het Ned. Patriciaat 27e Jg. (1941), 317; Nieuw Nederlandsch Biografisch Woordenboek IX (1933), *1059* ; J. V e r z i j 1, Geslacht Springer te Venlo in het Maandblad' van het Gen. Hnald. Gen. De Nederlandsche Leeuw 46 (1928), 154-155; als bron 3, blz. 207—208.

12) Zie zijn levensschets in het Nieuw Nederlands& Biografisch Woordenboek X (1937), kol. 729—730 en de daar aangehaalde bronnen.

Foutieve wapens en namen in diverse bronnen,

door R. T. MUSCHART.

(vervolg van LXVII, 185)

Jager.

Volgens een M.S. Geslachtsregister der familie van Akerlaken in het West-Friesch Museum te Hoorn voerde *Margaretha Jager,* in 1790 de vrouw van *Jan Verloren,* burgemeester van Hoorn, als wapen: „doorsneden, A. in blauw een zilveren jachthoorn: B. in goud een blauwe klok".

Volgens eene mededeeling van een lid dezer familie Verloren echter vertoont het portret van voornoemde *Margarefha Jager* in bezit zijner familie een totaal ander wapen, n.l. een haas, die door een hond achtervolgd wordt, op grond.

Jalink.

Wolter Jalink, in 1814 notaris te Goor, getrouwd met *Johanna Florenfina Auffmorfh,* voerde volgens „Het Geslacht Meijjes" door F. Posthumus Meijjes, pag. 44 en 249, als wapen: „doorsneden, A. in rood 3 zilveren lelies; B. in zilver een zwarte raaf op een horizontaal geplaatsten groenen tak, waaraan groene blaren en roode bloemen".

Dit wapen is niet van voornoemden notaris, want zijn lakafdruk van 4 October 1819 in het familie-archief Sloet, omslag 7, in het Algemeen Rijksarchief te 's-Gravenhage vertoont het bekende wapen *Jalink* met de plant op grond van eene familie *Jalink* in de 18de eeuw te Goor en Kedingen.

van Jongendorst.

Volgens een M.S. Wapenboek van G. van Rijckhuijsen, deel 1, folio 61, kwam in een glasraam in een huis te Leiden

het wapen van *Lourens Barentsz. van Jongendorst* voor als volgt: „schuingevierendeeld, boven en beneden in groen een zilveren roos, rechts en links in zwart een gouden lelie".

Aldus heeft van Rijckhuijsen dit wapen geteekend, doch hij vermeldt er bij: „een geel en blaauw kruijs", hetgeen ik niet begrijp.

In deel 1, folio 125verso, echter zegt van Rijckhuijsen, dat in een glasraam in een huis in het Noordeinde te Leiden het wapen voorkwam van *Teunis Corneliszoon van Jongendorst*, in 1637 aldaar, en dat dit wapen was als volgt: „een gouden schuinkruis op een van groen (boven en beneden) en zwart (rechts en links) schuingevierendeeld veld, vergezeld boven en beneden van eene zilveren roos en rechts en links van eene gouden lelie".

Van Rijckhuijsen teekent hierbij aan, dat het kruis „geharnasseert van blaauw" is, hetgeen ik niet begrijp.

Van Rijckhuijsen geeft dus twee verschillende wapens met denzelfden naam, dus weinig nauwkeurig. Aangezien ik met dezen naam nimmer een origineel zegel of lakafdruk gevonden heb, kan ik niet constateeren, hoe het zijn moet.

Jongeneel.

Arien Martenszoon Jongeneel, getrouwd met *Stijntje Jacobs*, waarbij *Adriaantje*, gedoopt te Gouderak 20 Mei 1691 en 2 April 1713 aldaar getrouwd met *Anthony Corneliszoon Streefland*, voerde volgens eene M.S. Genealogie Bredius als wapen: „in zilver een zwarte kaplaars met roode kap en gouden spoor op groenen grond".

Dit wapen is niet geheel juist, want de lakafdrukken zonder kleuraanduidingen in diverse bronnen van *Cornelis Jongeneel*, in 1681 schout van Ottolant, *C. Jongeneel*, in 1752 secretaris van Nieuw Leckerland, en *Jan Abram Jongeneel*, in 1816 en 1818 notaris te Rotterdam, vertoonen de laars zonder den grond.

de Jongh 1.

Volgens het M.S. Wapenboek der Edele en oude patritie families te Gorinchem in de Kon. Bibliotheek te 's-Gravenhage, voerde eene familie in Zeeland geallieerd met *de Gelre* als wapen: „doorsneden, A. 2 vagers naast elkaar; B. een horizontaal geplaatste tak, waaraan eenige blaren en noten".

Dit wapen is niet geheel juist, de beide helften moeten gescheiden zijn door een golvenden dwarsbalk.

de Jongh II.

Volgens het Nederland's Patriciaat 1913 en volgens de Navorscher 1904, pag. 568, voert de Betuwsche familie *de Jongh* als wapen: „een schuinkruis vergezeld van 4 merletten".

Dit wapen is in zooverre juist als men er bij in aanmerking neemt, dat het schuinkruis zeersmalis, want dit blijkt uit zegels en lakafdrukken van meerdere leden in diverse bronnen als *Meerten Adriaenszoon de Jongh*, in 1655, 1633 en 1666 schepen van Tuijl, *Adriaan de Jongh*, in 1680 en 1682 te Zaltbommel, etc.

de Jongh III.

Volgens de kwartierstaten van Wildeman en van de Blocquery voerde Mr. *Willem de Jongh*, notaris te Tiel, en 30 Aug. 1784 te Tiel getrouwd met *Alida van der Sprenkel*, als wapen: „in blauw 7 gouden ruiten 2-3-2 gerangschikt en vergezeld boven van 2 schuingekruiste gouden zwaarden met de gevesten naar boven, en beneden van een gouden hart,

dat over 2 schuingekruiste gouden pijlen met de punten naar beneden heengaat". En als helmteeken de 2 zwaarden tusschen zilveren vlucht.

Dit wapen is niet juist, want de lakafdrukken 'van *Willem de Jongh*, van 1787, 1788, 1789, 1792, 1801 en 1802 in diverse bronnen, procureur te Tiel, wonende in de Gasthuisstraat aldaar, wiens 13 Febr. 1742 geboren vrouw *Alida van der Sprenkel 21* Maart 1802 aldaar aan eene beroerte overleed, na circa 17 jaar met hem getrouwd geweest te zijn, vertoonen allen dit wapen doch zonder de 2 zwaarden en een helm zonder helmteeken, dus hetzelfde als in het Armorial Général beschreven, waar geen helmteeken is aangegeven. Evenzoo voerden volgens hunne lakafdrukken *H. de Jongh*, in 1806 gerichtsman van Neder-Betuwe, *Dirk de Jongh*, in 1812, 1815 en 1828 notaris te Tiel, *Willem de Jongh*, in 1833 notaris te Tiel, en *W. Th.* de Jongh, in 1839 te Tiel.

Vermoedelijk heeft zelfs het hart met de 2 pijlen niet in dit wapen thuis behoord, want het is tenminste wel zeer opmerkelijk, dat de lakafdruk in de Volmachten van de Geldersche Leenkamer van *Steven de* Jongh, 3 Nov. 1756 te Zoelen, als wapen vertoont 8 ruiten, 2-3-2-1 gerangschikt zonder meer en een helm zonder helmteeken.

de Jongh van Arkel.

Volgens de Kwartierstaten van Wildeman en van de Blocquery voerde de 19 Mei 1864 geboren *Zegerus Theodorus de Jongh van Arkel*, adelborst en later ambtenaar bij het Ministerie van Waterstaat, een gedeeld wapen, waarvan de rechterhelft het wapen als bij *de Jongh* III hiervoor volgens dezelfde kwartierstaten beschreven, en de linkerhelft het bekende wapen met de 2 beurtelings gekanteelde dwarsbalken.

Ook hier de zelfde opmerking als bij de Jongh III.

Juliaens.

Volgens „De Wapenheraut" 1918, pag. 367, voerde *A. Juliaens*, in 1721 regent van het Martini Gasthuis te Utrecht, volgens het wapenbord dier regenten in het Gemeente-Museum aldaar als wapen: „in goud een zwarte dubele adelaar.

Volgens het M.S. Liber epitaphiorum van d'Yvoy evenwel voerde deze zelfde regent niet een dub belen adelaar doch een zwarte rechter- en een zwarte linkerhelft van een adelaar naast elkaar.

Dit laatste is zeker het juiste, want het komt ook voor op den lakafdruk van *Cornelis Juliaans*, die te Utrecht geboren was als zoon van *Lambertus Juliaens* en *Geertruijda Petronella Hage* en met zijne vrouw *Johanna Catharina Maria van Kooperen*, weduwe van *Gabriel Paul Bennelle*, 5 Oct. 1790 in Suriname testeerde en daarna 29 April 1795 nog eens alleen te Paramaribo, op deze testamenten in het oud-notarieel Archief van Suriname.

Of het wapen op het wapenbord in het Museum te Utrecht is dus foutief of wel de Heer Bloys van Treslong Prins heeft het in den aangehaalden Wapenheraut foutief weergegeven.

Junia.

Volgens het M.S. Wapenboek van Mr. W. van der Lely met versameling van Tombes, sepulturen etc. in de Kon. Bibliotheek te 's-Gravenhage, vertoont het wapen van *Adriana Junia Arnoldusdochter*, de vrouw van den in 1651 overleden med. doctor *Martinus Herculanusz. Bloncq*: „gevierendeeld, I in goud een korenschoof van natuurlijke kleur,

11 in rood een gouden burcht: III in zilver 3 blauwe ruiten: IV in zilver een verhoogde roode beurtelings gekanteelde dwarsbalk vergezeld beneden van een zwarten springenden hond".

Volgens het M.S. Wapenboek van van Kinschot met collectie monumenten etc. in de Bibliotheek van het Rijksmuseum te Amsterdam, waar dit zelfde graf in de St. Janskerk te Gouda beschreven is, voerde deze *Adriana Junia* een totaal ander wapen, n.l.: „in blauw een roode dwarsbalk vergezeld boven van een zilveren vogel en beneden van een horizontaal geplaatste golvende zilveren aal".

Ook volgens „De Wapenheraut" 1917, pag. 54 en 55, waar dit zelfde graf is beschreven, voerde deze *Adriana Junia* het laatst beschreven wapen, waar de vogel als een zilveren duif en het dier beneden den dwarsbalk als een zilveren hagedis is aangegeven.

Volgens dezen Wapenheraut overleed deze *Adriana 24* Mei 1632, oud 45 jaar, en komt dit wapen voor op een memoriesteen van dit graf en op de daarbij behoorende grafzerk en met den naam *de Jonghe* op de zerk en met den naam in verlatiniseerden vorm als *Junia* op den memoriesteen.

Wij zien hier dus het wapen van dezelfde persoon totaal verschillend aangegeven. Aangezien ik zelf dit graf niet gezien heb, kan ik niet constateeren, wat het juiste is.

(Wordt vervolgd.)

KORTE MEDEDELINGEN+

De grafzerk van Claude Michadt.

In Taxandria XXXIV (1927). blz. 30 e.v., handelde pastoor G. Juten † o.a. over den Bourgondiër *Claude Michaulf* (en zijn echtgenote *Elisabeth van de Wijngaerde*), die van 1559 tot zijn dood eigenaar was van het Huis „Den Emer" [1]) te Princenhage. Het was den schrijver niet mogelijk de sterfdata der echtelieden op te geven. Intussen is dat mij door het vinden van een notariële acte mogelijk geworden.

Op 5 Sept. 1679 verschenen voor notaris van Bommel te Breda *Adriaentie Stoffel Huybreghfs Michault,* wed. van *Jan Adriaenssen* en *Jenneke Adriaenssen,* wier moeder *Dingena Stoffel Huybregts Michault,* weduwe *Dirck Janssen van den Noteboom* was. Beiden woonden dan te Oosterhout. Zij droegen toen aan den Bredaschen deurwaarder Sr. Matheus Puts over een graf met zerk in het Hoog Choor der Kerk van Prinsenhage. De tekst op den zerk luidde:

> „Hier liggen begraven Heer *Claude Micault,* die sterft opden XXIIen Novembris anno MDXCIII ende Juffe. *Isabeau van den Wijngaerden* sijne huysvrouwe, die sterft op den XXIen Augusty MDLXXXIIII."

De zerk was „gewapent int midden van den serk met een Engel, hebbende aen syne reghterhant een schilt, daerop een winckelhaeck met dry ratten ende in syne slinkerhant een viercante ruyte met een winkelhaek, dry ratten ende eenen balk, daerop dry roosen."

De zerk was de comparanten aangekomen van *Heylfien Muysers.* Deze was grootmoeder van de eerste en over oudgrootmoeder van de tweede comparante. Aan *Heyltie* was zij aanbestorven van hare grootouder< *Claude Michault* en *Isabeau van der Wijngaerden.*

Deurwaarder Puts stond 25 Maart 1697 de zerk met het graf af aan de Kerk van De Hage. Inmiddels was *Adriaenfie Michault* al te Oosterhout overleden.

Beide acten staan gecopieerd in het register „Kerck" in het gemeente-archief van Prinsenhage (nr. 19), dat sedert 1943 te Breda bewaard wordt.

Helaas bestaat de zerk niet meer, althans hij is niet meer te zien. Na de brand van 1873 is de kerk van een mooie(?) tegelvloer voorzien. Mogelijk zijn de oude zerken toen verwijderd of onder de plavuizen geraakt.

F. BREKELMANS.

[1]) **Over dit** Huis **schreef Jhr.** van den Brandeler **in Taxandria XXIX.**

Fabri.

(LXV, kol. 170.)

Het wapen van *M. Fabri* wordt in N. Brab. almanak 1893 (blz. 903) omschreven als volgt: „in rood een gouden keper beladen met 3 blauwe leliën, de keper vergezeld van 3 zwarte hamers met gouden stelen". Over deze familie zie: Taxandria XLIX, blz. 184— 188. *Marten Fabri* was ± 1590 agent of directeur van Gedeputeerden der Meierij, waarom hij alomme zijne Hoogheid moest volgen, was mitsdien veel in Brussel, deed daar veel zaken af voor Helmond en diende een specificatie van kosten in anno 1592. Zijn zoon *Willem Fabri* volgde zijn vader op als deurwaarder van den Raad van Brabant te Brussel. Hij was nog Spaans ambtenaar in 1631, doch in 1633 benoemden de Staten hem tot notaris te Helmond (Dr. V. A. M. Beermann, Stad en Meierij van 's-Hertogenbosch van 1629-1648 (1940), blz. 27-28). Wellicht is hier 'n vergissing; *W. Fabri* komt niet voor in de notarisprotocollen van Helmond, maar was tot zijn dood, 15 Oct. 1646, deurwaarder te Helmond. Hij was ± 1627 gehuwd met *Adriana* (dr. van *Joannes Matheusz.). Zij* hertrouwde 3 Sept. 1650 voor den pastoor van Helmond met Mr. *Philippus de Rijck.*

De in N.L. (LXV, kol. 170) genoemde *Sophia Marfensdr. Fabri* huwde 25 Juli 1627 te Helmond met *Barfholomeus Joost Bartels.*

JAC. J. M. HEEREN.

Pater Petrus van de Kerckhof.

(LXV, kol. 222, noot.)

De predikheer *Petrus van de Kerckhof,* bedienaar van het bedehuis (St. Catharina) in de Vughterstraat te 's-Hertogenbosch (1689—1706) gaf zich, om aan de Staten voldoening te schenken, vrijwillig gevangen (8 Jan. 1705), vertrouwende dat hij, zoals men verzekerde, binnen acht dagen zou worden losgelaten. Toen dit niet geschiedde, zond hij (17 Jan. 1705) een request aan de Staten-Generaal, maar het duurde nog bijna 9 maanden (begin Sept. 1705) voor hij vrijkwam, waarna hij levenslang uit het gebied der Staten verbannen werd. (G. A. Meijer, De Predikheeren te 's-Hertogenbosch (1897), blz. 144-145.)

JAC. J. M. HEEREN.

Gijsselen.

In „De Ned. Leeuw" LXV, kol. 290, deelt de heer W. J. J. C. Bijleveld in zijn artikel „Het huisboek van Jan Huygens" mede, dat *Theodora Huygens,* dr. van *Diderik* of *Theodorus Huygens,* secretaris van Vught, en *Cafharina Dingmans,* huwde met *Adriaan (van) Gijsselen.*

Ter aanvulling dezer mededeling kan ik nog het volgende vermelden:

Adriaan Gijsselen was de zoon van *Jacobus Gijsselen* en

Maria Karsmans (niet *Kermans). Maria Karsmans* werd te *'s-Hertogenbosch* geboren uit het huwelijk van *Johannes Karsmans,* koopman in zijdenlakens aldaar, wonend in de Berewoutstraat en op 11 Augustus *1681 te* 's-Hertogenbosch overleden, en van *Mechtildis Strick,* aldaar den 28sten Juni 1674 overleden,

Den 15den Juni 1708 ondertrouwden voor schepenen van Vught de heer *Adriaan Gijselen,* j.m., en juffr. *Dorothea Huygens,* j.d., wonende te Boxtel.

Deze *Adriaan Gijsselen* trof ik aan als executeur van de nalatenschap van zijn tante *Judith Mechtildis Karsmans,* geestelijke dochter van de Predikheren, die op 31 October 1697 haar testament maakt ten overstaan van notaris H. de Bye te 's-Hertogenbosch en op 7 Mei 1739 aldaar overlijdt in haar woning in de Vughterstraat omtrent 89 jaar oud. De dochter van het echtpaar Gijselen-Huygens, *Judit Mectilda Jacoba Gijsselen,* zal wel naar haar zijn genoemd.

JHR. MR. DR. B. R. C. M. DE ROY VAN ZUIDEWIJN.

Poortugael.

(LXV, 70 en 364.)

Het in voorgaande nummers medegedeelde kan nog aangevuld worden met een tweetal vondsten in het Rechterlijk Archief van de gemeente Poortugaal. le. Algemeen Rijksarchief E XXXVI, fol. 209, d.d. 29 Mei 1651: *Cornelis Huijgensz.,* wonende tot Rotterdam, *Arijen Huijgensz. en Jan Huijgensz.* beiden op Maassluis en *Pieter Huijgensz.* tot Rotterdam, kinderen van *Neeltgen Ariensdr.,* in haar leven weduwe van *Huych Cornelisz.,* schipper, beiden za. 2e. Algemeen Rijksarchief E XXXVI : 13, fol. 144, d.d. 29 Jan. 1625: *Huich Cornelisz,,* schipper, oud 38 jaren.

D. VAN BAALEN.

In den Ham en Ten Ham.

(LXVII, kol. 36 e.v.)

In de genealogie van het geslacht *Zn den Ham* wordt in de Ned. Leeuw LXVII, kol. 39, onder Vbis genoemd *Johan in den Ham,* wegens hervormingsgezindheid in 1570 verbannen, in 1571 burger van Emden, vanwaar hij contact onderhield met zijn in Groningen achtergebleven echtgenote. Omtrent zijn verderen levensloop schijnt niets bekend te zijn, althans ook het Nieuw Ned. Biogr. Woordenboek bevat dienaangaande geen mededelingen.

Het is echter misschien niet ondienstig, te wijzen op den in de Collectie Ortel op het Alg. Rijksarchief voorkomenden kapitein *Hans van Ham,* hopman geworden 24 November 1575 en overleden 25 April 1576. Er bestaat, hoewel geen zekerheid, toch m.i. een grote kans dat deze de zelfde is als *Johan in den Ham.* Dit vermoeden wint aan waarschijnlijkheid, doordat in een monsterrol van zijn vendel een zestal ,,edelen" voorkomt, van welke bij drie de aantekening geplaatst is ,,met den hopman van Emden overgekomen". 'Vermoedelijk heeft hij, evenals *Tiete Hettinga, Hans Bonga* (de zelfde als *Johan Bouwenga)* en andere Friese en Ommelander ballingen onder Sonoy in Noord-Holland dienst genomen. Krijgsbedrijven zijn b.m.w. van hem niet bekend. Uit de collectie Ortel weten wij alleen dat zijn vendel 21 Dec. 1575 gemonsterd werd te Harencarspel op de Kalverdijk, en een tweede maal op een onbekende plaats op 10 Maart 1576.

Opmerkelijk is, dat zijn verbanning in 1571, de beslaglegging op zijn goederen eerst in 1576 plaats had. Wellicht bestaat er verband met het overlijden van *Hans van Ham* op 25 April 1576. Ook dit versterkt het vermoeden dat wij met één en dezelfde persoon te doen hebben.

DR. J. W. WIJN.

Heyning-Heins (ius).

Op het artikel inzake ,,van Heyning" in ,,De Ned. Leeuw" LXVI, kol. 228, zijn enige aanvullingen en verbeteringen mogelijk en hierbij komt een vraag die hieruit voortvloeit.

Nicolaas Heyning vertrekt 1704 met het schip ,,Vosmeer" naar de Kaap de Goede Hoop als adelborst in dienst der V.O.C. Hij vestigt zich aldaar, trouwt 20 Aug. 1713 met *Geertruyd Vermey* (niet *Verwey,* zoals de Villiers in Kaapsche Fam. haar noemt), dochter van *Steven Verwey,* van Rotterdam, en *Aletta van Es. Zij* is gedoopt te Kaapstad 8 Juli 1696 en overl. ald. 10 Apr. 1779. Hij overlijdt 8 Dec. 1759 te Kaapstad. In het consistorie van de Grote Kerk aldaar schijnt zijn wapen te hangen, waarover ik nog nadere inlichtingen zal krijgen; in elk geval voeren zijn afstammelingen het wapen volgens de beschrijving in de Navorscher. Zij noemen hun eerste vier kinderen *Daniël, Stephanus, Aletta* en *Margaretha* (zie de Villiers).

De oudste zoon *Daniël Heyning,* ged. 17 Juni 1714 te Kaapstad, tr. 22 Maart 1739 *Maria Magdalena Pasques de Chavonnes,* dr. van *Dominique Marie Pasques de Chavonnes,* commandant van het garnizoen ald., en *Isabella Bolwerk,* uit welk huwelijk het in Nederland levende geslacht *Heyning.*

In deze familie bestond de overlevering, dat de oudste voorvader, voornoemde *Nicolaas Heyning,* gezegd had, dat hij wegens ongenoegen met zijn familie zijn naam veranderd had. Bij zijn huwelijk geeft zijn vrouw wel haar ouders op, doch hij niet. Ook in nog te Kaapstad aanwezige requesten vermeldt hij alleen, dat hij afkomstig is uit Delft: de familie bezit een aantekening, dat hij aldaar geboren is 2 Nov. 1686 doch in Delft is geen geboorte van een Heyning te vinden.

Hij voert zonder twijfel het wapen *Heins(ius)* van de familie, behandeld in ,,De Nederlandsche Leeuw" LXVI, kol. 313 e.v.

Waarschijnlijk is de vader van *Nicolaas Heyning* al dan niet wettig een *Daniël Heins(ius)* uit deze familie en mogelijk is zijn moeder een *Margaretha.* Heeft hij misschien ook zijn voornaam ,,veranderd"?

In Delft wordt gedoopt 17 Oct. 1686 N. Kerk: *Daniël.* kind van *Daniël Heinsius* en van *Arijaantje Jans van der Werven.*

Gaarne zal ik opgave ontvangen van alle personen met de naam *Daniël Heinsius* (ook geschreven *Heins* en *van Heins),* die omtrent 1686 kinderen krijgen. Misschien is er een *Nicolaas* bij, van wien de verdere levensloop niet te vinden is.

IR. J. C. DEKNATEL.

Stocke.

In den veertigsten jaargang van dit maandblad (jg. 1922, kol. 184) heeft de heer C. A. van Woelderen gewezen op een XVIIde-eeuws handschrift, waaruit af viel te leiden, dat de grootouders van vaderszijde van *Adriana Cornelia Stocke* (ged. Delft (Nieuwe kerk) 21 Dec. 1752, begr. Rotterdam 12 Januari 1788, tr. Delft (Oude kerk) 2 Nov. 1715 *Isaac Rochussen,* geb. Vlissingen 19 Juli 1694, † Rotterdam 22 Febr. 1762, begr. Vlissingen (Oostkerk) 1 Maart 1762) geweest zouden zijn *Cornelis Stocke* en N. *Cobmoyer.* Drie jaren later (jg. 1925, kol. 345) heeft de heer Th. à **Th.**

van der Hoop in een korte mededeling over de ouders van Adriana Cornelia Rochussen-Stocke bevestigd, dat haar vaderlijke grootmoeder inderdaad (Cornelia) Cobmoyer moet hebben geheten. Cornelis Stocke en Cornelia Cobmoyer komen sedert dien voor in menigen kwartierstaat van nakomelingen van het hiergenoemde echtpaar Rochussen-Stocke. De onjuistheid daarvan is mij evenwel kort geleden bij verificatie gebleken. Ik meen daarom goed te doen hieronder de juiste gegevens te doen volgen:

I. *Job Cornelisz Stocke,* burgemeester van Brouwershaven, † aldaar 11 Augustus 1654, tr. *Adriaentje Lambrechts,* † Brouwershaven 9 November 1641.

Hij was vader van de volgende kinderen, van wie de oudste, wiens moeder niet bij zijn doopinschrijving genoemd wordt, mogelijk uit een eerder huwelijk zijns vaders is gesproten:

1. *Cornelis Stocke,* ged. Brouwershaven 29 November 1612, raad en thesaurier van Brouwershaven, † aldaar 16 April 1674; tr. Brouwershaven 19 September 1656 *Margrieta Cnau,* geb. Brouwershaven, † aldaar 14 Maart 1677, dr. van *Adriaan* en *Cornelia Bolle.*
2. *Lambrecht Stocke,* volgt onder 11.
3. *Jan Stocke,* ged. Brouwershaven 20 Juni 1627.

11. *Lambrecht Stocke,* ged. Brouwershaven 21 Januari 1621, † aldaar 1670; tr. 1° *Adriaentje Pluympot(s),* ged. Brouwershaven 23 Februari 1631, dr. van *Adriaen* en *Jannetie Ockers;* tr. 2° Brouwershaven 18 November 1659 *Cornelia Cobmoyer,* geb. Brouwershaven. (Laatstgenoemde hertr. Brouwershaven 18 Juni 1671 *Andries Wendel,* geb. Lillo, wedr. van *Anna van der Poort).*

Het doopboek der Herv. kerk te Brouwershaven 1639— 1668 ontbreekt, en het is derhalve mogelijk, dat het huwelijk van *Cornelis Stocke* (1612— *1674)* niet kinderloos is gebleven. Immers door gemelde lacune ontbreken ons ook nadere gegevens over den doop van kinderen van *Lambrecht Stocke,* hoewel hij toch in ieder geval een zoon *Marinus* (den vader van A. C. Rochussen-Stocke; zie Ned. Leeuw 1925, kol. 345) moet hebben gehad, terwijl de schrijver van het door den heer van Woelderen geciteerde handschrift den daarin genoemden zoon *Job,* kind van *Cornelis Sfocke* en *(Cornelia) Cobmoyer,* wel niet uit zijn duim zal hebben gezogen. De vraag moet echter onbeantwoord worden gelaten, of die *Job* in werkelijkheid een zoon is geweest van *Cornelis Stocke* en *Margrieta Cnau,* of van *Lambrecht Stocke* en *Cornelia Cobmoyer.*

T.a.v. *Marinus Stocke* doet zich de moeilijkheid voor, dat de vraag rijzen kan, of hij een zoon is geweest uit het eerste, of uit het tweede huwelijk zijns vaders. Een onderzoek in het register van weesacten 1633— 1676 en het rekeningboek van geconsigneerde penningen 1607— 1664 uit Brouwershaven leverde — gelijk de heer Rijksarchivaris in Zeeland zo vriendelijk was mij mede te delen — niets op, op grond waarvan de gestelde vraag kon worden beantwoord. Mogelijk blijft, dat een onderzoek in de rechterlijke archieven van Brouwershaven en (of) Delft hier de gewenste zekerheid zoude kunnen verschaffen. Voorshands zou ik aan willen nemen, dat *Cornelia Cobmoyer* inderdaad de grootmoeder, en niet de stief-grootmoeder geweest is van Mevr. Rochussen-Stocke. Behalve aan het reeds vaker genoemde handschrift en de Delftse akte kan daartoe ook een vermoeden worden ontleend aan het feit, dat *Cornelia Cobmoyer* een broer *Marinus* gehad heeft (Ned. Leeuw 1922, kol. 184), terwijl zij zelf vermoedelijk een dochter is geweest van *Marinus Cobmoyer* en *Adriaentje Pieters,* die 29 April 1635 een zoon *Pieter* deden dopen te Brouwershaven. In ieder geval moet *Lambrecht Stocke's* tweede vrouw omstreeks de dertiger jaren van de XVIIde eeuw zijn geboren, daar zij nog in 1677 haar tweeden man een kind *(Cornelia)* blijkt te hebben geschonken, dat 18 November van dat jaar te Brouwershaven gedoopt is.

Mr. W. de Vries.

de Perponcher.

(N.L. XVII, kol. 185-187)

Het wil mij voorkomen, dat de copie van de Attestation de Noblesse niet als bewijs kan dienen voor de ouders en grootouders van *Isaac de Perponcher.* Het betreft hier immers weer een copie, in 1681 afgegeven door den secretaris van Delft. Het origineel is, zoals gewoonlijk, weer verdwenen en men kan dus thans niet meer nagaan, of dit origineel mogelijkerwijs ook vervalst was. De copie heeft m.i. niet de minste waarde: ik behoef daarvoor slechts in herinnering te brengen, wat indertijd bij de van Brienens is geschied (zie Ned. Leeuw 1938, kol. 147); ik wil hiermede vanzelfsprekend geenszins gezegd hebben, dat de attestatie in kwestie persé vals is, doch alleen, dat zij niet als bewijsstuk in aanmerking kan komen.

Mr. A. Haga.

Soudaan.

(N.L. LXVII, kol. 75-79.)

Lambert Soudaan, onderkoopman, in zijn dienst negotie-overdrager 26 October 1734, pakhuisboekhouder 24 April 1736, overdrager in 't ambagtsquartier 15 November 1737, begraven Batavia (Holl. kerk) 22 Januari 1738.

Prof. Dr. W. Ph. Coolhaas.

De laatste rustplaats van Cornelis van Aerssen van Sommelsdijck, gouverneur van Suriname.

(LXVII, kol. 72-75).

Op de in kol. 75 gegeven „Lijst der overleden personen van het geslacht Van Aerssen van Sommelsdijck" zijn bij het drukken enige fouten geslopen, welke hieronder worden gerectificeerd:

3. Cornelis van Aerssen, † 16 November 1652.
6. Alexander van Aerssen, † Nov. 1691.
7. François van Aerssen, heer van Châtillon, † 19 Juli 1740.
9. François Cornelis van Aerssen, † 26 December 1793.
11. François Jean van Aerssen, † 17 Aug. 1784.
13. Pieter, geboren 2 Mei 1636, † 28 Dec. 1651.
14. Jacobus, geboren 17 Nov. 1638, †?.
15. Lucia, geb. 20 Nov. 1639, † vóór 1649.
19. Een dochter, geb. 17 Juni 1652, † 22 Juni 1652.
20. Justina, geb. 19 Aug. 1653, †?.

Red.

BOEKBESPREKING.

Nederland's Adelsboek 1950, 43e Jaargang, N.V. Uitgeverij W. P. van Stockum [1950].

In het onlangs verschenen deel 1950 van Nederland's Adelsboek zijn behandeld de geslachten Q en R. Het alphabet zal worden voltooid in drie volgende delen.

De gehele „historische" reeks wordt een omvangrijk werk.

Allengs geraken de adellijke families verspreid over de wereld en over alle lagen van de maatschappij. Deze gang van zaken was onafwendbaar nadat de Grondwetgever van 1814-1815 — met terzijdestelling van Van Hogendorp's denkbeelden — de traditie verbrak en in ons nieuwe koninkrijk den adel deed berusten alleen op papier en niet mede op natuurlijke sociale feiten, zodat het aanzien van den adel en de band met het vaderland niet, zoals voorheen, gewaarborgd zouden blijven. Wat hiervan zij, ook op het stuk van ons adelsrecht ondervindt men, dat het staatsgezag de natuur niet vermag te vervangen.

Het moet dan ook de redactie steeds zwaarder vallen de états présents behoorlijk bij te houden. Enige verlichting van deze taak is bereikt door de praktijk om families, die ons land metterwoon verlieten en vreemden adel aannamen, niet meer op te nemen. Men zou dit beleid kunnen uitbreiden tot alle families, die kenlijk in een ander land ingeburgerd zijn. Er zijn moeilijke grensgevallen. Zo viel het op, dat deze jaargang geopend werd met *Von Quadt,* sedert 1876 Duitse adel, terwijl in 1940 geen plaats werd ingeruimd aan 'Van den Bogaerde, van wie althans één naamdrager de Nederlandse betrekkingen onderhoudt, ja zelfs sedert 1921 deel uitmaakt van ons genootschap.

De redactie begrenst h a a r genealogisch arbeidsveld zeer juist door stamreeksen te geven tot aan het tijdstip der adelsverlening en dan te vervolgen met uitgewerkte genealogieën. Wanneer bij de stamreeksen hier en daar gewezen wordt op niet-adellijke takken, dan beschouwe men zulks als een welkome toegift.

Het deel over de letters Q en R brengt allerhande nieuws. Wij misten daarbij veelal vermelding van de bronnen. Zo, bijvoorbeeld, de rehabilitatie van *Quarles,* welke kenlijk steunt op de keurige documentatie van Mejuffrouw Mijnssen in de „Nederlandsche Leeuw" 1950. De lezer, die dit niet weet, tast nu in het duister omtrent de wetenschappelijke waarde: hetgeen, zeker na het rumoer over deze genealogie, ongewenst voorkomt. *Van Raders* heeft door onderzoek één generatie gewonnen: de generaal Franz Otto, die gehuwd was met Beata Elisabet von Gaugreben. De inleiding tot het geslacht *Van Raesfeld* wijst op de belangwekkende afstamming uit van Gemen, in de dertiende eeuw. Van *De Raet* zijn de eerste zes voorvaderen, die tot dusverre nog aangenomen werden, als onbewezen geschrapt; de opvolging in den Engelsen titel van baronet is juister in het gelid gesteld. Het belangrijkste is echter, dat wat men tot dusverre voor één adellijk geslacht De Raet gehouden heeft, in twee geslachten moet worden onderscheiden. Het oudste begint met Jan Raet, burgemeester van Zaltbommel 1481, wiens nazaat in 1814 zitting kreeg in de ridderschap van Noordbrabant; het jongere geslacht spruit uit Arent de Raet, gedoopt 18 Juni 1760, van wien twee zoons, Willem en Jacob, erkend zijn met den titel van baron bij Koninklijk Besluit van 1843. Voornoemde Arent was een onwettige loot uit het eerste geslacht. Daar de redactie terecht, als richtsnoer neemt de afstamming naar burgerlijk recht en niet de biologische, had men inzake De Raet de vermelding mogen verwachten van twee geslachten, ieder onder eigen hoofd, zoals gebruikelijk ten aanzien van de Schimmelpenninck's en de Zuylen's. De genealogie *De Ranitz* verscheen thans ontdaan van den samenhang met de oudere adellijke naamgenoten, waarmede de stamreeks in jaargang 1916 ingeleid werd. Ook hier onthield de redactie zich van enige redengeving. *Van Ranzow* moet wel een machtig geslacht geweest zijn: in 1419 traden niet minder dan zesentwintig Rantzau's op bij het verbond van Kiel. Eenmaal heeft de stamreeks gehaperd, toen Christoph von Rantzau (1625— 1699) zijn enigen stamhouder verstoten had en deze ternauwernood zijn wettigheid wist te achterhalen uit een proces voor het Hof van Holland, gevoerd contra den executeur-testamentair zijns vaders C.S. Tegen de aanvankelijke verdrukking in bracht hij het tot generaal bij zijn oom van moederszijde, de hertog van Brunswijk. De stamreeks *Van Rappard* werd besnoeid, zodat de vertakking met Rapaert in Vlaanderen verviel. *Van Rechteren* heeft één generatie moeten prijsgeven. Het bewijs van de filiatie 1 op 11 in de nieuwe stamreeks schijnt te putten uit een niet gepubliceerde akte in het archief Almelo. Merkwaardig is in de tak Rechteren-Limpurg de geschiedenis van den graventitel, welken Joachim Hendrik Adolph na 1711 aannam, zonder dat er sprake was van adelsverheffing. Sommigen zien hierin usurpatie, een mening waarvoor wij waarschuwen, omdat in dit geval de titel kon gelden als aanduiding van een kwaliteit, namelijk de kwaliteit van stemhebbend lid in de Frankische gravenbank. Vergelijk ten onzent: graaf van Holland, baron van Breda, en vrijheer van Blokland, kwaliteiten, doch geen titels van adeldom. Voor de *Van Reede's* begint de bewezen stamreeks bij generatie 111 van jaargang 1916. Er zijn aanwijzingen voor de afstamming uit Wernerus de Rethe, ridder, vermeld 1223-1236. Het hoofdstuk over *Van Renesse* bevat een herziene beschouwing betreffende de middeleeuwse verwantschap. In de inleiding *Reuchlin* ziet men de familiebetrekking met den reformator Melanchton toegelicht. Een typische adelsgunst werd verleend, toen in 1842 de Koning jegens jonkheer *Reynst* toestond het praedicaat van jonkvrouwe voor zijn stiefdochter *Theunissen.* Deze geste doet denken aan den overgang van het praedicaat van oom op neven in de familie Vrijthoff. *Van Rhemen* stamt vrijwel zeker uit de graven van Loon, al ontbreekt nog genoegzaam genealogisch materiaal voor een aansluitende stamreeks. *Rochussen* boekte een aanwinst van enige belangrijke voorzaten. Hiermede hebben de gegevens, welke J. van der Baan reeds anno 1886 in de „Nederlandsche Leeuw" publiceerde, ten lange leste hun bestemming bereikt. Zie nog Van Woelderen in dit maandblad jaargang 1922. Koning Willem 111 bracht het geslacht tweemaal in aanmerking voor adelsverheffing, achtereenvolgens vader en zoon; de gunst beklijfde in 1876. De vader had voorkeur getoond voor het grootkruis Nederlandse Leeuw, zoals de officiële schriftelijke motivering van deze onderscheiding in de Staatscourant van 1860 deed blijken. Lieden, die gaarne fantaseren over geweigerde adelsgunst van hun vaderen, kunnen lering trekken uit het commentaar over dit geval van baron Snouckaert van Schauburg in de „Navorscher" 1932. Het artikel *Van Rosenthal* is verrijkt met documentatie tot in de veertiende eeuw. Wijzen wij tenslotte op den voortreffelijken bloei, waarin de levende generatie van het geslacht *Röell* zich kan verheugen. Mocht het alom zo zijn!

Na dit „happy end" van onze genealogische beschouwingen iets over de h e r a l d i e k. Het schijnt zo eenvoudig, de wapenkundige verzorging van dit boekwerk. Immers de wapens der adellijke geslachten zijn vastgesteld in de adelsdiplomata. Herziening is mitsdien uitsluitend aan den Koning voorbehouden. Niemand anders vermag zelfs de ergste heraldische gebreken in de diplomata te verbeteren, zonder dit koninklijk prerogatief te veronachtzamen. Kortom, dit beginsel volgend, zou de redactie van Nederland's Adelsboek geen

andere keuze hebben dan om de tekeningen en de beschrijvingen der verleende wapens uit de diplomata over te nemen. Bij ieder geslacht ware er in het voorwoord gelegenheid genoeg tot eventuële heraldische kritiek.

Het komt ons daarom minder juist voor, dat de redactie een ander beleid volgde en de vrijheid nam zelfstandig op eigen gezag van de officiële wapenbeschrijvingen af te wijken, indien, naar haar oordeel, de tekeningen in de diplomata daartoe aanleiding gaven. Bovendien werden deze afwijkingen zelfs niet wapenkundig toegelicht. Anders zou in de praktijk ons principieel bezwaar wellicht minder zwaar wegen. Het is, nu de redactie elke toelichting achterwege liet, ook zo jammer, dat de lezer geen profijt kan trekken van het wetenschappelijk werk van den algemeen gezienen heraldicus R. T. Muschart, die de redactie reeds meer dan tien jaren technisch ter zijde staat.

Het omvangrijke onderwerp van het „rode boekje" met de vele facetten, — genealogisch, heraldisch, rechtshistorisch — is een schier onuitputtelijke bron voor gedachtenwisseling, waarbij den recensent telkens het zelfverwijt bekruipt van te zijn de beste stuurman, die aan den wal staat. Men kan de redactie niet genoeg erkentelijk zijn voor de betoonde kunde en toewijding. Twee leden, Jhr. Mr. M. A. Beelaerts van Blokland en H. F. Heerkens Thijssen, namen afscheid: hun plaats wordt ingenomen door W. F. del Campo Hartman, wiens antecedenten vertrouwen wekken.

Van ganser harte bevelen wij het Nederland's Adelsboek 1950 aan.

J. C. MARIS.

Bannelingen en vluchtelingen uit Ronse (Renaix), Tweede deel, **door** J. H. Bekouw. **Naarden,** N.V. Uitgevers-Maatschappij A. Rutgers [1950].

Als vervolg op het enige jaren geleden uitgegeven eerste deel is thans het tweede deel van deze studie verschenen, waarin wederom zeer vele nieuwe gegevens over uit Ronse tijdens de Spaanse overheersing uitgeweken personen worden gegeven.

De strekking van deze publicatie is, om na te gaan, waarheen zich toentertijd de vele uitgewken uit Ronse hebben begeven en waar deze zich vervolgens hebben gevestigd. Hiertoe werden vele archiven in Nederland en het buitenland doorzocht, zoals kan blijken uit de opgaven van gesloten huwelijken, waarbij een van partijen uit Ronse afkomstig is; poorterinschrijvingen, etc., etc., terwijl belangrijke aaneensluitende genealogische gegevens worden verstrekt over de gslachten *van Wingene, de Pottere, Hooreman, Baccau (Bekouw).* Reeds bij een enkele blik in het, ruim 700 familienamen bevattende, naamregister van dit tweede deel blijkt hoe veel nuttige gevens de genealoog, die bij zijn onderzoek met geslachten, uit deze streken afkomstig, te maken heeft, aan dit werk kan ontlenen. Dat soortgelijke publicaties voor den genealoog van groot belang zijn, behoeft geen betoog.

De prijs van deel II is ƒ 3.—; deel 1 is nog in een beperkt aantal exemplaren verkrijgbaar tegen ƒ 4,50; beide delen te samen kosten ƒ 6,90.

W. W. VAN VALKENBURG.

Van Graafschap Limburg tot Provincie Limburg, door C. A. Huyg en. Maastricht-Vroenhoven, Uitgeversmaatschappij „Ernest van Aelst". 1949.

Een handig boekje, waarin de geschiedenis van de tegenwoordige provincie Limburg in grote trekken wordt behandeld. Vooral het Hoofdstuk 1 „Van middeleeuwen tot Franse overheersing" is van groot practisch nut omdat men hier ren overzicht krijgt van de staatkundige ontwikkeling en le geschiedenis van de verschillende staatjes, die zich in dat tijdperk over het gebied van de huidige provincie Limburg uitstrekten. Het tij de kronieken gevolgde jaartallensysteem is zeer overzichtelijk; de tij elke kroniekje gegeven wapentekeningen zijn van de hand van den Heer J. C. A. Steenkamp.

Uit de aard der zaak zijn de verschillende onderwerpen niet op diepgaande wijze behandeld, aangezien de bedoeling van de schrijver was hiermede een handleiding bij het Limburgse heemkundige geschiedenis-onderwijs en tevens een naslagwerkje bij het lezen van boeken-, couranten- en tijdschriftartikelen over geschiedenis te geven. Als zodanig is zijn opzet zeker geslaagd, terwijl de verzorgde wijze van uitgeven valt te roemen.

W. W. VAN VALKENBURG.

Oirschot-Best 806-1945, door W. L. van den Akker. N.V. Barneveldsche Boek-, Courant- en Handelsdrukkerij.

Dit op grootscheepse wijze uitgegeven en rijk geïllustreerde werk behandelt in zijn Hoofdstuk I de geschiedenis van de tegenwoordige gemeente Oirschot-Best, waarbij o.m. de topographische bijzonderheden worden behandeld. In Hoofdstuk II worden gegeven de inventarissen van de verschillende archieven, die Oirschot-Best betreffen, vervolgens volgen in Hoofdstuk III lijsten van regeringspersonen etc. van Oirschot en Best van 1380 tot 1945. Hoofdstuk IV dat thans volgt en als titel heeft: „Genealogiën, fragmenten en losse gegevens betreffende inheemsche geslachten", is enigszins topzwaar, aangezien van de 214 bladzijden, die dit hoofdstuk beslaat, er 100 worden ingenomen door een genealogie van den Akker, welke genealogie zo uitvoerig is, dat ons zelfs détails van operaties, die leden van dit geslacht hebben ondergaan, niet worden bespaard. Het feit dat de genealogie van den Akker is versierd met vele afbeeldingen en kwartierstaten, doet de, als regel schaarse, gegevens, die over de andere geslachten worden verstrekt, nog kaler afsteken.

Het Vde en laatste hoofdstuk behandelt de in de gemeente gevestigde industrieën, waarna het naamregister het boek besluit.

Vooral als samenvatting van gegevens op het gebied van de plaatsbeschrijving en de geschiedenis van Oirschot en Best kan het werk den belangstellende van nut zijn.

W. W. VAN VALKENBURG.

VRAGEN EN ANTWOORDEN.

Banning. De ouders en grootouders gevraagd *van Arnoldus Banning,* geb. Pingjum 21 Nov.. 1783.

Groenlo. F. J. H. WEYN BANNINGH.

van Beek-van Dam. (LXVI, 186, 252-254). In het gerichtsprotocol van Overlangbroek (Recht. Arch. Utrecht Inv. nr. 1270, deel 1) is ingeschreven een afschrift van een acte van 4 Juli 1713, waarbij Gedep. Staten van Utrecht, vermits het overlijden van *Willem van Dam,* secretaris van Overlangbroek, tot dat ambt benoemen diens zoon *Jan van*

Dam, secretaris van Doorn; deze heeft op 14 Juli 1713 als zodanig de eed afgelegd. Hiermede is dus de in kolom 254 van jaargang LXVI door mij als N.N. aangeduide stamvader gevonden. Uit enige andere acten in hetzelfde deel blijkt, dat hij ook was koster, gerechtsbode en groefbidder te Overlangbroek, en dat hij een weduwe naliet, genaamd *Catharina van Eeden.* Laatstgenoemde is vóór 2 Nov. 1722 overleden en haar erfenis ging naar de collaterale erfgenamen. Hieruit concludeer ik, dat zij de 2de of latere echtgenote van *Willem van* Dam is geweest, en niet de moeder van *Jan (Johan)* en c.q. van' *Helmert.*

Arnhem. **Mr. H. H. A. de Graaff.**

van Beurden. (LXVII, 91) · *Jan Pefersz. van Beurden,* geb. te Oosterwijk, ondertr. (geref.) Drie1 29 Oct. 1670 *Anneken Willems van Hoeselt,* wonende te Driel.

Willem van Beurden tr. „elders" (ondertr. Driel) 17 Sept. 1702. (Dit is t r o u w-, geen ondertrouwdatum!) etc.

Zij zijn niet te Drie1 begraven, althans niet na 1720. Ook geen kinderen aldaar gedoopt. Uit mijn klapper Driel-Hurwenen (als ook Rossum er in verwerkt is, komt hij op het R.A. te Arnhem) gaarne bereid overige *van Beurden':* te vergaren.

Naarden. **Jhr. M. J. van Lennep.**

Bolman. Gevraagd ouders en grootouders van Jacob *Bolman,* geb. 18-8-1791 te Harderwijk, † Haarlem 14 Dec. 1834, tr. Haarlem? ..... *Anna Maria van der Hoek Abrahamdr.*

Hengelo. **F. van Hoogstraten.**

Bubbeson, (LXV, 20, 107; LXVII, 158, 270). *Rijkje,* dochter van *Willem Bubbeson* en *Neeltje van der Burg,* tr. Maassluis 8 Nov. 1733 des avonds 8 uur, als jd. op de markt, met *Scipio Oudkerk,* geb. Leeuwarden 1 Nov. 1703, jm. op de Zuidvliet en beroepen predikant te Haamstede. Hij overlijdt te Haamstede 20 Maart 1760 en na zijn overlijden gaat zij weder naar Maassluis. *Willem Bubbeson* was eigenaar van een commenijswinkel, schepen en ouderling der Ger. Kerk te Maassluis.

Rotterdam. **J. H. Brakke.**

Bussingh-van der Linden. Gevraagd ascendenten en personalia van het echtpaar **Ds.** *Johs. Wilhelmus Bussingh* (1727—'82), tr. te ? *Elisabeth van der Linden.*

Hengelo. **F. van Hoogstraten.**

Carnabé-Prevost. Wie kan inlichtingen verstrekken over *Constance Auguste Renée Prevost,* dr. van *Jacques* en *Anna Louisa Mackay,* geb. *16* Dec. 1754, gehuwd met ..... *Carnabé,* haar evt. broers of zusters, en hun nageslacht?

Amsterdam. *w.* **H. W. J.** Deelman.

Coule-van Weemeren, Gevraagd ascendenten en personalia van het echtpaar *Isaac Coule* **X** *Elisabeth van Weemeren,* wier dochter *Marie* (geb. Haarlem 1775) tr. Zwollerkerspel 31 Aug. 1805 met Jhr. *Adriaan Frans Meyer.*

Hengelo. **F. van' Hoogstraten.**

van der Heyden. Gevraagd de kwartieren van *Catharina Jacoba van der Heyden,* gehuwd te Bergen op Zoom 14 Oct. 1741 met *Hendrik Clement* en hertrouwd met *Willem Stuart of Huart.*

's-Gravenhage. **Mr. E. Idema Greidanus.**

van den Hoed-Bunschoten+ Gevraagd personalia der ouders en grootouders van het in 1857 te Breukelen gehuwde echtpaar *Cornelis van den Hoed* (1835—'95 Breukelen) X *Femina Louise Bunschoten* (*1835* Breukelen — 1911 Baarn): ouders: *Willem van den Hoed* **X** *Klaasje van der Wilt; Baldus Bunschoten* **X** *Cornelia Alida van Willigenburg.*

Hengelo (Gld.). **F.** van **Hoogstraten.**

Horstenius (ter Horst). (LXVII, 91). Blijkens kerkeraadsnotulen te Meppel, alwaar de zoon Ds. *Henricus* predikant was van 1715 tot 1766, leverde kerkelijke attestatie in op 30 Oct. 1739: *Alida Lamberti,* wed. wijlen D. *Joh. Horstenius* van Noortwolde. Dit echtpaar bezat vast goed te Noordwolde, zie het stemcohier van 1698. Een opgave van meerder familiegoed in het Momberprotocol van Meppel in Juli 1740 toen Ds. *Henricus Horstenius* voogden stelde over de kinderen uit zijn eerste huwelijk. Genoemd worden meerdere huizen te Amsterdam, de onverdeelde goederen in Friesland die door zijn moeder de wed. *J. Horsfenius* werden beheerd.

Groningen. **Ir. G. L.** Meesters.

Houpstock. (LXVII, 232). Een rechtstreeks en volledig antwoord op de hier aangehaalde vraag zal naar alle waarschijnlijkheid vooralsnog niet gegeven kunnen worden. Het is echter mogelijk, dat, hetgeen hier verder volgt, tot een oplossing van het probleem Houpstock kan voeren.

Jan Abramsz. Houpstock zou blijkens de vraag te Rotterdam geboren zijn. Een onderzoek in de doopboeken bracht zijn doop niet aan het licht. Aangezien het mogelijk zou kunnen zijn, dat hij een eerder huwelijk te Rotterdam sloot werd ook daarnaar een onderzoek ingesteld, het werd echter evenmin gevonden. Daarop is onderzocht of de naam *Houpstock* in de le helft der 17de eeuw te Rotterdam voorkwam. Dit leverde als resultaat op, dat gevonden werden *Abraham Jansz. Houpstock* en *Mathijs Jansz. Houpstock.* De eerste zou in aanmerking kunnen komen als vader van *Jan Abrahamst. Houpstock.* Uit notariële acten was gebleken, dat *Abraham Jansz. Houpstock* gehuwd was met *Dieuwertje Ariens.* Het was dus logisch dat in de doopboeken een onderzoek ingesteld werd naar dopen van kinderen van dit echtpaar. Tussen de jaren 1616 en 1622 werden geen dopen van kinderen dezer echtgenoten aangetroffen. De retroacta van de Burgerlijke Stand stellen dus teleur. Het onderzoek werd derhalve verlegd naar het notarieel archief en de transportregisters of gifteboeken. Deze brachten gegevens die ons enig licht verschaffen omtrent familierelaties en financiële omstandigheden.

Gifteboek XXI/337 transport van een huis door derden op 24 April 1629 waarbij o.a. als borg Jop Cornelisse onder verband van sijn huys en erve staende ende gelegen buyten d' oude Schiedamsche Poort aen Oostsijde van Hoochstraet belent t. N. *Abraham Jans Houpstock* t. S. Pieter Jans Scheepstimmerman.

Gifteboek XXI/539 transport van een huis door derden gelegen buyten de oude Schiedamsche Poort buytendijckx deser stede belent t. N. Jan Dammes Pessers Wed. en t. S. *Abram Jansz Houpstock* ....

Gifteboek XXII/424 op *2* Mey 1631 transport huys en erve buyten d' oude Schiedamsche Poort binnen deser stede belent t. S. *Abraham Jansz Houpstock..* ..

Not. Hofland, Prot. nr. 258/94 op 3 Jan. 1636. *Dieuwertje Ariens* huisvr. van *Abraham Jansz. Hoepstock* verkoopt eersame *Lenert Jansz.* schipper/haer schoonzoon een morgen en

enkele hont lands liggend gemeen met *Leendert Jans* als getr. hebbende *Leentje Gillis* te Kr. a/d Lek in het ambt van Lekkerkerk. ...

Not. Hofland. Prot. 260/117 op 4 Juni 1636 het afleggen van een verklaring door *Abram Jansz Houpstock*

Not. N. v. d. Hagen. Prot. 107/365 op 29 Mei 1630 comp. Claes Pieters Spelent als man en voocht van Aeltgen Ariens! Jan Thonisz Maes als man en voocht van Trientgen Ariens/ Lambert Corn. Lam als wedr. en boelhouder van Geertgen Ariens en Arien Arens voor hemselven ende *Abraham Jansz Hoopstock* als man en voocht van *Divertgen Ariens* in die qualiteit erfgen. van Maatgen Arens hunne suster die als wed. en boelhouster van Rochus Cornelis Koyer zal. wiens erfgen. sijn Liven Borse als man en voocht van Anthonette Cornelis, Adriaen Huygen als man en voocht van Neeltje Cornelis ende Wolphert Ariens als man en voocht van Marytje Cornelis erfgen. voor de 2e helft. ... enz.

Gifteboek XXII/433 op 3 Mei 1631 een geroyeerde acte luidende: Adriaen Huygensz/Wolphert Adriaensz erfgen. van Rochus Corn. Koyer voor deene helft/Claes Pieters/ Jan Teunis Maes/Lambert Corn. t Lam/Adriaen Adriaensz/*Dieuwertje Ariens,* huisvr. *Abram Jansz Houpstock,* en hiertoe last en proc. hebb. alle erfgen. van Maertje Ariens Coninx zal. voor de andere helft geven gezamelijk aen Maertgen Ariens wed Jacob de Heer gifte en eigendom van een huis zuidzijde Hang. ...

Gifteboek XXII/503 verkoop van ditzelfde huis Hang Z.Z. voor een bedrag van 2520 gld. .... op 16 Mei 1631.

Not. N. v. d. Hagen. Prot. 125/52 d.d. 27 Januari 1643 *Abraham Jansz. Hoepstock*/schipper/ koopt van Claes Janssen Vlaesvelt / besemmaecker / huis en erve aen de oostzijde van de Schrijnwerckersstege hier ter stede ....

Ten overstaan van den zelfden notaris verhuurt *Abraham Jansz. Hoepstock* 24 Jan. 1644 dit huis waar het wapen van Woerden uithangt aan Huybert Corn. meester huystimmerman voor 108 gld. p. jr. Prot. 125/84.

Op 7 Juli 1647 verhuurt hij, opnieuw ten overstaan van deze notaris en wel: des verhuurders huys/te weten het voorhuys met de boven voorkamer aen Jacob Aerts Schrijnwercker voor 81 gld. p. jr. Prot. 126/87.

Notaris van der Hagen blijkt wel de vertrouwensman van *Abraham Jansz. Houpstock* geweest te zijn want 19 Sept. 1635 compareerden Aeltgen Ariens huisvr. van Mathijs Spoor/ Aryen Arens/varende man/*Abram Jansz Houpstock* als man ende voocht van *Diewertje Ariensdr./Jan Maes*/varende man en voocht van Trientje Ariensdr. elck voor een 4e part in de nagelaten goederen van Maritge Ariens haer suster zal. ged..... Deze acte is in haar geheel doorgehaald. Prot. 11 1/ 119.

Op 27 April 1637 compareerde voor de familienotaris *Pouwels Jans van Veer* ged. als matroos onder capt. Jan van der Schoot en heeft geconst. en machtig gemaeckt bij desen *Divertgen Ariens* huysvr. van *Abraham Jans Hoopstock* sijn moytje speciaal voort ontvangender verdiende maandgelden. ... Prot. nr. 112/121.

In Prot. 115/64 van dezelfde functionaris op 8 Nov. 1643 Joris van Velten van Steenberg jongst ged., hebb. als quartiermeestr. onder capiteyn Daniel van Bijsevelt heeft const. en machtigh gemaeckt *Divertgen Ariens* huysvr. *Abraham Jans Hoepstock.* (N.B. Eerst stond er: weduwe van Abr. Jansz Hoepstock, het woord wed. is doorgehaald.)

In het gifteboek XXII komt onder dagtekening 3 Mei 1631 nog een doorgehaalde acte voor als volgt: Adriaen Huygens

en Wolphert Adriaens erfg. van Rochus Cornelisz Koyer voor de helft en Claes Pieters/Jan Teunis Maes/Lambert Cornelis Lam/Adriaen Adriaensz/*Dieuwertge Ariens* huysvr. *Abraham Jans Houpstock* als spec. last hebb. van haer man gepasseert voor not. Crieck 17 Maert 1627/alle erfgen. van Maertje Ariens Conincx zal. voor de andere helft gepass. aen Maertgen Ariens wed. van Jacob de Heer een huys en erve staende Suyts de Hang.. ..

Dieuwertje Ariens huisvr. van *Abram Jansz. Houpstock* wordt 12 Sept. 1639 ten overstaan van not. Hofland door Ewout Andersse Reuger dienende als matroos op de schepe van oorloge daer cap. op is Pieter Jansz. van den Brouck gemachtigd rechtshandelingen te verrichten. Prot. 262/220. Voor dezelfde notaris machtigt *Abraham Jans Houpstock* 15 Mei 1643 zijn huisvrouw *Dieuwertje Ariens* om te comp. voor schout en schepenen deser stede en aldaer te verlijden met bewillinge van Claes Jansz Vlasvelt ten behouve van Aechje Lucas wed. Claes Pedy een schuldrentebrief van 2400 gld .... Prot. 263/291. Ongetwijfeld heeft dit bedrag een groot deel van het „zilveren dak" uitgemaakt van het pand in de Schrijnwerkerssteeg dat van Claes Jans Vlasvelt gekocht werd en onder protocolnr. 4624 bekend is. Het werd 24 April 1656 door *Abraham Jansz. Houpsfock* verkocht aan Tan Jooste Bras. De heer v. d. Gaag, ambtenaar aan het Rotterdamse archief was zo vriendelijk mij mede te delen dat het huis aan de Hoogstraat Oostzijde buiten de Schiedamsche Poort het protocolnummer 1341 droeg en door *Abraham Jansz* (zonder vermelding van den achternaam Houpstock) d.d. 12 Juli 1627 aangekocht is van Hendrick Meesz. Wederom zonder vermelding van achternaam wordt d.d. 4 Juni 1630 onder hetzelfde protocolnummer een stuk erve aangekocht van Job Cornelisz. Het geheel wordt 29 Mei 1652 door *Abraham Jansz Houpstock* (achternaam wèl vermeld) verkocht aan Crijn Jansz van Vossen.

In de Resolutiën der Staten-Generaal werd de naam van *Abraham Jansz. Houpstock* eveneens aangetroffen. De griffier schreef op 8 Nov. 1625 het volgende in: Opt versouck van de reders van *Abraham Janssen Hopstock is* goetgevonden te schriven aen den Heer Joachimi dat hij de supplianten assistere ten einde sij restitutie van haer schip ende goederen mogen becomen/ende so sij eenige onvrije goederen mochten hebben geladen/dat hun daervan betaelt werden de vrachten.

Alvorens afscheid te nemen van Abraham Jansz Houpstock en diens vrouw nog de mededeling van haar overlijden, aangegeven te Rotterdam 13 September 1654 als vrouw van *Abraham Hoepstok.* Hoewel tot 1668 naar zijn overlijden is gespeurd is dit te Rotterdam niet gevonden, zodat het vermoeden voor de hand ligt dat hij na de verkoop van het huis in de Schrijnwerkerssteeg de stad metterwoon verlaten heeft.

Van *Mathijs Jansz Hoepstock,* die waarschijnlijk als broeder van Abram Jansz Hoepstock aangemerkt kan worden, hoewel daarvoor bewijzen vooralsnog niet aan te voeren zijn, kunnen naast de bijzonderheden welke in het Rotterd. Jaarboekje 1915 op pag. 79 e.v. te vinden zijn nog de volgende bewijzen zijner activiteit gegeven worden.

Voor Not. N. v. d. Hagen comp. 11 Sept. 1617 Jan Jacobs omtr. 24 jr. en nog enkele andere met name genoemde zeelieden, alle varende maten onder schipper *Mathijs Hoopster/* die ten versoeke van Abel Cornelisse een verklaring afleggen omtrent een aan deze overkomen ongeval. Prot. 100/32.

Voor not. Jan Leendertse Schouten comp. 24 April 1623 Crijn Huyberts van de Leyt aan wie Jan Jans Waeffelbacker 48 .gld. schuldig is. De laatste zal betalen van zijn huur die

hij verdient op een reis met *Mathijs Hupstok* naar Groenlandt en op andere reizen. Prot. 53/734.

Blijkens gifteboek XXI/293 transporteert in 1629 *Mathijs Jans Houpstock* aan Mathijs Pieters varende man een huis aan de Bancketstr. westzijde ....

In gifteboek XXIV/233 is onder dagtekening 17 Juni 1634 een doorgehaalde acte te vinden waar in de marge staat: gereserveert de achtinge van *Claes van Esch* als getr. hebb. de dochter van *Mathijs Jans Houpstock.*

Mathijs Jansz Hoepstock en Frans van Amering/cruidenier/ zijn geordineert voochden over de onbejaerde kinderen van Doe Cornelis Heinszoon sal. ged. daer moeder aff is Maertgen Claesen ende behoorlijcken eedt bij henluyden in handen van weesmeesteren gedaen 23 December 1624. Weesk. 547/1116.

Mathijs Jansz Hoepstock en Jacob Otte als voochden gestelt over de onbejaerde kinderen van Cornelis Minne. Eedt gedaen 31 Dec. 1624. Weesk. 547/1113.

In het trouwboek is de volgende trouwinschrijving te vinden: *Mathijs Jans,* j.g. schipper van Tunnen int landt van Holstyn/wonende in de Hoochsteech ende *Maerte Adrieaens* jd. van Rotterdam/wonende in de Hoochsteech/getrout 25 Mey 1603. Waarschijnlijk is deze Mathijs Jans identiek met Mathijs Jansz Houpstock en zou, wanneer Abraham Jansz Houpstock inderdaad zijn broeder geweest is, daarmede tevens de mogelijke plaats van herkomst van dezen laatste aan het licht gebracht zijn.

Rotterdam. **J. H. Brakke.**

Jongkindt-During van Rottenburg. (LXVI, 189, 325). Naar aanleiding van mijn vraag in N.L. LXVI, kol. 189, was de redactie zo vriendelijk mij te verwijzen o.a. naar „De Ned. Leeuw" XXXV, kol. 254, waar de acht kwartieren van *Aemilia Jongkindt*'s moeder vermeld zouden zijn. Bij nader onderzoek bleek mij evenwel, dat de daar genoemde gegevens deels als onjuist moeten worden beschouwd. Mede ter rectificatie daarvan en om latere belangstellenden voor dit onderwerp voor te lichten, schijnt het mij wel gewenst toe hieronder de juiste gegevens te doen volgen:

1. 1. *Aemilia Jongkindt* (1745-1804).

11. (Ouders).

2. *Dirk Aemilius Jongkindt,* ged. Gouda 10 April 1715, raad, schepen en pres. burgemeester van Gouda, begr. aldaar 16 Mei 1783: tr. Gouda (ondertr. 25 Juni 1741).

3. *Catharina Elisabeth* (During van Rottenburg gen^{d}) *Hornman,* wed^{e} van *Dammas Akersloot,* ged. Oerle 16 October **1713, begr.** Gouda 4 October 1745.

111. (Grootouders).

4. *Theodorus* (of *Dirk) Jongkindt,* ged. Gouda (Rem. kerk) 16 Jan. *1677,* raad, schepen en burgemeester van Gouda, begr. ald. 25 Maart 1743; tr. Gouda *26* April 1712.

5. *Aemilia van (der) Kerckhoven,* ged. Gouda 15 Sept. 1688, begr. ald. 1'9 November 1726.

6. *Gerardus (Gunther) Hornman* (ook genoemd *Hoorman* of *Hore(n) man),* ged. Breda 25 Juli 1681, secretaris van Oerle (1706); later commies van licenten en convoyen, en stadhouder te Eindhoven: griffier van Kempenland: tr.

7. *Catharina Johanna Duyts,* ged. Oerle 19 Maart 1690.

IV. (Overgrootouders).

8. *Boudewijn Dircksx Jongkint,* ged. (Rem.?) ± 1654, schepen en burgemeester van Gouda: ontvanger extraordinair der verponding aldaar; begr. Gouda 21 Aug. 1713, zn. van *Dirck Boudewynsz* [geb. ± 1620, kapitein der schutterij, ontvanger der verponding te Gouda, begr. ald. 4 Juni 1671] en (getr. Gouda 4 Jan. 1654) *Emmerentia Cincq:*
tr. Gouda 18 September 1674

9. *Adriana van Buuren,* ged. verm. Rem., begr. Gouda 3 Mei 1723, dr. van *Cornelis* en *Perina Laeckens.*

10. *Willem van (den) Kerckhoven.*

11. *Aemilia van de Graeff.*

12. *Conrad* (of *Coenraad) van Hoorn* (ook genoemd *van Hor(e) n, Hoorneman* en *Hornman),* trompetter; tr. Heusden 24 April 1674

13. *Antonia van Gorkum.*

14. *Ericus Duyts,* secretaris van Oerle; tr.

15. *Cornelia van Geesbergen.*

Dirck Boudewijnsz. Jongkint (± 1620-1671) was een zoon van *Boudewijn Dircksz. Jongkint,* scheepmaker te Gouda. Voor de gegevens over de Goudse familie Jongkindt is ondergetekende veel dank verschuldigd aan den heer S. H. van der Kraats te Gouda. Schrijver dezes houdt zich voor aanvulling van bovenstaande kwartierstaat zeer aanbevolen.

Velp (G.). **Mr. W. de Vries.**

Camphuyzen-Macaré. Wie kan inlichtingen verstrekken omtrent *Johanna Cornelia Macaré,* dr. van *Cornelis Hendrik Macaré en Jacoba Petronella van der Mandere,* die gehuwd was met ..... *Camphuyzen,* in 1851 gepens. kapit. Infanterie, en hun nakomelingen?

Amsterdam. *w.* **H. W. J. Deelman.**

Canneman(s). Eind 17de eeuw treffen wij in Breda aan: *Johan* en *Andries Cannemans,* waarschijnlijk beiden zonen van *Dirk Canneman(s).* Gevraagd hun herkomst en ascendentie. Hangen zij samen met het geslacht *Canneman* in Hasselt en Kampen?

Utrecht. **Dr. J. C. M. Verschure.**

Klots-van der **Hoeff.** Gevraagd ascendenten en personalia van het echtpaar *Arnoldus Klots* (1737–'82 Haarlem) × 2° *1777 Elisabeth van der Hoeff,* † 1781. Hun dochter *Sara Maria (1778-1837)* × Haarlem *Arend van Rossum Gerritzn.*

Hengelo (Gld.). F. **van Hoogstraten.**

Curtius. (XLVI, 90, 188). De in de vraag genoemde *Constantia Curtius* is wel identiek te achten met *Constantia Curtius,* die op *6* Sept. 1729 te Doesburg testeert. Erfgename is haar zuster *Anna Curtius,* gehuwd met *Johan Muijs,* executeur is haar broeder *Albert Curtius,* burgemeester van Doesburg. In het rechterlijk archief der stad Doesburg komen verschillende acten voor, welke betrekking hebben op leden van dit geslacht. Ook in het „Register op de leenen van het Huis Bergh" door Mr. A. P. van Schilfgaarde worden zij genoemd. Aan een en ander kan o.m. het navolgende worden ontleend.

Jacobus Curtius, ontvanger der convoyen en licenten te Doesburg en burgemeester o.a. van 1696 tot 1704, was gehuwd met *Maria Bourgois.* Een acte van 13 Aug. 1683 noemt als kinderen van dit echtpaar *Anna, Louisa* en *Albertus Curtius.* Een acte van 21 Nov. 1693 spreekt van acht kinderen, zodat men kan aannemen dat in de tussenliggende periode nog vijf kinderen *Curtius* zijn geboren, Eén hiervan

zal de in de vraag bedoelde *Constantia* zijn geweest, die immers in haar testament haar zuster *Anna en* haar *broeder Albert* noemt.

Albertus Curtius vond ik als burgemeester van Doesburg vermeld o.a. in de jaren 1728, 1730, 1738 en 1741. Hij was gehuwd met *Pefronella Deliana Poppen.* Laatstgenoemde was mogelijk een zuster van *Catharina Poppen,* die 18 Maart 1714 te Amsterdam trouwde met *Philip Curtius,* toen oud 26 jaren, koopman, j.m. van Doesburg, „sijn moeder Maria Burgois". In deze omstr. 1688 geboren *Philip Curtius* hebben wij dus wederom één van de vijf tussen 1683 en 1693 geboren kinderen van *Jacobus* gevonden.

De Doesburgse protocollen maken in de jaren 1685-1680 nog melding van *Sibrant of Sybrandus Curtius,* die factoor en diaken te Doesburg was. Mogelijk was hij een broeder van *Jacobus,* althans worden zij beiden als „neven" bedacht in het testament d.d. 20 Oct. 1685 van *Maria de Abelen,* huisvrouw van *Derck Cornelisz (de) Crijter. Sibrant Curtius* was gehuwd met *Maria Bustin,* die in een acte van 13 Oct. 1693 als zijn weduwe voorkomt en in een acte van 14 Mei 1698 vermeld wordt als huisvrouw van *Jaspar Bourgois (een* zwager van *Jacobus Curtius!)* en dochter van *Johan Bustin* en *Maria Dalles* of *Dolles,* beiden overleden.

Gezien de voornaam *Sibranf is* in dit verband wellicht nog van belang een ongecontroleerd gegeven, ontleend aan de collectie van Fenema, volgens hetwelk te Haarlem 7 Aug. 1650 trouwden: *Sibrand Curtius,* j.m. van Hoorn, en *Josina Glarges, van Delft,* weduwe van *Jan Matthijs Lievendaal.* De geboorteplaats Hoorn opent de mogelijkheid van verwantschap met de Noord-Hollandse predikanten *Curtius.*

De alba studiosorum van Leiden en Utrecht vermelden resp. op 10 Febr. 1671 *en* in 1680 een *Jacobus Curtius,* ultrajectinus.

Wat *Maria Bourgois* betreft, mogelijk is zij een dochter van *Philip Bourgois,* die te Amsterdam op 8 Aug. 1655 in de Oude Kerk een kind laat begraven, Dit zou de voornaam van haar zoon *Philip* verklaren.

Ik houd mij aanbevolen voor gegevens betreffende het voorgeslacht van *Jacobus* en *Sibranf Curtius.*

Arnhem. **Mr. H.** H. A. DE GRAAFF.

de Lange-van Walenburch. Gevraagd gegevens betreffende *Adriaan de Lange en* diens vrouw *Sophia van Walenburch,* wier dochter *Maria de Lange,* geb. Rotterdam 3 Juli 1631, te Rotterdam 3 Dec. 1653 huwde met Mr. *Adriaan Paets,* geb. Rotterdam 1631, ontvanger-generaal v. d. admiraliteit op de Maas, raad en vroedschap van Rotterdam en ambassadeur in Spanje.

's-Gravenhage, JHR. **Mr.** H. 0. FEITH.

Larosse. Gevraagd ascendenten van Mr. *Pieter Larosse,* gehuwd 7 Dec. 1681 te Noordwijk-Binnen als j.m. van Breda. Doop te Breda niet gevonden. Mr. is misschien chirurgijn?

Delft. **C.** D. GOUDAPPEL.

van Lienden-van Tuyl-van Hattum. Gevraagd kwartieren van *0th Rijke van Lienden,* die als wedr. van *Johanna Hermenke van Zelm,* wonende te Aelst, op 9 Mei 1756 te Lienden huwt met *Catharina van Tuyl,* wonende Utrecht, ged. Lienden 10 Febr. 1726, dr. van *0th van Tuyl* de jonge (ged. Lienden 5 Mrt. 1702, zn. van *Oth van Tuyl* **X N.N.)** en (X Lienden 17 Jan. 1723) *Dirkje Eymertse van Hattem,* geb. te ? , dr. van ? .

Utrecht. W. A. WIJBURG JR.

Loncken-Claessen (met Eeren). *Hendrik Loncke(n),* **geb.** Bergen op Zoom den ? 16.. .; tr. aldaar 19 Febr. 1648 *Cornelia (Neeltje) Claessen (met Eeren). Zij* waren de ouders van o.a. *Adriaentje Hendriks Loncken,* ged. Bergen op Zoom 18 Jan. 1649, † ± Juli 1689, die aldaar 19 Mei 1680 huwde met *Frans* (of *François) van Capelle,* geb. Bergen op Zoom. Uit dit huwelijk sproot o.m. *Jan* (of *Johannes) van Capellen,* ged. Bergen op Zoom 21 Februari 1681, gehuwd met *Maria Helders.* Gevraagd worden nadere gegevens over de *Hendrick Loncken* en *Cornelia (Neeltje) Claessen (met Eeren)* en hun voorouders (kwartieren).

Velp (G.). MR. W. DE VRIES.

Meyer. (LXVII, 190). *Jenneke Meyer,* die 11 (niet 5) October 1792 te Avereest huwde met *Anfoni Voombergh,* † *1807,* is te Wijhe 2 Juli 1810 hertrouwd (ondertr. ald. 7 Juni) met *Hendrik van der Horst,* j.m., geb. te Hattem, zn. van *Dries* en *Jennigje Kelders.* Zij is volgens die akte geboren te Neede; namen der ouders worden niet genoemd.

Zwolle. **Mr.** A. HAGA.

van der Most. Wie kan mij inlichtingen verschaffen omtrent de ouders en zo mogelijk eveneens omtrent de groot- en 8 overgrootouders van *Geertruida Sara van der Most,* die huwde Mr. *Dancker Antonis de Neyn van Hoogwerff?*

Leiden. E. P. BEVERSEN.

Mulder. Gevraagd ouders en grootouders van *Jacob Mulder,* geb.. Rotterdam? 1764, † 's-Gravenhage 6 Sept. 1840, tr. Scheveningen 28 Jan. 1798 *Johanna Jacoba Eggers (1765-1848).*

Hengelo (Gld.). F. VAN HOOGSTRATEN.

Muller-van **der Beets. Gevraagd de kwartieren van** *Grietje Muller,* ged. Purmerend 10 Febr. 1763, † Edam 5 Dec. 1793, gehuwd met *Simon Versteveren,* burgemeester van Edam. Haar ouders waren *Jacob Muller* en *Elizabet* van *der Beets.*

's-Gravenhage. **Mr. E. Idema Greidanus.**

Nauta. Gevraagd de kwartieren van *Sipke Sjoerds Nauta,* hopman en burgemeester te Harlingen en **22** Mei 1735 aldaar gehuwd met *Petronella Munter.*

's-Gravenhage. **Mr. E. Idema Greidanus.**

Oggel. Gevraagd gegevens betreffende de voorouders van *Johan Pieter Oggel,* geboren in Perschen (of Perschow) in 't ampt giebron Nieustad (volgens militair paspoort uit het jaar 1794 afgegeven te ter Veere). Hij was sergeant in het tweede bataillon van Frederik Unico baron van Mönster, in de compagnie van den majoor van Wijn. Volgens het bevolkingsregister van de stad Axel uit 1811 was hij geboren te Schwartzburg. Het geboortejaar is 1759 of 1760. In 1794 nam hij ontslag uit den militairen dienst, huwde te Axel met *Maria van den Broeke* en vestigde zich aldaar. Informaties in Schwartzburg en Gehren bij den Burg. Stand en de Evangelische Kerk leverden niets op. In 1794 staat op het paspoort vermeld, dat hij behoorde tot de Luthersche religie.

Axel. D. J. **Oggel.**

Persijn van Quwendijck-Thoen van Bronckhorst-Pols van der Mije. In Gen. Her. Bladen VI (1911), blz. 283, lees ik: „In het bezit van wijlen den heer de Fremery te 's-Graven-

zande was indertijd: Kaertbouck van landerijen en andere vaste goederen van de Heer *Cornelis Persijn van Ouwendijck* ende Juffrouwe *Maria Margaretha Dedel.* Anno 1688, 53 bladen perkament folio oblong", met de getekende wapens der verschillende kwartieren.

Kent een van de leden dit kaartboek en hoe zijn de wapens van de geslachten *Thoen (van Bronckhorst)* en Pols *van der Mije?*

's-Gravenhage. D. VAN BAALEN.

Roest. Inlichtingen gevraagd omtrent ascendenten en descendenten van:

1. het echtpaar *Gerrit Henricx Roest* en *Maria Berndts van Wely,* van wie ik in Prot. v. Beswaer v/h Schoutampt Heteren vond, dat zij op 1 Nov. 1619 stylo ant. bekenden schuldigh te sijn aan Johan Gijsbertsz Vermeer etc.
2. het echtpaar *Cornelis Roest* en *Naeleken van Brienen,* van wie ik in het R.A. Wageningen vermeld vond, dat zij op 19 Dec. 1623 compn. voor Stadh. en schepenen, samen met Adriaan van Wijck X Corn[a] v. Ratingen en Gerrit Versteegh X Henrica v. Anholt.
   In het R.A. Wageningen nr. 171, fol. 79v, vond ik een acte d.d. 7 Aug. 1621:
   Cornelis Roest ende *Naeell van Briene* e.l. bekenden vuer oir ende vuer oire erve in eenen vasten steden erffkoop verkocgt te hebben.. .... aen Cornelis Vosch en Derrickje Menthe e.l.... die rechte helffte van den Ruwenhoff.
3. het echtpaar *Hendrik Roest* en *Margriet van Rijswijck,* waarvan in Prot. v. Beswaer des schoutampts Elst Over-Bet. Nr. 252:
   Claas van Gendt ende Juffer Margriet van Rossem e.l. bekennen oircont erfpachteren en de gerichtsluyden Barthold v. Gent, heer tot Loynen ende Gerrit Canis, anno 1575, op vridaghs na den heiligen Paeschdage vercoft en opgedragen te hebben aan Derick van Rijswijck ende Wolter Stevensz, als momberen ende trouwgelderen van Gerrit ende Derick Buys gebruederen, echte kinderen van Peter Buys en Margriet van Rijswijck e.l. als oock tot behoeff van *Johan Roest, Peter* ende *Margriet Roest* der vorsz *Margriets* echte nakinderen en verweckt bij *Hendrik Roest,* een erflicke rente. ... uitte een camp lants geheiten Damerscamp († verm. de Hamerscamp) in Hollanderbroeck onder de kerspel v. Elst.

In 1611 verkopen *Jan Roest* X *Hilleke van Hien* en *Johan van Hien X Grietje Roest* ieder de helft van deze erfrente. *(Pefer Roest is* dan vermoedelijk dood).

Wapens gevraagd van het echtpaar *Willem Woufersz Roest* en *Cornelia Verwey.* Deze *Willem Roest is* schepen te Rhenen in **1641, '53** en **'60,** en burgemeester aldaar 1663.

Apeldoorn. IR. C. B. ROEST.

Schuylenburg-van Reenen. Wie kan mij mededelen de ouders van de beide echtelieden *Alexander Schuylenburg* en *Maria Anna van Reenen? Zij* hadden o.a. een dochter *Anna Petronella Aleyda Schuylenburg,* die gehuwd was met Mr. *Louis Henri Rambonnet.*

Leiden. E. P. BEVERSEN.

van Setten. Gevraagd ouders en grootouders met personalia van *Margaretha Geertruida van Setten* (geb. Doeveren 29 Apr. 1836, † Wageningen 19 Nov.1872), gehuwd (1") te ? den ? *Jan Koker Baltuszn.(1832-1901).*

Hengelo (Gld.). F. VAN HOOGSTRATEN.

van der **Soppen (Versoppen).** Gevraagd elke vermelding van dien (wel zeldzamen) naam, te Brussel en te Antwerpen voor 't eerst aangetroffen om het einde van de 16de eeuw, wat laat vermoeden dat we hier te doen hebben met een, wegens de religie, uitgeweken familie.

Laken (België). DR. J. LINDEMANS.

Stipel. Mr. *Abraham Boudaen,* heer van Schellach, had tot echtgenote *Jacoba* Maria *Sandra,* dr. van *Johan* Walleran *Sandra* en *Anna Cafharina Stipel.*

Wie kan mij de ouders en zo mogelijk de grootouders van laatstgenoemde *Anna Catharina Stipel* mededelen?

Leiden. E. P. BEVERSEN.

Vulson (de St. Maurice)-van Leyden. *Jacques Vulson (Wlson),* gouverneur van Geertruidenberg 1691— 1707, † Artois 9 Aug. 1712, tr. *Susanna van Leyden,* geb. *15* Aug. 1664.

Gevraagd schilderijen van dit echtpaar en van leden van het geslacht *Vulson* (Hugenoten) en sterfdatum van *S. van Leyden;* alle gegevens over *Vulson* zijn welkom.

Velp **(G.) .** W. TH. ZIMMERMAN.

van Westreenen-van Velsen. Gevraagd de kwartieren van *Otto van Westreenen,* geb. in 1717 en te Amsterdam gehuwd met *Maria van Velsen,* die † ald. 12 Dec. 1772.

's-Gravenhage. MR. E. IDEMA GREIDANUS.

Portretten gezocht. (Donker Curtius, Hachmeester Eekhout, Pelletier de Chambure). Gezocht worden portretten van *Benjamin Donker Curtius,* 1822— *1845* postdirecteur te Amsterdam: *J. W. Hachmeester Eekhout, 1845-1858* postdirecteur te Amsterdam: en *L. M. Pelletier de Chambure,* gehuwd met de weduwe *J. L. A. Blijdesteyn-Wunderlich,* directeur- principal der Posterijen in de Hollandse Departementen en postdirecteur van Amsterdam 1811— 1813. Alle drie vervulden ook nog andere functies bij het Nederlandse postwezen.

's-Gravenhage. E. A. B. J. TEN BRINK.

Onbekend wapen, Welk geslacht in de omgeving Bommelerwaard voerde in de 18de of begin 19de eeuw het volgende wapen: wassenaars, vergezeld van 8 zespuntige sterren, zoomsgewijs of 2-2-2-2. (Het is een ovaal schild, dus niet goed te zien) ?

Naarden. JHR. M. J. VAN LENNEP.

Wapens gevraagd: *van Alsta, Groes* (Enkhuizen), *Bruinincks, Rooseboom* (Dordrecht), *van Eyck* (Dordrecht), *von Lengkerken* (Osnabrück), *Christoffers* (Amsterdam), *Volckers* (Amsterdam), *von Dorne, van Koeschot* (Amsterdam), *Reynsdorp* (Amsterdam), *von Reitzenstein, Wernincks* (Gildehaus) , *Sutorius, de Graef, van Someren* (Graafschap Zutphen), *Gloeisteen* (Oostzaan), *Rust, Horn, Muntz, van Döhren* (Oldenzaal), *Ruhlein.*

Uithuizen. A. B. DULL.

INHOUD VAN DIT NUMMER.

Bestuursberichten. — Het Hilvarenbceksch geslacht Otten (Ot to), door B. W. van Schijndel. (vervolg). — De aardrijkskundige gegevens vervat in eene oorkonde van het jaar 1208 (Stichtsch O.B. no. 586), door Jhr. Dr. Th. van Rheineck Leyssius. — Stamreeks van Arnoldus Couten, schepen van Venlo, † 1705, door J. Verzijl. — Foutierc wapens en namen in diverse hronnen, door R. T. Muschart. (vervolg). — Korte mededelingen: De grafzerk van Claude Michault; Fabri; Pater Petrus van de Kerckhof; Gijsselen; Poortugael; In den Ham en Ten Ham; Heyning-Heins(ius); Stocke; de Perponcher; Soudaan; De laatste rustplaats van Cornelis van Aerssen van Sommelsdijek, gouverneur van Suriname. — Boekbespreking. — Vragen en antwoorden.

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD VAN HET

Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde,

Dit blad verschijnt aan het begin van iedere maand en wordt aan alle leden van het Genootschap toegezonden.
Bijdragen en correspondentie, bestemd voor het Maandblad, zomede opgaven van adresverandering gelieve men te richten tot den Hoofdredacteur MR. W. W. VAN VALKENBURG, *Jonkerlaan 26, Wassenaar.*

Correspondentie, bestemd voor het Bestuur, gelieve men te richten tot den Secretaris IR. C. M. R. DAVIDSON, *Prins Mauritslaan* 64, *'s-Gravenhage.*
Alle overige correspondentie (niet bestemd voor Bestuur of Redactie) te richten aan het Bureau van het Genootschap, *Bleijenburg* **5, 's-Gravenhage.**

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op, dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of den inhoud der ondertekende stukken.

N°. 11 LXVIIe Jaargang November 1950

Bij dit nummer wordt verzonden een plaat, behorende bij het artikel: Het Hilvarenbeeksch geslacht Otten (Otto).

BESTUURSBERICHTEN.

Tot lid is benoemd:

TH. VAN EMSTEDE ..... *Breda.*
Baronielaan 160.

Adreswijzigingen:

MR. J. BELONJE ..... *Alkmaar.*
Nassaulaan 89.

Mevrouw J. S. R. BOOM-CLANT BINDERVOET *Amsterdam.*
de Lairessestraat 7 *huis.*

J. H. BRAKKE ..... *Rofferdam-C.*
Statenweg 13c.

MR. A. F. BULTHUIS ..... *Zandvoort.*
Dr. C. *A.* Gerkestraat *111.*

JHR. MR. C. DEDEL ..... *Baarn.*
Wilhelminalaan 6.

K. VAN SOMEREN GRÉVE ..... *Noordwijk aan Zee.*
Emmaweg 7.

H. A. DE REIGER ..... *'s-Gravenhage.*
Pauwenlaan 57.

N. J. A. C. VAN ROSSEM ..... *'s-Gravenhage.*
Bezuidenhoutseweg 192A.

Voor den oproep tot het bijwonen van de Algemene Vergadering op Zaterdag 25 November a.s. te 14,30 uur in Pulchri Studio te 's-Gravenhage zie men het Mededelingenblad.

Aanwinstenlijst der Bibliotheek.

Adelsboek, Nederland's. 's-Gravenhage [,1950], jrg. XLIII (1950). (Geschenk *van de Redactie van hef Ned. Adelsboek).*

Ashdown, Ch. H. British and foreign arms armour. London, 1909. *(Geschenk van den Heer W. de Jongh).*

Baum, M. L. Kleine Chronik der Familie Samuel Lucas. [Z.pl., 7.. j.]. *(Geschenk van de Schrijfsfer).*

[Beljonje, J.] Van Wees. Assen [,1950]. Overdr. uit „de Nav.-Ned. arch. voor gen. en her.; XCII. *(Geschenk van den Schrijver).*

[Boer, M. G. de en J. C. Westermann]. Een halve eeuw Paket, 1891-1941. Amsterdam, 1941. *(Geschenk van de Directie der Kon. Pakefvaart-Maatschappij N.V.).*

Bunce, J. F. Some of the ancestors of the Reverend John Selby Frame and his wife Clara Winchester Dana. [Z. pl.,] 1948. *(Geschenk van de Schrijfsfer).*

Burke, J. and J. B. Burke. Heraldic illustrations, comprising the armorial bearings of the principal families of the empire, with pedigrees and annotations. London, 1844. (Geschenk *van den Heer W. de Jongh).*

Clark, H. A short and easy introduction to heraldry. London, 1812, 8e dr. *(Geschenk a.b.).*

Clark, H. An introduction to heraldry. London, 1866. 18de dr., herz. en verb. door J. R. Planché. *(Geschenk a.b.)*

Courtoy, F. Inventaire des archives de la famille de Gaiffier-de Lévignen. Bruxelles, 1949. Archives de l'état à Namur. *(Ruil Alg. Rijksarchief te Brussel).*

Davenport, C. British heraldry. London [z.j.]. *(Geschenk van den Heer W. de Jongh).*

Devos, J. P. Les chiffres de Philippe II (1555-1598) et du despacho universal durant le XVIIe siècle. Bruxelles, 1950. Académie royale de Belgique, commission royale d'histoire. (Ruil).

Doesschate, A. ten. De geschiedenis van het Doeschat bij Goor en van de familie ten Doesschate. Bew.

door G. ten Doesschate. Utrecht. 1950. *(Geschenk van Dr. G. ten Doesschate).*

F a m i l i eb l a d, Ons. Onder red. van J. P. van Mullem Rotterdam, 1950. jrg. XI (1950), Nr. 3. *(Geschenk van Ds. J. P. van Mullem).*

F e i t h, J. A. Catalogus der inventarissen van de archieven der voormalige zijlvestenijen en dijkrechten in de provincie Groningen. Groningen, 1901. *(Geschenk van Jhr. Mr. H. 0. Feith).*

F o x, F. B. Two Huguenot families: De Blois-Lucas. Cambridge, Mass., 1949. *(Geschenk van den Schrijver).*

G a w t h o r p, W. E. The brasses of our homeland churches. London [,1923]. The homeland pocket books, XIV. *(Geschenk van den Heer W. de Jongh).*

G e d e n k b o e k uitgeg. ter gelegenheid van het zeventigjarig bestaan [van de] N.V. Koninklijke Nederlandsche Petroleum Maatschappij, 1890— 16 Juni— 1950. 's-Gravenhage, 1950. *(Geschenk van de Directie van de Kon. Ned. Petr. Mij.).*

H a r d y, W. L e. The coronation book. The history and meaning of the ceremonies at the crowning of the king and queen. London [, z.j.]. *(Geschenk van den Heer W. de Jongh).*

H e e r i n g a, K. Inventaris van het archief van het kapittel ten Dom. Utrecht, 1929. Rijksarchief in de prov. Utrecht. *(Geschenk van het Min. van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen).*

H i e l e—P e e k e m a, L. N. A. van. Het Friese geslacht Peekema. [Groningen, 1949]. *(Aankoop).*

H ü b n e r, J. Kurtze Fragen aus der Genealogie, nebst denen darzu gehörige'n Tabellen enz. [Z.pl.,] 1708. (Geschenk van den Heer W. de Jongh).

H u l s t k a m p en Zoon & Molijn. Rotterdam, 1950. (Geschenk van den Heer H. J. A. Hoogeweegen).

J a a r, Honderd, wijn- en likeurhandel J. A. Verbunt, Tilburg, 1844—September— 1944. [Roosendaal, 1948]. *(Geschenk van de Directie van den wijn- en likeurhandel J. A. Verbunt).*

K e n t, S. The grammar of heraldry. London, 1716. (Geschenk van den Heer W. de Jongh).

K r o o n, W. Geschiedkundig overzicht van het Haarlemse postwezen. 's-Gravenhage, 1950. Geschiedk. uitgaven van het Staatsbedrijf der P.T. en T., 1. *(Geschenk van den Schrijver).*

L e x i k o n, Allgemeines, der bildenden Künstler von der Antike bis zur Gegenwart; begründet von U. Thieme und F. Becker. Unter Mitwirkung von Fachgelehrten bearb., redigiert und herausgeg. von H. Vollmer. Leipzig, 1950. dl. XXXVII. Meister mit Notnamen und Monogrammisten. *(Aankoop).*

L o u a n t, A. Inventaire analytique d'un lot d'archives de l'ancien évêché de Tournai revenues de Vienne. Bruxelles, 1949. Archives de l'état à Mons. *(Ruil Alg. Rijksarchief te Brussel).*

M a l h e r b e, L. J. Kwartierstaat van Leonardus Johannes Malherbe, geb. te Haarlem 27 Febr. 1916. Wouw, 1950. getypt. *(Geschenk van den Samensteller),*

M a r e c h a l, J. Inventaris van het archief der familie Jacopssen. Brussel, 1949. Rijksarchief te Gent. *(Ruil Alg. Rijksarchief te Brussel).*

M e l c h i o r, S. W. Alphabetische naamlijst van in het jaar 1755 te Amersfoort voorkomende geslachtsnamen, volgens de blaffert van het huisgeld uit de Resolutieboeken, berustende in het Archief der gemeente. [Z.pl.]. 1950. getypt. *(Geschenk van den Samensteller).*

M u l l e r Fz., S. Geschiedenis der fundatiën, beheerd door het college van regenten der Vereenigde gods- en gasthuizen te Utrecht. Utrecht, 1900. *(Geschenk van den Heer W. A. Wijburg Jr.).*

M u t h m a n n, E. Die Ahnen des Dr. jur. Abraham Frowein (1847—1893) und seiner Gattin Emma Luise aus'm Weerth (1856— 1916) zu Elberfeld. Wuppertal-Elberfeld. 1947. *(Geschenk van den Heer K. Frowein).*

N o o t e n, N. F. C a m b i e r v a n. Herdenkingsrede uitgesproken ..7 Juni 1950, ter gelegenheid van de viering van het vijftienhonderd-jarig bestaan der stad [Tiel]. Tiel, 1950. *(Geschenk van den Heer J. H. de Vree van Gelder).*

P a m a, C. L'héraldique bourgeoise dans les Pays-Bas. [Z.pl.,1949]. Overdr. uit ,,Arch. her. suisses", LXIII. *(Geschenk van den Schrijver).*

P e r e i r a, H. B. The colour of chivalry. [London,] 1950. *(Geschenk van de Directie van Imperia1 Chemical Industries (Holland) N.V.)*

P i x l e y, F. W. A history of the baronetage. London, 1900. *(Geschenk van den Heer W. de Jongh).*

R o l l a n d, V. H. Supplément [de l'] Armorial Général de J. B. Rietstap. La Haye, 1950. dl. VI. *(Aankoop).*

S c h i l f g a a r d e, A. P. v a n. Het archief der heeren en graven van Culemborg. 's-Gravenhage, 1949. Rijksarchief in Gelderland. 3 dln. dl. 1. Inleiding, inventaris, lijst van kaarten en teekeningen; dl. 11. Regestenlijst (eerste deel); dl. 111. Regestenlijst (tweede deel), index. *(Geschenk van het Min. van Onderwijs, Kunsten en Wetenschappen).*

S t e i m e l, R. Rheinische Städtewappen. Ihre Herleitung aus Länderwappen und Siegeln. [Köln, 1948]. *(Aankoop).*

S y n o p s i s, A, of heraldry enz. London, 1682. (Geschenk van den Heer W. de Jongh).

T a r t a n s, The Scottish, with historica1 sketches of the clans and families of Scotland enz. Edinburgh [z.j.]. *(Geschenk a.b.).*

T h i j s e n, W. P. Het geslacht Roes, Rotterdam [,1950]. gehectografeerd. *(Geschenk van den Heer H. de Bot).*

V o l l g r a f f, P. C. E. Johann Christoph Vollgraff, 23 Maart 1766 — 30 Maart 1825. Biographie, waarbij in korte trekken de tijd, waarin hij leefde, is aangegeven. [Maastricht, 1950]. gestenc. *(Geschenk van den Samensteller).*

W a p p e n - L e x i k o n, Rheinisches, Herausgeber R. Steimel. Köln, 1949, dl. 1. *(Aankoop).*

W a r r e n, J. G. Warren-Remick and allied familie;. A genealogical outline with biographical notes. New York, 1949. *(Geschenk van Mevrouw J. G. Warren).*

W e i s z, L. Die Werdmiiller; Schicksale eines alten zürcher Geschlechtes. Mit Beitr. von J. 0. Werdmüller-Zollikofer und H. Schulthess-Hiinerwadel. Zürich, 1949. 3 dln. *(Geschenk van de Otto Werdmüllersche Familienstiftung).*

W i n k h a u s, E. Ahnen zu Karl dem Grossen und Widukind in 765 Ahnenstämmen. Altenvoerde (Westf.), 1950 *(Aankoop).*

Genealogieën van Byler vóór de tweede helft van de XVIIde eeuw,

(vervolg van LXV, 309.)

door MR. W. DE VRIES.

VIII.

Wet geslacht der Amsterdamse en Dordrechtse van Byler's (oorspronkelijk afkomstig tut Barneveld en omgeving).

§ 1. In zijn reeds enige malen aangehaalde monographie over de Amsterdamse en Dordrechtse van Byler's heett de heer W. A. van Bijlert ons als stamvader van het door hem beschreven geslacht leren kennen zekeren *Wijnand van Byler,* die omstreeks het midden van de XVIde eeuw te Barneveld zou hebben gewoond, en gehuwd zou zijn geweest met ***Cornelia Sweers,*** dochter van *Jan* ***Sweers (van*** *Spithoven)* en ***Anna*** *Gerrit* ***Coppiersdr.*** [1]). In het archief van de familie van Rensselaer Bowier bevindt zich evenwel een kwitantie d.d. 5 Mei 1536, waarbij *„Reyner van Byler* ind *Elyzabet* Reynerss vursscreve echte huysfrowe ..... bekennen, dat (hun) ***Wynalt van Byler*** (hun) oem ind *Geertgen* Wynaltss vursscreven echte huysfrowe wee1 betaelt ... hebben" zekere grondrente, welke *„Reyner* ind ***Elysabet*** hebben solden ynd gebuert hebben, alsoe jaerlycx voer uuyt ***Wynaltss van Byler*** ynd ***Geertruyt*** vurscr. erff ende guet Achtevelt ..." [2]). Daar uit een testament van Wynalt (of Wynand)'s zoon ***Wolpherf*** d.d. 15 Sept. 1615 [3]) blijkt, dat deze Wolphert eens tesamen met zijn broer ***Jan van Byler*** de helft van het (Keppelse) leengoed Achteveld onder Barneveld moet hebben bezeten. ligt het voor de hand te vermoeden, dat zij dit goed van hun vader hebben geërfd. Op dien grond kan men zich afvragen, of Cornelia Sweers wel Wynand's enige vrouw was, en of Wynand niet eerst gehuwd is geweest met zekere Geertgen? En inderdaad wordt dit vermoeden door een inschrijving in het Gerichtssignaat van de Veluwe [4]) volledig bevestigd. Wynand — zo vernemen wij uit de betreffende acte (een verklaring die Wynand zelf gedaan heeft) —. was aanvankelijk „in syner jongen jaeren dem krichtzhandell gevolcht" en deswege vele jaren uitlandig geweest. Achteveld liet hij toen door pachters („bouwluiden") bebouwen. Te Harderwijk vernam hij op een gegeven moment, dat anderen — Wynand zelf sprak van „Evertgen van Staverens dochters" — zijn pachters hadden verdreven. Hals over kop keerde hij met zijn eerste vrouw Geertgen terug naar zijn vaderlijk erf te Barneveld, om daar orde op zaken te stellen. Enigen tijd later was Geertgen daar overleden en Wynand hertrouwde vervolgens met Neele (Cornelia). Tenslotte nog horen wij, dat Wynand zich ten aanzien van Achteveld beschouwde als „de alste levende zoon" en erfgenaam van zijn vader.

§ **2.** De acte, waaruit wij dit alles vernemen, maakt deel uit van een groot aantal processtukken [5]), die ook nog om andere redenen onze bijzondere aandacht verdienen. Zij verschaffen ons nl. over Wynand's naaste familie een groot aantai zeer interessante gegevens. Deze kunnen nog nader aangevuld worden met acten uit een proces [6]), waarin Wynand in ongeveer denzelfden tijd werd gewikkeld. Betrof het eerste proces een geschil over het goed Hchteveld, dat Wynand s vader reeds had bezeten, het andere betrof het bezit van den Byler.

Een volledige weergave van de gevoerde processen zou al te veel plaatsruimte vorderen. Ik volsta daarom met mededeling van de belangrijkste feiten.

Aanleiding tot de beide geschillen was een uiterst onheuse bejegening, die Wynand's vrouw Nelle (Cornelia) op een Zondag in 1550 te Barneveld had ondervonden van de zijde van zekere *Maria* en ***Lysbeth van Byler,*** toen Nelle daar de Mis wilde bijwonen. Zij had daartoe plaats genomen in de bank, die volgens Wynand aan den bezitter van Achteveld toebehoorde, en bestemd was voor zijn familie, alsmede zijn meiden en knechten. Maria en Lysbeth hadden echter Nelle de bank uitgedrongen, en dit nu gaf Wynand aanleiding om tegen haar mannen een proces aan te vangen, teneinde in zijn rechten op de kerkbank te worden gehandhaafd. Hij beweerde eenvoudig, dat Maria en Lysbeth (door hem stelselmatig ***„Evertghen van Staverens*** dochters" genoemd) op de bank generlei rechten bezaten. Wynand's tegenpartij wierp tegen, dat de betreffende bank niet bij Achteveld, maar bij den Byler behoorde, en dat hun vrouwen, als bezitsters van laatstgenoemd erf, de bank bij uitsluiting mochten gebruiken. Niet Maria en Lysbeth, maar Nelle zou wederrechtelijk in de bank plaats genomen hebben. De strijdlust, die Wynand „in synen jongen jaeren" moet hebben bezield, schijnt hem in 1550 nog niet verlaten te hebben: zonder aarzelen viel hij zijn tegenstanders aan op het punt, dat zij tot basis hadden gemaakt van hun verweer — hij ontkende kort en goed, dat Maria en Lysbeth den Byler rechtmatig bezaten, althans dat hem daarop geen rechten toekwamen.

Wynand s posita kwamen in het kort op het navolgende neer:

Hij zelf was de zoon van zekeren *Wulffer* ***van Bylar,*** die in het bezit was geweest zowel van den Byler, als van Achteveld. In eersten echt was Wulffer gehuwd met *Geertgen* ***van Wenckum,*** die hem twee kinderen schonk, een zoon en een dochter, welke laatste ***Fye zou*** hebben geheten. Aan Geertgen schonk Wulffer den Byler; door haar overlijden keerde de helft daarvan terug aan haar man: de andere helft erfden haar kinderen. Wulffer hertrouwde vervolgens met *Geertgen* ***Wyn van Appelendochter.*** Uit dit huwelijk sproten twee zonen, ***Mor*** en ***Wyn (Wynand),*** die door den dood van hun vader tesamen met Geertgen (hun moeder) en de kinderen uit Wulffer's eerste huwelijk hun vaders deel van den Byler verkregen. In 1550 waren Geertgen (de moeder van Wynand) en Wynand's broeder Mor overleden. Hun deel in den Byler was dus toegevallen aan Wynand. In werkelijkheid evenwel had hij nimmer de hem toekomende rechten ontvangen. Thans eiste hij deze alsnog voor zich op.

Gaan wij thans na, wat Wynand's tegenpartij hiertegen inbracht.

Volgens haar had *„Wolff* ***van*** *Byller* by synner yrster huysfrouwe eynnen echten soen gecregen ***Johan van*** *Byller,* dye Wolff, dye vader, bestadet ind wtgehyllickt heeft an eynder geheiten ***Evertgen van Sfaverden,*** waervan dese verweerders huysfrouwen echte kinder syn, ind synnen soen

---

1) W. A. van Bijlert, Enkele genealogische bijzonderheden betreffende een in de zeventiende eeuw te Amsterdam en Dordrecht woonachtige familie van Bylaer (later van Bijler en van Bijlert), blz. 6.

2) Van Bijlert, a.w. blz. 4 vermeldt eveneens deze kwitantie.

3) Van Bijlert, a.w. blz. 12.

4) Gerichtssignaat Veluwe — voortaan aan te halen als G.S.V. — Inv. no. 31, fol. 131vso (acte uit 1553).

5) G.S.V., Inv. no. 30, fol. 264; ibidem no. 31, fol. 131vso en 132; Onklaerboek Veluwe, Inv. no. 41, fol. 305.

6) G.S.V., Inv. no. 29, fol. 16vso en 126; ibidem no. 30, fol 16; Onklaerboek Veluwe, Inv. no. 41, fol. 315 en 42, acte d.d. 17 Maart 1556.

Johan vursz. in bruytlicker meddeghaven dat erff ind guet Byller met synnen aellingen rechten in(d) toebehoeren". ... terwijl zij voorts stelden „dat Wolf van Byller synnen soen Johan dat guedt Byller al gegeven gehadt eer ind voer den tyt, dat dye vader sich weder an Wyn van Byllers moeder gehyllikt heeft gehad". Hun vrouwen zouden den Byler hebben gekregen „altz rechte_ erffolgeren oere(r) moeder ind voervaderen".

Uiteraard rijst de vraag, wie van de beide partijen gelijk had.. Het antwoord kan kort zijn: geen van beiden! In feite gaven beide een scheve voorstelling van zaken. Om allereerst te blijven bij de posita van Wynand's tegenpartij: twee processdossiers, die in het archief van het Gelderse Hof bewaard zijn gebleven [7]), stellen boven elken twijfel, dat ***Maria en Lysbeth van Byler*** geen kinderen geweest zijn van ***Johan van Byler,*** zoals hun mannen — wel niet hebben beweerd, maar wel — suggereerden. Er blijkt uit, dat zij dochters geweest zijn **van** ***Evert van Sorchstam*** (Surchstam, Surchsteyn) [8]) en ***Evertgen van Staveren.*** Blijkbaar is deze Evertgen, nadat ***Johan van Byler*** was overleden, met genoemden Evert hertrouwd, en noemden haar kinderen zich naar het goed, dat zij van hun moeder hadden geërfd. Daar zij niet de enigen zijn geweest, die aldus hebben gehandeld, zal ik deze ***van Sorchstam's,*** waarvan verschillende leden met den naam van Byler geprijkt hebben, in een volgend hoofdstuk bespreken.

Erger echter nog dan de mannen van ***Maria*** en ***Lysbeth van Byler*** heeft Wynand tegen de waarheid gezondigd [9]). Ik laat nu buiten beschouwing, dat er uit Wulffer's eerste huwelijk, òf wel twee dochters gesproten moeten zijn, òf wel dat de dochter, die Wynand Fye genoemd heeft, in werkelijkheid ***Catharina*** moet hebben geheten [10]) — veel erger is, dat hii den helen tak heeft verdonkeremaand, waartoe zijn neef (oomzegger) ***Reyner van Byler*** behoorde. Een acte uit 1553 [11]) leert ons, dat deze Reyner een zoon was van *Willem* ***van Byler,*** en laatstgenoemde vinden wij terug in 1501, wanneer hij een -aantal „bouwlude" aanspreekt wegens het bezit van Achteveld, dat zijn vader Wulffer tevoren had gebruikt en bezeten [12]). Naam en bezit, alsmede de kwitantie uit 1536 [13]) stellen boven elken twijfel, dat deze Wulffer identiek geweest moet zijn met den vader van Wynand. Behalve Johan, Fye (Catharina) en Mor moet Wynand dus nog een (halven?) broeder ***Willem*** hebben gehad.

§ 3. Op den tak, die uit deze Willem is gesproten, kom ik hieronder nader terug [14]). Thans wil ik eerst de aandacht van den lezer voor het goed Achteveld vragen. In het vuur van den strijd. dien hij met de mannen van „Evertgen van Staverensdochters" [15]) voerde, heeft Wynand beweerd, dat

[7]) Civiele Procesdossiers Hof 1543 no. 2 en 1608 no. 10.

[8]) Vergel. ook Onklaerhoek Veluwe, Inv. no. 41, fol. 308, waar Wynand van Byler meedeelt, dat z.i. „*Everdt van Sorchstall* (sic) op dat selve guedt als fremde luydt ... gevoerdt sie, als wthemsen".

[9]) Groot was *zijn* succes ook niet. Hij verloor in ieder geval één van de processen. Zie G.S.V. Inv. no. 31, fol. 265.

[10]) Wynant's tegenpartij „ontzegde 23 Oct. 1554 bewijskracht aan de getuigenis van *Wulff van Dompseler,* omdat hij „des clegers susterssoen" was (Onklaerboek Veluwe, Inv. no. 41, fol. 315. Blijkens de Geregistreerde processen van Veluwe, Inv. no. 87, proces no. 16, was *Wulff* een zoon van *Willem Jansz. van Dompseler* en *Catharina van Byler.* Zie ook Onklacrbock a.v., fol. 74 en Register van Opdrachten en Tuehten van Veluwe, Inv. no. 585, fol. 60.

[11]) Onklaerboek Veluwe, Inv. no. 41, fol. 1.

[12]) G.S.V., Inv. no. 21, fol. 142vso.

[13]) Zie boven, § 1.

[14]) Zie hieronder, § 7.

[15]) Waarom hij weigerde haar den naam *van Byler* toe te kennen, zal wel duidelijk zijn !

dit door hem bezeten erf „een aldt geheel erf end goed" was [16]). Een blik in het Keppelse leenregister leert ons anders: wat Wynand bezat, was slechts de helft van het Keppelse leen „dat guet tot Achtevelde, gelegen in den kerspel van Bernevelde". Wanneer Wynand het goed in leen heeft ontvangen, vernemen wij niet. Wij lezen alleen, dat „*Wynalt* ***Morren zoon van Byler"*** op 2 Sept. 1552 zijn vrouw *Cornelis Janssoen* (sic!) aan dit bezit heeft gelijftocht. Zijn zoon ***Johan van Achtervelt*** ontving het leen op 27 November 1559 na dode zijns vaders *(Wynalt* ***van*** *Achtevelt* (sic!): zijn moeder Cornelis Janss behield toen de lijftocht onder voorwaarde, dat bij huwelijk de lijftocht zou zijn van ¼ van het goed en dat bij zijn overlijden zonder kinderen, de leenvolger zijn zuster *Aelken* 100 keizers guldens zou geven. De daarop volgende belening van Johans dochter *Hillegonda* (dochter van ***Geertruit de Rode.*** weduwe van ***Johan van Biler van Achteveldt)*** stelt boven elken twijfel, dat Johan van Achtevelt uit 1559 identiek was met den zoon van Wynand van Byler, Johan van Byler, en de Wynalt uit 1552 zeker geen zoon was van Morre. Het leenregister bevat hier dus een onjuistheid.

§ 4. Die onjuistheid is wel te verklaren. -Immers over de beleningen van 1495 tot 1552 bevat het leenregister geen enkel gegeven, en uit de acte van eerstgenoemd jaar blijkt, dat toen *Morre Wolffertszoon* ***van Byler de*** helft van Achteveld in leen had ontvangen, Blijkbaar heeft men in 1552 eenvoudig maar aangenomen, dat de toenmalige leenman wel een zoon zou geweest zijn van dengeen, die Achteveld tevoren in leen had gehouden.

Op de vraag, wie die *Morre Wolffertszoon* ***wel geweest*** is, geeft het leenregister een duidelijk antwoord. Hij blijkt Achteveld in 1486 bij opdracht door zijn vader, *Wolffert* ***Morrenroon van*** *Bylar,* te hebben ontvangen. ***Geertruyt Wyn Appelsdochter,*** vrouw van Wolffert Morrenzoon van Bylar, kreeg toen de lijftocht. M.a.w.: wij hebben hier kennelijk te doen met den vader, de moeder en den broeder van ***Wynand van Byler.*** Medegedeeld kan nog worden, dat hij zowel in 1486 als in 1495 nog niet den mondigen leeftijd bereikt had.

Waarschijnlijk heeft Morre's vader — die met het halve leen werd beleend op 11 Maart 1472 — het goed van z ij n vader ontvangen. Immers vóór Wolffert was het in het bezit van „*Morre van Bilre",* die op 20 Sept. 1460 beleend is geworden. Vermoedelijk was hij dezelfde als zijn naamgenoot ***Morre van Byler,*** die in 1448 (28 Dec.) optrad als hulder voor zijn moeder *Aleyde* ***van Byler.*** De aantekeningen in het leenregister van Keppel zijn evenwel wat de oudste beleningen betreft, verre van duidelijk [17]). Wel kan er het vermoeden aan worden ontleend, dat het erf in oorsprong niet in het bezit van Byler's geweest is.

[16]) Onklacrboek Veluwe, Inv. no. 41, fol. 305.

[17]) Ik laat ze hier volgen volgens de opgave van Jhr. Dr. D. P. M. Graswinckel, aan wiens vriendelijkheid ik ook de andere aantekeningen dank:

Lubbert Morrenzoon van Achtevelde, 1433.

Johan van Byler, 1439 Mei 11.

Fye, dochter van wijlen *Lubbert* Morrensoon, met de helft beleend, 1443 Juli 22.

Gherit Morren, zoon van *Lubbert Morrenzoon* to Achtevelde, 1443 December 19.

Morre van Byler is hulder van *Aleyde* van *Byler* zijn moeder, 1448 December 28.

Morre Gysbertszoon van Aohtevelde, 1452 April 5.

Morre van *Bilre,* voor het halve goed, 1460 September 20.

enz.

Misschien kan een aantekening uit 1438, voorkomende in een der Veluwse Klaerboeken [18]), ons in dit opzicht wat meer licht verschaffen. Zekere *Wolter Berntssoon* blijkt in dat jaar, als gevolmachtigde namens zijn dochter *Geertruyt, Jan van Byler* aangesproken- te hebben „dat he syne ongewarde hant slaet in synre dochter onmondigen kynts guyt, daer syn dochter voirsz. dat naeste lyff toe is, also lange als sy op hoeren weduwen stoele sydt ende hoir nyet verandersaet en heeft ende soe lange die naeste momber van hoeren onmondigen kyndt is. hnde Jan voirsz." — klaagde Wolter voornoemd — „en heeft Geertruyde voirsz. uyt der momberschap mit rechte nyet gewonnen als recht is ende heeft den onmondigen kynde off synen vrunden gheyne voirbanck off wisheit gedaen, syne guyt nyet toe argeren ende tot synen mondigen daigen weder te leveren als lantrecht is bi den vrunden off biden heer ...". Welk goed Wolter bedoelde, blijkt uit een onmiddellijk daarop volgende acte: „Item 'Woller Berntssz.. . sprack an *Ghysbert Zegersz* ende ***Jan van Byler***.. . als dat sy hoir hande geslagen hebben in ***Lubbers*** guyt te ***Achtevelde,*** also dat sy syn alinge reede guyt bi Lubberts levendige lyve ende nae synre doet onder hebben getagen, dat sy zaet, beeste, cleynoit ende rede gelt ende alle guyt ende en gheven dair ***Gertruyde*** *Wolters* dochter voirsz nyet hoir IIc gulden die sy te verbeteren hebben sall uyt alle Lubberts guede te Achtevelde nae inhalt hoire hylixvoirwarden ...". De beide aangesproken personen hebben, naar wij uit het Klaerboek vernemen, zich aanvankelijk beroepen op de onbevoegdheid des rechters. Volgens Wolter evenwel niet terecht, daar hij zijn aanspraak deed „mit eynen hylixbrieve voir kiste, bedde ende gelt ... des Gysbert voirsz weldich ende weerth is geweest bi ***Lubbert Morrensoens*** levendigen lyve, dair die hylixvorwarde van toekompt". Klaarblijkelijk heeft ***Jan van Byler*** de zaak niet op de spits willen drijven. „Item" — zo deelt het Klaerboek ons mede — „vort soe heft hem *Jan van Biler* voirsz. verbonden in den selven gericht als eyn momber, dat hy den vrunden ende maegen van des onmondigen kynds wegen doin will bi den heer, dat hy dairvan schuldich is te doin nae den lantrecht van Veluwen" [19]).

Vatten wij thans allereerst het voorgaande eens in het kort in voor ons begrijpelijker taal samen!

In de dertiger jaren van de XVde eeuw moet een ***Lubbert Morrenzoon van Achtevelde*** het goed Achteveld hebben bezeten. Inderdaad blijkt uit het leenregister van Keppel, dat hij in 1433 met dit erf werd beleend [20]). Binnen vijf jaren daarna overleden, liet hij een vrouw, ***Geertruyd*** *Wolter Berntszoonsdochter,* na, en een kind, waarover ***Jan van Byler*** zich opwierp als voogd (momber), echter zonder dat hij daarbij de volgens het Veluws landrecht vereiste zekerheid stelde. Deswege door Gertruyd's vader in rechte betrokken, heeft ***Jan van Byler*** alsnog aan zijn wettelijke plichten voldaan. Het leenregister van Keppel vertelt ons, dat hij vervolgens in het daarop volgende jaar met Achteveld werd beleend [20]). De aanspraken, die hij reeds in 1438 tot gelding had trachten te brengen, hebben dus zeker niet op losse gronden berust. Dit wijst erop, dat hij een na familielid zal zijn geweest van ***Lubbert Morreszoon's*** kind — was hij, zo vraag ik mij af, wellicht gehuwd met een zuster van Lubbert, en dus een oom van het kind, dat ***Lubbert Morreszoon naliet?***

Een vermoeden is dit laatste — niet meer! Maar wel een

[18]) Klaerboek no. 11, Inv. Veluwe no. 2, fol. 36vso (Barneveld).

[19]) Klaerboek a.v., fol. 37. Het gerichtssignaat van de Veluwe over deze periode ontbreekt.

[20]) Zie aant. 17.

vermoeden, dat aan waarschijnlijkheid wint, wanneer wij bemerken, dat ae *Morre van Byler,* die in 1448 en 1460 in het leenregister van Keppel genoemd wordt [20]), en van 1424 tot 1458 herhaaldelijk wordt vermeld in de gerichtssignaten der Veluwe [21]), in laatstgenoemde bron ook verschillende malen voorkomt als *Morken Jansz van Byler.* De in de Middeleeuwen zeer gebruikelijke wijze van naamgeving (de z.g. Leitnamensitte) brengt immers mede, dat *Jan van Byler* bovengenoemd waarschijnlijk wel één zijner zonen zal hebben genoemd naar zijn vrouws-vader, die — als het hierboven geponeerde vermoeden juist is — inderdaad Morre zou hebben geheten! Een nadere aanwijzing verschaft ons verder een acte uit 1457 [22]), waaruit blijkt, dat de in 1452 met Achteveld beleende *Morre* ***Gysberfsz. (van Achfeveld)*** een neef was van *Morre van Byler.* Het heeft er dus wel allen schijn van, dat het leengoed Achteveld door overerving in vrouwelijke lijn aan de van Byler s is gekomen.

§ 5. Over de herkomst van het erf Byler, dat nog in het bezit van Wynand s vader, *Wolffert Morreszoon van Byler,* moet zijn geweest [23]), behoeven wij niet in het duister te tasten, dank zij een aantekening in het oudste tynsboek van Veluwe uit omstreeks 1450 [24]). Wij vernemen eruit, dat *Mor van Byler* (en *Herman Wacker* [25])) „die heltte des guedes Byler in 1431 gekocht hebben van *Wulffger van Byler Andriesz.* Volgens een aantekening in het daarop volgende tynsboek, van ongeveer vijf en twintig jaren later, maar met annotaties uit het begin van de XVIde eeuw, kwam het deel, dat *Mor van Byler* verkreeg, in handen van ***Evert van*** *Sorchdam* (= Sorchstam [26])). Deze liet het na aan zijn dochters, waarna het vererrde op de kinderen van deze laatsten [27]). hen hunner, *Willemtge* ***Uommens,*** dochter van Vommen *Gerritsz* en *Lysgen (Lysbeth) van Byler* [28]), blijkt in de tweede helft der XVIde eeuw het erf Byler te hebben verkregen

[21]) G.S.V. Inv. no. 7, fol. 165; inv. no. 8, fol. 193, 195vso, 212, 226, 226vso, 230 en 251; inv. 9, fol. Si; inv. no. 10, fol. 3, 61, 129vso, 139vso, 215; inv. no. 11, lol. 107; inv. no. 12, fol. 33, 89vso, 102; inv. no. 14, fol. 13vso, 44, 70, 71vso, 101vso en 170vso. De gerichtssignaten vertonen een lacune over de jaren 1459—1473 en 1475—1480.

[22]) G.S.V. Inv. nu. 14, fol. 13vso (1457).

[23]) Bie ***boven,*** § 2.

[24]) Hertogelijk archief, Inv. Nijhoff no. 13c, register no. 47.

[25]) Deze Lussen haakjes geplaatste aantekening is in het betreffendo tynsboek doorgehaald. Men liet toen echter de zinsnede „dit (d.w.z. den tyns) betaelt *Herman Wacker* halff" staan, en voegde erbij in een kennelijk uit lateren tijd daterende aantekening: „Item *Henrick Wacker* sal betalen van den halve guede to Byler vursz."... (volgt de tynssom).
In het uit ± 1475 daterende tynsboek (Inv. Nijhoff no. 13e, register no. 49, fol. 168) vermeldde men aanvankelijk alleen *Mor van Byler* als bezitter van de helft van Byler, doch voegde er later bij, dat dit goed in het bezit geraakte van *Evert van Zorendam* (Vergelijk boven, § 2). Onmiddellijk daarop liet men de mededeling volgen, dat Herman *Wacker* (later: *Herman van* ***der*** *Hell*) den tyns betaalde ven „de halve guede to Bylaer", om nog weer later daaraan toe te voegen, dat „de guede Byller", eens bezit van Henrick Wacker (Yacker), overging in handen van Ernst en *Cosyn van Oidenbarnevelt;* deze laatste aantekening eindigt met de minder begrijpelijke mededeling: „dat hyervoer van Moer van Byler affgenamen und doorgedaen".

[26]) Vergel. § 2.

[27]) Vergel. biir. Onklaerboek Veluwe. Inv. no. 44, fol. 15vso, volgens welke acte *Wiliem van* de *Wal* zich op 26 Sept. 1561 mede namens zijn broeder (Jan ***van*** *de Wal*) liet inleiden in het zesde deel van het erf en goed Byler, en in andere zesde delen van de goederen, nagelaten door *Maria van Byler* (hun tante). Willem en Jan waren de kinderen van Maria's zuster *Weyme van Byler,* gehuwd met Willem *Willemsz.* van *de Wal* (Civiele processen Hof van Gelre 1608 no. 10, bijlage C). *Weyme* en *Maria* waren dochters van *Evert* ***van*** *Sorchstam.*

[28]) Een zuster van de in aant. 27 vermelde *Weyme* en ***Maria.*** Zie het in de vorige aant. vermelde proces en boven, § 2.

— wellicht door aankoop van de delen harer neven — en vermaakte op 12 October 1605 bij testament, verleden voor notaris R. van Mulenborch te Amersfoort, al haar bezit aan haar zwager Mr. Gerrit van Barnevelt [29]). Daar zij echter op grond van het toenmalige Veluwse landrecht niet over erfgoederen bij testament kon beschikken, was deze testamentaire dispositie ongeldig. Het proces, dat deswege in 1608 en volgende jaren over haar nalatenschap werd gevoerd [30]), kan hier buiten beschouwing worden gelaten. Ik vermeld slechts, dat tot de nalatenschap van Willemtge Dommens moet hebben behoord „het erff Byler, mitzgaders een vyerendeel van een ander erff, daerby gelegen, oock Byler genoempt, beyde in den ampte van Barnevelt leggende" [31]).

Boven reeds deelde ik mede, dat behalve ***Mor van Byler*** ook nog een *Herman* ***Wacker*** in den koop van 1431 betrokken geweest schijnt te zijn. De tynsboeken zijn in dit opzicht echter onduidelijk en gedeeltelijk met elkander in strijd [32]). Gelukkig is het daarom, dat wij ook nog van andere zijde terzake gegevens ontvangen. Blijkens enige aantekeningen uit 1531 en 1533 [33]) was toen „de erve ind guede geheyten Byler — dat darden_deel1 van den gueden Byler — liggend in den kerspel van Barnevelt" in handen van de erfgenamen van ***Mor Hermansz.*** *(Wacker),* **t.w.** ***Casyn,*** *Herman* (in 1533 diens zoon en erfgenaam ***Johan), Henrick*** en ***Agnies van der*** *Hell* [34]) en ***Ernst van*** *Oldenbarnevelt.* Het goed werd toegedeeld aan ***Henrick van der*** *Hell,* die het vervolgens op 2 Mei 1539 schonk aan zijn bastaard-zoon ***Johan van*** *Hell* [35]). Merkwaardig nu is, dat het in den brief van laatstgenoemd jaar wordt omschreven als „eyn halff erff ind guet, genandt Biler". Immers de acten uit 1531/3 en 1539 hebben ongetwijfeld betrekking op hetzelfde goed, en we staan dus voor het feit. dat hetgeen in 1531/3 een derde deel heette, zes jaren later een helft genoemd werd. Nog zonderlinger evenwel wordt de gehele geschiedenis, wanneer wij ons realiseren, dat deze helft (of dit derde deel) zelf weer een gedeelte moet hebben gevormd van „die helfte des guedes Byler", die Mor van Byler in 1431 kocht van Wulffer van Byler Andriesz. Het heeft er veel van, dat wij hier voor een onoplosbaar raadsel worden gesteld.

Misschien echter is de oplossing van het probleem toch nog tamelijk eenvoudig. Allereerst zij er hier op gewezen. dat in het Veluwse tynsboek de wederhelft van de daarin onder het hoofd „den thyns van Bylaerrebroich" vermelde „helfte des guedes Byler" niet voorkomt. M.a.w. die wederhelft was blijkbaar geen tynsgoed in tegenstelling met het wel in het tynsboek vermelde gedeelte, hetwelk kennelijk in oorsprong een onontgonnen perceel broekland geweest is, dat door den graaf (hertog) krachtens zijn z.g. wildernissenregaal in tynsrecht is uitgegeven. Vermoedelijk heeft dus het gehele goed Byler in de XVde eeuw uit twee delen bestaan: een allodiaal (niet-heerlijk) erf, dat oude cultuurgrond omvatte, en een heerlijk (tyns-)goed, bestaande uit later tot ontginning gebracht broekland. Aanvankelijk zal uiteraard alleen

[29]) Civiel proces Hof van Gelre 1608 no. 10, bijlage N.

[30]) Civiel proces Hof van Gelre 1608 no. 10; Geregistreerde processen van Veluwe Inv. no. 84, proces no. 7; no. 86, proces no. 5; no. 87, proces no. 13.

[31]) Gercgistrerrde processen van Veluwe, Inv. no. 84, proces no. 7, aanspraak van Gerrit *van Barnevelt* d.d. 14 Juni 1608.

[32]) Zie aant. 25.

[33]) G S.V. Inv. no. 26 (Nijkerk).

[34]) Zij waren kinderen van ***Johan*** *(Casynsz.) van* ***der*** *Hell* en ***Elisabeth*** *Waeker,* dr. van *Mor Hermansz.*

[35]) Register van Opdrachten en Tuchten van Veluwe, Inv. no. 585, fol. 6.

het eerstgenoemde gedeelte „Byler" hebben geheten: dit was dan het oorspronkelijke goed van dien naam. Het tynsgoed — het voormalige broekland — zal toen het in cultuur werd genomen, geen aparten naam hebben gekregen, maar eenvoudig bij het oude land zijn gevoegd. Veel reden, om het met een aparten naam te bedenken, zal er aanvankelijk ook niet zijn geweest.

Aanvankelijk — ik herhaal dat. Want in de eerste helft van de XVde eeuw (of mogelijk reeds eerder) schijnen de omstandigheden zich in dit opzicht te hebben gewijzigd. Immers in 1431 kocht Mor van Byler (met Herman Wacker) het gedeelte, dat tynsgoed was, van den toenmaligen bezitter Wulffer van Byler. hen acte uit hetzelfde jaar, aanwezig in het gerichtssignaat van de Veluwe [36]), onthult ons, dat Wulffer toen niet méér dan dit gedeelte bezat. Blijkbaar was dus reeds vóór 1431 het erf gedeeld, en het tynsgoed toegescheiden aan Wulffer (of diens voorouders). Daarmede moet ongetwijfeld de behoefte ontstaan zijn, dit gedeelte te onderscheiden van het oorspronkelijke geheel. Degeen, die de acte in het gerichtssignaat heeft **geboekt,** heeft die behoefte gevoeld, maar er niet veel van gemaakt: hij volstond met de omschrijving: „half 't guyt te Byler, dat Wolfgers is, in den kirspele van Bernevelt gelegen". Of het werkelijk precies de helft geweest is? Ik meen het te mogen betwijfelen: onze voorouders hebben eeuwenlang de grootste moeite gehad met oppervlakte-maten, en veelal hebben ze er maar een slag naar geslagen . . . .

Het zou voor de hand hebben gelegen, dat na 1431 de spraakmakende gemeente het halve goed Byler, dat Mor van Byler en Herman Wacker tesamen verkregen, door een aparten naam van het allodiaal goed was gaan onderscheiden, In werkelijkheid echter is men ook genoemde helft „de Byler" blijven noemen. Na 1431 kende men onder Barneveld dus twee Byler-erven. Nu bracht reeds de aankoop door twee verschillende personen de waarschijnlijkheid mede, dat t.z.t. het aangekochte goed (tynsgoed) opnieuw zou worden gesplitst. Inderdaad blijkt dit tynsgoed in twee delen te zijn gescheiden; één kwam in handen van ***Johan van der*** *Hell;* het andere was eerst in het bezit van Wynand's vader *Wolfert* ***van Byler,*** en geraakte daarna in handen van „Evert van Staverensdochters" (de van Byler's, die tot het geslacht ***van Sorchstam*** of ***Surchsfeyn*** behoorden). Het deel dat Johan van der Hell heeft verworven was dus een helft van het tynsgoed de Byler, maar daar,. na de verdeling van dat heerlijk goed, het oorspronkelijke erf de Byler (allodiaal erf + tynsgoed) in drie erven uiteen was gevallen, was het tevens een derde gedeelte van dat oorspronkelijk geheel.

Is dus de bezitsopvolging van „half 't guyt te Byler, dat Wolfgers (was) " nog wel te reconstrueren, t.a.v. de historie van het allodiaal erf tasten we bijna geheel in het duister. Reeds merkte ik op, dat Willemtge Dommen ook nog „een vyerendeel van een ander erff oock Byler genoempt" moet hebben bezeten. Ik houd het ervoor, dat dit kwart een deel is geweest van het oudste erf den Byler, dat dan blijkbaar eveneens in verschillende delen is gesplitst. Nu doet zich het feit voor, dat wij uit een acte van 19 Juni 1545 vernemen, dat toen een „erf en goed Biler" — kennelijk een ander perceel, dan de bezittingen van Johan van der Hell en de van Sorchstam's — in het bezit was van ***Willem Hinckaert*** (Hinckert) en zijn vrouw ***Adriana van Scherpenzeel*** [37]). Na

[36]) G.S.V. Inv. no. 8, fol. 242vso (acte d.d. 8 Mei 1431).

[37]) Zie de in annt. 35 vermelde bron, fol. 3. Laatstgenoemde bezat als weduwe het erf nog op 29 Mei 1570 (bron a.v., fol. 170 en 170vso).

hun dood kwam het goed aan hun dochter ***Wilhelmina,*** echtgenote van ***Eilke Clant fho Sfedum.*** Deze droeg met zijn vrouw op 4 Juni 1597 een rente uit dit bezit op aan de kinderen van wijlen ***Cornelis van Wees*** en ***Maria Hinckerfs*** [38]). In verband nu met het feit, dat volgens het hierboven geopperd vermoeden, een kwart van dit erf afgesplitst was, en Eilke Clant dus drie delen zou hebben bezeten, is het interessant te vernemen, dat het erf, waaruit de rente verleend werd, in 1597 wordt omschreven als „drie erven en bouwingen ... genaamd den Byler, gelegen in het ambt en kerspel Barneveld". Ons vermoeden wordt dus op aardige wijze bevestigd.

Waarom ik op dit alles zo uitvoerig ben ingegaan? Om twee redenen! Ten eerste: ik had een fout te herstellen, die ik in mijn eerste hoofdstuk over de van Byler's [39]) gemaakt had. Daar immers heb ik beweerd, dat de „domus Bilaer" van de proostdij van St. Pieter uit het einde der XIIIde eeuw identiek zou zijn geweest met het goed der Amsterdamse en Dordrechtse van Byler's. Thans zou ik veeleer aan willen nemen, dat we eerstgenoemd erf in de XVIde eeuw aantreffen in het bezit van Willem Hinckert en zijn erven. Daarnaast heb ik het wenselijk geacht, nogmaals duidelijk naar voren te brengen, dat er eenmaal onder Barneveld verschillende erven moeten hebben gelegen, die alle Byler genaamd waren, en waaraan verschillende families hun naam ontleend kunnen hebben. Hoe verwarrend ook het Byler-probleem is, en hoeveel vraagtekens er altijd nog blijven, met één ding kan ik den lezer verblijden. Destijds heb ik uiterst voorzichtig op het voetspoor van Beelaerts van Blokland het vermoeden geopperd, dat er nàást de verschillende Bylers nog een erf zou geweest zijn dat nu eens als Bylaer, dan weer als Brylaer voorgekomen zou zijn [40]). Ons medelid de heer J. F. van Gent was zo vriendelijk er mij op te wijzen, dat het voorbehoud, dat ik destijds gemaakt heb, maar al te gegrond is geweest. Ook thans nog kent men onder Barneveld, behalve drie Bieler-erven (de Bieler, groot- en klein Bieler), twee goederen, die respectievelijk den Brielard en klein Brielard worden genoemd.

§ 6. Keren wij na bovenstaande uiteenzettinq weer terug op zuiver genealogisch terrein, dan riist al dadelijk de vraag, hoe de verwantschap was tussen ***Mor (Jansz.) van Byler,*** den koper, en ***Wulffer Andriesz. van Byler,*** den verkoper van het tynsgoed den Bvler in 1431? Helaas ontbreken ons daarover alle gegevens. Wel doet het feit, dat een zoon van Mor *Wulffer* (of Wolff) genaamd was reeds enige verwantschap vermoeden. Bij zijn genealogische aantekeninqen over van Bylaer, bij den Hogen Raad van Adel berustend, heeft bovendien Van Spaen opgetekend, dat *Wulfger van Byler* (kennelijk Mor's wederpartij) in 1436 en 1457 met zeven lelies zou hebben gezeneld. Hij voerde dus het wapen der latere Amsterdamse van Bijlert's, en het lijdt dus aeen twiifel, dat ***Mor*** *Jansz.* en *Wulffer* ***Andriest.*** tot dezelfde familie behoorden.

Wulffer Andriesz. treffen wij oorspronkelijk steeds te Barneveld aan, maar in de dertiger jaren van de XVde eeuw blijkt hij zijn woonplaats naar Ede te hebben verlegd. Hii werd er schout, een positie, die ook ziin nakomelingen er (krachtens verpanding [41])) bekleedden. Voorzover mijn gegevens het

38) Bron a.v., fol. 296vso.

39) Ned Leeuw 1945/46 (jg. 63), kol. 191.

40) Ned. Leeuw a.v., kol. 198.

41) Zie de uitgave der Ver. Oud-Ede, *Geschiedenis van* Ede, dl. 11, blz. ***5 en vlg.,*** waar ***nog*** enige van Byler's worden genoemd, die ik niet in genealogisch verband kon plaatsen.

toelieten, heb ik deze E d e - s e t a k samengevat tot het navolgende fragment:

I. ***Andries van Byler.*** Hij was vader van:
   a. *Wulffer,* volgt onder II,
   en mogelijk van:
   b. ***Aleyf van Byler*** [42]), nog vermeld 1441 onder Barneveld; tr. in of vóór 1424 ***Engelberf Dageraif,*** richter van Harderwijk (1432).

II. *Wulffer* ***van Byler Andriesz.,*** vermeld te Garderen (Barneveld) 1418—1432 [43]), daarna te Ede 1432-1436 [44]), in het Veluwse landgericht te Ede 1441—1458 [45]), schout (pander) aldaar 1439—1458 [46]); in de klaring te Engelanderholt 1432 [47]); bezitter van het halve goed Byler onder Barneveld, dat hij in 1431 verkoopt aan Mor van Byler en Herman Wacker [48]).
   Hij was vader van:
   a. ***Wulffer*** *Wulfersz.* ***(van Byler),*** volgt onder III.
   b. een ***dochter,*** die „dienstwijf" was [49]), gehuwd met ***Everf van (der)*** *Hell,* abtsman [50]), bezitter van het erf Halfbrink (gelegen bij zijn hofstad) onder Nijkerk [51])
   en voorts vermoedelijk van:
   c. ***Andries*** (of *Aris* [52])) ***van Byler,*** schout te Ede (1484 en 1491 [53])), gerichtsman aldaar 1485 [54]); verwierf aldaar in 1493 het erf „Hackengoed" in de buurschap 't Woud [55]).
   d. ***Roelof,*** volgt onder IIIbis.

III. ***Wulffer*** *Wulffersz.* ***van Byler,*** vermeld onder Ede 1456 en 1457 [56]) en te Barneveld 1485 en 1493 [57]). Hij was vader van:
   a. ***Wullifkensdochfers van Byler,*** gehuwd met *Reinken Dirck Lubbertsz.* (die hertr. met ***Gerrif*** *Collertsdochter* [58])).

IIIbis. ***Roelof van Byler,*** vermeld 1474 [59]), schout te Ede en gerichtsman aldaar (1481) [60]). Hij huwde waarschijn-

42) Zie over haar Ned. Leeuw LXV, kol. 262, aant. 24.

43) G.S.V. Inv. no. 7, fol. 3, 19vso, 151vso; Inv. no. 8, fol. 78; Inv. no. 9, fol. 99 (los blad) en 101vso.

44) G.S.V. Inv. no. 9, fol. 1, 15, 56vso, 60, 75; Inv. no. 10, fol. 1, 26, 59vso, 83, 102vso, 129, 189vso.

45) G.S.V. Inv. no. 14. Van 1458-1474 ontbreken de signaten van Veluae.

46) Zie Ned. Leeuw LIX, kol. 212, en de in aant. 41 genoemde bron.

47) D'Ablaing van Giessenburg, ***De Ridderschap*** van. ***Veluwe*** (1859), blz. LXIX (naar Van Spaen).

48) Zie boven. § 5.

49) Lijst van' horige luiden en goederen op Veluwe 1460-1493, gemerkt A (Hertog. Archief, Inv. Nijhoff 2gI), fol. XIIIvso en LIvso (Putten) ; a.v. lijst B, fol. XXXVvso. Voor den term „dienstwyf" zie men Ned. Leeuw LIX, kol. 218.

50) Zie aant. 49. Een „abtsman" was een horige van de kelnarij van Putten (abdij van Paderborn).

51) Tynsbook Veluwe (Hertog. Archief), register van erfpachten no. 49, fol. 57.

52) G.S.V., Inv. no. 19, fol. 1 (A° 1491).

53) G.S.V., Inv. no. 16, fol. 118; Inv. no. 17, fol. 7, 15, 15vso; Inv. no. 19, fol. 1.

54) G.S.V., Inv. no. 16, fol. 48.

55) Lijst van horige luiden en goederen op Veluwe (Hertog. Archief), lijst D, fol. IIIvso.

56) G.S.V., Inv. no. 14, fol. 10 en 42vso.

57) G.S.V., Inv. no. 17, fol. 49, en Inv. no. 19, fol. 174.

58) Lijst van horige luiden en goederen op Veluwe (Hertog. Archief), gemerkt B.

59) G.S.V., Inv. no. 15, fol. 9 (Barneveld).

60) G.S.V., Inv. no. 16, fol. 1vso, 4vso, 5 en 57.

lijk ***Geertrude,*** wede van ***Morreke Philipsz.*** [61]).
Hij was vader van:

a. *Gerritke van Byler,* ***zuster*** van Philips Morren, beleend met een hoeve lands c.a. onder Barneveld (6 Maart 1485) [62]), † vóór 24 April 1541 [63]); tr. vóór 3 Juli 1492 [64]) ***Coop van*** *Oldenbarnevelt,* vermeld 1497-1545, rentmeester van de abdij van Elten op de Veluwe (1519—1539), begr. Nijkerk in of vóór 1562, zn. van *Claes Cosijnsz.* [65]).

(Wordt vervolgd).

61) Leenregister Keppel; beleningen met een hoeve lands c.a onder Barneveld d.d. 1433, 11 Mei 1439 en 19 Jan. 1463. Hij had een zoon *Philip Morren, wiens moeder* was *Geertrude N.N.*

62) Leenregister alsroren. Hulder was *Wolphert van Byler.*

63) Leenregister a.v. Leenvolger was haar zoon *Roelof van Oldenbarnevelt* (Ned. Leeuw LVIII,, kol. 328).

64) Leenregister a.v.

65) Zie Ned. Leeuw LVIII, kol. 328.

Het Hilvarenbeeksch geslacht Otten (Otto),

door B. W. VAN SCHIJNDEL.

(vervolg en slot van LXVII, 292)

V6. ***Wouter Otten,*** geb. Hilvarenbeek omstr. 1440, wonende te Esbeek [315b]), poorter te Oisterwijk 1471 [316]), tr. N. ***van Bredeheze,*** dr. van ***Gerard*** en *Jutta* ***Adriaensdr.*** *Boermans* [317]), waaruit geb. te Hilvarenbeek:

1. *Wouter,* priester, wonende te Moergestel 1490 [317b]), voogd der onmondige kinderen van wijlen Claes Otten en Engele Hackx (1502) [318]).
2. ***Claes,*** bezit goederen te Moergestel [318b]), tr. N.N., laat kinderen na [319]).
3. ***Jenneke,*** tr. ***Bernard Cosfers*** [320]).
4. ***Marten,*** die volgt VI8.
5. ***Jutta,*** vermeld 1525, tr. ***Willem*** *Willemszn. Borchmans* [320b]), schepen van Moergestel 1498 [321]).

V7. ***Marten Offen,*** geb. omstr. 1442, cijnsman [321b]) (1499), tr. *Cathalyn Beerten* [322]), dr. van ***'Wouter*** en ***Lysheth*** *N.* [323]), waaruit geb. te Hilvarenbeek:

1. *Otto,* tr. N.N. [323b]), waaruit: *Mathys,* vermeld 1562 [324]).
2. ***Wouter,*** die volgt V19.
3. ***Claes,*** die volgt VI10.
4. ***Dirck, fr. N.N. (Wyfen?)*** [324b]), waaruit: a: ***Claes,*** bezit met de familie Wyten een goed „in de Caterstraete" te Breda 1525 [324c]), † vóór 1534, tr. ***Marie Woufersdr. Boydens*** [325]); ***zij*** hertr. ***Willem van*** *Taterbeeck,* vermeld 1544 [325b]).
   b. ***Christiaen,*** schoenmaker, poorter van Antwerpen 8-2- 1542 [326]).

VI8. ***Marten Otten,*** geb. omstr. 1470, cijnsman [326b]), woont te Esbeek 1530, † vóór 1563, bezit goederen onder Diessen [327]), tr. ***Jutta Zeelmekers,*** vermeld 1530, dr. van ***Willem*** († vóór 1530) en ***Marie Bogaerfs.*** vermeld 1530 [328]),
Uit dit huwelijk werden geb. te Hilvarenbeek:

1. ***Adriaen,*** vermeld 1561—'78 ([328b]), tr. N.N., waaruit één zoon. geb. te Hilvarenbeek: *Adriaen,* † 5 Jan 1625 ([328c]), tr. ***Marie N.,*** vermeld 1632 ([329]), waaruit vijf kinderen ***Maria,*** tr. ***Cornelis Adriaen*** *Henrick Claes* ([329b]); ***Jan,*** ged. Hilvarenbeek 13 Januari 1616 ([329c]), tr. le ***Marie*** *Aertsdr.* ***'Peters*** ([329d]); tr. 2°. *Lucie Aertsdr.* ***Henrickx*** ([329e]); ***Anna,*** ged. Hilvarenbeek 23 Nov. 1617, tr. ***Peter Adriaen Woufer*** *Nouwens* ([329f]); ***Adriaen,*** ged. Hilvarenbeek 21 Oct 1621 ([329g]); ***Henrick,*** geb. Diessen, ged. 1 Jan 1625 ([329h]);
2. *Gijsbert,* cijnsman ([329i]), wonende te Diessen „aen die Brugge", tr. N.N., waaruit: a. ***Merten,*** cijnsman (1631) ([330]), wonende te Diessen, tr. ***Jenneke*** *Aelbert Wilborts* ***Aben*** ([330b]), waaruit twee kinderen: ***Albert*** ([330c]) en ***Joriske,*** tr. ***Jan*** *Janssens* ([330d]);
3. *Gerarda,* tr. ***Jan Jacob*** *Jacobs* ***van den Eynde,*** wonende te Diessen „aen die Brugge" (1566) ([331]);
4. ***Marie,*** vermeld 1566, tr. ***Claes Peterszn. de*** *Gruyter,* vermeld 1566 ([332]).

VI9. ***Wouter Otten, geb.*** omstr. 1444, cijnsman, vermeld

315b) A.G.R. Brussel. Rekenkamer. Reg. no. 45076—1499, 262; 45079-1670, 65.

316) Ibidem. no. 13024, rek. 1471. R.A. 's-Bosch. Rt. A. Mocrgestel. Reg. no. 39, 10-4-1502.

317) A.G.R. Brussel. Rekenkamer. Reg. no. 45076, 262; 45079, 11. De „Brechees" ligt bij Gorp.

317b) R.A. 's-Bosch. Rt. A. Moergestel Reg. no. 39, 20-4-1502.

318) Idem. Rt. A. Oisterwijk. Reg. no. 208, 13, 16-4-1504.

318b) Idem Rt. A. Moergestel. Reg. no. 39, 20-4-1502.

319) Ibidem. Idem.

320) A.G.R. Brussel. Rekenkamer. Reg. no. 45079, 65.

320b) R.A. 's-Bosch. Rt. A. Oisterwijk. Reg. no. 229 (1525), 5.

321) Idem Rt. A. Moergestel. Reg. no. 39, 33.

321b) A.G.R. Brussel. Rekenkamer. Reg. no. 45076, 295; 45079, 86v.

322) Ibidem. no. 12996. Rek. '1510.

323) Ibidem. no. 45079, 86v.

323b) Ibidem. Idem.

324) Ibidem. Idem.

324b) R.A. 's-Bosch. Rt. A. Hilv. Reg. no. 23, 94, 17-8-1525, 114, 10-3-1526.

324c) A.V. Breda. Vestboek no, 273, 41, 23-3-1569,

325) Ibidem. Idem.

325b) Ibidem. Idem. Kantt.

326) A.V. Antwerpen. Vierschaerboeck 1542.
3260) A.G.R. Brussel. Rekenkamer. Reg. *no* 45079, 86v.

327) R A. 's-Bosch. Rt. A. Hilv. Reg. no. 23, 37v., 6-2-1523, 38, 6-9-1523, 46, 7-4-1530, 62v., 12-6-1530.

328) Ibidem. no. 25, 69v., 22-1-1551. Idem. Rt. A. 's-Hertogenbosch. Schepenprot. no. 1332 (1539), 116. Idem. Rt A. Hooge- en Lage-Mierde. Reg. no. 36, 136v., 8-9-1550. *Willem Zeelmekers* had nog drie kinderen: Jan *Zeelmekers, Willem Zeelmekers* en *Cornelis Zeelmekers.*

328b) Ibidem. Rt. A. Hilv. Reg. no. 27, 11v., 13-4-1566.

329) Ibidem. B.S Hilv. Doopboek.

329b) Ibidem. no. 26, 55, 25-10-1561, 30-12-1561.

329c) Idem. B.S. Hilv. Doopboek.

329d) Ibidem. Idem.

329e) Ibidem. Idem.

329f) Ibidem. Idem. Jhr. A. van der Does de Rillebois. o.c. IV, 413. Zijn neef, *Antoon Peterszn. Nouwen,* cantor (kapittel Hilv.) stichtte bij test. dd. 21-7-1620 twee studiebeurzen.

329g) Ibidem. Idem.
3290) Ibidem. Idem.

329i) A.G.R. Brussel. Rekenkamer. Reg. no. 45081, 13, 25v.; 45082, ll. 86v., 119v.

330) Ihidem. Idem.

330b) RA. 's-Bosch. Rt. A. Hilv. Reg. no. 47, 161, 9-1-1631.

330c) Ibidem. no. 318. Prot. not. Gysbert van 'den Nieuwenhuysen, 5-10-1641.

330d) Ibidem. Idem.

331) Ibidem. no. 25, 34v., 20-2-1561, 55, 25-10-1561; 27, 11v., 13-1-1566. A.G.R. Brussel. Rekenkamer. Reg. no. 45081-1639, 13.

332) R.A 's-Bosch. Rt. A. Hilv. Reg. no. 26, 55; 27, 131v., 13-1-1566. Hij laat twee zonen achter, nl. *Dirck de Gruyter, tr. Elisabeth van Thulden* en *Henrick de Gruyter.* Deze de Gruyter's voeren, blijkens Houwaert (Hs. 11-6607, 96) : van sabel, drie gouden drielingsbalken. Alhoewel dit wapen veel overeenkomst vertoont met dat der familie van Thulden, geloof ik niet dat dit door de Hilvarenbeecksche familie werd gevoerd. Het is het wapen der bekende Gentsche familie de Grutere. Alhoewel Houwaert betrouwbaar is, kan hij zich hiermede vergist hebben.

1566 ([333]), tr. *Aleyt* ***Hendricksdr.*** *Bogaerts* ([334]), waaruit geb. te Hilvarenbeek:

1. Claes ***(Offen van Beke),*** bezit een goed te Haren (1572) ([335]);
2. ***Marfen,*** die volgt VII9;
3. ***Offo*** ([336]);

voorts (bij N. de Gruyter?) een bastaardzoon:

4. *Wouter* ***(Offen alias de' Gruyfer)*** ([337]), tr. ***Margriet Wreyssen,*** dr. van ***Jan Janszn.*** en ***Marie N.*** ([338]), waaruit o.a. een zoon *Otto* ***(Offen alias de Gruyter)*** [338b]), tr. ***Anna van de Kerkhoff,*** dr. van ***Jan Wilemszn.*** en ***Adriana Pefersdr. van Heze*** ([339]), waaruit geb. te Hilvarenbeek: a. ***Lysbefh,*** tr. ***Jan Aerfszn. Peters*** ([339b]); b. ***Adriaen,*** tr. N.N., waaruit twee kinderen: ***Adriaen*** [339c]) en ***Mayke,*** tr. ***Cornelis Adriaen Claes Hendrickx*** ([339d]); ***c. Heylwich,*** tr. ***Jan Hendrickstn. Wyten,*** † vóór 1587 ([339e]); d. *Hendrick,* tr. ***Geertruyd Wyfen*** ([340]);

en vermoedelijk:

5. ***Aert (Otten van Beke),*** geb. te Hilvarenbeek, kanunnik der abdij van Park, † 8 Maart 15... (vóór 1536) ([341]);
6. (zijn broeder) ***Wouter (Offen van Beke),*** kapelaan van het klooster Insula Ducis (Gempe), kanunnik der abdij van Park, † 29 Oct. 1540 ([342]).

VII9. *Marten Ottèn,* geb. Hilvarenbeek omstr. 1476, bezit goederen te Esbeek (1530) ([342b]), † vóór 1561 ([343]), tr ***Lysbefh Huysmans,*** dr. van *Jan* en ***Aleyf Henrick Goossens van Baeschof*** ([344]), waaruit geb. te Hilvarenbeek:

1. ***Wouter,*** tr. ***Lufgardis Wyfen,*** dr. van ***Gerard Willemszn.*** en ***Elisabeth Dircksdr. Aben*** ([345]), waaruit geb. te Hilvarenbeek: a. ***Wouter,*** tr. ***Marie Aert Heynen van Ryfhoven*** ([346]), waaruit: *Jacoba,* tr. ***Jan Thomas Meus Martens*** ([346b]); b. ***Marie,*** tr. ***Henrick Gysbert Henrickx van der Spaendonck*** ([346c]); c. ***Gerard,*** vermeld 1604, tr. *Ida* ***N.*** ([346d]), waaruit drie kinderen: ***Henrick,*** wonende te Esbeek (1610) [346e]); ***Adriaen*** (cijnsman) ([346f]), wonende te Esbeek (1610-12) ([346g]), en ***Gerard,*** vermeld 1610 ([346h]);
2. ***Willem,*** die volgt VII19.
3. ***Otto,*** die volgt VIII10.
4. ***Aleyt,*** vermeld 1568, tr. *Dirck* ***Jan Claes Celen*** ([347]);
5. ***Marie,*** tr. ***Cornelis van Raeck*** ([347b]), waaruit: *Cornelia* ***van Raeck,*** tr. ***Mafhys Adriaenszn. Mathys*** [348]).

VIII9. ***Willem*** *Otten,* geb. te Hilvarenbeek omstr. 1506, woont „int Loo" ([348b]), † vóór 1586, tr. *Stefana* ***van -der Poel,*** dr. van ***Aerf*** en ***Marie Sfevensdr. van der Langeryf*** ([349]), waaruit geb. te Hilvarenbeek:

1. ***Frans,*** rector van het altaar van St. Willibrord te Diessen en pastoor van Arendonk 1607 ([350]);
2. Aert, woont „aent Groet Loo", † voor 1629 ([350b]), tr. ***Marie Jansdr. Thielmans,*** vermeld 1609 ([350c]), (ontving dd. 29-1-1629 een octrooi van den Hertog om te testeeren) ([350d]), waaruit: a. ***Jan,*** tr. N.N. ([350e]), waaruit: *Dirck,* tr. in 1679 ***Marie Willemsdr. Adriaens*** ([350f]); b. ***Wilhelmina,*** tr. ***Claes Moonen, zn.*** van ***Cornelis*** en ***Elisabeth Andries Gysberfs*** ([350g]); c. *Dirck* ([350h]); d. ***Marie,*** vermeld 1629 ([351]);
3. ***Wouter,*** vermeld 1601 ([351b]), tr. *Antonia* ***van der Loo,*** dr. van ***Henrick Corsfiaenszn.*** en *Lucie Anthonisdr.* ***Moonen*** ([351c]), waaruit drie kinderen, w.o. *Stefana.* tr. ***Christiaen Mathyszn. de Crom,*** vermeld 1635 ([352]);
4. ***Marfen,*** vermeld 1606, tr. N.N. ([353]), waaruit: a. *Stefen* ([353b]); b. ***Christine,*** tr. ***Gerard Peters,*** ver-

333) A.G.R. Brussel. Rekenkamer. Reg. no. 45079, 25, 55, 71v., 88v.
334) R.A. 's-Bosch. Rt. A. Hilv. Reg. no. 25, 49v.
335) Idem. Rt. A. Oisterwijk. Reg. no. 277 (1572), 1, 31-1572. A.V. Breda. Vestboek 273, 41, 23-3-1569.
336) R.A. 's-Bosch. Rt. A. Hilr. Reg. no. 28, 23-1-1568.
337) Idem. Rt. A. 's-Hertogenbosch. Schepenprot. no. 1332 (1539), 116.
338) Idem. Rt. A. Hilv. Reg. no. 26, 31v., 22-3-1561.
338b) Ibidem. no. 44, 102, 3-1-1622.
339) Ibidem. Idem. no. 29, 47v., 13-1-1575. Idem. Rt. A. Oisterwijk. Schepenreg. no. 262 (1558), 31, 65. De broeder en zusters van Anna van de Kerckhoff zijn: *Willem van* de *Kerckhoff,* te Brecht; *Magdalena van* de *Kerckhoff,* tr. *Adriaen Henrickszn. van Spreeuwel; Elisabeth van de Kerckhoff,* tr. Jan *Joordenszn. de Cort* en *Jenneke van de Kerckhoff,* tr. een zoon van *Jan Hendrickx.*
339b) Idem. Rt. A. Hilv. Reg. no. 44, 102, 3-1-1622.
339c) Ibidem. Idem.
339d) Ibidem. Idem.
339e) Ibidem. Idem. no. 100, 168v. In het begin der 19de eeuw (1806), woonde te Waalwijk, Peter *Wyten,* geboortig van Hilvarenbeek, bierbrouwer aldaar. Ziin tak is te Waalwijk volledig uitgestorven met het overlijden van den" heer *Petrus Wyten* (in het begin dezer eeuw), aan wien de kostbare moderne kerk en de St. Petrus-school te Waalwijk te danken zijn.
340) Ibidem. Idem.
341) R. Van Waefelghem. Le Secrologe de l'Abbaye du Pare, 104.
342) Ibidem. 106.
342b) A.G.R. Brussel. Rekenkamer. Reg. no. 45079, 86v.
343) R.A. 's-Bosch. Rt. A. Hilv. Reg. no. 24, 62v., 12-6-1530.
344) Ibidem. no. 23, 37v., 6-2-1523, 38, 6-9-1523, 46, 7-4-1530, 62v., 12-6-1530. Idem. Rt. A. 's-Bosch. Schepenprot. no. 1332 (1539), 116. Idem. Rt. A. Hooge- en Lage-Mierde. Reg. no. 36, 136v., 8-9-1550. A.G.R. Brusel. Rekenkamer. Reg no. 45073–1448, 326.
345) Ibidem. no. 45079, 25, 55. R.A. 's-Bosch. Rt. A. Hilv. Reg. no. 27, 131v., 3-1-1566; 29, 27-1-1574; 30, 129v., 3-2-1579; 217, 17-8-1580.
346) Ibidem. no. 43. 91v., 3-3-1620; 44, 21v.
346b) Ibidem. Idem.
346c) Ibidem. no. 58, 10, 135v., 4-9-1614. „Spaendonck" ligt tussehen Hilvarenbeek en de Biest. In 1573 spreekt men van „de hoeve ter Spaendonck".
346d) Ibidem. no. 39, 15v., 21-1-1610; 26, 6-2-1610; 48, 64, 25-3-1610; 40, 158, 19-11-1612.
346e) Ibidem. no. 39, 64, 25-3-1610.
346f) A.G.R. Brussel. Rekenkamer. Reg. no. 45079, 119v. R.A. 's-Bosch. Rt. A. Hilv. Reg. no. 58, 10, 135, 4-9-1614.
346g) Idem. Idem.
346h) Ibidem. no. 39, 64.
347) A.G.R. Brussel. Rekenkamer. Reg. no. 45073, 326; 45079, 85. R.A. 's-Bosch. Rt. A. Hilv. Reg. no. 27, 131v., 3-1-1566; 33, 20v. Hij heeft een zoon, *Wouter* Celen, 1. 1591, en een zuster, *Jenneke Celen* tr. *Michiel Jan Betten.*
347b) Ibidem. no. 27, 131v., 3-1-1566.
348) Ibidem. no. 29. 105v., 9-12-1575.
348b) A.G.R. Brussel: Rekenkamer. Reg. no. 45079, 70.
349) R.A. 's-Bosch. Rt. A. Hilv. Reg. no. 29, 21-2-1573, 24-4-1573; 33, 9v.
350) Ibidem. no. 38, 112, 3-1-1607. L. Coveliers. Geschiedenis van Arendonck. Welvaerts Arendonrk. 117-131.
350h) R.A. 's-Bosch. Rt. A. Hilv. Reg. no. 47, 154v.
350c) Ibidem. no. 40, 140v.
350d) Ibidem. no. 46, 137v., 29-1-1629.
350e) Ibidem. no. 38. 39, 26-9-1606. Zie ook no. 33. 9v.
350f) Ibidem. Idem.
350g) Ibidem. Idem.
350h) Ibidem. Idem.
351) Ihidem. Idem. no. 44, 72v., 19-6-1627; 46, 137v., 29-1-1629.
351b) Ibidem. no. 38, 103, 8-7-1607, 114, 157; 42, 72, 8-5-1618; 43, 90, 27-2-1620.
351c) Ibidem. no 31, kantt. 10-2-1606; 34, 19-4-1596; 38, 21, 23-5-1606.
352) Ibidem. Reg. no. 37. 133; 38, 21, 23-3-1606, 139, 8-9-1606 (kantt.: 6-11-1633); 43, 90, 27-2-1620.
353) Ihidem. no. 33, 9v., 38, 39, 28-9-1606 (kantt.: 16-11-1633).
353b) Ibidem. Idem.

meld 1633 ([353c]); c. *Cornelia*, tr. *Aerf Henrick Cornelis*, vermeld 1633 [353d];

5. *Marie*, tr. *Willem Casuszn. Maes*, vermeld 1624 ([354]);
6. *Jan*, wonende „opt Grootloo" [354b]), tr. N.N., waaruit: a. *Meys*, vermeld 1624 [354c]); b. *Antoon* [354d]); c. *Marie*, tr. *Cornelis van Gestel* [355]).
7. *Jenneke*, tr. *Meys van Gestel*, zn. van *Jan Antoon Hessel* en *Heylwich Henrickxdr. Verspaendonck* ([355b]).

VIII10. *Otto Otfen*, geb. te Hilvarenbeek omstr. 1508, woont aan de Biest 1566 ([356]), tr. *Adriana Henrick Gielis Bax*, † voor 1600 ([357]), waaruit:

1. *Cornelis (Otto)*, woont te Diessen, tr. *Heylwich Aert Hendrickx* ([357b]), waaruit geb. Diessen: a. *Henrick*, tr. *Jacoba N.* ([357c]), waaruit, geb. Diessen: *Cornelis*, ged. 15 Sept. 1625 ([357d]); b. *Adriaen*, tr. *Margriet Willemsdr. sGroote* ([358]); c. *Simon*, ged. 28 Oct. 1600 ([358b]); d. *Marie*, ged. 10 Sept. 1603 ([358c]); e. *Offo*, ged. 6 Jan. 1609 ([359]);
2. (de „eersaeme ende discrete") *Anfonia*, vermeld 1600-'11, testeert voor den notaris Gysbrecht van den Nieuwenhuysen 12-4-1611 ([359b]), bezit een goed te „Cleyn Westerwyck" ([360]);
3. *Elisabeth*, vermeld 1592-1611, tr. *Cornelis Laureyssen* ([361]);
4. *Merfen*, die volgt IX7.

IX7. *Merfen Otten*, geb. Hilvarenbeek omstr. 1546, bezit een huis te Westerwijk (1597) ([361b]), tr. N.N. ([362]), waaruit:

1. *Jan*, die volgt X2.
2. *Pefer*, die volgt X3.

x2. *Jan Offen*, geb. Hilvarenbeek omstr. 1580 ([362b]), tr. *Marie N.* ([363]), waaruit geb. te Hilvarenbeek:

1. *Adriaen*, die volgt XI3;
2. *Jacob*, die volgt XI4.

x3. *Peter Otten*, geb. Hilvarenbeek omstr. 1584, woont te Diessen „aende Westrick" (1669) ([364]), tr. *Margrief Pefersdr. van der Huyghevoirf* ([365]), waaruit geb. te Diessen:

353c) Ibidem. Idem.
353d) Ihidem. Idem.
354) Ibidem. no. 38, 39, 8-6-1606 (kantt.: 16-11-1633).
354b) Ihidem. Idem.
354c) Ibidem. Idem.
354d) Ibidem. Idem. no. 47, 154v.
355) Ihidem. Idem. no. 35, 43, 30-7-1600. De voogd der onmondige kinderen is Jan *Wouterszn. van* den, *Nieuwenhuysen*. Idem. no. 38, 13-2-1624; 43, 17v Hij was de zoon van *Jan* Antoon. *Hessels van Geste7 en Heylwich Verspaendonck*, dr. van *Henrick Henrickxzn* en Leonora *Michiel* Barthelomeus van den Nieuwenhuysen.
355b) Ihidem. no. 38, 39, 28-9-1606 (kantt.: 16-11-1633).
356) Ibidem. no. 28, 7, 17-1-1568; 38, 149v., 27-2-1608; 308, 12-4-1611.
357) Ibidem. no. 27, llr., 13-1-1566; 34, 21-3-1597.
357b) A.G.R. Brussel. Rekenkamer. Reg. no. 45082–1639, 41, 64. R.A. 's-Bosch.
357c) Ibidem. Idem. Rt. A. Hilv. Reg. no. 58, 12-4-1611.
357d) R.A. 's-Bosch. B.S. Diessen. Doopboek.
358) Idem. Rt. A. Hilv. Reg. no. 45, 259.
358b) Idem. B.S. Diessen. Doopboek.
358c) Ibidem. Idem.
359) Ihidem. Idem.
359b) Idem. Rt. A. Hilr. Ree. no. 318. 12-4-1611; 320, 12-4-1611.
360) Ibidem. 35, 12v., 17-3-1600.
361) Ibidem. no. 34, 31-1597.
361b) Ihidem. Idem.
362) Ihidem. Idem.
362b) Idem. B S. Hilv. Doopboek.
363) Ibidem. Idem.
364) Idem. Rt. A. Hilv. Reg. no. 69, 269v.
365) Ibidem. Idem. Huijghevoirt ligt óp de grens van Hilvarenbeek on Oisterwijk.

1. *Margriet*, † Diessen 30 Nov. 1702 ([366]);
2. *Jan*, die volgt XI5.
3. *Marfen*, wonende „aende Westrick" (1685), Heilige Geestmeester te Diessen (1685) ([366b]), tr. Diessen 14 Maart 1680, *Mechfeld Gerardsdr. van Overbeeck*. † Diessen 7 April 1727 ([367]);
4. *Cafharina*, † Diessen 3 Oct. 1711, tr. *Jan Adriaen Jacobs van Beers* ([368]).

XI3. *Adriaen Otten*, geb. Hilvarenbeek omstr. 1615 ([368b]), tr. Hilvarenbeek 14 Aug. 1655, *Emerentia Jacobsdr. van Stamproy*, test. dd. 3-3-1718 ([369]), waaruit geb. te Hil-, varenbeek:

1. *Philip* ([370]);
2. *Marie*, tr. *Mathijs van Kleef*, wonende te 's-Bosch (1687) ([371]);
3. *Jan*, wonende te Herenthals 1687 ([372]), † Herenthals 15 Jan. 1744, tr. *Barbe van den Luytgaerden*, † Herenthals 10 Jan. 1746 ([372b]), waaruit geb. te Herenthals: a. *Adriaen*, ged. 22 Maart 1690 ([372c]); b. *Jan*, ged. 14 Febr. 1696, † Herenthals 29 Oct. 1703 ([373]).
4. *Margriet*, tr. *Evert N.*, wonende te Diessen (1687) ([374]).

XI4. *Jacob Otfen*, ged. Hilvarenbeek 29 Jan. 1617 ([347b]), tr. Hilvarenbeek 3 Aug. 1660 *Marie Godfriedsdr. van Loey* ([375]), waaruit geb. te Hilvarenbeek:

1. *Adriaen*, tr. Hilvarenbeek 5 Aug. 1698 *Anna Maria Michielsdr. van Oirschot* ([376]);
2. *Jan*, tr. N.N. ([376b]), waaruit: a. *Marie*, tr. *Jan Henrickszn. Jans* ([376c]); b. *Wouter*, tr. Hilvarenbeek 30 Jan. 1722 *Clasina Jansdr. Sweens* ([367d]), weduwe van *Willem van Herck*, waaruit twee dochters: *Jenneke*, ged. Hilvarenbeek 6 Jan. 1723 ([376e]) en *Maria Theresia*, ged. Hilvarenbeek 26 Sept. 1733 ([376f]); c. *Michiel*, tr. Hilvarenbeek 23 Oct. 1718 *Aleid (Aldegondis) Adriaensdr. Corstiaens* ([376g]), waaruit twee kinderen ged. te Hilvarenbeek: *Christina*, ged. 7 Sept. 1719 ([376h]) en *Jan*, ged. 9 April 1724 ([377]).

XI5. *Jan Otten*, geb. Diessen omstr. 1630, † Diessen 15 Sept. 1712 ([377b]), tr. Hilvarenbeek 9 Jan. 1667 *Elisabeth*

366) Ibidem. Idem.
3bdb) Ibidem. Idem. no. 172, 64, 24-7-1685.
367) Idem. B.S. Diessen. Begrafenisboek.
368) R.A. 's-Bosch. Rt. A. Hilv. Reg. no. 69, 269v.
368b) Ibidem. no. 175, 350. 3-3-1718.
309) Ibidem. Idem. B.S. Hilv. Trouwboek.
350) Ibidem. Idem.
351) Ibidem. Idem.
372) Ibidem. Idem.
372h) A.V. Herenthals. B.S. Doop-, trouw- en begrafenisboek.
372e) Ibidem. Idem.
353) Ibidem. Idem.
374) R.A. 's-Bosch. Rt. A. Hilv. Reg. no. 175, 350, 3-3-1718.
374b) Idem. B S. Hilv. Doopboek.
375) Ibidem. Trouwboek.
370) Ibidem. Idem.
376o) R.A. 's-Bosch. Rt. A. Hilv. Reg. no. 74, 488.
376c) Ibidem. Idem.
376d) Ibidem. Idem. no. 178, 152, 24-11-1746.
376e) Idem. B.S. Hilv. Doopboek.
376f) Ibidem. Idem.
376g) Ihidem. Trouwboek.
376h) Ibidem. Doopboek.
377) Ibidem. Idem.
377b) Ibidem. Begrafenisboek.

Het „*Notarishuys*" te Hilvarenbeek (tusschentijds grootendeels verbouwd), van 1490—1568 eigendom van leden van het geslacht *Otten* **en** daarna van de familie *Veltacker-Otten*.

Wapen, gevoerd door de Leuvensche familie *Otten* (Otto) van 1515 tot 1714.

Het wapen van dit schildje werd gevoerd door de familie *Otten* (Otto) te Diessen in het begin der XVIIIde eeuw.

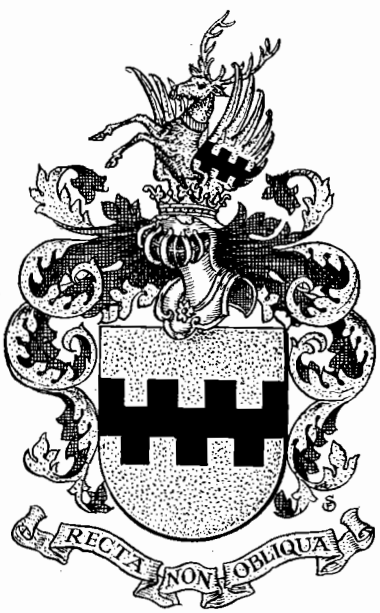

Wapen, gevoord door de Leuvensche familie Otto sedert 1714, volgens attestatie's van wapenkoning Beydaels dd. 11-3-1780 en 30-7-1793.

Jansdr. Volders ([378]), geb. te Diessen, waaruit geb. te Diessen:

1. *Jan*, ged. *2 Nov. 1667*, bezit een huis „opde Byest" ([378b]), tr. N.N., waaruit: a. *Marie*, tr. Hilvarenbeek *29* Dec. 1720 *Jan Hendrickx*, geb. te Maribloux (sic) ([378c]); b. *Jan*, tr. Hilvarenbeek *23* Febr. *1721 Marie Joost Jansen Moonen* ([379]);

   Uit het huwelijk *Otten-Moonen* werd geboren:
   Jan *Otten*, geb. Hilvarenbeek, ged. 29 Oct. 1722, tr. Hilvarenbeek 29-4-1742 *Joanna Michielsdr.* ran den *Sande*, waaruit: a. ***Marie***, geb. Diessen, ged. 28-5-1743, tr. Hilvarenbeek 13-11-1772 *Abraham Corneliszn.* ***Stevens;*** b. Margriet, geb. Diessen, ged 4-4-1747; c. Jan, geb. Hilvarenbeek, ged. 5-3-1751, tr. Hilvarenbeek 13-11-1772 Anna *Margriet Cornelisdr.* Stevens, waaruit: *Michiel*, geb. Hilvarenbeek, ged. 6-5-1773, en Jan, geb. Hilvarenbeek in 1779, gemeenteraadslid Hilvarenbeek (1824—1843), tr. Hoogeloon 1818 *Cornelia Beeks*, geb. Kasteren 1793, dr. van *Adriaen* en *Henriette* ***van der Poel.***

2. *Peter*, ged. *23* Sept. *1669*, † Diessen *4* Maart 1690 ([380]);
3. *Barbe*, † Diessen *14* Jan. 1694 ([381]).

VII10. *Mr. Claes Offen*, geb. Hilvarenbeek omstr. 1476, notaris en secretaris te Hilvarenbeek 1520 ([381b]), † voor 1532, tr. 1". *Margriet van der Spaendonck*, † *voor* 1510 ([382]), dr. van *Willem* en *Geertruyd Embertsdr. Scenckels* ([382b]), tr. *2". Dingna Thomasdr. Meys*, vermeld 1531-'50 ([383]),
Uit het eerste huwelijk:

1. *Dierck*, die volgt VII 10.
2. *Cornelis*, vermeld 1550, tr. N.N. (jouffr. Joanna van Muysen?) ([384]);
3. *Willem (Gillis)*, woont te Oisterwijk, † voor 1571 ([385]);

Uit het tweede huwelijk:

4. *Margriet*, vermeld 1531 ([385b]);
5. *Mechteld*, vermeld 1531 ([385c]).

VII10. *Mr. Dirck Otten*, geb. te Hilvarenbeek omstr. 1500, notaris en secretaris te Hilvarenbeek 1541-1546, † voor 1561 ([386]), tr. *Cathelyn Melis*, dr. van *Jan Wouterszn. en Aleyt Jan Woufers Claes; zij* hertr. *Jan Claeszn. van den Eynde* ([387]),
Uit dit huwelijk:

373) Ibidem. Trouwboek.
378b) Idem. Rt. A. Hilv. Reg. po. 177, 368, 12-6-1736.
378c) Idem B.S. Hilv. Trouwboek.
379) Idem. Rt. A. Hilv. Reg no. 100, 107, 3-2-1806, 230v. A.V. Hilv. Dossier. Gemeenteraadsleden.
380) Idem. B S. Diessen. Trouw- en begrafenisboek.
381) Ibidem. Begrafenisboek.
381b) Idem. Rt. A. Oisterwijk. Schepenreg. no. 254 (1520), 41.
382) Ibidem. no. 241 (1510), 6, 13-2-1510.
382b) Ibidem. Idem.
383) Idem. Rt. A. Hilr. Reg no. 23, 78v., 140v., 10-5-1531.
384) Ibidem. 23, 84; 25, 162v., 14-3-1552. Idem. Rt. A. 's-Hertogenbosch. Schepenprot. no. 1283 (1511), 144; 1397 (1573, 35v., 262v—263; 1472 (1571), 1. A.G.R. Brussel. Rekenkamer Reg. no. 45079, 49, 61v.
335) R.A. 's-Bosch. Rt. A. Hilv. Reg. no. 23, 81, 84, 196v. Arch. Abdij Tongerlo. Reg. no. A.V. 52, 4-4-1532. Rt. A. Oisterwijk. Sch'epenreg. no. 276 (1571), 8.
385b) Idem. Rt. A. Hilv. Reg. no. 23, 140, 10-5-1531.
385c) Ibidem. Idem. Rt. A. Oisterwijk. Reg. no. 214, 6, 13-2-1510.
386) Idem. Rt. A. Hilv. Reg. no. 23. 72, 20-8-1530. A.G.R. Brussel. Leenhof. Dénomhrements Reg. no. 32, 126v., 6-9-1541.
387) RA. 's-Bosch. Rt. A. Hilv. Reg. no. 23, 72, 20-8-1530; 29, 136, 7-2-1576. Zij had drie zusters: *Henrickxke* Melis, tr. ***Roelof*** *Barthelomeuszn. Schilders; Elisabeth Melis*, tr. *Antoon Symon Laureys Moonen* en *Geertruyd Melis.*

1. *Jan*, vermeld Hilvarenbeek 1546, priester (1576) ([388]);
2. *Bernard*, priester, kamerheer van den abt van Park † in 1576 ([389]);
3. *Willem* „poorter te Oisterwijk (1576), vermeld 1614 ([389b]), brouwer aldaar, „huys ende hof ende brouhuys aende gemeyn plaetse" (1573) ([390]), tr. N.N., waaruit *Aleyt* ([391]);
4. *Geertruyd*, tr. 1°. *Mr. Remigius Jan Peter Meys Veltackers*, secretaris van Hilvarenbeek 1561, leenman van den Hertog van Brabant ([392]), † voor 1577; tr. 2". *Mr. Henrick Anthonis*, wedr. van *Margriet Offen* ([392b]);
5. *Christiaen*, die volgt VIII11.
6. *Margriet*, † voor 1577, tr. *Mr. Henrick Anfhonis (Baudewijns)* ([394]);
7. *Marie*, tr. *Dirck Gysbrechts*, vermeld 1576 ([394b]).

VIII 11. *Christiaen Otten*, geb. Hilvarenbeek omstr. 1525, schepen van Hilvarenbeck 1560-'62 ([394c]), woont aldaar „aende plaetse (1568) ([394d]), † voor 1578 ([395]), tr. *Marie Geerfsdr. Boelen* ([396]), waaruit verscheidene kinderen geb. te Hilvarenbeek, waarvan'alleen vermeld ([397]):

1. *Mr. Gerard*, advocaat-procureur (1571) ([397b]), schepen van Breda 1582-'86 ([397c]) en burgemeester aldaar (1585-'87) ([398]), rentmeester van den prelaat van Tongerlo (1572-'83), † in 1588 ([399]), tr. *Dingena de Wege* ([399b]), geb. te Breda, dr. van *Jan Thomasz.*, rentmeester van St. Catharinadal te Oosterhout

353) Ibidem. no. 29, 136, 7-2-1576. A.V. Breda. Vestb. 805, 3-1-1546.
388) R.A. 's-Bosch. Rt. A. Hilv. Reg. no. 29, 136, 7-2-1576.
389b) A.G.R. Brussel. Rekenkamer. Reg no. 13027, rek. 1576.
390) R.A. 's-Bosch. Rt. A. Oisterwijk. Reg. no. 273, 51v.; 276 (1571), 6v.; 278 (1573), 1.
391) Ibidem. no. 281 (1578), 23v.
392) A G.R. Brussel. Rekenkamer. Reg. no. 45072-1380. 27. Idem. Leenhof. Reg. no. 20, 210v. In 1380 wordt reeds een *Henrick de Peltecker* vermeld. R.A. 's-Bosch. Rt. A. Hilv. Reg. no. 6, 10-12-1614; 23, 72; 29, 181, 3-9-1576. Zij hadden drie kinderen: *Peter Veltacker*, j.u.l., kanunnik van St. Sulpicius te Diest (1576); *Jenneke Veltacker; Paul Veltacker*, ***schepen*** van Tongerlo (1598), tr. *Anthonia van Hulsen.* Zijn oom was *Jacob Veltacker*, geb. Diessen 1567. abt van Tongerlo, † 10-8-1583. Deze was een neef van Goropius Becanus. Zijn zuster, *Heylke Veltacker*, geb. Diessen, tr. *Claes Stalpaerts*, geb. te Hilvarenbeek, waaruit o.a.: *Elisabeth Stalpaerts*, stichtte twee studiebeurzen bij test. dd. 20-11-1596; Mr. *Adriaen Stalpaerts*, pastoor te Waalwijk, abt van Tongerlo, stichtte een beurs hij testament dd. 29-8-1623 en Peter Stalpaerts, religieus Tongerlo.
Jhr. A. van der Does de Willebois. o.c. IV, 355. Dr. P.C. de Brouwer. o.c. 21. J. F. Foppens. o.c. 191.
392b) R.A. 's-Bosch. Rt. A. Hilv. Reg. no. 23, 72; 29, 181, 3-9-1576.
393) Ibidem. no. 29, 136, 7-2-1576.
394) Ibidem. Idem. Zijn dochter Aleijt tr. le Wouter Jacob Thielman van den Berghe, tr. 2e. Frans Gerard Philips de Weert, waaruit *een* dochter, Jacopmijne, tr. Jan Henrick Loeff.
394b) Ibidem. no. 29, 181, X-9-1576.
394c) Ibidem. no. 29. 136. 7-2-3576.
394d) A.G.R. Brussel: Rekenkamer. Reg. no. 45079, 17v.
395) A.V. Breda. Not. prot. no. 3111, 106v., 19-11-1560. R.A. 's-Bosch. Rt A. Hilv. Reg. no. 26. 34, 61; 28, 7-1-1568.
396) A.V. Breda. Vesth. no. 713 (Princenhage), 22-11-1559. Haar oom was wijlen heer *Godert Boelen*, priester te Utrecht. Idem. Vestb. no. 447 (1542), 87v., 3-6-1542. Haar zuster, *Cornelia Boelen*, tr. Peter *Reppaerts* te Amsterdam.
397) Ibidem no. 362. 140v., 15-12-1583; not. prot. no. 1117, 98v., 10-9-1572.
397b) Ibidem. Idem.
397c) Th. H. van Goor. Beschrijving van Breda.
39s) Ibidem. Idem.
399) A.V. Breda. Vesth. no. 415 (Alfen), 24-5-3593; 447 (1542), 6; 362, 146v., 15-12-1583; not. prot. 1117, 10-9-1572; 19-5-1573; vestb. no. 488, 137, 28-7-1587, 140, 23-4-1586.
399b) Ibidem, Idem.

(1544) ([399c]), en ***Anna N.*** ([400]), waaruit vijf kinderen geb. te Breda: a. ***Bernard,*** wonende te Kampen, tr. *Jacoba* ***Cornelis Jan Ancems Servaes,*** † ***1607*** ([401]), waaruit twee kinderen: ***Cornelis,*** geb. in 1594, schorsmolenaar te Kampen 1620 ([402]), en ***Bernard,*** † in 1608 ([403]); b. ***Jacob,*** tr. ***Barbara Cornelis mr. Jansdr.*** ([404]); ***c. Cornelis,*** ged. Breda 1 Nov. 1582 ([405]); d. ***Cornelis,*** ged. Breda in Nov. 1584 ([406]); e. jouffr. ***Johanna,*** vermeld 1643 (haar voogd is Marten Woutersz. van Ryckevorsel) ([407]).

399c) Dr. A. Erens. Ste. Cutharinadal.
400) A.V. Breda. Vestb. no. 407, 410; 415, 24-5-1593. Xot. prot. no. 1119, 37, 22-8-1594; 1122, 22v.; 1123, 40, 29-6-1599.
401) Ibidem. Vestb. no. 362, 146v., 15-12-1582; 481 (1571), 134; 814, 91, 16-7-1588. Not. prot. no. 1126, 63, 29-3-1607.
402) Ibiclcm. Not. prot. no. 1132, 184, 20, 16-8-1617; 1133, 9, 11-4-1620.
403) Ibidem. Vestb. no. 645 (1608), 23.
404) Ibidem. Not. Prot. no. 1118, 134, 10-8-1620.
405) Idem. Doopboek.
406) Ibidem. Idem.
407) Idem. Vestb. no. 440, 45, kantt. dd. 17-4-1643.

Coster,

door **Mr. H. Kronenberg** en **Jhr. H. H.** Röell.

Wapen: in blauw een gouden liggende wassenaar en 2 zilveren rechtsgewende vogels alles onder elkaar paalsgewijze geplaatst.

In de Deventer renuntiatieboeken van 19 Febr. 1551 fol. 92 komt een akte voor, waarbij ***Johan Koster*** voor zich zelf en ***als*** gevolmachtigde van zijn broeder ***Gerrit, Marie*** en *Jenneken* ***van Broeckhesen*** gezusters met haar broeder ***Johan Koster*** als gekozen momber aan hun stiefvader ***Johan van*** *Stockum* verkoopen al hun gerechtigheid in een erve en huis in de Walstraat.

Uit deze akte is af te leiden, dat de moeder van ***Johan*** en ***Gerrit Coster*** hertrouwde met een ***van Broeckhesen*** en daarna met ***Johan van Stockum.***

De ouders van ***Johan*** en *Gerrit* ***Coster*** bleven ons evenwel voorloopig onbekend.

I. 1. ***Jan (Johan) Cosfer*** [1]), burgemeester van Deventer 1539— 1558, cameraar, † 1558, was gehuwd met ***Aaltje ter Haar. Zij*** leeft nog 21 Febr. 1576, op welken datum Schepenen en Raden van Deventer van haar 1250 g.g. opnemen ten behoeve van 's Konings soldaten.

Uit dit huwelijk:

a. ***Jan*** volgt 11.
b. ***Assuerus (Sweer),*** volgt IIa.
c. *Bartha,* huwt Deventer na Paschen 1556 *Borchart* ***van Averenck,*** weduwnaar, gemeensman voor de Assenstraat 1543— 1583, † vóór 10 Jan. 1584 (zie Cat. arch. Groote en Voorstergasthuis No. 1209); zij leeft nog 2 Febr. 1596 (zie renuntiatieboeken).
d. *Clara,* huwt Deventer 1548 ***Johan van Bronkhorst*** I.U.L., geb. Nijmegen 1494, † Keulen 1570. In 1539 prof. phil. te Keulen, van 1543-1544 te Rostock, rector scholarum in Deventer. De Herv. leer toegedaan zijnde week hij met zijn gezin ± 1569 naar Keulen uit.
2. ***Gerrit Cosfer.*** mogelijk gehuwd met ***Gertken,*** wed. van ***Jacob Grubbe*** *Janszn.* (Renuntiatieboeken 8 Aug. 1541, 46).

1) Mogelijk dezelfde *Jan* ***Coster,*** wantsnijder, die in 1530 optreedt ***als*** borg voor *Sweder Coster* uit Goor, bij diens' burger worden van Deventer.

11. ***Jan (Johan) Coster,*** gemeensman voor de Norenbergstraat 1561— 1565, 1567— 1571, provisor H.G. Gasthuis, † vóór 12 Juni 1572, huwt ***Margaretha ten Stal,*** dr. van ***Derk*** en van ***Geertruid N.N.***

Uit dit huwelijk:

1. ***Judith.*** huwt ***Hendrik Kijver,*** gemeensman voor de Engestraat 1608— 1609, burgemeester van Deventer 1609-1618, zn. van burgemeester ***Jan Kijver*** en van *Geertruid* ***van Weseke Henricksdr.***
2. ***Johannes,*** volgt 111.

111. ***Johannes (Hans) Cosfer, ged.*** Deventer 12 Juni 1572, † vóór 9 Dec. 1626 (zie renuntiatieboeken 6 Mrt. 1627), gemeensman voor de Polstraat 1595-1607, huwt 1° Deventer 11 Febr. 1593 (ondertr, Januari) *Aaltgen* ***van der*** *Stege,* † vóór 1625, dr. van den gemeensman *Winold;* hij huwt 2° Deventer 15 Mrt. 1625 (ondertr. 15 Jan.) ***Sophia van*** *Culenborch,* ged. aldaar 28 Mrt. 1602, dr. van ***Melchior*** en ***Anna*** *Muls.* ***Zij*** hertrouwt Kuilenburg 27 Juni 1627 (ondertr. Deventer 26 Mei) ***Johan de*** *Carpentier,* weduwn. van ***Maria*** *Hellinkx.*

Maria Hellinkx was dochter van Seroaas en *Catharina Crayen. Johan* **de** Carpentier hertrouwde 22 Febr. 1637 te Kuilenburg ***Maria van Lienden,*** geb. aldaar 1 Mrt. 1610. (Zie Ned. Leeuw 1926, 3742.)

Uit het eerste huwelijk:

1. *Margrita,* ged. Deventer 5 Mei 1594, huwt Deventer 4 Juli 1615 (ondertr. 17 Juni) ***Jacob Sfachouwer,*** uit Amsterdam, † vóór 23 Aug. 1627, zn. van wijlen Dr. ***Hubert*** *Stachouwer,* heer van Alblas, en ***Truitgen van Elsen,*** wed. van *Jan van Markel.*
2. ***Winoldt,*** ged. Deventer 17 Aug. 1595, † Keulen 2 Apr. 1674. Hij werd 21 Aug. 1620 Karthuizer monnik te Keulen en schreef Tractatus eucharisticus Sacramento et sacrificio in 1646 in druk te Keulen verschenen. Hij liet een manuscript na „Libellus de Romanis pontificibus".
3. ***Johan,*** ged. Deventer 29 Mei 1597, † vóór 23 Aug. 1627.
4. *Aleijt,* ged. Deventer 15 Dec. 1598, † tusschen 25 Oct. 1627 en 20 Nov. 1630, huwt Deventer 5 Oct. 1617 (ondertr. 13 Sept.) *Wolter Vriesen,* uit Lochem, † 24 Sept. 1658, zn. van wijlen ***Jan,*** gemeensman voor de Overstraat 1647-1658. Zij bezaten de erven Spikvoorde en de Krudde (zie bewijzen van kindergoed Polstraat 26 Nov. 1630). Hij hertrouwt Deventer 19 Dec. 1630 (ondertr. 20 Nov.) ***Sara Jacobsen,*** dr. van den gemeensman en juwelier ***Jacob Egberts*** en ***Catharina Jacobs.***
5. ***Agnes,*** ged. Deventer 18 Nov. 1600, † vóór 23 Aug. 1627.
6. ***Derrickien (Theodora),*** ged. Deventer 28 Mrt. 1602, huwt aldaar 24 Nov. 1630 (ondertr. 30 Oct.) Dr. juris ***Thomas Loges,*** advocaat-fiscaal van Overijssel, ged.

Deventer 6 Mrt. 1606, zn. van *Albert* en *Swaantje Verwer.*

7 *Henrick, ged.* Deventer 14 Aug. 1603, † vóór 23 Aug. 1627.

8 *Judith,* ged. Deventer 25 Nov. 1604, † vóór 23 Aug. 1627.

Den 23 Aug. 1627 verzoeken de 3 nog levende kinderen van wijlen de echtelieden *Hans* Coster en *Aeltgen ter Steghe,* te weten *Margaretha Costers* wed. van *Jacob Staghouwer* gcass. met haar zwager cameraar *Henrick van Marckel, Aeltjen Costers* geass. met haar man *Wolter Vriese* en *Theodora Costers geass.* met haar momberen *Peter ter Smitten* en *Henrick Reeffs,* wesende de vierde *Winandus* int' clooster tot Colln gegaan, sulx hij levendig sijnde voor doot wort geholden om in het memorieboek te noteeren, at zij crfmagenseheid gemaakt hebben van het versterf hunner ouders enz.
Memorieboeken Dev. Archief.

IIa. *Assuerus (Swier) Coster,* † 21 Sept. 1581, gemeensman voor de Overstraat 1547-1562, burgemeester 1562— 1581, cameraar en provisor van het oude Convent, huwt Deventer 3 Mei 1554 *Catharina Sprueten,* dr. van *Johan,* burgemeester van Nijmegen, en *Agnes Bairs.*

Hij werd 12 Nov. 1559 na doode zijns vaders beleend met het. goed Wolferdink.

'Uit zijn huweliik:

1. *Agnieta,* † 'Deventer 13 Febr. 1634 en 18 Febr. in de Lebuinuskerk begraven, huwt aldaar 1° 21 Jan. 1574 Dr. *Everhard Rouse,* geb. Deventer 1545 8 dagen voor Martini, † aan de pest 26 Mei 1581, gemeensman voor de Engestraat 1574— 1581, zoon van *Arent* en *Roelofje Hendricksdr. van Wijhe; zij* tr. 2° Deventer 11 Dec. 1582 *Joannes Mathisius,* predikant te den Dam bij Groningen, van 1580 tot zijn dood op 8 Oct. 1584 predikant te Deventer.
2. *Johan (Hans),* † 1586, gemeensman voor de Waterstraat 1583— 1586, kerkmeester, tr. Deventer Aug. 1583 *Geertruid Roever,* † vóór 15 Sept. 1611, dr. van burgemr. *Gerrit* en *Aleid van Breda Jansdr. Zij* hertr. (ondertr. Deventer 4 Febr. 1590) met *Johan Fockink,* gemeensman voor de Engestraat 1601— 1622.

Johan Fockinck, zn. van *Berent,* wijnkooper, hertr. Deventer 15 Sept. 1611 (ondertr. 31 Aug.) met *Judith Coeps,* dr. van wijlen Claes. *Judith Coeps* hertrouwt Jan *Mosel.*
Johan Coster beleend met Wolferdink 6 Sept. 1582.

Uit het huwelijk van *Johan Coster* één dochter:
Aleid, geb. Deventer op Hemelvaartsavond 1584, † aldaar 16 Dec. 1659, huwt aldaar 17 April 1604 (ondertr. 24 Mrt.) *Hendrik Losscher,* ged. Deventer 2 Aug. 1573. † aldaar 19 Dec. 1640, gemeensman voor de Bergstraat 1608—1640, zn. van *Reinhard,* afkomstig uit Haltern (Westfalen), en *Hilleken Henricks.*

Aleid Coster beleend met Wolferdink 13 Sept. 1594.

3 *Willemke (Wilhelmina),* huwt Deventer 12 Mrt. 1592 (ondertr. 20 Febr.) *Rutger Tulleken,* uit Arnhem, mogelijk dezelfde als vermeld in Herald. Bibl. 1881, bl. 82.

4 . *Catharina,* ondertr. Deventer 25 Mrt. 1598 *Erasmus Forckenbeek,* afkomstig uit Munster, grootburger van Deventer 16 Nov. 1600, gemeensman voor de Polstraat 1603— 1616, weduwnaar van *Geertruid Schollbrinck.*

5. *Judith,* † vóór 4 Apr. 1607, tr. 1°, ondertr. Deventer 26 Mei 1591, *Joannes Pompeij's Victoor,* signifer sub cap. Francisco dess fürstlichen Arenburchs regiments; tr. 2° Deventer 13 Mei 1600 (ondertr. 19 Apr.) *Arent Sweers,* weduwn. uit Nijmegen, geb. aldaar 11 Nov. 1575, † aldaar 2 Febr. 1635, burgemeester van Nijmegen, zoon van burgemeester *Jan* en *Lucia van Valckenburgh. Arent Sweers* hertr. Deventer 5 Mei 1607 (ondertr. 4 Apr.) *Alida van Bronkhorst,* geb. Deventer 10 Nov. 1583, † Nijmegen 6 Oct. 1635, dr. van *Willem. (Zie* Elias, Vroedsch. van Amsterdam 11 919.)
6: *Geertruida,* ged. Deventer 26 Febr. 1571, jong †.

Er komt in Deventer nog een *Johan Coster voor,* † vóór 26 Sept. 1583, gehuwd met *Jenneken Dapper Johansdr.* Zij hertrouwt Deventer 26 Sept. 1583 *Gerrit Nilant Coertszoon,* weduwnaar van *Geertjen Kluppel. Gerrit Nilant* hertrouwt 4 Mei 1594 *Aaltjen van Lith.*

Uit het huwelijk van *Johan Coster* en *Jenneken Dapper* zijn geboren:

1 *Geertjen (Gerharda),* huwt Deventer 14 Oct. 1593 *Hendrik Kluppel,* uit Nahuis, kleinburger van Deventer geworden 27 Sept. 1594, grootburger 20 Nov. 1596. gemeensman voor de Waterstraat 1601-1612, 1623-1637, burgemeester 1612— 1622.
2. *Geertruid,* huwt Deventer 17 Febr. 1600 (ondertr. 2 Febr. *Hubert Corneliszn.,* weduwn. van *Berentje Molders,* gemeensman voor de Bergstraat 1604— 1625, zn. van *Cornelis N.N.* en *Jurriana N.N.*

Het is nog niet gelukt aan dezen *Johan* een plaats in de genealogie te geven.

Op 23 Jan. *1608* verklaren *Henrick Kluppel en Gerritjen Kosters* echtelieden, *Hubert Cornelis* en *Truken Kosters* echtelieden, Gerrit *Nijlandt* vader van *Jenneken Nijlants,* welke 3 vrouwen kinderen zijn van *Jenneken Dappers,* gehuwd 1e met *Johan Koster, 2e* met *Gerrit Nijland* voorn. dat zij 6 Oct. 1607 verdeeld hadden de erfenis also haar in plaats van die voorss. *Jenneken Dappers* aangekomen waren van zalige *Aaltjen Dappers* haar bestemoder. Deventer Memorieboeken.

Ten slotte nog iets over een geslacht *Coster* in Amsterdam. Gelet op hun huwelijken met Deventer geslachten is het *o.i.* aan geen twijfel onderhevig dat zij tot het hier behandelde geslacht behooren. Zij zouden kunnen afstammen van *Gerrit Coster* vermeld onder 1 2.

I. ..... *Coster* was gehuwd met *Trijne,* dr. van *Willem Wegewaert,* klokgieter te Deventer (†1602), en diens eerste vrouw *Ida.*

Uit dit huwelijk:

II *Gheraert (Gerrit),* begr. Amsterdam (Nieuwe kerk) 1 Nov. 1618, klok- en busgieter te Amsterdam, met welke gemeente hij 27 Nov. 1606 een contract sloot, tr. 1° *Heiltjen Sweers;* tr. 2° Deventer 15 Dec. 1612 (ondertr. Deventer 14 Nov., geen ondertr. te Amsterdam gevonden) *Anna Forckenbeek,* dr. van *Erasmus,* wonende aan de Brink, en *Geertruid Schölbrink.*

Uit het eerste huwelijk:

III. *Assuerus,* geb. ± 1604, begr. Amsterdam, Nieuwe kerk,

17 Sept. 1661, beroemd klok- en geschutgieter, doch als klokgieter later door Hemonij verdrongen, huwt Deventer 3 Sept. 1626 (ondertr. 22 Juli) *Vreda van Boekholt,* ged. Deventer 14 Apr. 1608, † Amsterdam 1680, dr. van den gemeensman *Adriaan* en *Willemken Verwer.*

Assuerus Coster werd nauwelijks 21 jaar oud in 1625 tot stadsklokken- en geschutgieter van Amsterdam aangesteld.

Uit zijn huwelijk:

1. *Gerard (Gerrit),* ged. Amsterdam 3 Oct. 1627, † 1679. Hij was als geschutgieter in Amsterdamschen dienst en woonde in een huis bij de gieterij aan de Baangracht, in welk huis zijn bejaarde moeder tot haar dood mocht blijven wonen.
   Uit zijn huwelijk met een mij tot nog toe onbekende vrouw kinderen, die de zaak niet hebben voortgezet.
2. *Assuerus,* geschutgieter te Kopenhagen. In 1687 was in Kopenhagen werkzaam *Assuerus Koster van der Hart.*

Zie over de Amsterdamsche *Costers* B. Bijtelaar de Zingende Torens van Amsterdam.

Voorloonia zijn niet te ulaatsen:

Gehuwd' Deventer Mariakerk 1569 a festo Pentec. *Johan de Ruter* en *Catarina Kusters.*

Gehuwd Deventer 1624 (ondertr. 28 Aug.) *Lubbert Coster,* ruijter onder de overste Smelsinc sone van *Gerrit Coster* van den Ham en *Margrieta van der Capellen,* dr. van *Gerrit* in de Assenstraat.

Gehuwd Deventer 15 Febr. 1629 (ondertr. 17 Jan.) *Henderick Steenberghen,* wedr. van zal, *Lutgert Cosfers,* en *Aeltien Roevers,* weduwe van zal, *Lambert Mentinck,* beijde aan den Brinck.

Gedoopt Deventer:

1574	18 Mei	*Lutgart*	*v. Willem Koester*	m. *Niese Kremers*
1595	2 Mrt.	*Willem*	*v. Johan Coster*	m. *Trijne*
	7 April	*Merrije*	*v. Johannes Coster*	m. *Fenne*
596	10 Oct.	*Joest*	v. *Johan Coster*	m. *Griet*
597	12 Jan.	*Anna*	*v. Johan Coster*	m. *Trijne*
	6 Oct.	*Willem*	*v. Lucas Koster*	*m. Mechteld*
598	18 Juni	*Hendrik*	*v. Gerrit Coster*	m. *Grete*
601	15 Febr.	*Wijllemken*	*v. Egbert Koster*	m. *Altien*
602	16 Mei	*Anna*	v. *Johan Koster*	m. *Griete*
1604	3 Mei	*Baltzar*	*v. Jan Koster*	m. *Grijete*

KORTE MEDEDELINGEN.

Van den Clooster.

(LXV, 246 vlgg.)

In zijn bovengenoemde bijdrage wees Jhr. Roëll in een naschrift er reeds op, dat *Johan van den Clooster fot de Havixhorst* (kol. 257) vermoedelijk niet een zoon was van *Agnes van Ittersum,* maar van *Anna de Vos van Steenwijk,* de tweede echtgenote zijns vaders *Reinolt.* Dit vermoeden wordt tot zekerheid, indien wij inzage nemen van de stukken van een proces, gevoerd door *Johan van den Cloosfer* voor het schoutengericht van Raalte en vandaar in 1567 in de Klaring beroepen (archief Klaring, portef. 5462). Het geschil betrof een recht van weg over een stuk land, door de voorouders van *van den Clooster* gekocht: In de dupliek blz. 3 lezen we. dat *Johanna van Heest,* wede *Henrick de Vos* in 1530 (blijkens overgelegden koopbrief) het kwestieuse land van de erfgenamen der marke Tij en Rade had aangekocht en dat *Johanna van Heest,* Cloosters oidemoeder en daarna *Reint van den Cloosfer,* juffer van Heestes dochter man en aanleggers vader en zoo ook *Cloosfer* zelve het aangekochte land meer dan 36 jaren bezeten hadden, welke bewering door de tegenpartij niet werd weersproken. Hieruit volgt, dat *Johan van den Clooster* een zoon is uit het tweede huwelijk van *Reint* met *Anna de Vos van Steenwijk.*

Uit het eerste huwelijk met *Agnes van Ittersum* stammen verscheidene kinderen, waarvan het meest bekend is *Elisabeth van den Cloosfer,* die 7 Januari 1530 huwde met *Roelof van Echten* (N.A. 1941, blz. 286). Zij had nog drie broeders als *Jacob* en *Reinolt,* beide vermeld in de huwelijkse voorwaarden van 1530 [1]), èn *Herman v. d. Cloosfer,* prior op den Berch te Deventer [2]), overl. nà 1562.

In de genealogie van Echten (a.w. blz. 39—41) wordt ook nog een *Herman van den Clooster Hermanszoon* genoemd, die dus een broeder van *Reinolt van den Clooster,* de echtgenoot van *Agnes van Ittersum,* zal zijn geweest en mogelijk de vader is van *Sophia van den Clooster,* die gehuwd was met *Johan van Essen,* als lid der ridderschap ten landdage van Overijssel comparerende en overleden vóór 1553. Vermoedelijk in hij dezelfde *Herman,* die van 1500—1525 geregeld in de Klaring zit en ook 6 October 1535 nog ten landdage verschijnt. Of hij identiek is met *Herman van den Clooster* die omstreeks 1537 huwde (in tweeden echt?) met *Bate* of *Beafrix van Echten,* zuster van *Roelof van Echten* voornoemd, durf ik niet met zekerheid zeggen. Hij is vóór 1562 overleden — en daardoor te onderscheiden van den gelijknamigen prior op den Berch te Deventer — zijn vrouw overleed vóór 1568. kinderloos, daar haar broeder *Roelof 13* Febr. 1568 haar leenvolger is in het Essense leengoed Buecker (niet Burbur zoals de Ned. Heraut aangeeft).

Resumerende krijgen we dus het volgende schema voor den tak tot Havixhorst (C VII bis):

I. *Herman van den Clooster,* beleend met het goed van Hendrik van Oostenwolde [3]) etc. 26 Juli 1941, gelijk zijn broeder *Roelof* des is uitgegaan (Tijdrekenk. Register IV, 530), overl. 1495, huwt *Lyse de Vos van Steenwijk.*
   Uit dit huwelijk:
   1. *Reinolt,* volgt II.
   2. (vermoedelijk) *Herman van den Cloosfer,* compareert ter Klaring 1500—1525 en ten landdage 6 October 1535, overl. vóór 1562, huwt 1". N.N., huwt 2". omstreeks 1537 *Bate van Echten,* overl. vóór *1568,* dr. van *Johan* en *Hermanna van den Rutenberg, Boldewijnsdr.* Het 2e huwelijk kinderloos.
      Uit het eerste huwelijk:
      a. *Sophia van den Cloosfer,* huwt *Johan van Essen,* in de ridderschap van Overijssel, compareert ten landdage 1531—1546, overl. vóór 1553.

II. *Reinolt van den Clooster,* beleend met het goed van Hendrik van Oostenwolde 22 Sept. 1495 na dode zijns vaders *Herman* (Tijdrekenk. Register IV, 628), overl. vóór 1551, huwt 1°. *Agnes van Ittersum,* overl. vóór

[1]) Zie de genealogie van Echten in de Ned. Heraut III, blz. 39.
[2]) aldaar, blz. 41.
[3]) Niet te of in Oosterwolde, zooals Jhr. Roëll (kol 247 en 257) abusievelijk meent. De goederen lagen in de buurt van Vollenhove.

29 Dec. 1520 (Tijdr. Register V, 474), dr. van *Jacob* en *Maria Momme;* huwt 2°. *Anna de Vos van Steenwijk,* testeert 13 October 1557, dr. van *Hendrik* en *Johanna van (der) Heest.*

Uit het 1e huweliik:

1. *Herman van den Clooster,* prior op den Berch te Deventer, overl. na 1562.
2. *Jacob van den Clooster,* vermeld bij de huwelijksvoorwaarden zijner zuster *Elisabeth, 1530.*
3. *Reinolt van den Clooster,* vermeld alsvoren.
4. *Elisabeth van den Cloosfet.* overl. vóór 1562, huwt 7 Januari 1530 Roelof *van Echten,* overl. nà 1568, zn. van *Johan* en *Hermanna van den Rutenberg, Boldewijnsdr.*

Uit het 2e huwelijk:

5. *Agnes van den Clooster,* overl. vóór 1560, huwt *Johan van Heeckeren genaamd van Rechteren,* overl. c. 1580. Hij hertrouwt 1560 *Hendrika van Keppel.*
6. *Johan van den Cloosfer,* geb. omstreeks 1520, overl. 1591, beleend met het goed van Hendrik van Oostenwolde 26 April 1551 na doode zijns vaders *Reinolt,* huwt *Anna Onsta,* dr. van *Hidde* en *Anna van Voërsf.*

Bij een in 1562 voor het stadsgericht van Zwolle gevoerd proces tusschen *Thomas van Basuynen* als man en momber van *Jenneke van den Clooster,* dr. van wijlen *Jorrien van den Clooster* tegen Lucas *Visscher* als borg van het sterfhuis van *Anna Vosses, wede. Reyndt van den Clooster is* overgelegd de copie van het laatstelijk door *Anna de Vos* gemaakt testament d.d. *13* October 1557, waarbij zij o.a. geeft aan *Roelof de Voss 50* ggl. die zij hem in huwelijksvoorwaarden mede beloofd heeft: voorts aan de beide nagelaten dochters van wijlen *Jorrien van den Clooster* elk 50 ggl. en aan haar dochter *van Rechteren* haar gouden ringen, kleeren, kleinoden etc. Wie deze *Jurrien van den Clooster* is, is mij niet gebleken.

Reint van den Clooster (CX, *4*" kol. 255), die vermoedelijk te Hasselt werd geboren omstreeks 1600 (op 15 Oct. 1598 werd aldaar nog een door den heer Roëll niet genoemde zuster *Judith van den Clooster* gedoopt) was „mogelijk" gehuwd met *Catharina Dreeves.* Ik vermoed dat laatstgenoemde een stadgenote was, want in de eerste decennia der 17de eeuw vinden we in Hasselt kapitein „joncker" *Augustinus Drevis* en zijn vrouw *Fosca Polman,* die aldaar de volgende kinderen laten dopen: (2 Juli) 1615 *Margrieta, 15* Augustus 1619 *Melchior, 8* Augustus 1621 *Anthoni* en 3 October 1624 *Alegonda Drevis.* De bovengenoemde *Catharina Drevis* zal vermoedelijk vóór 1614 zijn geboren; het Hasseltse doopboek vertoont echter een hiaat van 1600— 1613. Naar alle waarschijnlijkheid *is* zij de moeder van *Augustijn Joost van den Clooster* (die dan naar zijn grootvader van moederszijde is genoemd), die met zijn vader *Reint* door den heer Koe' in het Naschrift, kol. 258, sub 3°, wordt genoemd.

De in het Naschrift sub 1". gemaakte veronderstelling, dat *Femia van den Clooster,* gehuwd met *Frederik Breetschede.* identiek is met *Catharina Femia van Cloosfer* die als wede met attestatie van Oldenzaal te Losser 16 Mei 1714 huwde met *Michael Helt,* vindt bevestiging in de huwelijksakte van eerstgenoemd echtpaar te Losser op 12 Juni 1694, waar zij als *Catharina Femia van den Cloosfer* staat ingeschreven.

MR. A. HAGA.

De Van Rensselaer's in Nederland.

(LXVI, kol. 150-172, 194—211, LXVII, kol. 53.)

kol. 205: VIquater, 8. *François van Renssefaer o* n d er t r. (niet tr.) Batavia 1 0 ct. 1722 *Elisabeth Buchanan,* bejaarde dochter van Hoegli, Bengalen. Zij is halfzuster van *François Lodewijkse Brink* en wordt begraven Batavia (Port. Binnenkerk) 11 Dec. 1733. Het echtpaar testeert 3 Nov. 1728 bij nots. Aarnout Wichhelhuijsen: van belang is alleen dat hij dan burger-koopman te Batavia is en zij geen kinderen hebben.

PROF. DR. W. PH. COOLHAAS.

Heinsius (Heyns, (van) Heins).

(LXVI, kol. 313-318, 438.)

Als *Maria Paviljoen* (kol. 316) de dochter is van den raad extra-ord. van Indië Antony Paviljoen, dan is haar moeder *Maria van der Toght* en haar eerste man *Pieter Duclasel,* koopman en negotie-boekhouder, met wien zij te Batavia 26 Aug. 1688 bij notaris Reguleth testeert. Deze *Pieter Duclasel* is **voor 6** Dec. 1692 overleden.

Uit het huwelijk *Heyns-Paviljoen* werden gedoopt in de Hollandse kerk te Batavia:

1. *Ermgard,* op 31 October 1694;
2. *Anthonia,* in Maart 1696;
3. *Maria,* **op** 12 November 1697 (is 1700 niet meer in leven).

Charlotte Balthasarina Godin (kol. 318) werd gedoopt te Batavia (Holl. kerk) 21 Aug. 1746; een zusje *Pefronella Johanna Godin* werd daar gedoopt 19 April 1750 en begraven in de Portug. Binnenkerk 6 Febr. 1751.

PROF. DR. W. PH. COOLHAAS.

Vigelius-Schweitzer-Helvetius.

(LXV, kol. 342 e.v.)

Bij het interessante artikel van den heer Bijleveld kan ik enkele aanvullingen geven. Het kan zijn, dat wat ik vermeld, gedeeltelijk reeds eerder gedrukt werd. Dat kan ik hier nu eenmaal' niet nagaan.

kol. 342, IV en noot 2.

Johanna Pels was de dochter van *Jan Barentsz Pels* (vgl. ook Wijnaendts v. Resandt, Gezaghebbers p. 145) en van *Mayken Six.*

Jan Barendsz. Pels, van Nijmegen (1 Jan. 1629 ouderling te Batavia, weesmeester 1 Juni 1631, schepen 27 Mei 1635— 28 Mei 1637), ondertr. als j.m. Batavia 7 Juni 1629 *Mayken Six,* van Middelburg, te Batavia gekomen met de Frederik Hendrik, weduwe *Gerrit Jansz. Blokemaker* (met wien zij Batavia 15 Juli 1627 ondertrouwde). Alleen den doop van *Maria Pels* vond ik nl. Hollandse Kerk 10 April 1633. Haar zuster *Elisabeth* wordt aangeduid als „van Tayouan" (= Formosa), waar mogelijk ook *Johanna Pels is* geboren.

De 3de echtgenoot van *Mayken Six* was de opperkoopman in Rade van Justitie (11 Febr. 1645) *Eduard Auxbrebis,* hun gelijknamige zoon is gedoopt te Batavia (Holl. Kerk) 17 Juni 1649.

De man van *Elisabeth Pels is Abraham Wijs,* reeds 12 Aug. 1663 doopgetuige te Batavia, 1674 daar schepen, ook lid van de commissie voor huwelijkse zaken en vaandrig der Westzijdse burgerij, die 6 Sept. 1678 sterft. Hun zoon *Guilliam* (1688 onderkoopman en fiscaal op het fort Speelwijk te Bantam, 1709 — wanneer hij 48 jaar oud is — opperkoopman en gezaghebber aldaar) was eerst gehuwd met

Elisabeth Maxwel(l), zijn tweede vrouw was *Joanna Jacoba van Goens* (dr. van Mr. *Volkert* en van *Christina Sas van den Bossche*).

Simon van Breen, de man van *Maria Pels,* zal wel zijn de predikant van dien naam (over wien Troostenburg de Bruyn, Biogr. Wdbk van O.I. predikanten p. 55), die 13 Juni 1643 naar Tayouan wordt gezonden en die 17 Juni 1649 te Batavia getuige is bij den doop van Eduard Auxbrebis jr.

kol. 347, VI sub 2. Vermoedelijk dezelfde als *Isaak Helvetius,* die als assistent begraven wordt in de Holl. Kerk te Batavia op 3 Nov. 1754.

Vquater 1, b. *Wilhelmina Johanna Josepha Nemegheer* komt tussen 1742 en 1766 voortdurend als doopgetuige te Batavia voor, zij wordt er begraven Port. Buitenkerk 19 Jan. 1774, nadat haar man in Nov. 1773 naar Nederland is vertrokken (vgl. trouwens adelsboekje, art. Bangeman Huygens).

kol. 348, Vquater 1, c. *Elisabeth josephina Nemegheer* is echtgenote van *Aernout Luimes* (op 15 Dec. 1741 van ordinaris klerk onderkoopman geworden, enige jaren later bij sententie van den Raad van Justitie gedeporteerd en voor inhabiel naar Nederland gezonden) en moeder van den 15 Sept. 1743 in de Holl. Kerk gedoopten *Joan Louis Luimes* (doopgetuige o.a. Zacheus Stoesack).

Vquater 1, g. *Willem Gregorius Nemegheer* wordt 1756 van opperchirurgijn tot onderkoopman gechangeerd: begraven Port. Binnenkerk 27 Maart 1758, uit het tuinhuis van Bangeman aan den Jacatraschen weg.

Vquater 1, h. De jonge dochter *Maria Cornelia Nemegheer* wordt begraven Port. Binnenkerk 20 Aug. 1753 uit het juist vermelde tuinhuis.

Vquater 1, i. *Jacoba Frederika Nemegheer* repatrieerde 1763 met het retourschip Noord-Nieuwland met haar echtgenoot *Huybert Johan de Heere* (sedert 31 Dec. 1754 resident, sedert 16 Juni 1758 opperkoopman te Palembang) en de 3 kinderen *Jan,* oud 5 jaar, *Pieter 3* jaar, *Willem,* oud 1½ jaar (vgl. Wijnaendts van Resandt, Gezaghebbers p. 256, waar ook haar eerste man wordt genoemd).

Vquater 1, k. *Zacheus Nemegheer* was 9 Maart 1774 koopman en boekhouder van het Moorse Hospitaal, hij stierf 15 Oct. 1791, nog steeds boekhouder zijnde, en werd begr. in de Port. Buitenkerk op 16 Oct. 1791. Dan leven nog zijn beide adoptief kinderen: *Sara Jacoba Nemegheer ex* slavin *Tonking van Bali.* geadopteerd 28 Oct. 1783, dan oud 2 jaar, en *Cornelis Laurens Nemegheer ex Maria Adriana Lentze(n)* (die Batavia 12 Mei 1791 ondertrouwde met *Hendrik Gustavus Pieters* en als diens weduwe 27 Nov. 1796 met *Elias Johan Oenen;* zij sterft eind 1816, wanneer haar zoon nog leeft) geadopteerd Batavia 10 Aug. 1784, dan oud 1 maand. Deze *Cornelis Laurens Nemegheer* is in 1801 assistent, 1805 boekhouder, 1813 officier van een kruisprauw.

Vquater 4. *Louisa Jacoba Helvetius* werd begraven Batavia Holl. Kerk 25 Maart 1742. Haar man, *Zacheus Stoesak,* van Uithoorn, zn. van *Engel Stoesack* en *Maria de Jonge,* was 19 Nov. 1718 als onderkoopman met het schip Coning Carel uitgekomen. Hij, jong man, ondertrouwt Batavia 7 Jan. 1723 met *Henriette Sonmans,* van Amsterdam. Hij was, toen zijn tweede vrouw stierf, oppersabandar (= havenmeester) en licentmeester. Zij lieten dopen in de Holl. Kerk *Maria Wilhelmina Stoesak* (11 Aug. 1733), *Engelus Elias* (10 April 1740). *Louisa Jacoba (27* Mrt. 1742, getuige o.a. Vquater 1, b).

kol. 349 VI. De echtgenote van W. V. Helvetius, *Egidia Cornelia Tolling,* gedoopt Batavia 13 Febr. 1716, begraven Batavia Holl. Kerk 29 Sept. 1739, was de jongste dochter van den 24 Juli 1725 overleden Raad van Indië (en bezitter van 2 schilderijen van Ostade en van G. Dou), *Laurens Tolling* en van de 9 Maart 1735 in de Holl. kerk begraven *Anna Catharina van Happel. Zij* was dus een zuster van de vrouw van den Gouverneur-Generaal Valckenier (vgl. v. Rhede v. d. Kloot, de Gouverneurs-Generaal p. 171). Deze zwagerschap zal er wel niet vreemd aan zijn, dat Willem Vincent in 1742 werd „gecesseerd" als lid van den Raad van Justitie. 7 Febr. 1755 wordt hij uit huisarrest ontslagen (zat hij daarin sinds 1742?) en 13 Juni daarop hersteld in zijn rang van lid van den Raad van Justitie met „coursering van gage" sedert 1742, een flinke „backpay" dus! 6 Juli 1761 wordt hij, alsof hem nooit iets was overkomen, President van den Raad, als hoedanig hij 21 Jan. 1771 in de Hollandse Kerk begraven werd.

Hij was zeer lang weduwnaar; het is mede daarom, dat ik vermoed, dat hij nauw verwant was met enige dragers van den naam Helvetius, die verder niet zijn thuis te brengen, nl.:

1. *Paulus Hefvetius,* boekhouder, die in zijn testament van 1 Febr. 1766 zijn moeder noemt, de nog levende juffrouw *Maria de Rosayro.* Hij stelt dan Mr. *Willem Vincent Helvetius* aan tot regelaar van zijn begrafenis. Hij werd begraven Batavia Port. Binnenkerk 6 Febr. 1773, uit het sterrhuis aan de Tijgersgracht. hij ondertr. 14 Maart 1765 met *Theodora Maria Thornton,* natuurlijke dochter van *Willem Thornton,* vice-president van het college van huwelijkse zaken, die 9 Oct. 1758 begraven werd in de Port. Binnenkerk, en van de Christen vrouw *Geertruida Maria Jansz,* die 1 Febr. 1766 nog leefde. *Theodora Maria* werd begraven 20 Maart 1781, in dezelfde kerk, als echtgenote van den manhaften sous-lieutenant *Petrus de Koning.*

Uit het huwelijk Helvetius-Thornton: *Willem Vincent,* gedoopt 19 Febr. 1766 (leeft als enig kind nog 3 Febr. 1781, als zijn moeder testeert); *Paulus Theodorus 13* April 1768; *Josephus Johannes* 12 April 1763; *Geertruid Adriana,* gedoopt 12 Febr. 1773.

2. *Wilhelmina Helvetius,* begr. Holl. Kerk 17 Aug. 1769, die in haar testament van drie dagen vroeger haar moeder noemt, de vrije Christenvrouw *Dominga van Batavia* en die tot executeurs benoemt Mr. *Willem Vincent Helvetius* en diens schoonzoon *jeremias van Riemsdijk* (welke laatste haar begrafenis betaalt).

Ik waag mij op nog gladder ijs, als ik ook *Noach Laurens Helvetius,* 1776 klerk te Batavia, 4 Oct. 1780 in de Holl. Kerk te Batavia begraven, voor een zoon van Mr. *Willem Vincent* houd, die dan zo stout zou zijn geweest dit speelkindje naar wijlen schoonpapa Laurens Tolling te noemen. Ook *Izak Helvetius* (VI, kol. 347) kan evenwel zeer wel de vader van een dezer kinderen zijn.

De wettige dochter van Mr. Willem Vincent, *Adriana Louisa Helvetius,* werd gedoopt Holl. Kerk 19 Jan. 1736, zij stierf 23 Nov. 1772 (zoals v. Rhede v. d. Kloot juist vermeldt) en werd den dag daarop in de Holl. Kerk begraven.

PROF. DR. **W. PH. COOLHAAS.**

De twee bijzondere voorwerpen in het wapen der familie

Schrassert

(naar aanleiding van het artikel van Jhr. H. H. Röell in het Maandblad 1950, kol. 99, getiteld „Bijdrage tot de genealogie Schrassert".)

De Heer Röell begint zijn artikel met de beschrijving van het wapen dezer familie *Schrassert,* welke beschrijving volgens Z.Edl. als volgt luidt: „in zilver 2 zwarte t a k k e-

bossen (hermelijnstaarten, ook wel seinlicht en genoemd) naast elkaar, bevestigd op naar boven gekeerde zwarte handvatsels in kruisvorm, en een groen schildhoofd, beladen met 3 gouden sterren."

De geachte inzender vergunne mij, omtrent deze beschrijving enige opmerkingen te maken.

In de eerste plaats dan de mededeiing als zouden de zogenaamde handvatsels van de beide voorwerpen beneden het schildhoofd naar boven gekeerd zijn. In slechts één bron heb ik die voorwerpen inderdaad aldus gevonden, nl. in een M.S. Wapenboek, getiteld: „Wapenen op grafzerken en wapenborden in de kerken binnen Utrecht" in 1923 in bezit van wijlen Jhr. Mr. Dr. E. A. van Beresteyn, waarin gezegd wordt, dat dit wapen Schrasser (sic) aldus moet te zien zijn geweest op een wapenbord, dat eertijds in de St. Janskerk te Utrecht moet gehangen hebben. In alle andere geschreven en gedrukte bronnen benevens op talloos vele zegels en lakafdrukken van het jaar 1541 af echter heb ik die 2 voorwerpen steeds gevonden met dat zogenaamde handvatsel naar beneden. Bovendien is het zeer twijfelachtig of de weergave van die voorwerpen in het hiervoor aangehaald wapenboek wel juist is, want in het M.S. Wapenboek van Buchelius in het Gem.-Archief te Utrecht, getiteld „Grafs en wapen in de kerken van Utrecht", deel 1, fol. 128 en 129, wordt gezegd, dat op een grafbord van 1630 in de St. Janskerk te Utrecht een zelfde wapen *Schrasserf* als boven voorkomt met die zogenaamde handvatsels naar beneden en het betreft hier wel zo goed als zeker het zelfde wapen als in het eerstaangehaalde wapenboek bedoeld.

Wij kunnen dus wel met volstrekte zekerheid vaststellen, dat de zogenaamde handvatsels van die 2 voorwerpen niet naar boven doch naar beneden moeten gericht zijn en dus, dat de beschrijving in ons Maandblad wat dat betreft niet juist is.

Mijn tweede opmerking betreft den aard van die beide voorwerpen.

Ook het Armorial Général beschrijft die voorwerpen in het wapen van de familie *Schrasserf,* oudtijds ook voorkomende met de namen *Schrasser* en *Scrasser,* als fagots i.e. takkebossen. Deze zeer bijzondere voorwerpen nu komen oudtijds al 1 een voor in de wapens van families in den Westelijken rand van de Veluwe gevestigd. Behalve in het wapen van deze familie *Schrasserf,* waarvan de oudste leden te Nijkerk en Putten gevestigd waren, komen zij, al of niet in vereniging met andere voorwerpen, voor in de wapens der navolgende families *Apeldoorn, van den Bielerd, Bouwer, Branfsen (Bransen), Cooffen, van Hennekeler, van Korlaar, van Kreijenkamp, van de Mheen, van Rookhusen, van der Schuer, Vacer, van Veen, Verschuijr, Vlieck, Wacker (Wakker)* en *van Zetten,* alle families, oudtijds in de Westelijke Veluwe en meer in het bijzonder te Nijkerk en Putten gevestigd.

Deze voorwerpen zijn in de oude wapens volstrekt niet altijd van de zelfde gedaante en doen in die wapens veeleer aan plantjes denken en om deze reden en in verband met hetgeen volgen zal, is het daarom mijne overtuiging, dat die voorwerpen noch takkebossen, noch hermelijnstaarten, noch seinlichten zijn, doch niet anders dan heideplantjes moeten voorstellen, die in de latere tijden gestyleerd zijn. Dat zogenaamde kruisvormig handvatsel is volgens mijne mening niet anders dan de gestyleerde voorstelling van 'de wortels van zulk een heideplantje. Bekijkt men een heideplantje in de natuur, dan zal men zien, dat de wortel er van vertakkingen in horizontale richtingen heeft.

In dit verband is het ook zeer opmerkelijk, dat het zegel van *Gerrit Gerrifszoon Verheijen,* 13 Juli 1563 schepen van IJsselstein, hangende aan een charter in het Archief der Nassausche Domeinen als wapen vertoont: „3 planten als onderstaande schets", die in verband met den naam *Verheijen* toch zeker wel heide p a n t j e s zullen moeten voorstellen.

De heideplant, oudtijds h eet genoemd, speelde in de Westelijke strook van de Veluwe oudtijds een voorname rol. Reeds gedurende haar leven strekte zij tot voedsel aan de schapen, maar haar voornaamste rol vervulde zij na haren dood, wanneer haar as na de verbranding van de heetvelden in die streek, voor de verbouwing van de boekweit diende, die als voedingsmiddel voor onze voorouders van zeer grote waarde was.

Vandaar, dat die heetvelden regelmatig afgebrand werden, en om toezicht op dit afbranden te houden, hadden de Gelderse hertogen in die streken zogenaamde brandmeesters in dienst. Dit blijkt uit een stuk in de Civiele processen van het Hof van Gelderland van het jaar 1556, behelzende ene verklaring van hertog Arnolt van Gelre, dat het convent van Marienborn, bij Arnhem gelegen, 2 troepen schapen mag weiden „op alle onse b r a n d e in onsen lande van Veluwen buten bekroen (dat is zonder lastig gevallen te worden) ons, onsz. erven ende nacomelingen vursz, of oic ons oversten rentmeijster onsz lande van Gelre in der tijt, onsz brantmeijsters van Veluwen, of yemant anders van ons wegen".

In een ander stuk van 28 Juli 1556 in deze zelfde bron spreekt de prior van het aangehaalde convent eveneens over branden en brandmeijsters.

En vandaar dan ook de naam van de plaats Barneveld en de familienaam *van Oldenbarneveld,* in welke namen het gedeelte barne, gedeelte van het oude werkwoord barnen, per metathesis ontstaan is uit het Gothische werkwoord brannjan, dat in brand steken betekende; van welk woord barnen weder per metathesis ons hedendaagse branden is ontstaan. Dergelijke metathesissen of omzettingen zijn talrijk, ik noem slechts ons borst en het Duitse Brust, ons vorst (koude) en het Duitse Frost, ons honderd en het Engelse hundred, ons bord en het Engelse bread, ons ros (paard) en het oude Ors en het Engelse horse, ons gras en het middelnederlandse gars, etc. etc.

Barneveld betekent dus gebrande veld. Wellicht ware het beter geweest, deze plaats Barneheetveld te noemen, want het branden betrof hier de heet of heide.

Zoals bekend, is de heide het luilekkerland voor de bijen cn daarom is het dan ook in dit verband zeer begrijpelijk, dat het wapen van de gemeente Barneveld een plant en een vlinder vertoont, die naar mijne overtuiging een heideplantje en een bij voorstellen.

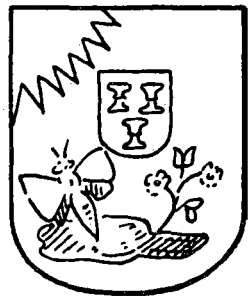

Waar wij nu zien, dat de heideplant van grote waarde was voor de bewoners van die streken op den Westelijken rand van de Veluwe en dus de bodemtoestand daar ter plaatse een grote rol in hun dagelijks leven speelde; zo is het begrijpelijk, dat het voor hen zo voorname product van dien bodem een geliefkoosd voorwerp was om in hunne wapens opgenomen te worden. En dat de bodemgesteldheid in het algemeen inderdaad invloed heeft uitgeoefend bij de keuze van wapenfiguren, blijkt overtuigend ook uit andere voorbeelden. Zo komen schelpen in de wapens van talloos vele oorspronkelijk Zeeuwse families voor, herten in de wapens van vele Groningse families, in welke provincie oudtijds veel bossen moeten geweest zijn, palen in de wapens van verschillende steden (Amsterdam, Rotterdam, Delft, Gouda, Dordrecht, etc.) als voorstelling van de rivieren of vaarten, waaraan die steden gelegen zijn, dwarsbalken zowel rechte als golvende, gekanteelde en geënte, als voorstelling van rivieren of vaarten in een zeer groot aantal wapens.

Het voorgaande nu maakt naar mijne mening de waarschijnlijkheid, dat de hier behandelde voorwerpen inderdaad gestyleerde heideplantjes moeten voorstellen, zeer groot. En er is nog ene omstandigheid, die deze waarschijnlijkheid welhaast zekerheid doet zijn. Uit het artikel ,,boekweit'' in het Groot Woordenboek van de Nederlandsche taal nl. blijkt, dat de boekweit eerst in de 15de eeuw van uit Voor-Azië naar Europa is overgebracht en dat deze plant hier te lande eerst in het jaar 1440 genoemd wordt. Welnu het wapen van de zeer oude familie *Schrasserf,* oudtijds ook voorkomende als *Scrasser* en te Putten, Nijkerk en Barneveld gevestigd geweest, vertoont 2 voorwerpen als in dit artikel behandeld en in een schildhoofd 3 sterren naast elkaar. Van de talloos vele leden dezer familie, die ik met dit wapen gevonden heb, is de oudste *0th Schrasser,* in 1541 zegelende met *Eerst van Oldenbernevelt,* wiens zegel aan een charter in de Civiele processen van het Hof van Gelderland van het jaar 1619 1 als wapen vertoont: ,,2 voorwerpen als onderstaande schets naast elkaar en in een schildhoofd 3 sterren naast elkaar."

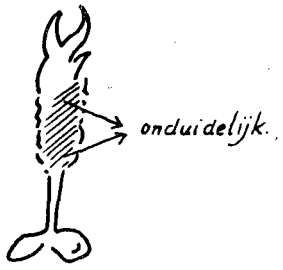

De twee nog oudere door mij gevonden leden zijn *Arnf Schrasser,* in 1470, en *Johan Schrasserf,* die in 1435 en 1436 als knecht en ondersate van Veluwe ene overeenkomst tussen ridderschap, knechten en steden van het land van Gelre

bezweert. Het zegel van eerstgenoemde hangende aan Charter 51 in het Huisarchief Waardenburg vertoont als wapen: ,,effen (dat is onbeladen veld) en in een schildhoofd 3 'omgekeerde vijfpuntige sterren naast elkaar" en de 2 zegels van *Johan S.* aan charters in het Oud-Archief Arnhem, beide genummerd 5806, vertonen als wapen: ,,3 vijfpuntige sterren naast elkaar geheel boven in het veld geplaatst en den bovenschildrand rakende."

In deze drie Schrassert-wapens is dus nog geen sprake van die voorwerpen, die ik nu maar heideplantjes zal noemen. Dus in de jaren 1435, 1436 en 1470 nog geen heideplantjes in deze wapens, hetgeen voor de jaren 1435 en 1436 begrijpelijk is, daar in dien tijd, als zijnde vóór het jaar 1440, die heideplantjes nog niet van zo overwegend belang voor de bevolking waren, terwijl in het jaar 1470 de verbouwing van boekweit hier te lande nog in het beginstadium was.

Mij dunkt, het mankeren van de heideplantjes in deze drie zegels is zo opvallend, dat het welhaast absoluut zeker is, dat de voorwerpen in deze speciaal West-Veluwse wapens heideplantjes zullen voorstellen.

R. T. MUSCHART.

VRAGEN EN ANTWOORDEN.

Bubbeson. (LXV, 20, 107: LXVII, 158, 270, 311). Omdat de gegevens omtrent de dichteres *Rijkje Bubbeson* (zie Nieuw Ned. Biogr. Woordenboek VII, 226), die met Ds. *Scipio Oudkerk,* predikant te Haamstede, gehuwd was, voor een kwartierstaat moesten dienen en er van dit echtpaar vrij veel afstammelingen in de vrouwelijke lijn bestaan (o.a. de Kanter, Pool, van Benthem van der Bergh), is het misschien niet ondienstig iets over dezen Ds. *Scipio Oudkerk* vast te leggen.

Deze was de zoon van Ds. *Haringh Arriens Oudkerk te* Winsum en Baard en *Wijtske Halbetsma. Zij* was een dochter van Dr. *Scipio Halbetsma,* advocaat voor den Hove van Friesland en fiskaal te Dokkum, en *Catharina Joostes Rinia Stinstra* (zie verder het artikel van den Heer Heerma van Voss, ,,Bijdrage tot de genealogie van het Friesche geslacht Halbe(r)tsma", Ned. Leeuw 1925, kol. 258).

Haarlem. DR. TJ. HALBERTSMA.

van Halen-Kleydijk. Gevraagd aanvulling en uitbreiding van de kwartieren van *Elisabeth van Halen,* geb. Rotterdam 29 Juli 1647, † Oegstgeest 6 Jan. 1720, echtgenote *van Lodewijk Splinter van Loenersloot.* Haar kwartieren zijn *van Halen* X *Verheull* en *Kleydijk* X *de With.* Eventuele vermelding van wapens wordt eveneens op prijs gesteld.

Noordwijk aan Zee. K. VAN SOMEREN GRÉVE.

Volgens de gegevens, verstrekt in het artikel ,,An Armory of American families of Dutch descent (Van Alen-van Halen)", door ons lid W. J. ,Hoffman gepubliceerd in The New York Genealogical and Biographical Record Vol. LXVIII, (1937), pag. 232-239; 336-340, was *Elisabefh van Halen,* geb. 29 Juli, ged. Rotterdam 4 Aug. 1647, een dochter van *Jan van Halen,* opperklerk ter secretarie van de Admiraliteit te Rotterdam, begr. Rotterdam 25-31 Oct. 1676, zn zijn tweede echtgenote *Cornelia Cleydijck,* begr. te Rotterdam 15-21 Juli 1663; en kleindochter van *Adam Pietersz. van Halen,* burger te Utrecht, en zijn derde echtgenote *Elisabeth Jansdr. Verheul,* en van *Jacob Cornelisz. Cleydijck,* schout van Oostvoorne en vermoedelijk N. *Cornelisdr. de With* (zuster van den admiraal Witte de With).

Het artikel van den heer W. J. Hoffman geeft over alle bovengenoemde personen uitvoerige gegevens en beschrijft het wapen van *Halen*.

REDACTIE.

Julien-Arpeau. Kan iemand mij inlichten of wellicht te Zaltbommel vóór 13 October 1794 (datum van haar tweede huwelijk) een huwelijk is gesloten tussen *Charles Julien*, kapitein ten dienste dezer Lande, en *Emilie Marie Anne Arpeau*, of *Julien* voornoemd voor bovengenoemde datum aldaar is overleden of begraven en of in de genoemde plaats is gedoopt *Carel Julius Julien*, zoon uit dit huwelijk.

's-Gravenhage. D. **L. CH. H. F. ARPEAU.**

van der **Keeren-Stegeman.** Gevraagd worden nadere gegevens over de voorouders (kwartieren) van *Hermina van der Keeren*, ged. Amsterdam (Nieuwe kerk) 18 Aug. 1756, † Wijk aan Duin 26 Jan. i792, dr. van *Arent* en *Wijnanda Maria Stegeman*, en echtgenote van *Pieter de Veer* (1744—1814).

Velp (G.). **MR. W. DE VRIES.**

van Clarenbeek-van Balckom. Gevraagd aanvulling en uitbreiding van de kwartieren van *Wilhelmina Catharina van Clarenbeek*, ged. Bergen op Zoom 3 Jan. 1706, † Haarlem **26** Mei 1776, gehuwd met *Herman Arnoldus Gerlings*. Haar ouders waren *Pieter van Clarenbeek (ex Gillis-* en *Elisabeth Bruynsteen)* en *Anna Catharina van Balckom (ex Johan-* en *Margaretha* ***Vervoers)*** . Eventuele vermelding van wapens wordt eveneens op prijs gesteld.

Noordwijk aan Zee. **K. VAN** SOMEREN GRÉVE.

Clarcke-Hoflant. (LXVII, 272). Mogelijk is *Alida Hoflant*, die ± 1650 met haar echtgenoot *Daniël Clarcke* te Rotterdam voorkomt, een dochter of kleindochter van *Thomas Hoflandt*, die tot de Haarlemse regentenfamilie *Hoflandt* behoort en 25 Nov. 1603 huwde met *Aletta* (of *Alida) Steyn*, dr. van *Mattheus* en *Dirckje Gael*.

Uit het huwelijk *Hoflandt-Steyn* (o.a.?):

1. Dr. *Johan Hoflandt*, tr. 1631 *Aegje van Loo* 1613—1673, dr. van *Johan Claesz. Loo* en *Margriet Akersloot*. Zij hertr. 1643 *Johannes .Bosch*.
   Kinderen (o.a.?): *Thomas Hoflandt*, ged. 16 Dec. 1635 en *Thomas Hoflandt*, ged. 3 Maart 1639, beiden jong overleden.
2. *Cornelis Hoflandt*, koopman te Amsterdam, † vóór 1674, tr. *Emerentia van Loo*, geb. 1615, † na 1673, zuster zijner schoonzuster.
   Kinderen: a. *Aletta* (komt ook voor als *Alida) Hof-Zandt*, tr. (ondertr. Amsterdam 15 Nov.) 1662 *Hendrick Luycken;* b. *Thomas Hoflandt*, tr. *Sophia de Lange*,
3. *Mattheus Hoflandt*, geb. 1607, raad te Haarlem 1648, †1 Sept. 1652, tr. 25 April 1645 *Agatha Dicx*.
   Kind: *Aletta Hoflandt*, geb. 1646, tr. 1665 Dr. *Johannes* van *der Waeyen*, hoogleraar in de theologie te Franeker.

Amstelveen. JHR. **MR. C. C,** VAN VALKENBURG.

Coule-van Weermeren. (LXVII, 311). *Izaak Coul* en *Elisabet van Weemen* zijn in 1765 te Haarlem Hervormd getrouwd. Zij lieten te Haarlem de volgende kinderen dopen: *Petronella 1766, Johanna* 1769, *Jacobus 1772, Petronella 1776, Johannes Jan* 1779.

Uit de vraag maak ik evenwel op dat gezocht worden de

ascendenten van *Maria Coule*, die te Zwollerkerspel 31 Aug. 1805 huwt met den lateren generaal Jhr. *Adriaan Frans Meyer*. Aan haar werd in vroegere publicaties bovengenoemd echtpaar tot ouders gegeven. Ned. Adelsboek 1949, blz. 315, vermeldt echter overeenkomstig mededelingen, die de redactie van verschillende zijden bereikten, dat zij werd geboren en Hervormd gedoopt te Haarlem 22 Mei 1768 als dochter van *Simon Pierre Couille (Coule)* en *Geertje de Wilde*. Deze *Geertje de Wilde zou* afkomstig zijn uit Enter, welk gegeven vermoedelijk te Haarlem in de huwelijksacte *Couille-de Wilde* te vinden is.

Omtrent het geslacht *Couille (Coule)* zal de fichescollectie van de Bibliothèque Wallonne te Leiden wellicht gegevens bevatten. Het lijkt evenwel raadzaam tevoren nog even na te gaan wie in de overlijdensacte van *Maria Coule* († Zutphen 17 Oct. 1829) als haar ouders vermeld worden.

Amstelveen. JHR. **MR.** C. **C.** VAN **VALKENBURG.**

Croese-Reiniers. Gevraagd aanvulling en uitbreiding van de kwartieren van Ds. *Gerard Croese*, geb. Amsterdam 26 April 1642, † Oud-Alblas 9 Mei 1710, gehuwd met *Elisabeth de Cerff*. Zijn ouders waren *Hendrik Croese*, glazenmaker (ex *Herman Jansz.*), gehuwd Amsterdam (N. Kerk) 4 Mei 1636 met *Anna Reiniers*. Eventuele vermelding van wapens wordt eveneens op prijs gesteld.

Noordwijk aan Zee. **K. VAN** SOMEREN GRÉVE.

de Lange-van Walenburch. (LXVII, 317). *Sophia van Walenburch* was een dochter van *Pieter*, burgemeester van Rotterdam, en *Maria Pietersdr. van Varick* (Delftse tak). (zie: Ned. Leeuw 1900, kol. 206/207 en Molhuysen en Blok, 'Nieuw Ned. Biogr. Woordenboek, dl. 1, kol. 1533).

Oegstgeest. W. **J. VAN** VARIK.

de Lange-van Walenburch. (LXVII, 317). Volgens de „Geschiedenis van het geslacht Wittert etc." door Jhr. Mr. E. B. F. F. Wittert van Hoogland ('s-Gravenhage 1914), pag 269 e.v., alwaar meer biographische gegevens worden gegeven, was Mr. *Adriaen de Lange* (1597—1636), echtgenoot van *Sophia van Walenburch*, een zoon van *Laurens de Lange*, († *1621)* burgemeester van Schoonhoven, en *Johanna Tinnegieter*. Deze laatste was dochter van *Simon Tinnegieter*, te Schoonhoven, en *Cornelia Jansdr*.

Volgens pag. 2 en 3 van Bijlage 1 (Adriana Wittert en hare afstammelingen) van bovengenoemd boek was *Sophia van Walenburch* dochter van *Pieter van Walenburch* en *Maria van Varick* en kleindochter van *Adriaen-Pietersz. van Walenburch* en *Hillegonda Cornelisdr. Bezemer* (dochter van *Cornelis Hugensz. Bezemer en Adriana Ewoutsdr.)* en van *Pieter van Varick* en *Maria van Santen*. Aldaar worden meer biographische gegevens verstrekt, terwijl op de pag. 42 e.v. van de „Geschiedenis van het geslacht Wittert" familie-aantekeningen, de familie *de Lange-van Walenburch* betreffende, worden gegeven.

REDACTIE.

van Liebergen-Dupont. Wie kan mij inlichtingen verschaffen over *Wilhelmus van Lijbergen*, gehuwd met *Helena Dupont (de Pom, de Pon)? Helena Dupont is* te Venlo 18 Juni 1665 gedoopt en aldaar begraven in 1761 April 8 als weduwe. Hun kinderen waren: *Gerardus, Bernardus, Michael, Aldegondis, Maria Elisabeth, Barbara*. Geen data bekend.

Dit echtpaar wordt vermeld in het overdrachtsregister van Venlo 1 Juni 1699.

Wilhelmus van Lijbergen is niet te Venlo begraven. Mogelijk heeft hij iets te maken met den burgemeester von *Leibergen* in Straelen, een Duits grensplaatsje bij Venlo, die een acte van *30* Juli 1678 heeft ondertekend. Hieromtrent heb ik geen zekerheid, aangezien de registers in Straelen van 1653 tot 1703 verloren zijn gegaan.

Venlo. **R. VAN LIEBERGEN.**

Oldenbanning. Gevraagd gegevens over het geslacht *Oldenbanning.* Vanwaar is dit geslacht afkomstig?

Groenlo. **F. J. H. WEYN BANNINGH.**

van der Palm-van Tonsbergen. Gevraagd ascendenten en personalia van den kostschoolhouder *Cornelis van der Palm* (1730—'89), tr. Rotterdam *2 Nov. 1755 Machteld van Tonsbergen.*

Hengelo (Gld.). **F. VAN HOOGSTRATEN.**

Putmans. Gevraagd worden nadere gegevens over de voorouders van *Johan* (of *Hans) Putmans,* raad van Indiën te Delft, † 19 April 1654.

Velp (G.). **MR. W. DE VRIES.**

Roobol. (LXIII, 127). Ik heb een notitie uit een fragmentkwartierstaat Schilder, dat *Leendert Cornelisz. Roobol,* schepen te Rhoon van 1564-1580, is geboren ± 1530, † ald. 1 Juni 1600 en gehuwd met *Maartje Dirks Koornneeff,* dr. van *Dirk Cornelisz.* en *Neeltje Cornelis van Driel.* Hij zou een zoon zijn van *Cornelis Jansz. Roobol,* die † vóór 1538.

Hengelo (Gld.). **F. VAN HOOGSTRATEN.**

Roosmale-Boogaerdt. Gevraagd worden nadere gegevens over de voorouders (kwartieren) van *Dominicus Roosmale.* geb. ± 1635, burgemeester van Rotterdam enz., † Rotterdam 31 Aug. 1689, zn. van *Adriaan* en *Wendelmoet Bogaerdt.*

Velp (G.). **MR. W. DE VRIES.**

Vogel. Gevraagd ouders en grootouders met personalia van *Pieter Vogel* (geb. ?, †1837), tr. 1 °. te ? *Wilhelmina Cafharina Sabina von Glockmann* († *1854* te Oudenbosch), dr. van *Willem Frederik Ewald von Glockmann.*

Hengelo (Gld.). **F. VAN HOOGSTRATEN.**

Vroeg in de **Wey.** (LXVII, 192). Het oudste gegeven over dit geslacht vond ik in 's-Gravendeel, waar op 1 December 1670 (Recht. Arch. XXIII — 1908, No. 4) compareren voor stedehouder en schepenen:

„*Claes Dammess* ter eenre ende *Willem Melss* als getrout hebbende *Leentie Dammes,* ter andre sijde, dewelcke verclaren met alle minne ende vrientschappe overkomen ende veraccordeert te sijn, noopende sodaanige erffenis ende besterfenis als heurluyden te samen was aenbestorven, door overlijden van *Dammes Claeszn. V r o u g h i n d e W e y* ende *Pietertien pietersdr,* beyde za haerluyder comparanten vader, moeder en schoonvader ende schoonmoeder respectieve".

Vermoedelijk een kleindochter van deze *Claes Dammess* was *Elisabeth Damisz Vroegindewey,* die met haar man *Huybert van Rossem,* regerend schepen, op 13 Maart 1735 (Recht. Arch. 's-Gravendeel E X-18 No. 7) een testament maakte. Zij is oyerleden vóór 27 October 1740 (Recht. Arch. 19 No. 68), omdat *Huybert van Rossem,* weduwnaar van *Elisabeth Damisse Vroegindewey,* dan een regeling treft met *Claes Vroegindewey te* Oud-Beyerland.

In het bovengenoemde testament stelt *Elisabeth Vroegindewey* tot voogden aan haar broers(?) „*Claes Vroegindewey wonende* tot Oud-Beyerland ende *Creyn Vroegindewey* wonende tot Middelharnis, beyde meesters metselaars".

Deze *Claes Vroegindewey* trouwt als jongeman, geb. te 's-Gravendeel, op 18 Februari 1731 (ondertr. 27 Januari 1731) te Oud-Beyerland met *Anna Snelleman,* j.d., geb. ald., en laat dopen een zoon *Dammus* op 3 1 October 173 1 en een dochter *Maria* op 11 Mrt. 1733, waarbij getuige is *Lijsbeth Vroegindewey.*

Creyn Dammesze Vroegindewey, j.m. geb. te 's-Gravendeel, trouwt op 3 Oct. 1729 (o.tr. 7 September) te Sommelsdijk met *Neeltje Willems Farneboc,* j.d. geb. te Sommelsdijk. Zij maken een testament op 1 Dec. 1731 (Recht. Arch. Sommelsdijk D XLIV, 69) en laten dopen te Middelharnis een zoon *Dames* op 27 Jan. 1732, waarbij als getuigen optreden *Huybert van Rossum* en *Lijsbefh Vroegindewey,* en een dochter *Anna* op 23 Aug. 1733.

Blijkbaar is hij daarna hertrouwd, want *Krein Vroegindewey* en *Anna Adriana Comans* laten op **21** Aug. 1735 dopen een zoon Andreas en op 2 Dec. 1736 een zoon *Damus,* waarbij als getuigen optreden *Claes Vroegindewey* en *Anna Snellemans.*

Dammis Claesz Vroeg in de Wey, j.m. ondertr. te Middelharnis op 12 Apr. 1759 met *Grietje Pleunnisse van Dijk* en hertrouwt als weduwnaar van *Grietje van Dijcke op 6* Februari 1765 (o.tr. 15 Jan.) met *Dina Arenfsz Jongelingh,* wed. van *Cornelis Witvliet.* Dit laatste echtpaar laat dopen een zoon *Claes* op 22 Sept. 1765 en een zoon *Davidt* op *28* Juni 1772 te Middelharnis, waarbij als getuige optreedt *Maria Vroegindewey.*

Claes Vroegindewey en *Kaatje van Oostende,* echtelieden. maken een testament te Middelharnis op 23 Febr. 1795 (Recht. Arch. 44), waarin hij zijn broer *Aren* tot voogd aanstelt.

Aren Vroegindewey en *Maria Trommel* e.l. maken hun testament op **24** Juni 1806 te Middelharnis (Recht. Arch. 45).

In de registers van de Burgerlijke Stand van Middelharnis komt de naam *Vroegindewey* veelvuldig voor.

's-Gravenhage. **IR. C. M. R. DAVIDSON.**

van de Water-Ouzeel, Gevraagd aanvulling en uitbreiding van de kwartieren van *Adriana van de Water,* ged. Utrecht 19 Jan. 1694, † ald. 8 Mei 1732, gehuwd met Prof. Dr. *Pieter van Musschenbroek,* Haar ouders waren *Willem van de Water (ex Johannes- en Adrina Lobé)* en *Maria Ouzeel (ex Jacob Michiel-* en *Maria Stoop).* Eventuele vermelding van wapens wordt eveneens op prijs gesteld.

Noordwijk aan Zee. **K. VAN SOMEREN GRÉVE.**

INHOUD VAN DIT NUMMER.

Bestuursberichten. — Aanwinstenlijst der Bibliotheek. — Genealogieën van Byler vóór de tweede helft van de XVIIde eeuw, door Mr. W. de Vries (vervolg). — Het Hilvarenbeeksch geslacht Otten (Otto), door B. W. van Schijndel (vervolg en slot) (met een plast). — Coster, door Mr. H. Kronenberg en Jhr. H. H. Röell. — Korte mededelingen: Van den Clooster; De Van Rensselaer's in Nederland; Heinsius (Heyns, (van) Heins); Vigelius-Schweitzer-Helvetius; De twee bijzondere voorwerpen in het wapen der familie Schrassert. — Vragen en antwoorden.

DE NEDERLANDSCHE LEEUW

MAANDBLAD VAN HET

Koninklijk Nederlandsch Genootschap voor Geslacht- en Wapenkunde,

Dit blad verschijnt aan het begin van iedere maand en wordt aan alle leden van het Genootschap toegezonden.
Bijdragen en correspondentie, bestemd voor het Maandblad, zomede opgaven van adresverandering gelieve men te richten tot den Hoofdredacteur MR. W. W. VAN VALKENBURG, **Jonkerlaan** *26*, Wassenaar.

Correspondentie, bestemd ***voor*** het Bestuur, gelieve men te richten tot den Secretaris JR. C. M. R. DAVIDSON, *Prins Mauritslaan* **64**, ***'s-Gravenhage.***
Alle overige correspondentie (niet bestemd voor Bestuur of Redactie) te richten aan het Bureau van het Genootschap, *Bleijenburg* ***5, 's-Grauenhage.***

De redactie van het Maandblad wijst er nadrukkelijk op, dat zij niet aansprakelijk is voor de strekking of den inhoud der ondertekende stukken.

N°. 12 **LXVIIe Jaargang** **December 1950**

BESTUURSBERICHTEN.

Adresveranderingen:

MR. J. A. F. VAN ALPHEN ... *Montreal P.Q. (Canada).* *2050 Claremont* ***Avenue (Apt.*** **24).**

L. Q. BAKKER ..... *'s-Gravenhage.* *Melis Stokelaan 456.*

A. VAN DER POEST CLEMENT ..... *Schiedam.* *Julianalaan 90c.*

Ds. A. VAN ESSEN .... *Eesveen, post Frederiksoord.* *Dwarsweg 130.*

J. J. GRETER ..... *Naarden.* *Huizerstraat* ***54.***

J. A. VAN HELSDINGEN ..... *'s-Gravenhage.* *van Bleiswijkstraat* ***94.***

JHR. MR. L. OP TEN NOORT ..... *Enschedé.* ***Gronauscstraat 140.***

W. PH. VEEREN ..... *Wassenaar.* *Konijnenlaan* ***41.***

Groep Noord-Holland.

Mr. J. J. C. R. van der Bilt is met 1 October 1950 afgetreden als penningmeester van de Groep Noord-Holland en is als zodanig opgevolgd door den Heer A. Korff.

JAARVERSLAG 1949.

Met voldoening kan worden vastgesteld, dat ons Genootschap in het afgelopen jaar naast zijn gewone werkzaamheden activiteit op nieuw gebied heeft ontplooid.

Op de zomervergadering werd door den heer G. C. Helbers het voorstel gedaan, dat door ons Genootschap stamreeksen en kwartierstaten zouden worden uitgegeven in een bijblad van het Maandblad, welke bijbladen tot een boekje konden worden verenigd. Dit voorstel is nader door het Bestuur uitgewerkt in overleg met den heer G. C. Helbers, die bereid bleek de redactie van dit bijblad op zich te nemen. Eind 1949 kon de oproep aan de leden verschijnen om hun bijdragen voor dit bijblad in te zenden.

Voorts zijn de werkzaamheden van den Inlichtingendienst van het Genootschap hervat, dank zij de bereikte samenwerking met het Centraal Bureau voor Genealogie, dat bereid bleek de hiertoe nodige onderzoekingswerkzaamheden te verrichten.

Hoewel met de Nederlandsche Genealogische Vereeniginq en de Zuid-Hollandse Vereniging voor Genealogie. een goede verstandhouding bestaat, leidden onderhandelingen om tot uitgave van één gezamenlijk blad te komen, tot dusver niet tot resultaat. Ons Bestuur blijft ten deze diligent.

Op de wintervergadering werd Jhr H. Trip, in verband met het feit, dat hij op 4 April 1950 den dag zou herdenken. waarop hij vijf en twintig jaar met grote nauwgezetheid de financiën had beheerd, tot erelid van ons Genootschap benoemd.

Mejuffrouw Th. J. van Alff herdacht op 1 November 1948 het feit, dat zij vijf en twintig jaar geleden in dienst van het Genootschap trad. Het Bestuur heeft haar op dien dag gehuldigd en dank gebracht voor de toewijding en kunde, waarmede zij al die jaren het Genootschap heeft gediend.

In het Bestuur kwamen geen veranderingen, daar de heren Mr A. P. van Schilfgaarde en Jhr Mr C. C. van Valkenburg als bestuurslid werden herkozen.

Per 1 Januari 1950 telde het Genootschap 4 ereleden, 10 corresponderende leden, 653 gewone leden, 53 abonné's er. stond het met 75 binnen- en buitenlandse instellingen in verbinding. Ons ledenaantal bleef dus vrijwel constant.' Het Bestuur acht het voor de verdere ontplooiing van de werk-

zaamheden van ons Genootschap zeer gewenst, dat dit ledenaantal belangrijk wordt opgevoerd.

Ledenvergaderingen werden gehouden op 25 Juni 1949 te Culemborg, waar de heer Mr. P. J. W. Beltjes een belangwekkende causerie hield over deze stad en haar bezienswaardigheden, die daarna *in* ogenschouw werden genomen, en op 26 November 1949 te 's-Gravenhage, welke vergadering gevolgd werd door een interessante lezing door den heer Mr. A. Staring over „Het familieportret als document".

In de Gewestelijke Groepen werden de genealogie en heraldiek met opgewektheid beoefend en werd menige belangwekkende voordracht gehouden.

Ondanks het feit, dat in 1949 ongeveer ƒ1250,— meer binnenkwam aan contributies (in 1948 bedroeg deze post ƒ10.363,93, terwijl deze in 1949 ƒ11.619,84 bedroeg), sluit het boekjaar 1949 met een saldo dat ƒ1000,— lager is dan dat van het voorgaande jaar. Met dankbaarheid vermelden wij, dat enkele leden door het schenken van een extra gift het mogelijk maakten twee zo hoog nodige nieuwe boekenkasten aan te schaffen, waarvan er één op de Bestuurskamer kon geplaatst worden, terwijl de andere op de consistoriekamer werd opgesteld. Aan deze leden wenst het Bestuur hier nogmaals zijn oprechten dank te betuigen voor de door hen getoonde belangstelling in ons Genootschap.

Belangrijke uitgaven waren:

Drukkosten	ƒ 5453,70
Aankopen Bibliotheek'	„ 712,84
Salaris	„ 2400,—
Honorarium bureauwerkzaamheden	„ 1222,20
Omzetbelasting	„ 186,30
Huur gebouw Bleyenburg	„ 800,—

Het aantal aanwinsten van de Bibliotheek was dit jaar aanzienlijk groter dan het vorige: met 130 nummers is deze afdeling vermeerderd. Door schenking, aankoop en ruil alsmede als recensie-exemplaar zijn deze aanwinsten, die in het Maandblad zijn vermeld, verworven. Onder hen, die werken ten geschenke hebben aangeboden, bevinden zich 50 nietleden, waaronder een aantal buitenlanders.

De werkzaamheden, verbonden aan de kartotheek op de boeken en tijdschriften zijn ook dit jaar geregeld voortgezet. Niet alleen de eerdergenoemde aanwinsten, welke vrijwel uitsluitend boeken omvatten, doch ook de in 1949 verschenen en ontvangen tijdschriften — zowel binnen- als buitenlandse — zijn geficheerd. Bovendien zijn ook verscheidene werken uit de collecte van Dam geficheerd. Deze fiches zijn eveneens in de kartotheek gevoegd. In welken omvang de fichesverzameling op de gedrukte werken in 1949 is toegenomen, moge daaruit blijken, dat bijna 5000 fiches daaraan zijn toegevoegd.

Met grote erkentelijkheid moge hier worden vermeld, dat de heer F. Kragt Hzn. Burke's Peerage, baronetage and knightage, jrg. 1930, geheel op fiches heeft gebracht ten bate van het Genootschap, en dat de Heren W. H. J. W. Deelman en S. E. Pronk eveneens ten behoeve van het Genootschap enige werken hebben geficheerd.

Het aantal buitenlandse verenigingen, waarmede het Genootschap in ruilverkeer staat, nam dit jaar met 8 toe.

Het aantal bezoekers, dat van de leeszaal heeft gebruik gemaakt, is dit jaar enigszins teruggelopen en wel van 548 in 1948 tot 504 in dit kalenderjaar. Aan 184 personen en instellingen zijn boekwerken en tijdschriften uitgeleend,

De Inlichtingendienst is in Maart weder in werking getreden. Door verscheidene personen is van deze afdeling

sedertdien gebruik gemaakt. Alhoewel de vragen niet altijd afdoend konden worden beantwoord, was het doorgaans wel mogelijk enige aanwijzigingen te geven, in welke richting de vraagsteller het onderzoek verder zou kunnen voortzetten.

Bij de Afdeling *Familie-archieven* valt een grote opleving te constateren, dank zij het optreden van Mejuffrouw W. E. Smelt, hist. docta. Sedert 1 Februari 1949 verricht zij voor ons Genootschap allerlei arbeid. In den loop van 1949 inventariseerde zij een aantal familie-archieven van geringen omvang, welke aan ons Genootschap in eigendom toebehoren: Dekker, van Meurs, van Oldenbarneveld gen. Witte Tullingh, van Cats de Raet, de Ranitz (van huize Doornik) en de Sigers ther Borch. De getypte inventarissen, voorzien van genealogische tabellen, staan nu, netjes ingebonden, ter beschikking van onze leden: deze archieven zijn hierdoor veel gemakkelijker toegankelijk geworden. Ook ordende en beschreef zij het familie-archiefje Clarion, een aantal losse charters en voorts archivalia, afkomstig van leden van families, die aan het geslacht Martens verwant zijn.

De aanwinsten van deze afdeling waren in dit verslagjaar zeer talrijk. Nadat reeds in den loop van 1948 aan ons Genootschap weder acht familie-archieven in bewaring waren gegeven, welke in 1944 uit onze bewaarplaats „ter veilige berging" naar het Algemeen Rijksarchief waren overgebracht, werden ons in 1949 ook de familie-archieven van Heerdt en de Nerée weder in bewaring toevertrouwd. Dat gedeelte van het archief van Ittersum, dat van 1930-1943 bij ons Genootschap in bruikleen berustte, werd door den nieuwen eigenaar, A. W. C. H. Baron van Ittersum te Heino, na overleg met de archivaris van ons Genootschap, in bruikleen gegeven aan het Rijksarchief in Overijse1 te Zwolle. waar het grootste deel reeds sedert 1922 berustte, zodat beide delen thans herenigd zijn.

Voorts ontving het Genootschap de familie-archieven Mulert en van der Wijck ten geschenke en werd het ons gelegateerde archief van der Muelen aan ons overgedragen, Tenslotte verwierf ons Genootschap nog het bruikleen van de familie-archieven van der Hoop en van Kretschmar en werd aan het bruikleenarchief Gijsberti Hodenpijl een grote verzameling familiepapieren toegevoegd, terwijl ons bovendien de archieven Gastmann en Salm in bewaring werden gegeven. Het Genootschap verleende zijn bemiddeling bij de schenking door den Heer N. Messchaert Snellen te 's-Gravenhage aan het Gemeente-archief te Leiden van een aantal archivalia, welke betrekking hebben op het buitengoed Boshuysen onder Zoeterwoude, in 1743 aangekocht door den Heer Pompe van Slingelandt. Kleine aanwinsten van archivalia vindt men in den Staat van Aanwinsten in het Maandblad opgesomd.

Voor de Afdeling *Handschriften* catalogiseerde Mejuffrouw Smelt de manuscript-genealogieën uit de familie-archieven Frieswijk en Rambonnet en werkte mede aan het catalogiseren van de handschriften-verzameling Gunderman (Veenendaalse geslachten). Door de grote uitbreiding, welke de fichescatalogus op onze handschriftenverzameling sedert het eerste inbinden in 1929 mede door de jongste werkzaamheden had ondergaan, werd het de moeite waard, deze opnieuw te laten inbinden: vele supplement-fiches werden thans ingevoegd. De nieuwe kast in de Bestuurskamer biedt plaats aan een groot aantal manuscript-genealogieën, welke tot dusver wegens ruimtegebrek niet bij de andere handschriften konden worden geplaatst, doch boven waren ondergebracht. Door al deze maatregelen is de toegankelijkheid

en daardoor het nut van onze handschriftenverzameling voor onze leden aanzienlijk verhoogd.

Het Genootschap ontving een collectie belangwekkende handschriften in bruikleen van Baron en Barones de Geer van Jutphaas-Röell te Utrecht. Kleine aanwinsten, door schenking zowel als door aankoop verworven, werden in het Maandblad vermeld.

Bij de opberging van fiches in onze lexicographische kaartsystemen verleende ons lid W. H. J. W. Deelman daadwerkelijke en zeer gewaardeerde hulp.

Alles samengenomen kan met voldoening op het afgelopen jaar worden teruggezien en wordt de toekomst met vertrouwen ingegaan.

Genealogieën van Byler vóór de tweede helft van de XVIIde eeuw,

(vervolg van LXVII, 335.)

door MR. W. DE VRIES.

§ 7. Voor thans over te gaan tot een weergave van de genealogie der Amsterdamse en Dordrechtse van Byler's, moge ik eerst een paar opmerkingen maken. Boven reeds wees ik er op, dat *Wynand van Byler* in zijn proces tegen de mannen van Evertghen van Staverensdochter, den helen tak heeft verdonkeremaand, waartoe zijn neef (oomzegger) *Reyner. (Willemst.) van Byler* behoorde. De oorzaak daarvan was vermoedelijk, dat deze Reyner een huwelijk aangegaan had, dat mede door zijn gevolgen als een mésaillance kòn worden beschouwd. Zijn vrouw Elisabeth blijkt nl. te hebben behoord tot de horigen van de kelnarij van Putten, met het gevolg, dat al Reyners kinderen Puttense keurmedigen 'werden. Twee zijner zonen, *Willem* en *Wulff*, kochten zich van de horigheid vrij, maar als „gekochte dienstlieden" bleven zij toch staan op een maatschappelijke trap, die lager was dan die hunner voorouders van vaderszijde en de andere, met hen verwante van Byler's. Willem's zoon Melis zag zich zelfs in 1570 [66]) genoodzaakt tot onderstand van zijn broeders en zusters, die „seer arm waeren" hout te kappen op zijn „heerengoetken" (een horig erf van den hertog) — een ernstig misdrijf, waarvan echter de drijfveer aanleiding was tot een grote clementie. Deze tak ging in het begin van de XVIIde eeuw geheel op in die talrijke Veluwse heiboeren en keuters, waarover dus geen gegevens zijn overgeleverd. Reyners andere zoon *Wulff* blijkt zich te Barneveld te hebben gevestigd, waar hij in de tweede helft van de XVIde eeuw koster en schoolmeester [67]) was. Als zodanig moet hij onder de ongeletterde, Veluwse boeren-bevolking een zeker aanzien hebben genoten, en de hulp en toeverlaat zijn geweest van allen, die te Barneveld zelf de pen niet konden hanteren. In de laatste jaren van zijn leven heeft hij zich deswege met den titel „notaris publicus" (openbaar notaris) getooid. Zowel hij, als zijn broer Willem hebben nog in 1581 gezegeld met het wapen met de zes lelies [68]).

Het feit, dat Reiner's vrouw een keurmedige was van de kelnarij van Putten, had tengevolge, dat zij en haar nakomelingen de aandacht hebben gehad van den Puttensen kelner. Door de woelige tijden onder Karel van Gelre waren nl. talrijke archieven volledig in désorder geraakt. De hierboven reeds gesignaleerde lacunes in het leenregister van Keppel waren dan ook kenschetsend voor de eerste helft van de XVIde eeuw. Ook de kelner van Putten stond later voor het feit, dat hij over de onder hem ressorterende horigen geen of slechts onvoldoende gegevens bezat. Noodgedwongen blijkt hij er op uitgetrokken te zijn, om links en rechts de nodige aanvullingen te verkrijgen. Wat hij van derden vernam tekende hij op, gedeeltelijk in klad, gedeeltelijk in twee delen van zijn „liber cormedalis", waarvan slechts het tweede deel ons bewaard is gebleven. Van het eerste deel is ons alleen nog de index overgeleverd. De bescheiden berusten thans in het Rijksarchief te Arnhem. Bij nauwkeurige beschouwing blijken diverse gegevens evenwel met elkander in strijd te zijn, wat ons niet behoeft te verwonderen, omdat de samensteller af moest gaan op wat hem „van horen zeggen" verteld werd. Enige voorzichtigheid is dus bij deze bron wel aan te bevelen. Zij vormt een authentiek bewijs van de onbetwistbaarheid van mondelinge overleveringen en familie-opgaven!

§ 8. Genealogie [69]).

I. ***Jan van Byler,*** vermeld te Garderen 1419-1441 [70]); beleend met het goed Achteveld (Keppels leen) 11 Mei 1439; tr. ***Aleyde [*** Morrendochter? [71])].
Hij was vader van:
a. *Morre* (of ***Morke) Jansz. van Byler,*** die volgt onder 11.

II. *Morre* (of ***Morke*** *Jansz.*) ***van Byler,*** vermeld te Garderen (1424), te Barneveld (1430—1436), te Ede (1443—'47), en wederom te Barneveld (1457/58); koopt in 1431 tesamen met Herman Wacker de helft van het goed Byler onder Barneveld van Wulfer Andriesz. van Byler; beleend met half Achteveld (20 Sept. 1460).
Hij was vader van:
a. ***Wulffer*** (of *Wulfken*) ***van Byler Morrentoon,*** die volgt onder III.

III. ***Wulffer van Byler (Morrenzoon),*** vermeld te Garderen (1447), Ede (1447-1457) en Barneveld (1450—1493); bezitter van de Byler en (half) Achteveld; † in of vóór 1493[72]); tr. 1°. ***Geerfge van Wenckum:*** tr. 2°. (na het huwelijk van zijn zoon Johan en vóór 1484 [73])) ***Geertgen, Wyn van Appelendochter,*** gegoed onder Appel [73]), wordt 27 Mei 1486 door haar man gelijftocht aan Achteveld, dr. van ***Wyn*** *Gerritsz.*[74]) en *Jutte* [75]).
Uit het eerste huwelijk:
1. ***Johan van Byler,*** volgt onder IV.

---

66) Archief Geld. Rekenkamer, Inv. no. 1519, fol. 39vso.

67) Geregistreerde processen van Veluwe, Inv. no. 93, proces no. 16; Civiele Processen Hof van Gelderland 1572 no. 14 en 1581 no. 2; Schepensignaat Arnhem 1570—'81, fol. 361.

68) Familie-archief Van Rhemen, charter no. 359. Het wapen van Willem werd door mij genoteerd, helaas zonder aantekening van de vindplaats.

69) Voorzover een fragment is ontleend aan het werk van den heer Van Bijlert is dit niet voorzien van enige annotatie. Door de grote hulpvaardigheid van den heer Van Bijlert is schrijver dezes in staat geweest de mededelingen van den heer Van Bijlert alle aan de oorspronkelijke bronnen te toetsen.

70) Het Gerichtssignaat van Veluwe vermeldt een naamgenoot te Garderen 1457 en 1458, die ook voorkomt op een ridderceduul van Veluwe in 1460 en op een kwartierdag 1469 (Mr. J. W. baron d'Ablaing van Giessenburg, De Ridderschap van Veluwe (1859), blz. LXIX en LXX). Zie Ned. Leeuw LXV, kol. 260.

71) Zie boven, § 4.

72) G.S.V. Inv. no. 19, fol. 224vso.

73) G.S.V. Inv. no. 17, fol. 23vso.

74) Civiel proces Hof van Gelre 1564 no. 2, repliek van Jan Voet c.s., bijlage B 1 en 2. Geertje was de derde dochter.

75) Civiel proces a.v., bijlage C. Zij en haar man leefden nog in 1479.

2. een dochter, ***Cafharina*** (ook wel — vermoedelijk abusievelijk — ***Fye*** genoemd [76])) ***van Byler,*** bezat het erf en goed „toe Byler, geheeten Cleyn Byler" [77]): tr, in of vóór 1526 ***Willem Jansz. van Dompseler,*** vermeld te Barneveld sedert 1520, zn. van ***Jan.***

Uit het tweede huwelijk:

3. ***Mor van Byler,*** na opdracht van zijn vader, zelf nog onmondig, beleend met het goed (half) Achteveld (27 Mei 1486), kinderloos overleden na 26 Sept. 1495 [78]), maar vóór 15 .. [79]) (vermoedelijk eerste kwart der XVIde eeuw).

4. ***Wynanf van Byler,*** volgt onder IVbis.

Wulffer van Byler was voorts vader van [80]):

e. [81]) ***Willem van Byler, volgt*** onder IVter.

IV. ***Johan van Byler,*** bezat als „dienstman" een leengoed (van de kelnarij van Putten) onder Nijkerk (1493) [82]), ontving van zijn vader als huwelijksgave het goed Byler; vermeld te Garderen (1493) en Nijkerk (1498). † in of vóór 1500 [83]); tr. ***Everfgen van Staveren,*** dr. van N.N. en ***Wobbe*** [84]). (Zij hertrouwde na Johan's dood met ***Everf van Sorchsfam).***

Johan was vader van:

1. *Geerken* ***Johansdochfer van Byler,*** vermeld te Garderen (1500%')). Zij procedeert dan tegen Evert van Sorchstam over haar vader's erf en goed.

IVbis. ***Wynanf van Byler*** (oom van Reyner Willemsz. van Byler [85])), werd „van kyndtz op buytenlandtz opgevuedt" [86]) en heeft daarna „in siiner jongen jaeren dem krichtzhandell gevolcht"; woonde later te Harderwijk [87]), vanwaar hij ±1542/43 naar Barneveld verhuisde: bezitter van de helft van het goed Achteveld (1552); † 18 Juni 1557 [88]) -18 Mei 1558 [89]); tr. 1°. Harderwijk 22 (morgengave 23) November 1512 [90]) ***Geerfgen (Loef*** [91])), † ***5*** April-26 Nov. 1540 [92]); tr. 2°. vóór 22 Sept. 1552 ***Nelle*** (of ***Cornelia*** [93])) ***Sweers,*** op 22 Sept. 1552 gelijftocht aan de helft van het goed Achteveld, woonde in 1559 te Everdingen [94]), † 8 Juni 1571 [95])—1 1 Juni 1583 [96]), dr. van ***Jan Sweers*** [97]) ***(van Spifhoven)*** en ***Anna Gerrifsdr. Copier*** [98]).

Uit het eerste huwelijk:

1. ***Jan van Byler*** (ook genoemd ***Jan van Achfeveld),*** volgt onder V.

2. ***Gerrif van Byler,*** volgt onder Vbis.

en voorts (zonder dat mij is kunnen blijken uit welk huwelijk) :

c. ***Mor*** (of ***Maurifs) van Byler,*** volgt onder Vter.

d. ***Geerfruyf van Byler,*** geb. Barneveld, † 3 Juli 1615 [99]).— Juli 1622; tr. vóór 4 October 1574 [100]) ***Johan Jansz. (van Leeuwen) van Wely,*** beleend met land onder Rijswijk (1570) [101]), † vóór 31 Januari 1603 [102]), zn. van ***Jan Janss.***

e. Wolfferf van Byler, geb. Barneveld [103]), koopman (in diamanten en later (te Amsterdam) ook in zijdelakens), eerst te Londen (waar hij vermeld wordt 1581—1594 [104]), daarna te Amsterdam aan het Nieuwe Zijds kerkhof (Sept. 1594), en vervolgens in de Nes bij de kleine Vleeshal; bezat 1/3 van de helft van het goed Achteveld en 3½ morgen land (Culemborgs leen) onder Rijswijk (Ned. Betuwe); † Amsterdam Mei 1615, begr. aldaar (Oude kerk) 2 Juni 1615; tr. 1°. Amsterdam (ondertr. 10 Mei) 1586 ***Cafhelyne Bolles,*** ged. Nieuwerkerken (Vlaanderen), wede. van ***Fabian de Vliet,*** † 1591: tr. 2°. Londen (Austin Friars) 4 Maart 1592 ***Clara Vrolicx,*** geb. Gent, wede. van *Carel* ***de Borchtgrave;*** tr. 3°. Amsterdam (ondertr. 10 Sept.) 1594 ***Anna*** *Willekes,* geb. Antwerpen, wede. van ***Thomas Hawkins.***

Uit het eerste huwelijk:

1. *Jonas van.* ***Byler,*** ged. Londen 5 Maart 1587, verm. jong overleden.
2. *Jonas van* ***Byler,*** *ged.* Londen 16 Juni 1588, † Leiden (ongehuwd) in 1609.

f. ***Aelken van Byler,*** vermeld als zuster van Jan van Byler (van Achteveld) 27 Nov. 1559 [105]).

V. ***Jan van Byler*** (ook wel genoemd ***Johan van Achteveld*** [105]), geb. Barneveld vóór 1538 [106]), koopman te Amsterdam (achter de Nieuwe kerk, „daer de Roos uythangt"), poorter van die stad 19 Mei 1589; bezat 2/3 van de helft van het goed Achteveld, † vóór 11 October

76) Zie boven, § 2.
77) Gereg. processen van Veluwe, Inv. no. 95, proces no. 16.
78) Leenregister Keppel.
79) G.S.V. Inv. no. 28, fol. 36.
80) G.S.V. Inv. no. 21, fol. 37vso. Vermoedelijk sproot dit kind uit Wulffers eerste huwelijk.
81) Evenals in de vorige artikelen is de volgorde met letters — en niet met cijfers — aangegeven, indien de juiste chronologie niet bekend is.
82) Lijst, van horige luiden en goederen op de Veluwe 1460—1493, gemerkt A (Hertog. Archief, Inv. Nijhoff 2gI), fol. LXIIII.
83) G.H.V., Inv. no. 21, fol. 85.
84) Recognitieboek Harderwijk 1497—1523 (Inv. no. 132), fol. 326.
85) Zie § 1.
86) G.S.V., Inv. no. 30, fol. 16vso.
87) Aan de „Wullenweverstraet" 18 Sept. 1539 (Rec.boek Harderwijk, Inv. no. 134, fol. 9vso).
88) Onklacrboek Veluwe, Inv. no. 42.
89) G.S.V., Inv. no. 32, fol. 166vso.
90) Rec. Boek Harderwijk, Inv. no. 132, fol. 197.
91) Volgens een wapenbord van *Willem Gerritsz. van Byler* (±1580—1635), man van Maria van Nispen, en in 1943 in het bezit van Mevr. van Braam van Vloten, geb. van Bienema, te 's-Gravenhage.
92) Rec. Boek Harderwijk, Inv. no. 134, fol. 30 en fol. 53.
93) Gerichtssignaat Resteren, Inv. no. 85, fol. 47; Inv. no. 86, fol. 47 en 61vso.
94) Ned. Leeuw 1937, kol. 263.
95) Civiele, processen Hof van Gelre 1571 no. 19.
96) Onklaerboek Veluwe, Inv. no. 50, fol. 18.
97) Gerichtssignaat Resteren, Inv. no. 85, fol. 47.
98) Vermoedelijk was zij de eerste vrouw van Jan Sweers. Immers in 1561 en 1567 (Gerichtssignaat Kesteren, Inv. no. 85, fol. 46vso en no. 86, fol. 61) wordt vermeld een *Margriet* van *Merten* (ook genoemd *Vereem*), wede. van *Jan Sweers van Spithoven.* Blijkens dezelfde bron, Inv. no. 85, fol. 47, was de moeder van *Cornelia Jan Sweersdr.* reeds overleden vóór 15 Jan. 1561.
99) Kon. Bibliotheek 's-Gravenhage, Handschriftenafd. 129 C 15.
100) Ned. Leeuw 1937, kol. 423/4. Vermoedelijk werd dit huwelijk al in of vóór 1568 voltrokken, daar hun zoon *Jan* volgens zijn huwelijksinschrijving omstreeks 1568 geboren zou zijn.
101) Culemborgse lenen. Zie Ned. Leeuw 1937 t.a.p.
102) Gerichtssignaat Kesteren (Inv. no. 88), acte d.d. 31 Jan. 1603.
103) Prot. notaris Lieren Heylinck te Amsterdam, test. d.d. 15 Sept. 1610. Zie Van Bijlert, a.w. blz. 12/13.
104) Mogelijk is hij identiek met zijn naamgenoot, die reeds in 1558 te Londen wordt vermeld als lid van de Holl. kerk aldaar. Hij zou dan uit Wijnand's eerste huwelijk gesproten moeten zijn. In 1583 woonde hij in Londen in het huis „Tower Warde" („*Wolf van Bylony,* jeweler"), 1591—92 in „Cheape Warde" en in 1594 in „Botolph Lane". Zie W. J. Hoffman, An armory of American families of Dutch descent, in The New York Genealogical and Biographical Record", 1940, blz. 348.
105) Zie hoven, § 3.
106) Recht. Archief Culemborg, portef. 124: 27 Oct. 1559 machtigde *Cornelia Jansdr.* haar zoon *Jan van Bylar,* die dus toen volwassen geweest moet zijn.

Wapen van *Jonas* ***van*** *Byler* (1588—1609)
in het Album Amicorum van Cornelis van Beresteyn.

De lelies van het schild zijn hier op een ongebruikelijke wijze afgebeeld. De normale plaatsing is 3–2–1 horizontaal. Ook rertoncn do . andere wapens der Amsterdams': en Dordrechtse van Byler's als helmteken doorgaans een tenen mand, waaruit een bos pauwenveren omhoog rijst.

1606 [107]); tr. ± 1578 *Hillegond van Byler* (of *Hilleke Henricks),* †± 1596, dr. van *Henrick Elbertsen* en *Weyme van Byler* [108]); tr. 2°. (ondertr. Amsterdam 10 Mei) 1598 *Geertruyd de Rode* (of *de Roy),* wonende te Utrecht, overluid aldaar 24 Oct. 1615, dr. van *Johan* [109]) en *Alyd Bolle* [110]).

Uit het tweede huwelijk:

1. *Hillegond van Byler,* ged. Amsterdam (Nieuwe kerk) 2 Aug. 1598, † aldaar December 1626, begr. Amsterdam (Oude kerk) 1 Januari 1627; tr. Utrecht (Geertekerk) 31 Juli 1616 *Kiliaen van Rensselaer,* geb. Hasselt 2e helft van 1586, koopman te Amsterdam, bewindhebber W.I.C.; stichter der kolonie Rensselaerswijck (Amerika), † Amsterdam October 1643, begr. aldaar (Oude kerk) 7 October 1643, zn. van *Hendrick* en *Marietje Pafraet.*

Vbis. *Gerrit van Byler,* geb. te Barneveld (?), vestigde zich als ijzersnijder te Harderwijk aan de Munt: daarna muntmeester aan de Hollandse munt te Dordrecht; voorganger

[107]) Leenregister Keppel.
[108]) Zie Ned. Leeuw 1948, kol. 307/8 (hoofdstuk VII, § 3).
[109]) Nots. Claes Verduyn te Utrecht 5 Juli 1617 (fol. 227).
[110]) Nots. Claes Verduyn tc Utrecht 3 Juli 1615 (fol. 105vso).

en oudste van de Doopsgezinde Gemeente te Dordrecht, † aldaar 12 October 1617; tr. 1°. N.N. *Schoonevelt* [91]), dr. van N.N. en N.N. *Hertoge* [91]); tr. 2°. 4 Februari 1599 *Catharina Jacobsdr. Cotermans,* geb. Breda, dr. van *Jacob.*

Voor hun nakomelingen zie men het werk van W. A. van Bijlert, blz. 14 en vlg., welke gegevens nog aangevuld kunnen worden met het navolgende:

a. ***Jnoob van Byler*** (blz. 15, no. 5; zoon van Gerrit en Catharina Cotermans) was vermoedelijk iedntiek met zijn naamgenoot, edelman van 't geschut (d.i. artillerie-officier [111]) (1636) en „conducteur over de ammunitie van oorlogen te velde" (1639) ; tr. 1°. Tiel 24 April 1636 *Helena Gijsberts* Mommen van Tiel; tr. 2". Langbroek (ondertr. Wijk bij Duurstede 9 Juni) 1639 *Cornelia Jacobsdr.,* ***geh*** Wijk bij Duurstede.

b. *Willem* ***van*** *Byler* (blz. 15 sub 111) was mansman in de Hoge Vierschaar van het bal juwschap Zuid-Holland [112]).

c. *Catharina* ***van*** *Byler* (blz. 17, no. 2; dr. van *Willem* voornoemd en Maria *van Nispen*) was in eerste echt gehuwd met Ds. *Alexander Gortsen* of *Gortsenius,* ***geb.*** Staden ± 1605, † Loosduinen 166ö.

d. *Catharina's* zuster *Anthonia* ***(of*** *Anthonetta) van Byler* (blz. ***17,*** no. 9), tr. Dordrecht (Augustijnerkerk) 28 April 1648 *Pieter* ***van Braam (Braemen),*** geb. Den Briel, apotheker te Dordrecht (oudraad aldaar (1672), en veertigraad, † 5 October 1673, zn. van *Abraham* ***en*** *Belia Dirksdr.* [113]).

e. *Maria van* ***Byler,*** *Hendriksdr.* (kleindochter van ***Willem*** en ***Mark van*** *Nispen,* blz. 16 sub a) verkeerde ± 1687 in grote armoede. *Sara van* ***Byler,*** haar nicht (blz. 20 no. 5) heeft zich toen over haar ontfermd [114]).

f. ***Johan*** (of Jan) *van* ***Byler*** (blz. 18 sub IIIbis) was in tweede echt gehuwd met *Saartje Francen (van Turenhout)* [115]).

g. Hun dochter *Cornelia van Byler* (blz. 21, no. 7), † vóór 7 Juli 1674 (evenals haar later overleden zuster Maria). Zij hadden nog een, eveneens vóór 7 Juli 1674 overleden broeder ***David van Byler*** [115]).

h. ***Titia van*** *Rhijn,* echtgenote van *François* van *Byler* en kleindochter van onzen beroemden schilder Rembrandt (blz. 22) is te Amsterdam (N.Z-kapel) gedoopt op 22 Maart 1669.

i. *Anneke van* ***Byler*** (blz. 26, no. 1) hertrouwde in 1683 (ondertr. Amsterdam 29 Mei) als wede. van Francois Wilhelmi met *Daniel Merckendorp,* ***geb.*** Amsterdam ± 1657, wijnkoper, zn. van *Anthoni.*

Vter. *Mor* (of *Maurits) van Byler,* geb. Barneveld, en volgens Van Bijlert (blz. 9) waarschijnlijk wonende in de Betuwe in de omgeving van Tiel, was gegoed onder Kesteren (1607) [116]), onder Rijswijk (Ned. Betuwe) (1610) [117]), waar hij, na overlijden van zijn broer Wolfert, diens Culemborgse leengoed (3½ morgen land) ontving (21 Nov. 1616): † 1616-1623; tr. vóór 1610 [117]) *Elisabeth van Wely,* gegoed onder Rijswijk, † na 10 April 1624, dr .van *(Willem* en *Aeltje van Dolre?* [118])) Uit dit huwelijk:

[111]) Vereeliik Jaarboek van het Centraal Bureau voor Genealogie I (1947), blz. 46 en 49.
[112]) Mr. Dr. J. C. Maris van Sandelingenambacht, Een honderdtal Nederlandsche families (1946), blz. 185/6.
[113]) Maris, a.v., blz. 184 en 185.
[114]) Gemeentearchief Amsterdam, not. prot. no. 4576, acte d.d. 23 Febr. 1692.
[115]) Gem.-Archief Amsterdam, not. prot. no. 1985, fol. 217.
[116]) Gerichtssignaat Kesteren, Inv. no. 89. Sedert 22 Oct. 1599 komt hij herhaaldelijk voor in de signaten van de Kesterense gerichtsbank.
[117]) Gerichtssignaat Kesteren, Inv. no. 89, acte na de rol van 12 Juni 1609.
[118]) *Aeltje* van *Dolre,* wede. van *Willem van Wely,* machtigde 22 Oct. 1599 ***Maurits van*** *Bylar* (Gerichtssignaat Kesteren, Inv. no. 88).

a. *Wijnand* ***van Byler,*** volgt onder VI.
b. ***Cornelia van Byler,*** † vóór ***26*** Juni 1655: tr. ***Johannes van Broeckhuysen,*** † vóór ***26*** Juni 1655.
c. ***Willemken van Byler,*** † na 19 Nov. 1632 [119]); tr. vóór 8 Sept. 1613 [120]) ***Aerf*** *Claessen,* beleend met land onder Maurik (1611), † 1618-1632 [120]).

VI. ***Wynand van Byler (Bylairdt),*** geb. ± 1585, na opdracht door zijn vader (behoudens diens lijftocht) beleend met de 3½ morgen onder Rijswijk (N.-B.) (21 Nov. 1616); erft de helft van Achteveld (beleend 1 Sept. 1617); schepen (1634) en oud-schepen (1639) te Wijk bij Duurstede, waar hij 30 Oct. 1619 burger was geworden: tr. 1°. ***Haduwech*** *Jansdr.;* tr. 2". Lienden 8 Mei 1624 ***Anna Noesten,*** geb. Lienden; als wede. met voornoemd leen beleend 22 Dec. 1642; woonde ± 1654 nog te Wijk bij Duurstede [121]).

Uit het eerste huwelijk:

a. ***Maria van Byler,*** beleend met de helft van 7 morgen land onder Maurik (Culemborgs leen; 22 Dec. 1642). Misschien was zij identiek met haar naamgenote, die in Juni 1643 te Overlangbroek (na ondertr. te Wijk bij Duurstede) huwde met *Jan* ***Schagen,*** uit Wijk bij Duurstede.
b. ***Johanna van*** *Bijlert,* † vóór 25 Februari 1676; tr. Wijk bij Duurstede 12 Januari 1645 ***Ferdinand (de) la Maire,*** † na 5 Juni 1682 [119]).
[c. (hypothetisch) ***Elisabefh van Byler,*** geb. Wijk bij Duurstede, † 1652 [123]); tr. aldaar 8 October 1643 Mr. ***Woufer van*** *Weede,* advocaat en schepen te Utrecht.]

Uit het tweede huwelijk:

d. ***Anna van Byler,*** ged. Wijk bij Duurstede 7 Juli 1636, † in of na April 1672 [124]); tr. Wijk bij Duurstede 18 Mei 1657 ***Gerhard de Bourgelle,*** *dict* ***(de) la*** *Vacquerie* [125]) (ook genoemd ***Burgelle van*** *Lacquerie),* vaandrig (1657), later kapitein van een compagnie voetvolk ter repartitie van Holland (22 Febr. 1619—1672), † nà 27 Mei 1676 [126]).
e. ***Cornelia van Byler*** [127]), als erve van haar moeder beleend met de 3½ morgen land onder Rijswijk (N.-B.) (1675); tr. Wijk bij Duurstede 12 November 1654 ***Thomas*** *Stochius* (zwager van Gerard de Bourgelle de la Vacquerie), predikant te Waddinxveen (1658—1680), scriba te 's-Gravenhage (1673), opende in 1673 de Synode aldaar; in 1679 assessor I te Gouda, † Waddinxveen in of na Juli 1680, zn. van ***Nicolaas.***

IVter. ***Willem*** (***Wolfersz.*** [129])) ***van Byler,*** herbergier (waard) te Nijkerk (1484) [130]), aldaar en te Barneveld vermeld 1485-1500; koopt in 1485 het erf Halvinckhusen onder Putten en het goed Heer Arenskamp in de Arkemeen bij Arler [131]); procedeert in 1501 voor de bank te Barneveld over het goed Achteveld, dat zijn vader zou hebben bezeten [132]); beleend met dat goed 14 Jan. 1491 en 12 December 1500; tr. in of vóór 1485 [133]) ***Margriefe.***

Hij was, blijkens diens patronimicum, de vader van:

V. ***Reyner*** (*Willemsz.* [134])) ***van Byler*** (oomzegger van Wynant Wulffersz. [135])), schout te Ede [136]), zat aldaar in het gericht (1530) [137]), † na 10 Mei 1547 [138]), begr. te Barneveld [139]); tr. vóór 5 Mei 1536 [135]) ***Elisabefh [Francken*** of *Maessen van Schothorst,* dr. van *Franck Gerritsz.* en ***Stijne Bronissen van Schofhorsf,*** of van ***Maes Bronissen van Schothorst*** en ***Geerfgen*** [140])].

Reyner was vader van [139]):

1. ***Willem van Byler.*** volgt onder VI.
2. *Wulff* ***van Byler,*** zn. van ***Reiner*** [141]), volgt onder VIbis.

[Volgens het Liber Cormedalis II [142]) (blz. 776) waren *Reyner* en *Elisabeth* ouders van:

1. *Willem van Byer,* die zich van de keurmedigheid vrijkocht. Hij was ongetwijfeld identiek met zijn bovenvermelden naamgenoot.
2. *Melis van* Byler, te Meulunteren gehuwd met een niet nader vermelde vrouw.
   Uit dit huwelijk misschien een zoon *Wulf Melisz.,* die in 1569/70 te Ede procedeerde tegen de erfgenamen van Willem van Byler [143]).
3. *Willemken van Byler,* tr. (vóór 23 April 1575 [144])) *Jan Gerritsen* [145]), zn. van *Gerrit Francquin (Franken)* en *Anna* [146]).
4. *Maesgen van Byler.]*

119) Signaat van Opdrachten van Rijswijk (N.-B.), Inv. no. 186, fol. 73vso.
120) Register op de leenactenboeken van Gelre en Zutphen, kwartier van Nijmegen (1924), blz. 363.
121) Signaat van Opdrachten enz. van Nederbetuwe, gepasseerd vóór 6 Aug. 1654, fol. 28.
122) Bron vermeld in aant. 119, fol. 54. Zij had een oudsten zoon Wynand (a.v. fol. 73vso).
123) Volgens een niet nader gedocumenteerde aantekening van den heer Van Bijlert.
124) Doopboek Bredevoort, Aug. 1669 en April 1672.
125) Signaat van Opdrachten van Rijswijk (N.-B.), Inv. no. 186, fol. 29, 54vso, 55vso.
126) Bron a.v., fol. 54vso.
127) Register van leenmannen van Culemborg, fol. 40vso.
128) Bron, vermeld in aant. 125, fol. 55vso.
129) G.S.V., Inv. no. 21, fol, 142vso en leenregister Keppel, 14 Jan. 1491.
130) G.S.V., Inv. no. 17, fol. 10.
131) G.S.V., Inv. no. 16, fol. 174vso.
132) Zie boven, § 2.
133) G.S.V., Inv. no. *17,* fol. 111vso.
134) Onklaerboek Veluwe. Inv. no. 41. fol. 1.
135) Zie boven, § 1.
136) Civiele Processen Hof van Gelre 1515 no. 18 en Onklaerboek Veluwe, Inv. no. 39, fol. 16vso en 19 (1524).
137) *G.S.V.,* Inv. no. 26, Ede 1530.
138) *G.S.V.,* Inv. no. 29, fol. 219vso en 236.
139) Gereg. processen van Veluwe, Inv. no. 87, no. 16.
140) Volgens het in § 7 vermelde Liber cormedalis 11, blz. 776, was zij een dochter van Franck Gerrits en diens tweede vrouw Styne Bronisdr. Dit kan niet juist zijn, want dezelfde bron vermeldt, dat Franck's eerste vrouw eerst in 1515 overleed (t.a.p. blz. 492). Dezelfdd bron deelt echter op blz. 659 mede, dat Reyner van Byler „scultetus to Mollenlunteren" (Meulunteren) getrouwd was met een dochter van Maes Bronissen, die volgens de aantekening op blz. 769 (met verwijzing naar blz. 776!) een zoon zou zijn geweest van Bronis van Schothorst en Geertge. Met deze laatste mededeling komt overeen een annotatie in de lijsten van keurmedigen van de kelnarij van Putten (Inv. no. 257), volgens welke een dochter van Maes N.N. en een niet nader vermelde keurmedige vrouw van die kelnarij gehuwd was met „Reyner van Biler, schulteto to Mollenlunteren".
141) G.S.V., Inv. no. 30, fol. 89.
142) Zie boven, § 7.
143) Onklacrboek Veluwe. Inv. no. 47. Ede 21 Maart 1569 en 29 Mei 1570.
144) Schepensignaat Arnhem 1570—'81, fol. 87. Op voornoemden datum verschenen voor schepenen *Wulffer van Byler* met *Hilleke* zijn vrouw, *Jan Jansz.* met *Aeltge* zijn vrouw, Jan *Adolph* met *Alherdt* zijn vrouw, *Jan Goertsz.,* en Jan *Gerritsz.* namens zijn vrouw *Willemke, Melis van Byler* namens zijn vrouw ***Huich,*** *Evert van Byler* namens zijn huisvrouw *Gerriken, Evert Henricksen en Weym* zijn vrouw, allen erfgenamen van *Henrick* Janssen en zijn huisvrouw Maes.

Voor een nader onderzoek van de afstamming van het tegenwoordige geslacht van Bijler t (Ned. Patriciaat, jg. 1942 (dl. 28), blz. 34 en vlg.) verdient deze acte volledige aandacht. Enige van bovengenoemde van Byler's vond ik alleen in genoemde acte vermeld. Zie ook aant. 161.

VI. ***Willem (Reynerst.) van Byler,*** geboren en wonende te Lunteren [139]) ± 1507 [147]); procedeert in 1554 (tegen zijn vader) te Ede [148]); bezitter van een „heerengoetken in den ampte van Ede in die buerschap van 't Walt" [149]), † 19 Juni 1564-21 Maart 1569 [150]), begr. Barneveld'"").
Hij was vader van:

1. ***Melis Willemsz. van Byler,*** die volgt onder VII en in 1570

(2 en vlg.) enige broeders en zusters had, die „seer arm waeren" [151]).

VII. ***Melis (Willemsz.*** [152])) ***van Byler,*** woonde te Amersfoort: bezitter van het „heerengoetken", dat ook. zijn vader bezat, woonde tijdelijk „in 't ampt Ede op Ruitenbeecke" [153]), † Midwinter 1610 [139]); tr. vóór 23 April 1575 [154]) ***Huychgen Morren,*** † na 5 Maart 1612 [155]), dr. van ***Mor Jansen van Surchstein*** (of ***Sorchstam)*** en ***Weym Woltersdr. van Rijss*** [156]).
Uit dit huwelijk:

a. ***Willem Melisz. (van Byler),*** volgt onder VIII.

b. ***Weymtge Melis van Byler,*** tr. vóór 1612 [157]) ***Elbert Wouterst.*** (***van Heck*** [158])), wonende te Amersfoort, waar hij een huis bezat „op de Camp" (1611) [158]), later wonende te De Bildt (Utrecht).

c. ***Baertge Melissen (van Byler),:*** tr. „op haer vaders guet op Ruitenbecke" [153]).
(Haar dochter ***Baertge*** tr. ***Wolter Gerrits).***

VIII. ***Willem Melisz. (van Byler),*** bezitter van het vrijherengoed „Melis van Bylersgoed" onder Meu-Lunteren, dat hij in 1599 verkocht [159]), † op het goed Sekeler bij Ruitenbeek (onder Meu-Lunteren) in of na 1620 [160]).
„(Hy) heft naegelaten eene dochter ***Sfyne,*** welcke is getrauwet tot Mollenlunteren an ***Rotger Roloffsen*** achter dat Larerbusz" [153]).

VIbis. ***Wulff van Byler,*** geb. Lunteren [139]) ± 1511 [161]) of ± 1518 [162]), koster en schoolmeester (openbaar notaris) [163]) te Barneveld; bezitter van den Aerdertiend onder Barneveld (1581) [164]); † 1587 of 1588, begr. te Barneveld [139]); tr. vóór 23 April 1575 [165]) ***Hilleken Mommen*** [166]), † na 15 Juni 1613 [167]).
Uit dit huwelijk:

a. ***Wijnalt van Byler,*** maakt in 1597 aanspraak op het schoolmeestersambt te Barneveld [168]), † Oct./Nov. 1605 [139]), begr. Barneveld [139]).

b. ***Reintgen van Byler,*** zuster van Wijnalt, leeft nog in het najaar van 1605 [139]).

c. ***Metgen van Byler Wulffersdr.,*** † nà 2 Maart 1601 [166]); tr. vóór 11 Juni 1583 [169]) ***Henrick Aertsz.,*** † nà 2 Maart 1601 [166]).

145) Liber Cormedalis 11, blz. 555 en 776.
146) Kladlijsten van Puttense horigen, Archiefkelnarij van Putten, Inv. no. 257.
147) Onklaerboek Veluwe, Inv. no. 42, Ede li Mei 1557 en G.S.V., Inv. no. 32, fol. 1vso.
148) Onklaerboek Veluwe. Inv. no. 41, fol. 118vso.
149) Geld. Rekenkamer, Inv. no. 1519, fol. 39vso.
150) GS.V., Inv. no. 34. Ede 19 Juni 1.564 en Onklaerboek van Veluwe, Inv. no. 47.
151) Zie boven, § 5. De in aant. 144 vermelde, mij niet van elders bekende van Byler's zijn wellicht met deze niet nader genoemde broers en zusters identiek.
152) Gereg. processen ran Veluwe, Inr. no. 87, proces no. 13.
153) Zie aant. 146.
154) Zie aant. 144.
155) Nots. Johan van Ingen te Amersfoort (Rijksarchief Utrecht, Inv. no. 1674a, fol. 201).
156) Volgens de in aant. 146 vermelde bron zou zij een dochter zijn geweest van ***Wolter van Rijss*** en ***Evertge Bernts van Westenappel,*** en zijn overleden in of vóór 1567 (in welk jaar voor haar de keur werd betaald).
157) Prot. notaris J. van Ingen te Amersfoort (R.A. Utrecht, Inv. no. 1674a, fol. 201). Zie ook de bron, vermeld in aant. 146: „Boertgers suster Weym ist tot Utert op de Belt an einen rademaker Elbert Woltersen getrauwet van Amersfort gaende na Utert ter slinkerhandt, heft oock wel kinder nagelaten".
158) Prot. van transporten enz. van Amersfoort (R.A. Utrecht, Recht. Archief, Inv. no. 436). actel d.d. 6 Juli 1614.
159) Archief Geld. Rekenkamer, Inv. no. 1550, fol. 3.
160) Volgens de in aant. 146 vermelde bron betaalde hij in 1620 voor het laatst hoofdcijns.
161) G.S.V., Inv. no. 30, fol. 174.
162) Civiele processen Hof van Gelre 1584 no. 2.
163) Zie hoven, § 7.
164) Brieven Hof van Gelre met het kwartier van Arnhem no. 4778.
165) Zie aant. 135.
166) Register van Opdrachten en Tuchten van Veluwe 1538-1610 (Inv. no. 585), fol. 333vso.
167) G.S.V., 1607—'13, Barneveld.
168) Brieven van het Hof van Gelre met het, kwartier van Arnhem, no's 8118 en 8132.
169) Onklaerhoek Veluwe, hm. no. 50, fol. 93vso.

Speyart van Woerden,

door J. P. DE MAN.

Zooals onzen lezers wel bekend zal zijn, verscheen in het Maandblad van ons Genootschap van November 1930, kolom 330 e.v., een artikel van de hand van wijlen Mr. R. Bijlsma, den vroegeren Algemeen Rijksarchivaris, over Roomschgezinde Hollandsche Geslachten (Ramp, van Poelenburgh (Speyart), Heereman e.a.) in betrekking tot den Keizer.

In Maart 1931 bracht MT. E. L. M. H. baron Speyart van Woerden op grond van onder hem berustende familiepapieren tegen het artikel van den heer Bijlsma eenige bezwaren in, die ten deele gegrond waren.

Toch bleven nog verschillende vraagpunten bestaan en nu het geslacht Speyart van Woerden in het in 1951 verschijnende Nederland's Adelsboek met den stamreeks herplaatst zal worden, meen ik goed te doen, mijn gegevens inzake deze stamreeks meer algemeen bekend te maken.

Bij de verzameling van die gegevens mocht 'ik de welwillende medewerking genieten van ons medelid, Mr. Dr. J Belonje, die mij meerdere afschriften bezorgde uit het oud-notarieel archief van de stad Alkmaar, terwijl Mr. E. L. M. H. baron Speyart van Woerden zelf zoo welwillend was mij inzage te verleenen van de door hem destijds in zijn artike! gebruikte familiegegevens. Een en ander maakte het mij mogelijk — met mijn eigen gegevens — het hieronder volgend artikel samen te stellen.

Voor hun beider vriendelijke medewerking moge ik hun mijn besten dank brengen.

Uiteindelijk bleven de generaties I en II uit Adelsboek 1917 nog weinig gedocumenteerd, dat 111 aansluit op een vader „Dirck" is zeker, de naam van diens vrouw is in verschillende bronnen echter niet dezelfde.

Het resultaat van mijne nasporingen moge dan nu volgen.

De familienaam.

In authentieke bronnen verschijnt de huidige familienaam niet vroeger dan in de laatste jaren van de 17de eeuw. Voor dien tijd verschijnen de voorzaten eerst onder patroniem,

daarna onder den naam van een aangekocht leengoed (Poe-, lenburch—Poelenburgh), deze naam blijft gehandhaafd in de leenregisters van Holland (hoofdstuk Kennemerland) zoolang dit leengoed gebleven is in het bezit van de voorouders van de huidige Speyart's van Woerden, daarna verschijnt de naam *Jacob Spiart, Speyaart,* en eindelijk, omstreeks 1720 en later, *Speyart van Woerden;* in de leenkamer van Gelderland, kwartier van Nijmegen als *Speyard de Woerde.*

In de familiepapieren afkomstig van Mr. Adriaen Kies is met een latere hand den naam *„Spyaert"* vermeld, zooals in het artikel in ons Maandblad in Maart 1931 werd aangegeven.

Deze bijschrijving is echter éénmaal niet aangebracht en wel in de Nederlandsche aanteekening ten aanzien van *Catrijn Dercs.* „oude moeye van mijn huysvrou overleden 27 July a° 1624".[1])

Ook het handschrift van Mr. Adriaen Kies en van den lateren steller van den naam *„Spyaert"* is verschillend en waar de familiegegevens door genoemden Mr. Adriaan zijn gesteld en deze stukken eerst veel later in het bezit der Speyart's van Woerden zijn gekomen (vermoedelijk ten tijde van of na het huwelijk van Dirk Speyart met Eva de Kies van Wissen) biedt dit handschrift ons geen mogelijkheid tot het nemen van een zekere beslissing.

Het wapen (de wapens).

Oude zegels van het geslacht zijn mij niet bekend; de wapens gevoerd, althans toegekend aan *Floris Barthoutsz.* en aan diens zonen *Jacob* en *Barthout* zijn mij bekend van grafborden uit de kerk van Alkmaar en de St. Bavo te Haarlem, alsmede uit de grafzerk te Alkmaar, dekkende het graf van *Floris Barthoutsz.*

De wapenborden vertoonen steeds een leeuwenfiguur ontleend aan de oude heeren van Poelenburg, terwijl op het graf een steen ligt, waarop een wapen, vertoonende een „zeeppan", herinnerend aan het bedrijf van Floris Barthoudsz.

Ik kom nader op de gevoerde wapens terug.

De stamreeks.

Naar mijn meening moet de naam „van Heeckelen" geponeerd door Mr. Bijlsma en ontleend aan Elias' vroedschap van Amsterdam buiten beschouwing blijven.

Voorshands ontbreekt m.i. aan generatie 1 van Nederland's Adelsboek 1917 elk bewijs. Een zekere *„ Willem Pietersz."* is indertijd als schepen en burgemeester van Haarlem bekend, maar uitsluitend als patroniem en aan den overgang van I op 11 ligt niets ten grondslag.

De overgang van 11 op 111 is eveneens onzeker. Wel is zeker, dat 111 *Barthout Dircksz.* een vader *Dirck* gehad moet hebben maar of dit een *Dirck Willemsz. is* wordt door geen enkel gegeven bevestigd, ten ware men de genealogie door Jhr. E. B. F. F. Wittert van Hoogland gepubliceerd in Adelsarchief A°. 1902 als zoodanig wil aanvaarden, hetgeen van geen ernstig genealoog mag verwacht worden.

Ook de vrouw van Dirk t.w. *„Jacoba van Cruyningen gezegd Martens"* is onbekend en vermoedelijk onjuist. Van Epen in zijn eenig exemplaar van Nederland's Adelsboek 1903 noemt als stamvader *Dirk Speyaert,* omstreeks 1540 gehuwd met *Margriet Martens,* een vrouw, die ik evenmin kan plaatsen.

[1]) Zie Ned. Leeuw Maart 1931, kolom 68, 7e en 8e regel v.o.
[2]) Zie Ned. Leeuw 1931, kolom 68.

Eerst met Barthout Dircksz. betreden wij vasteren bodem, ik vang daarom mijn gegevens met hem aan.

I. *Barthout Dircksz.,* dood vóór December 1594 (huwelijk van zijn zoon), vermoedelijk wonende te Amsterdam, waar hij vóór of ongeveer 1560 huwde met *Balich Willemsdr. Rodenburch, dr.* van *Willem Fransz.* en *Maria Florisdr. den Otter. Zij* sterft 17 of 27 September 1602 [2]).

Kinderen (volgorde niet zeker) :

a. *Floris Barthoutsz.,* volgt II.

b. *Catharina Barthoutsdr.,* overl. 24 October 1632 [2]). Zij staat *1622* over de doop van een kind van Mr. Adriaen (de) Kies.

c. *Nelleke Barthoutsdr.,* overl. 7 Juli 1625, tr. vermoedelijk Amsterdam *Willem Willemsz.,* zeepzieder te Amsterdam 24 Mei 1612, overl. 10 Maart 1620. Uit dit huwelij k meerdere nakomelingen, het echtpaar vormt n.m. het stamouderpaar van het bekende R.K. geslacht van Beynsdorp. [3])

d. *Maritge Barthoutsdr.,* geb. ± 1561, overl. Amsterdam 10, begr. Nieuwe Kerk ald. 13 Februari 1602, geh., ondertr. ter pui te Amsterdam 7 Januari 1595, met *Bartholomeus van Teylingen,* zeepzieder op 't Water te Amsterdam in 't Vergulde Hoefijser, begr. Amsterdam Nieuwe Kerk 14 September 1602.

Voor hem en zijn geslacht wil ik volstaan met te verwijzen naar het uitstekend gedocumenteerde artikel van Roelf Kaptein in Ned. Leeuw A°. 1943.

De dochter *Josina* van genoemd echtpaar huwde *Mr. Adriaen Kies.* [4])

II. *Floris Barthoutsz.,* later in zijn leven verschijnende als *Floris Barthoutsz. van Poelenburch,* geb. Amsterdam ± 1571, zeepzieder, overl. Alkmaar 22 October, begr. ald. in de Groote Kerk 26 October 1647, tr. (wellicht te Alkmaar) na ondertr. voor Commissarissen te Amsterdam op 17 December 1594 met *Trijntgen van Teylingen,* geb. Alkmaar 157., overl. ald. omstreeks 1608, dr. van *Pieter Florisz.* en *Lysbeth van Wamelen.* [5])

Deze ondertrouwacte luidt:

„Op huyden den XVII December 1594 compareerden „voor Jan de Vrij Egbertsz. en Willem Petersz. „Hoef:

„Floris Berthoutsz., oudt omtent XXIIII jaeren, „wonende op 't Water in 't Hoefijser, geassisteerd „met Willem Willemsz. syn swager hebbende de „moeder Balich Willemsdr. hare consente aen Com„missarissen vnd. verclaert, ende versochte syn drie „Sondachsche uytroepingen van de Puyen deser stede „met Trijntgen Pieters van Teylinghen van Alckmaer. „wiens vader syn consent aen Jan de Vrij verclaert „heeft ende blijkende van des Dochters wille en „consent bij de huwelijksvoorwaerden gecelebreert „voor Lubbrant Jacobsz. Coren, schepen der voorsz. „stad" enz. [6]).

Ten aanzien van *Floris Barthoutsz.* geven tal van notarieële acten te Alkmaar, inschrijvingen in de Wees kamerregisters aldaar, alsmede inschrijvingen in de regis-

[3]) Zie Bisdom Haarlem 1, A°. 1873, pag. 380 e.v.
[4]) In de litteratuur vermeld als de Kies van Wisse.
[5]) Zie Ned. Leeuw LXe Jaargang, kolom 223.
[6]) D. T. en B. Amsterdam N". 762A, folio 28verso. Deze ondertrouwacte is door Floris zelf geteekend als *„Floris Bartholtsz.",* zonder meer.

ters van de Leenkamer Holland, ons genoeg gegevens om een beeld te kunnen krijgen van zijn persoon en welstand.

Hij schijnt zich kort na zijn huwelijk te Alkmaar te hebben gevestigd, zeker reeds vóór of in 1605. Hij verkreeg aldaar een graf in de Groote Kerk, waarin op 27 September 1605 „'t Kint van Floris Barthoutsz." werd begraven (de naam van het kind wordt niet vermeld). Vermoedelijk is ook Floris' vrouw in hetzelfde graf ter aarde besteld, in elk geval is zij overleden vóór 18 Mei 1609, blijkens de inbreng in het register van de Weeskamer te Alkmaar op 7 Juli van dat jaar. [7]) Bij haar dood waren drie kinderen in leven:

a. *Maria,* Zij moet jong overleden zijn.
b. *Jacob,* volgt III.
c. *Barfhouf.* Voor hem moge ik verwijzen naar de verdere tekst. Hij stierf kinderloos.

Voorts treffen wij *Floris Barfhoufsz.* aan te Alkmaar op 18 Januari 1608 als getuige bij een acte op dien datum gepasseerd voor Notaris H. J. van der Lijn aldaar [5]) betreffende de staat en inventaris van de goederen van za. Heyndrick Claesz. Baessgen ten behoeve van diens kinderen, enz.

Floris teekent wederom als *„Floris Barfhoufsz.".* In een acte gepasseerd voor notaris J. C. van der Gheest te Alkmaar op 24 Februari 1625 [9]) in zake een verkoop van een paard worden zoowel hij als zijn zoon Barthout genoemd, ook weder onder patroniemen, hij woont ook nu te Alkmaar, waar hij poorter was.

In 1634 en latere jaren verschijnt hij met den naam *„van Poelenburch",* onder welken naam reeds in 1629 zijn zoons Jacob en Barthout genoemd worden (zie bijlage A).

Deze naamsaanname was te danken aan een aankoop door Jacob, den oudsten zoon van den voornoemden Floris. De bezitting betrof een goed in de registers van de Hollandsche leenkamer omschreven als „een huysinge met den heemwerf ende mit vier ackeren lands, gelegen tot Heemskerck voor den Kwerff, streckende tot den Kerckwech", zijnde leengoed van Holland in Kennemerland gelegen en dus terug te vinden in de betrokken leenregisters onder „Kennemerland". Afkomstig uit een oud adellijk geslacht van dien naam is het na vele overqanqen uiteindelijk in 1611 in het bezit gekomen van Jr. Ferdinand Zedlinitsky, die het bezwaarde. Na diens dood en de noodiqe processen, waren eigenaars geworden:

Henrick 'Willem van der Houven voor hem zelf met de weduwe van Hans van Tilburgh als moeder van haar kinderen samen voor $^3/_5$
Boudewijn van Rietwijk voor $^1/_5$
Willem van Rietwijk voor $^1/_5$

waarne dezen hun rechten overdroegen aan. „joncheer *Jacob Barfhoufs van Teylingen",* en deze met het totaal „inplaets van drie distinctc leenen tot een leen (vereenigd) achtervolgende de gratieuse concessie der Heeren Staten" den 22en October 1627 werd beleend, [10])

Kort voor den sterfdag van zijn oudsten zoon maakt

[7]) Weezenboek Alkmaar, Dl. VI, folio 205 e.v.; zie Bijlage A.
[8]) Notarieel Alkmaar, N°. 36, folio 151.
[9]) Notarieel Alkmaar, N°. 56, folio 156/156verso.
[10]) „Patet Libro Hoge Overigheyt G. capitele Kennemerlandt, folio 28verso, Repertorium B, folio 8, C. folio 8.
Dit register is verloren gegaan, doch zie Holl. Leenkamer N°. 245 D Repertorium van het Kwartier van Kennemerland, folio 36verso.

„Floris Barthoutsz. van Poelenburch" een testament voor notaris Huybert Jacobsz. van der Lijn te Alkmaar. [11])

Hij compareert dan op 20 December 1634 als „de „*E. Floris Barthoutsz. van Poelenburch,* poorter der stadt „Alcmaer, ghaende ende staende in gesonden lijve, zijne „redenen, memorie ende verstand wel hebbende ende „gebruyckende, zoo claerlicken bleeck."

Na cassatie van een vroeger testament, gepasseerd voor notaris Frederick van Banchem te Amsterdam op 30 September 1634, stelt hij tot zijn erfgenamen *Jacob van Poelenburch* en *Barthouf van Poelenburch* zijn twee zoons. De acte werd gepasseerd ten huize van den testateur aan de Noordzijde van de Langestraat te Alkmaar.

Hij zelf teekent zich *„floris barthoutsz. van poelenburch"* terwijl „de eersame Marten van Luidinchuysen" en de klerk van den notaris, t.w. Andries Cornelisz. Heemskerck het testament mede onderteekenen.

Op den 21en December 1634 passeert hij, *Floris Barthoutsz. van Poelenburch,* voor denzelfden notaris een codicil op genoemd testament en wel o p h e t h u i s t e Poel en b u r c h, staande in den banne van Heemskerck [11]), ten overstaan van den E. Diederich van Pallaes van der Sterre en Barthout van Poelenburch, Floris' zoon, als getuigen.

Wij staan hier blijkbaar aan het ziekbed van Jacob, en Floris bepaalt dan ook het navolgende:

„dat uyt en van de goederen die Jacob van Poelen-
„burch, het soontje van Jacob van Poelenburch syns
„comparanten soon, naer desselfs afflyvicheyt van
„hem comparant voor zijn gedeelte zal mogen comen
„te erven ende genieten, tot zijn 'beter onderhoudt.
„opvoedinge ende vorderinge van zijn studie, begin-
„nende van zijn ouderdom van thien jaeren aff tot
„syn sesthien jaeren toe, beheert ende geemployeert
„zal werden de somme van driehondert gulden jaer-
„licx, ende van zijn zesthien jaeren tot den ouderdom
„van twintich jaeren vijffhondert gulden jaerlicx ende
„van dan aff tot syn mondige jaeren toe de somme
„van zevenhondert gulden jaerlicx;"

op conditie, dat het verder noodige door de moeder van het kind uit de lijftocht van de goederen door des comparant's zoon aan haar besproken betaald zal worden.

Na het overlijden van Jacob Floris'zoon passeert Floris op 9 April 1636 een nieuw testament voor denzelfden notaris van der Lijn, waarbij hij zijn testamenten van 30 September 1634, van 20 December 1634 herroept, doch het codicil van 21 December 1634 zal van kracht blijven.

Tot zijn erfgenamen stelt hij nu zijn zoon *Barfhouf van Poelenburch* voor de helft en *Jacob van Poelenburch* „de jonge", de nagelaten zoon van zaliger Jacob van Poelenburch, zijn overleden zoon, voor de resteerende helft.

Mocht de jonge Jacob „zonder blyckende blijvende wettelicke geboorte" sterven, dan zal diens goed komen op zijn naaste erfgenamen. Barthout van Poelenburch wordt gesteld tot administrateur over het goed van den jongen Jacob, terwijl *Barfhouf van Teylingen,* de „neve" van den erflater mede de administratie zal voeren. [12])

De weeskamer wordt uitgesloten.

[11]) Notarieel Alkmaar Dl. 29, folio 86verso e.v., acten van 20 December en 21 December 1634, folio 90 e.v.
[12]) Zie Ned. Leeuw LX, kol. 222, onder Ib en noot 313.

De acte werd gepasseerd ten huize van den notaris v. d. Lijn in de Lagestraat ,,waer St. Lucas uithangt'*. [13])

Het kinderloos sterven van Floris' jongsten zoon Barthout op 22 Januari 1639 [14]) maakt het voor diens vader noodzakelijk zijn testament te herzien.
Wederom compareert op 2 Mei 1639 voor denzelfden notaris van der Lijn ,,de E. *Floris Barthoutst. van Poelenburch,* poorter deser stede" en revoceert zijn vroegere beschikkingen, speciaal zijn testament van 9 April 1636 en het codicil van 21 December 1634.
Hij stelt nu *,,Jacob van Poelenburch"* in de plaats van diens overleden vader *Jacob Florisszoon van Poelenburch* in alle goederen, die hij, testateur, bij zijn dood ontruimen zal.
Mocht de voornoemde *Jacob van Poelenburch* zonder nazaten overlijden, dan zal al het goed van Floris Barthoutsz. gaan naar de afstammelingen van zijn zuster *Neeltgen Barthoutsdr.* voor de helft, terwijl de andere helft zal gaan naar de erven van Floris' andere overleden zuster *Maritgen Barthoutsdr.*
Als voogden over de erven stelt de testateur Mr. Adriaen Kies en Jr. Barthout van Teylingen beiden zijn ,,neven".[15])

Waren de voorafgaande acten van belang voor het naaste verband van Floris Barthoutsz., zijn kinderen en kleinkind, andere notarieele acten te Alkmaar gepasseerd noemen nog meerdere familieleden. De belangrijkste acten uit het tijdperk 1635/'39 mogen hier volgen:

Op 23 Mei 1635 comp. voor notaris H. J. van der Lijn te Alkmaar *Floris Barthoutsz. van Poelenburch* en geef: procuratie op de *,,E. Barthout van Poelenburch s y n e n s 0 0 n"* tot invordering van alle vorderingen, die comparant te Amsterdam en ,,daer omtrent" uitstaande heeft, ook mag deze de goederen, door *Barthout Willemsz. van Beinsdorp,* coopman te Amsterdam, ten behoeve van Floris getransporteerd, verkoopen en te gelde maken.
Gepasseerd ten huize van comparant in de Langstraat te Alkmaar in presentie van Maerten en Godert Ludinckhuysen, poorters te Alkmaar.
Hieronder Floris' handteekening. [16])

Op 6 Juli 1635 comp. voor notaris H. J. van der Lijn de heer *Floris Barthoutsz. van Poelenburch,* inwoonende poorter deser stede Alkmaar. Geeft volmacht op Abraham Anthonisz. wonende Amsterdam om:
,,uit kracht van het transport ende verseeckeringe nevens de E. *Jacob van Alckemade* en de *Willem Willemsz. van Beynsdorp* voor den notaris Laurens Lambertsen binnen Amsterdam van 18 October 1.1. te vorderen enz. al hetgene bij genoemd transport is overgedragen.
Gepasseert ten huize van constituant te Alkmaar in de Langestraat.
Hij teekent: *,,floris Barthoutsz van Poelenbrucht".* [17])

13) Notarieel Alkmaar Dl. 29, folio 207.
14) Zie Ned. Leeuw LX, kol. 223, onder Ib.
15) Notarieel Alkmaar N°. 30, folio 245verso Notaris H. J. van der Lijn.
16) Notarieel Alkmaar N°. 44, folio 2. Barthout Willemsz. van Beinsdorp is een zoon van Neeltge, de zuster van Floris Barthoutsz.
17) Notarieel Alkmaar N°. 44, folio 8. *Willem Willemsz. van Beynsdorp* is een zcon van Neeltge, de zuster van Floris Berthoutsz., terwijl *Jacob* van *Alckemade* gehuwd is met een zuster van den zooeven genoemden Willem Willemsz. van Beynsdorp. (Zie Bisdom Haarlem I 1873 als voor in noot 3.)

Op 28 December 1636 compareert voor notaris C. J. Baert ,,de *E. Floris Barthoutsz. van Poelenburch,* poorter deser stad" en geeft volmacht op zijn zoon den E. *Barthout van Teylingen van Poelenburch* om in veiling te verkoopen en op te dragen een huis en erf te Amsterdam op de Rouaense Cay ,,d a e r t e g e n s w o o r d i g B r a s i 1 i e n u y t h a n g t" mitsgaders 2 huysen daer achteraen staende opte Nieuwesytsachterburchwal en nog de helfte van een partij land in den ban van Amstelveen, gemeen met de kinderen van wijlen *Maria Barthouts,* z i j n c o m p a r a n t e n o v e r l e d e n z u s t e r, streckende van den Amstel tot den Houtewaelswech, groot in 't geheel 11 morgen.

Hieraan sluit aan een tweede acte mede gepasseerd voor denzelfden notaris Baert w.i.
de E. *Floris Barthoutsz. van Poelenburch,* poorter van Alkmaar den E. *Willem Nooms,* heer van Aarlanderveen en Mr. *Adriaen Kies* vrijwaring belooft voor hun borgtocht in zake de overdracht van het huis op de Rouaansche kade en de huisjes daarachter gelegen. [18])
Voorts compareert op 11 Augustus 1639 nog eens voor notaris H. J. van der Lijn te Alkmaar de *E. Floris Barthoutsz. van Poelenburch,* poorter deser stede en geeft volmacht op *Geudert van Ludinckhuysen* ,,z i j n e n n e v e" om te compareeren voor schout en schepenen te Nieuwer-Amstel of elders en daar te transporteeren ten behoeve van Joncker *Augustijn van Teylingen,* zijn constituants ,,n e v e" den eigendom van de gerechte helft van zekere elf morgen te 0 u t e r w a e 1 belendend eenerzijds den Heer burgemeester Geelvinck en aan de andere zijde ,,'t Gasthuys der stadt Amsterdam", strekkende van den Outerwalerweg tot den Nieuwe Amstelweg.
Als getuigen staan over deze acte: Mr. Adriaen de Kies en Bartholomeus de Kies. [19])

Nadat zijn vrouw en kinderen hem zijn voorgegaan in den dood stierf *Floris Barthoutsz. (van Poelenburch)* te Alkmaar op 22 October 1647 en werd op 26 October 1647 in de Groote Kerk aldaar begraven.
Ter memorie werd een wapenbord voor hem in die Kerk opgehangen.
In het Algemeen Nederlandsch Familieblad 1903, kolom 177 en volgende, geeft C. W. Bruinvis een lijst van wapens opgehangen in de Kerk van Alkmaar, waaronder hij ook noemt een wapen van den voornoemden Floris Barthoutsz. met de aanwijzing tusschen haakjes (van Poelenburch gen. van Teylingen), hetgeen, zooals uit het vorenstaande blijkt niet geheel juist is.
Gelukkig is het wapenbord beschreven in een handschrift van Op 't Straeten, die door wijlen Jhr. Mr. Dr. E. A. van Beresteyn vermeld wordt in de rede door hem gehouden bij de opening van het Centraal Bureau voor Genealogie. [20]) Deze Op 't Straeten gaf o.a. afteekening van de door hem in de Kerk van Alkmaar ontdekte opgehangen wapens.
Daaronder vindt men:
,,Blasoen in de Kerk te Alkmaar:
,,Floris Berthoutsz. nu Poelenburch, obiit 22 October

18) Notarieel Alkmaar N". 98 folio 39 en N°. 99, folio 7verso.
19) Notarieel Alkmaar N". 45,' folio 19. van Ludinckhuyzen is een neef van de zijde van Floris vrouw.
20) Jaarboek van het Centraal Bureau voor Genealogie Dl. 1, pag. 6.

,,1647 dese was de vader van de twee Poelenburchen ,,hier voren gestelt ende was nae den dood van syne ,,sonen genobiliteert".

Het wapen vertoont: gevierendeeld 1 en 4: een leeuw van blauw, rood getongd en genageld in zilver, 2 en 3 roode leeuw getongd en genageld van blauw met een barensteel van zilver.

Hij voert dus in 1 en 4 het wapen van het oude, reeds uitgestorven geslacht *van Poelenburch* en in 2 en 3 het wapen van *Teylingen* van Floris' vrouw. Het wapen vertoont dus geen spoor van het huidige. wapen Speyart van Woerden, naar mijn meening een bewijs. dat ten tijde van zijn dood nog geen sprake was van eenige pretentie in zake een afstamming uit Speyart of Woerden.

Of de ,,nobilitatie" in feite heeft plaats gehad kon ik nergens bevestigd vinden.

III. *Jacob, Floris Bartshoutsz'* oudste zoon.

Hij noemt zich in notarieele acten Jr. *Jacob Barthout van Teylingen,* een titel van courtoisie in dit soort acten. zooals in de 17e eeuw meer voorkomt. Contrôle in dc leenacte betreffende de beleening met Poelenburch is niet mogelijk, waar het betrokken register is verloren gegaan. Overigens vindt men hem steeds als *Jacob van Poelenburch* na den koop van dit goed A°. 1627. (noot 10.)

Ook kan ik geen oordeel uitspreken over het vermelde in de Nederlandsche Leeuw 1930 betreffende zijn dienst onder, den Duitschen Keizer.

Hij trouwt (waar en wanneer is mij niet bekend geworden) met *Isabella Pallaes van der Starre,* dochter van *Diderick* en *Aleyd van Biesten* [21]). Zij overleeft haar man en hertrouwde vóór 9 Augustus 1643 met Jr. *Daneel de Ridder van Groenesfeyn,* heer van Rijnestein [22]). Zij leeft nog 1660.

Zooals *wij* reeds hiervqor gezien hebben, was *Jacob van Poelenburch 20* December 1634 nog in leven, hij stierf op zijn huis te Poelenburch 30 December 1634 en werd 8 Januari 1635 in de Groote Kerk te Alkmaar begraven.[23])

Een wapen is te zijner memorie opgehangen in de Groote Kerk te Alkmaar.

Dit wapenbord is vermeld in het handschrift van Op 't Straeten en wel:

,,Blazoen in de Kerk van Alkmaar:
Jacob Poelenburg
gedeeld: 1. in goud een halve adelaar komende uit de deellijn;
2. blauwe leeuw, rood'getongd en genageld op zilver.
,,Poelenburch, obiit 30 December 1634."

IV *Jacob van Poelenburch,* eenig kind van Jacob en Isabella Pallaes van der Starre (Sterre), geb. kort voor zijn vader's dood in 1634, overl. 5 Januari 1679.

Onmondig beleend met ,,Poelenburch", den Haag 13 December 1635; de leenverheffing had plaats door Pieter van Luchtenburch ingevolge procuratie van ,,jouffrou *Isabella Pallaes van der Sfarre,* weduwe van Jr. *Jacob Barfhout van Teylingen* (moeder van Jacob van Poelenburch) en van *Floris Barthouts van Poelenburch* als grootvader, verleend voor notaris Cornelis Jansz. Baert, notaris te Alkmaar op 27 October 1635. [24])

Jacob van Poelenburch compareert zelfstandig den Haag 22 Augustus 1662, wanneer hij beleend wordt met door hem aangekocht land in den banne van Heemskerk.

Dit land werd hem opgedragen door Cornelis Mes ,,uit krachte van procuratie" aan den opdrager gegeven door Cornelia van den Broucke, weduwe wijlen Pieter Melchiorsz., Appelman wonende Amsterdam op 17 Augustus 1662 en wordt omschreven als:

,,vyf ackeren zaedtlandt, daer een huys op plach te ,,staen, houdende omtrent derdhalff mergen, gelegen ,,in den banne van Heemskerck agter de Kercke ,,aldaer, Oostwaerts streckende van den wege aen ,,de Bercksloot, ende ses geersen landts daer achter ,,gelegen, welcke voorsz. parthyen van leen voortaen ,,gedesigneert sal worden met N°. 193. ,,Vercofft voor de somme van zesduysent guldens ,,zijnde van dezelve vijff ackeren ende ses geersen ,,de brieven op de voornoemde Cornelia van den ,,Broecke gepasseert den XXIIII Januari 1653 gere-,,gistreert in Libro Ruptura C. capittile Kennemer-,,landt folio lverso". [25])

Beleend tot een erfleen.

In deze leeenacte wordt hij vermeld als *Jacob van Poelenburch,* zonder meer. Hij zelf legt de leeneed af en wordt genoemd als ,,oudt 26 jaer". Deze leeftijdsbepaling is niet geheel juist, immers Jacob was reeds geboren vóór den dood van zijn vader in December 1634.

Na de leenacte volgt een afschrift van de machtiging ten behoeve van de overdracht, door de Eerbare juffrouw Cornelia van den Brouck aan haar ,,swaeger" Cornelis Mes, terwijl v. Poelenburch daarin genoemd wordt: Sr. (Sinjeur) *Jacob van Poelenburch.*

Intusschen was Jacob reeds twee malen gehuwd:

1°. te Alkmaar(?) huw.voorw. 12 Januari 1656 met *Geerfruy van Nes,* begraven Groote Kerk Alkmaar 18 Maart 1653, dr. van Mr. *Gijsbert* en *Dieuwertje Hogelant.* [26])

tr. 2". A°. 1660, vermoedelijk te Haarlem (na huwelijksvoorwaarden van 13 Januari 1660, ten overstaan van Daniel de Ridder en Isabella van Pallaes van zijn zijde en van Andries Ramp, Cornelia Panser en Pieter Ramp van de zijde van de bruid) met *Willemina Ramp,* dr. van den zooeven genoemden *Andries Ramp* en van *Cornelia Panser.* [27])

Willemina Ramp overleefde haar man, zij sterft kort voor April 1693, op welken datum zij als ,,Mevrouw Speyaart" in de Groote Kerk te Alkmaar met 4 kwartieren werd begraven.

Haar rouwbord vertoont een gevierendeeld wapen en wel 1 en 4 de huidige wapenfiguur van het geslacht *Speyart van Woerden.*

[21]) *Aleyd van Biesten* kan een familielid zijn van ,,Broer *Hendrick van Bieden",* oratcur van de Minrebroeders binnen Amsterdam (Dietsche Warande 7, pag. 519 e.v.).

[22]) Notarieel Utrecht, Notaris Henrick Ruysch 9 Augustus 1643, folio 822verso.

[23]) C. W. Bruinris, Alg. Sed. Familieblad 1903, kolom 177.

[24]) Hollandsche Leenkamer, N". 147. Cap. Kennemerland, folio 26.

[25]) Hollandsche Leenkamer N". 154. Cap. Kennemerland, folio 16verso / 17verso.

[26]) Vermeld als ,,juffrouw Geertruyd Poelenburch, vergelijk Bloys van Treslong Prins en Belonje. Graren Noord-Holland Dl. 1, Alkmaar, N". 53,

[27]) Een afschrift bevindt zich in het Archief Speyart ran Woerden, ook in dit stuk noemt Jacob zich nog *Jacob van Poelenburch,* zonder meer.

2 en 3 gedeeld: 1. in goud een halve adelaar (zwart) komende uit de deellijn.
2. blauwe leeuw, rood getongd en genageld op zilver. [28])

Betrekkelijk kort voor zijn dood is Jacob van Poelenburch zich gaan noemen Jacob *Spiaert,* de eerste maal vind ik hem onder dezen naam in een afschrift aanwezig in het archief Speyart van Woerden, n.m. een request gericht aan de Staten van Holland ter zake het verschuldigd zijn van de 200e penning, gedateerd 24 Februari 1677, het afschrift was gedateerd 27 Februari van dat jaar.
Waar de requesten in het archief der Staten van Hollana over dit jaar op het Algemeen Rijksarchief te 's-Gravenhage ontbreken, was contrôle niet mogelijk.
Na zijn dood wordt hij inderdaad op soortgelijke wijze genoemd, zij het alleen in notarieele acten.
Uit Jacob's tweede huwelijk werden 5 kinderen geboren, die bij zijn dood in leven waren:

a. *Dirk, volgt* V.
b. *Isabella Aldegonda.*
c. *Maria.*
d. *Jacob.*
e. *Frederik.*

Zij compareeren of worden genoemd in een notarieele acte van 5 Maart 1694 gepasseerd voor notaris Mr. A. van der Mieden te Alkmaar luidende:
„Compareeren juffrou *Isabella Aldegonda Speyaart. „juffrou Maria Speyaart* ende jonker *Jacob Speyaart,* zoo „voor sigsselven ende als sigh sterckmaekende ende de „rato caverende voor jónker *Frederik Speyaart* haren „broeder ende tegenwoordigs uytlandigs, te zaemen meer-„derjarige kinderen ende erfgenamen van wijlen jonker *„Jacob Speyaart* in syn leven heere van Poelenburgh ende van joffrou *Wilhelmina Ramp.*
Zij geven volmacht aan hun broeder jonker *Diderick Speyaart* om den boedel van hun ouders zoowel in de stad Alkmaar als elders tot vereffening te brengen.
De acte draagt de handteekeningen: *A: Speyaert, Maria Speyaert, Jacob Speyaert.* [29])

In het Archief Heereman van Zuydwyk (in bewerking voor de inventaris) op het A.R.A. 's-Gravenhage vindt men een specificatie van papieren „specteerende tot de nalatenschap van sal. (iger) WelEd.geb. Juffer *Hester Catharina Ramp",* overleden binnen Utrecht 27 Juni 1715. Voor ¼ gedeelte waren erfgenamen geweest de gezamenlijke kinderen van den Weldelgeboren Heer *Jacob Spijaart* en vrouwe *Wilhelmina Ramp.* Ten aanzien van dit vierde deel had een scheiding plaats op 8 Mei 1721 voor notaris Mr. Jan van Dijk(te?) waarin genoemd worden *Isabella Maria,* alsmede de Heer Frederik Jacob Heerman, heer van Zuydwyck en Frans Boon als testamentaire voogden van Jr. *Johan Pieter Spyaart van Woerden.* Ook Isabella en Maria noemen zich met den thans gebruikelijken naam.
Johan Pieter teekent voor de ontvangst van de hem toekomende papieren enz. die, na het overlijden van zijn vader Diederik, onder het beheer berusten van genoemde

[28]) Zie Grafschriften Groote Kerk Alkmaar Dl. I, pag. 43, de 4 kwartieren vermelden: *Ramp Panser v. Sonnevelt ?*
[29]) Notarieel Alkmaar N° 385, acte 20.

voogden, te Haarlem 13 November 1736. Hij teekent dan: *„Joan Pieter Speyart van Woerden."*
Betreffende d. *Jacob* en e. *Frederik is* mij verder niets bekend, indien zij in leven waren, moeten zij geestelijken zijn geworden.
Isabella stierf als geestelycke dochter van den derden regel van St. Franciscus en is in de Minderbroederkerk te Turnhout begraven. Haar graf vermeldt 19 Maart 1743 als sterfdatum.
In dit graf is ook begraven haar zuster *Maria,* overleden 21 September 1755. [30])

V. *Diederik Speyaart (Speyaert)* [31]), geb. Heemskerk 27 Januari 1663, overl. Haarlem 16 April 1721, begr. Groote Kerk met 8 kwartieren,
tr. Haarlem 30 September 1708 *Eva Maria de Kies van Wissen,* ged. Haarlem 23 October 1671, overl. Haarlem 13 Mei 1715.
Uit dit huwelijk één zoon
Johannes Petrus, (baron) [31]) *Speyart van Woerden,* geb. Haarlem 11 Augustus 1712. Van dezen stammen alle latere leden van het adellijke geslacht af.

Slotbeschouwing.

Zooals ik in den aanvang reeds schreef, zelfs na het verzamelen van de hier voor vermelde gegevens, is nog geen verklaring te vinden, hoe de samenstellers der genealogie Speyart van Woerden tot de latere huidige naamsvorming zijn gekomen.

Hoe is de naam Jacob Spiart ontstaan, hoe is Spi (r)aert in Speyart veranderd, waarom is door den echtgenoot van Wilhelmina Ramp naar dezen naam gegrepen en hoe is het wapen ontstaan van het rouwbord van deze Wilhelmina als „weduwe Speyart" begraven in de Groote Kerk te Alkmaar, vertoonende 1 en 4 Speyart van Woerden en 2 en 3, „Poelenburch" zooals de vader van Wilhelmina's man dit voerde.

Het moet haast volkomen willekeur zijn, men zou toch verwachten een wapen gevormd uit dat van haar man en Ramp.

Evenmin ziet men hier — en terecht — niet een wapen van het Hollandsche geslacht Speyert (zijnde 3 roode hanen op goud). Deze wapenfiguur komt voor als zegel op het A.R.A. te 's-Gravenhage voor *Symon Speyaert,* baljuw van den lande van Woerden, die als zoodanig vermeld wordt in Hollandsche Leenkamer N". 303, folio 89verso, op Vridach na O.L.V. dach 1393.

Trouwens het denkbeeld van een afstamming uit het oude geslacht van Woerden bestond n.m.m. zelfs nog niet tijdens het leven van *Dirk Speyart,* hij zelf komt nimmer voor als „van Woerden".

Zeer merkwaardig blijft, dat de in 1917 aanvaarde stamvader vermeld als „Willem Pietersz. Speyart" nimmer onder dien naam als schepen en burgemeester van Haarlem vermeld is. Wel bekend is een zekere *„ Willem Pieterssoon"* die 17 Mei 1510 als schepen van Haarlem zegelt met: „3 ruiten sonder helm".

Of deze Willem Pieterssoon een zoon Dirk heeft gehad en of d e z e Dirk dan toonbaar de vader van Barthout Dircksz. is, is echter nog volkomen onbewezen.

[30]) Dit grafschrift is ontleend aan „Epitaphes recueillies dans les Eglises de la Campine par l'Abbé Stroobant", een Belgisch genealoog en heraldicus, gepubliceerd in Annales de l'Academie Royale d'Archéologie de Belgique, Dl. 1.
[31]) Zie Jhr. Mr. E. B. F. F. Wittert van Hoogland, Geschiedenis van het geslacht Wittert, Dl. 11, pag. 1183.

Maar zelfs al zou te zijner tijd blijken, dat de zooeven genoemde „Willem Pieterssoon" inderdaad een voorvader is geweest van Barthout Dircksz. en in dat geval deze zelf en zijne kinderen met recht zouden hebben kunnen *zegelen* met de drie ruiten, dan nog zou weer een honderd jaar later niets wettigen tot een aanname van den naam *van Woerden,* met welk geslacht n.m.m. geen spoor van verwantschap aanwezig is.

Immers wanneer wij aanvangen met de Herman van Woerden, geschiedkundig voldoende bekend, waaruit blijkt dan dat deze ooit kinderen heeft gehad, en waar zijn deze gebleven? De legende in zake de verandering van naam in Speyert is hoogstens een uitvinding van veel lateren tijd, toen elk begrip van inzicht in zake verhouding van leenheer en leenmannen ontbrak.

Evenmin is verklaarbaar waarom die toevoeging van Woerden eerst ontstaan is na Dirk Speyart's dood n.m. door zijn kinderen?

Het is mij niet mogelijk eenige reden te bedenken. Als inderdaad de toenmalige Speyart's bij de naamsaanname zouden hebben geweten, dat zij in feite uit „Woerden" stamden, of zelfs na het gebruik van den naam „Poelenburch" vermeenden uit „Woerden" te stammen, zouden dan Dirk en zijn zusters en broeders zich niet met dien naam genoemd hebben en de schakel Speyart hebben achterwege gelaten?

Het zal wel een eeuwig raadsel blijven, hoe in de familiekring der „de Kies van Wissen", „Ramp" e.a. de jeugdige weezen zijn beinvloed en welke ideeën dientengevolge bij deze kinderen zijn gekweekt.

Welke genealogische misslagen o.a. door den „liefhebber der genealogie" Barthold de Kies van Wissen zijn begaan, kan men gemakkelijk constateeren bij de doorlezing van den stamboom de Kies van Wissen. (zie de litteratuuropgave). Naar mijn meening zijn dit afstammelingen van *Wisse Pietersz.,* burgemeester van Haarlem A°. 1449, van wien *Catharina,* dr. van *Steffen Henricksz.* schepen en burgemeester van Haarlem, die huwde met *Jan Kies,* schepen van Haarlem 1553/'54, een afstammelinge was.

Wil men den stamboom Speyart van Woerden opvoeren dan zal men van het m.i. vaststaande uitgangspunt t.w. *Barthout Dircksz.* moeten uitgaan en dan is het waarschijnlijk dat men in het oude Amsterdamsche Archief naar diens vader Dirk N.N. moet zoeken.

Waar Barthout zeker niet onbemiddeld was, ook zijn huwelijk met een familielid van de „den Otter's" wijst in deze richting, zal het vrij zeker zijn, dat men wel op bezit van vast goed zal stuiten. Dit vast goed kan dan een uitgangspunt vormen om stapje voor stapje de voorouders te ontdekken.

Volgt men een anderen weg dan is elke opbouw van een genealogie van patronymen slechts gissen!

Bijlage A.

Weezenboek Alkmaar, deel VI. Gemeente-Archief Alkmaar.

fol. IIc v. *Maritgen, Jacob* ende *Barthout* kinderen van floris Barthoutssoon geprocreert hij *wylen* Trijntgen van Tcylingen, zijne orcrlcden huysvrouwe.
Op huyden den VIIen July 1609 compareerde voor de E. Mr. Clement Boon cndc Gerrit Jansz. van der Nijburch, scepen, in abscntie van Mr. Jan van Wittendel, weesmeesteren, de voorz. Floris Barthoutsszoon ende heeft ter praesentie ende orerstaene van Mrs. Jacob ende Floris van Teylingcn, Annctgen ende Geudert Luidinchuysen als susterlingen over, cnde naeste bloetvrienden van 's *mocderszijde* van de voors. zijne kinderen, deselve sync kinderen onder protectie van Weesmeesteren gebracht met de naheschrcren goederen, als d'zelve aengecomen zijnde, zoo bij 't overlijden van den E. *Pr. Florissoon van Tc ylingc n,* oudt-burgemeester in zijn leven deser stede ende *Lijsbc t Jacobsdr. van Wamelen,* zijn huysvrouwe, *haere grootevadc r* ende *grootemoeder* mitsgaders van *Trijntgen van Teylingen* hoere moeder, volgens drn inventaris daervan opten XVIIIen Map letztleden ten overstaen van de voorsz. comparant en, mitsgaders *Willem Willemsz.* van Amsterdam (3) oom nomine uxoris van de voorsz. kinderen gemacet ende op huyden ter Weescamere gelevert zijnde, neffens de huwelixe voorwaerden tusschen der kinderen vader ende moeder gemacet ende gepasseert.
Goederen gecomen van za. Pieter Florisz. van Tcylingen cndc Lijsbeth Jacobsdr.
Kerst een huys ende erve staende in do Langestraat daer do voors. Pieter van Teylingen inne gerust is . . . . . enz.

IIc VIIIverso. Volgen de goederen gecomen van Trijntgen van Teylingen *der kinderen moeder.*

IIc XI. 34 *Mei* 1612 compareerde voor weesmeesteren enz. Mr. J. van Tcylingcn cndc heeft ten presentie van *Floris Barthoutsz., de vader* en *Willem Willemsz. zeepsieder tot Amsterdam* nomine uxoris, oom, ende Geudert Luydinckhuysen, susterling oom van voorsz. kinderen een bewijs gedaen van de ontvangst ende administratie, die hij gehad heeft van 7 Juli 1 609 lot, den jare 1611 incluis ende is bevonden bij slote schuldig te blijven 1 870 gulden 14 st. 7 penn. Zekerheden daaronder vermeld, enz.

fol. IIc XII. Compareerden voor weesmeesters 16 November 1615, rekening gedaan voor den vader *Floris Barthoutsz.* en den *oom nomine uxoris Willem Willemsz.* van Amsterdam.
(zekerheid gespecificeerd).

fol. IIc XIII. de E. *Jacob* ende *Barthout van Poelenburch* liehten de zekerheden *28 Maart 1629* ter presententie van *Floris Barthoutsz.* heure *vader* en Mr. Jacob van Teylingen.

Bijlage B.

Holl. Leenkamer.

No. 159 Kennemerland, folio 36verso en volgende 3 acten.

a. Egbertus Ramp.
De *Staten van Hollandt ende Westvriesiandt* doen condt allen luyden dat wij behoudens ons ende eens yegclycs recht/verlydt ende verleent hebben, verlyen ende verleenen bij desen onsen brieve *Egbertus Ramp* in den name ende ten behoeve van de *onmondige kinderen van JACOB VAN POELENBURCH* de navolgende twee parceelen van leenen, als eerst
een huysinge, hofstede ende boomgaert gelegen in den han van Heemskerck mitten lande daerom gelegen als vier ackeren lands gelegen voor den werff streckende tot aan den Kerckwech ende de weyde achter thuys effen breet der voorlanden, van der Voorsloot Zuytwaerts aff te meten, deurgaende tot aen de Hecksloot.
te houden van ons hij den voornd Egbertus Ramp in den name ende ten behouve als voren tot eene onversterfelijcken erfleen, binnen achtersusters kinde niet te versterven, ende te verheergewaden met een goeden weer, twelck roortaen in onsen leenregisters gedesigneert sal worden met No. 1119
ende noch vijff ackeren saetlandt, daer een huys op plachte staen, houdende omtrent derdalf mergen gelegen in den han van Heemskerck achter do Kerck aldaer, oostwaerts streckende van den wege aen dc Broecksloot ende ses geersen lants daer achtergelegen, tc houden van ons hij den voorn. Egbertus Ramp in den name ende ten behouve ass voren, hare erven ende nakomelingen tot een erffleen, al na inhoud der oude bricren cndc onsen leenregisters daer van wesende, twelck in onsen leenregister gedesigneert is met No. 193 enz. Voornd. Egbert, Ramp doet hulde voor Arendt v. Wassenaer Heer van Duvenvoorde, Voorschoten, Veur, Rosande en houtvester van onze lande als Stadthouder ende Registermeester van onsen leenen enz.
den *Haag,* 8 Januari 3680.

b. 2e acte fol. 37verso/38verso
De *Staten van Hollandt* ende *West Vriesiandt* doen condt alle luyden enz.
dat voor leenmannen naer te noemen gecompareerd is *Egbertus Ramp* en heeft als *„vooeht over d'onmondige kinderen van JACOB VAN POELENBURCH* ons mit halm hande ende monde opgedragen, overgegeven ende quytgeschonden enz. trn behouve van *Daniel van den Tempel,* coopman, wonende tc Amsterdam de navolgende perceelon van leene
gelijkluidend als in acte *a.*
S January 1680.

c. 3e acte **fol.** 38verso/39verso
afschrift v. d. *notarieele* **acte**
Op huyden den derden *January sestienhondert tachentig* compareerde voor mij *François Tixerandet* bij den Hove van Hollandt geadmiteerden openbaar notaris t' *Amsterdam* residerende, ter presentie van de naebeschreven getuigen d' **Heer** *Daniel* **van den Tempel** *coopman* woonende binnen dese *stadt* mij notaris wel bekent ende verclaerde bij desen in der lcster ende bestendigster forme hem eenigsins doenlyck synde te eonstitueeren ende volmachtich te maecken den E. Willem van Schuyfhil, procureur wonende te 's Gravenhage specialyker omme in name ende van wegen hem heeren comparanten te compareeren voor den Heere Stadthouder ende mannen van leenen van de Ed. Mo. Heeren Staten van Hollandt ende West Vrieslandt ofte sodanigc andere Stadthouders ende mannen van leen als nooden wesen sal ende aldaar op synen name te verheffen ende te leen te ontfangen de *oude hoffstadt* **ofte** *heerlycke huysinghe Poelenburgh* gelegen in den banne ran Heemskerck, eertyts gecomen uyt huyse van Egmont ende all tghene daer aen dependeerent ende toebehoort, tsij deselve een ofte meer leenen souden mogen wesen met omtrent acht morgen landt, daer, bij hem heere comparant *gecocht van* **de** *Heeren Joncker* **Pieter** *Ramp,* **heere van** *Rollandt, Steenhuyzen; Joncker Diderick* **Ramp** ende *Joncker* **Egbert Ramp** als executeurs van den *testamente* van *„Jor.* **Jacob** *Spierart van Poelenburch,* in syn loven Heere v. Poelenburgh, cnde oock als ***testamentarc*** *voochden* **van** de *minderjarige kinderen van den* voorn. ***Jor. Jacob*** *Spierert* **van** *Poelenburgh* die hij *verweckt heeft* bij d' *vrouwe Wilhelmina* **Ramp** ende aldaer bij haer naer luyt van de oude brieven, daer van synde, aen ende ten behoeve van heur constituant opgedragen ende overgegeven zullen worden enz.
Aldus gedaen ende gepasseert binnen dc voors. stede Amsterdam ter presentie van **Petrus** *Birnius* ende *Pieter* **vnw** *Dyck* als getuigen.
Onderstondt :
quod attestor ende was onderteekent *Tixerandt* Not. *Publ.*

Het goed bleef niet lang in het bezit van *Daniel* **v. d. Tempel,** want reeds op fol. 45 e.v. leest men de beleening van Olivier *van* den Tempel als hem *aangekomen* en bestorven door *overlijden van wijlen Daniel zijn* **broeder.** Voor Olivier deed hulde Hessel Jansen Bouckenburch, schout tot Heemskerck, waarna *Olivier* de twee perceelen van leen weer transporteert aan de vrouw (weduwe) van wylen Daniel t.w. *Judith Catharina* de **Schot,** die in het verder beloop der acte dan ook beleend wordt. den Haag, 29 Juni 1680.

In het bovenstaande t.w. in de *notarieele* acte zien we een ***titel ver***melding, die in de *officieele beleeningsacte* ontbreekt.
Dit is niet het eenige voorbeeld, dat uit de lcenregisters valt aan te toonen.

BOEKBESPREKING.

De Ridder sc h ap van Drenthe, door J. Westra van Holthe. Van Gorcum's Historische Bibliotheek nr. 36. Assen, Van Gorcum en Comp. N.V., 1950.

Na het verschijnen van de werken van Mr. W. J. Baron d'Ablaing van Giessenburg, behandelende de Ridderschappen van Veluwe, van Zutphen en van het kwartier van Nijmegen wachtte men nog immer op dergelijke, de overige Ridderschappen behandelende, publicaties.

In dit gemis is nu voor de voormalige Drentse Ridderschap voorzien door de uitgave van het in dit jaar verschenen werk van den Heer J. Westra van Holthe, waarin de kwartierstaten van de in de Ridderschap van Drenthe verschrevenen gedurende het tijdvak 1600—1795 met huwelijken, kinderen en wapens, hoofdzakelijk getrokken uit originele stukken, worden vermeld.

Na een Inleiding, waarin o.m. uitvoerig wordt behandeld aan welke vereisten men moest voldoen om in de Drentse Ridderschap te worden opgenomen, volgen de 73 kwartierstaten der leden, behorende tot 25 verschillende geslachten, waarbij het grote aantal leden der geslachten ***van Echten*** (10) *; van Dongen (9)* ; *de Vos van* ***Steenwijk (8); van Welvelde*** *(7)* opvalt. Andere geslachten, waarvan meer dan

één lid deel van deze Ridderschap uitmaakten, zijn: *de Mepsche (3); van* **Boetzelaer** *(4); van Wesferholf (2);* **van** *den Cloosfer (4); Ripperda (2): de Sigers* **ther** *Borch (3); de Coninck* (5); **von** *Schwarft (2)* en van *Heiden (2).*

Op de kwartierstaten volgen de afbeeldingen der wapens van de comparanten in de Ridderschap, waarna een Alphabethische lijst der verschrevenen en een Index van persoonsnamen het werk besluiten.

Voor de genealogische wetenschap vormt dit werk ongetwijfeld een grote aanwinst. Gelet op de kosten, tegenwoordig aan een dergelijke uitgave verbonden, kan men de prijs van *f* 25,— zeer zeker niet te hoog noemen.

W. W.. VAN VALKENBURG.

Het geslacht Brunet de Rochebrune door Dr. W. F. H. Brunet de Rochebrune. Amsterdam 1948.

De bibliotheek van ons Genootschap werd verrijkt met een exemplaar van deze, niet in den handel zijnde, familie-uitgave, waarin de geschiedenis van de, sedert 1682 in Nederland gevestigde, familie *Brunef de Rochebrune* wordt behandeld. Doordat overzichten zijn opgenomen van de afstamming van aangehuwde vrouwen bevat dit werk tevens gegevens over de geslachten *de Boubers, Robert, Rosenboom, van Dopff, Helbach, Glaser, Watterdorff, de Moulin,* terwijl ook vele afstammelingen in de vrouwelijke lijn worden vermeld.

Op de in het Stam- en Wapenboek van Vorsterman van Oyen verschenen genealogie geeft deze studie vele aanvullingen.

In dit verband moge er op worden gewezen, dat de op pag. 51 genoemde *Suzanne Marianne Brunef de Rochebrune* volgens L. Weisz, Die Werdmüller, Deel II, pag. 428, gehuwd is geweest met *Siegmund Jacob Werdmiiller von Elgg,* terwijl ik de in Ned. Patr. XIII (1923), pag. 182, vermelde *Juliana Helena Sara Brunef de Rochebrune,* echtgenote van Q. C. *Peman Kakebeeke,* niet in de genealogie mocht aantreffen.

Met adellijke titels wordt enigszins vreemdsoortig omgesprongen: hoe b.v. „m a r k i e z i n" *Elizabeth Boubers de Bernâfre* 7de kind van *Daniel de Boubers,* écuyer, vicomte de Bernâtre et Boismont, aan haar titel komt, is mij duister; ook de baronnentitels der dames van *E. G. J. S. van Dopff* en S. *A. E. van Borssele* berusten niet op enig diploma.

De goede kwaliteit van het papier, de mooie afbeeldingen en de verschillende facsimiles geven aan het boek een zeer verzorgd uiterlijk.

W. W. VAN VALKENBURG.

VRAGEN EN ANTWOORDEN.

van Aelst-van Hoven. In N.L. LV, k. 375, heb ik gevraagd, wie de ouders waren van *Johanna Willemina van Aelst,* † 's-Gravenhage 6 April 1811 en gehuwd Schiedam 26 Oct. 1794 met *Pefrus Marinus Penning Nieuwland (1777-1815).* Nader werd mij bekend, dat zij een dochter zou zijn geweest van een luit.-kolonel *van Aelsf.* Dit zou kunnen zijn: *Jan Willem van Aelst,* wiens regiment o.a. in Bergen op Zoom_ heeft gelegen en die in 1776 vermoedelijk op expeditie naar Suriname moest. Deze J. W. van Aelst was te Groningen 13 Maart 1757 gehuwd met *Tiene* (of *Anna) Willemina* van *Hoven* (van Westerbroek). Een zoon uit dit huwelijk, *Jacobus Gerardus,* werd te Bergen op Zoom gedoopt op 4 Jan. 1769. Waren ***Jan*** *Willem van Aelst* en *Tiene*

(Anna) van Hoven inderdaad de ouders van *Johanna Willemina?*

Nadere gegevens gevraagd omtrent deze families *van Aelsf* en *van Hoven.*

Arnhem. **MR. W. F. LEEMANS.**

van **Arkel.** Gevraagd: personalia, ouders en grootouders van *Jan van Arkel* (X ? *Maeike Snoek Jacobsdr.,* De Werken ca. 1789— *1817)* wiens zoon *Huiberf* in *1813* werd geboren te Sleeuwijk en † 1896 te De Werken c.a.

Hengelo (Gld.). **F. VAN HOOGSTRATEN.**

Becker-Schippers. 26 Mei 1777 trouwde te Utrecht in de Domkerk Jhr. Mr. *Diederik Gregorius van Teijlingen* en *Sara Jacoba Becker,* welke laatste 3 Augustus 1754 te Gouda geboren was als dochter van *Floris Becker,* vermoedelijk officier te Grave, en *Everdina Beatrix Schippers,* en 9 Maart 1805 te Utrecht overleed. Gevraagd wordt: de 4 grootvaders en 8 overgrootouders van deze *Sara J. Becker,* hunne geboorte-, huwelijks- en overlijdensdata, hunne ambten en hunne wapens.

Arnhem. R. T. MUSCHART.

van Beurden. (LXVII, 91, **311).** *Anna van Hoesself,* wed. *Johan van Beurden,* werd in de maand October 1696 te Drie1 begraven. Dit blijkt uit een begraaflijst van Drie1 over de jaren 1695-1700, die het lid, de Heer J. H. G. J. van Heeswijk te Kerkdriel, aantrof in het oud-archief van het Polderdistrict Bommelerwaard boven den Meidijk (voorl. inv. nr 14).

Het burgerlijk huwelijk van *Willem van Beurden* met *Anna de Gier* zal wellicht te Well (Ammerzoden), waar 11 November 1704 hun zoon *Nicolaas is* geboren, moeten worden gezocht.

Vlijmen. **J. P. H. GOOSSENS.**

Bolsius. Op 2 Maart 1650 trouwt *Andries Bolsius,* j.m. van Haaften, te Dordrecht, wonende aan de Rietdijk met *Cornelia Adolfsdr. de Claeuw (de Klauw),* dr. van *Oelof Florisz. de Klauw* en *Lijsbefh Jacobsdr. de Kuck.*

De R.K.-registers van Varik, waaronder Haaften ressorteerde, beginnen pas in 1689, terwijl Andries in ± 1620 geboren moet zijn.

Wie kan inlichtingen verschaffen over de ouders van *Andries Bolsius?*

Voorburg. **J. SCHERPENHUYZEN.**

van Braeckel. Gevraagd worden nadere gegevens over de voorouders van *Anna Leonora van Braeckel,* geb. ± 1648, wonende te Reusel (1663), daarna te Asten en tenslotte te Helmond, waar zij, na dode van haar man, een brouwerij dreef; tr. Woudrichem (ondertr. Reusel 7 Sept. 1663) Jhr. *Hendrik van Winterooy,* geb. te Woudrichem. drossaard van Deurne (1666—'81), Asten en Lieshout. † Helmond 18 Sept. 1697, zn. van kap. *Floris van Winterooy* en *Dyna van Galen.*

Velp (G.). **MR. W. DE VRIES.**

Brooshooft-Brouwer. Gevraagd ouders, grootouders en personalia van het echtpaar Cornelis *Brooshooft,* baljuw van Giessendam (1708—'89), tr. Schelluinen in 1755 *Maria Elisabeth Brouwer,* geb. 1722, † 1808 te Giessendam.

Hengelo (Gld.). **F. VAN HOOGSTRATEN.**

Volgens de gegevens, verstrekt in het „Gulden Boek van Schiedam" door H. A. M. Roelants Jr., pag. 312 en bijlage I

(kwartierstaat Loopuyt), was *Cornelis Brooshooft,* geb. te Giessendam Dec. 1708, baljuw, schout *en* secretaris van Blokland, schout en secretaris van Giessendam etc., en stierf hij te Giessendam 26 Nov. 1789. Uit de namen van zijn dochter *Beliana Maria Brooshooft* (1758— 1833) zou men kunnen opmaken ,dat zijn ouders zijn *Cornelis Brooshooft,* geboren te Giessen-Oudkerk, schout en secr. van Giessen-Oudkerk, en (gehuwd Giessen-Oudkerk 13 Dec. 1692) *Belia Pietersdr. Visser,* geb. te Giessendam, † tussen Juli 1719 en Sept. 1720, kleindochter van *Dirck Crijnen Visser;* zijn grootouders zouden dan zijn: *Andries Brooshooft,* baljuw van Slingeland, † na 27 Sept. 1698, en *Maria Borgers,* † vóór 1698, dr. van *Teunis Borgers* en *Heyltje Cornelisdr.,* welke laatste † Giessen-Oudkerk op den Zondag vóór 2 Febr. 1672. (Zie over deze personen Ned. Leeuw XLIX, 155, 184, 185: L, 222, 251: LI, 26).

De voorouders van *Maria Elisabeth Brouwer* zijn opgenomen in Alg. Ned. Fam. Blad 1890, pag. 9 en 10 en Gulden Boek van Schiedam, pag. 313.

REDACTIE.

Bussingh-van der Linden. (LXVII, 311). Ds. *Johannes Wilhelmus Bussingh,* geb. Emmerik 15 Jan. 1727, overl. Delfshaven 13 Mei 1782, tr. Vlaanderen April 1758 *Elisabeth van der Linden,* geb. Vlaardingen 30 Sept. 1735, overl. Delfshaven 7 April 1783, dr. van *Abraham* en *Agneta van Reeuwijk.*

Volgens „De Wapenheraut", 15e jaargang 1911 was *Abraham van der Linden* substituut-schout van Vlaardingen 1720— 1753; burgemeester van 1727 met enkele onderbrekingen tot 1753; lid Vroedschap van 1723-1767, op welk jaar hem op verzoek ontslag verleend wordt wegens hogen ouderdom; schepen van 1723- 1726; tresorier van 1730— 1754 met enige onderbrekingen: weesmeester 1721 en 1722, regent van het Weeshuis, 1714-1717 met zijn eerste vrouw *Alida van Terie* en *1737—1745* met *Agnetha van Reeuwijk.*

Zie betreffende Ds. *J. W. Bussingh* „Beschrijving en Geschiedenis van Delfshaven 1873" (F. J. Klein), Gem. Bibliotheek, Rotterdam.

Harlingen. **L. J. HANNEMA.**

Bussingh-van der Linden. (LXVII, 311). Ds. *Johannes Wilhelmus Bussingh,* geb. 15 Jan. 1727 te Emmerik, doorliep de Latijnse School ald. en werd daarna ingeschreven (d.d. 20 Oct. 1742) in het album studiosorum van de Koninkl. Hogeschool te Duisburg (Theol.). Op 12 Jan. 1747 werd hij door de classis van Kleef bevorderd tot proponent. Al heel spoedig daarop vertrok hij naar Utrecht, om aldaar den predikdienst waar te nemen voor den oudsten predikant van Noorden. Nog in hetzelfde jaar 19 Juni werd hij beroepen te de Meern. waar hij, na welgeslaagd peremptoir examen (31 Oct.). op 26 Nov. 1747 bevestigd werd door Prof. Voget uit Utrecht. Zijn tweede, tevens laatste, standplaats was Delfshaven. Hij diende de Gemeente aldaar van 10 Nov. 1754 tot aan zijn overlijden, 13 Mei 1782. Den 18den Mei had in de Delfshavense kerk zijn begrafenis plaats.

Hij gaf in het licht een door hem gehouden Jubelreden op het tweede Eeuwgetijde van den Hervormden godsdienst te Delfshaven 1774. Op 14 Nov. 1779 herdacht hij in een jubelrede zijn 25-jarigen dienst in die gemeente en hield 20 Maart 1782 een lijkrede op zijn gestorven vriend en ambtgenoot P. C. Hugenholtz († 17 Maart). Zijn begaafdheid als prediker, zijn leerredenen wat vorm als inhoud betreft, en zijn

pastorale nauwgezetheid worden in de Boekzaal (1783a, 586-588) dankbaar herdacht.

Waar zijn huwelijk met *Elisabeth van der Linden* voltrokken werd, is mij niet bekend. Een zoon uit dit huwelijk, de doopnamen van zijn vader dragende, is 31 Oct. 1761 te Delfshaven geboren en heeft in nog breder kring dan zijn vader bekendheid verkregen. Zie voorts over beiden: Biogr. Woordenboek van Protest. Godgeleerden in Ned. Dl. 1, 730—733.

's-Gravenhage. DR. J. P. DE BIE.

Damen. Wie waren de ouders van *Helena Damen,* † 16, begr. Zaltbommel 20 April 1770, gehuwd in 1752 met Ds. *Andreas Ganderheyden,* predikant te Rossum van 1752 tot zijn dood in 1760. In hetzelfde graf als Helena Damen zijn begraven: *Jan Damen.* besiender van de Grote Gelderse Tol te Zaltbommel, † 10 Oct. 1770, en diens vrouw *Agneta Schulder,* † 1 Mei 1770. Waren deze soms de ouders?

Een broer van Helena Damen was *Jasper Damen, 28* **Mei** 1766 te Zaltbommel gehuwd met *Jacoba le Bleu,* uit welk huwelijk een dochter *Helena* werd geboren, ged. Zaltbommel 22 Aug. 1776.

Arnhem. MR. W. F. LEEMANS.

Felix-Schoorel. Gevraagd: personalia, ouders en voorouders van het echtpaar Dr. *Cornelis Hendrikus Felix X Marijtje Schoorel.* Hun dochter *Johanna* huwt Boskoop 1840 *Pieter van Rhijn.*

Hengelo (Gld.). F. VAN HOOGSTRATEN.

Both Hendriksen-Winter. Gevraagd worden genealogische en heraldische gegevens van het echtpaar Mr. *Willem Jan Both Hendriksen* en *Elisabeth Charlotta Winter,* welks dochters *Hendrika Johanna* (1804-1832) en *Elisabeth Charlotfa Pefronella* (1809—1880) huwden met respect. Prof. Dr. *Herman Johan Royaards* en *Christiaan Willem Johan* baron *van Boetzelaer.*

's-Gravenhage. MR. H. W. B. WEFERS BETTINK.

(Rochussen) Jongerheld, (LXVII, 232, 271). Nu de heer Dr. A. P. Schaap een artikel aanhaalt van J. van der Baan uit N.L. IV (1886), kol. 29 en 30, waarin het veelbesproken verhaal werd opgenomen over een *Jan Alman,* die een heldhaftige rol gespeeld zou hebben bij de bevrijding van Vlissingen op 6 April 1572, moge ik hier vastleggen, dat *Jan Alman* hoogstwaarschijnlijk niet anders dan een legendarische figuur is geweest. Doordat hem een dochter gehuwd met *Tant,* waaruit niet minder dan 7 zonen en een dochter zouden zijn geboren, werd toegedacht, beweerden later vele Vlissingse families van dezen held *Jan Alman* af te stammen. Er bestaat echter geen enkele Vlissingse officiële acte, verslag of rapport, waarin deze *Jan Alman* voorkomt. Ons medelid, de heer H. G. van Grol, oud-gemeente-archivaris van Vlissingen, en ik zijn dan ook indertijd tot de conclusie gekomen, dat er geen *Jan Alman* heeft bestaan, die een belangrijke rol gespeeld heeft bij de bevrijding van Vlissingen in 1572.

Wassenaar. C. A. VAN WOELDEREN.

Kamp, Gevraagd ouders en grootouders van *Adriana Kamp* (geb. in 1831 te Dussen, † in 1896 te De Werken c.a.), dr. van *Cornelis* en *Jacoba Verschoor.*

Hengelo (Gld.). F. VAN HOOGSTRATEN.

Canneman(s). (LXVII, 316). Als vader der bedoelde broeders komt in aanmerking: *Dirk Jan Dilissen Cannemans,* mandenmaker en borger van Breda, die op 27 Juli 1650 aan Aert Janssen Rietmaeckers 806 gulden bekent schuldig te zijn, voor welk bedrag hij hypotheek verleent op zijn huis, genaamd de Groene Dobbele Wan, gelegen aan den Haagdijk te Breda (G.A. Breda, Vestbrieven No. 534, fol. 311ro.).

Utrecht. J. B. W. M. VAN ROOSMALEN.

Koning. *Nicolaas Koning,* **geb.** Rotterdam 23 Febr. 1748, † ald. 21 Dec. 1825 en ald. gehuwd 16 Mei 1778 met *Maria van Male,* geb. Rotterdam 21 Aug. 1749, † aid. 23 Sept. 1832, was een zoon van *David Koning,* geb. omstr. 1722, † Mei 1801, en *Johanna Baljé,* geb. omstr. 1719, † Oct. 1800.

Nadere gegevens gevraagd omtrent *David Koning* en *Johanna Baljé* en hun ouders.

Arnhem. MR. W. F. LEEMANS.

von Liebenroth. (LXVII, 189). Over deze familie zie men „Gothaisches Geneal. Taschenbuch der Adeligen Häuser" Teil A, 1901 Stamreeks, tot 1939.

Ferschnitz (Neder-Oostenrijk). K. F. VON FRANK

Moritz von Rossdorff. (LXVII, 190). De gezochte behoort vermoedelijk tot de Nedersaksische familie *Rosdorf.* Nadere gegevens zullen misschien te vinden zijn in „Das Geschlecht der edlen Herren v. Rosdorf, durch Urkunden erläutert" door Johannes Wolf, Göttingen 18 12.

Ferschnitz (Neder-Oostenrijk), K. F. VON FRANK.

Oggel. (LXVII, 318). Mag ik in verband met deze vraag verwijzen naar het Kwartierenboek van Woelderen, waarin op blz. 156 vermeld wordt het „Ambt Gimborn-Neustadt" toebehorende aan de Graven „von Schwarzenberg" (zie ook noot 1 op die blz.). Ongetwijfeld is dit het in de vraag bedoelde ambt. Neustadt heet thans Bergneustadt. De heer Oggel zou voor verdere inlichtingen kunnen schrijven aan „Das Lutherische Pfarramt in Bergneustadt" (Oberbergisches Land) of aan het „Stadtarchiv" te Keulen: dit laatste in verband met noot 1 op blz. 158. Een plaats Perschen of Perschow ken ik daar niet, dit zal wel een verkeerde lezing zijn.

Amerongen. W. WIJNAENDTS VAN RESANDT.

(van?) Schagen. Gezocht worden gegevens over de ascendenten der Westfriese familie *(van?) Schagen* en haar juiste wapen.

Jan Schagen, geb. te Wervershoof bij Medemblik in Jan. 1762, zn. van *Jan Schagen,* is dè eerst bekende.

Het Armorial Général van Rietstap wijst twee Westfriese families aan:

1. *Schaegen* — Holl. Sept. D'azur à un vautour essorant au naturel, posé sur un annelet d'or et tenant en son bec un rameau d'olivier de sinople.
2. *Schagen (van)* — Utrecht, Hoorn. D'azur à un phénix d'or enveloppé de flammes du même, en pointe.

Groningen. H. DE SAINT OBIN.

INHOUD VAN DIT NUMMER.

Bestuursberichten. — Jaarverslag 1949. — Genealogieën van Byler vóór de tweede helft van de XVIIde eeuw, door Mr. W. de Vries (vervolg). — Speyart van Woerden, door J. P. de Man. — Boekbespreking. — Vragen en antwoorden.

LEXICOGRAFISCH NAAMREGISTER.

Jaargang 1950.

Het teken *) wil zeggen, dat in het artikel ook aantekeningen van wapenkundigen aard voorkomen.

A

Aalst, van 75, 79.
Aart, van 158.
Abcoude, van 200, 238.
Abelen, de 317.
Aben 285, 336, 337.
Aberson 120, 124 *).
Achte(r)velt, van 328, 329, 330, 368.
Ackema 43, 89.
Adelmann von Adelmannsfelden 3.
Adolphi 15.
Aeckersloot, van 242.
Aelst, van 285, 388-389.
Aerden 263, 266.
Aernhem, van 83.
Aersse(n), van 11, 297.
Aerssen (van Sommelsdijck). van 72-75, 306.
Aerssen van Wernhout, van 74, 75.
Aesinga 42.
Ailly, d' 271.
Akerlaken, van 298.
Akersloot 315, 357.
Akker, van den 310.
Alberda 47.
Albinus gen. Weiss von Weissenlöw 60, 61.
Al(c)kemade, van 178, 181, 379.
Aldringa 45-47.
Alfen, van 172.
Alkemade, van den Coulster gez. 177, 178.
Allaerts 289.
Allen alias Haulana 288.
Allot 141, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 151, 152, 153.
Alman 271, 391.
Almeloe, 't Kint van 272.
Almonde, van 208, 212.
Alphen, van 26—27, 87—90.
Alsta, van *) 320.
Alten, von 71.
Alteren, van 139.
Altes 120.
Altes, Korthals 120.
Altingh 17.
Alvarez 68.
Ambachtsheer 32:
Amblé, d' 187.
Amering, van 315.
Amerongen, van 222, 240.
Amestelle, van 196, 198, 243.
Ampt 67.
Amya 297.
Ange, l' 270.
Angelis, ab 286.
Anholt, van 319.
Anssem 92.
Apeldoorn *) 353.
Appel (Appelen, van) 326, 328, 366.
Appelman 382.
Appels 285.
Ar(c)kel, van 158, 171, 172, 173, 174, 194, 195 *), 197 *), 199, 201, 203, 204, 205, 206, 225, 245, 248, 251, 389.
Ardesch 104.
Ardonne *) 231.
Arenberg, 'van 277.
Arkel, de Jongh van *) 300.
Arler, van 102.
Arpeau 93, 161, 357.
Asperen, van 206, 220, 226, 250.
Assendelft, van, 117, 224, 227, 229.
Asteleij 157.
Asten 78.
Aswede, van 50.
Auffmorth 298.
Auxbrebis 350, 351.
Avercamp 102, 113, 140.
Averenck, van 343.
Avesnes, van 220.
Ayckema 49—51.
Aylva, van 48.
Aysma, van 16.

B

Baccau (Bekouw) 309.
Backer 6, 78.
Backer, de 284.
Backers 83, 283.
Baecke, de 27.
Baerle, van 10, 11, 289.
Baerscheer 79, 80.
Baert 382.
Baeschot, van 337.
Baessgen 377.
Baex(en), van 125.
Bairs 345.
Bakker 126, 134.
Balckom, van 357.
Baljé 392.
Ballen, van 52.
Balmaeckers 92.
Banchem, van 378.
Bangeman 106, 351.
Banning 120, 310.
Banningh, Weyn *) 124.
Barbas 93, 125.
Barbier 93.
Barbin de Telliers 116.
Barendrecht 105 *).
Barkey 5.
Barn, van 90.
Barnevel(d)t, van 297, 331.
Baronaige 258.
Barssens (Bassen), van 46.
Bartels 302.
Bassen (Barssens), van 46.
Basuynen, van 349.
Batenborch, van 241.
Batenburg, van Imbyze van 85.
Bavelaar 102.
Bax 258, 275, 282, 339.
Bayens 276.
Baynham 152.
Bebing 42.
Becanus 280, 342.
Becker 389.
Beecher 151, 152.
Beeck, van 253 *), 254, 279.
Beeck gezegd van Thuldel, van 253.
Beeck (Beke), Otten van 278, 279, 282, 337.
Beeck, van der 48.
Beek, van 61, 310.
Beeks 341.
Beens 26, 88, 89.
Beerens 159.
Beers, van 340.
Beersmans 276 *).
Beerten 281.
Beesde, van 238 *).
Beetou, ingen 297.
Beets, van der 318.
Beke, de 253.
Beken 284.
Elekerdyck, van 255 *).
Bekouw (Baccau) 309.
Belder 13.
Bemmel, van 22, 23 *), 102, 140.
Bempden, van den 35.
Benger 101.
Bennelle 300.
Benninge 40, 45.
Benthem, van 249.
Bentinck (,van) 101, 104 *), 137, 138.
Berch, van'den (Monte, de) 172, 173, 194, 197, 203, 204.
Berchem, van *) 156.
Berckel, 'van 142, 143, 151, 153. 253, 288 *).
Berdenis van Berlekom 133.
Berends 81, 136.
Beresteyn, van 6, 67, 369.
Berewout 131.
Bergamin 5.
Bergen, 't Kint van 62, 63, 271-272.
Bergen in Henegouwen 58.
Berger 13.
Bergh, van den 81, 91.
Berghe, de 204.
Berghe, van den 197, 199, 245, 247, 342.
Beringen, van 52, 165.
Berkel, van 67.
Berlekom, Berdenis van 133.
Bernard 31.
Bernâtre, Boubers de 388.
Bert 107.
Bert, Schrassert 107.
Bervelt 138.
Besche, de 124.
Beurden, van 91 *, 311, 389.
Beusechem, van 67.
Bever, van 5.
Beverweerde, van 213.
Beverwijck 105 *).
Beijer 13.
Beyer, de 102, 105, 110, 111 140.
Beijeren, van 118.
Beyeren, van 58.
Beyma, van 47.
Beijnen 120.
Beijnen, Koolemans 120.
Beynsdorp, van 376, 379.
Beys 8, 9.
Bezemer 358.
Bie, Otten alias de 253.
Biekens 89, 252 *).
Bielerd, van den *) 353.
Bierman 84.
Biesten, van 381.
Binkhorst 131.
Birnius 387.
Bisschop 108.
Blaas 91.
Blaeuwens 276.
Bleiswijk, van 230, 231.
Bleu, le 391.
Blieck, de 259.
Blikman 87.
Blisteng 91.
Blochoven, van Jutfaes van 228, 241.
Blo(e)m 32.
Bloemen 91.
Bloemendaal, van 49.
Blois, de 323.
Blois, van 220. 221. 223. 225, 247.
Blokemaker 350.
Blokhuis 131.
Blommendael, de Burtin de 288
Blommert 160.
Bloncq 300.
Bloys van Treslong Prins 132, 133.
Blijdesteyn 320.
Bobbeson (Bubbeson) (,van) 158, 270, 311, 356.
Bockers 229, 231.
Boeckwoudt 79.
Boecop, van 104 *).
Boegmekers, van Megen alias 280.
Boekesteijn 270.
Boekholt, van 80, 347.
Boelen 342.
Boer 67, 68, 160.
Boerema 161.
Boermans 335.
Boetzelaer, van (den) 206, 227, 247. 388. 391.
Bogaerdt 359.
Bogaerts 255 *), 285, 336, 337.
Bogert (Bogt) 61.
Bogt (Bogert) 61.
Bokel 197, 202, 209.
Bokhoven, van 30.
Bol, alias Vermeulen 32.
Bole, de 221.
Bollaert 88.
Bolle 237, 305, 369.
Bolles 368.
Bolman 311.
Bolsius 389.
Bolten, van 15—20.
Bolwerk 304.
Bom 270.
Bomgarts (Boogaerd), Groenenbergh genaamd 230, 231.
Bommel, van 267, 269.
Bonga (Bouwenga) 303.
Bont, de 282. 292.
Bonteman 55.
Boockesteijn 270.
Bo(o)gaerd (Bomgarts), Groenenbergh genaamd 230, 231.
Boom, van den 275.
Boon 27.
Boons 283.
Boor 29.
Boorsma 89.
Booth 64.
Bootma, van 18.
Borchmans 281, 292, 335.
Borchtgrave, de 368.
Borgerin(c)k 79 *), 80, 81, 83, 84.
Borgerink Fenema 187.
Borgers 390.
Borgesius 120.
Borgo, del 107.
Boricks 20.
Borne, de 124.
Borre 74, 75.
Borsart (Borsselaer) gen. van Nijmegen 99.
Borse 313.
Borsselaer (Borsart) gen. van Nijmegen 99.
Borssele, van 388.
Bort 270.
Bos 79.

Bos, van den 32.
Bosch 357.
Boshuizen, van 127.
Bossche, Sas van den 30, 351
Bot (,de) 67.
Both Hendriksen 391.
Botter 174.
Botterman 221.
Boubers, de 388.
Boubers de Bernâtre 388.
Bouchorst, van der 214.
Bouckenburch 387.
Boudaen 320.
Boudt, den 42.
Bourbon, de 69.
Bourgelle dict (de) la Vacquerie, de 371.
Bourgogne, de 178.
Bourgois 316, 317.
Bourgonjon 7.
Bouricius 20.
Bousel, van 32.
Bouterse 91.
Bouwenga (Bonga) 303.
Bouwer 105, 353 *).
Boxel, van 58.
Boxmeer, van 159, 225, 247.
Boxtert, ten 79, 80.
Boydens 336.
Braam (Braemen), van 370.
Brabant, van 158.
Braeckel, van 389.
Brakel(l), van 44, 108, 175, 176, 202, 226, 245—246.
Brande, van den 115.
Brandenborch, van 200.
Brandijn 29, 30, 31.
Brandijn gez. Vierling 30.
Bran(t)sen *) 353.
Bras 314.
Brecht, van 252, 259, 275, 280.
Breda, van 345.
Brederode, van 220, 240.
Bredius 82, 187.
Breen, van 351.
Breetschede 349.
Brefoy 17.
Breteuil, de 101.
Breunisse 13.
Breye 221.
Brienen, van 105, 137, 229, 319.
Brink 53, 350.
Brockes 116.
Brodart, van 108, 187.
Broechaghen 237.
Broechoven, van 7, 69, 254, 289.
Broeck, van den 258.
Broecke (Brouck(e)), van den 382.
Broeckhesen, van 343.
Broe(c)khuysen, van 47, 61, 158, 371.
Broeckx 275.
Broeder 252 *), 265.
Broederen 264, 266, 267.
Broek, van den 104 *).
Broeke, van den 318.
Broersema 42, 43.
Bronckhorst, Thoen van 318-319.
Bronkhorst, van 343, 346.
Brooshooft 389—390.
Brouck, van den 90, 314.
Brouwer 113, 389—390.
Brouwers 255, 269, 289.
Bruce 114-116 *).
Brucken Fock, von 134.
Brueders (Bruers) alias Otten 252, 281, 285.
Brugdam, van 226.
Bruggen, van der 280.
Bruin, Servaas de 125.
Brummcks *) 320.
Brunet de Rochebrune 388.
Brungersma 37, 39.
Bruyninckx 286.
Bruynsteen 357.
Bruys 115.
Bryole 58.
Bubbeson (Bobbeson) (van) 158, 270, 311, 356.
Buchanan 350.
Bucquois 103.
Budding 23.
Buerden, van 274, 292.
Bueren, van 213, 214, 217.
Buesinchem, van 195, 197, 199, 200, 201, 202, 243, 246.
Bullerdiecks 124.
Bunschoten 312.
Burgelle van Lacquerie 371.
Burgers 30.
Burgersdijk 189.
Burg(h), van der 270, 311.
Burgt, van der 232, 271.
Burmania, van 48.
Burtin de Blommendael, de 288.
Bussingh 311, 390.
Bussy, de 158.
Bustin 317.
Butser 27.
Buttel 40, 51.
Buttingha Wichers, van 133.
Buuren, van 316.
Buys 259, 319.
Buysen 266, 267.
Bye, de 190, 252, 258.
Byckens (Biekens) 252 *), 281, 282.
Byckens, Otten alias 252, 253, 281.
Byen, 's- 255.
Byest 291.
Bijl (Pijlle) 93-95.
Bylaer, (Bijler(t van 325.
Bijlandt, van 222, 248.
Bijler(t), van (den) 52, 110, 138, 139, 324-335, (333 *), 365--374, (365 *), 369 *)).
Bijlevelt 230.
Bylony, van 368.
Bijsevelt, van 313.

C

Celen 290, 338.
Cerff, de 358.
Chaise, Herbereau de la 35.
Chambon, de 185.
Chambure, Pelletier de 320.
Châtillon, van 72, 221.
Chavonnes, Pasques de 304.
Christoffers *) 320.
Cincq 316.

D

Daems 81.
Daendels 102.
Dagerait 334.
Dalem 225.
Dalem, van 171.
Dalen, van 221.
Dalles (Dolles) 317.
Dam, van 61, 133, 310, 311.
Damassche (Mas[che]), van 167, 168, 198, 207, 211, 215, 216 *), 217, 218. 228. 238, 240, 247.
Damen 391.
Damme, van 5, 214.
Dana 322.
Danneel 67.
Dapper 346.
Darmanzon 111.
Darrel 149.
Deckers 297.
Dedel 319.
Dees 68.
Deken 163.
Dekker 33, 364.
Delden, van 84.
Desery 271.
Deurne, van 9.
Dickberch alias Stakenbroeck, van 280.
Dicx 357.
Diepenbeeck, van 83.
Diepenbeeck, van Eerssel alias 257.
Diepenbrock, von 27.
Diepenhem, van 83.
Diepholt, van 163.
Dierkens 5.
Diessen, van 275.
Diest, van 138.
Dietz, von 178.
Dingemans 89, 263.
Dingmans 302.
Dis, van 159.
Dissel, van 271.
Doernic, van 222, 223 *), 247.
Does, van der 226.
Doesschate, ten 322.
Doe(y)nga 39, 45, 46.
Döhren, van *) 320.
Dolles (Dalles) 317.
Dolre, van 370.
Doma 37, 40, 44.
Dompsel(a)er, van 108, 113, 327, 367.
Doncker (Duncker) 57.
Doncker (Duncker), Wassenaer alias 57.
Donganus 138.
Dongen, van 160, 387.
Donia, van 49.
Donker 121.
Donker Curtius 121, 124, 320.
Doorn! van 125.
Doorninck, van 84.
Doortoghe, van den 177.
Dopff, van 388.
Dordrecht, van 236.
Doren, van 8.
Dormhagen, van 160.
Dorne, von *) 320.
Dornum, van 44.
Dorre1 149.
Douma, van 51.
Douwes 191.
Doyema 17.
Doyenborgh, van 48.
Drachstett, von 105.
Draeckenborch. van 221, 222, 237, 247.
Dreeves (Drevis) 349.
Dreux 14, 29.
Dreux, de Griendt 29.
Drews, de 93.
Driel, van 359.
Drongelen, van 220. 221, 224, 226.
Drongelen, van Heusden en 221, 224, 225, 226, 247.
Dronsberg 85.
Druyvestein 85.
Duclasel 350.
Dudrot 186.
Duivenvoorde (huis) 5.
Dun, van 258. 276. 277. 284. 285, 291.
Duncker (Doncker) 57.
Duncker (Doncker), Wassenaer alias 57.
Dunk 187.
Dupont 358.
During van Rottenburg 315.
Dussen, van der *) 21.
Duucker 55.
Duuren, van 14.
Duvenvoirde, van 197, 201, 204, 251.
Duycker 58, 59.
Duijmaer 158.
Duijn, van der 20, 58.
Duynen, van 100.
Duyst 76.
Duyts 315, 316.
Dwerdic, de 293, 295.
Dyck, van 278.
Dij(c)k(e), van 360, 387.
Dijk, van 78.
Dyvertsema (Dyvertsz) 51

E

Echten, van 348, 387.
Eck, van 239.
Eeden, van 311.
Eeghen, van 164.
Eekhout, Hachmeester 320.
Eel, Houtappel alias 285.
Eel, van T(h)ulden genaamd (van) 255, 284.
Eel(t)s 37, 39, 51.
Eemskercke, van 205, 206 *).
Eenhoorn 35.
Eeren, Claessen met 318.
E(e)ringa 16.
Eerssel alias Diepenbeeck, van 257.
Eesbeke, van 284.
Egberts 165.
Eggers 318.
Egmond, van 26, 177, 179, 180, 181, 197 *), 202.
Elden, van 115.
Eldenborgh 77.
Elders 77.
Elpers, Woltrnan 192.
Elsen, van 344.
Elsevier 272.
Elst, van der 259, 275.
Embda, d' 49.
Eminga, van 17.
Emmen 256.
Empel(l) (,van Hoenepell) (Honnepell)) van der *) 157.
Endelsdorp (Endelstorp), van *) 183.
Engelen 131.
Engh, Inghen *) 185.
Entens 46, 49.
Erckelens, van 22, 109.
Erisman 94.
Ernsthuijs 20.
Erven 290.
Es, van 304.
Esch, van 315.
Escury, Collot d' 62.
Esschenburg 67.
Essen, van 348.
Ever, d' 205.
Everaerts 260.
Everard 192.
Everdinghen, van 195.
Everinghen, van Rynesse van 224.
Ewsum, van 41, 44.
Eyck, van *) 320.
Eynde, van den 256, 258, 274, 336, 341.
Eys, van 94.
Eijsden (Eijsse), van 27.

F

Fabius 121.
Fabri 289, 302 *).
Famars, de 35.
Fangman 6.
Farneboc 360.
Fèbre, le 206.
Feith 35, 113, 162.
Felix 391.
Fels 288.
Fenema 187.
Fenema, Borgerink 187.
Fcyter, de 232.
Flegel (Vlegel) 62.
Flenshoorn 31.
Flines, de 87.
Florijn 225.
Focanus 103, 104, 105 *), 107.

Fock, von Brucken 134.
Fockinck 345.
Fontanus 137, 138.
Foppens a Gayckema 18.
Forckenbeek 3.15. 346.
Fortman, de Gaay 121, 124 *).
Fourneau de Cruquembourg 68.
Frame 322.
François 159.
Francquin (Franken) 372.
Franken 15.
Franken (Francquin) 372.
Franssen 83.
Frederiks (Fri(e)d(e)richs) 62, 67, 124, 188, 189.
Frens, Kyff genaamd 41.
Fri(e)d(e)richs 62, 67, 124, 188, 189.
Frieswijk 134, 364.
Fritema, van 37, 39, 47.
Fritsch 5.
Froma 37, 39, 48.
Frowein 324.
Fruin 67.
Fuckers 51.

G

Gaay, de 121.
Gaay Fortman, de 121, 124 *).
Gael 357.
Gaergoed 134.
Gaesbeeck, van 28.
Gageldonck, van 42.
Gaiffier, de 322.
Galen, van 389.
Garneren, van 27-28, 62.
Ganderheyden 391.
Gastelaar 232, 271.
Gastmann 33, 364.
Gaukes 14.
Gay, le 121.
Gayckema, Foppens a 18
Gaymans 23.
Geel, van 291.
Geelvinck 380.
Geer, de 29, 100.
Geertsema 62.
Geesbergen, van 3 16.
Geest. de 19.
Geesteren, van 45, 46.
Gelpke 121, 124.
Gelpke, Sollewijn 12 1.
Gelre, de 299.
Gemert, van 257 *).
Geneste, de la 103.
Genestet, de 4.
Gendt, van 297, 319.
Gerard, de 186.
Gerbade 93.
Gerlings 357.
Gestel, van 339.
Gheest, van der 377.
G(h)ent, van 8, 27.
Ghyben 29 1.
Gier, de 91, 389.
Gilse, van 258.
Glarges 3 17.
Glaser 388.
Glockmann, von 359.
Gloeisteen *) 320.
Goch, van 127.
Gockinpa 109.
Godin 350.
Goens, van 30, 270, 351.
Goesons 115.
Goidshoven, van 288.
Goldt 297.
Goltstein, van 48.
Goor, van 80.
Goorbergh, van den 92.
Gordon 114.
Gorkum, van 316.
Gorop, van 280 *).
Gorop, Schellekens van 276 *), 280.
Gortsen(ius) 370.
Govaerts, Luyten alias 286.
Goverts 271.
Goye, van (Uytten) 165-177, 194-229 (196 *), 197 *), 215 *), 236-251 (237 *, 238 *), 239 *), 293.
Graadt 191.
Graaf 165.
Graef 84.
Graef, de *) 320.
Graeff, van de 28, 316.
Graes, van 272.
Graswinkel van Maesland 21.
Gra(u)wert 198, 215, 216 *).
Gravemade, van 's 58.
Gravesande, 's- 187.
Gravius 17.
Greu(y)ter 102, 140.
Greve 102, 107, 140, 182.
Greving(he) 42, 47.
Grieken, van 59.
Griendt Dreux, de 29.
Groen 272.
Groenenbergh genaamd Bomgarts (Boogaerd) 230, 231.
Groenendaal, van 90, 252, 284.
Groenendij (c)k, van 96.
Groene(n)woude, van 238, 239.
Groenesteiin, de Ridder van 1.54 *), 381, 382.
Groeneveld 271.
Groenhout 77.
Groeningen, van 66, 159.
Groes *) 320:
Gronau 190.
Groot 134.
Groot, de 131.
Groote, s 339.
Grooters 77.
Grouwels 29.
Grubbe 344.
Gruber 68.
Gruiter(s) 157.
Gruys (Grues) 37, 38, 47, 51.
Gruyter, de 289, 290, 336 *).
Gruyter, Otten alias de 337.
Gueroux de Laterriere, de 94.
Guidon 48.
Gullicks 163.
Gunderman 364.
Gyginck 53.
Gijsberti Hodenpijl 34, 131, 364.
Gysel, van (Gysels) 277 *).
Gijsen 297.
Gijsselen (,van) 302-303.

H

Haan, de 89.
Haar, ter 343.
Hachmeester Eekhout 320.
Hack(x) 282, 289, 335.
Haecht, van 287.
Haeften. van 225. 247.
Haemerstede, van 104 *), 108.
Haer, van der 166.
Haes, de 127.
Ha(e)sebroe(c)k *) 155.
Haestrecht, van 203, 226.
Hage 300.
Hagedoorn 81, 82.
Hagen 27.
Hagenau, van 64.
Hagens 88.
Haghen 257, 290.
Haghensteyne, van 176, 194, 245.
Halbertsma *) 5.
Halbetsma 356.
Halen, van 356, 357 *).
Halewijn 158.
Halewijn, van 112, 139.
Hallius 62.
Ham 108.
Ham, in den 36 *), 37, 38, 39, 43, 51, 303.
Ham, ten 36 *), 41—44, 303.
Ham, van 288. 303—304.
Hamersvelt, van 14.
Hanselaar 106.
Happel, van 352.
Harchies, van 206.
Harckema 50.
Hardenbroec, van 208, 213, 236
Harn, van 23, 28 *).
Hart, Koster van der 347.
Hartman(n) 82, 187.
Hasselaer 30.
Hasselt, van der 4.
Hattum, van 138.
Hattum van Rynesteyn, van 101.
Haulana, Allen alias 288.
Hautackers 255.
Hauwyck 288.
Havermans 7-11.
Hawkins 368.
Heck, van 373.
Heeckelen, van 375.
Heecl:eren genaamd van Rechteren, van 349.
Heemsker(c)k 197 *), 205, 206 *), 224, 378.
Heemskerk, van 58, 59.
Heemstede, van 205, 206.
Heer, de 313, 314.
Heerd(e), van 102, 103, 107, 108, 113, 140.
Heerdt, van 34, 42, 364.
Heere 263.
Heere, de 23. 351.
Heeringa 125.
Heerma, van 48, 49.
Heesacker, van den 190.
Heest, van (der) 348. 349.
Heesterbeeck, van 290.
Hegi 35.
Heiden, van 388.
Heim, van der 13.
Heimans 20.
Heineken 105.
Heins(ius) (Heins (,van), Heyns) 304, 350.
Helbach 388.
Helden, van 297.
Helder, van 232.
Helders 232, 318.
Helf, van (der) 330, 331, 332, 334.
Hellinkx 344.
Helmholt 43.
Helmond, van 89, 291.
Helt 349.
Helvetius 350, 351, 352.
Hemelrijk 94.
Hemert, van 180.
Hemert, von 121.
Hendriks 159.
Hendriksen, Both 391.
Henevliet, van 237.
Hengel, van 188, 189.
Hennekeler, van 104 *), 105 *), 107, 137, 187, 353 *).
Henningh 94.
Herbereau de la Chaise 35.
Herck, van 340.
Herlaer (Harlaer), van 202, 222.
Her(re)waarden, van 125, 159-160.
Hertoge 370.
Hertoghe, de 5.
Herzeele, van 124.
Hesselinge, van 272.
Hesselinge, 't Kint van 272.
Hesselmans 259.
Hessels 275.
Heteren, van 138, 139.
Hettinga 303.
Heukelom, van 271.
Heusden, van 115, 240.
Heusden en Drongelen, van 221, 224, 225, 226, 247.
Heuvel, van den 5, 277.
Heuven, van 11-15.
Heyden, van der 62, 280, 311.
Heylinck 368.
Heymans 267, 269.
Heijnen 95.
Heyning 304.
Heyst, van 92, 121.
Heze, van 257, 279, 289.
Hiddmge 37-39.
Hiddingh 95.
Hien, van 319.
Hinck(a)ert 332, 333.
Hinloopen 76.
Hinsbeek 88.
Hochedé dit de la Vigne 102.
Hochepied, de 35, 36.
Hodenpijl, Gijsberti 34, 131, 364.
Hodenpijl, van 213.
Hody, de Mentock 288.
Hoeclum, van 101, 104 *), 108, 109, 111, 112, 138, 139.
Hoed, van den 312.
Hoef 376,
Hoeff, van der 316.
Hoeffkens 256.
Hoefslag 19, 156.
Hoegherstrate, van der 209, 210.
Hoegli 350.
Hoek, van der 311.
Hoenepell (Honnepell) van der Empell *), van 157.
Hoesel, van 91.
Hoes(s)elt, van 311, 389.
Hoeve tot Luchtenburg, von der 186.
Hoeven, van der 52.
Hoeven, van der (Houven, van (der)) *) 119.
Hoflant 272, 357.
Hogelant 382.
Hogendorp, van 73, 75.
Hokelem, van 205, 206, 220, 221, 222, 246, 248, 251.
Holdinga, van 49.
Holland, van 249.
Hollestelle 91.
Hollius 29, 62.
Holte, ten 43, 44.
Holtzapfel, van 41.
Homoet 84.
Honthorst, van 241.
Hoochvelt, van 241.
Hooft 68, 125.
Hooft(s) *) 20, 21.
Hoog, de*) 21.
Hoogenhouck, van 21 *), 231.
Hoogland, van *) 22.
Hoogmade, van *) 22.
Hoogveldt *) 117.
Hoogvliet (Hoogervliet, van) *) 116—117.
Hoogwerf *) 117.
Hoogwerff, van *) 117-118.
Hoogwerff, de Neyn van 318.
Hoog(h)winkel *) 21.
Hoogwoudt (Hoogwoude, van) *) 118.
Hoop, van der 34, 116, 364.
Hoopster 314.
Hooreman 309.
Hoorn, van (van Hor(e)n, Hoorneman, Hornman) 3 16.
Hoornaard 80.
Hoornbeek 88.
Hoots *) 20.
Hordijk 13.
Horenken (Hoerntken) 42, 43, 45-47.
Horn *) 320.
Hornman (Hoorman, Hore(n)man) 315, 316.
Horst, ter (Horstenius) 91, 312.
Horst, van der 55, 109, 110, 116, 118-119 *), 318.
Houdaen, (Taets) van 222.

Houpstock (Ho(o)pstock) 232, 312—315
Hous, van '109.
Houtappel alias Eel 285.
Hout(s), de 232.
Houtwijck 78.
Houve (Hoeff, Hove), van der 125.
Houven, van der 377.
Houven, van (der) (Hoeven, van der) *) 119.
Houweninge(n), van 154 *), 237.
Hövel, von 71.
Hövel(l), van *) 154-155.
Hoven, van 388-389.
Hovinck 190.
Hoytema, van 51.
Huart 311.
Huedt, van 101.
Huffel, van 4.
Hugenholtz 390.
Hugenpoth, van 107.
Huggelinck 232.
Hulft 134, 155 *).
Hulsebosch (,van Ledden) 181-182.
Hulsebroeck *) 155.
Hulsel, van 254.
Hulsen, van 342.
Hulsenbergh, van 158.
Hulshou(d)t 155 *), 275.
Hulsin(c)k *) 155-156.
Hulst, van der 115, 156 *).
Hulstkamp 323.
Hulten, van 278.
Hulter, de 31.
Humières, de 224.
Huninga van Oostwold 40.
Hunthum *) 156.
Huntjens *) 156-157.
Hutchinson 165.
Huybert, de 29.
Huydecoper 131.
Huygen 68.
Huygens 302, 303.
Huyghevoirt, van der 339.

I

Idenburg 121, 124.
Ihle *) 157.
Imbyze van Batenburg, van 85.
Immegancx 259.
Immerseel, van 58.
Impel (,van den) *) 157.
Indolsdorp, van * 183.
Ingen, van 110, 111.
Ingenrae *) 183.
Ingenreepken 297.
Ingen Nulan(d)t (Ingenulant, van) 44, 183 *).
Ingenwinckel *) 183-184.
Inghen Engh *) 185.
Irt(he), van *) 185.
Itens 40, 44.
Ittersum, van 347, 348, 364.

J

Jacopssen 323.
Jager *) 298.
Jalink *) 298.
Jans 106.
Janssen 32, 96.
Janssens 121, 336.
Jarges 37, 39, 48, 49.
Jauffret 35.
Jerreires 18.
Joachimi 88, 89, 314.
Joiren 266, 267.
Jones 116.
Jong, de 93, 160.
Jonge Cock 55.
Jonge, de 189, 232 *), 351
Jongelingh 360.
jongemaets 134.
Jongendorst, van *) 298—299.
Jongeneel *) 299.
Jongerheld (,Rochussen) 232, 271.
Jongh, de 259, 263, 299—300 *).
Jongh van Arkel, de *) 300.
Jongh van Son, de 69.
Jonghe, de 301.
Jongkin(d)t 315-316.
Juliaens *) 300.
Julien 357.
Junia *) 300-301.
Junius 59, 88.
Jutfaes, van 227.
Jutfaes van Blochoven, van 228, 241.

K

Ka(ac)kum (,van) 189, 272.
Kakebeeke, Peman 388.
Kalff 6, 68, 120, 164.
Calinchem, van 217.
Calkoen 131.
Kamminga 17.
Cammingha, van 49.
Kamp 391.
Camp, torn 50.
Kamp, van de 163.
Campen, van 240.
Camphuys 95.
Camphuysen(huis) 69.
Camphuyzen 316.
Canis 319.
Cannegieter 43.
Canneman(s) 316, 392.
Cans 289
Kanter, de 163.
Canter(s) 47, Yl.
Capelle(n), van 232, 272, 318.
Capellen, van der 347.
Capuyns 263.
Carnabé 311.
Karnebeek, van 80.
Carpentier, de 344.
Karsmans 303.
Cathius (Catsius) 20.
Cats de Raet, van 364.
Catsius (Cathius) 20.
Cattenburch, van 93.
Catwijc, van 236.
Caumont, de 185.
Cauwenbergh 276, 278.
Keeren, van der 357.
Kelders 318.
Kempeneer, de 5.
Kemper 123.
Keppel, van 17, 52, 125—126, 224, 349.
Ker(c)khof(f), van de 289, 290, 302, 337.
Kerckhoven, van (der) 315, 316.
Kermans 303.
Ketten, van der 18.
Keyser 134.
Keyser, de 4, 29.
Keysers 274.
Kieboom, van de 284.
Kies (van Wisse[n])(,de) 375, 376, 379, 380, 384, 385.
Kievits 259.
Kint van Almeloe, 't '272.
Kint van Bergen, 't 62-63; 271-272.
Kint van Hesselinge, 't 272.
Kint ten Cloester, dat 272.
Kynt van Meppel, 't 272.
Kint van Scarpenzeel, 't 272.
Cla(e)rke 143, 146, 147, 148, 149, 151.
Claessen 37 1.
Claessen (met Eeren) 318.
Clant 44, 49, 50.
Clant van Scharmer 48.
Clant tho Stedum 333.
Klapmeyer 189.
Clarcke 272, 357.
Clarenbeek, van 357.
Clarion 364.
Klauw (Claeuw), de 389.
Clave! 115, 116.
Claypole 90.
Kleef, van 340.
Clement 311.
Klerck 189.
Klercker, af 189.
Cleve, van 210.
Cleydijck 356.
Kleijn (Kelijn), de 189.
Clingkema 52.
Klip, van der 35.
Cloeck 108.
Cloester, dat Kint ten 272.
Cloetinck (Cluetinck) 227, 228, 240. .
Klok, Reiser gez. van der 187.
Clooster, van den 27, 112, 114, 347-349, 388.
Clooster tot de Havixhorst, van den 347.
Clooster alias Cobbelgiers, van den 286.
Kloot, van Rhede van der 132.
Kloppenburg(h) 63, 64.
Klots 316.
Kluppel 346.
Kluyver 5.
Knape 162.
Cnapen 266, 267.
Cnau 305.
Knol 68.
Knijff 241.
Cobbelgiers 286.
Cobbelgiers, van den Clooster alias 286.
Cobmover 304-306.
Cock 116.
Cock, Jonge 55.
Cock van Opiinen, de 220, 247.
Kockum 189, 272.
Cocq 42.
Cocq, de 121.
Codde, van der 58, 59.
Coebergh 68.
Coeckebacker 230, 231.
Koen 104.
Coenders 42, 44, 46, 52.
Coeps 345.
Koeschot, van *) 320.
Koeten, van (Coeten, Couten, van Coutten, Kout(t)en) 296-298 *).
Coeverden, van 61.
Koevoet 242.
Cohen de Markas 35.
Coignet 111.
Kok 116.
Kok, de 272.
Koker 319.
Kolff 120.
Colle 29, 30.
Collen, Willink van 123.
Collot d'Escury 62.
Colonius 139.
Colyear 272.
Comans 210, 360.
Combrus(s)el (,van) 91.
Coninck 32, 79, 80.
Coninck, de 50, 388.
Conin(c)x 263, 281, 313, 314.
Koning 392.
Koning, de 352.
Koolemans Beijnen 120.
Co(o)len 9, 123.
Koolen 115.
Coolhaas 29, 121, 124.
Koolhaas 121.
Koolhaas, Pous 121.
Cools 10, 275, 278.
Kooperen, van 300.
Koornneeff 359.
Coot(h), van 101, 138.
Cootten *) 353.
Copier 368.
Kooeschaar 132.
Corbeels 287.
Corbière 115.
Coremans 92.
Coren 376.
Korlaar, van *) 353.
Cornelius 242.
Corput, van den 9, 10.
Corsten 264.
Cort 297.
Cort, de'280, 284, 337.
Korthals Altes 120.
Coster (Koster) 343 *)-347.
Koster van der Hart 347.
Costers 335.
Cotermans 370.
Couille(Coul[e]) 311, 357, 358.
Coul(e) (Couille) 311, 357, 358.
Coulster gez. Alkemade, van den 177, 178.
Couperus 4.
Kout(t)en (Couten, Coeten, van Coutten, van Koeten) 296-298 *).
Koyer 313, 314.
Craandijk 121.
Craenhals 230.
Cralingen, van 213, 214, 225, 226.
Cranenburch. van 111, 137.
Cranssen 188.
Crayen 344.
Krave(n)steyn(e), van 207 *), 208, 220.
Kreeft 19.
Cremers 18.
Krentelaar 14.
Kretschmar, van (von) 34, 185, 364.
Kreijenkamp, van *) 353.
Creyl 274.
Kreyssig 132.
Krips 27.
Croese 358.
Crol 240.
Crom, de Wit alias de 260.
Crom(me), de 259, 338.
Crommelin 35.
Kroon 124.
Kroonenburg 232.
Krüger 61.
Crul 92.
Cruquembourg, Fourneau de 68.
Cruts 115.
Cruyningen, van 163.
Cruyningen gezegd Martens, van 375.
Crijter (,de) 317.
Kuc. van 196.
Kurk, de 389.
Kühler 163.
Kuioers 14.
Culenborch, van 344.
Culenborg, van 178.
Kurinck 59.
Curtius 316—317.
Curtius, Donker 121, 124, 320.
Kusters 347.
Custis 143.
Cuvck, van 243, 249.
Cuvlenburch. van 95.
Cuvten 296, 297.
Kvff genaamd Frens 41.
Kiifhouck, van 118 *), 223, 224
Kvhn 90.
Kijver 344.

L

Laack, van 103.
Laak, van de 13.
Laar, van 't 91.
Laat, de 94.
Laats 89.

Labaer 84.
Lacquerie, Burgelle van 371.
Laecke van Villers, (de) Zoete van 192.
La(ec)kencooper *) 118.
Laeckens 316.
Laer, van 52.
Laerhoven, van 260, 292.
Laet, die 257.
Lalamg, van 240.
Lam(,t) 313, 314.
Lambarti 139.
Lamberts 297.
Lambertsen 379.
Lancèl 14.
Landman 163.
Lange, de 317, 357, 358.
Langencruys, van den 283.
Langendonckx 281.
Langer(e)yt, van de 257, 291, 338.
Langevelt, van 58, 59.
Langewerf 261, 268.
Langherak(e), van 165-177, 194—229 (211 *), 220 *)), 236—251
Languillat 35.
Lankhuysen 261, 262, 268.
Lansberge, van 121, 124.
Lantinck (Lantingh) 15, 16, 20.
Lantwyck, van 254.
Larosse 3 17.
Laterriere, Gueroux de 94.
Laurenburch, van 100.
Lec (van Polanen), van der 224.
Lecerf 190.
Lechner 132.
Lecke, van der 176, 204, 245.
Ledden (Hulsebosch), van 181-182.
Le(e)de, van der 171, 172, 174, 196, 201, 251.
Leemhorst 103.
Leene 51.
Leeuw, de 35, 105 *).
Le(e)uwen, van 22, 242, 296, 297.
Leeuwen van Wely, van 368.
Leibergen, von 359.
Lemmens alias van Thuldel 277*).
Lendonck, de 288.
Lengkerken, von *) 320.
Lennep, van 190.
Lennesen 62.
Lens (Lencius) 15, 16, 51.
Lentze(n) 351.
Leusden, van 64.
Levers 13.
Lévignen, de 322.
Leydecker 29-3 1.
Leyden, van 56, 320.
Leyden, Rijnsburg van 272.
Leyenberg, van 206.
Leyenburch, van 180.
Leijendecker 78, 297.
Leyt, van de 314.
Lichtenberch, van 58, 59, 197, 199, 200 *), 202, 217, 221, 246, 249.
Liebenroth, von 189, 392.
Liebergen (Lijbergen), van 358, 359.
Lienden, van 317, 314.
Lier. van 159.
Lieshout, van 159.
Liesveldt, van 167, 171, 173, 174, 199, 203-204 *) 205, 206. 214. 219. 220, 251.
Lievendaal 3 17.'
Lillingston 61.
Limbeke, van 227.
Limburg (Limberg), van 51.
Lincklaen 102.
Linde, van der 84.
Linden, van der 58, 277, 311, 391.
Linden, van ter 39.
Lintholz 124.
Lips 91, 92.
List, van der 160.
Lith, van 258, 346.
Lobé 360
Löben, van 109.
Lockhorst, van 90.
Lodders 92.
Lodewycx alias Preysq 288.
Loef 240. 367.
Loeff 90.'
Loeff van der Sloot 257 *). 25Q.
Loentje 159.
Loey, van 340.
Lo(e)yen 274, 281, 291.
Loeze, die 282.
Loges 344.
Lokhorst 109.
Loncke(n) 318.
Loo 6, 68, 357.
Loo, van der 338.
Loock, van der 275.
Loogen, te 39.
Loon, graven van 308.
Loon, van 263.
Loopuyt 390.
Loschmans 231.
Losscher 345.
Losstadt, van 125.
Loven, van 64.
Loverenberg 91
Lozen, s 282.
Lubbers 76.
Lubberts 182.
Lucas 322, 323.
Luchtenburg, von der Hoeve tot 186.
Luidinchuysen (,van) 378, 379, 380, 386.
Luimes 35i.
Lussenburgh, de Ridder van 138.
Lutteken 113.
Luycken 357.
Luysterborch 259.
Luyten 256, 289.
Luyten alias Govaerts 286.
Luytgaerden, van den 340.
Lijn, van der 377, 378, 379, 380.

M

Maanen, van 132.
Maarsman 271,
Maas 165.
Macaré 187. 316.
Mac Dowell 42.
Mac Gillavry 6.
Mackay 311.
Mackers 218.
Macleod 104, 113.
Maes 51, 100, 137, 313, 314, 339.
Maes, van der 76.
Maine, van 78.
Maire, (de) la 371.
Male, van 392.
Malherbe 323.
Mallants 277.
Mandere, van der 316.
Maneil, van 25.
Manen, van 106.
Mansfeld(t) (,van) 93, 94.
Marck, van 43.
Mar(c)kel, van 344, 345.
Marees, de 118.
Marissal 298.
Markas, Cohen de 35.
Markloff 105.
Martens 364, 375.
Martens, van Cruyningen gezegd 375.
Martensen 138.
Martini 103, 104*), 105, 108, 113.
Masche, van (den) 207, 217, 218, 240.
Mathisius 345.
Maur, in der 124.
Maurik (Malderik), van 202.
Maxwel(l) 351.
Meer, van der 105 *).
Meerman 5.
Meerte 4.
Mees 6.
Megen alias Boegmekers, van 280.
Meinders 93.
Meinsma 93, 125.
Meisinck 110.
Meixmoron, de 6.
Mekeren, van 189-190, 239 *).
Mekern 93.
Melanchton 308.
Mellinga 93.
Memmius 242.
Menthe 319.
Mentinck 347.
Mentock Hody, de 288.
Mentock, de Moor de 288.
Mentock, Otto de 252 *), 288.
Meppel, 't Kynt van 272.
Mepsche, de 41, 47, 48, 388.
Mercelis 282.
Merckendorp 370.
Merens *) 191.
Merkelencate 126.
Merten, van 368.
Merwede, van der 198, 199, 203, 211, 214, 215 *), 218, 248.
Mes 382.
Mestingh 122, 124.
Metelen, van 47.
Meulen, ter 24-25.
Meurs 95. 139.
Meurs, van 364.
Mey, de 288.
Meyer 190, 311, 318, 358.
Meyer(s) 26, 252.
Meyers 89.
Meys 297. 341.
Mheen, van de *) 353.
Michault 301-302.
Middegaels 284, 291.
Milteborgh 297.
Minne 315.
Mockinck 53.
Moens 258.
Mokkelencate 126.
Mol, van 284.
Molders 346.
Molijn 323.
Momme 349.
Mommen 370, 374.
Montauban, de 18.
Monte, de (Berch, van den) 172. 173, 194, 197, 203, 204.
Montfoerde, van 207, 208, 209, 219, 220, 223, 225.
Montfoerde, de Rover van 225, 226, 248.
Moonen 252, 258, 275 *), 276, 282, 338, 341.
Moor, de 89.
Moor de Mentock, de 288.
Moretus 286.
Mosel 345.
Most, van der 318.
Motzfeld, van 178.
Moulin, de 388.
Muelen, van der 34, 36, 93, 96, 132, 191, 364.
Muffin 140, 141, 153.
Mulder 318.
Mulders, van 5.
Mulert 27, 34, 272, 364.
Muller 27, 318.
Muls 344.
Munnix 19.
Munster, van 111.
Munter 318.
Muntz *) 320.
Musschenbroek, van 360.
Muus 134.
Muijlenburgh 158.
Muijs 316.
Muysen, van 341.
Muysers 301.
Mije, Pols van der 318-319.
Myerde, van 257.
Mijl, van der 9, 10.

N

Naaldwijk, van 180, 206-208.
Naerden, van 49.
Nahuzen, van 224.
Nairne 146, 147, 148, 151.
Vamen, van 31.
Nanne(n)s 17, 19.
Nansum, te 40, 44-46.
Nassau-la Lecq, van 7.
Nassau-Zuylestein, van 26.
Nauta 318.
Nautena, de 163.
Neander 31.
Uemegheer 351.
Nereé, de 34, 364.
Vering 62.
Verven, van 289.
Nes. van 95, 382.
Neuhaus 87.
Neyn van Hoogwerff, de 318.
Nicolai 18.
Niehof 298.
Niendale, van 217.
Viepoort, van der 64.
Nieulant-Pottelberghe, van 288.
Nieuwenhove, van den 5.
Nieuwenhuys(en), van den 275, 277, 285 *), 289, 339.
Nieuwkuyck, van 277.
Nieuwland, Penning 388.
Nievervaart, van 29.
Nilant 81, 82, 346.
Nispen, van 367, 370.
Nobel 261, 262, 263, 267.
Noedinck 237.
Noest 13.
Noesten 371.
Nollides 115.
Nooms 380.
Nooy, de 78.
Nortier 122. 124.
Noteboom, 'van den 301.
Notten 81.
Nouwen(s) 285, 336.
Noyon 122.
Noyon, Terpstra 122.
Nulan(d)t, Ingen (Ingenulant, van) 44, 183 *).
Nunspeet, van 110.
Nijdamstra 6.
Nyenrode, van 202.
Nyeveld, van Zuylen van 50.
Nijmegen, Borsart (Borsselaer) gen. van 99.
Nypoort, van den 221.
Nysen 115.

O

Obbema, van 48.
Obreen 132.
O'Brien 69.
Ochten, van 171.
Ockers 305.
Oe(d)tsma 16.
Oel 77.
Oem van Wijngaarden 178.
Oenen 351.
Oerle, van 290.
Oestrum, van 237.
Oey *) 197.
Oeyen, van 188.
Oggel 318, 392.
Oirschot. van 340.
Oirt, van 285.
Oldenbanning 359.
Oldenbarneveld, van 35, 104 *), 105 *), 107, 330, 331, 335, 355 *).

Oldenbarneveld gen. Witte Tullingh 364.
Oldenhuys 126.
Olivier 57.
Olmius 106.
Olshoorn 31 *), 94.
Ommeren, van 100, 137.
Omphal, van 34.
Oninga, (de Vries) van 58.
Onsta 40, 44, 349.
Oomen 269.
Oorsprongh *) 104.
Oosten, van 17.
Oostende, van 360.
Oostenwolde, van 349.
Oosterhout, van 90.
Oostrijck 164.
Oostwold, Huninga van 40.
Opgelder 101.
Ophem, van 5.
Opstal, van 288.
Opijnen, de Cock van 220, 247.
Orc, van 226.
Os, van 17, 276.
Osmgeweer, tho 36-38.
Osy 178.
Otte 315.
Otten 61.
Otten (Otto) 251-260 (252 *); 274-292; 335-343.
Otten, Brueders [Bruers] alias 252, 281, -285.
Otten alias de Bie 253.
Otten alias Byekens 252, 253, 281
Otten'alias de Gruyter 337.
Otten alias van Thulden 287.
Otten van Beeck (Beke) 278, 279, 282, 337.
Otter, den 376, 385.
Otthenius 283.
Otto 251-260; 274-292: 297, 335-343.
Otto de Mentock 252 *), 288.
Oudhof 11, 14.
Oudkerk 311, 356.
Outhoffs 77.
Outvorst 159.
Ouwendijck, Persijn van 318—319.
Ouzeel 360.
Overbeeck, van 340.
Overdam, van 236.
Overgeest, van 58.
Oversliedrecht, van 220.
Oving 43.
Oyen, Vorsterman van 132.

P

Paens 274.
Paets 317.
Pafraet 369.
Pallaes van der Sterre (Starre), van 378. 381, 382.
Palm, van' der 359.
Palmaerts 190.
Panis 260.
Pannekoek 12.
Pannemaecker, de 35.
Panser 382.
Paris 190.
Pasques de Chavonnes 304.
Pasteels 4.
Pauls 18.
Paviljoen 350.
Pavordt, van de 11.
Pedy 314.
Peekema 323.
Peele 15.
Peene, van 22.
Peima, van 16, 17.
Pelletier de Chambure 320.
Pels 29, 255, 350, 351.
Pelt, van 283.
Pelters 284.
Peman Kakebeeke 388.
Penning Nieuwland 388.
Perponcher (Sedlnitsky), de 185-187, 306.
Persoenre 213.
Persijn van Ouwendijck 318-319.
Pessers 312.
Petersman 78.
Petkum, de 95.
Pettekom 95.
Piccardt 298.
Pierpont, de 288.
Pierson 19.
Pieters 35 1.
Pithan 30.
Plancius 101, 102.
Plas, van der 4.
Plattenburg, Sloet tot 178.
Plemp 76.
Ploos van Amstel 110, 139.
Pluympot(s) 305.
Poel, aan de 57.
Poelenburch (Poelenbrucht), van 375, 376, 377, 378, 379, 380, 381 *), 382, 386.
Poelenburch, van Teylingen van 380.
Poelenburch, Spierart van 387.
Poelgeest, van 59, 213, 223.
Poelmans 288.
Poel(s), van der 271, 286, 291, 338, 341.
Poitouw (Poictous, Pottou), van 105 *), 107.
Pol, van de 14.
Polanen, van 201, 213, 214, 220, 226, 247, 248.
Polanen, van der Lec van 224.
Polman'349.
Pols van der Mije 318, 319.
Polvliet 132.
Pompe van Slingelandt 364.
Pon, du 188.
Ponsijn (Possijn) 242.
Pont 229.
Poort, van der 305.
Poplimont 190.
Poppen 317.
Poppinga (Poppynge) 37-39.
Pos 77.
Potael 96.
Pottelberghe, van Nieulant- 288..
Pottere, de 309.
Pottgieser 124.
Pous Koolhaas 121.
Poyn 115.
Praedinius 47.
Prevost 311.
Preysq, Lodewycx alias 288.
Priem 159.
Prins. Bloys van Treslong 132,, 133.
Pronck 133.
Pullen 297.
Put, van de 278.
Putman 79-82.
Putmans 359.
Puts 301.
Putten, van 225, 247.
Puy, du 74, 75.
Puy de St. André Montbrun, du 72.
Pijlle (Bijl) 93-95.
Pijlijser 192.

Q

Quadt, von 307.
Quail 140, 141, 153.
Quarles 85, 140-154, 193, 307.
Queten 280.
Quevellerius 30 *).
Quina 29.

R

Raa(t)sveld, van 27.
Raders, van 307.
Raeck, van 338.
Raephorst, van 208.
Raes 280.
Raesfeld, van 307.
Raet, de 307.
Raet, van Cats de 364.
Raisoir 224.
Rambonnet 134, 319, 364.
Ramp 382*), 384, 386, 387.
Ramus 90.
Ranitz, de 307, 364.
Ranzow, von 307-308.
Rappard 93.
Rappard, van 308.
Ratingen, van 319.
Rauwers 103.
Ravensberg 103.
Ray 165.
Raymaecker 259.
Reael 68.
Rebbens 115.
Rechteren, van 308.
Rechteren, van Heeckeren genaamd van 349.
Redeman 37, 39.
Redichem. van 172.
Reede, van 308.
Reeffs 345.
Reenen, van 319.
Rees, van 11, 12, 14.
Reesema, van 64.
Reidt, van 23, 28.
Reinen 14.
Reiniers 358.
Reiser gez. van der Klok 187.
Reitzenstein, von *) 320.
Rekeman 62.
Remick, warren- 324.
Renen, van 249.
Renesse, van 241, 308.
Rensselaer, van 53, 350, 369.
Renssen 32.
Renssen, van 40, 42, 43, 112.
Repelmaecker, die 291.
Reppaerts 342.
Reuchlin 308.
Reuger 314.
Reynbouts 35.
Reynen 28 1.
Reynsdorp *) 320.
Reynst 308.
Rhede van der Kloot, van 132.
Rhemen, van 308.
Rhijn, van 370, 391.
Ribbe 189
Rfbbers 1 i5.
Richard 29.
Richolts 102.
Richoud 15.
Ridder van Groenesteijn, de 154-155 *), 381, 382.
Ridder van Lunenburg, de 101.
Riddei van Lussenburgh, de 138.
Riddere, de 4.
Riebeeck, van 30 *).
Riemsdijk, van 352.
Rienks 165.
Rietwij(c van 181, 377.
Ring 60, 61.
Ringelenstijn, van 192.
Ripperda 388.
Rispens 18.
Robert 388.
Robins 146, 149, 150, 151.
Rochebrune, Brunet de 388.
Rochussen 304, 308.
Rochussen (Jongerheld) 232, 271.
Rode,'de 328.
Rode (Roy). de 369.
Rodenburch 376.
Rodius 138.
Roedenborch, van 200.
Röell 308.
Roes 324.
Roest 319.
Roetaerts 255.
Roever 345.
Roevers 5347.
Rogghe ..
Romswinckel 122.
Ronde, de 187.
Roobol 359.
Roode 14.
Roode, van 94.
Rookhusen van *) 353.
Roos, de 15.
Rooseboom 122, 320 *).
Roosendael, van 207.
Roosmale 359.
Roost, van 287.
Rosayro, de 352.
Rosdorf 392.
Roseboom 61.
Rosenboom 388.
Rosenthal, van 69, 308.
Rossdorff, von 190, 392.
Rossem, van 222, 319.
Rossem (Rossum), van 359-360.
Rosset, de 164.
Rossum, van 245, 316.
Rottenburg, During van 315.
Rottermont, van 155.
Rouse 82, 84, 345.
Rover van Montfoerde, de 225, 226 248.
Roy, de 252, 258, 276 *).
Royaards 391.
Royaarts 120.
Royer 122.
Rozande, van 23.
Rückersfelder 82, 83.
Ruggemans 90.
Ruhlein *) 320.
Ruisch 15.
Rumpt, van 94.
Rusche (Rysch) 238.
Rust *) 320.
Rustenbere. van den 348, 349.
Ruter, de 347.
Ruwiel (Ruele), van 202.
Ruys 122, 133:'
Ruysch 93, 94, 238.
Ruysch van Pijlsweert 122.
Ruytenburg, van 27.
Ruyters 292.
Rybosch 257.
Rijck, de 241, 302.
Ryckel, van 283.
Rijcken 264.
Rijckevorsel, van 31, 277, 343.
Rijdenius 191.
Rijen, van den 264, 265, 267.
Rijken, van 189.
Rynesse van Everinghen, van 224.
Rijnsburg van Leyden 272.
Rysch (Rusche) 238.
Rijsenborch. van 31, 238.
Rijss, van. 373.
Rijswij(c)k, van 181, 319.
Rythoven, van 337.

S

Saanvliet 139.
Saele (Zale, den) 210, 211 *)
Saher von 34.
Sahn 34, 364.
Salmonde, van 217.
Sandberg 106, 119.
Sande, van den 19, 138.
Sande, van der (den) 291, 341.
Sandhof 14.
Sandra 320.
Sands 165.
Santen, van 358.
Sart, van 206.
Sartorius 87.
Sas van den Bossche 30, 351.
Sas, t' 5.
Scade 238.
Scarpenberch, van 254, 281, 290.
Searpenzeel, 't Kint van 272.

Scenckels 341.
Schack 140.
Schaeff 100, 104 *), 137, 138.
Schaep 52.
Schaffer 46.
Schagen 371.
Schagen (, van) 392 *).
Schalkwijk, van 245.
Schaluynen, van 282.
Scharmer, Clant van 48.
Schayck, van 242.
Schellekens 259, 277, 278, 290.
Schellekens van Gorop 276*), 280.
Scheltinga, van 20.
Schenck van Bosinchem 200.
Schenk 163.
Schernenk 22.
Scherpenzeel, van 332.
Schilder 359.
Schilders 112, 113, 252, 258, 282, 286 *), 291, 341.
Schiller 68.
Schimmelpenninck van der Oye 115.
Schippers 389.
Schollbrinck (Schölbrink) 346.
Scholtz, von 61.
Scholtz und Hermensdorff, von 61.
Schooffz *) 20.
Schoonevelt 370.
Schoonhoven 267, 269.
Schoorel 391.
Schoot, van der 313.
Schot, de 387.
Schothorst, van 372.
Schout 239.
Schouten 190, 276.
Schrasser(t) (Scrasser) *) 99—114 (104 *), 137-140, 187, 352-356 *).
Schrassert Bert 107.
Schrassert van Toorenenburch 100, 137
Schregel, de 63, 64.
Schrieck 242.
Schrieck (Schreeck), van 48, 190.
Schroot 14.
Schuckinck 84.
Schuer, van der *) 353.
Schulder 391.
Schultink 19.
Schutte 79.
Schuurmans 15.
Schuyfhil, van 387.
Schuyl 64.
Schuylenburg 319.
Schwartz, von 388.
Schweitzer 350.
Schynkels 52.
Sconauwen, van 199, 238.
Scorre 228.
Scrasser 353 *), 355 *).
Seaman 147.
Sebastiaens 277.
Sebrechts 275, 278, 292.
Sedlnitsky (, de Perponcher) 185-187.
Sem (, van) 94.
Sem, van Bayen 94.
Senarclens de Chigny, de 93.
Servaas de Bruin 125.
Servaes 343.
Setten, van 83, 319.
Sevender, van der 115, 167, 169, 172, 196.
Sevenhoven, van 93-95.
Sevensteire 19.
Siccama 17.
Sickinghe 41, 44.
Sighers, de 41, 47, 50, 51.
Sighers ther Borch, de 364, 388.
Sinderen, van 105 *).
Sissinck, van 48.
Sissinge 47.
Sittard, van 257.
Six 350.
Slaghek 192.
Slingelandt, Pompe van 364.
Slobbe 31.
Sloet 49.
Sloet tot Plattenburg 178.
Sloot, van der 61.
Sloot, Loeff van der 257 *), 259.
Sloyer 237.
Slijck 79.
Smedt, de 5.
Smelsinc 347.
Smelt 83.
Smet 256.
Smeulders 292.
Smeyers 125-126.
Smissaert 133.
Smits 96, 268.
Smitten, ter 345.
Smullincx (Symilyngs) 186.
Snaets 9.
Snelleman(s) 360.
Snellenberch, van 210.
Snellincx 289.
Snoeck 160.
Snoek 389.
Snoye 195.
Snyders 255.
Soete (van Laecke van Villers) (, de) 192.
Solckema 51.
Soli 271.
Solingen, van 91.
Sollewijn Gelpke 121.
Someren, van 15, 320 *).
Sommelsdijck, van 74.
Son, van 7, 69, 260—270.
Son, de Jongh van 69.
Sonck 111.
Sonmans 351.
Sonnevelt 58.
Sonvyl 27, 90.
Soppen, van der (Versoppen) 320.
Sorchdam (Sorchstall, Sorchstam, Surchstam, Surchsteyn), van 327, 330, 332, 367, 373.
Soudaan 75-79.306.
Soudenbalch 198, 216, 217, 218, 237, 247, 250.
Soutendam 95..
Spaendonck, van der 289 *), 338, 341.
Spaen(s) 27, 62.
Soaneus 138.
Spanjaard 125.
Spelent 313.
Speijart (van Woerden) *) 154-155, 374-387 (375 *), 382-383 *).
Speyert *) 384.
Spiart (Spi (r) aert) 375, 384.
Spierart van Poelenburch 387.
Spierenburg, van 159.
Spiering 186.
Spill, ter 112.
Spithoven, van 325, 368.
Splinter (van Loenersloot) 155, 356.
Spoor 313.
Sprang(e), van 282.
Spreeuwel. van 257, 258 *), 277, 278, 290. 291, 337.
Sprenger 298.
Sprenkel, van der 299-300.
Sprueten 345.
Spuelde, van 104 *).
Stachouwer (Staghouwer) 344, 345.
Staes '287.
Stakenborch, van 254, 285.
Stakenbroeck, van Dickberch alias 280.
Stal, ten 344.
Stallenga 125.
Stalpaerts 259, 342.
Stamproy, van 340.
Standaerts 287.
Stappaerts (Stappers) 190, 255.
Stappen, ter 230. 231.
Stappen, van der 229.
Stappers (Stappaerts) 190, 255.
Stappes 190.
Starkenborgh, Tjarda van 40, 43, 44.
Staver(d) van 124, 325, 326, 327, 332, 365, 367.
Steen, van den 122.
Steenberg, van Velten van 313.
Steenberghen 347.
Steenhuys, van 277.
Steenler, van 99, 104 *), 105 *), 137, 138, 139.
Steenwij(c)k (, van) 95, 96, 189.
Stege, van der 344.
Stegeman 357.
Stegen, van der 261, 268.
Steghe, ter 345.
Stelaerts 282.
Stenvorde, van 249.
Sterck 272.
Sterre (Starre), van Pallaes van der 378, 381, 382.
Sterreberge 270.
Stevens 290, 341.
Steyn 357.
Sticker 9.
Stieler 61.
Stinstra 356.
Stipel 320.
Stochius 371.
Stocke 271, 304-306.
Stockum, van 90, 343.
Stoesack 35 1.
Stolberg, zu 68.
Stolz 68.
Stoop 360.
Storm 164.
Stoutenberch, van 200.
Straatman 124.
Straeten, op 't 380, 38 1.
Stratemaker, de 229.
Straten, van der 256.
Streefland 299.
Strenen *) 197.
Strepen, van der 10, 11.
Strick 303.
Stro(o)bant 5, 83.
Struys 88.
Strijen, van 267.
Stuart 95, 311.
Stuyvenbergh, van 96, 191.
Suire 27.
Sulen, van 201, 202, 213.
Surendonck 124.
Sutorius *) 320.
Swaan 94.
Swaeffken 112.
Swagemaeckers 277.
Swanenburch, van 58.
Swart 232.
Swart, de 27, 89.
Sweens 340.
Sweers 325, 346, 367, 368.
Swege, ten 83.
Swieten, van 177, 180, 225, 226.
Sygersma 37, 39.
Symilyngs (Smullincx) 186.
Sijthoff 90.

T

Tack 30.
Taets van Amerongen 31, 93.
Taets van Houdaen 222.
Tant(s) 271, 391.
Taterbeeck, van 336.
Tatum 117.
Teffelen, van 103.
Telliers, Barbin de 116.
Tempel, van den 110, 386, 387.
Tenbossche, de 288.
Tengberghen 52.
Tentenier 50.
Terpstra Noyon 122.
Teteringen, van 87.
Tethrode, van 58.
Teylingen, van 376, 377, 378, 379, 380, 381 *), 382, 386,389.
Teylingen van Poelenburch, van 380.
Teylinghe, van 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 219, 220, 221, 224, 227, 245, 247, 248.
Theunissen 308.
Thielens 275.
Thielmans 258, 275, 283, 284, 289, 290 *), 338.
Thin 166.
Thoen van Bronckhorst 318-319.
Thornton 352.
Thuldel, Lemmens alias van 277 *).
Thuldel, van Beeck gezegd van 253.
Thulden (Thuldel, Tulder), van 252, 253, 255,285, 286,288 *), 336 *).
T(h)ulden genaamd (van) Eel, van 255. 284.
Thulden, Otten alias van 287.
Thuytere, de 279.
Tideman 79.
Tielens 275.
Tilburgh, van 377.
Till, van 157.
Timmermans 276.
Tindal 32, 96.
Tinnegieter 358.
Tiquet 270.
Tixerand(e)t 387.
Tjarda van Starkenborgh 40, 43, 44.
Toelaar 191.
Toght, van der 350.
Tolling 351. 352.
Tonsbereen, van 359.
Torck 26.
Tredwyne 147, 148.
Treslingh 17.
Trier, van 190, 257, 278, 283.
Trip 100, 137, 139.
Trommel 360.
Tromp 134.
Troxler 69.
Tuldel, van 280.
Tulleken 21, 23, 94, 105, 107, 345.
Tullingh, van Oldenbarneveld gen. Witte 364.
Tupigny, de 6.
Turca 115.
Turenhout, van 370.
Tuyl, van 317.
Twenhuisen, van 16.
Twent 229, 230, 231.
Twiller, van 105 *), 107.

U

Ulenborch, van 42.
Ulenburgh 19.
Ulger 181.
Ulsen, van 61.
Uuterwyck, van 49.

V

Vacer *) 353.
Vacquerie, Bourgelle dict (de) la 371.
Valck
Valckenborch, 51. van 220.
Valckenburgh, van 346.
Valckenier 352.

Valckesteyns 257.
Varick, van 358.
Varik, van 125.
Ve(ec)ken, van der 11, 262, 263, 267, 269.
Veen, van 237, 238 *), 353 *).
Veen, van den 229.
Veer, de 357.
Veer, van 313.
Veersen, van 96, 191.
Veldhuizen 14.
Velingius (Vilingius) 138, 139.
Velsen, van 58, 320.
Veltackers 342.
Veltcamp 80.
Velten van Steenberg, van 313.
Velthusen, van 212.
Velthuysen, van 64.
Veltkamp 125-126.
Venen, van der 257.
Verbeeck 67.
Verboom 72.
Verbosch 31.
Verbrugh 192.
Verbunt 323.
Verburgh 96.
Verduyn 59.
Vereem 368.
Vereertbrugghen 5.
Vergennes, de 6.
Vergoes 271.
Verhage 127.
Verhagen 62, 265.
Verhave(n) 126-128.
Verheul 356.
Verheij 125, 159.
Verheye 159.
Verheijen *) 354.
Verhoeff 125.
Verhoeven 64, 290.
Verlaen (Verlaan) 96, 191 *).
verloren 134, 298.
Vermaes 191.
Vermeer 16, 319.
Vermeulen. Bol alias 32.
Vermey 304.
Vernatti 185, 186.
Verne 146.
Vernenburch, van 203.
Verpaalen 164.
Verreyt 252. 277. 284.
Verrutius 47.
Verschoor 391.
Verschuer(en) 142, 143, 261.
Verschuijr *) 353.
Versoppen (Soppen, van der) 320.
Verspaendonck 339.
Versteegh 319.
Versteveren 318.
Vervoers 357.
Verwer 345, 347.
Verwev 304. 319.
Veth 35, 188.
Vianen. van 197 *), 199. 200. 201 *), 202, 237, 238, 239, 246; 248, 250, 251.
Victoor 346.
Vieracker, von 27.
Vierling 29, 30 *).
Vierling, Brandijn gez. 30.
Vigelius 350.
Vigne, Hochedé dit de la 102.
Vigny, de 185.
Villers, (de) Zoete van Laecke van 192.
Vincentius 52.
Vinck, de 187.
Vincken 92.
Visscher 349.
Visser 390.
Visser, de 159, 191.
Viten, van der 172.
Vitringa 18, 19.
Vivian 146, 147, 148, 149, 151.
Vla(e)svelt 313, 314.
Vlegel (Flegel) 62.
Vlete, van 196.
Vlieck *) 353.
Vliet, de 368.
Vliet, van 224, 225.
Vliet, van den 246.
Vloeststale (Vloitstale, Vlotstale) 200 *).
Vlotstale, van 197, 200 *), 249.
Vlijmen, van 262. 264. 265, 269.
Voërst, van 3 4 9 .
Voet 16, 137, 139, 366.
Voeth 111.
Vogel 115,359.
Vogelaar 123, 124 *).
Vogels 27.
Voget 390.
Volckers *) 320.
Volders 341.
Volkers 159.
Vollgraff 123, 124, 324.
Volmer 83.
Voombergh 190, 318.
Voorbos(ch), van den 87.
Voorhaver (Verhaver) 127, 128.
Voort, van der 106, 283.
Vorsterman van Oyen 132.
vos 13, 17.
Vos, de 272, 348, 349.
Vos van Steenwijk, de 93, 347-349, 387.
Vosch 319.
Vossen, van 314.
Vrancken 8, 10, ll.
Vree, de 106, 107.
Vreede, de 22, 23.
Vries, de 268.
Vries van Oninga, de 58.
Vriese 345.
Vriese, de 121.
Vriesen 344.
Vroeg in de Wey 192, 359-360.
Vrolicx 368.
Vrij, de 376.
Vrijthoff 308.
Vullebier 79, 80.
Vulson (Wlson) 320.
Vuystinc 212.

W

Waanders 66.
Wachem (Wagchum), van 192.
Wacker (Wakker) 104, 330, 331, 332, 334, 353 *), 366.
Wadenoy, van 220 *), 247.
Waeffelbacker 314.
Wael, de 18.
Waele, van den 200.
Waelen 87.
Waeyen, van der 357.
Wagewijns 166.
Wagner 133.
Wajenfort, van der 15.
Wakker 135, 353 *).
Wal. van de 330.
Walé 95.
Wale, van den 246.
Walenburch, van 317, 358.
Walker 165.
Waltha, van 75.
Walvisch 222.
Wambacq 4.
Wamelen, van 376, 386.
Wamsteeker 13.
Wanssum, van 297.
Warmont, van 58.
Warnars 84.
Warnsinck 123.
Warren-Remick 3 2 4 .
Wassenaar, van 53-59 *), 212.
Wassenaer alias Doncker (Duncker) 57.
Water, te 188.
Water, van de 158, 360.
Wateringhe. van der 246.
Watterdorff 388.
Webben 126.
We(e)de, van 229, 241, 371.
Weeg, de 287.
Weelderen, van 96.
Weemen, van 357.
Weemeren, van 311, 357.
Weenigens, van 232.
Weerde, uten 221.
Weerden, van 191.
Weert, de 277, 278, 342.
Weerth, aus 'm 324.
Wees, van 188, 322.
Wege, de 342.
Wegewaert 346.
Weiss von Weissenlöw, Albinus gen. 60, 61.
Well, van 298.
Welsant 29, 30.
Welvelde, van 27, 387.
Wely, van 319, 368, 370.
Wely, van Leeuwen van 368.
Wenckum, van 99, 100, 105 *), 137, 326, 366.
Wendel 305.
Wercken, van der 172.
Werconden, van 236.
Werdmiiller 324.
Werdmiiller von Elgg 388.
Werken, van de 31 .
Werner 133.
Wernincks *) 320.
Wertmuelen 109.
Werven, van der 304.
Weseke, van 344.
Westenappel, van 373.
Westenberg 106.
Westerholt, van 388.
Wester10 80.
Westerwyck, Wyten alias 284.
Westreenen, van 5, 320.
Wethly 110.
Weyborgh (Weyburg, Weijenburch), van 31-32, 192 *).
Weyn Banningh *) 124.
Wic, de 293. 295.
Wiciieringe 44, 47.
Wichers, van Buttingha 133.
Wichhelhuijsen 350.
Wickevoort. van 35.
Wielant 164.
Wiemelinck 96.
Wiersma 19.
Wifrinck (Wifringhe, van Wyffelingh, Wyfferdinck) 40, 44-52 (45 *).
Wilbers 22.
Wilbrenninck 113.
Wilde, de 358.
Wilhelmi 370.
Willekes 368.
Willigenburg, van 312.
Willink 123.
Willink van Collen 123.
Willmann 68.
Wilmot 149.
Wilms 70.
Wilt, van de 110.
Wilt, van der 312.
Wiltens 43.
Wiltrick 83.
Wimelinck 32.
Wingene, van 309.
Winter 391.
Wintero(o)y, van 276, 277, 278 *), 389.
Winthrop 68.
Wisboom 123.
Wisse(n), (de) Kies van 375, 376, 379, 380, 384, 385.
Wit alias de Crom, de 260.
With, de 260, 290, 292, 356.
Witt, de 105 *), 165.
Witte Tullingh, van Oldenbarneveld gen. 364.
Witte, de 35, 154.
Witten 101, 104 *), 108, 138, 139, 140.
Witvliet 360.
Woelderen, van 123, 124.
Woellwarth, von 70.
Woerde, van (der) 251.
Woerden, van 199, 246, 385.
Woert [van Emskercke (Heemskercke)], van der 205, 206.
Woestenberg, van 276.
Wolberts 109.
Wolde(n), van den (der) 31.
Woldorp (, van) 192.
Wolff 163.
Wolff, de 277.
Wolffs (.de) 111.
Wolffsen 105, 113.
Woltman Elpers 192.
Wouters 291, 292.
Wttenhorst 194, 245.
Wttewael 131, 241.
Wuestenberg, van den 280 *)
Wullen, van 272.
Wunderlich 320.
Wijbelaar 127, 128.
Wiick. van 319.
Wijck ,van der 34, 70—72, 364.
Wijhe, van 345.
Wijnants 32, 185, 288.
Wijnbergen, van 140.
Wijnen 132.
Wijngaarden, Oem van 178, 180.
Wijngaerde, van de 301.
Wyngaerden, van den 284.
Wijntgens 22, 23.
Wijs 30, 350.
Wyten 252 *), 275, 284 *), 286, 288 *), 335, 337.
Wyten alias Westerwyck 284.

Y

Ybergen, van 96.
Young (Junius) 26, 88.
IJselsteijn, van 181, 219.
Yxon, van 64.

Z

Zale, den (Saele) 210, 211 *).
Zande, van der 275.
Zedde, van der 50.
Zedlinitsky 377.
Zeeland, de 13.
Zeelmekers 336.
Zeelst, van 291.
Zelm, van 32. 96. 317
Zenck 91.
Zetten, van *) 353.
Zigmeyer 126.
Zinck (Zenck) 91.
Zoes (Zosius) 23.
Zoete (van Laecke van Villers) (, de) 192.
Zuylen, van 239.
Zuylen van Nyeveld, van 50.
Zwieten, van 118.
Zijl, van 28.

KONINKLIJK NEDERLANDSCH GENOOTSCHAP VOOR GESLACHT- EN WAPENKUNDE

April **1950.**

Mededelingen aan de leden,

BIJEENKOMST GROEP NOORD-HOLLAND

Woensdag 12 April 1950, te 20 uur, in het American Hôtel te Amsterdam.

De Heer B. H. Boissevain zal op deze bijeenkomst een causerie houden over het onderwerp: „Duidt de ruit in de oudste wapens op het speerijzer en dus op rechtsmacht?"

Publicatie van stamreeksen, genealogieën etc. in het Bijblad.

In het Bijblad van het Maandblad kunnen leden van het Genootschap op eigen verantwoordelijkheid stamreeksen, geslachtslijsten en kwartierstaten (in tabelvorm) doen opnemen. Dit blijblad bestaat uit 8, 16, of meer doorlopend genummerde bladzijden, die na verloop van tijd tot een handig boekje van Ned. geslachten, tevens voorzien van een naamregister, zullen kunnen worden samengebonden, waarvoor dan een bandje verkrijgbaar wordt gesteld. De kosten voor een bladzijde druks van dit boekje bedragen ƒ 6,25. Aangezien een stamreeks gewoonlijk 2 à 3 bladzijden beslaat, is met een dergelijke publicatie een bedrag van ƒ 12,— à ƒ 19,— gemoeid. Een genealogie van 8 bladzijden druks vergt een bedrag van slechts ƒ 50,—. Op deze bedragen komen enige administratiekosten en drukkosten voor het naamregister. Ook ***wapens, portreffen,*** enz., kunnen worden afgebeeld, waarvan de cliché's door den inzender worden bekostigd, en desgewenst door hem kunnen worden behouden. ***Overdrukken*** kunnen tegen zeer geringe vergoeding worden verstrekt, ***mits*** deze tegelijkertijd worden aangevraagd.

U gelieve Uw artikelen te zenden aan den redacteur van het Bijblad, die voor de juistheid der te publiceren gegevens geen verantwoordelijkheid kan dragen, maar zich niettemin de vrijheid voorbehoudt de inzendingen niet te plaatsen.

N.B. Het is zeer gewenst Uw bijdragen ***getypt*** en in de ***juisfe volgorde*** met de bekende afkortingen in te zenden. Men bestudere hiervoor de verschenen bladzijden van het Bijblad.

Redacteur Bijblad: G. C. Helbers, Oosthaven 69, Gouda, tel. 2033, ***postgironr. 306734.***

VAN VRAAG EN AANBOD,

Deze rubriek is uitsluitend bestemd voor leden van het Genootschap en ***niet voor den handel.***

De Hoofdredacteur beslist als enige instantie over het al of niet opnemen van de ingezonden vragen en aanbiedingen.

Ter bestrijding van de kosten van deze rubriek dient vooreerst ƒ 0.50 te worden overgemaakt, desgewenst in postzegels, aan den hoofdredacteur: plaatsing geschiedt alleen na ontvangst van dit bedrag.

GEVRAAGD.

Gevraagd: De Navorscher 26 (1876), 36 (1886), 38 (1888), 40 (1890), 67 en vlg. (1918, enz.); Registerdeel XXI—XXX. Ook afz. dln. — Oud-Holland 36-51 (1918—1934), 54 (1937), 58 (1941), 61 (1944) en vlgg.: ook afz. dln. — Nijhoff, Gedenkw. Gelderland VI (3 dln.).

Dr. J. Wille, Korte Schoolstraat 2, Baarn.